

మ హా భై ర వో క్త
ఆ నం ద కం ద ము
(Anandakandam)

ప్ర కా శ కు లు :

ఆయుర్వేద మహాపాఠ్యాయ, ఆయుర్వేద భూషణ
వేటూరి శంకరశాస్త్రి, ఎ. ఎం. ఎ. సి.

సంపాదకులు

'శ్రీ ధన్వంతరి' పత్రిక

శ్రీ ధన్వంతరి నుండి
సంపుటికరింపబడినది.

1969

ఆనందకందము

మనవి మాటలు.

ఇది రసవాద విషయముల గూర్చి తెలియజెప్ప బడినది. మహాభైరవునిచే చెప్పబడినది. మంథాన భైరవుడే, మహాభైరవుడనీ, ఈయన ఒక సిద్ధపురుషుడనీ కొందరు చెప్పుచున్నారు. మరికొందరు పరమేశ్వరుడే భైరవుడనియు చెప్పుట కలదు. ఈ గ్రంథము మహాభైరవోక్తముగా గద్యయందు కనుపడుచున్నను “దేవువాచ” “పరమేశ్వర ఉవాచ” అని గ్రంథారంభమునను, మరికొన్నిచోట్లను కలదు. కావున పార్వతీ పరమేశ్వరుల సంవాదరూపమున ఈ గ్రంథము రచింపబడినట్లును తెలంపబడుచున్నది.

ఈ గ్రంథము ఉనికిని గుర్తించి చాలకాలమైనను, పెక్కిండ్లతరకును గ్రంథము సంపూర్తిగా ముద్రణకైకలేదు. తంజావూరు సరస్వతీ మహాలు త్రైలోచిలో దీని వ్రాతప్రతి తెలుగులిపిలో కలదని తెలుసుకొని, ఆయుర్వేదోద్ధారకులు వైద్యరత్న పండిత, దీని గోపాలాచార్యుగారు, ఆ మాతృక ననుసరించి, మరొక ప్రతిని వ్రాయించుకొని మదరాసు ఆయుర్వేదకళాశాల గ్రంథాలయములో ఉంచుకొనిరి. వారు దివంగతులైన తర్వాత ఆ వ్రాతప్రతిని, వారి సోదరులు శ్రీమాన్ దేశికాచార్యుగారు, అప్పటి కీల్పాకు దేశియవైద్య కళాశాల అధికారుల పరమొనర్పిరి. అది ఇప్పుడు ఎక్కడో పురువులకు భుక్తిపెట్టుచున్నదని వినుటకు విచారముగా నున్నది.

ఆ ప్రతినిబట్టియే, కాపీ వ్రాయించుకొని, అఖల భారతాయుర్వేద మహామండలివారు, తమ వైద్య సమ్మేళన పత్రిలో వరుసగా కొన్నాళ్లు ఈ గ్రంథమును నాగరి లిపిలో కడమట్ట ముద్రించుట జరిగెను. కాని అది గంగరూపమున కోరినవారికందరికి లభ్యపడలేక. అయినప్పటికి, వీ ప్రచురణ వల్ల ఈ గ్రంథమునకు అఖలభారత ప్రశస్తి లభించెను.

1953 సం. లో అప్పటి మదరాసు గవర్నమెంటువారు తంజావూరి త్రైలోచి ప్రతి ననుసరించి “తంజావూరు సరస్వతీ మహల్ త్రైలోచి సీట్ 15” ప్రచురణగా, నాగరిలిపిలో తుదప్రతిని సంపూర్ణముగా ప్రచురించి, కోరినవారికందరికి లభ్యపడునట్లు జేసిరి.

ఇది అత్యుత్తమమైన రసవాదగ్రంథము. ఆనందకందమను పేరు చేతనే దీని ప్రాసప్త్యమును మనము గుర్తించగలము. ఆనందమునకు మూలమైనది ఈ గ్రంథమని దీని అర్థము.

ఈ గ్రంథమునందలి విషయములకట్టియు, గ్రంథప్రాశస్త్యమెట్టిదో చదువరులు గ్రహింపగలరు. ఈ గ్రంథమునకు కర్త ఎవరో, ఏకాలపువాడో తెలుసుకొనుటకు తగిన ఆధారములు లభించడములేదు. క్రీస్తుశకమునకు పూర్వపుదనే పలువురు తెలంచుచున్నారు.

రసార్థవమునకుగాని, అనందకందమునకుగాని, కర్త ఎవరని విచారించుటకు మొదలుపెట్టినయెడల కర్త పేరుగాని, కామముగాని గుర్తించుటకు ఆధారములు లభించదములేదు సరిగదా - ఇవి సార్వత్రికపరమేశ్వర సంవాదరూపమున నుండుటచేత శైవీ సంవాదాయమునకు ఆదితేవుడైన పరమేశ్వరుడే ఈ విషయములు చెప్పినాడని నమ్మవలసివిస్తున్నది.

పీఠాధీశ ప్రక్రియలవల్ల అకాలజన్మన జరావ్యాధులు - అమృత్యువులు కలుగకుండా చేసుకోవచ్చునని, ఇట్టి ప్రక్రియవిధానములకు రసాయన విధి అని చరకాది వైద్యగ్రంథములందు మనము చదవవచ్చుచున్నాము. ఇవన్నీ వైదిక ప్రక్రియలుగా పేర్కొనబడినవి.

జరా మరణ రహితమైన, జీవన్ముక్తి ప్రదమైన, రసేశ్వర దర్శనమును జేయింపగల, వివిధ ప్రక్రియలు మహాత్మ్యత్రములగు రసార్థవ అనందకందాది గ్రంథములందు నిరూపింపబడియున్నవి. వీనిని శైవీ ప్రక్రియలని పేర్కొనిరి. ఇవి రసవాదమునకు సంబంధించినవి. రసతంత్రోక్త ప్రక్రియారమువల్ల అమృతీకరణ సిద్ధిని బడయవచ్చును. నాగార్జునాది సిద్ధులు ఆచరించినది, పొందినది ఇదే; రసవేదవల్ల ఇది సాధ్యమని అనందకందము నిరూపిస్తున్నది. రసతంత్రములలో ఉత్తమమైనది ఈ మహా తంత్రము.

“లోహవేద యతి ప్రోక్త
విస్తరేణ సుతేశ్వరీ
యథా లోహే తథా దేహే
కర్తవ్యం సూరికస్సదా
సమాపం కురుతే దేవీ!
ప్రవిశా దేహలోహాయోః

పూర్వం లోహే పరిక్షేత

తతో దేహే ప్రయోజయేత్ |

రసార్థవే - 17 పటలు

సిద్ధిని పొందగోరేవారు ముందు నీచలోహములను ఉత్తమలోహమైన స్వర్ణముగా మార్చి రసార్థవ శరీరసిద్ధికి కడంగవలెను ఒకటి సాధ్యమైనప్పుడు రెండవది సాధ్యమగుననియే దీ భావము.

“దేహం తేషును యుక్తిర్యా

ప్రాణినాం సామ్యప్రయోజనా

దేహం తే దేహేన స్పర్శే

ముక్తిం యాన్తివ సంశయః |

సర్వస్యైక సమయే శాస్త్రే

ముక్తిరన్యంతకాల జా

నద్యశ్యతే కరాంగస్థ

మణివత్ సాచశాంధవీ |

ఆ. కం. ఉ. 20.

దేవినైనా సాధించుటకు దేహమే ప్రధానమని జీవన్ముక్తి ప్రదాతమైన పిండిస్థైర్యమును ప్రసంగిస్తున్నాము.

“దేహం వినానశించిత్ స్వాత్

దేహోయం సర్వసాధనమ్

తస్మాత్ దేహం ప్రయత్నేన

రక్షయేత్స్వరూపస్సదా

దేహసాతే ధర్మనాశో

ధర్మనాశే క్రియాచ్యుతిః

క్రియాచ్యుతో కుతో యోగో

యోగధ్రంశే స్వదిద్యవేత్

చిద్రావ కుతో మోక్షో

మోక్షే భ్రష్టే కించన

అన్యోపాయశతే నాపి
నదేహో ధార్యతే సదా
పారదః పవనశ్చస్య
త్సర్వసిద్ధిద ఉత్తమః"

— ఆ. కం. ఉ. 20

రస రిక్తాది సప్తధాతు విశిష్టమైన ఈ పిండాం
డమునకు దేహస్థైర్యమును కలిగించి, జీవన్ముక్తి
విచ్చే మహా సాధనములుగా, రసార్థక గ్రంథ
లోహాదులను, అష్టాదశ సంస్కారాది విధులను,
దివ్య దేహ సంపాదన ఫలమును ఈ గ్రంథము
నందు విశాలముగా విశదీకరింపబడి యున్నది.

ఇంతేగాక పిండిస్థైర్యము వలన అమరత్వము -
ప్రత్యగార్థ సాక్షాత్కారము వల్ల పూర్వజ్ఞానము
కలుగునని జీవన్ముక్త లక్షణము వివరింపబడినది.

"న కేవలం మరత్వాచ్చ
న శివత్వాద్యతేర్త ధా
రద్వయోర్జేలనాచ్చ
స్వాజ్ఞేవమృక్తియం స్మృతా ।

ఆ. కం. ఉ. 20.

ఇతర రస గ్రంథములందు కావరాని అనేక
నూతన విషయములందు వివరింపబడియుండుటను,
శ్రద్ధగా గ్రంథమును పరిశీలించువారు గుర్తింప
గలరు.

ఈ గ్రంథమంతా రెండు విశ్రాంతిలుగా విభ
జింపబడినది. మొదటిది అమృతీకరణ విశ్రాంతి.
రెండవది క్రియాకరణ విశ్రాంతి. మొదటి విశ్రాంతి
26 ఉల్లాసములుగాను, రెండవ విశ్రాంతి 10 ఉల్లా
సములుగాను విడదీసి, అందందు అనేక శీర్షికలతో
ఇతర రస గ్రంథములలో లభింపని మహత్తర విష

యములు ఇందు ప్రస్తరింపబడిన విషమును, విష
యానుక్రమణికవల్లనే తెలియగలదు.

విశ్రాంతి యనగా ఆనందమునకు, సుఖమునకు
కారణమైన ఒక మానసిక ప్రవృత్తి ఉల్లాసమనగా
ఉత్సాహము- ఈ గ్రంథకరణమువల్ల, విషయ
క్రియాకరణమువల్ల ఆనందానుభూతి, ఉల్లాసము,
స్థైర్యము కలుగునని భావము.

ఈ గ్రంథమునందుగల మరియొక విశేషమే
మనగా రససిద్ధి విషయములో ఆంధ్రదేశస్థమైన
శ్రీ శైల పుణ్యశ్రీ త మహాత్మ్యునిందు ప్రత్యేక
ముగా అమృతీకరణ విశ్రాంతి ద్వాదశోల్లాసమున
'శ్రీ శైలే సిద్ధిలాభ ప్రకారః' అని కొన్ని విష
యములు వివరింపబడియున్నవి. ఇందు వివరింప
బడిన విషయములు, అమూల్యమైనవి. వాటినిన్ని
టినీ పరిశోధనవల్ల, స్థలజ్ఞులైన వారివల్ల తెలుసుకో
దగినవై యున్నవి. జీవన్ముక్తి ప్రదములైన
అమూల్య విషయములు, ఇందు వివరింపబడియున్న
వన్నియు, తరులతాగుల్యశోభితమై, ధాతుభరితమై,
మహామహిమోపేతమై పూర్వము నాగాజ్ఞున,
నిత్యనాధాదిసిద్ధుల విహారభూమియై విలసిల్లిన
శ్రీ శైల పర్వత ప్రాంతముల గలవనియు, వాని
నెల్ల గ్రంథోక్త విషయములతో సరిపోల్చి గుర్తించి
ఉపయోగమనకు దెచ్చుకొనుట మన విధియై
యున్నదనియు ఆంధ్రవిద్యద్వైద్యులు గమనింప
వలసియున్నది.

శ్రీ శైలమును గూర్చి ఆనందకందమున జెప్పిన
విషయములే ఇందుకే భేదముతో రసరత్నాకరము
నను కనుపడుతున్నవి. ఈ ఇద్దరు గ్రంథకర్తలు
శ్రీ శైల పర్వత ప్రాంత మంతయు బాగుగా
నెరిగినవారని, ఇందలి ఓషధులు, ధాతువులు బాగా
పరిశీలించి రసవాదమున ఉపయోగించినారని ఇందు
వల్ల తెలియగలదు.

ఈ గ్రంథమునందు రసతంత్ర ప్రవర్తకులైన కొందరు సిద్ధుల పేర్లు వివరింపబడి యున్నవి.

ఇతర రస గ్రంథములందు పేర్కొనబడిన సిద్ధుల పేర్లతో, ఇందలి కొన్ని పేర్లు పరిపూర్ణముగాని, మరికొన్ని పరిపూర్ణముగాని - నాగార్జునుడు మాత్రం అన్ని చోట్ల ను వివరించుకొన్నాడు. మంథాన భైరవుడు, కాక చండిశ్వరుడు, రేవణుడు నాగార్జునుడు, శ్యామికి, వీరు రచించిన తంత్రములు కొన్ని సుపూర్తిగాను, మరికొన్ని అసంపూర్తిగాను, భిన్న ప్రదేశములందున్నట్లు ఆచార్య తెలియచున్నది.

ఆనందకందమునగల సిద్ధుల పేర్లు :

“ఆదినాథం మూలనాథం గోరక్షం కొంక శేషరమ్

చో(జా)లాంధ్రేశం కంధనీశం మాధ్వియం చింభిశేషరమ్

చారంగి మేతాన్నాగాభ్యాన్నవ సంతర్ప యేత్తతః

చారంగీ కర్పటిం ఘోంటీం చుల్లింకామ ద్వయం తతః

బాలగోవింద సిద్ధంచ వ్యాధిం(లిం) నాగార్జునం తతః

భోరంద శూర్పఘంటాశ్చ దుత్తాయాం రేవణంతతః

సిద్ధం కుక్కురుపాదంచ సూర్యపాదం కర్ణైరితం సిద్ధం టింటికి కాద్యాచ్చ సిద్ధాన్ మోక్షక

తర్పయేత్ : ఆ. 3 శ్లో. 46-49

రస రత్న సముచ్చయమున :-

“ఆదిమత్సంద్రపేక్షలం కేళక విశారదః కపాలీ మత్తమాండవ్యోధాస్యర శూరసేవకః

రత్నఘోషశ్చ కంధుశ్చర ధార్మిక-న రవాహనః ఇంద్రదోగోముఖశ్చైవ కంబలిర్వాణి కేవల నాగార్జున స్మరా నందో నాగబుద్ధిర్యోధవః చండః కాపాలికో బ్రహ్మగోవిందో లంప కోహరిః

సప్తవింశతి సంఖ్యాకా రససిద్ధి ప్రదాయకాః రసాంకు శోభైరవశ్చ వందీష్వచ్చంద భైరవః మంథాభైరవశ్చైవ కాకచండిశ్వర ప్రధా కామదేవ ఋశ్యశృంగః కీయాతంత్ర సముచ్చయాయా రసేంద్ర తిలకోయోగోభాటు కిర్మల యాహ్వయః

మహాదేవో వశేంద్రశ్చ వాసుదేవో హరిశ్చరః”

నాథలిలామృతమున

“శ్రీ ఆదినాథ మత్సేన్ద్ర శాంబరాక్షవైరవా చారంగీమీన గోరక్ష విరూపాక్ష వివేకయాః మన్దానో భైరవో యోగీ సిద్ధిస్సద్దశ్చ కన్దడిః కోరంటకః సురావర్తః సిద్ధ పాదశ్చ చర్పటిః కానేరీ పూజ్య పాదశ్చ విద్య నాథోనిరంజనః కాపాలీ బిందునాథశ్చ కాకచండిశ్వరాహ్వయః అల్లామః పథుదేవశ్చ ఘోడాహాలీ చ టింటికిః

భావకీనార దేవశ్చ ఖడ్గః కాపాలీప్రధా ఇత్యాదయో మహాసిద్ధాః హాకయోగ

ప్రభావతః ఖడ్గయుత్వా కాలదండం బ్రహ్మజే విచరంతి శే”

ఆదినాథులు వలన నాథ సంపదాయము ప్రవర్తిల్లివట్లు నాథ సంపదాయజ్ఞులు చెప్పెదరు. ఒకానొకప్పుడు పార్వతీదేవికి ఆదినాథులు మీర పాగర తీరమున యోగమును ఉపదేశించిరి. అప్పుడు

జలమందున్న మత్స్యముయొక్క గర్భమునందు విష్ణువు ప్రవేశించి ఆ ఉపదేశమును విని నిశ్చల చిత్తముగలదాయెను ఆ మత్స్యముయొక్క స్థితిని తెలిసిన ఆదినాథులు జలమును దానిమీద ప్రోక్షింపగా తత్ క్షణమున దివ్యశరీరముదాల్చెను. ఇట్లు దివ్య శరీరమును దాల్చిన మత్స్యమే మత్స్యేంద్ర నాథులనియును, మత్స్యేంద్ర నాథులనియును ప్రకాశించుచున్నారు. మత్స్యేంద్ర నాథాది మహాత్ముల చరిత్రములు నాథలీలా మృతమునందు చెప్పబడియున్నవి. హిందుస్తానీ భాషయందు కాట్లు చేతులు తగ్గిన మనుష్యునికి 'చారంగి' అని పేరు. మత్స్యేంద్ర నాథులు అరణ్యమున సంచరించుచుండినప్పుడు చారంగి వారి దర్శనముకాగా కాళ్ళు చేతులును వచ్చెను. అంత చారంగి మత్స్యేంద్ర నాథులు సిద్ధపురుషులని గ్రహించి వారికి శిష్యుడాయెను. ఈ చరిత్రయే 'సారంగధర చరిత్ర'గా మారినట్లు తోచెడిది. యోగులు బ్రహ్మాండ మధ్యమునందు సంచరించుచున్నారనుట గూర్చి భాగవతమునందు

“యోగీశ్వరాణాం గతిమాహురస్తర్పహి
ప్రిలోక్యాః పవనాస్తరాత్మనామ్”

గాలిలోపల ప్రవేశించు స్వరూపముగల యోగీశ్వరులయొక్క ప్రిలోకముల లోపలను బయటను ప్రవేశించుటను చెప్పుచున్నారు.”

—హ. ప్రదీపిక.

ద్రవిడదేశమునకు చెందిన సిద్ధవైద్య సంప్రదాయ పరంపరలో అష్టాదశ సిద్ధుల పేర్లు ఈ క్రింది విధముగా వినబడుతున్నవి :

1. నంది
2. శ్రీ మూలనాథుడు

3. కాలాంగనాథుడు
4. భోగముని
5. కోంకణ్
6. అగస్త్యర్
7. పుస్త్యర్
8. భుశుండర్
9. రోమముని
10. ధన్వంతరి
11. శక్తిముని (ఘోడామాలి)
12. మత్స్యముని
13. కణ్వముని
14. విడినాక్కిశర్
15. నోరక్షర్
16. తేరయ్యర్
17. యూహిముని
18. ఇదైక్కాడర్

వీరు రచించిన గ్రంథములన్నియు ప్రాచీనమగు తమిళభాషయందుపాట్లుల (పాటల మాదిరి) రూపముననున్నవి. అవి ప్రాచీన తమిళము నెరిగిన పండితులకాని అర్థముకావు. వీరు ప్రచారమునకు దెచ్చిన ఈ రససంప్రదాయమునకే సిత్తవైద్య (సిద్ధవైద్య) మని పేరు. ఇది ద్రవిడదేశమందెక్కడ ప్రచారములో నున్నది.

ఆనంద కందమునందలి విషయములు తెలుగు దేశపు వైద్యులందరికి తెలియకపోవలెననే తలం

పుతో సంపుటం 26, సంచిక 6, (1968 మే నెల) తలంపుతో కొద్ది ప్రతులు మాత్రమే బైండ్ నుండి శ్రీ, ధన్వంతరి పత్రికలో వరుసగా మూల చేయించినాము. అమూల్యమైన ఈ గ్రంథమును ఇప్పటికైనా ముద్రించి కావలసినవారికి అంద భించి సంపుటం 82, సంచిక 10 (1969 సెప్టెంబరు) తేయ గలిగినందుకు సంతోషిస్తున్నాము. నాటికి ముగించ గలిగితిమి.

శ్రీ ధన్వంతరి పత్రికలో ముద్రితమైన పాఠములు సంపుటికరించి కావలసినవారికి అందజేయు

ముక్త్యాల
14-10-51

} వేటూరి శంకరశాస్త్రి
గ్రంథ ప్రకాశకులు
'శ్రీ ధన్వంతరి' సంపాదకులు.

ఆనందకందస్య విషయానుక్రమణికా

అమృతీకరణ విక్రంతిః

1. ప్రథమ ఉల్లాసః :-

రసోత్పత్తిః, రసపర్యాయాః, తస్మిన్ శిశ్నః,
రసహాసః, రసావస్థాః, రసగతియః, ప్రస
క్తిః, దోహాః, బోహధికాదోహాః, యోగికాదోహాః,
రసవ్యస్థావాం తిరగతిః.....

1 - 6

అవ్యవస్థిత్యర్థిశః, వజ్రభిష్కగుణాః, వ్యర్థం, తద్భేదాః,
వ్యర్థశుద్ధిః, వ్యర్థభిష్కః, హేమరసాయనం, హేమవృత్తిః,
కౌస్తంబదీర్ఘధా త్విగంఢః, కౌస్తంబవ్యవస్థావం, కౌస్తంబ
వ్యయావం.

లోహశుద్ధిః, లోహ సంస్కార మంత్రాః, లోహభిష్క
లోహభిష్కతో అమృతీకరణం, లోహ పాక భేదాః,
కౌస్తంబలోహ

2. ద్వితీయ ఉల్లాసః :-

శిష్కలక్షణం, కౌశిలీ అక్షణం, కౌశిలీ వ్యవస్థావాం,
రసకాలా నిర్మాణం, రసేంద్ర తాజావిధిః, రసవ్యర్థా
రసాంతర్య రసాంతర్య మూలమంత్రోద్ధారః, రసశింఘా
రసం, భూతిశుద్ధిః.....

6 - 28

రసాయన సేవాక్రమః, కౌస్తంబతీక్రమః, లోహబేధా
స్వస్థాశ్చ, గ్రాహ్య అక్షణం, ధాన్యార్థిం, అధిక
వర్తమాతవం, అధిక సత్వభిష్కః, అధికవర్త
సేవాక్రమః, అధికదృతిః, అధికగుణాః - 83-108

3. తృతీయ ఉల్లాసః :-

రసేంద్రక్రమః, రసేంద్రభేదాశ్చ.....

28 - 37

8. అష్టమ ఉల్లాసః :-

రసాయన సేవా, రసాయన సేవాక్రమం, 108-108

4. చతుర్థ ఉల్లాసః :-

రసవ్య అష్టాదశ సంస్కారాః, తదర్థక నిజదృతి
వర్తమాత వాక్యవర్తకశ్చ.

37 - 78

9. ఐదవ ఉల్లాసః :-

రసాయనా నైరస సంస్కారః, రసభిష్కక్రమః
జాతిర సమాచారం, రసాయన యోగాః
అశోట కరహః 105-120

5. షష్ఠ ఉల్లాసః :-

భూచరీ, భేదర్యాది విశేషలరణ ప్రకారాః

73 - 79

10. షడశ ఉల్లాసః :-

మంచదళ భుజికా నిర్మాణ విధి స్వయంయోగ
విధిశ్చ 120-181

6. సప్తమ ఉల్లాసః :-

జీవాదేధక్రమః, తదర్థక కరీరశుద్ధిః,
శ్రేణికరణం, రసాయన పయోః,
అశోట రససేవాక్రమః, అశోటరసః
భేటబద్ధ రససేవాక్రమః, రససేవాయాం,
పర్యావర్తనం, అపర్యావనితాశోగాః, సప్తభాగుభేదః

79 - 88

11. ఏకాదశ ఉల్లాసః :-

శివతీ ఏక దివ్యదేహావిధిః భూతికౌలాంతః
రసః 181-184

7. అష్టమ ఉల్లాసః :-

పద్మరాగాది రత్నోత్పత్తిః, వజ్ర అక్షణం, వజ్రభేదాశ్చ
వజ్రసంస్కారః, వజ్రరసాయనం, వజ్రబాహుం,
వజ్రదృతిః,

12. ద్వాదశ ఉల్లాసః :-

శ్రీకృత సిద్ధిలార్థ ప్రకారాః 184-150

13. త్రయోదశ ఉల్లాసః :-

గంధః, తస్మంస్కారా నిదాశ్చ 150-153

14. చతుర్దశ ఉల్లాసః :-

విషం, విషోత్పత్తిః, విషభేదాః, తస్మంస్కారా
నిదాశ్చ, విషప ద్రవాష్ట చిక్కితావ. 153-157

15. పంచదశ ఉల్లాసః :-

దివ్యోపధి రసాయనాని, బ్రహ్మకల్పాః, శ్వేత బ్రహ్మ
కృత్ కల్పాః, ముండీకల్పాః, దేవదారీకల్పాః, నిర్గుండీకల్పాః,
కువక కాల్పరీకల్పాః, పథ్యాకల్పాః, ఆమలకకల్పాః, త్రిఫలా
కల్పాః, శుంకీకల్పాః, వీపురీకల్పాః, చిత్రకకల్పాః, భల్లూకక
కల్పాః, ధూమికదంబ కల్పాః, ఘోరపాకల్పాః, భృంగరాజ
కల్పాః, కుమారీకల్పాః, వీరీకల్పాః, మువరీకల్పాః, ఇంద్ర వరీ
కల్పాః, శ్యోతిష్ట్రామ కల్పాః, ఆశ్వంధా కల్పాః, శోతిమృతీ
కల్పాః, నుగ్గులకల్పాః, విజయాకల్పాః, విజయా వ్యావర్తిష్ఠి-
కంచకీకల్పాః, కుక్కుటీ కల్పాః, సోమలతాకల్పాః, నుమాచీ
కల్పాః, సువరకకల్పాః, సోమరాతీకల్పాః, వృద్ధచాయకల్పాః,
వజ్రవర్ణకల్పాః, తిలకీ రిశికాకల్పాః, బ్రాహ్మీకల్పాః.

157 - 207

16. షోడశ ఉల్లాసః :-

ఆంశుకీలకల్పాః, ఆశ్వీరసాయనకల్పాః, మహాకామే
శ్వరకల్పాః, మూలికాశ్లేషు రసాద్రకాది కేలవాతిదేశాః,
అభ్యంగ రసాయనం, ఉద్వర్తన రసాయనం, శేఖరంబున
కల్పాః, దివ్యోపధి గ్రహణయోగ్య ఫలదీక్షకాః దివ్యోపధి
గ్రహణవిధిః.

207 - 217

17. సప్తదశ ఉల్లాసః :-

ఉచాపాన రసాయనం, కీరజల శీర్షలక్షణం, జలాశీర్ష
లక్షణం తత్పరిపాకాశ్చ, ఉచాపానశుభాః, నాచాపాన
రసాయనం.

217 - 225

18. అష్టదశ ఉల్లాసః :-

సదాచార రసాయనం, దివచర్యా, ప్రబోధవిధిః, విషా
త్రోత్పన్నవిధిః, కాంచని, ఆచమనవిధిః, దంతశోధనవిధిః,
విషవ్యోగేషు దంతకాష్ఠ ధావన వర్ణవాతిదేశాః, వర్ణ్యాని
దంతకాష్ఠాని, విశిష్టకాశీ దంతకాష్ఠధావన విశేషాః,
జహ్వనిశ్లేఖనవిధిః, ఆంజనవిధిః, నవ్యవిధిః, ఆమృతైలం,
గంధూపవిధిః, ధూమపానవిధిః, శాంబూల చర్మణవిధిః,
శీత్ర ప్రక్షాళనవిధిః, వ్యాయామవిధిః, ఉద్వర్తనవిధిః, దేహ
శేఖ ధూవనవిధిః, గంధానూతనవిధిః, పుష్పధూమావిధిః,
రత్నధారణవిధిః, భోజనవిధిః, ఆమపానవిధిః, విషయకృదన
లక్షణం, విషద్రావ్యస్వరూపం, తద్వర్ణకోపశేఖశ్చ, భోజన
వర్ణ్యాః ప్రకారాః, భోజనానంతర కర్మకం, ఆశ్వే స్వస్థ
హితా భర్యా ఆచారాః, రాత్రిచర్యా, రాత్రి భోజన

నియమాః, కామదేవా ప్రకారాః, శయనయంత్రకారా
శయనవిధిశ్చ, నిద్రాస్వరూపం, నిద్రాశేఖన నియమాః.

225 - 260

19. ఏకోనవింశ ఉల్లాసః :-

ఋతుచర్యా, కాలవిభాగాః, ఋతుస్వరూపం, ఆదాన
విసర్గకాల స్వరూపం, చంద్రుచర్యా, సర్వస్థ సాధ్యాశ్చ
చర్య, పాచికాగ్ని స్వరూపం.

261 - 277

20. వింశ ఉల్లాసః :-

యోగిరసాయనం, శీవశ్శుక్త లక్షణం, శీవశ్శుక్త సాధక
శరీర శ్రీర్థ సంపాదనోపాయాః, యోగసిద్ధి, యోగాంగానాని,
ఆననవిధిః, సిద్ధాననం, వద్యాననం ప్రాచీనాయ మః, ప్రాచీ
యామేనుద్రా, బాలంధరబంధః, పిలబ.ధామేద్యులబంధః,
భేదరేనుద్రా, మహామేనుద్రా, ప్రత్యాహారా, వివరీత కరణ
ముద్రా, ధారణం, ధ్యానం, సమాధిః, యోగాభ్యాసఫలం.

277 - 292

21. ఏకవింశ ఉల్లాసః :-

యోగసిద్ధిదశకుటీ నిర్మాణవిధిః, ఆమరీకల్పాః.

292 - 301

22. ద్వావింశ ఉల్లాసః :-

వందాకల్పాః, వందాకాహరణ విధి.

301 - 307

23. త్రియోవింశోల్లాసః :-

విశిష్టరస సంస్కారాః, రసస్య శోధనవిధిః, భస్మవిధిః,
గంధపిష్టి, రసబంధాః, రసమూర్చనావిధిః, మూలికాబంధాః,
వికాచర మూలికాకల్పాః, అంగనాయికాకల్పాః, సరసార
కల్పాః, కంకాల భేదకల్పాః, యంత్ర సేవకసూతకల్పాః,
ఇరిందీకల్పాః, మృదాలకల్పాః, కులమూలికాకల్పాః, తృణశ్యోతి
కల్పాః, అచ్చూటాకల్పాః, రక్తముహూకల్పాః, ఫలపద్మి
కల్పాః, చిత్రకకల్పాః, శ్యోతిమృతీశైల కల్పాః, దగ్ధమహ
కల్పాః, కటుకులీకల్పాః, లోహదండకల్పాః, శురకండ
కల్పాః, కాకపుష్పకల్పాః, దేవదారీకల్పాః, శ్వేతగుంజాకల్పాః,
కర్తరీ రసబంధః, ఉదకబంధాః, విషాదకబంధః, సంశీవరజాల
కల్పాః, ఉష్ణాదక కల్పాః, శైలాదకకల్పాః, దేవ రసాయన
కల్పాః, బద్ధకారణవిధిః, బంధప్రకారాః, ద్రుతిబంధః, ద్రుతి

మేలవిధి, వజ్రబంధ, అశ్వవిశోప యోజనా బంధ, వజ్రహేమ వ్యంజ్యమేలాపనం, రత్నచృతి బంధ.

807 - 467

24. చతుర్వింశ ఉల్లాసః

మహారాజు పరమార్జున రసస్య శోభయోగిణో బంధాః పైత్రాంత కాంత చపల గంధక తాలకాంతైర సం బంధః నిగల బంధః జలకా బంధశ్చ. 467 - 484

25. పంచవింశ ఉల్లాసః

పరిభాషా-పైత్రభాగ-కజ్జరీ పంకరస విష్టి-వరహాచారక్తి చల-అయోవాగ శుల్కవాగ వింజరీ చందార్క నిర్వాహణ భస్మలక్షణ వీజ, ఉత్తారణ తాదన భావ్యాధ్ర సత్వ ఏక శోభనక-శోభిల-కాంతకృష్ణ-ప్రహేమ కృష్ణవంశ నువ్యావాగ వరవాగ ఉత్తావన దాలన చపల భువాగధౌత - ద్వంద్వ-భంజు ఫుల్లికా పరంగీరాగ ఆవాస, అభిషేక నిర్వాహ, శుద్ధా వర్త శేఖరవర్త, స్వేదన, మర్దన, మార్చన, పట్టపిష్టి, ఉత్తా నం, పాతీన, శోభన, నిజమన, దీపన, గ్రాహ, జారణ, ముముఖజారణ, నియ్యభజారణ, గర్భచృతి, బాహ్యచృతి, విడరంబున, పారణ, శేషిక, శేషిక, శేషిక, కుంజిక, భూమిశేష, శబ్దశేష, ఉత్పాటన స్వేదన సువ్యాస విరాజని 484 - 495

26. షడ్వింశ ఉల్లాసః :-

యంత్రాణి, భవ్య రత్నభవ్య ఉర్ధ్వపాతన అభిపాతన తిర్ధకృత్తన, కర్చుప అంతరాళిక తాడికా గర్భపాలికా ఘటి యంత్ర, షష్టికా, విద్యాధర, డమయ, నాభి, జలమృతాన్ని, వర్షామృతాన్ని, గ్రహ, కులా, ఫలీ, శోష్టికా, వాలుకా, తల, భూ, కందుక, ధేళి, సోయానల, వాలికా, పాతాల, దీపికా, గంగాపాగర, దోలా, శోష్టి, గర్భ, హంసపాక, మూష, వ్రన, నాగవయూర, చక్ర, భేదర, కాపాలి, వాలుకా, భుధర, వాలికా, పుట, పాతాల, భూ, అభి పాతన, యంత్రాంగాం నిర్మాణవిధి, మూష, మూషాశ్లే శ్రేష్ఠామృత్, వజ్ర, యోగ, వజ్రద్రావణ, గోర, వజ్ర, స్వర్ణ, రిద, వృంతాక, గోష్ఠి, వల్ల, పక్ష, గోల, మూష మంజూష, ముజల, అవ్యవక్ర, అంధ, భస్మ, అవ్యావక్ర, మూషాదీవాంధి, శోష్టి, అంకారశోష్టి, పాతాలశోష్టి, గోర, మూషాలశోష్టి నిర్మాణం, పుటమ్, మహాగలు, జారాపా, కుమ్మట, కపాల, గోర్వర, భండ, వాలుకా, భూధర, బావ, పూటాదీవాం, మూషకాదీవాం స్వరూపం. 495 - 517

క్రియాకరణం నామ ద్వితీయ విక్రంతిః

1. ప్రథమ ఉల్లాసః :-

ఉపరసశోభన మారణవిధి, ఉపరసా, ద్వావశలోహా, వవరత్నాని, వవఉపరత్నాని, గంధకః శివ శుద్ధిప్రకారా, గంధక శైలం, సత్విపాతనం, తత్త్వికారా, పాతాలం, తాలకం, మనశాలా, మూషికం, ఆధ్రకం, హింసరం, గుణికం, చపలం, శిలాజీవు, భూవాగ, అగ్నిజర, భర్తరీ, మయూరతుభ, రేంతుమ్, గిరిపి భూర, టంకణ, కంవల్లక, వర్షనాభ, కాపీన, గోరీ పామణ, తవర, శృంగీ రసాంజం నిలాంజన, హింసాంజన ప్రాతీంజన, అహింస, పుష్పం జన, శంఖ, శుక్తి, కఫరీ, వరసార, పూర్వాష్టి, అఖిపామణ, వరరస, గుగ్గుల, యవమేర, వరమేర తవణ, అమృతేకన, కౌచ, భగణ, అంగార, పికతా, ఉపరసానాం శోభనం.

517 - 551.

2. ద్వితీయ ఉల్లాసః :-

సువర్ణరేణ - భేదాః - స్వరూపం - శుద్ధిః - భస్మ

తత్త్వికారా. 551 - 555

3. తృతీయ ఉల్లాసః :-

రజతస్య శోభన మారణ ప్రకారా. 555 - 558

4. చతుర్థ ఉల్లాసః :-

తామ్రస్య శోభన మారణ ప్రకారా. 558 - 563

5. పంచమ ఉల్లాసః :-

కాంత శిష్టమండ లోహానాం శోభన

మయా ప్రకారా. 564-570

6. షష్ఠ ఉల్లాసః :-

వంగనా-యోగ శోభన మారణ ప్రకారా. 571 - 574

7. సప్తమ ఉల్లాసః :-

పిత్తలకౌంస్య వర్తాధిక సత్వ మందూరాణాం శోభన మరణం. 574 - 584

8. అష్టమ ఉల్లాసః :-

రత్నామ్య పరత్నాని, మోటికముక్తా ప్రవాళ వరకర ప్రవాళ మరకర పుష్పరాగ వజ్రనిల గోమేడక పైదూ ర్యాణాం నూర్కౌంత చంద్రకౌంత స్ఫటిక పైత్రాంత రాజావర్తగామ దోర్దార, నిమల శోభా విరత్నానాం వశోభన మారణ ప్రకారా. 584 - 604

9. పదమూడు పదాలు :-

విద్యాపతి పదమూడు, పాపవర్తి, మహిమవర్తి, పులకవర్తి, గోపా, ఉచ్చులూ, తాళవర్తి, భూతవర్తి, కృష్ణలతా, అమలవర్తి, అచల, వారాహ, సుప్రసత్తి, వాసిని, సర్పిణి, చక్రవర్తి, గోళవర్తి, జ్యోతిర్లతా, రక్షవర్తి, విద్యవర్తి, కాకిని, చందాల, తామ్రవర్తి, పితవర్తి, విజయా, మహాపతి, దేవదాత, పవనకళగంధి, గండవర్తి, కుంభిని, భూమి, గంధర్వా, వ్యాఘ్రపాదీ, మహాపతి, గోమాతీ, ప్రకాశి, అరవి, తిలవర్తి, భృంగవర్తి, చమరకా, కరివరలతా, పుష్పవర్తి, వారవర్తి, తోహటి, విశ్వని, గోళావనలతా, కవీ, అమరా, అమరా, మలవర్తి, మూలకండా, బ్రాహ్మణి, మువర్తి, వింజవర్తి తిలకండా, అతివర్తి, పోలికా, మధ్యగంధా, కర్మలతా, మాధవ, వివాలా, మహావాగా, మండకలతా, ఉదయవరలతా, చిత్రవర్తి, పుష్పావర్ణవం. 605 - 615

10. పదమూడు పదాలు :-

పాపాపవర్తి - పాపవా - కావని - కలుసు. వి జ్యోతిర్మతి - కలిసి పాతాలనియిది నికర్ణ అభుజ్జ - వారాహి దేవదాత - గంధీ - గోజహ్లా - కాకముడి - రక్షపాదీ - పులకవర్తి, అజ్ఞానవర్తి, కల్పవర్తి, కరవర్తి, భృంగరాజి, గంధాచి, ముర్యా, శంఖవర్తి, కాకపండు, శతావరి, గోమూర, కాకమాచి, అదిత్యవర్తి, వామనీ, కులకండు, వింజవారి, అరణ్యకాపానీ, తోలిలామీ, బృహదీ, కంటకారీ, గుంజా, పుష్పదారుక, బావనీ, అపామార్గ, ప్రభున్నాదీ, విషయవర్తి, కాండీర, నాస్తిరండు, సముద్రకోటి, గోరక్షవర్తి, భూపాటనీ, అమలవర్తి, అదిత్యచక్ర, వాస్తీకర్ణ, కవీకర్ణ, పోలిక, దుద్రవలూ, పితకా, కాకారణి, కివరి, జమకా, మండి, విష్ణుకంఠా, మహావీ, భూమ్యామనీ, బర్హియదా, బ్రాహ్మ, కామనీయక, పామలభేనీ, వాస్తీకుండి, ముద్రామితా, ప్రహ్వకండి, తారీ, భవనీ, సహదేవీ, అమృతా, భూకడంబ, శైలకండ, విష్ణుకండ, త్రిలికా, వాగవంఠి, ద్రోణావేని, అమృత

ప్రవా, పుత్రదాత్ర, కాల్పనీకండు, అవర్తి, అమృతవర్తి, అమృతీ మహాపతివాం వామ సంక్రమాణం. 616 - 620

పరిష్కృతం :-

విద్యాపతి, రసనిర్జితవర్తి, రసమంథక, రసద్రావిక, రసకామిక, రసాయనికా పీఠవర్తి, పంచరత్నం, శీతవర్తి, మౌరవర్తి, శైవవర్తి, అమృతవర్తి, అమృతేన సంధాత్రమ, మౌరవర్తి, మూర్తవర్తి, రక్షవర్తి, శ్వేతవర్తి, పితవర్తి, కృష్ణవర్తి, వహవర్తి, పితవర్తి, శోభవర్తి, మధురవర్తి, మిత్రవంశక - తోహవర్తి, కులాయంత్రం, విద్యామయం తం, విద్యాధరయంత్రం, పారవాంత్రం, అవర్తి, తోహాది స్వరూపం, అవర్తి తోహాదిస్థితిక్షణం, మృతవర్తి, పరిహారపంథ ప్రకారం, పాతపంథ, అగోటపంథ, అగోటపంథ, క్రియాపీఠపంథ, పీఠీకాపంథ, మౌరపంథ, భోటపంథ, పోటపంథ, కల్పపంథ, కల్పనీపంథ, సహపంథ, నిర్జీవపంథ, నిర్జీవపంథ, సహపంథ, శృంఖలపంథ, పృథివిపంథ, కాళపంథ, మహారపంథ, తిరుమంథ, పుష్పపంథ, మూర్తిపంథ, జలపంథ, అగ్నిపంథ, సంస్కృతపంథ, సహపంథ, పృష్టి, వామనామభిరామ ప్రకారం, గ్రాహ్యగ్రాహ్య రక్షణం. 637 - 64

ప్రతీకం -

గర్భపాత్ర యంత్రం - పరమావంతయూర్తి యంత్రం పాతాల యంత్రం - రంజక యంత్రం కరుణావర యంత్రం వాయు యంత్రం హ్యోతిర్వంత్రం - పాద్యయంత్రం - పుష్ప మౌర్య యంత్రం జలమౌర్యయంత్రం పంచవృత్తికా - పాద్యయంత్రం - మదనయంత్రం మహితాపాకవిధి - మృత్తి విభావ భావనామత్రా - విజయత్రా - క్షీమామూనీవాం నిదా శైలిపాతన విధి - కుక్షం మూక్షంవా - అమృతాంజన వర్తి - త్రిభం - రింగాస్త్రీ - తారావర్తి - మోగా - మూర్తి బద్ధరస లక్షణం - పట్ట బద్ధరస లక్షణం - భోటబద్ధరస లక్షణం - వాగజీర్ణా భుద్ధరస లక్షణం - అర్య భుద్ధ రసలక్షణం రక్షణీర్ణాభుద్ధ రస లక్షణం. 648 -

మ హా భైరవోక్తః

ఆనంద కందః

అమృతీకరణం నామ త్త్రయమ విశ్రాంతిః

కైలాసశిఖరాసీనం కాల కందర్పనాశనం
ప్రసన్నం పరమేశానం జగదానందకారణం || 1
ప్రణమ్య పరయా భక్త్యా భైరవీ స్తుతి మాతనోత్

దే వ్య వా చ : -

దేవదేవ మహాదేవ జన్మదారిద్ర్యనాశనం 2
ప్రసీద కరుణామూర్తే ప్రసన్న పరమేశ్వర
దివ్యాగమ రహస్యాని కుల కాలాదికాని చ 3
(1) జానే తవ ప్రసాదేన (2) మాయామంగళవిగ్రహ
శ్రోతు మిచ్ఛామి సర్వేక తవ దివ్యరసాయనం 4
జరా జన్మామయ (3) త్వం చ భేదరత్నాది సిద్ధిదం
దారిద్ర్య దుఃఖశమనం బ్రహ్మత్వాది (4) వరప్రదం || 5

ఈ శ్లోర ఉ వా చ : -

సాధు సాధు మహాభాగే సర్వలోకోపకారిణీ
తత్సర్వం జాయతే సూతా చ్ఛుద్ధాత్మాత్ ప్రాణవల్లభే || 6
సర్వలోకోపకారార్థం గుహ్యోత్ గుహ్యతమం హితం || 7
రసేంద్రస్య సముత్పత్తిం లక్షణం చ సురార్చితే
తత్సర్వం సంప్రవక్ష్యామి శృణు భైరవీ సంప్రతి || 8

ర సో త్ప త్తి :

సుకేంద్రైర్మునిభిర్దివ్యైః గంధర్వోరగ కిన్నరైః
ప్రాథితోహం భవత్కాంక్షా కుమారోత్పత్తి మిచ్ఛుభిః || 9

(1) జ్ఞానం (2) మయా (3) ఘ్నం (4) చద.

తారకాసురనాశాయ లోకానాం రక్షణాయ చ
తదా హిమాలయగిరే ద్దహాయాం సుచిరం ప్రియే || 10

సంక్రీడమానయోః కాలో గతో నః పుత్రలిప్సయా
త్రిజగత్ క్షోభోః సురతం త్యాజతుం ప్రేషితః సురైః || 11

కపోతరూప మాథాయ వహ్నిః (1) ప్రాగా ద్దవాక్షతః
తం నృప్త్యై లజయో దేవి విసృష్టం సురతం మయా || 12

నిక్షిప్తం వదనే వహ్నిరావయో (2) క్షేజముజ్జ్వలం
తేన దందహ్యమానోఽగ్ని ర్గంగాయాం త (3) న్యమజ్జయత్
తేన గంగాపి సంతప్తా త ద్వ (4) హి ర్విసప్త చ || 13

తద్విదాఽభూత్ వహ్నిః ప్రాప్య వైకం కందప్రసూతయే
(5) అన్య చ్ఛుద్ధరసో బాతో (6) హ్యేవదంబుభివారదః || 14

శతయోజన నిమేషు పంచకూపేషు సంస్థితః
తస్మిన్ దాతవో బాతా మణయో దివ్య వస్తుచ || 15

తత్తత్ క్షేత్ర (7) విశేషేణ నామ వర్ణాదికాన్ గుణాన్
భిన్నః ప్రాప్తౌ రసేంద్రియం జన్మదారిద్ర్యభంజనః || 16

తే కూపాః (8) ప్రళయే పంచపంజ్రా బాతా దివైముఖాః (9)
స పశ్చివర్ణా (9) ని వృత్త్యా నిక్షిప్తాని యతాని హి (10) || 17

పశ్చివర్ణాని దేవశి సర్వ (10) పత్వయుతాని చ
పూర్వస్యాం పారదః క్షేతో నానావర్ణై ర్గదాపహః || 18

చంచలో నక్షీణస్యాం తు రక్షేన్ద్రో నీలవర్ణ వాన్
దోష (11) హీనోతి రూక్షశ్చ సుతరాం చపలః ప్రియే || 19

తేన బాతా భుజక్షేన్ద్రా జరా జన్మ గదోక్షితాః
పశ్చిమస్యాం (మాయాం) తు సూతాభ్యః కీరవర్ణైః
తిరూక్షకః || 20

సర్వదోషయత సూతః శుద్ధోఽష్టాదశ కర్మభిః
సర్వసిద్ధిపదో దేవి దేహ లోహోది సిద్ధిదః || 21

ఉత్తరస్యాం (12) రక్షవర్ణః సర్వదోష వివర్జితః
రసాయనం తు తేనైవ దేవా జన్మ జరోక్షితాః || 22

(1) ప్రాప్య, (2) క్షేజ్య, (3) చ్ఛుది ద్రవ్యసూతయత్, (4) హ్నా, (5) అపీ,
(6) హ్యేవదం మణివారదః, (7) విశేషేణ, (8) ప్రియ పంచవపు సంజాతా తా హి,
(9) సిద్ధి — నివృత్త్యాప్తి, (10) తత్వ, (11) దోషం హీనోతి, (12) రక్షవర్ణ.

మధ్యేతు మిత్రకోక్షేయః సర్వపర్వ సమన్వితః
వహ్ని శ్చంద్ర (1) క సర్వాయో రసో దోషసమన్వితః ॥ 23

స చాష్టాదశ సంస్కారైః శుద్ధ సిద్ధిప్రదో భవేత్
(2) సమరాం (౫) స్వరూపంతు (3) మహేంద్రోఽథ
మహేశ్వరః ॥ 24

పూరయామా (4) సూ రత్నాద్వై స్తా తదాదిత దుర్లభా
అన్యేషు సర్వకార్యేషు సిద్ధిదా అపి కర్మభిః ॥ 25

అష్టాదశభి రత్యంతం శుద్ధి సిద్ధిప్రదోద్భవమ్
రసావతారం యో వేత్తి స తు భార్గవ సత్తమః ॥ 26

ఆయుష్య సుఖ సంతాన భనారోగ్య మవాప్నుయాత్
జన్మరోగ (5) జరామృత్యుదారిద్యామ్నానిధేః పరమ్ ॥ 27

రసవర్యాయాః తన్నిరుక్తిశ్చ

పారం దదాతి తేనైవ పారదః పరికీర్తితః
(6) రసో పరసబోహది (7) కర్మతేనైవ రసేష్టకః ॥ 28

మమ ప్రత్యజ్ఞ సూతత్వాత్ సూత ఇ త్యభిధీయతే
సూతే యస్మా త్సర్వసిద్ధిం తస్మాత్ సూత ఇతి స్మృతః ॥ 29

మమ దేహ రసో యస్మా ద్రస స్తస్మా త్రనకీర్తితః
జరా మరణ దారిద్ర్య రోగనాశాయ (8) చోచ్యతే ॥ 30

తస్మాత్ రస ఇతి బ్రోక్తో (9) దేహజాచ్చ వరాననే
సర్వభామూన్ రసత్యేషః తస్మాచ్చ రస ఉచితః ॥ 31

(10) మిత్రకామీ సవర్ణత్వా త్సర్వసిద్ధి ప్రదాయకః
పారదో వ్యాధిసంహర్తా రసేంద్రో రసకర్మణి ॥ 32

భాతుకర్మసు సూత స్యా ద్రసేంద్రో (11) ౭ పి రసాయనే
సర్వకర్మాన్వతతయా సర్వరూపతయా ప్రియే ॥ 33

సర్వసిద్ధిప్రదో దేవి మిత్రకోక్షేయ ముదాహృతః
అమోఘసిద్ధి మమలం సర్వసిద్ధిప్రదం రసమ్ ॥ 34

(1) శ్చంద్రావర్క, (2) అమరాజాం, (3) రసేంద్రోహి, (4) యు స్తాద
స్తోత్రో హ్యతిదుర్లభా, (5) హరం, (6) రసోష్ట, (7) కర్మత్వాచ్చ, (8) శిష్య, (9)
(9) భాతుత్వాచ్చ, (10) మిత్రకామి, (11) రసభాషణే.

రసగతాదోషాః

అలోక్య త్రిదశాః సర్వే బ్రహ్మ విష్ణు పురోగమాః
మా మభిప్రాయమానుః స్తోత్రైశ్చ వివిధైః ప్రయే ॥ 35

“రసేంద్ర దర్శనాదేవ సర పక్షే మృగాదయః
సిద్ధిం నానావిధాం యాన్తి తన్నివారయ శంకర” ॥ 36

తస్మా (1) త్రిధా శంకుకాభి ర్దోష్టైశ్చాచసానియోజితః
తదాప్రభుతి ర్దోష్టైశ్చ శంకుకాభిశ్చ వర్జితః ॥ 37

శుద్ధోఽష్టాదశ సంస్కారైః స్ఫూతోభవతి సిద్ధిదః

రసావస్థాః

ఘామ శ్చిటిచిటి తైచివ మండుకల్లుతి రేవ చ ॥ 38
సకంపశ్చ వికంపశ్చ పంచావస్థా రసస్య తు

రసగతయః

రసస్యగతయః పంచ జలే న్యై జలవ ద్గతిః ॥ 39

ఘామే ఘామగతి స్ఫూత స్తరజే హంసవ ద్గతిః ॥
కిట్టే కిట్టనిభా దేవీ పంచమీ జీవవ ద్గతిః ॥ 40

చతస్రో గతయో దృశ్యా అదృశ్యా పంచమీ గతిః
యంత్రోపధాద్యై రోధన్యా శ్చతస్రో గతయః ప్రయే ॥ 41

ధ్యాన మం త్రోపధాద్యైశ్చ రోధన్యా పంచమీ గతిః

వైసర్గికాదోషాః

చార్థివశ్చ తథైవా శ్చ ఆగ్నేయా శ్చానలస్తథా ॥ 42

నాథసా గజచర్యాభ్యః పుండరీకో విసర్పకృత్
హరిద్రో రక్షచర్యాభ్యో నారంగో రక్షబిందుకః ॥ 43

అసహ్యగ్నిశ్చ మండుగో మలో వైసర్గికాః స్మృతాః

బౌపాదికాదోషాః

కాలికా మలినీ వైవ కచోరీ రక్షకంచుకా ॥ 44

సలోమీ గిరికా వైవ పింగలీ సప్తకంచుకాః
బౌపాధికా ఇమా స్థేయాః పారందో వర్తితాః ప్రయే ॥ 45

(1) పృథుః.

యోగికాదోషాః

విషం నాగశ్చ వంగశ్చ యోగికశ్చ త్రయః స్మృతాః
భామః కుష్ఠకర శ్చాయం దోషోదేశం కరోతి నః ॥ 46

అగ్నేయః కురుతే దాహం వాయవ్యః శూలకృద్భవేత్
బాధిర్యం నాభిసో దోషో గజత్వ గ్జచర్మకృత్ ॥ 47

పుండరీకో దదృకరో విసర్పశ్చ విసర్పకృత్
హరిద్రః పాండుకృత్రోష్ణో రక్త చర్మాక్షి పాటలం
నారంగోదుంబరం కుష్ఠం రక్తబిజో మసూరికాః ॥ 48

అసహ్యోఽగ్ని రోహకరీ మంహాక శ్చర్మకీలకృత్
మలో మూర్ఛాకరో దేహీ! భ్యాతా దోషోద్భవాస్తథా ॥ 49

కాలికా కృష్ణవర్ణా చ మలినీ మలసంగ్రహం
కపోతీ స్వరసాదంచ విస్ఫోటం రక్తకంచుకా ॥ 50

సలోమీ వమనం కుర్యాద్ధిరిజా బాడ్యకారిణీ
పింగలీ నేత్ర (1) రూపఘ్న (2) దోషాః కంచుకజాః స్మృతాః

విషం మృత్యుప్రదో నాగో బాడ్యం వంగ స్ఫురార్చితే
కురుతే పూతిగంధత్వం గదాః యోగికసంభవాః ॥ 52

రసస్య ప్రాణాంతర గతిః

ప్రథమార్థవసుస్సాతా సురూపా శుభలక్షణా
శుద్ధాంబరధరా మూల్యగంధలిప్తా సుభూషితా ॥ 53

ఉత్తమాశ్వసమారూఢా రతిసంగ వివర్జితా
అభ్యర్ఘ్య గణనాథం చ ధైరవం చ గురుం పురా ॥ 54

రసేంద్రం ధైరవం భ్యాత్వా కూపస్థం పారదం ప్రియే
వశ్యేచ్ఛిమం తతోగచ్ఛేన్నపునః పృష్ఠ మిషయేత్ ॥ 55

ఏకయోజనమాత్రేణ కుమారీ హయసాధనా
తదాసీ మాహరే త్తత్తు కుమారీం సంజిఘ్నేయాయా ॥ 56

కూపమభ్యా త్సముత్సర్జ్య సోఽనుభావతి తాంపతి
యావద్యోజన మాగత్య పునః కూపే విశే త్తతేత్ ॥ 57

మరితః కృత గ రేషు తేషు తేషు చ సంస్థితం
తం రసేంద్రం శుచిర్భూత్వా గృహ్ణేయాయా ద్రవదేశికః ॥ 58

(1) రూపఘ్న (2) గదాః

గౌరవా దగ్గినదనా త్పతితో దరదాహ్వయే
దేశే స సూతో (1) భూలీనః తంత్రైః రసోవిదైః ॥ 59

సిక్తిస్య మృత్తికాయంతే పాతనాభ్యే సమాగతః
పారదో గృహ్యతే దేవీ దోషహీన స్స ఉచ్యతే ॥ 60

ఏవ మేవం తత్ర తత్ర సిద్ధవిద్యాధరైః స్పదా
నితేషిః పారదేంద్రో విద్యతే దేవీ! సిద్ధిదః ॥ 61

ఇతి శ్రీ భైరవోక్తో అనందశంకరే

అమృతీకరణ విశ్రాంతే

ప్రథమోల్లాసః

ద్వితీయోల్లాసః

శ్రీ భైరవీః

రసోపదేశ దాతారం తద్భిష్యం (2) కాశీ స్త్రియం
రసపూజాం తు పుచ్చామి యథావత్ కథయస్వ మే ॥ 1

శ్రీ భైరవః

శృణు భైరవి! తత్సర్వ మపూర్వం కథయామి తే
అచార్యో జ్ఞానవాన్ దక్షః శీలవాన్ గుణవాన్ తుచిః ॥ 2

ధర్మజ్ఞః సత్యసంధశ్చ రసశాస్త్రవిశారదః
వేద వేదాంత తత్వజ్ఞో నిర్మల (3) శ్శివ వత్సలః ॥ 3

దేవీధర్మః స్పదా శాంఖ్యో రసమండప కోవిదః
మంత్రసిద్ధో మహావీరో దేవతాయాగ తత్పరః ॥ 4

రసదీప్తా విధావజ్ఞో మంత్రోపాధి మహారసాన్
రాగసంఖ్యాం బీజకల్పం ద్వంద్వ (4) మేలాపనం విదం ॥ 5

రంజనం సారణాం తైలం (5) దల నిష్కమణాని చ
వర్ణోత్కర్షం మృదుత్వం చ బారణం బాల వృద్ధయోః ॥ 6

భేదరీం భూచరీం చైవ యోవేత్తి స గురు ర్భవేత్

(1) నూతన తత్త్వజ్ఞః

(2) కాశీ స్త్రియం, (3) క్షీల, (4) మేలాపనం భేదం, (5) వలాది కోమణాని చ

శిష్యులక్షణం

గురుభక్తః సదాచారో లోభ మాయా వివర్జితః ॥ 7
విష్ణుహా నిరహంకారో సత్యవాగ్ నియమస్థితః
నిరాలస్యః స్వధర్మజ్ఞః షట్కర్మనిరతః సుధీః ॥ 8
దంభ హింసాది నిర్ముక్తో శివాచారేషు దీక్షితః
అత్యంతసాధకః శాంతో మంత్రానుష్ఠానతత్పరః ॥ 9
దాంత శిష్యస్య స్థు విక్షేయః శక్తిమాన్ గతమత్సరః

కాకినీ లక్షణం

అకుంచితస్నిగ్ధకేశాః పద్మపత్రాయతేక్షణాః ॥ 10
ధీర్బోద్ధుంగ్రహణకేశా విద్రుమాధరశోభితా
దాడిమిబీజదళనా కంబుగ్రీవోన్నతస్తనైః ॥ 11
శరీరమాలో మృదుల బాహుపాశో విరాజితా
సంక్షీర్ణోరథలా విమునాభిః సూక్ష్మోచలాంగకాః ॥ 12
తలోదరీ రోమరాజీ వలిత్రయవిభూషితా
విశాలజఘనోపేతా రంభోరుః శుభగా త్రియాః ॥ 13
కాదలోపమజంఘూచ పాఠలాంఘ్రీసరోరుహా
(1) శార్దూలనఖపరియుక్తా రాజహంసగతిశ్శుభాః ॥ 14
కలకోకిల నిధాన కలకంకాది మంజుల
పిష్పలచ్చదసంకాశ స్మరమందిర మండితాః ॥ 15
యువతీ శ్యామలా స్నిగ్ధా సురూపా శుభలక్షణా
చుంబన స్పర్శ నాశ్లేష రతి (2) లోలా విచక్షణాః ॥ 16
బహులే యా పుష్పవతీ (3) సలక్షణా కాకినీ స్మృతా
స్వస్యవర్ణ స (4) మామూలా గ్రాహ్య వాఽప్యన్యవర్ణజాః ॥ 17
రణశర్మాణీ దీక్షయాం ప్రయోగే చ రసాయనే.

కాకినీ వ్యాపాదనం.

కాకిన్యభావే తరుణీ సురూపా ౭ న్యా ౭ ధవా భవేత్ ॥ 18
గంధకం గోఘృతోపేతం నిష్కం త్రిః సప్తవాసరం
(5) ప్రాతర్ద్విత్యాయం సా నారీ కాకినీ పద్మశాభవేత్ ॥ 19
ధార్మికః పాపభీరుశ్చ బలవాక్ జ్ఞాన వి త్తమః ॥

(1) శోణానుల పకోపేతా, (2) కర్మ, (3) పక్షి, (4) ముమ్మతా, (5) ప్రాతర్ద్విత్యాయం.

న్యాయశ్రేష్ఠ స్వర్వసమా రసాగమ విశారదః
స్వధర్మరతశ్చేష్ఠా న్యాయమార్గ ప్రవర్తకః॥ 20

రసశాలా నిర్మాణమ్

రసశాలాం ప్రవక్ష్యామి రసేంద్రస్య వరావనే
నిర్ణయే చ్చ నిరాతంక్తే ద్వేషేచ నిరుపద్రవే (ప్రవే) 21

ఆస్తిశ్చ ప్రాణి సుభగే ధవధావ్య సమాకులే
సారాశ్చే పూర్ణవిభవే నిరచాయే హ్యనిష్ఠకే॥ 22

నగరే స్వర్వవర్ణాశ్చో మహామూహేశ్వరావృతే
తత్రాపి (1) విజనేష్ఠా నే పవిత్రే చ సురక్షితే॥ 23

(2) సర్వాది పశు వృక్షాది సంవాద పరివర్జితే
సమస్తలే చ ప్రాకార పరిధార్గలభూషితే॥ 24

నారంగ దాడిమ—జంబీరఫల పూరకే
తాల హింతాల వరుల నాశికేలామ్ల పాలలే॥ 25

అశోక జంబూ పవన పాల పుష్పాగ మండితే
కపిత్థ పూగ సరల దేవదారు సుబిల్వకే॥ 26

ధాత్రీ న్యగ్రోధ వరుణ మధుకామూత మండితే
కేతకే మల్లికా జాతీ యూధికా మూలతీయుతే॥ 27

మాగధీ కుండ కురవ తిలకే శతపత్రకే॥ 28

కుముదోత్పల కల్పార పుండరీ కాంబుజోత్పలైః
హంస సారస కారంధ చక్రవాకవిరాజితే॥ 29

సరోభిః శీతలజలే పరితః పరివేష్ఠితే
శీతానిలాభి లులిత లలిత ప్రసవాంచితే॥ 30

చిత్రోద్భానే ౭ తిరుచిరే రసశాలాం ప్రకల్పయేత్
బోధక స్థంభరుచిరాం చతురశ్ర సమాయతాం॥ 31

మనోజ్ఞాం దేవదేవేశీ! మత్తవారణ సంయుతాం
వాతాయన సమోపేతాం, కవాటాగ్గలరక్షితాం॥ 32

కక్షా పతాక సంయుక్తాం సర్వోపకరణోజ్జ్వలాం
సమూహిత దిక్పాలాం. సమర్చిత వినాయకాం॥ 33

(1) విజయే (2) సర్వాది పశు వృక్షాది సంవాద.

ప్రతిష్ఠితాం చ మాహేశాం ద్వారపాలైశ్చ రక్షితాం
శరణి కాపాల ఘంటాది దివ్యవాద్యనినాదితాం ॥ 34

వాస్తులక్షణ సంయుక్తాం రసశాలాం ప్రకల్పయేత్
శాలాయాం వేదికాం (1) కర్పూర సుదృఢాం దర్పణోపమాం
ఇష్ట (2) కార్పాచితాం రమ్యాం ససోపానాం సలక్షణాం
కపిలాగోమయాలిప్తాం హిరణ్యకలశావృతాం ॥ 36

రసేంద్రభూతావిధిః

వేదికాయాం రసేంద్రస్య భద్రపీఠం ప్రకల్పయేత్
భద్రపీఠే లిఖేత్ సమ్యక్ సింహారేణ ద్విహస్తకం ॥ 37

మట్కోణం వసుయంత్రం చ తద్భాష్యే చాష్టపత్రకం
కమలం చతురస్రం చ చతుర్థ్యాగోపశోభితం ॥ 38

రసలింగం స్య సే ద్యంత్రే పుష్పద్వైశ్చ సమర్పయేత్

ర స స న్ద్యై

అథ సంధ్యాం ప్రవక్ష్యామి రసకర్మ ఫలప్రదాం ॥ 39

ప్రవిశే ద్రసశాలాం చ స్నాతః శుద్ధోనులేపితః
శుక్లమాల్యాంబరధరః సంయతాత్మా జితేంద్రియః ॥ 40

యతవాక్ గురుభక్తశ్చ సత్యవాదీ దృఢవ్రతః
ఉపవిస్య (3) సమావామే మృదులే చిత్రకంబరే ॥ 41

వాగ్మ్యయా శ్రీయుతం తోయ మాత్మ విద్యాశివాత్మకం ॥
తత్త్వం చ శోధయామితి త్రివారం విధివ త్పిబేత్ ॥ 42

ధ్యాయే ద్దరద గాయత్రీం త్రివారం (భైరవీం) ప్రజపే త్త్రియే
రసభైరవ గాయత్రీం శృణుభైరవి! తత్త్వతః ॥ 43

“యం రసేశ్వరాయ విద్మహే రసాంకుశాయ ధీమహి
తన్న (తస్మై) సుసూతః ప్రచోదయాత్” ॥ 44

కోటిసూర్య ప్రతికాశం దశకోటిందు సన్నిధం
శుభ్రం పంచముఖం దేవం, త్రినేత్రం చంద్రశేఖరం ॥ 45

(1) కార్పూరదృఢా దర్పణోపమా, (2) ఇష్టకైః, భచితా (3) సమావామేత్.

- అష్టాదశభుజం శాంతం, పంచకృత్య పరాయణం
శుక్లమాల్యాంబరధరం, నాగయజ్ఞోపవీతినం ॥ 46
- శుద్ధస్పటికసంతాశం ప్రేతారూఢం రక్షేత్సరం
నీలకంఠ చ సర్వజ్ఞం సర్వాభరణభూషితం ॥ 47
- మనదం రసశాస్త్రంచ పారదం భుజగం సుధాం
శంఖ భైషజ్య కోదండ శూల ఖట్వాంగసాయకం ॥ 48
- క్షమకుం కరవాలం చ గడ్డాం పావక మీశ్వరీ
అశోగ్యం దీప్య మాలాం చ హ్యభయం ద్వివదైః కర్తైః ॥ 49
- రసాంకుశీం నిజోత్సంగే భిభ్రాణాం వృషవాహనం
కపర్దభాగ నుచిరం మందహాసావనం శివం ॥ 50
- రసభైషమాదింత్య తస్మాత్సంగే రసాంకుశీం
అంకుశం చాక్షమాలాం చ దధతం (1) దక్షహస్తయోః ॥ 51
- పాశాభయం చ భిభ్రాణే దక్షి (2) కేతరహస్తయోః
చతుర్భుజం రక్షవర్ణాం త్రినేత్రా మిందుశేఖరాం ॥ 52
- రక్తాంబరధరాం, దేవీం కంబు శ్రీవాం కృపామయీం
రత్నాలంకారనుచిరాం మందహాసవిరాజితాం ॥ 53
- ధ్యాయే ద్రసాంకుశీం దేవీం, దేవస్యాభిముఖం శివాం
తతో భస్మ సమాదాయ నామహస్తేన ధారయేత్ ॥ 54
- వైవాధః పతితం పాత్రే గృహీత్వా గోమయం సుధీః
విశిష్ట్య ప్రదపే త్కుండే, క్రమేణ ధారయేత్త్రియే ॥ 55
- పునరుద్ధరణావైవ పద్మోజాతాదిభి ర్భవేత్ ॥
నిరీక్షణం ప్రోక్షణం చ తాడనాభ్యుక్షణం తథా ॥ 56
- పద్మోజాతాదిభి ర్మంత్రైః రభిమంత్రైశ్చ త మృతః
మూర్ధ్ని వక్త్రేచ హృదయే గుహ్యే చరణయోః క్రమాత్ ॥ 57
- ఈశానావైః పంచమంత్రైః తత్తస్థానేషు నిక్షిపేత్
సర్వాంగస్థూలనం పర్యాదృశ్యన్ పంచభి(గ్)శ్చతైః ॥ 58
- సంకల్పం విధివ త్కుర్యా ద్రసాచార్యో మహేశ్వరః
ప్రాణాయామత్రయం శ్మిత్యా మూలమంత్రేణ పార్వతీ ॥ 59
- ప్రోక్షయే న్నంత్రితం తోయం మూర్ధ్ని వామకరస్థితం
ఆచమ్య చ పున స్తోయం మూలమంత్రేణ మంత్రితం ॥ 60

(1) కండ (2) జోత్తర. (3) కృతైః

త్రిధా దక్షిణ హస్తస్థం విభేదాచమనం తతః
అర్ఘ్యం మూలేన దత్త్వా త్రిః పునరాచమ్య పార్వతీ ॥ 61

అష్టోత్తరశతం జప్త్వా మూలమంత్రే ముదారధీః
సమర్పయేచ్ఛ సూతాయ రససంస్థాయ మీశ్వరీ ॥ 62

త్రికాల మేవం కుర్వంతి సంధ్యాం సర్వాఘనాశినీం

రసాంకుశ రసాంకుశీ మూలమంత్రోద్ధారః

వక్ష్యేహం మూలమంత్రస్య శృణూద్ధారక్రమం వియే ॥ 63

వాఙ్మయా కమలాచాధ చతుర్థ్యంతో రసేశ్వరః
తతో మహాకాలపదం మహాబలపదం తతః ॥ 64

అఘోర భైరవపదం వజ్రవీరపదం తతః
క్రోధకాలపదైశ్చైతే ర్నర్వ సంబుద్ధి సంయుతం ॥ 65

కమత్తవర్ణా న్దయుతే స్సాఘో (స్వాదా) దస్త స్సబిందుకః
ఇదం పంచాక్షరం కూటం తతో (1) (ల) శ్రిణ్వంయుతం ॥ 66

సవిసర్గో వ్యయంకూటః చతుర్వర్ణాత్మకః వియే
రసేంద్ర భైరవ స్వాయం మంత్రో ద్వాత్రింశవర్ణకః ॥ 67

గోపితః సర్వత్రో తేషు రహస్యోత్త్యంతే దుర్లభః
రసాంకుశం మస్త్రీమహం వక్ష్యేమి శ్రుణు భైరవి ॥ 68

హ (2) స్పీజం భువనేశీ చ రమా మకరకేతవః
రసాంకుశా చతుర్థ్యా న్మోంఽతో ద్వాదశార్ణవః
మస్త్రీ రసాంకుశో యశ్చ తవ దేవ్యాః ప్రకీర్తితః ॥ 69

రసభైరవ మస్త్రీశ్చ (స్య) ఛన్దోఽనుష్టుప్ ప్రకీర్తితః
సద్వికేళో ఋషిః ప్రోక్తో దేవః శ్రీరసభైరవః ॥ 70

రం బీజం లం భవే త్కీలం మస్త్రీం న శ్కక్తి రీరితః
రసాంకుశాయాం స్క-ప్తః స్వా దనుష్టుప్సప్త కురితః ॥ 71

రసాంకుశా దేవతా స్వాత్ రం బీజం కీలకం రసః
నమః శక్తి రితి ఘ్రాతం రహస్యం మస్త్రీముత్తమమ్ ॥ 72

ర స లిం గా ర్చ నం

రసలింగార్చనం వక్ష్యే భైరవి ! శృణు తత్వతః
హమపాదం పురస్కృత్య ప్రవిశే ద్యాగమర్చయ ॥ 73

ఆసనే మృదులే స్థిత్యా శుచిః సంయతమానః

ప్రాణ నాయమ్య సజ్జ-ల్య (1) శీఘ్రదృష్టిరశిల్పితమ్ ॥ 74

శుద్ధస్పృటిక సకాశం సుశాస్త్రం వరదాభయమ్

స్మరేత్తద్వామ పూర్వం చ తదనుజ్ఞా మవాప్య చ ॥ 75

దివిస్థితాశ్చ యేభూతా భూమిస్థా విఘ్నకారిణః

పాతాలే యేనుహాభూతాస్తే నన్యన్తు శివాజ్ఞయా ॥ 76

అనేనైవ చ మస్త్రేణ దిగ్విధిం (త్వక్షతాన్) కృతవాన్ ఓషేత్

పుష్పమాథాయ భవితే నిక్షిపే దస్త్రక్షకే ॥ 77

సర్వశత్రుప్రమథినీ చేతి దక్షిణ పార్శ్వికామ్

త్రివారం (భార) భారయేద్ భూమా ప్రాణాయామోభవేత్సనః

రసేన్ద్రభద్రపీఠస్య దక్షిణే చతుర్రజమ్ ॥ 78

మండలం హస్తమాత్రశ్చ సార్థంకుర్యాత్సుఖోభవమ్

త్రికోణవృత్త పట్టాణ చతురస్రం భవేత్క్రమాత్ ॥ 79

ఇద్వాదిలోకపాలం శ్చ తత్తద్వామ పురస్కరమ్

ప్రణవాది నమోఽన్తేశ్చ పూజయేత్కుసుమాక్షతైః

(వాఙ్మయా) వటమాలా కమలా బీజైః హృదయాదీ

ప్రపూజయేత్ ॥ 81

ప్రాచ్యా మవాచ్యాం క్రమశః ప్రతీచ్యోత్తరయాః శివే

ఉశానాసురమరుతో-చే నేత్రే ప్రపూజయేత్ ॥ 82

అస్త్రం సర్వాసు కాష్టాసు చతుర్థ్యస్తం షడస్తకమ్

ఛోటకాం దర్శయే దప్త పశ్చాదాధార మాహరేత్ ॥ 83

తదైవావాహయే దగ్ని మండలం బీజమూలకమ్

అగ్నేర్దశకలా స్తత్ర పూజ్యా గర్భాక్షతైః క్రమాత్ ॥ 84

తతః పాత్రం సమాదాయ భావయేత్సూర్యమండలమ్

మూర్త్యుద్వాదశకలాః ప (అ) త్రారాచ్య శ్చపదనాక్షతైః ॥ 85

గర్భోత్తమాన్వితం తోయం పూరయేత్సూర్యపాత్రకమ్

చిస్తయే దైవదం బింబం తత్కలాస్తత్ర పూజయేత్ ॥ 86

మధ్యే త్రికోణ మాలిఖ్య శక్తిబీజం సముల్లిఖేత్

తత్రక్షిపే ద్దప్త పుష్పం మూలమస్త్రం త్రిధా జపేత్ ॥ 87

(1) శ్రీ గురుం శివీ శ్చితం

పూర్వాది దిక్ష చతస్పశు చతుఃపాత్రాణి ధారయేత్
పూరయే మ్నూర్వప త్తాని గంధపుష్పక్షతై ర్యతేత్ ॥ 88

ప్రక్షిపే మ్నూలమస్త్రేణ మధ్యపాత్రోదకేన చ
పాత్రాణి నిజగాత్రాణి పూజాద్రవ్యాణి సర్వతః ॥ 89

స్వాగత చ్చతుర్రశ్చ మణ్డలం పరికల్పయేత్
పూర్వ త్పంచ పాత్రాణి పూరయే చ్చుద్ధవారిణాః ॥ 90

నిక్షిపే న్నూర్వమే సూతం రత్నం దక్షిణకే ష్టిపేత్
స్వర్ణం త ద్వామపాత్రే చ తత్సమీపే కుశం న్యసేత్ ॥ 91

రత్నపాత్ర సమీపస్థే పాత్రే న్య దప్య గంధకమ్
ప్రతిపాత్రే త్రికోణాం లిఖే న్నాయాసమన్వితమ్ ॥ 92

న్యసే ద్గంధా మితం పుష్పం త్రిధా మూలేన మస్త్రయేత్
సప్తధా రసపాత్రాం మూలమస్త్రేణ మస్త్రయేత్ ॥ 93

రసపాత్రోదకేనైవ పూజాద్రవ్యాణి చాత్మనః
శరీర ముత్తమాణ్డాం ప్రోక్షయే త్పితృదీపకమ్ ॥ 94

ఆననస్య ఋషేర్మేయః సుతలం ధన్వ ఈరితమ్
కూర్మరూపీశు భగవాన్ దేవతా పరికిర్తితా ॥ 95

పృథ్వీ! త్వయా ధృతా లోకాః దేవీ! త్వం విష్ణునా ధృతా
త్వం ధారయ మాం దేవీ! పవిత్రం కరు చాసనమ్ ॥ 96

అనేనైవతు మస్త్రేణ చాసనం కుసుమా ష్టిపేత్

భూతకుద్ధిః

భూతకుద్ధిం ప్రవక్ష్యామి పృథ్వీ పీతా సవజ్రకా ॥ 97

కశినా లంబినీ పూతా జానతాం గుప్తమూలతః
ధ్యేయా జాన్వాదికట్యస్తం ఉపర్యస్యాథ చన్ద్రికా ॥ 98

శుభ్రా వంబీజపహితా విచిన్త్యా ద్రవరూపికా
కట్యాది హృదయాన్తాం బహిర్ధ్యాయ స్త్రేకోణకః ॥ 99

రంబీజం రక్తవర్ణశ్చ స్వస్తికేన విభూషితః
హృదాది కంఠపర్యంతం వాయుస్మృత్యాంజన ప్రభః ॥ 100

యంబీజనహితో దేవీ! షడ్బిందు పరిభూషితః
షట్కోణ కణ్ఠాదేశాశ్చ బ్రహ్మరస్థాస్త మిశ్వరీ ॥ 101

వర్తులం హంబీజయుతం మహాశృంగం వియత్సరేత్
పృథ్వీ మపుచ తార్వశ్చ స చ వాయూ సచామ్బరే ॥ 102

మేలయిత్యా ద్యాదశా వైస్థాపయేత్పరమేశ్వరి
యంబీజే నాత్మకో దేహం మూలాధారా ద్విశోషయేత్ ॥ 103

షడాధారాణి నిర్భిద్యం యావత్ బ్రహ్మబిలం ప్రియే
రంబీజేన దుహే దేహం పర్వమాస్థాపయేత్తతః ॥ 104

వంబీజేన ద్రవీభూతం బ్రహ్మరస్థేష్టమణ్డలాత్
స్యస్థమానామృతే నైవ తను మాస్థాపయేచ్ఛివే ॥ 105

అకాశా ద్వాయు మాదధ్యా త్తస్మాద్వహ్నిం సమాహరేత్
వహ్నిరాహ సమాదేయా స్తాభ్యో భూమిం సమాహరేత్ ॥ 106

ఏవం శ్శుచ భూతాని వృష్టానేషు నియోజయేత్
వామకుక్షితిరం పాపపురుషం కృష్ణరూపిణమ్ ॥ 107

ధ్యాయేత్తం నిర్గతం దేవీ! ఖగ్గ చర్మగరం పరమ్
న్యాసం రసాంకుశేనైవ కృత్వాంగులి హృదాదిషు ॥ 108

ఐం హ్రీం శ్రీం ఖ్లోం క్లూం హం హీం హూం హ్రౌం
హ్లోం హ్వో ఖట్ రసేశ్వరాయ మహాకాల భైరవాయ
శిఖాయై వషట్, కాద్రూపాయ కృష్ణ పీఞ్గ లోచనాయ
అవతర, అవతారయ, జల్ప, జల్పయ, శుభాశుభం కథయ,
కథాపయ, రమేం కురు కురు, కారయ, మమ రససిద్ధిం
దేహి దేహి.

మహాకాలభైరవాయ హృదయాయ నమః

పూర్వవ స్పృహబలభైరవాయ శిరసే స్వాహా

పూర్వవ దఘ్నిభైరవాయ శిఖాయై వషట్

పూర్వవ ద్ద్యజవీరభైరవాయ కవచాయ హుం
పూర్వవత్ క్రోధభైరవాయ నేత్రత్రయాయ వాచత్
పూర్వవత్ క్షాలభైరవాయ అస్త్రాయ ఫట్॥ ఏన మజ్జలీన్యాసః॥

ప్రతిబీజై స్సముచ్చార్య చతుర్థ్యాస్తం రసాంకుశమ్ ।
హృదాది పంచస్థానేషు విన్యసే ద్దీపపంచమ్ ॥ 109

తత చ్చాస్త్రాయ ఫటితి ఘోటికాం దిక్ష్వ దర్శయేత్ ।
మాత్రకాంశ్చ కలాన్యాసం (1) పూజాన్యాసం చ కోలకమ్ ॥

ప్రకుర్వీత తతో దేవీం చాంతర్య జప మాచరేత్ ।
కుమ్భకేన హృద మౌఖజం సముల్లం విదధాతి హి ॥ 111

హృత్పద్మకర్ణికాయాంశ్చ రసమూర్తింశ్చ చిస్తయేత్ ।
మానస్యై ర్గన్ధ పుష్పాద్వై రుపచారైః ప్రపూజయేత్ ॥ 112

స్వదేహం గన్ధ పుష్పాద్వై రలంకృత్య యథాసుఖమ్ ।
అస్తర్యజన మేవం స్యా దృహీర్యజన మాచరేత్ ॥ 113

అస్త్రేణ లిజం సంప్రోక్ష్య లిజశుద్ధిం విధాయ చ ।
అస్త్రపూతేన తోయేన పూరితాం వర్ధనీం ప్రియే ॥ 114

దక్షపార్శ్వే సన్నివేశ్య పూజయే త్తాం విధానతః ।
పీతే సిన్ధూర రజసా విదధ్యా చ్చతుర్రతమ్ ॥ 115

మట్కోణం విలిఖే త్రస్మిన్ ఋజం స్వర్ణశలాకయా
పసుపత్రే చాప్తపత్రం సచతుర్ద్వార భూగృహమ్ ॥ 116

చతుర్రసం బహిర్భాగే దిక్పాలాన్ పూజయే త్త్రియే
నందినం చ మహాకాలం భృగ్గీం రీటిం మహాబలం ॥ 117

కుమ్భకర్ణికాం సుగ్రీవం భృగ్గీంశ్చ దృఢాయుధమ్
చతుర్ద్వారేషు విన్యస్య ద్వా ద్వా ప్రాగాది పూజితౌ ॥ 118

దుక్కుం రావ్యం తామ్ర సీసం వజ్ర కాన్త శకం హ్యయః
ప్రాగాదిద్వారం సముజ్జ్య క్రమాత్ ద్వేద్వే మహేశ్వరిః ॥ 119

భూగృహాధ్యస్తకే ప్రాచ్యాం శుక్ర మగ్నాం గ్రహం యతేత్
దక్షిణస్యాం యతే ద్రుద్ర మాసురే చ సమీరణమ్ ॥ 120

పశ్చిమస్యాం శివం వహ్నిం వాయవ్యా ముత్తరే హ్యుమాం
యతే త్పావక మీశాన్యాం తత శ్చాప్తదలాగ్రకే
ప్రాగాదా గ్రహకం తాలం కానీపం చ మనశ్శిలామ్ ॥ 121

కంఠఘ్నం మూషికం చైవ స్పృశావర్తశ్చ గైరికమ్
లేపికా జేపికా చైవ క్రామికా రంజికా రథా ॥ 122

లోహాది బద్ధకారేచ భూచరీ మృత్యునాశనీ
విభూతిః శేచరీచైవ దశద్రుత్యః క్రమేణ చ ॥ 123

పూజ్యా తస్మదతే పద్మే హ్యూర్ధ్వార్ధ్వస్తాద్దలేషు చ
మూషిక్య ముక్తా వైడూర్య నీల గారుడ విద్రుమాః ॥ 124

గోమేధః పుష్పరాగశ్చ మణయః సర్వసిద్ధిదాః
ద్వితీయ వసుపత్రస్య దలాగ్రేషు ప్రపూజయేత్ ॥ 125

అష్టదశభుజా రుద్రాః పంచవక్త్రాః త్రియంబికాః ।
చంద్రార్ధశోభిమకుటాః నీలగ్రీవాః పృషత్పజాః ॥ 126

స్వస్వవర్ణధరాః సర్వే తృప్తా విద్యేశ్వరాస్తుతే ।
పూజనీయామహేశాని ద్వితీయైష్టదలాముతే ॥ 127

రసకం విమలా తాప్యం చపలా తుల్లి మంజవమ్ ।
షట్కోణస్య దలాగ్రేషు సఖ్య స్సృత్యః సర్వసిద్ధిదాః ॥ 128

వజ్ర వైక్రాంత వజ్రాభ్రం కాంత చామాణ టబ్బణమ్ ।
భూనాగశక్తదక్షైతాః షడగ్రేషు ప్రపూజయేత్ ॥ 129

హింగులం సస్యకక్షైవ శిలాజ త్వగ్నిజారకమ్ ।
తత్కర్ణికాయాం పూర్వాదా పరాశక్తి చతుష్టయమ్ ॥ 130

హింగులం మానీశక్తిః పరాశక్తిశ్చ సస్యకమ్ ।
శిలాజ త్వపరాశక్తిః అగ్నిజారః పరాపరా ॥ 131

ప్రణవాది సమోఽనైశ్చ తత్తత్తనూమ పురస్సరమ్ ।
స చతుర్థా యతే దేతాక రసావరణ సంస్థితాన్ ॥ 132

మధ్యేతు దివ్యశక్తి నాం పూజయే ద్రవ్యైరవమ్ ।
సప్తవింశతి నిష్కేతు బ్రావితే శుద్ధహాటకే ॥ 133

నవనిష్కం సూతరాజం విద్యసే చైపుక మానసః ।
మధూచ్చిప్త కృతే యస్తే లిక్ష్వాకారే సులక్షణే ॥ 134

నిష్పప్తే హాటకే సూతం ప్రతప్తే ప్రక్షిపే చ్చివే
ముహూర్తా త్స్వంజగీతం రసలింగం పయోస్తరే ॥ 135

స్థాపయే త్వనరాదాయ హ్యుపరిస్థం మలం హరేత్
సంఘృష్య చ సమీకృత్య లింగం సంప్రక్షయే తతః ॥ 136

ఏవం కాన్యాదిలోహైర్వా వ్యుత్థైర్వా ఒథ సమస్తకైః
అభ్రకాదిమ సత్త్వైర్వా లింగం శుర్యాత్ స్వశక్తిరః
రసలింగం ద్విధా ప్రోక్తం సకలం నిష్కలం ప్రియే
పూర్వోక్తం సకలం లింగం నిష్కలం కేవలోరసః ॥ 137

బుభుక్షూణాం హి సకలం నిష్కలం మోక్షమిచ్ఛతామ్
రసలింగం హేమబద్ధం బ్రహ్మవిష్ణ్వంశవహ్నయః ॥ 138

అపూజయన్ రూప్యబద్ధం గణేశ స్కన్ధ వన్దనః
త్వయాభ్రసత్త్వసంబంధం రసలింగం ప్రపూజితమ్ ॥ 139

తామ్రబద్ధం రమా వాణీ కుబే రేస్త్ర జలాధిపః ।
కాస్తబద్ధం యమ మరు నైరు(బు)తాః సమపూజయన్ ॥ 140

వజ్రబద్ధం సిద్ధసాధ్య విద్యాధర మహర్షయః
నాగబద్ధం నాగ వసు గంధర్వోరగ కిన్నరాః ॥ 141

తీక్ష్ణబద్ధం భద్రకాలీ యక్షభూత పిశాచకాః
ముడ్డబద్ధం చ దుర్గాంబా చాప్సరో గుహ్యకా సురాః ॥ 142

నిష్కలం రసలింగం తు భృగ్వైద్యా యోగినో ఒర్షయన్
ఉక్తాని రసలింగాని మానవాః ఫలకాంక్షిణః ॥ 143

పూజయేయుః ప్రయత్నేన నిత్యం సర్వార్థసిద్ధయే
ఉక్తానాం రసలిక్ష్ణానాం ప్రాణసంస్థాపనం శృణు ॥ 144

ప్రాణ నాయమ్య విధివ త్ప్రాణశక్తిం స్మరే చ్చివే
శోణితామ్నానిధేర్నశ్యే రక్తామ్నాబాసనాం పరామ్ ॥ 146

రక్తామ్నరధరాం నానారత్న కిరీటిసమ్
విమలేన్ద్రకలాజుటాం రవి వహ్నిన్ద్రలోచనామ్ ॥ 146

కర్ణతాటజ్జ-కిరణాయత్యతకపాలకామ్
శ్రీపద్మీకుసుమాకారనాసా వంశ విరాజితామ్ ॥ 147

ప్రవాళ పద్మరాగాధ చింతాధర విరాజితామ్
కురువిన్దదలాకార శ్లష్మ దంతాభిశోభితామ్ ॥ 148

శక్తాభిరామ కణ్ఠస్థ ముక్తాచార విరాజితామ్
అంగులీయక కేయూర కటకాది విభూషితామ్ ॥ 149

పాశాంకుశేక్షుకోదగ్ధ పుష్పబాణ (1) యుధప్రదామ్
రుధిరాపూర్ణపాత్రేణ శోభమానకరామ్ముఖామ్ ॥ 150

నీనస్తనతటోద్భాసి హారకుంకుమమణ్డితామ్
కాశ్చే మణ్డిర కటక పాదాంగులి విభూషితామ్ ॥ 151

ప్రాణప్రతిష్ఠాం లిజస్య (2) కుర్వీతైకాగ్రమానసః
స్మరేం ద్వధయపాశశ్చ హంస స్సోఽహ మితి ప్రియే ॥ 152

అముష్య లిజస్య ప్రాణ ఇహ ప్రాణః, అముష్య
లిజస్య జీవ ఇహ స్థితిః, అముష్య లిజస్య సర్వేన్ద్రియాణి
వాక్ మన శ్చక్షుః శ్రోత్ర జిహ్వ భూణ ఇహగత్య,
సుఖం చిరం తిష్ఠన్తు, స్సోహం హంసః స్వాహా,
య ర ల వ శ మ స హం ఓం క్రోం, హ్రీం, అం.
ఏతన్మంత్రం సముచ్చార్య ప్రాణ నావాహయే త్ప్రియే ।

అస్యశ్రీ ప్రాణప్రతిష్ఠామ త్రస్య బ్రహ్మ విష్ణుమహేశ
శ్వరా ఋషయః, ఋగ్యజుస్సామాని ఛందాంసి, శ్రీపరా
శక్తి దేవతా, అం నీజం, హ్రీం శక్తిః, క్రోం కీలకం,
(3) సకలమ స్త్రీయ స్త్రీప్రాణప్రతిష్ఠాయాం వినియోగః॥

(1) భయ, (2) కుర్వాత్తదక. (3) అముష్య లింకస్య ప్రాణప్రతిష్ఠాయాం వినియోగః॥

ఆనందం పూజయే త్సూర్యం గర్భ పుష్పాక్షతాదిభిః । 153

ఆం ఆధార శక్త్యై నమః, హ్రీం కూర్మాయ నమః,
హ్రుం అనంతాయ నమః, హ్రైం పృథివ్యై నమః, హ్రౌం
కన్తాయ నమః, అంకురాయ, నాలాయ, కర్ణిష్ఠకేభ్యః,
దలేభ్యః, కేసరేభ్యః, కర్ణికాయై, తన్మధ్యే ధర్మాయ,
జ్ఞానాయ, వైరాగ్యాయ, విశ్వరూపాయ, అధర్మాయ,
అజ్ఞానాయ, అవైరాగ్యాయ, అవైశ్వర్యాయ నమః.

హృదంభోజ స్థితం దేవం సహదేవ్యా మహేశ్వరీ ।
ఆనాహయే త్సావరణం పార్థశక్తి సమన్వితం । 154

పీఠే (సం) స్థాపయే ల్లింగం మూలేనార్ఘ్య కుశోదకైః
పాద్యం గర్భోదకై ర్దద్యాత్ హ్రైమే నాచమనం భవేత్ । 155

(1) రత్నోదకై ర్భవే త్సానం సర్వం మూలేన శామ్భవీ
సకాదశేన రుద్రేణ పవనూసేన పార్వతీ । 156

చమకైః పురుషసూక్తైశ్చ ఫలైః పంచామృతైరపి
నారికేలేక్షవల్లిలైః సుగంధోదక వారిణా । 157

సంజప్య చ తతో లింగం పీఠే సంస్థాపయే చ్ఛివే ।

లింగస్య పరితః :-

ఓం నామదేవాయ నమః, క్షేప్తాయ నమః, రుద్రాయ నమః,
కాలాయ నమః, కలవికరణాయ నమః, బలాయ నమః, బలవికరణాయ
నమః, బలప్రమథనాయ నమః, సర్వభూతదమనాయ నమః ఇత్యష్టాసు
దిక్షు, మనోన్మనాయ నమః ఇతి శివసన్నిధౌ పుష్పై రభ్యర్చ్యై ఓం
హ్రుం హృదయాయ నమః, ఓం హ్రీం శిరసే స్వాహా, ఓం హ్రుం
శిఖాయై వషట్, ఓం హ్రైం కవచాయ హుం, ఓం హ్రౌం నేత్ర
త్రయాయ వౌషట్, ఓం హః అస్త్రాయ ఫట్; ఓం హ్రం ఈశానాయ
నమః, ఓం హ్రీం తత్పురుషాయ నమః, ఓం హ్రుం అఘోరాయ నమః,
ఓం హ్రైం వామదేయ నమః, ఓం హ్రౌం సద్యోజాతాయ నమః ।

మూలమస్త్రేణ దేవాయ దద్యాత్ సుహృద్భిః ప్రయే । 158

(1) చ

మూలమస్తే మడతేన న్యాయం కుర్యా చ్చివస్య తు ।
లిజస్య దక్షిణేభాగే ఋగాదీ నిగమా నపి ॥ 159

బ్రహ్మణం పృథ్వీం తోయం విష్ణుం రుద్రం హుతాశవమ్ ।
ఈశ్వరం పవనం చైవ మాకాశం సదాశివమ్ ॥ 160

శ్రీకృష్ణ మమృతాంశుం బైరవం భాస్కరం తథా ।
పరం శివం పరాత్మానం పూజయేన్మూర్తిమాన్ క్రమాత్ ॥

లిజస్య వామపార్శ్వే తు బ్రహ్మాదీన్ సప్తమాతరః ।
మహాలక్ష్మీం మహాకాలీం దుర్గాం హస్తం వినాయకమ్ ॥ 162

యోగినీం తేత్రపాలం శక్తయశ్చాపి పీతకే, 163
ఓఘాశక్తిరౌలాదిః తయా పూర్ణా గిరిప్రియే ॥

కామేశ్వరీతి సమూహ్యా రుద్రశక్తిః సురాచ్ఛితే ।
లోపముద్రా కుబ్జకా చ కాలసంకర్షిణీ తథా ॥ 164

మధురాది రసాః గంధాః స్వరభాన్యాని పార్వతి ।
దివ్యౌషధ్యః సుధా హాలా విషం చర్మాది భాతవః ॥ 165

ఇన్ద్రియాణి మనోబుద్ధి రహజ్జగత్సచేతనా ।
శబ్దాద్యా విషయాః పూజ్యా దేహజ్ఞాని చ శామ్భవి ॥ 166

లిజస్య పశ్చిమే భాగే సముద్రాః సరితో నదాః ।
పర్వతా మేరు ముఖ్యాశ్చ భాస్కరాద్యా వనగ్రహాః ॥ 167

జ్యోతిశ్చక్రం ధ్రువో వీధీ శిశుమారః ప్రజాపతిః ।
కలా కాష్ఠా చ ఘటికా ముహూర్తాః ప్రహరాదికమ్ ॥ 168

రాత్రిః పక్షశ్చ మాసశ్చ ఋతుకాలాయనానిచ ।
సంవత్సరా యుగాః కల్పా దిశకాస్కీ...ధి...శివే ॥ 169

బేతాలాని చ నాగేంద్రాః తథా కాలాగ్ని రుద్రకాః ।
యతః విశాచా భూతాశ్చ రాక్షసా దనుజస్తథా ॥ 170

గుహ్యాకా దుష్టబేతాలా రాజయత్కదయో గదాః ।
మస్త్రాః శస్త్రాణి శస్త్రాణి సమూహ్యాః క్రమశః ప్రియే ॥ 171

లిజస్య పూర్వభాగే తు సమ్మూజ్యాగురుపత్నయః ।
సిద్ధాః సాధ్యాశ్చ మునయో యోగినః ప్రియవాదినః ॥ 172

విద్యాధరాః కిన్నరాశ్చ గన్ధర్వా శ్చాశ్వినౌ తథా ।
వసవోఽస్పరసాంముఖ్యాః శృక్లేరాది రసా నవ ॥ 173

గీతనృత్యాది తద్భేదాః కాశ్యపాద్యా స్తథా దశ ।
రుద్రాః సుమనసః పూజ్యా భాస్కరా వహ్నియ త్రయః ॥ 174

విశ్వేదేవా శ్చ పితరో మాతరః పితృదేవతాః ।
కులాచార్యా రసాచార్యాః పూర్వాచార్యాః శివార్చకాః ॥

మత్స్యాది దశజన్మాని జినో లోకాయత స్తథా ।
దేవాయ వత్త్రయుగల ముపవీతద్వయం తథా ॥ 176

మధుపర్కం దివ్యగన్ధ మక్షతా కుసుమాని చ ।
తత్పుష్పాణి చ కల్పార కమలోత్పలకై రవమ్ ॥ 177

జాతీ చమృక పున్నాగ పూగ నారజి చూతశైః ।
మాగధీ మాధవీ మల్లీ యూథికా ప్రభృతీని చ ॥ 178

దననం మరువంచైవ రసేంద్రియ సమర్పయేత్ ।
ధూపం దళాజ్లకం దీప * మపూ పాన్నం ఘృతపాయసమ్ ॥ 179

సషడ్ రసాని శాకాని శుద్ధగన్ధోత్త మాన్వితమ్ ।
లేహ్యం చోష్యాది నైవేద్యం రసేంద్రియ ప్రదర్శయేత్ ॥ 180

హస్త ప్రతాలనం దేవి దద్యాద్ గన్ధోదకేన చ ।
సువాసితాని పూగాని ఘనసార యుతాని చ ॥ 181

అవదాతాని సాగ్రాణి నాగవల్లీ దలాని చ ।
ముక్తాఫలోద్భవం చూర్ణం తామూబలం చ సమర్పయేత్ ॥ 182

దర్పణం చామరద్వంద్వం ఛత్రం వర్తన గీతనమ్ ।
ఉపచారేషు సర్వేషు దద్యాదాచమనం ప్రియే ॥ 183

సర్వోపచారా మ్మూలేన దద్యాత్ స్తోత్రం జపే చ్ఛివే ।
రశ్మిప్రభై రవం దేవం ధ్యాత్వా దేవి రసాంకుశమ్ ॥ 184

* మపూపాన్నాజ్య పాయసమ్

మహేశ్వరాం చ వినతాం గన్ధ పుష్పాదిభి ర్జయేత్ ।
అంగుష్ఠానామికానాభ్యాం చ దద్యాద్గన్ధోత్త మాన్నితమ్ ॥ 185

బిష్ణుమూలేన దేవాయ • దివ్యేన గురవః ప్రియే ।
క్రమా దావరణ స్తేభ్యో దేవేభ్యో ౭ పి చ తర్పయేత్ ॥ 186

హ్రీం అనన్తశేవమూర్తి × మావాహయ్యామి
హ్రీం అనన్తగురుమూర్తి × మావాహయ్యామి
హ్రీం పరానన్తమూర్తి × మావాహయ్యామి ॥

కేభ్యో దత్వా ప్రసాదాన్ని తై రనుజ్ఞాపితం స్వయమ్ ।
కుండల్యా (మూ) త్మ తత్వంచ విద్యాతత్వంచ నాభిగమ్ ॥ 187

హృదయే శివత త్వత్వ సర్వత త్వత్వ తాలుగమ్ ।
త్రితత్వ మేవం సంది స్త్య ప్రసాదాన్ని సమస్తకమ్ ॥ 188

తతః ప్రజ్వలితం స్మృత్వా జ్యోతిరన్తర్గతం ప్రియే ।
స్వీకుర్వీత ప్రసాదంచ యథేష్టం సురసేవితమ్ ॥ 189

హ్రీన్తి పితరో హర్షా న్మూర్ఛయా సర్వదేవతాః ।
అజ్ఞానా ద్భైరవ ప్రీతిః స ఏవాహం వసంశయః ॥ 190

గన్ధోత్త మోదనం శుద్ధం క్షతజం చ ఘృతం మధు ।
సంయోజ్య పంచపిష్టాంచ కృత్వా దద్యాత్ క్రమేణ తు ॥ 191

దక్షిణోత్తర పూర్వాసు పశ్చిమాయాన్ని మధ్యమే ।
తాం ప్రాప్తవ్రాత సముచ్చార్య అథ దద్యాత్తతో జలమ్ ॥ 192

ప్రణవం మాయాం కమలాం దేవీం పుత్రప్రదాం తతః ।
కతో బటుకానాథో ౭ పి కపిల జటాజూటభాసురశ్చ పిష్టలత్రినేత్ర ఇమాం

బలిం + గృహ్ణ గృహ్ణ స్వాహా • ఓం హ్రీం అం సిద్ధయోగినీభ్యః సర్వ
మాతృభ్యోనమః ॥ ఓం హ్రీం శ్రీం సర్వభూతేభ్యః సర్వభూత
కలిభ్యోనమః ॥ ఓం హ్రీం శ్రీం స్థానయేత్రపాల ఇమాంబలిం
పూజాం * గృహ్ణ గృహ్ణ స్వాహా ॥ ఓం హ్రీం శ్రీం రసేష్వరీ జేత్ర
పాల రాజరాజేశ్వర ఇమాం బలిం పూజాం * గృహ్ణ గృహ్ణ స్వాహా ॥
బలిం దద్యా దితి శివే సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ॥ 193

• విశ్లేష.
× మూరాధయ్యామి + గృహ్ణ గృహ్ణ.
• గృహ్ణ గృహ్ణ.

- తత శ్చాష్టోత్తరశతం జపే మ్మూలం రసాగతః ।
తతః స్తోత్రం జపేత్ (పూర్ణం) రసభైరవ తుప్తయే ॥ 194
- స న్నుష్టా ఏవ సర్వాః స్యుః తుష్టే తు రసభైరవే ।
జయతి (ఇయం) నిత్యార్చనవిధిః ప్రోక్తః సర్వత్ర దుర్లభః ॥ 195
- ఏద్ధి మాం పారదం దేవి తస్మాత్తా న్మత్సమాన్ ప్రియే ।
పారదః సిద్ధికో (దో) మత్తో మదీయత్వాచ్చ సారతః ॥ 196
- రసస్యస్మరణం పుణ్యం దర్శనం స్మరణవస్తథా ।
పూజనం భజనం దానం మోక్షా పుణ్య ముదీరితమ్ ॥ 197
- సాత్వికం రాజస్థైర్యవ తామసం త్రివిధం వపుః ।
సాత్వికం ముక్తిదం శుభ్రం వాలం ద్విభుజమృణితమ్ ॥ 198
- పూర్ణచాత్రం సూత్రదర్శణం ద్వినేత్రం కిశ్కిణీశ్రజమ్ ।
రాజసం భుక్తిదం రక్తం కిరీట శశిశేఖరమ్ ॥ 199
- చతుర్భుజాచ్చ తరుణం నీలకణ్ఠం త్రిలోచనమ్ ।
సర్వైశ్వర్యప్రదం ధ్యాయేత్ శూల పాత్ర వరాధయమ్ ॥ 200
- తామసం కృష్ణవర్ణాచ్చ జ్వలదూర్వశిరోరుహమ్ ।
అష్టదశభుజం త్రిక్షృం పూర్వోక్తం చిన్తయే ద్రవం ॥ 201
- సర్వసిద్ధిప్రదం దేవి సర్వకామఫలప్రదమ్ ।
స్మరణం రసరాజస్య సర్వోపద్రవనాశనమ్ ॥ 202
- హృదస్సౌజఙ్గితం ధ్యాయేత్స్విస్వాస్తేన చ భైరవి ।
దర్శనం పారదేష్ట్రస్య హన్తి పాపం త్రికాలజమ్ ॥ 203
- శేతుకేదార పర్యస్తం దివ్యలిక్ష్మణుదర్శనే ।
యత్పుణ్యం లభతే మర్త్యః తత్కోటిగుణితం భవేత్ ॥ 204
- పృథివ్యాం సర్వతీర్థేషు సాగరా నేషు దర్శనాత్ ।
న్నాన పానాది యత్పుణ్యం తత్కోటిగుణితం భవేత్ ॥ 205
- గోపాత్యానియతం దేవి భూణహత్యాశతానిచ ।
బ్రహ్మహత్యా సహస్రాణి నశ్యన్తి రస దర్శనాత్ ॥ 206
- గవాంకోటి ప్రదానేన స్వర్గకోటి శతానిచ ।
అశ్వమేధ సహస్రాణి యత్పుణ్యం త చ్చ దర్శనాత్ ॥ 207
- రసస్య స్మరణం హన్యా దగమ్యాగమనం ప్రియే ।
రస ద్రవ్యాపహరంచ పాపం ప్రాణివధార్జితమ్ ॥ 208

- సప్తద్వీపే ధరణ్యాశ్చ పాతాలే గగనే దివి ।
యా న్యర్చయన్తి లిక్ష్వాని తత్పుణ్యం రసపూజయా ॥ 200
- స్వాయముఖేషు లిక్ష్మణు దివ్యేషు కృతపూజయా ।
యత్పుణ్యం రసలిక్ష్మణ్య పూజయా తత్ఫలం భవేత్ ॥ 210
- యోగినోఽష్టాంశ నిరతా యత్పదం బ్రహ్మవాదినః ।
తత్పదం సమనాష్టోతి రసలిక్ష్మణ్య పూజయా ॥ 211
- కుంకుమాగరు కస్తూరీ కర్పూరా పుష్పలం రసమ్ ।
మూర్ఛితం రసలిక్ష్మణ్య దద్యాద్దిష్టార్థ సిద్ధయే ॥ 213
- భక్షణా ద్రసరాజస్య సర్వపాపం వినశ్యతి ।
అనాదిమాయామలిన మాతానశ్చ విశోషయేత్ ॥ 213
- భవరోగం హరేచ్ఛీఘ్రం త్రితాపశ్చ వినాశయేత్ ।
రసరాజస్య దానేన చతుర్థిశ్చ మేదిసిమ్ ॥ 214
- మహామేరుసమం పుష్పం దత్వా యత్త త్ఫలం భవేత్ ।
బ్రహ్మరూపీ శుద్ధరసో బ్రహ్మభూతిః సమూర్ఛితః ॥ 215
- భస్మశ్శోతోరసరూపీ బద్ధః సూతః సదాశివః ।
కామరూపీ జలూ (తా) కాభః కాలరూపీ చ దోషవాన్ ॥ 216
- మూర్ఛితో భస్మితో బద్ధః పారదేష్టో మహేశ్వరి ।
వ్యాధిం మృత్యుం దరిద్రత్వం హరత్యాశు కృపాకరః ॥ 217
- దదాసి త్వం రసేష్టాశు శబ్ద స్పర్శన భూమతః ।
స్వర్గ మదీభుతకోద్యస్త త్రాడి భేచరసిద్ధయే ॥ 218
- నమస్తే కాలకాలాయ నమ స్సర్వగుణాత్మనే ।
వలీ వలిత వాళాయ మహావీర్య ప్రదాయినే ॥ 219
- నమః శస్త్రాస్త్ర హస్తేచ భవాంభోనిధి పారద ।
పారదేష్టో నమస్త్యుభ్యం కామినీకేలి మన్మథే ॥ 220
- శుద్ధరూప త్రిదోషఘ్న నమస్తే పరమాత్మనే ।
ఘనత్వాత్ నృద్ధిరూపత్వాత్ ద్రవత్వా జలరూపినే ॥ 221
- శేతోఽధికత్వా క్షేదస్వి చాశ్చుల్యా ద్వాయురూపినే ।
సుభ్యాతా ద్రవరూపాయ నమస్తే భూతరూపినే ॥ 223
- నమస్తే యోగయోగ్యాయ ప్రసిద్ధామర వర్ధిత ।
కేద గో ద్విజ రాకేష్టో గురు విరాడి హింసయా ॥ 228

- సంభూత త్వయ కష్టాదీః కోగో హరతి పావనః ।
 నప్యేన్ద్రియాణాం జన్మానాం త్రాతా త్వమసి పారదః ॥ 224
- సర్వాపభిభ్యోఽప్యభికో హ్యణుమాత్ర ప్రయోగతః ।
 ఏకోఽపి సర్వదోషభ్యోఽరుచినాశన హేతవే ॥ 225
- త్వయా సృష్టా మహేష్టాద్యాః సురా బ్రహ్మాదయః కలాః ।
 చంద్రాగ్రహ నక్షత్ర శివభైరవ శక్తయః ॥ 226
- జ్ఞానా జ్ఞాన గుణలోకా గర్భోర్గ రాక్షసాః ।
 దివ్యాషధాని సర్వాణి సర్వసిద్ధికారాణ్యపి ॥ 227
- సూతేష్ట్రీ భగవత్ శ్రీమత్ కలాం నార్హతి షోడశీమ్ ।
 ప్రత్యక్షశమ్భుః సూతేష్ట్రీ కిమన్యై రభవతి స్థితే ॥ 228
- అణిమాది గుణోపేతే నానాసిద్ధి ప్రదాయకే ।
 యోగినో హేమమభ్యాసి లేహన త్వయతాం సదా ॥ 229
- అమృతత్వం ప్రాప్నునన్తి సేవయా తత్ర కేజ్వలా ।
 దృశ్యాదృశ్య స్వరూపత్వాత్ భోగ మోక్ష ప్రదం పరమ్ ॥ 230
- యో నజానాతి సూతేష్ట్రీం స మాం వేత్తి కథం పరః ।
 గురు రాత్రితా పితా నం...ద్విద్యా గతిః సుహృత్ ॥ 231
- రస త్వ మేవ సూతానాం త్వత్తః కోఽన్యో హేతజ్జరః ।
 రసేష్ట్రీ తవ యోగే చ శాస్త్రే స్తోత్రే రసాయనే ॥ 232
- యస్తు భక్తియుతో లోకే స ఏ వాహం వసంశయః ।
 బ్రహ్మజ్ఞానేపి విష్ణవై య స్త్వాం నిదేచ్ఛ పారదః ॥ 233
- త్యాజ్యోఽసౌ సర్వలోకేషు నై వాహం రక్షితుం తమః ।
 యస్త్వాం నాస్తీతి వదే త్వస్య సిద్ధిర్న కుతచిత్ ॥ 234
- యస్త్వామస్తీతి చ వదే త్వస్యసిద్ధి ర్భవే త్సదా ।
 రసేష్ట్రీం యస్తు లోకేఽస్మిన్ కులీనో వా ధనాన్వితః ॥ 235
- సంస్కృతం కురుతే సూత త్వా మష్టాదశకర్మాభిః ।
 స పుణ్య స్సర్వతీర్థస్య స శ్లాఘ్యః స చ బుద్ధిమాన్ ॥ 239

సమూహం సచ ధర్మజ్ఞః ససిద్ధిః సచ దైవతమ్ ।

తత్కుల మ్నావన మ్నాభిమః పుణ్య రాజా జయాన్వితః ॥ 237

తత్సమూహత్వం నిత్యం కృతార్థాచ తదబ్బుకా ।

తస్య సందర్శనం పుణ్యం పుష్కరం భాషణం తథా ॥ 238

ప్రత్యక్షేతి ప్రమాణేన పరతత్వం సదాశివమ్ ।

తతో దేవేతి లోహేన వజ్రత్వం యాన్తి హేమతామ్ ॥ 239

రసేష్వర్య ప్రసాదేన మానిష్యో మృగలోచనాః ।

చక్రవాక సమోద్భుజీన వృత్తప్రసోజ్వలాః ॥ 240

చక్చులా మన్మథాసక్తా విదుమాధర శోభితాః ।

కుకమృద ప్రతీకాశ వక్ర తీక్ష్ణ సఖాశకురాః ॥ 241

శరీషమాలాః సుఖజాః చమృతప్రసన్నప్రభాః ।

నిమగ్నాభి సముమ్మత రోమరాజి విరాజితాః ॥ 242

సర్వభృత్యవ సమున్నాః సిద్ధావశ్యా భవన్తి చ ।

సూతేష్ట శుక్ల కామ్యనాం రాశి మగ్ని ర్యథా దహేత్ ॥ 243

తదైవ జన్మ దారిద్ర్య మృత్యు దుఃఖమయామయామ్ ।

జారణా దగ్నిమధ్యత్వా ధారయే త్కతివాసరామ్ ॥ 244

తావత్కులసహస్రాణి శివలోకే సుఖం వసేత్ ।

తవకార్యేషు సూతేష్ట కించిత్ ద్రవ్యం వ్యయే వసరః ॥ 245

కేషాం దదాసి సద్విత్తం కోటికోటి గుణాధికమ్ ।

పరమం పారదం విద్యా తస్యైవలోకేషు దుర్లభమ్ ॥ 246

భోగమోక్షప్రదం పుణ్యం పుత్రాలోగ్య పవర్ధనమ్ ।

యే త్వాం నిష్ఠన్తి సూతేష్ట మార్గార ఖర వాయసాః ॥ 247

జమ్బూకా వృషభాః శ్వాసః క్షీరాఫ బధిరా జడాః ।

మూకాః కుబ్జాః పద్మవశ్య వ్యధౌ వభ్యాశ్చ రోగిణః ॥ 248

- ... జాయంతే అనేక జన్మసు ।
భవతోన్విద్యతేః సార్థం భాణ్ణ పక్వాన్న మిశ్రణమ్ ॥ 249
- యః కుర్యా దాసనం శయ్యాగ్రభోజ నాలాప సజ్జతిమ్ ।
స పాపిష్ఠో భవేత్త్యజ్యః సర్వధర్మ బహిష్కృతః ॥ 250
- ఇతిస్తోత్రం మాయాప్రోక్షం పారదేవ్యస్య ధైరవీ ।
యః పఠే చ్ఛృణోయా ద్భక్త్యా తిసస్త్వం రససిద్ధయే ॥ 251
- బ్రహ్మహత్యాది పాపైశ్చ పాతకై రుపపాతకైః ।
త్రికర్మాకలిధిర్దేవీ ముచ్యతే నాత్ర సంశయః ॥ 252
- ఘోరయ్యుదే మహారణ్యే దిగ్భ్రమే శత్రుసంఘ-ఠే ।
నదీప్రసవదే దేవి చోర వ్యాఘ్రాది సంఘ-ఠే ॥ 253
- జపేత్ స్తోత్ర మిదం దేవి ధ్యాత్వా శిరసి ధైరవమ్ ।
ఇతి స్తుత్వా సూతరాజం సర్వం కర్మ సమర్పయేత్ ॥ 254
- రసోదాతా రసోహతా రసోకర్తా చ కారణమ్ ।
రసోహోతా చ హవ్యశ్చ సర్వవ్యాపీ రసః సదా ॥ 255
- అనేనైవతు మన్తేణ రసేన్ద్రాయ సమర్పయేత్ ।
తతో న్యాసశ్చ మూలేన కుర్యా ద్దత్వా చ పూర్వవత్ ॥ 256
- సంహారరుద్రం కృత్వాఽథ బహే న్నద్యాం రసేశ్వరమ్ ।
హృత్పద్మే స్థాపయే దైవం సాక్షావరణ శక్తితమ్ ॥ 257
- శివోఽహమితి సద్భావం చింతయే ద్రవదేశికః ।
పూజాస్థానంతు సమార్జ్య ప్రోక్షయే దుదకేన చ ॥ 258
- తతో హోమాలయం ప్రాప్య సమాచర్య చ దేశికః ।
కాలా(?)యమాగ్ని దిగ్భాగే యోనిరుద్ధే త్రిమేఖిలమ్ ॥ 259
- దర్శైః ప్రా గుద గగ్రైశ్చ పరిస్తీర్య యథావిధి ।
న్యాసం మూలేన సంకల్ప్య ప్రాణాయామం విధాయ చ ॥ 260
- కృత్వాభాసంస్కృతం కృత్వా స్వప్రీత్యా వా ద్విజేన వా ।
అసీయ వహ్నిం ప్రక్షిప్య కుడ్యే ప్రజ్వాలయే తతః ॥ 261
- వహ్నిం విజ్ఞ జటాజూటం త్రినేత్రం శుక్ల వాసవమ్ ।
రక్తామ్బాజస్థితం దేవం మాల్యాభరణ భూషితమ్ ॥ 262

- సప్తహస్తం చతుశ్శృంగం ద్విశ్శిర్షశ్చ త్రిపాదకమ్ ।
 త్రిపాదశ్చ నృపభం శక్త్యాద్యాయుధ భారిణమ్ ॥ 263
- ధ్యాత్వా తస్మాత్సృష్టాద్యాది కుర్యాత్సర్వోపకారకమ్ ।
 గన్ధాక్షత సుపుష్పాశ్చ పూజయే జ్ఞాతవేదకమ్ ॥ 264
- తస్మిన్నావాహయే ద్వేవం సంచిత్వై రసభై రవమ్ ।
 న్యాసం దేవస్య కర్విత మూలమస్త్రేణ హోమయేత్ ॥ 265
- తిలాజ్యవీహిభి ర్మస్త్రం శతమబ్జతరం వ్రేయే ।
 అష్టావింశతి వా కుర్యాత్సూక్తా త్సూర్యాహుతిం హునేత్ ॥
- ప్రాణాయామం తతో న్యాసం కృత్వా చ హృది భారణమ్ ।
 ఏవం నిత్యార్చనవిధిః స్తుతి శ్చక్తా సురార్చితే ॥ 267
- ఇతి శ్రీ మహాభైరవోక్తే అనందకండే అమృతీకరణ విశ్రాంతే
 ద్వితీయోల్లాసః ॥

తృతీయోల్లాసః

- అథ దీక్షాం ప్రవక్ష్యామి పరస్మిన్ ద్విప్రదాయినీమ్ ।
 సా చ పశ్చాద్విధా ప్రోక్తా సమయాది విధేదతః ॥ 1
- సమయా ప్రథమాదీక్షా సాధకాభ్యా ద్వితీయకా ।
 నిర్వాణాభ్యా తృతీయా చ చతుర్థాచార్య సంజ్ఞకా ॥ 2
- పశ్చాత్సా సిద్ధి సంజ్ఞాచ ప్రాయశ్చో దుర్లభా నృణామ్ ।
 పూర్వోక్త రక్షణోపేతః శిష్యో భక్తిరతః శుచిః ॥ 3
- గురుం ప్రణమ్య సాష్టాంగం స్తుత్వా చ బహుధా తతః ।
 అనుగ్రహీష్య మే దీక్షా మితి విజ్ఞాపయేద్ గురుమ్ ॥ 4
- దీక్షాం చ విధివ త్రాప్త్య శిష్యాక్ సర్వధనం భవేత్ ।
 అశ్వినీ మూల రేవత్యోర్ మృగ పుష్య పునర్వసా ॥ 5
- రోహిణీ శ్రవణం మైత్రం హస్తస్త దుత్తరా త్రయమ్ ।
 మహాశ్వినీ కేషవతమా దీక్షాకర్మణి తారకాః ॥ 6
- ద్వితీయా పశ్చాదీక్షాచైవ సప్తమీచ చతుర్దశీ ।
 అష్టమీ పౌర్ణమాసీ చ దశమీ చ త్రయోదశీ ॥ 7

- ఏతాస్తు తిథయో ముఖ్యాః సౌమ్యేష్టగురు భాగ్దవాః ।
అదిత్య ఇతి వారేషు రసదీప్తాసు శోభనాః ॥ 8
- శుక్లపక్షే సుయోగేచ కరవిష్టి వివర్జితే ।
చంద్రతారావలోకేతే విషువ్య (వా) యన సంక్రమే ॥ 9
- గ్రహణే శివరాత్రౌచ జన్మరే సుముహూర్తకే ।
శుభగ్రహే సిద్ధయోగే దద్యాద్దీప్తం గురూత్తమః ॥ 10
- రసశాలాం ప్రవిశ్యాథ సర్వోపకరణోద్వలామ్ ।
పుష్పమాలా సమాక్షిర్ణా ముత్తోరణ పతాకినీమ్ ॥ 11
- నిత్యపూజాగ్ని కార్యశ్చ కృత్వా దీప్తాక్రమంధకేత్ ।
దేవస్య దక్షిణేపార్శ్వే వితలే త్తద్దాలా సితా ॥ 12
- చతురప్రశ్చ తన్మధ్యే కీచేత్సప్తం పతద్దాలమ్ ।
తదూర్ధ్వం నిన్యసే తుమ్భం సితసూత్రేణ వేష్టితమ్ ॥ 13
- వాసోభ్యాం వేష్టితం సూత్రం పశ్చాత్తత సమన్వితమ్ ।
పశ్చాత్తుత్పల్లవత్వగ్నిః పావితం జలపూరితమ్ ॥ 14
- దూరాగన్తోత్తమ తిల హోమ దర్భాక్షి తాన్వితమ్ ।
శివసంజ్ఞ మిదం కుమ్భం శివరూపం విచిత్తయేత్ ॥ 15
- తద్యామభాగే సంస్థాప్య వర్ధనీ సంజ్ఞకాం ఘటీమ్ ।
శక్తిరూపాంచ పూర్వోక్త సర్వద్రవ్య సమన్వితామ్ ॥ 16
- పరితః సర్వతోభద్రం శ్రీగౌరీతిలకం లిఖేత్ ।
సంద్యావర్తం స్వస్తికశ్చ పశ్చాత్తర్గ విరాజితమ్ ॥ 17
- ప్రత్యుత్పాదౌ పాణేచ సమాచమ్య గురూక్షతైః
నిజాసనం సమాసాద్య ప్రాణాయామత్రయం తథా ॥ 18
- శిష్యస్య సాయురారోగ్యసమ్మత్సత్తాన వృద్ధయే ।
ముక్తయే చాప్తసేద్యైచ సంకల్పాభ్యర్చయేచ్ఛివమ్ ॥ 19
- గస్త పుష్పాక్షతైర్హృదై ర్దీప్తై ర్నవేద్యదర్శనైః ।
శివకుమ్భం వర్ధనీశ్చ పూజయే త్సోపచారకమ్ ॥ 20
- రసాంకుశం మూలమస్త్రం ప్రజపే చ్చ సహస్రమ్ ।
తద్దశాంశం హునే తుమ్భే త్రికోణే లక్షణాన్వితే ॥ 21

- ఫలం త్రిమధు సంయుక్తం తతో గన్ధోత్తమాన్నితమ్ ।
కుమారావృతదేవాంశ్చ చతుర్థా స్వస్వనామకమ్ ॥ 22
- స్వాహోత్తం ప్రణవాదిశ్చ సముచ్చార్య హునేద్ధవిః ।
శివత్రయం పురా దేవి తతః సిద్ధిత్రయం జనేత్ ॥ 23
- తతో గురుత్రయం దేవి కులవృద్ధాన్ గురూత్తమః ।
యోగినిం పూజయిత్వా తు లభ్యానుజ్ఞో గురోస్తతః ॥ 24
- సశక్తి మానవ శివం మూర్తి మారాధయామి చ ।
ఏవం త్రిశక్తి మూర్తిశ్చ త్రివీజ సహితం యజేత్ ॥ 25
- ఏవం త్రిగురు మూర్తిశ్చ మారవీజయతం యజేత్ ।
తత్త్వత్రయం గృహీత్వా తు పునర్వ్యాసం సమాచరేత్ ॥ 26
- ఏవం శివతను మూర్త్యా శివోఽహ మితి భావయేత్ ।
హృష్టి శక్తియతం (స్వాత్మ) శివదృష్ట విలోకయేత్ ॥ 27
- స్వవామపార్శ్వే సంస్థాప్య తన్మాస్థని వినిశ్చిపేత్ ।
మూలాభిమన్త్రితమ్ భస్మ తనేత్ర వస్త్ర హుద్ధితమ్ ॥ 28
- కృత్వా తన్మాస్థని సంప్రత్య శివవర్ధని వారిణా ।
త్రిభా త్వదక్షిణే హస్తే శివం సావరణం యజేత్ ॥ 29
- విజ్ఞేయం శివహస్తోఽయం భవపాశనికృప్తవమ్ ।
అంకుశం మూలమస్త్రీశ్చ త్రివారశ్చ సముచ్చరేత్ ॥ 30
- శిష్య దక్షిణకర్ణే చ కుర్యా న్నంత్రోపదేశకమ్ ।
పూర్వం గణపతిం మస్త్రం త్రేత్రపాలం మనుం తతః ॥ 31
- ఋషిస్తు గణక శ్చక్రం నిచద్ గాయత్రికః స్మరతః ।
దేవో గణపతిర్జ్ఞేయో న్యాసో బీజాక్షరేణ చ ॥ 32
- ఆదివర్ణం తృతీయాంగం సార్థం చస్త్రే గుణార్థకమ్ ।
పతిశ్చతుర్థం సంయుక్తం నమోఽతం మను ముచ్చరేత్ ॥ 33
- పాశాంకుశం మోదకశ్చ విభ్రాణం పవిమాణకమ్ ।
గజాననం ప్రవాలాభం ముకుటేష్టకలాధరమ్ ॥ 34
- తున్దిలం గణనాభం చ ధ్యాత్వా లయం జపే న్మనుమ్ ।
దశాంశం తర్పణం హోమం సగుడం సతిలం హునేత్ ॥ 35

కర్షం బిన్దుయతం తే త్రపాలశ్చ సచతుర్థకమ్ ।
సమోఽస్తం మను ముచ్చార్య న్యాసం బీజాక్షరేణ చ ॥ 36

ధస్తః పంక్తి ర్మనీ శ్చేయో ధృగు ర్దేవశ్చ భైరవః ।
చతుర్భుజం శూలచాత్రం వరదాభయ శోభితమ్ ॥ 37

కాలామ్బుదనిధం నాగభూషణం కిక్కిణీసజమ్ ।
త్రినేత్రం వక్రదంష్ట్రశ్చ ధ్యాత్వా లక్షం జపే న్మనమ్ ॥ 38

దశాంశం తర్పణం హోమం చాయసం త్రిమధుఘృతమ్ ।
హునే దితి సమాదిశ్య సమయాచారకం భజేత్ ॥ 39

దేవతాపరిచర్యాం చ శుశ్రూషాశ్చ గురోర్ధరుః ।
లతన్ద్రితో జపం కుర్యాత్ శాస్త్రశ్రవణ మాదరాత్ ॥ 40

పూర్వోక్తాచారమార్గేణ నిరతోభవ సంతతమ్ ।
ప్రహ్వః కృతాశ్చలి ర్భూత్వా కరిష్యామి తథా ప్రభో ॥ 41

ధన్యోఽస్మి కృతకృత్యోఽస్మి శ్రీనాథ త్వత్ప్రసాదతః ।
ఇతి విజ్ఞాపయేచ్ఛిష్యః సమయాచార వృంహితః ॥ 42

ప్రాతస్తరాం సముత్థాయ గురుం స్వశిరసి స్మరేత్ ।
సద్యాం తీర్థే తటాకేవా పుష్కరిణ్యాం శుచౌ జలే ॥ 43

ఉపస్మప్య చ సంకల్ప్య నిత్యతర్పణ మాచరేత్ ।
దుర్గాం శివత్రయం విష్ణునాథం తే త్రాతాధిపం హరిమ్ ॥ 44

బ్రహ్మణం భాస్కరాదీం శ్చ గుహం దుర్గాశ్చ మార్తకమ్ ।
భైరవా నసితాక్షాదీన్ తతః సిద్ధత్రయం వదేత్ ॥ 45

ఆదినాథం మూలనాథం గోరక్ష కొంకణేశ్వరమ్ ।
చోలాంధ్రేశం కంభనీశం మాద్దీయం చింఛిశ్వరమ్ ॥ 46

చౌరశ్చ మేతా న్నాగార్జ్య సువసంతర్పయేత్తతః ।
చౌరింగీం కర్పటిం ఘోంటీం చుల్లీం కామద్యయం తతః ॥ 47

బాలగోవింద సిద్ధశ్చ వ్యాలిం నాగార్జునం తతః ।
భోరణ్డ హొర్పఘృష్టాశ్చ దుత్తాయాం రేవణం తతః ॥ 48

సిద్ధం కుక్కురుపాదశ్చ సూర్యపాదం కన్దైరితమ్ ।

సిద్ధం టింటికాస్యాశ్చ సిద్ధాన్ ఘోషశ తర్పయేత్ ॥ 49

తతో గురుత్రయం తక్నేత్ మాతరం పితరం గురుమ్ ।

ఆచార్యం త్రాతరం మిత్రం పితౄ వన్యా కులోద్భవా ॥ 50

తర్పయే ద్విధినాచమ్య దేవతారాధనం తతః ।

వన్యాస్తీరే తటాకేనా గోష్ఠే దేవాలయే తథా ॥ 51

కుచిస్థలే వా సంస్థీర్య సైకతం వస్తులాకృతి ।

ఆవాహయే ద్విష్ణు మిశం పాటలం శివరూపిణమ్ ॥ 52

ద్వినేత్రం పద్మయుగల ధారిణం ద్విభుజం పరమ్ ।

రక్తస్రగమ్భు రాలేప భూమాపద్మాసనో జ్వలమ్ ॥ 53

ధ్యాత్వా ర్పయే ద్రక్తపుష్పైః తతో విఘ్నేశ భైరవా ।

ధ్యాత్వా పూర్వోక్తవ త్తేతు రక్తపుష్పైః సమర్పయేత్ ॥

అష్టాష్టదశైః ప్రణామిం కుర్యాత్ ద్వాదశవారకమ్ ।

పునః సంస్థాపయే చ్చాంతే శివాయై స్వగురౌ వ్రతేత్ ॥ 55

ఇత్యుక్త్యా సమదీక్షానా సాధకా కథ్యతేఽథునా ।

సమయాచార నిరతం సంక్షిప్త్యాసక్త మానసమ్ ॥ 56

శిశుయే త్సుదినే లక్ష్మీ దీక్షయా సాధకాఖ్యయా ।

కుర్యా నైమిత్తికాం పూజాం శిష్య మావాహయేద్ గురుః ॥

స్వయం శివతనం శిష్యం గౌరీగర్భగతం స్మరేత్ ।

భూమావిభూతిం సంస్తీర్య తస్మి (నూర్వం) త్రయంబిశేత్ ॥ 58

తతోఽపనేత్య శిష్యశ్చ బద్ధయిత్వా విలోచనే ।

గర్భాదానం పుంసవనం సీమంతోన్నయనం తథా ॥ 59

జాతకర్మ చ దీక్షాంగ నామధేయశ్చ కల్పయేత్ ।

వ్రతకర్మాణి సమ్ప్రాయ్య మూలమస్త్రేణ భస్మనా ॥ 60

గౌరీపుత్రం భావయిత్వా తస్య దీక్షా ప్రకల్పయేత్ ।

శివదృష్ట్యా విలోక్త్యాభ శివహస్తశ్చ మూర్ధని ॥ 61

విధాయ మూలమస్త్రశ్చ పూజయే ద్దశవారకమ్ ।

తస్య దక్షిణ కర్ణేఽద ఉపదిత్యా ద్దక్షామరమ్ ॥ 62

- రసేంద్రం ధైరవం మస్త్రం గాయత్రీం రససంక్షేకామ్ ।
సఖిన్దు హుతభు స్పృజం రసేంద్రస్య పరంతతః ॥ 63
- ధైరవశ్చ చతుర్థాంతం చంద్ర మస్త్రం దశాంశకమ్ ।
వహ్నిబీజం దీర్ఘయుక్తం కర్ణాన్య న్యాస మాచరేత్ ॥ 64
- అఘోరాభ్యో ఋషి శ్చంద్రో విరాడ్ దేవో మహేశ్వరః ।
పూర్వ సేవాజపం లక్షం దశాంశం హోమ తర్పణమ్ ॥ 65
- తిలాజ్యప్రహిభిః కుర్యా ద్ధోమం నిశ్చలమానసః ।
పూర్వోక్త రసగాయత్రీం జపే లక్ష్యాన్ తర్పయేత్ ॥ 66
- హునే ద్దశాంశ మాత్రేన సతిలప్రహిభిః త్రియే ।
దద్యా చ్చిప్యాయమాలాం చ రసవత్తు రసాగమమ్ ॥ 67
- పూర్వోక్తాచారవా భూత్వా రసలింగం సమర్పయేత్ ।
స్వశాస్త్రార్థావగమనం కుర్యా త్సాతేంద్ర సంస్కృతిమ్ ॥ 68
- గురుసేవారతం నిత్యం శిష్య మాజ్ఞాపయే దితి ।
శిష్యః సిద్ధాంతాని రక్షయిష్య త్సాక్షా మాచరా మ్యహమ్ ॥ 69
- ఇత్యుక్త్వా సాధకా దీక్షా నిర్వాణాభ్యా ప్రశస్యతే ।
కృత నిత్యక్రియః పూర్వం కృ తనై మి త్తికార్చనః ॥ 70
- పూర్వవ చ్చివకుమ్భాది వర్ధిసం స్థాపయేత్కమాత్ ।
స్వవామే భిస్య సంస్తీర్య షట్కణం భూగృహం లిఖేత్ ॥ 71
- శిష్యం సంవేశ్య కుమ్భస్థజలైః సంప్రోక్షయేద్ గురుః ।
భూతలే మన్త్రిత మ్భస్య తస్యమూర్ధని నిక్షిపేత్ ॥ 72
- గంధం పుష్పాయతం దద్యా ద్ధర్మీయ ద్దక్షిణకరే ।
కబ్జికా ఇచ్చరణావ గుప్త బ్రహ్మరథాస్తమావహేత్ ॥ 73
- సూత తన్మూలమస్త్రేణ మన్త్రితం సురభిశ్చరమ్ ।
శివహస్త్యా తన్మూర్ధ్ని నిధాయ గురుసత్తమః ॥ 74
- రసాంకుశాం ద్వాదశార్థా ముపదిశ్య మనాం పరమ్ ।
రసధైరవదైవత్యాం దద్యా చ్చిప్యాయ దేశికః ॥ 75
- ఋషి శ్చంద్రో దేవతా చ న్యాసం పూర్వోక్తవ త్త్రియే ।
అథ తర్పణ హోమాద్యా (చ) ధ్యానం కుర్యా చ్చ
పూర్వవత్ ॥ 76

- తతః శిష్యాం చ గురుం నత్వా ప్రాత్రం సముచ్చరేత్ ।
గురుః శిష్యాం వై దద్యాత్ వ్యాఘ్రచర్మాసనాయ చ ॥ 77
- భస్మికాం చ త్రిముద్గ్రాం దద్యాద్దైవజ్య భస్మికామ్ ।
రసాగమం పాతయిత్వా భస శిష్య చికిత్సకః ॥ 78
- గుదరూపో భవాన్ జాతః పర్వభూతహితో భవ ।
ఇత్యుద్దిశేద్ గురుః శిష్యం శిష్యో హృష్టమనా స్తతః ॥ 79
- కృతకృత్యోఽస్మి పూతోఽస్మి తీర్థసంసారసాగరః ।
ఇతి విజ్ఞాపయే చ్ఛిష్యః స్తుత్వా చ బహుభా గురుమ్ ॥ 80
- ప్రోక్తా నిర్వాణదీక్షేయ మథాచార్యాభిషేచనమ్ ।
నిర్వాణదీక్షితస్యాస్య శిష్యస్యాపి మహాత్మనః ॥ 81
- ఆచార్యదీక్షాం కుర్వీత తథా సద్గురుస త్తమః ।
యథా నిర్వాణదీక్షాయాం తథా సర్వాః ప్రకల్పయేత్ ॥ 82
- విశిష్టః శివవర్ధిన్యోః పురతః స్థాపయేత్ ఘటమ్ ।
రూప్యగఢాది లోహాన్న ద్దీ (ది) వ్యాపథ గణాన్వితమ్ ॥ 83
- శివకుమ్భనదస్యచ్చ సర్వ మస్మిన్ వినిశ్చిషేత్ ।
గురుకుమ్భం జపే త్సప్తప్తే మూల మష్టోత్తరం శతమ్ ॥ 84
- గురుకుమ్భ మిమం విద్ధి గురుమస్త్రేణ పూజయేత్ ।
ఆనాహనాసనాభ్యాం దైవ రుపచారైశ్చ పోషకైః ॥ 85
- శివాది పంక్తిం తత్రైవ పూజయేద్ గురుణాపహ ।
యథాపూర్వం సమాసీనం శిష్యం చైకాగ్రమానసమ్ ॥ 86
- పూర్వవ చ్ఛివవర్ధిన్యో రమ్బునా పరిషేచయేత్ ।
పూర్వవ చ్ఛివహస్తైశ్చ మూలమన్త్యోపదేశికమ్ ॥ 87
- కృత్వా తదుత్తమాక్షే చ గురుం పంక్తి గురుం తథా ।
ఆవాహనాద్యైః సముజ్య గఢస్థ స్థాప దీపకైః ॥ 88
- ఫలగఢోత్తమోష్ఠే తైర్విశేషైః పూజయేత్ క్రమాత్ ।
గురుం కుమ్భజలైః కుర్యాత్ ప్రోక్షణం పంచస్థలైః ॥ 89
- మూలమస్త్రేణ శతథా శివపంక్త్యా త్రిసప్తథా ।
తత్రైవ శివపంక్త్యా చ గురుపంక్త్యా తత్రైవ చ ॥ 90

శిష్యాయ గురుభక్తాయ శక్తియుక్తాయ ధీమతే ।
హార కేయూర కటక ముద్రికా ముకుటానిచ ॥ 91

వాహ నాసన సచ్చత్ర చామర వ్యజనాని చ ।
మణికుండలయుగ్మృచ్చ భూత్యాద్యాః పాత్ర మయమ్ ॥ 92

సశిరస్రాణముష్టిషం పట్ట కూర్పాస ముత్తమమ్ ।
యోగపట్టం యోగదండం తక్షణోద్యాణ బంధనమ్ ॥ 93

దద్యాత్ తస్మై తక్షణాజ్ఞాం త్వ మాచార్యోఽసి సప్రవృత్తి ।
ఈశ్వరోఽస్య ద్యధన్యోఽసి సర్వేషాం దేశికో భవ ॥ 94

నరాసురాణాం దివ్యానాం వ్యాభ్యాతా భవ తత్త్వవత్ ।
ఇత్యాది సద్గురుః శిష్యం ప్రణతం గురువత్సలమ్ ॥ 95

గదితాచార్య దీక్షేయం సిద్ధదీక్షాభ కన్యతే ।
నవాహం సప్తరాత్రం వా పంచరాత్రం త్రిరాత్రకమ్ ॥ 96

వీరాః శక్తియుతాః పూజ్యా ఏకవింశతి చాస్వహమ్ ।
తదస్తే యోగినః పూజ్యాః కుమారాః కన్యకాః స్త్రీయః ॥ 97

గన్ధపుష్పాక్షతైః పుష్పైః ఫలగన్ధోత్తమాన్వితైః ।
శోభయిత్వా ప్రదద్యాచ్చ వస్త్రాభరణ దక్షిణాః ॥ 98

లఘాసన సమాసీనం శిష్యం భక్తియుతం శుచిమ్ ।
స్పృష్ట్యా కరాభ్యాం తచ్ఛిర్షం దక్షిణే శ్రవణే మమమ్ ॥ 99

వహ్నిం సబీజం శీతాంశుం సవిసర్గం దక్షిణే ।
మూలాధారా త్సముద్భూతం రేఫం వహ్నిశిఖోపమమ్ 100

షడాధారామ్బుజం నీత్వా బ్రహ్మరస్థాత్తు సంస్మరేత్ ।
బ్రహ్మరస్థాద్ దావిర్భూతం సకలం సోమరూపిణమ్ ॥ 101

ఆస్థావయస్తం సర్వాంగం సిద్ధం సంచిస్తయే నమః ।
పుచ్చాసని (శాచ) సంభావం సంహార స్థితీకారణమ్ ॥ 102

జ్ఞాత్వాద్యం మనసా నిత్యం సర్వమస్త్రాత్మకం సదా ।
సర్వదేవమయం పుణ్యం సర్వసిద్ధి ప్రదాయకమ్ ॥ 103

జపతో ముక్తిదం శివశక్త్యాత్మకం పరమ్ ॥
రసమస్త్ర మిమం విద్ధి చాగ్నిష్టోమాత్మకం పరమ్ ॥ 104

ఏకవింశతి సాహస్రం షట్ ఛతాధిక సంఖ్యకమ్
ప్రవర్తితం దివారాత్రం మనస్తత్ర నిధేహి చ ॥ 105

- మత్ప్రసాద్య ఋషిశృంగో ... త్యక్తా ప్రకీర్తితా ।
 రసో దేవస్థురం కం బీజం న శక్తిస్తు ప్రకీర్తితా ॥ 106
- రేఫ దీర్ఘయుతం కుర్యా త్కరాజ్ఞన్యాస మాచరేత్ ।
 ధ్యాయే త్పదాముజం దేవి కోటిసూర్యేస్తు సన్నిభమ్ ॥ 107
- శుద్ధ స్ఫటిక సంకాశం రససంస్కారపారదమ్ ।
 ఏవం నిష్కలరూపం తం ధ్యాత్వా తస్మయతాం వ్రజేత్ ॥ 108
- త్వం రసస్త్వంశివస్త్వం హి శక్తి స్త్వం తైరవేశ్యత ।
 త్వం బ్రహ్మ త్వం హరిశ్చప్రజ్ఞా సూర్య స్త్వం సితదీధితి ॥ 109
- త్వం భూ స్త్వం సలిలం త్వం హి వహ్ని స్త్వం సదాగతిః ।
 త్వం వ్యోమ త్వం పరకాశ స్త్వం జీవ స్త్వం పరాగతిః ॥ 110
- త్వం సిద్ధస్త్వం ప్రబుద్ధ స్త్వం సుగత స్త్వం మన్మథః ।
 త్వం లోకపాల స్త్వం తార మాతృకా స్త్వం గజాననః ॥ 111
- త్వం స్కంద స్త్వం గురు స్త్వం త్వం సర్వజనకః శుచిః ।
 త్వం యజ్ఞ స్త్వం హవి స్త్వం అగ్ని స్త్వం గురుద్విజః ॥ 112
- ఏకవ్రాత మర్చయే తేన పూజితాః సర్వదేవతాః ।
 అసమప్తే త్వసమప్తే బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరాః ॥ 113
- త్వత్వాదోదక పానేన సర్వతీర్థఫలం లభేత్ ।
 య స్త్వాం వశ్యతి సద్భక్త్యా త మాలోకయతే శివః ॥ 114
- య స్త్వా సంకీర్తయే త్తస్య సర్వమప్రీత్యం భవేత్ ।
 యత్ర త్వం ఊణమాత్రం చ పుణ్యక్షేత్రం తదుచ్యతే ॥ 115
- త్వాం యః వశ్యతి సిద్ధేస్తే స బ్రహ్మ విష్ణు రీశ్వరః ।
 యత్ర భుంక్తే స కవలం తత్ర త్రైలోక్యసంమతిః ॥ 116
- యేన త్వం ప్రియసే నాథ స్త్వయాఽయం స్థితే ఊణమ్ ।
 స ఏవ సచ్చిదానందః పరమాత్మా ధ్రువం భవేత్ ॥ 117
- ఏవం నిశ్చిత చిత్తస్య సిద్ధస్య భవయోగినః ।
 వర్ణాశ్రమసదాచార కృత్యాకృత్య వివేకతః ॥ 118
- సాపం పుణ్యం సుఖం దుఃఖం శీత ముష్ణం ప్రియాప్రియమ్ ।
 స్నానాస్నానం హానివృద్ధిం శుద్ధాశుద్ధం భయాభయమ్ ॥ 119
- గ్రాహ్యో గ్రాహ్యం ఊహాత్మస్తా నకించి దిహ విద్యతే ।
 స్వేచ్ఛాహార విహారశ్చ సుఖ సమస్తమానసః ॥ 120

నిర్గ (ర్మ)మః సర్వకార్యేషు కలతాదిషు బంధుషు ।
ఏవ మాచార్య వచన మగ్నేకృత్య చ దీక్షితః ॥ 121

ఆదిప్రభృతి మధ్యే త్వం మా కురు ప్రణతిం క్వచిత్ ।
మత్సమానోఽసి సిద్ధోఽసి జీవన్ముక్తోఽసి సమ్మతి ॥ 122

ఇమ్యక్వాచార్యవర్యోఽసి సిద్ధ మాలిప్య చ ఊణమ్ ।
సిద్ధ దీక్షేయ మారవ్యాతా శివసాయుజ్య దాయినీ ॥ 123

దుర్లభా సర్వతన్త్రేషు తవ ప్రీత్యా ప్రకాశితా ।
దేవీత్థ మేవ మస్తవ్యం దుర్లభం సమయేషు చ ॥ 124

ఇతి శ్రీ మహాభైరవోక్తే ఆనందకన్దే అమృతీకరణ
విశ్రాంతౌ తృతీయోల్లాసః ॥

చతుర్థోల్లాసః

రస సంస్కార మితత్వం యథావ త్కథయస్య మే ।

శ్రీ భైరవ ఉవాచ -

అథాష్టాదశ సంస్కారా రసస్య పరమేశ్వరి ॥ 1

తాః సిద్ధాః సాధకేభ్యశ్చ యథావ త్కథయామి తే ।

త దాదౌ స్వేదనం కర్మ ద్వితీయం మర్దనాదికమ్ ॥ 2

మూర్ఛా తృతీయ ముత్థాన ఇచ్ఛుర్థం సాతనం ప్రియే (?)

పశ్చాదు రోధనం వష్టం*నిమ్నం(తు) సప్తమం స్మృతమ్ ॥ 3

దీపన ఇచ్ఛుష్టమం దేవి నవమం చానువాసనమ్ ।

దశమం చారణం దేవి జారణం రుద్రసంఖ్యకమ్ ॥ 4

గర్భద్రుతి ర్వాదశ స్యాత్ బాహ్యద్రుతి స్త్రయోదశీ ।

చతుర్దశీ స్యా ద్రాగాఖ్యం సారణం దశపశ్చమీ ॥ 5

అనుసారణా షోడశీతి విఖ్యాతా ప్రతిసారణీ ।

సప్తదశీ చాష్టదశీ వే (సా) ధనం దేహ లోహయోః ॥ 6

* నిమ్నం ఇత్యక్ర నియమం నామ క్షేయం.

- అథ వత్సోమి సంస్కారాః రసరాజస్య పార్వతి ।
లింగస్య దక్షిణేభాగే లిఖేత్ పటకోణ ముద్ధరే ॥ 7
- తద్వహి శ్చాప్తపత్రాన్ని కమల ఇన్దురస్రమ్ ।
ద్విద్వారశోభితం తస్య కర్ణికాయాం న్యసేచ్ఛివే ॥ 8
- తామ్రజం కాస్తజం వాపి శుల్కస్తు స్వర్ణలేఖితమ్ ।
తస్మిన్ రసరాజస్తు పలానాం శతమాత్రకమ్ ॥ 9
- తదర్థం చ తదర్థం వా ష్టిప్త్యా భక్త్యా ప్రపూజయేత్ ।
సాధకో రసరాజస్య తత స్సంస్కార మాచరేత్ ॥ 10
- యవ గోధూమ కలమ మాష ముద్గ చణాదిభిః ।
శ్యామాక కోద్రవాద్యైశ్చ నానాధాన్యైశ్చ వి (ని) స్తుమైః ॥ 11
- ధాన్యా చ్చతుర్థణ జలై ర్భృద్భుజే నిక్షిపేత్ప్రియే (?)
ప్రాప్నోతి యవ తన్లుత్వం తావ ద్యత్నేన రక్షయేత్ ॥ 12
- తస్మిన్ హంసపాదీన్ మినాక్షీం ద్విపునర్నవామ్ ।
త్రిచిత్రకం భృంజరాజం విష్ణుకాంతాం శతావరీమ్ ॥ 13
- సప్తాక్షీం గిరికర్ణీన్ ముఖేన్ సహదేవికామ్ ।
త్రిఫలాం భణ్ణశః కృత్వా సర్వాద్యేతాని నిక్షిపేత్ ॥ 14
- ధాన్యస్య చ చతుర్థాంశాః ధాన్యాస్తు మిద ముత్తమమ్ ।
స్వేదనాదిషు కార్యేషు పారదస్య విశిష్యతే ॥ 15
- ఆతప్తే కాస్తకే ఖల్వే రసరాజం వినిక్షిపేత్
చూర్ణాన్ని గృహాఘాతాన్ని చిత్రక ప్రీఫలా గుడమ్ ॥ 16
- దగ్ధోల్లముష్టకాం కన్యాం లవణం బృహతీద్వయమ్ ।
మాగధీం రాజకాన్తైవ వన్ధ్యాం కర్కోటకీం తథా ॥ 17
- సూతా త్కలాంశాః సూతాంశాః స్తస్మిన్ ష్టిప్త్యా విమర్షయేత్ ।
దత్వా దత్వాథ ధాన్యాస్తు మేవం కృత్వా దినత్రయమ్ ॥ 18
- సమ్యగ్సోష్టారనాలేన రసం ప్రతౌలయే త్ప్రియే (?)
పటురాజం త్రికటుకం మూలకం చిత్రకం వరామ్ ॥ 19
- పునర్నవాం మేషశృంగే మేఘనాదం మహాబలామ్ ।
ఆర్ద్రకం రజసిం నాగబలాన్ని వవసారకమ్ ॥ 20
- సమం ధాన్యాస్తుకే పిప్ల్యా శ్శక్తివస్త్రే ప్రలేపయేత్ ।
(కీ) య దంగులిమాత్రాన్ని తస్మిన్ పూర్వరసం నిక్షిపేత్ ॥ 21

తద్వధ్యా తామతే సా తే షీప్త్యా ధాన్యాః పురూతే ।
ఘటే డోలాభ్య యస్తే చ స్వదయే త్త మహ ర్షిశమ్ ॥ 22

త ముద్భత్య పున స్సోష్ణైరారణాత్ : శరావకే ।
ప్రహలయే త్సూతరాజ మేవం కుర్యా త్రిసప్తథా ॥ 23

ప్రస్వేదితం సూతరాజం తత స్సమర్థయేత్ ప్రియే ।
అథాతోమర్దనం కర్మ వత్సోమి శృణు తైరవి ॥ 24

చూర్ణాని పూర్వవద్ ద్రావ్యం విశాలాం రాజవృక్షకమ్ ।
అంకోలం కృష్ణధుత్తారం త్రికటుంభ సమం సమమ్ ॥ 25

సర్వం సూతకాలాంతం శంభ తప్తఖల్వే రసం షీషేత్ ।
మర్దయే త్సూర్య ధాన్యాః దినారాత్రం పునశ్చ తామ్ ॥ 26

హలయే స్మృణ్యయే పాతే తతః సోష్ణారణాత్కైః ।
మర్దనం హలనం చైవ మేకవింశతి వారకమ్ ॥ 27

ఏవం విమర్దితం సూతం త మాదా యాథ మూర్ఛయేత్ ।
అభ్రజీర్ణోఽథవా బీజజీర్ణో సూతో విమర్ద్యతే ॥ 28

చూర్ణాది పూర్వద్రవ్యం రాగా గృహ్లాతి నిర్మలః ।
అథ మూర్ఛాం ప్రవత్సోమి శృణు త్వం సావధానతః ॥ 29

రాజికా మేషశృంగే చ చిత్రకం ఫలత్రయమ్ ।
క్షీరకన్దం సూరణాం సర్వాక్షీం కాకమాచికామ్ ॥ 30

నీలా వచా బలా కన్యా కృష్ణాన్మత్తప్తథాకులీ ।
శ్వేతాపరాజి తాంకోలా గోజహ్వ గరుడే తథా ॥ 31

ఏతేషాం స్వరస్వైర్మర్ద్యో రవిక్షీరేణ పారదః ।
వ్యస్తానాం వా సమస్తానాం రస్వై రేషాం దినావధి ॥ 32

మర్దయే త్తప్తఖల్వే చ మూషాయాం తం రసం షీషేత్ ।
విరుద్ధ భూధరే యస్తే విపచే త్తం పునః ప్రియే ॥ 33

రాజికాద్యుచితృవై రస్వై శ్రిశప్తవారకమ్ ।
మర్దనం భూధరే సాకం కుర్యా త్సంమూర్ఛితో రసః ॥ 34

భవే దుత్థాన విధినా ప్రకుర్వీత సురార్చితే ।
ఏవం సంమూర్ఛితం సూతం హలయే త్కాంజికేన చ ॥ 35

సోష్ణేణ వారిణా వా పి సూత ముత్థాపయేత్ ప్రియే ।
పాతనాయస్త్రయోగేనా రసస్యోత్థాపనం భవేత్ ॥ 36

- రసస్య పాతనం వక్ష్యే పాతా బ్రాహ్మీ చ చిత్రకమ్ ।
 ౩౭ తార్క్షీరీ కాకమాచీ చ మద్ధుకీ గిరికర్ణికా ॥ 37
- కుమారీ చ జయ భృగ్వీ గోజిహ్వ శంఖపుష్పికా ।
 ౩౮ భూపాలలీ చ నిర్దుష్ట కాకజిహ్వ శతావరీ ॥ 38
- చత్రకం దేవదాలీ చ తిలవర్ణీ చ నీలికా ।
 ౩౯ ఆరగ్వధం క్షీరకన్దం అంకోలం దేవదారు చ ॥ 39
- ఏషాం రసైః సమస్తానాం వ్యస్తానాం వా దినం రసమ్ ।
 ౪౦ మర్దయే త్తప్తఖల్వేతు శుల్బం సూత చతుర్థకమ్ ॥ 40
- తం పిష్ట్యా పాతయే ద్యస్తే హ్యార్ధ్యే (వా) పాతుకే దినే
 ౪౧ ఊర్ధ్వలగ్నం రసం శుద్ధం త మూదా యాథ మర్దయేత్ ॥ 41
- పూర్వోడి తౌషధరసైః పూర్వవ చ్చుల్బసంయుతమ్ ।
 ౪౨ పాతయే శ్చర్దయే దేవం సప్తదైవం పునః పునః ॥ 42
- ఊర్ధ్వపాతన సంశుద్ధం పారదం పాతయే దధః ।
 ౪౩ అథాథఃపాతనం వక్ష్యే త్ర్యూషణం లవణం వరామ్ ॥ 43
- పత్రకం రాజికాం శిగ్రుం సర్వం సూతసమం క్షిపేత్ ।
 ౪౪ మర్దయే త్తప్తఖల్వేచ రసం ధాన్యాశ్లుకేన చ ॥ 44
- తత్కల్పేన లిపే దూర్ధ్వ మాన్తే సమ్యక్ నిరోధయేత్ ।
 ౪౫ ఊర్ధ్వ భాన్తే సుపుష్టేతు దద్యా ల్లఘుపుటం తతః ॥ 45
- ఇ త్యధఃపాతనం కుర్యా త్సప్తవారం పునః పునః ।
 ౪౬ అథఃపాతన శుద్ధస్య తిర్యక్పాతన మాచరేత్ ॥ 46
- పక్ష్యోమి తిర్యక్పాతనం సూతం ధాన్యాభకం సమమ్ ।
 ౪౭ ధాన్యాన్తే మర్దయే ద్యామం తిర్యక్పాతన యస్త్రకే ॥ 47
- చర్దాగ్నినా పచే దేవం సప్తవారం పునః పునః ।
 ౪౮ ఏవం త్రిధా పాతితౌ తతః సూతం నిరోధయేత్ ॥ 48
- అభ్రకం వా గన్ధకం వా మాక్షికం విమలామపి ।
 ౪౯ స్వర్ణం వా రజతం వాఽపి కాస్తంతాత్మమేవవా ॥ 49
- ప్రత్యేకం శుద్ధిం కృత్వైవం తామ్రవ త్పాదమాత్రకమ్ ।
 ౫౦ పాతాదికరసైః కుర్యా శ్చర్దనం పాతనం క్రమాత్ ॥ 50

- దద్యాద్ ద్రవ్యవ్యతం సూతం తత్తద్ ద్రవ్యగుణప్రదమ్ ।
పాతనే తామ్రయాగత్వాత్ నాగ వల్ల త్యజేద్రవమ్ ॥ 51
- అథవా దీపికాయస్తే శుద్ధః స్యాత్పాతినో రసః ।
కవధితో * భవే త్సుతః స్వేదాద్యైః పంచకర్మభిః ॥ 52
- అప్యాయనార్థం సూతస్య కర్మ కుర్యాన్నిరోధనమ్ ।
అథ కర్మనిరోధాఖ్యం ప్రే(పే)షయే ల్లవణం జలైః ॥ 53
- స్థాలి (లీ) మధ్యే రసం షీప్త్యా తదూర్ధ్వం లవణం షీషేత్ ।
కించి జ్వలన్మునివపేత్ తం శరావేణ రోధయేత్ ॥ 54
- కుర్యాత్సమ్యక్ సద్ధితేపం తదూర్ధ్వం చపటే ల్లఘు ।
ఏవం నిరోధనం కర్మవిదధ్యా తస్మత్తథా ప్రయే ॥ 55
- ఆప్యాయితో భవే త్సుతః తేన మణ్డత్వ పర్జితః ।
నిరోధకర్మ శుద్ధోఽసౌ వీర్యవాక్ సునియమ్యతే ॥ 56
- అథో నియమనం కర్మ కథయామి వరాననే ।
యవ చిహ్న షీరికస్తం సర్పాక్షీ మధు భృజ్జరాట్ ॥ 57
- వన్ధ్యా కర్కోటకీ నిబంధం సర్వం ధాన్యాన్లు పేషితమ్ ।
కృత్వా రుధ్వరనాలేన తద్ ద్రావైః స్వేదయే ద్దినమ్ ॥ 58
- యస్తే నియామకే సప్తవాసరం తత్సాదీపయేత్ ।
అథాతో దీపనం కర్మ వదామి తవ పార్వతి ॥ 59
- స్వర్ణపుష్పే చ మరిచం త్రిశూరం పశ్చపుష్పికా ।
భూఖగః పశ్చులవణం రాజికా శిగ్రు మూలకమ్ ॥ 60
- కాసీసం విజయా కన్యా పాతాలగరుడీ కణా
క్షీరకస్తాన్లు కర్ణాటీ గిరికర్ణి జయా మధు ॥ 61
- చిత్రకం కాకజష్టాచ సర్వ ముల్లుగుణేన చ ।
కల్పయే త్పారదం తేన మర్దయే త్తద్రసైరపి ॥ 62
- హోలాయస్తే పచే దేక దినమేకాన్లు సప్తథా ।
మర్దనం పాచనం కుర్యాత్ గ్రాసార్థీ దీపితో రసః ॥ 63
- ఏవం ప్రదీపితం సూతం శుద్ధం త మనువాసయేత్ ।
అ థానువాసనం కర్మ మృత్యాత్తే దీపితం రసమ్ ॥ 64

- కృత్వా జమ్బూరజ ద్రావై స్త్రీనః ఘర్మేనువాసయేత్ ।
ఏవం సప్తదివం కుర్యాత్తత శ్చార్ణవ మాచరేత్ ॥ 65
- నవభిః స్వేదనాద్యైశ్చ శుద్ధః స్యాత్కర్మభిః ప్రియే ।
పారదః సర్వరోగఘ్నః సప్తకంచుక వర్జితః ॥ 66
- స్వేదనాదీని కర్మాణి శ్రుతాని వద శబ్దర ।
త్వత్ప్రసాదా దహం దేవ సంశృణ్వే జారణాదికమ్ ॥ 67
- సాధుపృష్టం మహాభాగే శృణు త జ్ఞారణాదికమ్ ।
అథాత్ర చారణం కర్మ వక్ష్యామి పరమేశ్వరి ॥ 68
- సముఖే వా నిర్ముఖే వా రసే వా వాసనాముఖే ।
గగనం చారయేద్దర్శే పిష్టిగ్రాసం క్రమాత్ క్రమాత్ ॥ 69
- అథాదా కథ్యతే దేవి సముఖం చారణం స్ఫుటమ్ ।
సముఖో గ్రహతి గ్రాసం నిర్ముఖో గ్రహనాక్షమః ॥ 70
- తస్మాత్పరం రసేస్త్రస్య ముఖకరణ మాచరేత్ ।
ఇష్టికామధ్యభాగేతు గమ్భీరం వర్తులం సమమ్ ॥ 71
- గర్తం కృత్వా తత్ర సూతం ప్రక్షిపే దనువాసితమ్ ।
నిరుప్య (ధః) స్యాచ్ఛువప్తేణ రసస్య హి సహంశకమ్ ॥ 72
- గర్ధం తదూర్ధ్వే నిక్షిప్య శరావేణ నిరోధయేత్ ।
తత్ప్రేక్ష్యే ప్రపుటం దద్యాత్ గర్ధే జీర్ణే పునః పునః ॥ 73
- క్షిప్త్వా క్షిప్త్వా శతగుణం జారయే త్పాతయే దితి ।
చతుర్థజే సాప్తైవ స్త్రీ గాలితశ్చ రసేశ్వరమ్ ॥ 74
- వేణౌ క్షిప్త్వా నిరుధ్యాస్యం తశ్చ గోమూత్రపూరితమ్ ।
భాణ్డే త్రిసప్తదివసం పున స్తం తప్తఖిల్వతి ॥ 75
- జమ్బూర మాతులుక్లేష్టువేతసే భూభగే త్ర్యహమ్ ।
భూన్మాగ్శ్చ త్ర్యహం మర్ద్యం తం పశ్చా దీష దుదకమ్ ॥ 76
- ఏకైకం గర్తమాదధ్యాత్ ధాన్యాభ్రం గర్ధకం తథా ।
ప్రత్యేకం దశనిష్కశ్చ యామం జమ్బూరమర్దితమ్ ॥ 77
- అనేన లేపయేద్దర్శే ద్వయ మేష్టకాంతరే ।
గర్తే క్షిప్త్వా దృతం సూతం వింశనిష్కం త దూర్ధ్వతః ॥ 78

- * అపరాధిష్టకాం దద్యాత్ తత్సర్థిం లోణమృత్సూయా ।
 దృశం లిప్తాస్థి దీపాగ్ని పచేత్సప్తదినావధి । 79
- ఇష్టికాం స్వాజ్ఞశీతాం తా మవతార్య హరే ద్రవమ్ ।
 కిట్టహీనం పునరపి కుర్యా దిత్థం త్రివారకమ్ । 80
- ఏనం కృతే రసేన్ద్రస్య ముఖంస్యా ద్వేపపండ్లికమ్ ।
 పున రన్యం ప్రవక్ష్యేయి ముఖకరణ ముత్తమమ్ । 81
- రసేన్ద్రం జీవ భూనాగ సమం సమర్థయే త్త్రిహమ్ ।
 ప్రక్షిపేత్ భూలతాలిప్త మూషాయాం సన్నివేశయేత్ । 82
- త దూర్ధ్వం భూలతాకల్పం కీప్తాస్థిపద్మా విశోషయేత్ ।
 ఆర్ద్ర గోమయ లిప్తానాం పాద (1) మగ్నా నివేశయేత్ । 83
- తద్దర్శేచ పుటం దేయం కుషకారీషవహ్నినా ।
 దినాంతేతత్సముద్భృత్య పూర్వవన్మర్దయేత్పచేత్ । 84
- త్రింశద్వారం పునః కుర్యా దిత్థం వహ్నిముఖో రసః ।
 గ్రసకే గుహ్యసూతోఽయం సర్వసిద్ధి ప్రదో భవేత్ । 85
- పున రన్యం ప్రవక్ష్యేయి ముఖకరణ ముత్తమమ్ ।
 గోమూత్రపూరితే బాణ్డే డోలాయస్త్రే పచే ద్రవమ్ । 86
- త్రిసప్త వాసరం సమ్యక్చ రన్ధ్రితం వేణునాలకమ్ ।
 ముఖం భవతి సూతస్య చారణార్హం వరాననే । 87
- ఇష్టికాద్వయమధ్యే చ గర్తంశు చతురంగులమ్ ।
 దశనిష్కం శుద్ధగర్భం ధాన్యాష్టం దశనిష్క కమ్ । 88
- జమ్బీరసీరై స్సంమర్ద్య యామం కల్కేన తేన చ ।
 గర్తద్వయం పమాంసేన లిప్తా గర్తే వినిష్కీపేత్ । 89
- వాసితం రసరాజం తం విశంనిష్కం తదూర్ధ్వతః ।
 ఇష్టికామపరాం న్యస్య శ్లేష్మమ్ ప్లివణే దృఢమ్ । 90
- లేపయే దధ దీపాగ్ని మధః ప్రజ్వాలయే త్త్రియే ।
 అనుస్మృతం సప్తరాత్రం స్వాజ్ఞశీతం సముద్ధరేత్ । 91
- కిట్టం విహాయ తం సూతం పూర్వవచ్ఛ త్రివారకమ్ ।
 కుర్యా దేవం హి సూతస్య ముఖం భవతి శోభనమ్ । 92

- దివ్యౌషధి ప్రభావేన రస శ్చరతి నిర్ముఖః ।
 అధునా వజ్ర వైక్రాంత స్పర్శా ద్రాధికం చరేత్ ॥ 93
- పారదస్య చతుష్టయే నిష్కంఠై కాంతభస్మచ ।
 చతుర్విష్కం వజ్రభస్మ నిష్కం దివ్యౌషధద్రవైః ॥ 94
- సర్వం సప్తదివం మర్ద్యం సరసోఽత్రాధికం చరేత్ ॥
 గన్ధకం జారయే త్సుతే డోలాభ్యే పూర్వభాషితే ॥ 95
- యస్తే చ షోడశగణం రసః స్యా ద్వాసనాముఖః ।
 జా (చా) రణా ద్వాదశస్యాథ అభిషేకం వదామి తే ॥ 96
- మృత మధ్రంతు రుధిరైః తూరై ర్జలకజై రపి ।
 కటుత్రయం తుమ్మగుభి ర్మర్దయే ద్మమర్దకైః ॥ 97
- సప్తహంతచచరే త్సుతక సుముఖో నిర్ముఖమ్ ।
 మృత మధ్రంచ కదలీం మూలకశ్చ శతావరీమ్ ॥ 98
- పునర్నవా మేఘనాదో యవ చించా చ శిగుకః ।
 సూ (సా) రణశ్చ రపై కేహం మర్దయే ద్భావయే త్ప్రియే ॥ 99
- సప్తహంతం చచరే త్సుతం సుముఖో నిర్ముఖోఽథవా ।
 శుల్ప పాత్రేతు లవణం సజ్జి తుష్కణ భూ ఖగా ॥ 100
- క్షీప్త్రానాం త్రిదివం కుర్యా త్పర్యుషితం యథా ।
 తస్మి న్నాగం తు విద్రావ్య డోలయే త్తత్తదా ప్రియే ॥ 101
- రాప్యకర్మణి వజ్రస్య తద్ద్రవై ర్భావయేద్ ఘనమ్ ।
 సప్తహం త చచరే త్సుతః సుముఖో నిర్ముఖోఽథవా ॥ 102
- ధాన్యాభ్ర మర్కక్షీరేణ మర్దయే దేకవాసరమ్ ।
 నిరుధ్య సంపుటే పచ్యా త్కపోతాభ్యే పుటే పునః ॥ 103
- చతుర్వారం పుటే దేవం మర్దయేచ్చ పునస్తతః ।
 రమ్భాద్రవై శ్రీధా మర్ద్యం మూలకస్య ద్రవై స్తథా ॥ 104
- కాకమాచీ మేఘనాదో మత్స్యక్షీ చ పునర్నవా ।
 అపామార్గ శ్చి త్కశ్చ వాతారి ర్భృజ్గరా మ్మనీః ॥ 105
- చతుర్వారం పచే దేవం మర్దయేచ్చ పునస్తథా ।
 ఏతై శ్చైకైకధామర్ద్యం పుటపాకం పృథక్ పృథక్ ॥ 106
- తద్రథం భావయే త్తైశ్చ ముసలీ యవ చిరకాః ।
 తద్భూతీ కదలీ శిగు ర్మరీ చార్క పునర్నవాః ॥ 107

- ఏకైకస్య ద్రవై ర్భాత్య మేకైకస్తు దినం పృథక్ ।
తదభ్రం పారదేంద్రస్య (శ్చ) చరత్యేవ సురార్చితే । 108
- ధాన్యాభ్రం రవిదుగ్ధేన మర్దయే ద్యామమాత్రమ్ ।
తదభ్రం సముత్తే రుధ్ధా కపోతాభ్యుపుట పచేత్ । 109
- వారాః శ్చతుర్థై వం శ్వాస్తతో రమ్యార్క పీలుకాః ।
నాగవల్లీ చ ముసలీ కుబేరాక్షీ చ శ్శ్రుకాః ॥ 110
- తుమ్మి తుమ్మగు రంజిత బలాపామార్గకౌ పియే ।
గృహీత మేకై కరసం సవ్యోషణ్చ సకంజిమ్ ॥ 111
- భాణ్ణమధ్యే విరిక్షీస్య డోలాయస్త్రే పచే త్త్యహ్యమ్ ।
పూర్వాభ్రం చ తత స్తస్మా త్సముద్భూత్యాః శోధయేత్ ॥ 112
- టంబూణ్చ ఎరీసింధు కానీషణ్చ సమం సమమ్ ।
అభ్రకస్య దశాంశం తు సర్వమేత ద్విమర్దయేత్ । 113
- తదభ్రకం చరే త్సుతః సుముఖో నిర్మూలౌఽభవా ।
ముష్ణే ద్రవేతు శతథా శ్చశం నాగం ప్రడోలయేత్ ॥ 114
- తద్రవేణ చ ధాన్యాభ్రం మర్దయే త్సంపుట పచేత్ ।
రుధ్ధా పచే త్కపోతాభ్యే పుటే వైవం తు సప్తథా ॥ 115
- ఆర్ద్రకస్య ద్రవై శేవం సప్తథా చిత్రకద్రవైః ।
తత్సమం గంధకం దత్వా మర్దయే ద్భావయే త్కమాత్ ॥ 116
- ప్రాగుక్త ముష్ణే స్వరసై ర్భిజపూర రసేన చ ।
స్తవ్యైశేదినం భావ్యం తదభ్రం చ చరేద్రసః ॥ 117
- ఏవం సర్వాణి బీజాని సత్వజాభ్రకజస్య చ ।
స్వర్ణాది సర్వలోహాని సత్వాని వివిధాని చ ॥ 118
- ద్వంద్వాని సర్వరతాని యద్య త్స్వాజ్జరణాదికమ్ ।
తత్త త్ప్రతాభవత్కార్యం తత్తచ్చరతి పారదః ॥ 119
- తిలపక్షీరిస్తేః పిష్ట్యా ధాన్యాభ్రం పుటయేత్ త్రిధా ।
సప్తథా భావయే దస్య మర్దనేన చ పారదః ॥ 120
- పిష్టతాం యాతి సహనా గగన శ్చరతి క్షణాత్ ।
త్రితొరం శ్చ లవణం కాష్ఠ్వాకా నీస టంకణమ్ ॥ 121
- భూ ఖగం హేమమాక్షికం సారాష్ట్రే నత్సనాభకమ్ ।
తువరీ వేతసాన్లుశ్చ ఎర్వమేత త్సమాంశకమ్ ॥ 122

- త త్సమాంశం తు ధాన్యాధం ధాన్యాధం మర్దయే ద్దినమ్ ।
అర్కక్షీరం భృంగరాజం మేఘనాదః పునర్నవా ॥ 123
- మూలకం చిత్రకం రమ్భా కాకమాచీ శతావరీ ।
అపామార్గ స్తాలమూలీ వార్తాకీ తజ్జులీ మునిః ॥ 124
- మీనాక్షీ శిగు బృహతీ కుమారీ యవ చిచ్చికా ।
బలా తుమ్మి కుబేరాక్షీ వ్యోమం తుమ్మిరు పిలునీ ॥ 125
- అంకోలం ఫణివల్లీ చ సర్వమేత త్సమాంశకమ్ ।
సంపేమ్య కల్కయే ద్వేవి ధాన్యామ్లే త చ్చనుష్టణే ॥ 126
- ధృ (ద్ధ) తం నాగం శతంవారాక్షీపే త్తస్మిన్ పునః పునః ।
కల్కదనేణ పూర్వాధం యామం సంమర్దయేతే దృఢమ్ ॥ 127
- కపోతాభ్యే పుట పచ్యా దేవం వింశతివారకమ్ ।
తత్తుల్యం గంధకం దత్వా పూర్వోక్తైకాపదై ర్ద్రవైః ॥ 128
- సప్తధా బీజపూర్వోక్తై ర్ద్రవై ర్భావ్యం త్రివారకమ్ ।
ఏత ద్ద్రవ్య సూత్రస్య జారణే పరమం హితమ్ ॥ 129
- ద్వద్వితం వ్యోమసత్వం బీజాని వివిధాని చ ।
హేమాది సర్వలోహాని రత్నాని వివిధాని చ ॥ 130
- ద్వద్వితం వజ్రబీజం జారణాయ విధీయతే ।
సమస్త మేత త్పూర్వోక్త ప్రకారేణైవ జారయేత్ ॥ 131
- తదా రసేన్ద్ర శృరతి తత్సర్వం జారణాదిమ్ ।
శుల్బచాత్రే తు కాసీసం కాక్షీ మాక్షిక గంధకమ్ ॥ 132
- తౌరత్రయం పశ్చిలోక మష్టయుక్తం యుగం ధీపేత్ ।
* దివ్యాభిషేక యోగోక్త సతయా జాలయేవహిం ॥ 133
- వంగం వాన్యాని వస్తూని జారణార్థాని భావయేత్ ।
వలీ పునర్నవా రమ్భా గవాక్షీ యవ చిచ్చికా ॥ 134
- శిగుకో మేఘనాదశ్చ రస్నై రేమాం విభావయేత్ ।
వజ్రాభక క్రమేణైవం సప్తాహం సురవన్ది తే ॥ 135
- తద్రథకం నాగవల్ల్యా కావేర్యా శిగుకస్య వా ।
వాణాంకోల బలా రమ్భా స్ఫోటానాం పిలుకస్య వా ॥ 136
- * దివ్యాభిషేక యోగోక్త ప్రథయా గాయే దహిమ్.

- అలమ్బుషా హిమమ్బుచా ముసలీ తుమ్బుకో (రో) రపి ।
అఖవా ఖరమంజర్యాః తిక్తశాకస్య వాప్రియే । 187
- ఏకైకేషాం రస్తేనైవ వ్యోమం సర్వప సంయుగమ్ ।
స్యైన్నం త్రిదివసం కుర్యాత్తస్మిన్ సైన్ధవ టక్కుణమ్ ॥ 183
- కాసీసం తువరీం క్షీప్త్వా ఊర్ధ్వా భిషవయోగతః ।
ఏత దద్రథం చరే త్సూతః సముభో నిర్ముభోఽఖవా ॥ 189
- తద్రథక ప్రభావేణ గోలకః సిద్ధివో భవేత్ ।
ధాన్యామై రప్లువన్తే చ స్వేదయే దద్రథకం దినమ్ ॥ 140
- తత స్సుక్షీరతో మర్ద్యం కహితాభ్యే పుటే దహేత్ ।
మునిత్రయం మేఘనాదం రమ్భాకన్దశ్చ మూలకమ్ ॥ 141
- మత్స్యక్షీ శృజ్జకేరశ్చ కాకమాచీ పుసర్షవా ।
అపామార్గా స్త్వరుపూగ స్తేషాం తు స్వ సేన చ ॥ 142
- ఏకైకేన పుటం దద్యాదేకైకం పూర్వమభికమ్ ।
దోలాయస్తే) సుక్షీరయుక్త మేక దినం పచేత్ ॥ 143
- తత శ్చాయాగతే తుష్కే ఘనైస్త్రి న్నవసారకమ్ ।
నిమ్బం వచాం చ కాసీసం చణకామ్లం పృథక్ పృథక్ ॥ 144
- అభస్య షోడశాంశశ్చ నిక్షిపే త్తామభాజనే ।
ఘర్షయే త్తచ్చరే త్సూతో లోహపాత్రస్య యోగతః ॥ 145
- ధాన్యాభం మర్దయే త్సోమ వల్కతోయైర్దినం దృఢమ్ ।
పుటే దేవం ఘృతయాం చ సోమవల్క్లారసేన చ ॥ 146
- భావయే త్సప్తథా దేవి రస శ్చరతి తత్ ఘనమ్ ।
ఆరనాలే తు శతథా నిషిచ్య త మనేన చ ॥ 147
- శతథా ప్తావయే దద్రథం తామ్రవాసనయా సహ ।
ఖల్యాం త చ్చరే త్సూతో నాత్రకార్యా విచారణా ॥ 148
- చారణార్థం పగధస్య భా నాం శృణు పార్వతి ।
సారాష్ట్రే) చాజమోదాశ్చ సర్వే కాసీస మేవ చ ॥ 149

- మర్దయే చ్చిగుతో యేన గన్ధకం తేన భావయేత్ ।
 సప్తహః మర్దనం గన్ధం జారయే త్సారదస్య చ ॥ 150
- రాగం ధత్తే రసేన్ద్రస్య బీజానాం పాకజారణే ।
 పాకచ్ఛేదే రసేన్ద్రస్య శ్రేష్ఠం స్యాత్సర్వకర్మణి ॥ 151
- పలాసపుష్పస్వరపైః శాకపుష్పచ్ఛదదవైః ।
 విష్ణుకాన్తాదై వైర్దన్ధం భావయేత్సప్తనాసరమ్ ॥ 152
- గన్ధకం జారయేత్సూతే షష్టికాయస్త్రయోగతః ।
 అథాభిచారణాం శ్రేష్ఠాం దివ్యమూర్తే వదాని తే ॥ 153
- వజ్రరమ్భా హంసపాదీ చిచ్ఛికా వ్యాఘ్రపాదికా ।
 మణ్డూకీ బృహతీ పుష్కృతుమారీ లాజులీ శిఖా ॥ 154
- సర్పాక్షీ చాగ్నిధమనీ శబ్దపుష్పీర్విదవారుణీ ।
 మడచారి చ కర్కోటీ విఖ్యాతా దివ్యమూలికా ॥ 155
- అథా త శ్చార్దనాకర్మ ప్రవక్ష్యామి సమాసతః ।
 భాన్యాభకం దుతే గన్తే సమం షీప్త్య నియోజయేత్ ॥ 156
- గన్ధకాభక యోగోఽయం శ్రేష్ఠ శ్చార్దనకర్మణి ।
 సముఖం నిర్ముఖం వాపి పారదం దశనిష్కకమ్ ॥ 157
- గన్ధాభయోగ నిష్కే ద్వేష్టిప్తం కుర్యాద్వ్యథా తథా ।
 తాం షష్టిం నాగవిష్ణ్యాభ సమయా పరివేషయేత్ ॥ 158
- హేమకర్మణి వజ్రస్య షష్ట్యై రజతకర్మణి ।
 తాం షష్ట్యై దేవ (హ) సిద్ధా వేప్తయేత్పరమేశ్వరి ॥ 159
- తాం షష్టిం విద్యద్రుతే గన్తే విపచే ద్దీనసత్రయమ్ ।
 తాం షష్టిం దీపికాయస్త్రే పాతయేత్సాచయే దభ (యః) ॥ 160
- తం రసం పూర్వావశిష్టం కుర్యాద్వేప్తన వర్జితమ్ ।
 త్రిదినం విధుద్రుతే గన్తే విపచే త్సాచయే దయః(భ) ॥ 161
- తం రసం త ప్రఖ్యేను చతుఃపష్టిగుణం షీపేత్ ।
 భాగైక మభిషిక్తాభం మర్ద్యా ద్వివ్యాపనై ర్దినమ్ ॥ 162
- తత్ షీపే జ్వరణాయస్త్రే జమ్బీరరస సంయుతే ।
 త్రీవ్రాతపీ దినం ఘృత్యం సూత శ్చరతి తద్భువమ్ ॥ 163
- ఏవం పునః పువర్గర్థం షష్టిగానక మాత్మకమ్ ।
 పాత్రాభం చారణం బ్రోక్త మేవం సత్త్వాభిచారణమ్ ॥ 164

- ఏవం కుర్యా ద్యథాసంఖ్యం చారణం పరమేశ్వరే ।
 రసేంద్రం చారయే త్సూర్యం చతుఃషష్ఠి సమాంశకమ్ ॥ 165
- ద్వాత్రింశ త్రమభాగం స్యాత్ త దేత వ్నోడశాంశకమ్ ।
 అష్టమాంశం చతుర్థాంశం ద్వితీయాంశం సమం క్రమాత్ ॥ 166
- ద్విగుణం చతుర్గుణం చాష్టగుణం షోడశకంగుణమ్ ।
 ద్వాత్రింశగుణ మేవం స్యా చ్చతుఃషష్టగుణం క్రమాత్ ॥ 167
- పక్షచ్ఛేద స్తద్వోషత్వం బలకా గ్రాసయోగ్యతా ।
 స ముఖోఽగ్ని సహత్వశ్చ వ్యాప్తిత్వం గతిహీనతా ॥ 168
- రసేంద్రో స్యావస్థత్వం (తత్త్వ) భవే దధికజారణా ।
 యస్యాహ మపి తుప్తః స్యాం తస్య సూతేంద్రో జారణే ॥ 169
- మతిర్భవేన్న సద్దేహో జారణాభుక్తి ముక్తిదా ।
 దుర్లభా జారణా దేవి వినా భాగ్యం నలభ్యతే ॥ 170
- జారణా ద్వివిధా బాలజారణా వృద్ధజారణా ।
 గగనం జారయే త్సూర్యం సర్వసత్త్వా న్యతఃపరమ్ ॥ 171
- ద్వంద్వాని సర్వలోహాని పక్షబీజాని భైరవి ।
 పద్మరాగాది రత్నాని జారయే చ్చ యథాక్రమమ్ ॥ 172
- జారణార్థం వ్యోమ సత్త్వం రసరాజస్య పక్ష్యతే ।
 ధాన్యాభిశ్చ నై విధివ న్నారయే ద్వజసంక్షిప్తమ్ ॥ 173
- అభిషేకః పూర్వవ త్స్యా త్తస్మిం ప్రాప్యం దశాంశకమ్ ।
 పశ్చిమాహిమ గత్యైశ్చ మర్దయే త్కర్షసన్నిధౌ (భమ్) ॥ 174
- కుర్వీత వటుకాః కోష్ఠే (పునః) సత్త్వం నిచాతయేత్ ।
 సత్త్వస్య చ చతుర్థాంశం తాప్యం మూషాగతం ధమేత్ ॥ 175
- ఏవం కృత్వా చతుర్వారం తత్సత్త్వం రసజారణే ।
 రసాయనే చ భైషజ్యం శ్రేష్ఠం సకలకర్మణే ॥ 176
- మృతాభం త చ్చతుర్థాంశం నాగం తత్సాద మాక్షికమ్ ।
 పశ్చిమి రాహిమై ర్ద్రవ్యైః శతయే త్సత్త్వ ముజ్వలమ్ ॥ 177
- త త్సత్త్వం త చ్చతుర్థాంశం మాక్షికం తత్సమాం శిలామ్ ।
 ధమే త్రవీప్ర మూషాయాం సత్త్వస్యా ధేమసన్నిధమ్ ॥ 178

- ఏవం కుర్యా చ్చతుర్వారం త త్సత్త్వం గ్రహితే రసః ।
మృతా భకం పాదశాంకం త చ్చతుర్థాంశకం శ్రీమః ॥ 179
- త త్సమం తాలం ఓప్త్యా ప్నాన మాహిష గవ్యతః ।
సత్త్వం నిపాతయేత్తచ్చ చతుర్థం హరితాలకమ్ ॥ 180
- ఓప్త్యా ఓప్త్యా చతుర్వారం త త్సత్త్వం గ్రహితే రసః ।
ప జ మూషాగతం కృత్వా ఘనసత్త్వం త త్సమమ్ ॥ 181
- కాచాన్ని టబ్బణం ఓప్త్యా ప్నాన మాహిష గవ్యతః ।
తస్మి శే దప్లువర్గేణ చించాబీజః స్పృహీదలమ్ ॥ 182
- పిష్ట్యా తస్మి న్నునస్తద్వ త్కాచ కం (టం) శణయోగతః ।
ధమే దేవం సప్తవారం సేచనాన్ని పునః పునః ॥ 183
- త దధ్రుసత్త్వం శుభ్రం న్యా న్నైవదు న్యా చ్చరణోదితమ్ ।
రశేన్ద్రం టబ్బణం తాప్యం భాగైకాన్ని పుష్క పుష్క ॥ 184
- త్రిభాగం శోధితం నాగం మృతా భం దశభాగకమ్ ।
యవతొరన్ని దన్ధార్థం సజ్జితొరన్ని గుగ్గులమ్ ॥ 185
- అకాపాన్నిజ్జ సంయుక్త మప్లుమూత్రగజైర్యుతమ్ ।
మర్దయే త్చూర్నవ త్సత్త్వం పాతయే న్నైవదు నిర్మలమ్ ॥ 186
- ద్వన్ద్య మేలాపనే మూషాలేపం వత్సేయి పార్వతి ।
మేషశ్చైజ్జం భరం గజ్జటబ్బణాన్ని విషం సమమ్ ॥ 187
- ఘృలభేష్య వసయా పిష్ట్యామూషాం ప్రలేపయేత్ ।
మిలన్తి సర్వసత్త్వాని మూషాయాం చూర్ణితాని చ ॥ 188
- గుగ్గులుం ధాతకీపుష్పం గుడం తొరత్రయం సమమ్ ।
స్తన్ద్యై పిష్ట్యాధిమూషాయాం లేపనం ద్వన్ద్య మేలనమ్ ॥ 189
- అశ్వభేధీ లాజ్జలీ చ భూలతా చ మరీచకః ।
కారాపస్య ఫలం శక్ర శోభుచ్చే తా విమర్దయేత్ ॥ 190
- నారీస్తన్ద్యేన కేనై వ మూషా మస్తః ప్రలేపయేత్ ।
తస్యాం మిలన్తి సత్త్వాని సర్వాణి చ మహారసాః ॥ 191
- హేమ ముఖ్యాని తాహాని చన్దాగ్ని ధమనాని చ ।
* చుచుందర్యాశ్చ పిశిరం టబ్బణాన్ని విషం సమమ్ ॥ 192

* ఘృత్యుష్టర్యాశ్చ

- మర్దయిత్వా చమూషాంత స్థేపయేత్తత నిఃక్షిపేత్ ।
ధ్వస్త్వయోగస్తు యద్యస్య తత్సర్వం ధమనానితే ॥ 193
- భస్మీకృత మపామార్గం కంగుణీతైల మర్దితమ్ ।
మూషాయాం లేపయేత్తేన ద్వస్త్వ ద్రవ్యాణి నిఃక్షిపేత్ ॥ 194
- మిలే త్రివాగ్నిధమనాత్ * తత్తమారక వాపయేత్ ।
అతపవ ప్రవక్ష్యామి ద్వస్త్వమేలా పనంశృణు ॥ 195
- కర్మాభం కదలీకంద కాకమాచీ పునర్నవమ్ ।
స్వర్ణం నరకపాలంబు గుఱ్ఱాటంకణ మభ్రకమ్ ॥ 196
- సత్త్వం మూషాగతం ధ్వారం హేమాభ్రం మిలతిక్షణాత్ ।
అభ్రకం చూర్ణయిత్వాత్మకాకమాచీ రసప్లుతమ్ ॥ 197
- కపిత్థతోయ సంయుక్తం సూతటం కణసంయుతమ్ ।
పంగపత్రాస్తరే న్యస్తం ధ్వారం వక్ష్యాభ్రకం మిలేత్ ॥ 198
- ఆవర్త్య కటుతైలేన భస్మాపామార్గ నిఃక్షిపేత్ ।
+ వక్ష్యాభ్రే హరితాలంబు నాగాభ్రేతు మనఃశిలా ॥ 199
- హేమాభ్రే నాగతాప్యేన తారాభ్రే హరితాలకమ్ ।
గంధకేనతు శుల్వాభ్రం తీక్ష్ణాభ్రం సింధుహింగులాత్ ॥ 200
- వక్ష్యాభ్రం హరితాలేన నాగాభ్రం శిలయామిలేత్ ।
లాజులీ చమరీకేశాః కార్పాసాస్థి కులత్థకమ్ ॥ 201
- మూలకాశ్మర్య ధమనీ శ్రీస్తన్యం సురగోపనమ్ ।
ద్వద్వే ప్రలిప్తమూషాయాం సుధారా తీవ్రవేదనా ॥ 202
- కాంతాభ్ర తీవ్రవిమలా మిలన్తీపకలా ఝణాత్ ।
అథ చుచుష్కరీమాంసం విషటంకణ యోజితమ్ ॥ 203
- మూషాలేపేన కరుతే సర్వద్వద్వేషు మేలనమ్ ।
... రభ్రసురంగశ్చ మణ్డూకంబు వసామిషమ్ ॥ 204
- గుఱ్ఱాటంకణ యోగేన సర్వసత్వేషు మేలనమ్ ।
టంకణోర్ధ్వా గిరిజతు కర్ణాక్షిమల కర్కశ్చైః ॥ 205
- మిలన్తి సర్వద్రవ్యాణి శ్రీస్తన్య పరివేష్టితైః ।
ధాతకీ గుగ్గులుగుడ సర్ద యావక టంకణైః ॥ 206

* ఘృచ్ఛర్మాశ్చ. + తత్తమారక మావపేత్.

+ అతిపవం పునరుక్తః ప్రతిభాతి.

- శ్రీస్తవ్యపేషితం శస్త్రం ద్వస్త్రస్యాత్మ రసాయనే ।
 సూక్ష్మ చూర్ణం యత్కించి త్సూర్యకల్పేన సంయతం ॥ 207
 అస్థమూషాగతం ధాత్యం శంకరం మిలతిషణత్ ।
 వాపితం తాప్యకవక సస్యకైర్దరదేవచ ॥ 208
 సనత్వంస్యా దనిబిడం దృఢం ధాత్యం మిలేత్రతః ।
 రసోపసహోహాని సర్వాణ్యేకత్ర మేలయేత్ ॥ 209
 అన్యోన్యం ద్వస్త్రతాయాన్తి ద్రవన్తి సలిలంయథా ।
 సప్రాధసత్వ చూర్ణం యత్కించిల్లోహ చూర్ణకమ్ ॥ 210
 ద్వయం సమం తయోస్తుల్య మహివంగం వినిఃశీకేత్ ।
 ద్వస్త్ర మేలాపమూషాయాం ధమనం మేలనంభవేత్ ॥ 211
 మర్దయే ట్టంకణం రమ్భాకస్తతోయేన లేపయేత్ ।
 మూషాం శ్వేతాభ్రకం వంగం ధమనాన్నిలతి ప్రియే ॥ 212
 వనశిగ్రుం టంకణాన్ని గుఱాచ సృకపాలకమ్ ।
 పిష్టాపి (శ్రీ)స్తవ్య శీరేణ తేనమూషాం ప్రలేపయేత్ ॥ 213
 వంగం శ్వేతాభ్రసత్వన్న చూర్ణయిత్వా శీపే ధమేత్ ।
 అసంశయం మిలత్యేవ శ్రేష్ఠంరజతకర్మణి ॥ 214
 శ్వేతాభ్రసత్వం సంచూర్ణ్య తచ్చతుర్థాంశపారదమ్ ।
 సూరతుల్యం టంకణాన్ని మర్దయేత్కాకమాచిక్తే (కై) ॥ 215
 ద్రవైస్తు (గో)లకంకృత్వా వజ్రప్రతేణ వేష్టయేత్ ।
 శ్వేతాభ్ర సత్వతుల్యేన లిప్తమూషాగతం ధమేత్ ॥ 216
 భవేత్తస్మేలనం సమ్యక్ ముఖ్యః స్యాద్దూప్యకర్మణి ।
 అథాతో వజ్రకవక ద్వస్త్రమేలా వలేపకమ్ ॥ 217
 గుఱాకా స్తముఖం తుల్యం ద్వస్త్రయోర్ద్వి గుణంవలిః ।
 స్తనేవయోషితః పిష్టా మూషాయామస్తరే తథా ॥ 218
 లేపయే ద్వజ్రమేలాప లేపాయం కథితోమయా ।
 శిలాధాతుః కాస్తముఖం శశదస్త్ర స్యగధకమ్ ॥ 219
 అన్యువేతనకం తుల్యం పిష్టామూషాం ప్రలేపయేత్ ।
 హేమవజ్రం మిలత్యేవ మూషాయాం నాత్రసంశయః ॥ 220
 కలికాస్థి శిలాధాతు మహిషీ కర్ణతోమలమ్ ।
 టంకణో ధానమం సర్వం కాస్తాస్తవ్యేన మర్దయేత్ ॥ 221

- అనేన లేపయేన్మాసాం హేమవజ్రం మిలత్యేలమ్ ।
కాంతాస్యం బజ్రాణాం బాలమత్స్యవిట్ భ్రమరాస్థిచ ॥ 222
- మనఃస్య వి (చి)కురాస్థీని త్రిస్తస్యేన విమర్దయేత్ ।
అనేన లిప్త మూషాయాం హేమవజ్రం మిలేద్ధృవమ్ ॥ 223
- తాస్య బజ్రాణభూనాగ కాన్తకాచ మధూనిచ ।
కులీరాస్థి స్సుహీక్షీర మర్కక్షీర సమన్వితమ్ ॥ 224
- స్తస్యేన మర్దయేత్సర్వం మూషాలేపస్తు కారయేత్ ।
మూషాలేపో భవేదేష వజ్రసూతకమేలకమ్ ॥ 225
- వజ్రభస్మ భవేద్ద్యస్తై ర్మూషామస్తర్విలేపయేత్ ।
భవేత్త్రైవాగ్నినా హేమ వజ్రమేలాపకంభవేత్ ॥ 226
- అథాతోమేలకం వక్ష్యే వజ్రహేమోః సురేశ్వరి ।
స్వర్ణం ద్వాదశభాగంస్యా త్తదర్థం శుద్ధపారదమ్ ॥ 227
- రసేష్టార్థం నాగభస్మ నాగార్థం మృతవజ్రకమ్ ।
ఏతచ్చతుష్టయ శ్చాష్టై ర్మర్దయే త్తప్తఖిల్వకే ॥ 228
- ఉద్భృత్య ద్వప్త్యమేలాపి మూషాయాం రోధయేద్ధమేత్ ।
హతా త్తచ్చ మిలత్యేన నాత్రకార్యావిచారణా ॥ 229
- భావయే చ్చాచివాక్షీరే మృతంవజ్రం చినస్తరే ।
మర్దయేద్దోలకం కృత్వా శోషయేచ్చైచక భాగకమ్ ॥ 230
- త్రిభాగం రసరాజశ్చ చతుర్భాగం సువర్ణకమ్ ।
అమైన మర్దయేత్పిష్టం కృత్వాతద్వజ్రగోలకమ్ ॥ 231
- తత్పిష్ట్యా వేష్టయేత్తత్ర భూర్జపత్రేణ వేష్టయేత్ ।
పక్షం స్యసేద్ధాన్యరాశౌ తముద్భృత్య పునఃపునః ॥ 232
- ధమే ధటా నిలకేవ నాత్రకార్యా విచారణా ।
వజ్ర షోడశభాగేన హేమపత్రేణ వేష్టయేత్ ॥ 233
- తత్తి పేల్లేషమూషాయాం స్వర్ణాంశం శ్వేతకాచజమ్ ।
చూర్ణంవా నృకచాలంవా చూర్ణం కృత్వావినిక్షిపేత్ ॥ 234
- నిరుధ్యచ ధమేత్రివమేవం కుర్యాత్పునః పునః ।
క్షిప్త్యాక్షిప్త్యా శ్వేతకాచం నృకచాల మథాపివా ॥ 235
- సప్తధ్రువం మిలత్యేన పునరేవ విధీయతే ।
అస్య హేమోః షోడశాంశం మృతవజ్రం వినిక్షిపేత్ ॥ 236

- పూర్వవల్లిప్త మూషాయాం కాచంవాన్మకపాలకమ్ ।
 ధీప్వాధీప్వాధమేత్త్రవం సప్తవారా నిమిత్తయమ్ ॥ 237
 ఏవం తృతీయవారాం కుర్యాదేవం తుర్థకమ్ ।
 అథాతోద్వద్విత్తానాంచ ప్రవత్యాయుభిషేచనమ్ ॥ 238
 కాసీసం పంచులవణం మాక్షికం గంధకస్తథా ।
 కాంక్షీ తౌరత్రయం తుల్యమారణాశేన మర్దయేత్ ॥ 239
 తత్కుల్క మాతపే తామ్రపాత్రే సంస్థాపయేత్ త్యహమ్ ।
 తస్మిన్నిషేద్ద్రుతం నాగం శతధాతద్ధృతం ధృతమ్ ॥ 240
 తామ్రపాత్రస్య సావీరై ర్భావయేచ్ఛతవారకమ్ ।
 ద్వద్వి తస్త చ్చరేత్సుతో యత్కించిజ్జారణార్హకమ్ ॥ 241
 రూప్యకర్మణి వంగస్య నాగం స్యా దేమకర్మణి ।
 అథాతః సంప్రవత్యైమి పక్వబీజం సురార్చితే ॥ 242
 సువర్ణం ధృతం తుల్యం నాగాచ్చా ద్వద్వి తమ్పియే ।
 వాహయే ద్వాదశగుణం స్వర్ణశేషం యథాధమేత్ ॥ 243
 పక్వబీజమిదం భూతం జారీయేత్సారదేక్షమాత్ ।
 పితౄభసత్వం స్వర్ణం సమాంశం ద్వద్వి తంధమేత్ ॥ 244
 వాపయేత్తాలకం తాప్యం స్వర్ణశేషం యథాధమేత్ ।
 పునః పితౄభసత్వం వహేద్దశగుణం శనై ॥ 245
 స్వర్ణశేషం భవేద్వావత్ పక్వబీజమిదంభవేత్ ।
 నాగార్క వ్యోమ రసక చతుస్త్రి ద్వి ర్వి భాకమ్ ॥ 246
 చూర్ణయే ల్లిప్తమూషాయాం మన్త (ద్వ) యేచ్ఛధమేద్ దృఢమ్ ।
 మాక్షికేనచ తప్తోటం సంపేష్యాన్లు పుటపచేత్ ॥ 247
 పునస్త...మాక్షిక (మన్తైః పిష్టైః పక్వేపచేత్ ।
 ఏవం పంచపుటం దత్వా తద్ధృతే హేమిన్నవాహయేత్ ॥ 248
 ధమేద్దశగుణం యావత్తావత్స్యా త్వక్వబీజకమ్ ।
 అథాతః సంప్రవత్యైమి చతుర్బీజం వరానసే ॥ 249
 హేమతారాది కుటిల బీజాన్యేతాని తత్వతః ।
 హేమబీజం నాగబీజం శస్యతే హేమకర్మణి ॥ 250
 తారబీజం వంగబీజం శఢితం రూప్యకర్మణి ।
 హేమబీజం తారబీజం భవేత్సార్చనసాయనే ॥ 251

నాగబీజం వంగబీజం సరసాయనకర్మణి ।
 చత్వార్యేతాని బీజాని భవేయూరోగ శాస్త్రయే ॥ 252
 అన్యథా నైవయోజ్యాని బీజాన్యేతానిశాంభవి ।
 గన్ధకం సస్యకం వాపి మాషీకం వాభ తాలకమ్ ॥ 253
 శిలాశ్చ విమలాం వాపి వైక్రశ్చ నాంజనంచవా ।
 ఖర్పరీంవా శాస్త్రముఖం చూర్ణయిత్వా సమాంశకమ్ ॥ 254
 శతవారం ధృతేహేమిని వాహయేచ్చ పునఃపునః ।
 సూతం హింగులకం కుష్ఠం లోహవర్పటి తామ్రకమ్ ॥ 255
 మృతార్క మాషీక శిలా విమలాశ్చ సమాంశికామ్ ।
 ఏతాన్నాగ కలాభాగాః సుహృదృక మనుసాప్రియే ॥ 256
 మర్దయే తేన పతాని శుద్ధనాగస్యలేపయేత్
 పుటేద్వాత్రిం శతపుటై రాగోభస్మని తద్వహేత్ ॥ 257
 సమం సమశ్చ శతథావిధ తే పూర్వవాహికే ।
 సువర్ణేచ తథాహేమశేపం తావద్ధమేద్ దృఢమ్ ॥ 258
 అథవా భస్మయేద్వజ్రం తాల శంఖా భ్ర పారదైః ।
 బిమ్బా ఘౌరై స్తాస్యసమైః సుహృదృక శీర మర్దితైః ॥ 259
 పుటేత్ షోడశభిస్తచ్చ శతథా హేమిని వాహయేత్ ।
 అథవా మారయేచ్ఛుల్ప మూర్ధ్వాభో గన్ధకం సమమ్ ॥ 260
 షీప్రా పుటేచ్ఛాష్టవారం తత్తామ్రం హేమిని వాహయేత్ ।
 అథవా మారయే తీక్షణం తీక్షణతుల్యశ్చ హింగులమ్ ॥ 261
 శ్రీస్తవైర్ ర్మర్దయిత్వాను పుటేదథకలాంశకమ్ ।
 తీక్షణస్య హింగులం దత్వా మర్దయే త్పుటయే త్రమాత్ ॥ 262
 ఏవం తతోడశపుటై స తీక్షణం హేమిని వాహయేత్ ।
 శతథా హేమవిధృతం విధృతే హేమిని వాహయేత్ ॥ 263
 తద్దేమిని ద్విగుణం తాప్యం చూర్ణితం తద్ధమేద్ దృఢమ్ ।
 తత్ చూర్ణయేత్ ద్విత్రిపుటైః పశ్చభిర్భూరితంభవేత్ ॥ 264
 తద్వాహయే ద్దశగుణం ధృతేహేమిని ధర్మధర్మకా ।
 తదేవజాయతే దివ్యం సర్వసిద్ధి ప్రదాయకమ్ ॥ 265
 హేమబీజమిదం భ్యాతం హితం స్యాద్రవజారణే ।
 సస్యకా భ్రక వైక్రశ్చ సత్త్వం స్వర మహిం రవిమ్ ॥ 266

తీర్ణాచ్చ చూర్ణయేల్లిప్తం మూషాయాం చార్థితంధమేత్ ।
పునఃప్రకట మూషాయాం ధమేత్తస్మిన్ధృతే సతి ॥ 267

మాక్షికం నిక్షిపేత్కించిత్ కించిద్దత్వా పునఃపుటేత్ ।
యావత్స్వర్ణావశేషంస్యా తత్తస్మిన్వి నిక్షిపేత్ ॥ 268

స్వర్ణం నాగం రసం తీక్షణం పూర్వవచ్చధ మేత్కమూత్ ।
వాహయే న్మాక్షికం తద్వత్ ధమేత్స్వర్ణావశేషకమ్ ॥ 269

హేమబీజమిదం భూతం హితం స్వాద్రసజారణే ।
సమాంశం చూర్ణయేద్భంసత్వం తామ్రమయంశుభమ్ ॥ 270

అభ్రకాద్ ద్విగుణంధాతం తాప్యం సర్వం ధమేచ్ఛతమ్ ।
మూషాయాం ద్వద్వలిప్తాయాం తద్భూటం చూర్ణయే
త్తతః ॥ 271

మర్ద్యం దివ్యౌషధిరస్తైః సంపుటే రోధయేద్ దృఢమ్ ।
పచేద్దశపుటే తద్వత్ చూర్ణయేత్సర్వయేత్పుటే ॥ 272

ఏవం పశ్చాపుటైః పక్ష్యం తద్వహేత్కాంచనే ధృతే ।
యావద్దశగుణం భావ్యం మూషాయాం ప్రకటేధమేత్ ॥ 273

తత్తస్మిన్ శుద్ధతాప్యం క్షిప్తాక్షిప్తా ధమేత్ ధమేత్ ।
యావత్సర్వౌషధీషంస్యా తస్మిన్ బీజ మిదంప్రియే ॥ 274

తీక్ష్ణా ర్క నాగభస్మాని తాప్యచూర్ణం సమమ్ సమమ్ ।
ఏతద్ ధృతే వహేద్ధేమ్ని యావద్దశగుణంధమేత్ ॥ 275

తావత్స్వర్ణావశేషంస్యా తస్మిన్ బీజ మిదంప్రియే ।
మృత తారా ర్క తీక్ష్ణాయః సమంసర్వం ధమేద్ధృఢమ్ ॥ 276

మూషాయాం ద్వద్వలిప్తాయాం తద్భూటం చూర్ణయేత్తతః ।
తచూర్ణం ద్రావితేస్వర్ణే దాహయేచ్ఛ శస్తైఃశస్తైః ॥ 277

యావద్దశగుణం పశ్చాపుతాప్యచూర్ణం క్షిపన్ క్షిపన్ ।
ధమే ద్వర్ణావశేషంస్యాత్ హేమబీజ మిదంప్రియే ॥ 278

నాగమేకం చతుస్తామం సర్వం కవకసంభవమ్ ॥
మూషాయాం ద్వద్వలిప్తాయాం సర్వంధృతం విచూర్ణ
యేత్ ॥ 279

తచూర్ణం వాహయేత్స్వర్ణే విధృతే పక్ష్యగుణాంశక్తైః ।
స్వర్ణశేషం భవేద్భావ తావత్సర్వతస్మిన్ బీజకమ్ ॥ 280

- తాప్యేన మారయేత్తామం తన్నాగే వాహయేచ్ఛనైః ।
యావచ్చతుర్గుణం తాప్యం చూర్ణంశీప్త్యా ధమన్ ధమన్ ॥ 281
- తద్వాహయే ధమేధేము క్రమాద్ ద్వాత్రింశతంగుణమ్ ।
స్వర్ణశేషం భవేద్వావ త్రావతాస్య త్వర్ణబీజకమ్ ॥ 282
- భాగైకం ఖచరీసత్వం ద్విభాగభాగైకం సత్వకమ్ ।
త్రిభాగం తామ్రచూర్ణం లిప్తమూషాగతం ధమేత్ ॥ 283
- తద్భూటం చూర్ణయేత్తాప్యం తుల్యమస్తై ర్విమర్దయేత్ ।
తత్త్రిపే త్సంపుటేరుధ్వా పుటేల్లఘుపుటేపునః ॥ 284
- ఏవం షణ్మపుటైఃషత్వం తచ్ఛూర్ణం వాహయేద్ధృతే ।
సహస్రగుణితంహేమి తావత్స్వర్ణావ శేషతః ॥ 285
- తావత్తాప్యం వహేద్యుక్త్యా పాదితం హేమబీజకమ్ ।
భాగైకమభ్రసత్వం ద్విభాగం శుద్ధతామ్రకమ్ ॥ 286
- చూర్ణయే ర్లిప్తమూషాయాం శీప్త్యుధ్వాధమేత్ ధృఢమ్ ।
తతస్తం చూర్ణయేత్తాప్యం తుల్యమస్తేన మర్దయేత్ ॥ 287
- తద్రుధ్వా సంపుటే పచేత్పుటే త్తచ్ఛూర్ణయేత్పునః ।
పూర్వవన్నాశీకే శీప్త్యా మర్దయేత్పాతయేత్త్రియే ॥ 288
- ఏవం షణ్మపుటే కార్యే తచ్ఛూర్ణం వాహయేద్ధృతే ।
స్వర్ణే శతగుణం యావత్ తావత్స్వర్ణావేమబీజకమ్ ॥ 289
- మాశీకం గన్ధపాషాణం హరితాలం మనఃశిలా ।
వైక్రాంతకం కాన్తముఖం సస్యకం విమలాశ్లానే ॥ 290
- రసకాచపి శతశః చూర్ణితంహేమి వాహయేత్ ।
లోహపర్పటికా తాప్యకం కుష్ఠవిమలాభ్రకైః ॥ 291
- మృతశుల్ప శిలా సూత స్తు హ్యర్కశీర హింగులైః ।
నాగోఽపి జీవతాం యాతిపుటయోగైః పునః పునః ॥ 292
- రస తాలక శుద్ధాశ్రే చించాక్షరైః స్త్రీధాత్రపుం ।
మృతం నాగం మృతం వంగం శుల్పం తీక్ష్ణం చామృతమ్ ॥ 293
- ఏకైక ముత్తమేహేమి వాహయే త్సురవన్దితే ।
నిరుద్ధేష్టగే హేమి నిర్వాణే శతసంగుతైః ॥ 294
- నాగం జీర్ణం రోచకాభం మారితం తామ్రవాహితమ్ ।
తీక్ష్ణం జీర్ణం రవిసమం వంగం జీర్ణం జపానిధం ॥ 295

- శ్వేతాభ్రసత్వం తీక్ష్ణజ్ఞ తాప్యశ్చ విమలంశథా ।
ఖర్షరశ్చ సమం సర్వం గుడిలం చరన్ధ్రణమ్ ॥ 296
- ధమేత్సర్వం చూర్ణయేచ్ఛ భస్మయేత్పుటపంచకైః ।
తాశే ధృతే శతగుణం వాహయేచ్ఛ శస్త్రైశ్శస్త్రైః ॥ 297
- తారబీజమిదం భ్యాశం పారజే తచ్ఛమారయేత్ ।
యథాతాప్యేన కుటిలం తథాతాప్యేన మారయేత్ ॥ 298
- తద్భా (ద్యా) గ్గచ్ఛ సమంతాలం తత్సమం రజతేధృతే ।
త్రింశద్గుణం భవేద్భావ త్తావద్భావ్యా క్రమేణచ ॥ 299
- తారబీజమిదం భ్యాశం జారణే పరమంహితమ్ ।
తీక్ష్ణశ్చ నంగం విమలం సమాంశం చూర్ణయేత్ప్రియే ॥ 300
- ద్వద్వమేలావలిప్తాయాం ధమే తద్భూటకంభవేత్ ।
షణ్ణవారం ప్రకుర్వీత భస్మతజ్జాయతేప్రియే ॥ 301
- తద్భస్మవిధృతే తాశే వాహయేచ్ఛసమం సమమ్ ।
ధర్మధర్మ దశగుణం యావద్భవతి తైరవి ॥ 302
- తారబీజమిదం శ్రేష్ఠం రసరాజస్య జారణే ।
శ్వేతాభ్రసత్వం కుటిలం తారమాక్షిక సత్వకమ్ ॥ 303
- త్రయం సమాంశం సంచూర్ణ్య లిప్తమూషాగతంధమేత్ ।
తచూర్ణం వాహయేత్తారం తారమల్పం విషంక్షిచేత్ ॥ 304
- యావద్దశగుణం తావత్తారమాక్షిక దాపితః ।
తారబీజమిదంప్రోక్తం జారణేపరమం హితమ్ ॥ 305
- త్రిష్యేకభాగాదేవేతి తీక్ష్ణతాలా (భ) కాక్రమాత్ ।
చూర్ణితా లిప్తమూషాయాం క్షిప్తాత్రినాగ్నినాధమేత్ ॥
- తద్భూటం చూర్ణయేద్దష్టే మర్దయేత్పుటయేదితి ।
సప్తథా తథృతేతాశే భావ్యం దశగుణం తతః ॥ 307
- క్షిప్తాక్షిప్తా తాలచూర్ణం తారశేషం యథాధమేత్ ।
తారబీజమిదం శ్రేష్ఠం జారణేపరమం హితమ్ ॥ 308
- ఖర్షరీ తాల శుద్ధాభ్ర సత్వకం తారమాక్షికమ్ ।
తుల్యం సర్వసమం వజ్రం సర్వం మూషాగతం ధమేత్ ॥ 309
- చూర్ణయేత్సర్వయే దష్టే పుటేదేవన్తు సప్తథా ।
తచూర్ణం వాహయేత్తాశే ధృతేదశగుణం ధమేత్ ॥ 310

- తారశేషం భవేద్యావత్తావత్సాత్ తారబీజకమ్ ।
శ్వేతాభ్రసత్వం వంగంచ ద్వద్వికృత్యాచృపూర్వవత్ ॥ 311
- తచ్ఛూర్ణం తాలకే దత్వా ధమేదమైర్విమర్దయేత్ ।
పుటే తస్మిన్ క్షిపేత్తాలం పూర్వవస్మర్దనం పుటమ్ ॥ 312
- ఏవం పిచ్ఛపుటం కుర్యాత్ తచ్ఛూర్ణం వాహయేద్ధృతే ।
రజతే ద్వాదశగుణం తద్భవేత్తారబీజకమ్ ॥ 313
- శ్వేతాభ్రసత్వం వజ్రాచ్ఛ వజ్రార్థం తీక్షణచూర్ణకమ్ ।
తీక్షణంశా తారవిమలా సర్వం మూషాగతం ధమేత్ ॥ 314
- తతస్తచ్ఛూర్ణయే దమైర్విష్టౌ రుధ్వాపుటేత్సచేత్ ।
పిచ్ఛవారం పునస్తచ్చ వాహయేద్రజతే ధృతే ॥ 315
- యావచ్చ తద్గుణం తావత్తాలకాచ్ఛ క్షిపన్క్షిపేత్ ।
తారశేషం భవేద్యావత్తావత్సాత్ తారబీజకమ్ ॥ 316
- తామ్రబీజం ప్రవక్ష్యామి జారణార్థం రసస్యతు ।
స్వర్ణం తామ్రం సమం దేవితయోస్తుల్యాచ్ఛమాషికమ్ ॥ 317
- ఊర్ధ్వాఘో లిప్తమూషాయాం తద్ధమేద్దృఢమ్ ।
ధమేదేవఞ్చశతథా దత్వాదత్వాచ మాషికమ్ ॥ 318
- తామ్రబీజమిదం ఖ్యాతం భాస్వత్కీరణసన్నిభమ్ ।
లర్కా భ్ర రసకం తుల్యం నాగభస్మ చతుర్గుణమ్ ॥ 319
- కమయే చూర్ణయేత్తచ్చ మాషికేన చ మారయేత్ ।
ఏతత్సమం శిలాచూర్ణ మేకీకృత్యాథ వాపయేత్ ॥ 320
- తద్ధమే త్సదృశం హేమై విధృతే శతథాప్రియే ।
నాగబీజమిదం ప్రోక్త మేతహ్సూతేతు జారయేత్ ॥ 321
- నాగబీజం ప్రవక్ష్యామి శ్రేష్ఠం తద్రస జారణే ।
రసకా భ్రక తామ్రశ్చభాగవృ (ద్వా) ధమేత్తతః ॥ 322
- మాషికేన హతం తచ్చ బీజం నిర్వాహయేత్ప్రియే ।
ద్వాం (త్రిం) శాంశగుణేహేమైవజ్జంతాప్యం హతంవహేత్ ॥
- త్రింశద్గుణ శిలావాప్యం నాగబీజముదాహృతమ్ ।
వజ్రబీజం ప్రవక్ష్యామి వజ్రం తాప్యాచ్ఛ తాలకమ్ ॥ 324
- కమం ధమేచూర్ణయేచ్చ తత్సమం తాప్యతాలకమ్ ।
మర్దయేత్పుటయేకమై ర్భస్మస్యా వ్నోడక్షైఃపుటైః ॥ 325

- తారేధృతే శతగుణం వాహయేద్వజ్రభస్మచ |
 తత్తారే తాలకం దేవి ద్వాత్రింశద్ గుణమావహేత్ || 326
- వజ్రబీజమిదం క్షేయం తత్సూరేవమ చారయేత్ |
 బీజయోగాః ప్రవక్ష్యామి చారణార్హాన్ సురార్చితే || 327
- సోపేరం గన్ధకం కాంక్షి కాసీసం మూష సైన్ధవమ్ |
 సోవర్చంక (లం) స్వర్ణకాచ మాలతీరస సంభవః || 328
- శిగ్రుమూలరసైః సర్వం భావయేత్సప్త వాసరమ్ |
 బి (డో) యం (బా) రణే శ్రేష్ఠోనామ్నా చ బడవానలః || 329
- అర్కశ్చీరైర్దగ్ధశంఖం భావయేత్సుట యేత్ప్రియే |
 శతథా ఽయంవిడః ప్రోక్తో నామ్నా వై శ్యానరో మహాన్ || 330
- గన్ధకం శంఖచూర్ణాచ సైన్ధవశ్చ సమం విషమ్ |
 శతవారం గవాం మూత్రైః శిగ్రుమూల రసైశ్చ || 331
- భావితో ఽయం విడః ప్రోక్తో నామ్నా బ్యాలాముఖ స్త్వయమ్ |
 కలాశస్య రసై ర్భావ్యం టంకణం శతథా ప్రియే || 332
- లోహానాం చారణే శ్రేష్ఠో విడోనామ్నాగ్ని జిహ్వికా |
 కాస్తా భగన్ధకం చూలీ చైకైకం లోహచారణమ్ || 333
- చూలీ గన్ధక సిన్ధూర్థ తాలభూ ఖగ టంకణాన్ |
 సహౌర మూత్రైర్విషచేత్ నామ్నాయం వడవాముఖః || 334
- దేవదాలీ మోక్షకం* చ నిచులంచ పునర్నవా |
 కలాశం కాంచనం వాసా ఏరణ్ణవాస్తకం తిలమ్ || 335
- కడలీమపి సర్వాంగం ఖడ్గైకాం నాతిశోషయేత్ |
 మూత్రవర్షై శ్చాప్తగుణైః ప్రక్షిప్తైర్దశస్తరమ్ || 336
- సమూలం మూలకం దదగ్ధా తిలకాణ్ణాశ్చ తత్సమమ్ |
 తోరద్వయం పూర్వరసైః క్షిప్తైః ఫేవ్యం త్రివాసరే || 337
- ఆరసే వశ్రుపూతశ్చ లోహావాతే ద్వయంపచేత్ |
 బహవో బుద్బుదాబామ్నాః ఉద్భవన్తి యదాతదా || 338
- త్రితొరం త్రికటుం గన్ధం కాసీసం లోహపశ్చకమ్ |
 సోరాష్ట్రై రామకంఠాతిం సమంచూర్ణిక్వతం క్షిశేత్ || 339

- ప్రచాలయే బ్లహదర్వా గుడపాకో యదాభవేత్ ।
తముత్తార్య ఓపేల్లోహ సంపుటే సప్తవాసరమ్ ॥ 840
- భూగర్భ ధాన్యరాశౌన సప్తాహం ధారయేత్సునః ।
సప్తాహం ధారయేద్ భుక్తే మహావైశ్వానరోవిడః ॥ 841
- జమ్బూరాష్ట్రేన శతథా వశశ్చ గురసేనచ ।
గన్ధకం భావయే దేవవిడః స్యాద్వహ్ని సంక్షతః ॥ 842
- నవసారో ఒపి చతథా గన్ధ (యక్తో) విజోభవేత్ ।
గన్ధకం నిచులతారం గుణైబీజాన్పుటంకణమ్ ॥ 843
- మూలం ద్వికం దేవదాల్యాః సమం సర్వజ్ఞభావయేత్ ।
తిక్తకోశాతః సీరైః సప్తధాన్యగైశ్చైత్రధా ॥ 844
- విజోఒయం చిత్రభానుః స్యాత్ప్రధానం హేమజారణే ।
మూలకిం శృణ్వేతరజ్ఞా వహ్ని దధ్వాత్రయం సమమ్ ॥ 845
- గోమూత్రే నిక్షిపేత్తచ్చ వస్తుపూతజ్ఞకారయేత్ ।
అనేన భావితోగన్ధః శతథాస్యాన్మహావిడః ॥ 846
- తాలం శిలా టంకణాన్పుటంకణం లవణశక్తికే ।
మూత్రాష్టై ర్విపచేన్మన్దం వహ్నిశేషం విజోమహాత్ ॥ 847
- అర్కక్షీరై ర్దగ్ధశంఖం శతథాభావయేత్తతః ।
మర్దయిత్వాన్లువర్గేణ దుధ్వా పంచపుటైఃపచేత్ ॥ 848
- తత్సమం టంకణం తారం ఓస్త్యాన్లుగణభావితమ్ ।
కృత్వా మనఃశిలాం గన్ధం దరదం విశ్రుమం తతః ॥ 849
- నృపావరస్తు పక్ష్యానం శంఖచూర్ణసమంప్రియే ।
భావయే ద్దమ్బవర్గేణ త్రిదివం స్యాన్మమహావిడః ॥ 850
- నామ్నా వజ్రానలః ప్రోక్తో ఘోటః సూతస్వజారణే ।
ద్వద్వమేలాపమూమయాం సారణేయోఒయేత్సదా ॥ 851
- పారదస్తు యేగా దేవ వజ్రాదీన్యపి జారయేత్ ।
విదగ్ధశంఖచూర్ణాన్పుటంకణైరసాష్టతమ్ ॥ 852
- పుటోస్తం బహుకోదేవి వశస్తా జారణేవిడః ।
శతశోవా ప్లుతం చూర్ణం గన్ధకస్యగవాంజలైః ॥ 853

- తాతేధ్యతే శతగుణం వాహయేద్వజ్రధస్మచః ।
తత్తారే తాలకం దేవి ద్వాత్రింశద్ గుణమావహీత్ ॥ 326
- వజ్రబీజమిదం ధ్యాయం తత్సూతేనతు జారయేత్ ।
బీజయోగాత్ ప్రవక్ష్యామి జారహర్తాన్ సురార్చితే ॥ 327
- సోపేరం గన్ధకం కాంక్షి కాసీనం మూష సైస్థవమ్ ।
సోమర్చక (లం) స్వస్తికాచ మాలతీరస సంభవః ॥ 328
- శిగుమూలరస్యైః సర్వం భావయేత్సప్తవాసరమ్ ।
బి (ఙో) యం (హ) రజే శ్రేష్ఠానామ్నాచ బడవానలః ॥ 329
- లర్కక్షీరైర్దగ్ధశంఖం భావయేత్పుట యేత్ప్రియే ।
శతధా ౭యంవిడః ప్రోక్తానామ్నా తైశ్చానరో మహాన్ ॥ 330
- గన్ధకం శంఖచూర్ణాంచ సైన్ధవశ్చ సమం విషమ్ ।
శతవారం గవాం మూత్రైః శిగుమూల రస్తైపథా ॥ 331
- భావితో ౭యం విడః ప్రోక్తానామ్నా జ్వాలాముఖ స్త్వయమ్ ।
ఘోషానాం జారశ్రేష్ఠో విడోనామాగ్ని జిహ్వీకా ।
కాస్తా భగన్ధకం చూలీ చైకైకం లోహజారకమ్ ॥ 333
- చూలీ గన్ధక సిన్ధూజ్ఞ తాలభూ ఖగ టంకణాన్ ।
సహార మూత్రైర్విషచేత్ నామ్నాయం వడవాముఖః ॥ 334
- దేవదాలీ మోక్షకంశచ నిచులంచ పునర్నవా ।
ఘోషం కాంచనం వానా ఏరణ్ణవాస్త్రకం తిలమ్ ॥ 335
- కదలీమపి సర్వాంగం ఖడ్గైకాం నాతిశోషయేత్ ।
మూత్రవర్షై శ్చాప్తగుడైః ప్రక్షిపే త్తదనంతరమ్ ॥ 336
- సమూలం మూలకం దదధ్వా తిలకాణ్డశ్చ రత్నమమ్ ।
తేరద్యయం పూర్వరస్యైః క్షిప్తైస్థేష్యం త్రివాసరే ॥ 337
- ఆరపే వక్త్రపూర్తశ్చ లోహవాక్రే ద్యయంపచేత్ ।
బహు బుద్బుదాబాష్పా ఉద్భవన్తి యదాతదా ॥ 338
- త్రిమేరం త్రికటం గన్ధం కాసీనం లోహపశ్చకమ్ ।
సోరాష్ట్రై రామశంకాయాతిం సమంచూర్ణిక్వరం క్షిపేత్ ॥ 339

- ప్రచాలయే జ్ఞోహదర్శ్యా గుడపాకో యదాభవేత్ ।
తముత్తార్య ఓషేల్లోహ సంపుటే సప్తవాసరమ్ ॥ 340
- భూగర్భ ధాన్యరాశౌచ సప్తాహం ధారయేత్సునః ।
సప్తాహం ధారయేద్ ఘర్మే మహావైశ్వానరోవిడః ॥ 341
- జమ్బూరాష్ట్రేన శతథా వశశ్శిశు రసేనచ ।
గన్ధకం భావయే దేవవిడః స్యాద్ద్యహి సంక్షతః ॥ 342
- నవసారో ఒపి చతథా గన్ధ (యుక్తో) విజోభవేత్ ।
గన్ధకం నిచులతౌరం గుణైబిజఞ్చ టంకణమ్ ॥ 343
- మూలం ద్వికం దేవదాల్యాః సమం సర్వఞ్చభావయేత్ ।
తిక్తకోశాతక్ సీరైః సప్తధాన్లుగైస్త్రీధా ॥ 344
- విజోఒయం చిత్రభానుః స్యాత్సథానం హేమజారణే ।
మూలకిం శృంజేరఞ్చ వహ్నీ దగ్ధ్వాత్రయం సమమ్ ॥ 345
- గోమూత్రే నిక్షిపేత్తచ్చ వస్త్రపుత్రఞ్చకారయేత్ ।
అనేన భావితోగన్ధః శతథాస్యాన్మహావిడః ॥ 346
- తాలం శిలా టంకణఞ్చ శంఖం లవణశుక్తికే ।
మూత్రామై ర్విపచేన్మన్దం వహ్నీశేషం విజోమహా ॥ 347
- అర్కక్షీరై ర్దగ్ధశంఖం శతథాభావయేత్తతః ।
మర్దయిత్వాన్లువర్గేణ రుధ్వా పంచపుత్రైఃపచేత్ ॥ 348
- తత్సమం టంకణం తౌరం ఓష్టాన్లుగణభావితమ్ ।
కృత్వా మనఃశిలాం గన్ధం దరదం విశ్రుమం తతః ॥ 349
- సృపావర్తన్తు పక్ష్యానం శంఖచూర్ణసమంప్రియే ।
భావయే దన్లువర్గేణ త్రిదివం స్యాన్మమహావిడః ॥ 350
- నామ్నా వజ్రానలః ప్రోకో ఘోటః సూతస్వజారణే ।
ద్వస్త్వమేలాసమూషాయాం సారణేయోఒయేర్నదా ॥ 351
- శేరదస్తు యజాదేవ వజ్రాదీన్యపి జారయేత్ ।
విదగ్ధశంఖచూర్ణఞ్చ రవిక్షీరరసాన్లుతమ్ ॥ 352
- పుటోష్టం బహుకోదేవి వశస్త్రా జారణేవిడః ।
శతశోవాన్లుతం చూర్ణం గన్ధకస్యగవాంజతైః ॥ 353

నిర్భక్తం శంఖచూర్ణస్తు శిగుమూలాం బుభావితమ్ ।
శతోశోవిషసిన్ధూత్థ సంయుక్తం వదవాముఖః ॥ 354

గన్ధకం నవసారశ్చ ధత్తుర కరవీరకైః ।
ద్రవైస్తు శతథాఘోషో విహోసాసర్వజారణే ॥ 355

తామ్రవల్లిదలరసై ర్భావయేద్దన్త సైన్ధవమ్ ।
సప్తహేన భవేదేషాం నియోజ్యో హేమజారణే ॥ 356

సైన్ధవం కువటీ గన్ధం ప్రత్యేకశ్చ పలంపలమ్ ।
భూలతా త్రిఫలా న్యం మర్దయేత్ శోషయే త్వచేత్ ॥ 357

ఏవం కుర్యాదప్తవార మయం సిద్ధవిదః స్మృతః ।
అథాతోజారణం కర్మ నమోమి శృణు పార్వతి ॥ 358

తప్తఖల్వే చతుఃషష్ఠినిమ్నం సూతం సుచారితమ్ ।
భావితం గగనశ్చైకం నిమ్నం తత్ర వినిశ్చితే ॥ 359

త్రిశూరం పంచులవణం భూభగామ్లశ్చ వేతనమ్ ।
హేడశాంశం రసేన్ద్రస్య క్షీపే జ్ఞమీరవారిణా ॥ 360

మర్దయే ద్వామమాత్రస్తు కూర్మయస్త్రే విజాన్వితే ।
పచేద్దినం వినిశ్చ్య జీర్ణగ్రాసా భవేద్రసః ॥ 361

ఏతత్సూతం తప్తఖల్వే క్షీప్త్వా రాశి గుహోర్లకమ్ ।
ఇష్టికాం గృహధూమశ్చ సైన్ధవం పారదస్యకు ॥ 362

ఏతత్సర్వం హేడశాంశం మర్ద్య మమైర్దినం దినమ్ ।
చణ్డాతపే మండితం తత్ రసం బద్ధ్వాఽథ పోటలిమ్ ॥ 363

అన్లువర్గేణ భరితే డోలాయస్త్రే పచేద్దినమ్ ।
ప్రతిగ్రాసే త్విదం కుర్యా త్సునర్దాస మశుతే ॥ 364

* గ్రాసా జ్ఞేయే యదిభవేత్ పాచ్యా కచ్చపయస్త్రకే ।
ఏవం గ్రాసక్రమేనైవ జారయేద్గగనాదికమ్ ॥ 365

చతుఃషష్ఠి సమాంశాది చతుఃషష్ఠి గుణావధి ।
రసేన్ద్రం జారయేద్దాగ్ని త్రైగ్రాసం దత్త్వా దత్త్వా పునః ॥ 366

చతుఃషష్ఠ్యంశకః సూతో వ్యోమసత్కేతు జారితే ।
దద్దేభారి జలూ (తా) కాచ ఏతద్ ద్వాత్రింశదంశకే ॥ 367

* గ్రాసాశీర్ణం యది భవేత్ తాపశ్చం కచ్చపయస్త్రకే ।

- పోడశాంశే వాయుసస్య విష్ణు తుల్యే ఒష్ఠమాంశకే ।
దధిమణ్డసమో దేవి చతుర్థాంశేతు జాగ్రతే ॥ 368
- సవనీతసమో ద్వ్యంశే గోలాభో జాగ్రతో భవేత్ ।
అభ్రాకే సమజీర్ణేతు శతవేధీ భవేద్రపః ॥ 369
- ఘనో ద్విగుణజీర్ణే తు సహస్రాంశేన వర్ధయేత్ ।
చతుర్థనే అభ్రాకే జీర్ణే త్వయితాయు ర్భవేత్ప్రియే ॥ 370
- XXనే ఒష్ఠగుణే జీర్ణే బ్రహ్మయు ర్గమవేధకః ।
విశ్వాయుః పోడశగుణే జీర్ణే ఒశ్లేకోటివేధకః ॥ 371
- ద్వాత్రింశద్ గుణితే జీర్ణే రుద్రాయు ర్దశకోటిభిః ।
చతుఃషష్ఠిగుణే జీర్ణే నిత్యాయుః శతకోటిభిః ॥ 372
- అభ్రాకే సమజీర్ణేతు రసో దోషా విముఞ్చతి ।
జహాతి స్వగతం పర్వం సర్వలోహాని భక్షయేత్ ॥ 373
- యాత్రదయో నవతతీ నైవోత్పాతన్తి చార్దతః ।
సోద్ధారీ కపిలో వర్ణే వహాన్తి తిష్ఠతి నిశ్చలః ॥ 374
- విష్ణవో ముఞ్చతే దేవి చ్ఛిన్నపత్రో (క్షో) భవేద్రపః ।
సమాభ్ర జీర్ణే బాలః స్యాత్ యువా జీర్ణేచతుర్థనే ॥ 375
- వ్యోమే షడ్గుణజీర్ణేతు వృద్ధ సంక్షో భవేద్రపః ।
(బా)లో విధ్యతి కల్పేన యువా పుత్రప్రలేపతః ॥ 376
- జాగ్రతస్తు రసేన్ద్రోఒయం వృద్ధో లోహాని విధ్యతి ।
(బా)లసుతో రుజో హన్తి న సమర్థో రసాయనే ॥ 377
- యువా రసాయనే దక్షో వృద్ధః స్యాద్దేహలోహయోః ।
అభావే ఘనసత్వస్య కాన్తసత్వం ప్రదీయతే ॥ 378
- తదభావే భవేత్తీక్ష్ణ మేవం ద్వంద్వాని జారయేత్ ।
ఘనజీర్ణస్య సూతస్య తతోద్వంద్వాని జారయేత్ ॥ 379
- రసేన్ద్రో ద్వస్వరహితం నచిరే దభ్రసత్వకమ్ ।
* తస్మాద్దేహాదిలోహాది యుక్తమభ్రంచేరేద్రపమ్ ॥ 380
- నాగ్రాభంవా పి వంగ్రాభం తామ్రాభంవా సురార్చితే ।
తారాభం వాపి హేమ్రాభం తాస్యాభంవాపి జారయేత్ ।

* నైవ హేమాది లోహాని వ్యోమహీన శ్చరేద్రపః.

ఘనసత్త్వం యదాశీర్ణం తదా ద్వద్వాని జారయేత్ ।
ద్వద్వ బీజ రసస్యా ధ పశ్యబీజాని జారయేత్ ॥ 382

ఘనసత్త్వం యదా శీర్ణం తదా బీజాని జారయేత్ ।
ఖల్వస్తు పీఠికా దేవి రశేష్టో లిక్లముచ్యతే ॥ 383

మర్దనం చస్తనం తస్య గ్రాసః పూజావిధీయతే ।
క్షీయమాణే పాతకార్ఘ్యం సులభా రసజారణే ॥ 384

జారణాయాం చ లభాయాం జ్ఞానం కైవల్యదం భవేత్ ।
తావన్నుక్తిః కుతః కాస్తే యావన్నవేత్తి జారణామ్ ॥ 385

జారణా తానధకేస్త్రస్య ముక్తి వ్యక్తి కరా ప్రియే ।
జారణార్థం రసాయనతో దినం వహ్నా తుభారయేత్ ॥ 386

శివలోకే సుఖంభుక్తిః భవేత్ తల్ప సహస్రకమ్ ।
ధారయే ద్యోరసం వహ్నా ఏకాహం వా తదర్థకమ్ ॥ 387

క్షీయస్తే తస్యపాపాని బహు జన్మాన్మజ్జితాని చ ।
సువర్ణం శేతనో మిత్రం స్వర్ణ గేహ స్తథారసః ॥ 388

అనర్థం సూతవహ్నా తౌ యో మైత్రం ససువర్ణతః ।
చతుర్థజేన వస్త్రేణ పీడితో నిర్మలశ్య సః ॥ 389

గాలనం క్రియయా నేయం సతి నిశ్శేష నిర్గతే ।
సభవే ద్దణ్డధారీచ జీర్ణగ్రాస స్తథారసః ॥ 390

హిం హిం హూం హ్రేం హూం హ్వాః ఫట్ ।
రశేష్టరాయ సర్వసత్త్వో పహారాయ ॥

గ్రాసం * గ్రహణ గ్రహణ స్వాహా ఇతి జారణా మంత్రః ॥
గర్భవృత్తిం ప్రవక్ష్యామి జారితస్య రసస్యచ ।

గర్భద్రావణ యోగ్యాని బీజాని శృణు భైరవి ॥ 391
నాగ భ(స్మ)చ మాక్షికం గర్భకళాప సమం సమమ్ ।
చూర్ణితం వాహయే తస్యజ్జే త్రిగుణం ద్రావితం ధమన్ ॥ 392

పూతిబీజ మిదం సూతం గర్భేద్రవతితత్క్షణాత్ ।
స్వర్ణనాగం సమావర్త్య శిలాచూర్ణ క్షిప్తా క్షిప్తా ॥ 393

నాగక్షయే పునర్నాగం దత్వా దత్వా త్రివారకమ్ ।
స్వర్ణకేషం భవేద్దావ త్తావత్ ధామ్యం పునః పునః ॥ 394

* గృహణ గృహణ

ఏతద్బీజం ద్రవత్సేవ రసగర్భే తుమర్దనాత్ ।

సువర్ణం తాప్య సత్వస్తు సమం మూషాగతం ధమేత్ ॥ 395

తస్మిన్ ధృతే తాప్యచూర్ణం తుల్యం తుల్యం క్షిపన్ క్షిపన్ ।

మాక్షిక సత్వం త్రిగుణ మేవం బాహ్యం పునః పునః ॥ 396

ఏతద్ బీజం రసేష్ట్రస్య గర్భే ద్రవతి మర్దనాత్ ।

సువర్ణస్య సమం తాప్యం సత్వ మావర్తయే త్తతః ॥ 397

తత్కుర్యా త్కంటవేధ్యాని పత్యాణి చ వివేషయేత్ ।

లవణే నామ్లపిష్టేన గన్ధతుల్యేన పార్వతి ॥ 398

తాని పత్యాణి చ పుటే పచే ధేమావశేషితమ్ ।

ఏతద్ బీజం రసేష్ట్రస్య గర్భే ద్రవతి తత్క్షణాత్ ॥ 399

తాప్యతుల్యం చ సిన్ధూత్థం మర్దయే దమ్లకేనచ ।

తత్సంపుటే పుటే పచ్యాత్ పునః సంమర్దయే త్పుటే ॥ 400

పునఃపున ర్ద్విషడ్వార మస్య తుల్యశ్చ నాగజమ్ ।

భస్మ సంమర్దయే దమ్లే రసేన స్వర్ణపత్రకమ్ ॥ 401

లిప్త్వా లిప్త్వా ధమే త్సప్తవారం తద్వాహయే త్తతః ।

ధృతం తద్వాహయే త్సూర్య కల్పితైః)లి-తైః సప్తవా-
సుమ్ ॥ 402

ఏతద్ బీజం రసేష్ట్రస్య గర్భే జరతి మర్దనాత్ ।

కాసీసం టంకణం గన్ధం తాప్యం సౌవర్చలం శిలామ్ ॥ 403

తుల్యం సంమర్దయేత్ సర్వై శ్చైకామై ర్ద్దినావధి ।

ఏతద్ బీజం రసేష్ట్రస్య గర్భే ద్రవతి మర్దనాత్ ॥ 404

సౌవర్చలం చ కాసీసం యవతూరం చ టంకణమ్ ।

మాక్షికం పైథవం చూలీ సాముద్రం రాజికా తథా ॥ 405

తుల్యం కాంక్షీచ కర్పూర మర్క-సుక్ క్షీరమర్దితమ్ ।

అనేన లేపయే న్మూషాం విజేనాం గులమూలకమ్ ॥ 406

మూషాయస్త్ర మిదం శ్రేష్ఠం గర్భదాహకర్కణి ।

స్వర్ణం తామ్రం మృతం తీక్ష్ణం రజకం (తం) పక్వబీజకమ్ ॥

గర్భద్రావణ బీజాన్ని సర్వమా వర్తయేత్ దృఢమ్ ।
 ధృతే తస్మిం స్త్రామచూర్ణం క్షిప్త్వా క్షిప్త్వా ధమన్ ధమన్ ॥
 యావత్ క్షయం గతే తామ్ర స్త్రీప్తవ తావత్పురేశ్వరి ।
 ఏతద్ బీజం రసేష్టస్య గర్భే ద్రవతి మర్దనాత్ ॥ 409

హేమ గంధం హతం నాగం పక్ష బీజస్య సాధనమ్ ।
 తద్ ద్వయం లిప్తమూషాయాం మర్దయిత్వా ధమేద్ దృఢమ్ ।
 తచ్చూర్ణ మభిషిక్తం చ రసం గర్భే ద్రవత్యలమ్ ।
 సువర్ణే విద్యతే శుల్బం మృతం తీక్ష్ణే శనైః శనైః ॥ 411

దాహయే త్సగుణం యావ త్తద్రసై ర్ద్రవతి ప్రియే ।
 మహారసా నుపరసాన్ క్షీణలోహాని చాక్షయే ॥ 412

సమాంశం సమమాక్షిక గంధకా వాపి యోగతః ।
 శతశో, వాహయే దేత దక్షిణం శావశేషితమ్ ॥ 413

సమాంశం రసరత్నంస్యాత్ గర్భే ద్రవతి నిశ్చితమ్ ।
 జారితస్య రసేష్టస్య చతుః పక్షిణమాంశకమ్ ॥ 414

గర్భద్రావణ బీజంచ త పృథ్వీ వినిశ్చియేత్ ।
 శిలా రువక మాక్షిక గంధ కాసీస లబ్ధైః ॥ 415

మర్దయే చ్చుణకాష్టేన సర్వమేత ద్దినావధి ।
 అపామార్గ పలాశోద్ధ ధన్య త్వారం సమాహరేత్ ॥ 416

లబ్ధాస్య యవత్వారం కాసీసాన్ని సువర్చలమ్ ।
 సాముద్రం పైథవం రాజం మాక్షికం నవసారకమ్ ॥ 417

కర్పూరం మాక్షికం తుల్యం స్నూహ్యర్క క్షీరమర్చితమ్ ।
 మూషాలేప మనైనైవ కృత్వా కుర్యా ద్విదేవచ ॥ 418

లేప మం గులమానేన ప్రాక్ సూతం చాత్రనిశ్చియేత్ ।
 రుద్ధ్వా స్యాద్యం దినైకంతు కరీమాగ్నా ద్రవత్యలమ్ ॥ 419

ఇత్యేనం ద్రావితం జాల్యం యావద్బీజంతు పడే గుణమ్ ।
 x శివే పక్ష్యేమి లేవాహ్య వృత్తి కర్మ యథాక్రమమ్ ॥ 420

x శివే పక్ష్యేమి లేవాహ్యద్రుతి కర్మ యథాక్రమమ్ ।
 యథా రసే హ్యర్థకాని ద్రుతి కృతాని తచ్చుటా

యెనో నయోఽభకావిశ్చ ధృతిర్భవతి తచ్చృణు ।
 అథా భకద్రుతిం వక్ష్యే కంచుకీ కందమేవచ ॥ 421
 కపిత్థ తిందుకీ తైలే ప్రత్యేకం తు త్రిధాపచేత్ ।
 మూషాయాం ద్రావయిత్వాతు అభ్రసత్వం ద్రుతిర్భవేత్ ॥ 422
 పలాపాంసుం దేవదాల్యాః శక్రగోష్ఠోఽశ్వలాప (ల) కమ్ ।
 టంకణం మూలిసి స్తీరై ర్భావయే ద్భహుధా ప్రియే ॥ 423
 ద్రావయే త్కాంచనం తత్ర వపే త్పూతసమా దృతి ।
 మృత్నాణ చణకాఘ్నా రామశఙ్ఖా మ్లవేతసమ్ ॥ 424
 తదా జ్వాలాముఖ మౌరం స్థలకుమ్భి రసేనచ ।
 పిష్ట్యా సుహృర్కయోః క్షీరం తద్గోల మృదుహాటకమ్ ॥ 425
 నిక్షిపే త్తత్ర జంబీరం డోలాయస్త్రే త్ర్యహం పచేత్ ।
 ఏనం కృతే హరికంతు ద్రుతిర్భవతి సూతవత్ ॥ 426
 పద్మరాగాది రత్నానాం ద్రుతిరేవం కృతేభవేత్ ।
 ద్రుతీనాం మేలనం వక్ష్యే శృణు ధైరవి తత్త్వతః ॥ 427
 కృష్ణాగరు చ కస్తూరి బ్రహ్మబీజంచ మాక్షికమ్ ।
 నారీపుష్పం విషం హింగు లకునం టంకణం నిశా ॥ 428
 వత్తైః సముద్ధృతే సూతం తప్తభల్వే విమర్దయేత్ ।
 పారావ (త్యా) తాలమూవీ త్రివిధం చిత్రమూలకమ్ ॥ 429
 పద్మకన్దం క్షీరికన్దం వలా గుఙ్గా మృతాదికమ్ ।
 అశ్వలాలా నిమ్బపత్రం శ్రీస్తన్యశ్చ సమంసమమ్ ॥ 430
 ఏతేషాం గ్రాహయే త్స్వచ్ఛం రసం వస్త్రేణగాలితమ్ ।
 ఏతద్ ద్రుతియుతే సూతం క్షిప్త్యా క్షిప్త్యా విమర్దయేత్ ॥ 431
 మిలన్తి ద్రుతయః సర్వాః పారదే నాత్ర సంశయః ।
 మృతా(త్స)యా మిలితా యేన యన్రితేనైవ కచ్చపమ్ ॥ 432
 లిమ్పేచ్చ విడయోగేన మేలయే జ్వరయే త్కుమాత్ ।
 ఇత్యేవం రసరాజస్య పక్షే గుణాం జారయేద్ ద్రుతిమ్ ॥ 433
 ద్రుతి రజ్జన సూతస్య రజ్జనం శృణు పార్వతి ।
 తస్మా ద్దంజకబీజానాం రజ్జనం చ పదామితే ॥ 434
 పలాశపుష్ప మజ్జిష్ఠా లోహితం కరవీరజమ్ ।
 దుష్టశ్చ ఖదిరం రక్తం చన్దనం కుక్కుటం తథా ॥ 435

- నిశాద్వయశ్చ సరలం దేవదాసు జపాసమమ్ ।
అన్యాని రక్తపుష్పాణి లాఘా తోయేన మర్దయేత్ ॥ 436
- ఏతచ్చ తుర్గుణం తైలం తైలా ద్రక్షప్రసూనజమ్ ।
తస్మిన్నిశ్చేషయే ద్విజ మేకవింశతి వారకమ్ ॥ 437
- రక్షయే త్వక్వబీజాని సర్వాణ్యేవం సుర్వాశ్చితే ।
ఖర్పరే నాగమాధాయ చక్షాగ్నిం జ్వాలయే దీభః ।
పలాశ పుష్ప బీజాని షీపే తస్మి ప్రప్రచాలయేతే ॥ 439
- పలాశ దక్షిణ మహా చతుర్థ్యామేన భస్మతి ।
తద్వత్స గన్ధకం తుల్యం అమై ర్థ్యమం ప్రవాహయేత్ ॥ 440
- రుధ్యా పుటే ద్దజపుటే స్వాజ్ఞాతే తదుద్ధరేత్ ।
తచ్చతుర్థాంశకం గన్ధం దత్వా పిష్టే పచేత్పుటేత్ ॥ 441
- ఏవం త్రిసప్తవారేణ నాగః స్యా ద్రక్షవర్ణకమ్ ।
నానా పశ్చాద్ది చూర్ణశ్చ తచ్ఛూర్ణం కకుభస్యచ ॥ 442
- శీగు కింశుక గోరక్ష శాక పుష్పాణి నాగిని ।
అహిమారం కుమారీశ్చ నాగకన్యాశ్చ చూర్ణయేత్ ॥ 443
- ఏతత్సర్వ క్షౌరకభాగం ద్విభాగంతు మనఃశిలా ।
భాజ్జే పద్మం వినిశ్చిష్య గవాంముత్రేచ తుర్గుణే ॥ 444
- పచేత్సాదావశేషంతు పూర్వనాగం షీపన్ షీపన్ ।
చుల్యాం పచేద్ బ్రహ్మదక్షిణాపలయే త్సప్తవారకమ్ ॥ 445
- ఇదం నాగం పక్వబీజే భృకే నిర్వాహయే త్త్రిభా ।
రక్షతం జాయతే బీజం ముఖ్యం స్యాద్రసరజ్జనమ్ ॥ 446
- తాప్యసర్వశ్చ కృష్ణాభ సత్వచూర్ణం భమేత్సమమ్ ।
తస్మిన్భృకే తాప్యచూర్ణం మృతశుల్బం క్రమాద్వహేత్ ॥ 447
- త్రిగుణం తద్భవేద్భజం రజ్జకం పరమేశ్వరే ।
కునఘీ మాషికం గన్ధం దరదం పేషయే త్సమమ్ ॥ 448
- రక్తవర్ణస్య గోమూత్రే పేషితస్య రస్యైఃప్రియే ।
పేషయే చ్ఛోషేయే త్సప్తవారం తచ్ఛూర్ణయే (త్పుభక్) ॥ 449
- ద్వత్త్రికే తా మతీక్షే తాంతు(హ్ర)లంఘీ ప్రాప్య భమేత్ దృఢమ్ ।
శ్చోషేత్ (తీ) తైలయైశ్చ రక్తవర్ణే నిపేచయేత్ ॥ 450

పునశ్చ పూర్వమార్గంతు తుల్యం షీప్త్యా ధమేత్రియే ।
 సేచయే త్సప్తధా త్వేవం (మార్గం)స్యా ద్దీపజగ్జ్ఞానమ్ ॥ 451
 తామ్రశ్చ కమలా సర్వం సమాంశం ద్రావయే త్తీతః ।
 సరక్తవర్గగో మూత్రే భావితం దరదం త్రిధా ॥ 452
 తత్తుల్యం నిఃశీపే త్తస్మిన్ ధమే దేవన్తు సప్తధా ।
 షీప్త్యా షీప్త్యా చ దరదం స్యా చేదం రసరజ్జ్ఞానమ్ ॥ 453
 ఘనరక్త మహిం స్వర్ణం సమాంశం ద్వన్వితం ధమేత్ ।
 ఖర్వచే రక్తవర్గశ్చ మూత్రేకం గైరికం శిలామ్ ॥ 454
 సమంసంచూర్ణయే త్తస్మిన్ వాపయే చ్చ సమం సమమ్ ।
 దశవారం చ వేదే(ధే)త ద్దీపం సూతేన్ద్ర రజ్జ్ఞానమ్ ॥ 455
 యవ బింబా (చించా) రస్యై ర్భావ్యం రక్తవర్ణం మనఃశిలామ్ ।
 త్రింశద్వారం ప్రయత్నేన తేనకశ్చేన వేపయేత్ ॥ 456
 నాగపత్రం పుటీ పచ్యా ద్యావచ్ఛూర్ణముపాగతమ్ ।
 క (న) కస్యతు భాగ్యాత్త్రిక భాగైకం దరదస్యచ ॥ 457
 శిలా గర్జ విమర్శశ్చ త్రయాణా మేకభాగకమ్ ।
 సేచయే న్యాతులుక్లాప్తే సేన కశ్చేన వేపయేత్ ॥ 458
 మూషాగర్భే షీపే త్తత్తహ్నర్వనాగం ధమే త్తతః ।
 ధృతం యావత్సముద్భవ్య పిష్టా మూషాం పువర్ణయేత్ ॥ 459
 ఇత్వేవం శతధా ధామ్యం నాగం స్వర్ణనిభంధవేత్ ।
 సితాద్రాకం తు సత్త్వంతు పూర్వానాగశ్చ తత్సయమ్ ॥ 460
 ద్వన్వితం పూర్వయోగేన హ్యభిషిక్తశ్చ కారమేత్ ।
 అనేన ద్వన్వయోగేన వాపాయోగో చ దస్య చ ॥ 461
 పక్వబీజస్య బారాత్త్రిం ప్రదీపం రజ్జితం శుభమ్ ।
 ఏవం తత్తారబీజానాం రజ్జానం శృణు పార్వతి ॥ 462
 నానాభూరుహసం (భూ) త శ్వేతపుష్పరస్యైః ప్రియే ।
 చతుర్భాగే చైకభాగం కంగుణైలకం షీపేత్ ॥ 463
 తైలావశేషం విపచే త్తారబీజాని తత్రైవై ।
 భూయో భూయో ద్రావయిత్వా సేచయేదేకంశతమ్ ॥ 464
 బీజాని రజ్జ తాన్వేన భవేయూ రసభ(ర)జ్జ్ఞానే ।
 ఏవం వజ్రస్య బీజాని రజ్జయే త్పరమేశ్వరి ॥ 465

- ధృతిశ్చక్రస్య సూతస్య చతుఃషష్ఠి సమాంశకమ్ ।
 విశీపే ద్రంశకం బీజం తప్తఖల్వే దినావధి ॥ 466
 మర్దయే తప్తఖల్వేతు పచేత్క-చ్ఛపయుతకే ।
 ఏవం గ్రాసక్రమేనైవ పడగుణం జారయేత్ప్రియే ॥ 467
 రసజ్జలేస్య రసేష్టస్య ప్రవక్ష్యే సారణాత్రయమ్ ।
 సారణా యోగ్యబీజాని దివ్యాని చ సురార్చితే ॥ 468
 స్వర్ణం ద్వారకభాగంస్యా తద్దర్థం కుద్ధపారదమ్ ।
 రసేష్టార్థం నాగభస్మ చతుర్భాగం మృతం పచేత్ ॥ 469
 ఏతచ్ఛ కుష్ఠయ జాపయై ర్మర్దయే తప్తఖల్వకే ।
 ఉద్ధృత్య ద్వైవ్యమేలాప మూషాయాం రోధయేద్ధమేత్ ॥ 470
 హతా త్తచ్ఛ మిలక్త్యేవ వజ్రబీజ మిదంప్రియే ।
 భావయే చ్ఛారివా క్షీరైః మృతం వజ్రం దినంతతః ॥ 471
 మర్దయే క్షోలకం కృత్వా శోషయే చ్ఛైవకభాగికమ్ ।
 త్రిభాగం రసరాజశ్చ చతుర్భాగం సువర్ణకమ్ ॥ 472
 అష్టేన మర్దయే త్త్విష్టం కృత్వా తద్వచ్ఛ గోలకమ్ ।
 తల్పిష్టేవేష్టయే త్తచ్ఛ భూర్జపత్రేణ వేషయేత్ ॥ 473
 తత్క్షీప్త్య లిప్తమూషాయాం స్వర్ణశంసేతకాశ్చనమ్ ।
 మూర్ధన్యా సృకపాలమ్నా మూర్ధం కృత్వా వినిశీచేత్ ॥ 474
 నిరుధ్యచ ధమేత్త్రీవ మేమం కుర్యా త్సునః పునః ॥
 క్షీప్త్య క్షీప్త్య క్షేతకాచం సృకపాల మథాపివా ॥ 475
 సప్తధ్వనం మిలక్త్యేవ వజ్రబీజ మిదంధనేత్ ।
 అతః పరం సారణాయాం ప్రవక్ష్యే తైల సాధనమ్ ॥ 476
 జ్యోతిష్కృతి (తీ) కరంజా య కటు తుమ్మి సముద్భవమ్ ।
 తైలం కూర్మ వరాహ హి మేష మత్స్య సముద్భవమ్ ॥ 477
 జల్మా(తా)కా తేజ జాతాచ వనా గ్రాహ్య విధానతః ।
 రక్తవర్గః పీతవర్గః క్వాగ్యం క్షీరచతుర్గుణైః ॥ 478
 పుష్పాణాం రక్తపీతానా మనేకానాం ద్రవంహరేత్ ।
 పాటలీ (చ) కాకతుల్యం మహాగాప్తీ ద్రవం తథా ॥ 479

ఏకాంశం తైలమేకాంశం వసాక్వాథ చతుర్థణమ్ ।
ద్వ్యంతైః పుష్పద్రవై ర్ధ్వంశా త్పాటల్యాదిద్రవా
మన,పి ॥ 480

ద్రవేత్తామ్ర మయే పాత్రే మృదునా నహినా పచేత్ ।
తస్మిన్ షీఘ్రోడశాంశం భూతా మలతాపృకమ్ ॥ 481

విఖ్యాతం సారణాతైలం రసరాజస్య సారణా ।
రజ్జతం రసరాజస్తు సారణాతైలసంయుతమ్ ॥ 482

నిఃక్షిపే త్సారణాయస్త్రే నాలమూషాగతం ధృతమ్ ।
వీజస్తు చాలయే త్సూతే చతుఃషష్ఠిసమాంశకమ్ ॥ 483

ఉద్భృత్య తప్తభిర్వేదు *పట్వదై మర్దయేదిదమ్ ।
తతః కచ్చపయస్త్రేతు సవిధే పాచయేద్దినమ్ ॥ 484

ఇత్యేవం షడ్గుణం జార్యం సారితో జాయతేరసః ।
ఏవం ద్వితీయవారేతు కృతే సూతానుసారతః ॥ 485

తథా త్రితీయవారేతు రసః స్వాత్ప్రసరితః ।
సారితస్య రసేష్టస్య హరితాలం సమాంశకమ్ ॥ 486

వర్దయేత్ ధూర్జతైలశ్చ దినం దివ్యౌషధద్రవైః ॥
తతోద్భృత్య షీఘ్రద్వజ్రమూషాయాం విపచేద్దినమ్ ॥ 487

కరీమాగ్న్యా దితి పున ర్మర్ద్యం పాచ్యం త్రిధాప్రియే ।
అనేన కర్మణా దేవి సూతో బద్ధముఖోభవేత్ ॥ 488

బద్ధవక్త్రస్య సూతస్య భాగమేకం సురార్చితే ।
సూతం తామ్ర బీజ్జానాం చూర్ణానా మేకరగికమ్ ॥ 489

సర్వం సంమర్దయే దేవి కాశీనీరై ర్దినం తతః ।
మథ్వాత్యైశ్చ దినం మర్ద్య ప్రేనకుర్యా త్సుగోలకమ్ ॥ 490

నిఃక్షిపే ద్వజ్రమూషాయాం రుధ్వా తీవ్రవాగ్నినాధమేత్ ।
సరసోద్భవ్య(బ్ర)రుద్ధంస్యాత్ తద్భూటం కాచటంకతైః ॥ 491

* పట్ వాచ్యైర్మర్దే.

- తేజః పుష్టో భవేద్యావత్ తావత్కుర్యాత్ ధర్మః ధర్మః ।
తం...యోజయే దేహయోగే చ పార్వతి ॥ 492
- దేహవేదం ప్రవక్ష్యామి సావధానం శృణుప్రియే ।
పాదస స్నేహన స్వేద వమన్తః * శేచన్తః క్రమాత్ ॥ 493
- శారీరం శోధయే త్లోకే తోరాష్ట్రాది వివర్జితః ।
తత్త త్యాకోటకం సూతం భక్షయే త్సరమేశ్వరి ॥ 494
- క్షేత్రం కృత్వా శరీరం తు తతః సిద్ధరసం క్షిపేత్ ।
శతవేదిరసం పూర్వం తతః సాహస్రవేదకమ్ ॥ 495
- దశసాహస్రవేదాన్చ లక్షవేదకరం రసమ్ ।
వేదకం దశలక్షస్య శోటివేదం సురార్చితే ॥ 496
- గన్ధకేన యతం సూతం క్రమేణానన సువ్రతే ।
రససం క్రామితే దేహే సిద్ధయః సంభవన్తి హి ॥ 497
- రసాయనేషు సాప్తా మూలికా దేహసిద్ధిదా ।
తాభి ర్యుక్తో రసేన్ద్రీయై దేహే సంక్రమితే ప్రియే ॥ 498
- క్రామతి తనా హి సూతే జనయతి పుత్రాశ్చ దేవతాగర్భాః ।
భౌమనేనచ నిత్యే సచ్చారితశ్చ సకలభవనేషు ॥ 499
- ధాతా భవనత్రితయే శ్రేష్ఠాద్యా బ్రహ్మయోనిరప ।
విష్ణురివ పాలనార్థే సంహర్తా దుద్రవత్సకలమ్ ॥ 500
- క్రామణం లోహవేదస్య వక్ష్యామి శృణుపార్వతి ।
దరదం మూషికం కాత్తం శిలా గన్ధం విషం ఘనమ్ ॥ 501
- రసకం భూలతా హింసు కాన్తాఖ్యం టంకణం ప్రియే ।
గన్ధకేన హతం తామ్రం భుజ్జ శిలయా హతమ్ ॥ 502
- (ద)రదేన హతం శీత్రం మహిషీకర్ణ సంభవమ్ ।
మలం వాయస విష్టాశ్చ ప్రథమార్తి దరత్క-థమ్ ॥ 503
- నరరక్షే చ తథా సర్వం సంమర్దయేత్ దృఢమ్ ।
అనేన వేష్టయేత్ సిద్ధ సూతలోహేషు వేదయేత్ ॥ 504
- తారకప్రస్థే ప్రవపతి స్వర్ణమేకం దధా రసః ।
శతవేదీ తు విఖ్యాత స్వేదం సాహస్రవేదకమ్ ॥ 505

వేదయే ద్దశసాహస్రం లక్షకోటి మథార్షదమ్ ।
జారణాయాం బలం యావత్తావల్లోహాని వేదయేత్ ॥ 506

మాక్షికం భూలతా సూతం కువటీ టంకణం తథా ।
స్త్రీస్తన్య రక్తసంపిప్లవం క్రామణం క్షేప లేపయాః ॥ 507

హింశులం రసకం కాస్త మిన్ద్రోపం విషం తథా ।
మర్దయే తైల రక్తాభ్యాం క్రామణం క్షేపలేపయాః ॥ 508

గన్ధోల విష భేకా జ్య మహిషే నేత్రజం మలమ్ ।
రుధిరేణ సమాయుక్తం రసం సంక్రామణే హితమ్ ॥ 509

రోచనం గుగ్గులం స్తన్య మిన్ద్రోపం విషం తథా ।
సర్వం సంమర్దయే ద్దేవి రససంక్రామణే హితమ్ ॥ 510

విష్ణుక్రాంతా మధూద్భిష్టం మాహిషం కర్ణజం మలం ।
భూలతా కాకవిష్టాచ లాంగరీ ద్విపదీ రజైః ॥ 511

నరరక్తం బ్రహ్మ సోమ సురసా తైలజం ప్రియే ।
శక్లేచ లక్ష్మణా గృధ్రా కర్ణేచ క్రామణం పరమ్ ॥ 512

శ్రీవేష్ట నిమ్బ నిర్వాస స్త్రీస్తన్య విష టంకణైః ।
గోఘృతేన స(మా)యుక్తో లోహః సంక్రమతే రసః ॥ 513

పరమం క్రామణం వజ్రం మృతనాగచ్ఛ పార్వతి ।
మాత్రవాహః కులీరశ్చ సంఖ్యా భ్యస్తరజో ముఖః ॥ 514

తథా కపిత్థనిర్వాసో రససం క్రమణం పరమ్ ।
క్రామణం రసరాజస్య వేదకాలే ప్రదాపయేత్ ॥ 515

ఇతి శ్రీ మహా భైరవోక్తే ఆనందకందే
అమృతీకరణ విశ్రాంతే
చతుర్థోల్లాసః ।

పంచమోల్లాసః

సామాన్య జారణా ప్రోక్తా త్వయా పూర్వం సదాశివ ।
విశేష జారణం బ్రూహి యథా జనా మ్యహం ప్రభో ॥ 1

శృణుదేవి ప్రవక్ష్యామి భూచరాభ్యన్తు జారణమ్ ।
కృష్ణం పీతం తథా రక్తం శుల్క తిక్తే ఒథ మేలయేత్ ॥ 2

- శుల్బం శుద్ధం యథా జీర్ణం ద్వావింశతి గుణం త్రియే ।
గర్భనాగం తతో ర్వేతు క్రామే చైవ తు మేలయేత్ ॥ 3
- హేమూతు సహ దాతవ్యం సూత్రకేన పోషక ।
గర్భనాగం యథా జీర్ణం తథా బద్ధో భవేద్రసః ॥ 4
- హేమి జీర్ణే (త)తో ర్వేన మృతలోపా నరంజయేత్ ।
గర్భకేన హతం శుల్బం మాక్షికం దరదా యసమ్ ॥ 5
- పుటేన మారయే చ్చుద్ధ మేవం దద్వాచు పక్షిగుణమ్ ।
సూతేన హేమబీజచ్చ యథా జీర్ణం చ తుర్లుణమ్ ॥ 6
- బద్ధరాగం విజానీయాత్ హేమభి ర్జాయతే రసః ।
సారణా య ప్రమధ్యస్థ తేనైవ సహ జారయేత్ ॥ 7
- త్రిభాగం సారితం కృత్వా పున స్తత్రైవ సారయేత్ ।
జారితః సారితశ్చైవ పున ర్జారిత సారితైః ॥ 8
- సప్త శృ (భ్ర) లికాయాగాత్ ణోటివేధీ బ్రవేద్రసః ।
భూచరీ జారణా ప్రోక్తా భేచరీం జారణాంశృణు ॥ 9
- (హీ) నరాగాని రత్నాని రహోచ్చిష్టే (ని) కారయేత్ ।
తులుక (మూర్చ్యశ్చ) బీజాని తస్యా ర్థేన వినిశ్చియేత్ ॥ 10
- మహాతౌర సమాయుక్తం కల్కం కుర్యా ద్విచక్షణః ।
వజ్రమూషా ముఖే చైవ తస్మధ్యే స్థాపయే ద్రసమ్ ॥ 11
- కణకం కణకశ్చైవ మేకీకృత్య విమర్శయేత్ ।
పద్మరాగ ప్రలేపేణ రహో గ్రాసయి వాపయేత్ ॥ 12
- భక్షితవ్యం ప్రయత్నేన దద్వాచ గురుదేవయోః ।
సర్వసిద్ధా న్నమస్కృత్య దేవతాచ్చ విశేషతః ॥ 13
- మూర్ఖా దాహశ్చ తతో జాయతే నాత్ర సంశయః ।
అత్యావ ముక్తితః పశ్యేత్ దివ్యదేహో మహాబలః ॥ 14
- శంఖ కాహల నిర్మోషే సిద్ధవిద్యాధరైః సహ ।
ఇచ్ఛయా విహరేల్లోకాన్ కామరూపే విమానగః ॥ 15
- జేవాన్తై యత్ర వీయన్తే సిద్ధ స్తత్రైవ లీయతే ।
పునరన్యం ప్రవక్ష్యామి జారణా యోగ ముర్తిమమ్ ॥ 16
- సుఘృష్టం పాటితం సూతం సర్వదోషో జ్ఞాతం తతః ।
కాకపల్లవ సారణ విష్ణుకాంతా రసేనవ ॥ 17

- సలాశపుష్పతోయేన భావితం గన్ధకం సమమ్ ।
సమం కృష్ణా భసత్వత్సా రసకం చాప్తకం గుణమ్ ॥ 18
- తీక్షణమల్పరగం చైవ కూర్మయస్త్రేణ జారయేత్ ।
కాశ్చనం జారయే త్పశ్య దేవం యోగేన పార్వతి ॥ 19
- తతః సిద్ధం విజానీయాత్ వేధం శుల్కస్య ధావయేత్ ।
ధర్మసంఖ్యా ప్రమాదేన నాగో భవతి కాంచనమ్ ॥ 20
- అథావరం ప్రవక్ష్యామి జారణా క్రమముత్తమమ్ ।
బీజమూర్జాని తైలేన భావయిత్వా పునః పునః ॥ 21
- ద్వాదశాంకేన తంగ్రాస మంగుల్యా మర్దయేచ్ఛన్ ॥
అర్చికాది స్తోతో యోగో దాతవ్యః షోడశాంశతః ॥ 22
- ఘృష్టే దత్వా తతోదేయం షోలాయస్త్రే వినిశ్చిపేత్ ।
అహారాశ్రేణ తద్బీజం సూతకో గ్రసతి ప్రియే ॥ 23
- తముధుత్తరసం దేవి ఖల్వే సంమర్దయే త్తతః ।
తతో యస్త్రే సముత్తీప్య దివారాత్రం తుమాగ్నినా ॥ 24
- తతః సముధుతం యస్త్రా త్తప్తఖల్వే విమర్దయేత్ ।
మర్దయిత్వా ర్ద్రకే పిష్టే శ్చిచ్ఛా తత్త్రిపుటం దహేత్ ॥ 25
- తతో గచ్ఛే ద్రవత్వాను జరతే తత్పుణేనను ।
షోలాయస్త్రే తతోదత్వా దార్ద్రపిణ్డేన సంయుతమ్ ॥ 26
- తృతీయ దినసే సూతాత్ ద్రవతి గ్రసతేరసః ।
సమశ్లేర్ధరసో యావత్ షోలాయస్త్రే విచక్షణః ॥ 27
- పశ్యా త్కచ్ఛపయస్త్రేణ సమశ్లేర్ధన్తు పార్వతి ।
తామ్రాంశం ద్వాదశాంకేన సమశ్లేరం తు జారయేత్ ॥ 28
- (శుల్కం) ప్రాగ్వదార్ద్రకేశ్చ గర్భద్రావణమేవ ।
పశ్యా త్తందేవి నిశ్చిప్య పుటం దత్వా ద్విచక్షణః ॥ 29
- అస్తాంకేన తతో గ్రాసం గర్భద్రావణ పూర్వవత్ ।
కన్దోదరే సూరణస్య త్రింవినిశ్చిప్య సూతకమ్ ॥ 30
- పుటే ద్వాత్రింశకే స్తావ ద్యావత్కేంద్రేణ దహ్యతే ।
కాదాంకేనను మూషాయాం గ్రాసః సూతం విధాయచ ॥ 31
- పూర్వవచ్ఛ బీడం దత్వాత్ గర్భద్రావణమేవ !
ఏవం శతపుణే శ్లేష్టే సూతకో జలపానో భవేత్ ॥ 32

- తతః (కాలే) యశం గ్రాస మగ్నిష్ఠా గ్రసతేరసః ।
తతో రత్యాని శర్వాణి వక్ష్యమాణాశ్రమేణామ్ ॥ 38
- అధికం భ్రామకశ్చైవ శంఖనాభి స్తథైవచ ।
రసా నుపరవాన్ దగ్ధ్వా మహారస సమన్వితమ్ ॥ 39
- వజ్రకందల... హ్య మేషశృంగై మృతాయనమ్ ।
కటుకుమ్రా జలిహని మృతలోహాని పాచయేత్ ॥ 40
- సర్వాణి సమభాగాని శశశోణిత మర్దితమ్ ।
తావత్తం మర్దయేత్తాన్త్యో యావత్కర్మదృఢంభవేత్ ॥ 41
- x మామమలాక్షికింశైవ కర్తవ్యం చాచదనైః సహ ।
తస్మిన్మేఘస్థాపయేత్సూత మఖోవాతేన భామయేత్ ॥ 42
- ఆచా తావత్త్రకర్తవ్యం వజ్రమూషాదర్శిర్నితమ్ ।
గృహ్యతే నాత్రశంజేహా యథా లిప్తే హుతాశనమ్ ॥ 43
- కులిశాది భవో దగ్ధం కలిపాతేన మర్దయేత్ ।
యావదేకాదశగుణం కులిశం పారయేద్బుధః ॥ 44
- సందగ్ధ్వా శంఖనాభిశ్చ మామ (ఋంగ) రసపుతమ్ స్లమ్ ।
ముక్తాఫలం తతో జేయం వజ్రజర్జిత ... కే ॥ 45
- అనేనక్రమయోగేన ఏకాదశగుణం భవేత్ ।
కేవలం శిఖిత్తైశ్చ నీలీనిర్యాస మ్మశితమ్ ॥ 46
- నీలోభయాని లిప్తాని నిక్షిప్త్యాని సుసూతకే ।
రసః పిలేస్మహాగోగాన్ హీనరోగాన్ పరిత్యజేత్ ॥ 47
- రత్యాని శిఖిత్తైశ్చ మహాత్తపమన్వితమ్ ।
వరక్తం లేవయేత్తేన వక్ష్యేద్దసమధ్యతః ॥ 48
- రజవీ వైవ కంకుష్ఠం బహ్మనిర్యాస భావితమ్ ।
చారణం పుష్పరాగస్య తే నైవ సహ దాపయేత్ ॥ 49
- బహురత్నైశ్చ శరీరేషు శృంగైరాగేషు సువ్రతే ।
రశేష్టో దృశ్యతే జం పిలపీతాయణచ్ఛవిః ॥ 50
- కుద్ధాని పేమః తాన్ శిశాంశేన గులి వహేత్ ।
పుటేన మారయేదేతి దిప్త్యోపనిధింభవేత్ ॥ 51

- సంస్కర్షా త్ప్రథయే త్సర్వ మిదం సేమధృతం ప్రియే ।
త్రిభాగం సూతకేంస్త్రిస్య తేనైవ సహసారయేత్ ॥ 47
- మూషామధ్యే స్థితే తస్మిన్ పునస్తేనైవ జారయేత్ ।
ధూమవేధీ భవే ద్దీవి పునఃసహ సహరితః ॥ 48
- అనేన క్రమయోగేన యదిజర్ణ త్రిశృజ్జలా(ః) ।
వేధయే న్నాత్రసందేహ నీలి పాషాణ భూతలమ్ ॥ 49
- * పార్శ్వ...ప్రదృశ్యేత ఉద్భవం చృశ్యేత తేనైవ ।
భూచరం తం విజ్ఞానీయా దవేద్యం నాత్రసం శయః ॥ 50
- తేనాశ్రాంతగతి ర్దేవి యోజనానాం శతంప్రకేత్ ।
దివ్యతేజా మహాకాయో దివ్యదృష్టి ర్మహాబలః ॥ 51
- సర్వరోగవినిర్ముక్తో జీవే చ్ఛద్వార్య తారకమ్ × ।
తస్య మూత్రపురీషంతు సర్వలోహాని విధృతి ॥ 52
- సమజ్జర్ణేన వశేణ సేమూచ వహితేశచ ।
అగ్నిస్థో జారయే త్లోభా దహన్ బంధమాయాతిసూ తకః ॥ 53
- మూరయే త్రైవబీజేన సహస్రమపి వేధయేత్ ।
సారితం జారయే త్పశ్చాత్ శేష్య త్షేష్య సహస్రతః ॥ 54
- సారయే త్రైవబీజేన లక్షవేధ మవాప్నుయాత్ ।
అనేన క్రమయోగేన కోటివేధీ భవేద్రవః ॥ 55
- కేవలం తు యథావజ్రం సమజ్జర్ణంతు కారయేత్ ।
భద్ధం సూత స్తథాజ్ఞేయో నిష్కం వా నిరుపద్రవః ॥ 56
- అగ్నిస్థో జాయతే సూతః శలాకాం గ్రసతే ఝరాత్ ।
హతాగ్ని నాథా మృమానా గ్రసతే సర్వమాదరాత్ ॥ 57
- అష్టలోహే శ్చష్టగుణోజ్జర్ణః స్వాదస బంధనమ్ ।
లోహాని సర్వం త్రిగుణం త్రిగుణం తారకం తథా ॥ 58
- ధూమావలోక వేధీ స్వాత్ భవేత్ ... నిర్వాణం వరః ।
అజావష్టగుణం జార్యం వ్యోమసత్త్వం మహారసే ॥ 59
- సమం సేమ దశాంశేన వజ్రత్వాని జారయేత్ ।
సమంతు జారయేద్వజ్రం తదా సౌఖ్యచరో రసః ॥ 60

* పార్శ్వగావి × జీవేన చ్ఛద్వారకమ్.

- భ్రమేత్పదమేకావర్తి కోటివేధీచ జాయతే ।
సహేతు పన్నశే జీర్ణే దశవేధీ భవేద్రసః ॥ 61
- ద్విగుణం శతవేధీ స్వాత్ సహస్రం త్రిగుణం భవేత్ ।
చతుర్గుణ యతః జేవి క్రమేణానన వర్ణయేత్ ॥ 62
- ఉత్తరోత్తర పృథ్వాను జారయే త్తతః పన్నగః ।
కుటిలం పన్నగం జార్యం వవసంఖ్యా క్రమేణతు ॥ 63
- దత్వా క్రమేణ దేవేసి కోటివేధీ భవేద్రసః ।
గన్ధకాదిహ పాపాణి పద్మణం జీర్ణతాం గతే ॥ 64
- కోగహర్తా రసస్వాత్తు సముత్తే వవధా భవేత్ ।
తస్మిన్ శతగుణే జీర్ణే రుగ్ధరా మృత్యుహా భవేత్ ॥ 65
- అభ్రకాదీని పాపాణి సత్వాన్యాత్మ రసం గ్రహేత్ ।
రుగ్ధరామరణం జత్వా శతవేధీ భవేద్రసః ॥ 66
- శతాయు ర్ద్విగుణే జీర్ణే సూతః సహస్రవేధకః ।
చతుర్గుణే సహస్రాయుః పారదోఽయత వేధకః ॥ 67
- రసస్వాత్తుగుణే జీర్ణే లతాయు ర్గృహ వేధకః ।
బ్రహ్మాయుః పాదశతగుణే కోటివేధీ భవేద్రసః ॥ 68
- ద్వాత్రింశాద్ గుణితే జీర్ణే భేదరత్నాది సిద్ధిదః ।
విష్ణురాయుర్బలం ధత్తే పారదః సుర్భ వేధకః ॥ 69
- చతుష్షష్ఠి గుణే జీర్ణే శివాయుః శతవేధకః ।
రసస్య పర్వదోషాస్తు పద్మణే మూర్త్యుకేవ చ ॥ 70
- జీర్ణేన నాశమాయూర్ని నాశకార్యా విచారణా ।
తేహాగ్రంతి లోహాని త్యక్తేచ గతిమూర్త్యునః ॥ 71
- ఘోమచ్చటి ఛటిశ్చైవ ముంధాశ్చల్పతి రేవచ ।
సకంఠశ్చ వికంఠశ్చ శ్చాచవత్థ రసస్యతు ॥ 72
- సమజీర్ణే భవేద్వాలో యావత్తేచ (వత్) చతుర్గుణః ।
వృద్ధి పదే గుణజీర్ణస్తు పర్వ శర్మకరః శుభః ॥ 73
- గనకం జారయేద్వాహ్యం (దాద్యం) పర్వసత్త్వమతః పరమ్ ।
తతః సర్వాశి లోహాని ద్విత్యాని వివిధాని చ ॥ 74
- పక్ష్యబీజాని రత్నాని ధృతిసత్త్వశ్చ జారయేత్ ।
చతుష్షష్ఠ్యంశకే పూర్వం ద్వితీయాంశే ద్వితీయశమ్ ॥ 75

త్వత్తేయ బాధశాంతేతు చతార్థస్యాంశ మేవచ ।
 పశ్యమాంశ చతుర్థాంశే పశ్యేద్దేవకం ప్రకీర్తితమ్ ॥ 76

శతాంశే సప్తమా శ్లేషో గ్రాసమానో రసస్యతు ।
 చతుష్షష్ఠ్యంశకే గ్రాసే దణ్డధారి భవేద్రసః ॥ 77

జలూ(లౌ)కాచ ద్వితీయేతు గ్రాసయో నాసురేశ్వరి ।
 గ్రాశో రసా త్రితీయేతు కాకివిష్ణు సమా భవేత్ ॥ 78

చతుర్థ్యాం గోలకాకారః పశ్యమే దహన ప్రభః ।
 పశ్యే సూర్యప్రభః సూతః తేజః పశ్యచ్ఛ సప్తమే ॥ 79

రసరాజస్య దేవేశి క్రమాజ్జగస్య లక్షణమ్ ।
 సమాంశం ద్విగుణం గ్రాసం తతఃసూతే చతుర్గుణమ్ ॥ 80

తదాచాష్టగుణం దేవి ధారయే చ్చక్రలాగుణమ్ ।
 ద్వాత్రింశద్ గుణితం దేవి చతుష్షష్ఠి గుణం క్రమాత్ ॥ 81

తీవ్రత్వం జనయేత్స్వేదో దమలత్వోచ్చ మర్దనాత్ ।
 మూర్ఖానాద్దోషరాహిత్య ముత్థానాత్పూర్తి నాశనమ్ ॥ 82

రసాయనం పాతనేన రోధాదాప్యాయనం భవేత్ ।
 అచాపలం నియమనాత్ దీపనాత్పు ముఖోద్భవే ॥ 83

వాసనా ర్యోగసాంగత్వం జారణాత్ పలికారికా ।
 జారణాత్ బద్ధనం సమ్యగేతత్వం ద్రావణం త్వయా ॥ 84

రక్తత్వం రజ్జనాత్తస్య వ్యాపిత్వం సారణాత్తయాత్ ।
 క్రామిత్వం క్రామితాదేహ లోహేష్యపిచ వేధయేత్ ॥ 85

ఇతి శ్రీ మహాభైరవోక్తే ఆనందకవే

అమృతీకరణ విశ్రాంతే

పశ్యమాల్లాసః

షష్ఠ ఉల్లాసః

ప్రణమ్య శిరసా శమ్భుం పశ్యచ్చ గిరిజాత్మజా ।
 దేహవేధ స్వయాపూర్వం సంక్షేపా ర్క-ధితః ప్రభో ॥ 1

తం దేహవేధ నూచత్స్వ సమ్యగ్దానా మ్యహంయథా ।

తైరప ఉవాచ ।

శృణుదేవి ప్రవక్ష్యామి దేవానామపి దుర్లభమ్ ॥ 2

- యోగినాం భోగయక్తానాం దేహవేధః సురేశ్వరి ।
 పంచనాది ప్రకర్షిత పద్మకర్మ విధానతః ॥ 3
- లవణాది సమముద్భూతన్ దోషాన్ సంశోధయేత్ క్రమాత్ ।
 తతో జీర్ణరసంచాద్యో (ద్యాత్) క్రమాదేవం సురేశ్వరి ॥ 4
- లఘుహారం దివాభుక్త్యా త్పదధాన్యక నాగరమ్ ।
 ఏతత్ప్రియం పలోన్నేయం * ఉదకేష్వ బలేపయేత్ ॥ 5
- అష్టావశేషం సంక్వాభ్యం ప్రతిరారం పచేత్ప్రమామ్ ।
 అనన్తరమ్ సంక్వాభ్య పూర్వవత్ తిదినం పచేత్ ॥ 6
- ఇతిపాచన మావత్వా దధన్నేహన మాచరేత్ ।
 ఘృతోదనం ఛాగరసం దివాభుక్తే మాత్రయా ॥ 7
- సాజ్యముద్దరసం (భుక్త్యా) లఘుశీ స్వాదినం సుధీః ।
 రాత్రౌ చేద్ ఘృతమాగ(చ)మ్య పైంధవేన సమన్వితమ్ ॥ 8
- నిమ్మ-మేకం పైష్టవశ్యం ఘృతనిమ్మ చతుష్టయమ్ ।
 భృక్తౌమలక తైలేన సర్వాజ్ఞ మభిషేచయేత్ ॥ 9
- ఏవం సప్తదినం కార్యం స్నేహనం పరమంహితమ్ ।
 మత్స్యమాంసం మాషతిలం గుఢాచామలపక్తవః ॥ 10
- సర్వమేతద్భవే త్రైస్థం ఏకాష్ఠీ లాగరూబలా ।
 రాసాద్వాన్ఘ్రీఘనం పత్రం సాసితా తినిమానిశా ॥ 11
- సర్వమేతద్ ద్వయపలం(పలయుగం)రక్త క్షీరామ్బుకాశ్శకమ్ ।
 ద్వాభ్యకే నిఃక్షీ చేత్సర్వం భృత్వాతిః క్వాభయేత్సుధీః ॥ 12
- కుర్యాత్త స్తోష్ణా గాత్రం స్వీన్నం ద్విమతికావధి ।
 ఏవం సప్తదినం కుర్యాత్ వేధనం పరమం హితమ్ ॥ 13
- మర్ద(ద)వస్య ఫలంచైక మపాం హేడశకం జలమ్ ।
 పాదావళిష్టం సంక్వాభ్య తజ్జలం వత్తుకోధితమ్ ॥ 14
- పిప్పలీష్టయపాయష్టి లవణం కన్దమాత్రకమ్ ।
 నిఃక్షీపేచ్ఛ పి బేత్పాత ర్వాన్తింస్యా త్సర్వరోగహ ॥ 15
- సూతగన్ధా ... త్రికటు త్రిఫలాపమమ్ ।
 పత్రైః సమంతు నైవాలం శ్లక్ష్యం తత్ప్రతిమర్దయేత్ ॥ 16

* ఉదకే పరిపాచయేత్.

గుణాద్విత్వేత్యయ మాత్రస్తు గుణేన సహ భవయేత్ ।
విరేచనమితి ప్రోక్తం సర్వవ్యాధి వినాశనమ్ ॥ 17

పిచ్చురక్షే(గుణాద్విత్వే)తి కథితం క్రమాత్కార్యా ద్విరేచనమ్ ।
కేరకీ ప్రస జమ్బీరం ప్రత్యహం కుడుపం (డవం)పచేత్ ॥ 18

సప్తనాసరసర్వవం ప్రాతర్లవణ దోషజిత్ ।
సలిలే బూడశవలే త్రిఫలైక ఫలం క్షీపేత్ ॥ 19

శ్యాభయిత్యావశేషంతు తస్మిన్ సి(శీ)తే మధూఫలమ్ ।
పచేత్రభాతే త్రిదినం త్వారదోష హరం వరమ్ ॥ 20

విలం(డంగం) వచసంకుష్టం కేరకీ స సజం యుతమ్ ।
కృద్ధితం త్రిదినం పిత(పి)త ముష్ణదోషహరం వరమ్ ॥ 21

అధవా తింతిడతౌర సలిలం ఫలమాత్రకం ।
యవతౌర సితాకర్ణం సంయోజ్య త్రిదినం పితేత్ ॥ 22

అమృదోష వినాశోయం కథితశ్చ రసాయనే ।
వచావిడంగ పాలాశ బీజజంతు ఘ్నకర్ణకం ॥ 23

కర్ణం గుడంచ తత్సర్వం భవయే దుష్టవారిచ ।
పిత్రేత్యాత శ్రిద్దినం భవే త్తత్త్రిమి పాతనం ॥ 24

శ్యామవహ్ని విడంగాని వాశాత్స్వేషం ఫలత్రయం ।
సైంధవం దేవదారుచ ముస్తాదైత్యమం సమం ॥ 25

ఘృతైః కర్ణం లిపేత్పాత్ సప్తహాత్సర్వరోగజిత్ ।
ఏవం కృత్వా దేహకుంఠిం శాల్యస్నం క్షీరభోజనం ॥ 26

సమ్యజ్జిత బలోభాత్వా తతః కుర్యాద్రసాయనం ।

ర సా య నో ప యో గః

క్షీరాజ్యమలక రస త్కౌస్తై స్ఫుర తరూదభవం ॥ 27

తైలం నిర్మర్ద్యతత్సర్వం ద్విఫలం ప్రత్యహం పితేత్ ।
మానేన కాంతిర్మేధాచ భవత్యేవ ససంశయః ॥ 28

ద్విత్వీయ మాసి పూర్వోక్తం తత్పితే త్తత్త్రిమి ఫలమ్ ॥ 28

తేన శామ్యంతి దామౌర్ష వికారా నేత్రి సంభవాః ।
పునః తృతీయే మానేతు సేవ్యం మట్ పలి మాత్రితం ॥ 29

తేనామరవపు రూపయా నృహాతేజా భవేద్భవం ॥ 30

ఆరోటరససేవాక్రమః

- అథారోటరసస్సవ్యక్రమేణ పరమేశ్వరీ ।
 అయ శ్శుల్కా మతాభ్యః పాతితో మారితః క్రమాత్ ॥ 31
- అయమారోటకరసా దేహేసిద్ధకరః పరః ।
 స్వేదనాద్వైశ్చ సంహారై స్సప్తభి స్సంసృతోరసః ॥ 32
- మూర్ఛితో రంజితో జేపి ! సూత స్త్వారోటకః స్మృతః ।
 రసాయనే రోగశాంత్యై శ్రేష్ఠః పర్వగుణప్రదః ॥ 33
- కాంతాభ్రసత్వా రోటాశ్చ సమంగుణా ద్వయోన్మితం ।
 మధ్వాభ్య తిపులాభిశ్చ మానమేకం భజేదితి ॥ 34
- ఏవం క్రమేణ సంసేవ్యం ద్విత్రివేదేమ వట్ క్రమాత్ ।
 ఏవం పోషకమానాంతం గుణాహోదక మాత్రికమ్ ॥ 35
- అరోటకరసేచై త్యం కుర్యాన్మత్ప్రాణ వల్లివ్య
 వరీవలిత నిర్ముక్త జీవేచ్ఛ శరద శ్శరమ్ ॥ 36

ఆరోటరసః

- కాంతసత్వాభ్ర సత్వంప స్వర్గజర్జరసస్తథా ।
 పర్వమేతితస్మిన్ శత్యై భజేదారోటకం తథా ॥ 37
- శ్శ్రేత్రికరణ మేతద్ధి సహసాయవ్య కారకం ।
 అభూవరా యోజిత మ్నతో నప్రరోహతి కుతచిత్ ॥ 38
- తస్మాత్ శ్శ్రేతమకృత్యైవ యోజయేద్వస్తునూతకం ।
 నప్రరోహే దశుద్ధస్య శుభం బీజమివోపరే ॥ 39

ఫేటబద్ధ రససేవాక్రమః

- పూర్వోక్త ఫేటబద్ధస్య సూతస్య విధిముత్తమం ।
 క్రామణంచ క్రమాద్వక్త్యై తథావిధి నిశేధనమ్ ॥ 40
- శ్రుణు పార్వతి! యత్సేవ త్వత్ప్రీత్యా కథయామ్యహం ।
 కాంతాభ్ర స్వర్గవృజాణి రసస్య క్రామణం పరమ్ ॥ 41
- క్రామణేన వినా సూతో నసిద్ధ్యే ద్దేహలోహయోః ।
 గుణ్ణమాత్రం భోటబద్ధం క్రామణజ్ఞేద్రవం యుతమ్ ॥ 42
- కూసమేకం భజేద్ధిం పువర్వేధి క్రమేణైవ ।
 కూసపోషకః పర్యంతం యథా రోటరసస్తథా ॥ 43

- స శతాయుష్యమాప్నోతి సర్వరోగ వివర్జితః
పలమాత్రోపయోగేన వ్యాధిభిర్నాభి భూయతే ।
- ద్వితీయే శుక్రవృద్ధిస్యా తృతీయే బలవాన్ భవేత్ ।
చతుర్థే పవిత్రం హస్తీ బలిం జయతి పంచమే । 45
- షష్ఠే శృతిధరో వామ్ని సప్తమే నేత్రరోగహృత్ ।
అష్టమే తార్క్ష్యదృష్టిస్యా ద్రవ్యహ్మయైర్భహ్మ విక్రమః । 46
- ఉపయుంజ్యా న్నవపలం సిద్ధిమేలాపకం భవేత్ ।
వినియంత్యా ద్దశపలం ద్వితీయ శృంగరో భవేత్ । 47
- సహస్రాయుష్య కరంసూతం మాషమాత్రం భజేన్నరః ।
అయుతాయుష్కరం సూతం యవమాత్రం భజేత్ప్రియే । 48
- లక్షాయుష్యకరం సూతం వ్రీహిమాత్రం భజేత్సుధీః ।
కోట్యాయుష్యం భజేత్సూతం ఖాదయన్ముద్గ మాత్రకమ్ । 49
- ఏతత్సర్వం రసానాంతు క్రామణం పూర్వవద్భవేత్ ।
సహస్రాయుః ప్రదస్మాతో బ్రహ్మత్వం విదధాతి సః । 50
- అయుతాయుష్కరస్మాతో విష్ణుంతాం ప్రదదాతి చ ।
లక్షాయుష్యకరస్మాతో రుద్రత్వ ముపపాదయేత్ । 51
- కోట్యాయుష్య ప్రదస్మాత శ్శివత్వం విదధాతి చ ।
మాక్షికజర్ణ సూతస్తు ధనదత్వం దదాతి వై । 52
- ఇంద్రత్వం విమలాజర్ణ స్వధన్వోఽగ్రతాం దదేత్ ।
బ్రహ్మతాం శుల్బజర్ణశ్చ విష్ణుతాం తాంబూలిః । 53
- రుద్రతా హేమజర్ణేన్యా దశత్వం వజ్రజాతితే ।
సదా శివత్వంచ దదేత్సూరదో దృతిజాతిః । 54
- సచ్చిదానంద రూపత్వం సూతకో బీజజాతిః ।
సామాన్యేననుత్తీయేన రుద్రత్వం ప్రాప్నోయూష్మహః । 55
- వీవం యోలోహజర్ణంతు భక్షయే ద్భస్మసూతకమ్ ।
జలేన జలరూపిన్యా త్థలేన స్థలతాం వ్రజేత్ । 56
- తేజస్వం తేజసాదేవి ! వాయునా వాయురూపభాక్ ।
కర్తా హర్తా స్వయం సాక్షాచ్ఛాసానుగ్రహ కారిణః । 57
- యత్ర మూత్రఫణిషంతు సాధకస్తు పరిత్యజేత్ ।
శాపాణం మృణ్మయం తత్ర స్పృష్టం భవతి కాంచనమ్ । 58

- ప్రసేదా తస్య గాత్రస్య లోహోన్యమేచ వేధయేత్ ।
తత్సర్వం కవకం దివ్యం భక్షితే ద్వాదశేపలే ॥ 59
- అథవా తాంజీర్ణంతు భక్షయే ద్భస్మసూతకమ్ ।
శుల్పారం వజ్రఘోషంచ తత్సేదా త్తారతా భవేత్ ॥ 60
- అథవా తీక్షణీర్ణంతు భక్షయే ద్భస్మసూతకమ్ ।
మూత్రేణ తస్య స్పృష్టంతు వజ్రం వ్రజతి తారతామ్ ॥ 61
- ఏకైకేన విషేకేన స్తంభనం నాగవజ్రయోః ।
గుణామూత్రం రసందేవి ! హేమజీర్ణంతు భక్షయేత్ ॥ 62
- ద్విగుణం తారజీర్ణస్య రవిజీర్ణస్యచ త్రయమ్ ।
తీక్షణౌభాకాంత మాషేకం గుంజైకా ద్వైధవా భవేత్ ॥ 63
- వజ్రవైక్రాంత జీర్ణంతు భక్షయే త్స్వప్నోన్మితమ్ ।
నాగవజ్రవనాకీట విహాప విషసంయుతమ్ ॥ 64
- మూత్రయుక్తం హతాద్భుద్ధిం త్యజేత్కల్పం రసాయనే ।
హోమతార ప్రవేశేన జ్యోయోఽగ్నిసహ క్రమాత్ ॥ 65
- బద్ధశ్చ రసరాజోఽయం దేహసిద్ధి ప్రదోభవేత్ ।
వజ్రాయస్కాంత మాషీక వైక్రాంతాభక కాచనమ్ ॥ 66
- ఏతైజ్యో యథాలాభం రసశ్చస్తా రసాయనే ।
షడవోపసాక్షైచ భక్షణార్థం రసాయనే ॥ 67
- భస్మనస్తీక్షణ జీర్ణస్య పలమేకంతు భక్షయేత్ ।
దశవర్ష సహస్రాణి వజ్రకాయస్య జేవతి ॥ 68
- ఏవం ద్వాదశపలం తీక్షణజీర్ణస్య భక్షయేత్ ।
ఏవం జీవన్మహాకల్పం ప్రభయీస్తే శివం వ్రజేత్ ॥ 69
- భస్మనశ్శుల్పజీర్ణస్య పలేన బ్రాహ్మణాయుషమ్ ।
ద్విపలే వైష్ణవాయుష్యం రుద్రాయు స్ప్రిపలేనను ॥ 70
- చతుర్థేతు పలేదేవి ! శివత్వం ప్రాప్నుయాన్నరః ।
హోమజీర్ణే భస్మసూతే త్రిపలే భక్షితే క్రమాత్ ॥ 71
- అష్టాసీసహస్రాణి యోగిన్యో మదదర్శితాః ।
గన్య తిష్ఠన్తి కింకర్య హమరూపీ భవేన్నరః ॥ 72
- యద్యద్భావయతే రూఢం తిత్తిమాష భరోభవేత్ ।
యత్ర యత్ర విలీయస్తే సిద్ధిస్తత్రైవ రీయతే ॥ 73

- మితేవలే ద్వాదశభిర్దేహ భస్మని భక్షితే ।
 గుంతైకమాత్రం దేవేశి ! జ్ఞాత్వాచాగ్నిబలం నిజమ్ ॥ 74
- ఘృతేన మధునాచాద్వా త్రాంబూలం కామినీం భక్షితే ।
 ఏకోహిదోష స్సూక్ష్మోఽపి భక్షితే భస్మసూతకే ॥ 75
- త్రిస్సప్తాహః ద్వారాలోహే కామాంధో జాయతేనరః ।
 కామినీంనాం సహస్రంతు త్కోభయేదదివసాన్తరే ॥ 76
- నారీసంగా ద్వారాలోహే దేహేక్రామతి సూతకః ।
 నారీసంగాద్వివాదేవి ! హ్యత్యంతం తస్య తీర్యకే ॥ 77
- మైథునాచ్చలితే కుక్లే త్రిసప్తాహః దధః కృతాత్ ।
 జాయతే ప్రాణసంజేహ స్తానాత్తైవైథువం గ్యతేన్ ॥ 78
- యువత్యా జల్పనం కార్యం యువత్యాచాంగ మర్దనమ్ ।
 యస్యాప్సర్షణ మాత్రేణ రసఃక్రామతి విగ్రహే ॥ 79
- యథా తథా హ్లాదయతే సుక్ష్మీరూప నిరీక్షణమ్ ।
 తథా క్రామతి దేవేశి ! సూతకోఽసౌ తతః క్షణాత్ ॥ 80
- అశ్వద్ధ సదృశోయస్యా ఆధారశ్చ సమశ్శుభః ।
 తాదృశస్త్రు భగోదేవి ! భాజనంతు రసాయనే ॥ 81
- విర్మాంశక్లైవ దీర్ఘశ్చ భగశ్శుష్క శిరాస్తథా ।
 దుఃఖదారిద్య కర్తారం వర్జయేత్తం రసాయనే ॥ 82
- పక్షేశుక్లే శుభదినే చంద్రతారా బలాన్వితే ।
 సుముహూర్తే చిన్త్య శివానల విప్రగురూః ద్విజః ॥ 83
- సంతుప్త స్సుమనాభూత్వా రసం నేవేత సిద్ధిదమ్ ।
 పయసా హేమశుక్తిభ్యాం నశ్యంక్రామణ ముత్తమమ్ ॥ 84
- హేమాది వడ్డలోహాకృత మంజనం క్రామణం పరమ్ ।

రససేవాయాం పద్యా పద్యమ్

- అతఃపరం ప్రవక్ష్యామి రససేవాహితా హేతమ్ ॥ 85
- రక్తా శాల్యన్న గోధూమం గవ్యక్షీఘృతంరం దధి ।
 జాంగలం పలలం ముద్గం శర్కరామధు పైంధవమ్ ॥ 86
- హంసోదకం వాసుకంత మేఘనాదః పునర్నవా ।
 హోలాలామకదలీ ధాన్యకేషుక దాశీమమ్ ॥ 87

- నాలికేరాంబు విశ్వంచ సదాతామూల చర్మణమ్ ।
గంధపారం కంకుమంచ మృగనాభిం విలేపయేత్ ॥ 88
- మరభీణి సుత్రపూణి మృదు శయ్యేష్టకామినీ ।
శివాత్మజ్ఞాన కథనం మృదుభాషా సుఖాసికా ॥ 89
- దివ్యాంబరాణి శుద్ధాని ఛాయాచాల్ప విపర్యటం ।
మృత్యుంజయు జహోహన్వో మంజహాసశ్చ శుద్ధతా ॥ 90
- నర్తనా లోకనం గీతశ్రవణం శివపూజనమ్ ।
దేవాగ్ని గురువిప్రాణాం నందనం శృతిపాలనమ్ ॥ 91
- సమాధిః ప్రాణికదుఃఖా సత్యవాక్యం హితం ప్రియమ్ ।
శాస్త్రేహ మనసాంచేష్టా యదాదుఃఖ విరోధినీ ॥ 92
- ఏతత్సర్వం రసేష్టస్య కామణం కథితంప్రియే ।
అహితం రససేవాయాః కథయామి శృణుప్రియే ॥ 93
- అన్యశనం చాతిపానమతి నిద్రాఽతిజాగరమ్ ।
అకాలేభోజనమ్ శ్రీరామతి సంకోఽప్యసంగితా ॥ 94
- అస్థాన మదహాసశ్చ హర్షః కోపోఽధికస్పృహః ।
బహుజల్పజల క్షిదాదుఃఖ మత్స్యంత చిన్తనమ్ ॥ 95
- కలిజ్ఞం కారవేల్లం చకూహ్మాండః కర్కశతథా ।
కాకమాచీకులు భంచ కాకోటీచ కుసుంభికా ॥ 96
- తిలాశనీతైల మూషక చోతకమసూరకాః ।
తక్రథక్తంచ సావీరం తిక్తకల్వమ్లు లావణమ్ ॥ 97
- మౌరంజౌద్రం పిచ్చిలంచ పిత్తలంచ పరూషకమ్ ।
మాహిషీః శీరవికృతీర్విదరం సహకారమ్ ॥ 98
- నారంగ బిల్వలిఖచ శిగ్రునైవేద్య భోజనమ్ ।
అగ్నిస్పర్శన మంఘ్రిధ్యాంతాడనం నోద్విజన్మనోః ॥ 99
- కుమారీ బాలకురగ పశ్యాదీనాంచ తాడనమ్ ।
చాతకం ప్రాణిహంసాచ భేదనం భూరుహామపి ॥ 100
- అత్రాది పప్తవ్యసనం ఛాయాశ్వత్థక పిత్తయోః ।
లింగశ్రీ వరభట్వానాం తథాద్వీప విభీతయోః ॥ 101
- చతుష్పథాతి నిర్విక్తస్థానే నిర్మాత్రమోదనమ్ ।
శివద్విజ గురుశ్రీరాం పీరయోని యతాత్మనామ్ ॥ 102

సమయశృతి సూతానాం నదీతీర్థామ్భసాం నృణామ్ ।
 811 పలాండు హింగుల శునరాజికా బృహతీద్వయమ్ ॥ 103

నిష్పావలంఘనోద్వర్తి నిశాశాభరణద్వితా ।
 711 సుప్తిర్మద్యా సవేతామ్ర చూడశ్వ జలజామిషమ్ ॥ 104

తీర్థోష్ణ గురువిష్టంభి రూక్ష శుష్కా-మిషంశుధు ।
 811 కదలీపత్ర కాంస్యేషు భోజనం ధర్మసేవనమ్ ॥ 105

ఏతా నిద్రవ్య జాలాని నిషిద్ధాని రసాయనే ।
 911

అపథ్య జనితారోగాః

సేవేతచే త్రస్వనూదేన వికృతిర్జాయ తేజగత్ ॥
 021 106

రసాజ్జీర్ణే భవేత్కాస్తే! శోషోమూర్ఖాభ్రమోజ్వరః ।
 121 క్లమః కంపః శక్పన్నాతరోధనం శూలవేషధుః ॥ 107

అనిద్రాలస్య హిక్మాచకాస శ్వాస విజృంభికాః ।
 581 అరోచకాతిసార శ్వలింగ స్తభోజ్యే కుక్షిషు ॥ 108

వక్షః క్షణోదరాంత్రాచ మేధే శిరసిసన్నిషు ।
 881 దాహోంగభంగ సర్వేన్యే వ్యాధయస్సంభవన్తివై ॥ 109

రసాజ్జీర్ణ ప్రశాన్తర్థం యోగోన్యం కథ్యతేమయా ।
 141 రాజకోశాతకే పుంభా గరుడీకారవల్లికా ॥ 110

కాశోటికాక మాచీచదేవ చాలీపరాజితా ।
 681 సర్వమేతచ్చైకపలం గోమూత్రేతు చతుష్పలే ॥ 111

క్వాథయేత్వాద తేషంతు కార్షికం స్వచ్ఛపైంధవమ్ ।
 781 నిక్షిపేత్తత్ప్రిభేత్వాధం రసాజ్జీర్ణేహితం కరమ్ ॥ 112

సుఖభవే త్ప్రిదివసేరస్య క్రామణంభవేతే ।
 781 రసోవ్యథయతే తత్తదంగంపం పరిమర్దయత్ ॥ 113

వాస్తవేనచ తస్యంగ్యా నిర్వ్యధఃక్రమతేరసః ।
 881

సప్తదాతు వేదః

త్వగ్వేధః ప్రథమం దేవి! రక్తవేధోద్వితీయకః ॥
 611 114

తృతీయోమాంస వేధస్యశ్చేదో వేదశ్చతుర్థకః ।
 611 అస్తివేధః పంచమఃస్యాత్తష్టో మజ్జాత్మకోభవేత్ ॥ 115

- సప్తమశ్శుక్ల వేదస్యాత్ నాపీవేదప్రధాప్యమః ।
 801 నవమశ్శుక్ల వేదోదశమస్సర్వ వేదకః ॥ 116
- రసవేదేనభుజగః స్వర్గంస్యాత్తత్త వేదకః ।
 801 త్రపుస్వర్గంధవేన్ద్రియ వేదాత్త్రిష్టంభ కాంచనమ్ ॥ 117
- మేదోవేదే శుబ్రంతు స్వర్గంస్యాద్దశి వేదకః ।
 801 రూప్యం స్వర్గంధవేన్ద్రియ వేదాల్లోహాని కాంచనమ్ ॥ 118
- శుక్ల వేదేన మృతాంత్రం కాంచనంధవతిప్రియే ।
 వజ్రశ్శోషీర్య వేదీమజ్జామధకజారితః ॥ 119
- హేమజీర్ణప్రదీపేధీ రూప్యశ్శోరంసంప్రియే ।
 801 మేదోవేదీతాప్య శ్శోమాంసవేదీతుపారదః ॥ 120
- శుబ్ర శ్శోరక వేదీకాంత శ్శోరసాత్మకః ।
 701 తీక్ష్ణబద్ధేన నీలాధస్తామేదారణ సప్రభః ॥ 121
- రజతేనేస్తు సం గాశోహేమాంస కాంచన సప్రభః ।
 801 ధూమావలోకే వక్త్రభో మాసాత్థేచరతాంసయేత్ ॥ 122
- స్పర్శవేదీతు వక్త్రస్థోద్విమాసా నిర్దిధాయకః ।
 801 శతశ్శోటి త్రిభిరాస్తైశ్చ సుర్విర్దశశ్శోటికృతు ॥ 123
- పంచభిఃశోటి వేదీన్యా దప్తభిశ్చాయుతంపునః ।
 801 సాహస్రం పవభిరాస్తైర్దశమాసేశతంపునః ॥ 124
- తస్యమూత పురీషైస్తుక్షేష్మకాంగమలైస్తథా ।
 111 లేహాదేమత్విమాయాన్వి యానిలోహాని భూతలే ॥ 125
- చతుష్టప్త్యం శతోవేదీ మాసమేకాదసస్యమ ।
 ద్వాత్రింశక వేదీతువర్షాద్దేహంతు వేదయేత్ ॥ 126
- 811 సర్వరోగైర్వి నిర్ముక్తోవలీ పలితవర్జితః ।
 నాసాధిద్యౌత శస్త్రైశ్చ సావకేసనదహ్యతే ॥ 127
- 811 వాయువేగీ మహాజేహః కామదేవ ఇనాపరః ।
 ఇచ్ఛయా జాయతేదృశ్యోఽప్రదృశ్యచైవ జాయతే ॥ 128
- యస్యసంస్పర్శమాత్రేణ సర్వలోహాని కాంచనమ్ ।
 811 తస్మిన్నేకార్ద్రవే భూరేనస్త్వే ఛానర జంగమే ॥ 129
- దేవాయ త్రివిలియత్త సిద్ధిప్రత్యైవలీయతే
 “ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనందశందీ అమృతీశ్వరణ
 విశ్రాంత్యుష్ణ ఉల్లాసః

“సప్తమోల్లాసః॥

పద్మరాగాదిరత్నైర్వత్తిః”

- పురాక్షలాస శిఖరే గహ్వరేంద్రసుతేశ్వరా ।
చిరమాస్తాం క్షీణమానోజి గూఢాతో పరస్పరమ్ ॥ 1
- తహారే తస్మాత్తయాప ప్రవాహోఽభూత్తయోర్మహాన్ ।
తత్ప్రవాహ ప్రభావేన వేధితాద్భుషణోఽభవన్ ॥ 2
- పద్మరాగాది మణయోలోహ హేమాదయస్తథా ।
గంధకాద్యాశ్చ సామాణా దివ్యాటమథయోలతాః ॥ 3
- నానావర్ణా బహువిధానా నాసిద్ధిప్రదాయకాః ।
పూర్వోక్తానాం సమస్తానాం వజ్రం శ్రేష్ఠ తమంమహత్ ॥ 4
- తజ్జతిలక్షణం దేవి! సంస్కారంభజనం ఫలమ్ ।
క్రమాద్వత్స్యామితే దేవి! సావధానం శృణువీయే ॥ 5

వజ్రలక్షణం వజ్రభేదాశ్చ

- ద్విజన్మానశ్చ రాజన్యా ఊరన్యా పృషలా క్రమాత్ ।
శుభ్రశోణ హరితాభాః కాలానానా విధాస్తథా ॥ 6
- శ్రీ పున్న పుంసకాశ్చైవ జ్వాలన్యాస్తే క్రమాత్ప్రియే! ।
శుక్లాః ఫలకపంపూర్ణా జ్యోతిష్కృత్తమహత్తరాః ॥ 7
- పుమాంసస్తేతు విజ్ఞేయారేఖా బీజవివర్జితాః ।
బలాధ్యాస్తత్త్వసహితా లోహక్రమణహేతవః ॥ 8
- రశబంధక రాక్షిప్రం సర్వేషాం సిద్ధిదాయకాః ।
రసాయన కిరాఘ్నాలాహ్యప్త సిద్ధిప్రదాయకాః ॥ 9
- మట్కోణ బీజ రేఖాభి రుజ్వలాస్తాస్త్రియః స్మృతాః ।
దేహ జ్యోతిః ప్రజననా బోగకాన్తి సుఖప్రదాః ॥ 10
- దీర్ఘాత్మ్య శ్రాశ్చరవనోని బోధన్యా నపుంసకాః ।
క్షీణసత్త్వా స్వల్ప వీర్యాః క్రామకాసురనాయకే ॥ 11
- క్షీణా నపుంసకే శ్రీణాం స్త్రియస్సర్వ హితావరాః ।
జాత్యాను రూపాశ్చోత్సాహం యథాసత్త్వం తథాగుణమ్ ॥ 12
- యథా కాన్తి స్తథాశీలత కుర్వన్త్యేవం ద్విజాతయః ।
వరీషలితరోగ ఘ్నాక్షత్రియా మృత్యుహారిణః ॥ 13

దేహస్థైర్యకరానైశ్చ లోహనాం వేధకారిణః ।

వయస్తంభ కరా శ్శూద్రా నానామయ వినాశనాః ॥ 14

వజ్రసంస్కారః

వజ్రసంస్కార మధునా కథయామి శృణుప్రియే !

శ్యామాశమీమేధునాదా వర్షాధూర్ధూర్తకో ద్రవాః ॥ 15

మేష శృంగాభుకర్ణీచ కులుత్థంబాస్తు వేతసః ।

మదనాగస్త్య నిర్బుజైవై కేమాం స్వరసైర్యతే ॥ 16

జోలాయంత్రే పాచయేచ్చ వ్యాఘ్రే కన్దగతం దివమ్ ।

ఉధృత్య మాహిష శక్తిల్లిప్తం కారీషవహ్నినా ॥ 17

దేహేద్రాతౌ చతుర్యామం రాత్ర్యస్తే పరిషేచయేత్ ।

హయ మూత్ర సుషీలీరకులత్థ కరస్సైస్తథా ॥ 18

పాచయేద్దాహ యేదేవం సేచయే త్సప్తవారకమ్ ।

ఏవం ద్విజాతి జాతీయా శ్శోధితా స్యుశ్చసిద్ధిదాః ॥ 19

వజ్రరసాయనమ్

రసాయనార్థం వత్సోమి వజ్రభస్మ సురేశ్వరి ।

తైక్రాస్తతాప్యగన్ధాశ్చ శిలామాక్షికతాలకమ్ ॥ 20

కాన్తాస్యటం కణతౌరకు పీరాస్థీని పేషయేత్ ।

స్తన్యేనగోలకేక్షీప్త్యా మూషాయాం నిక్షిపేత్తతః ॥ 21

ధమేద్బృహతరం పూర్వం పశ్చాద్దజపుట పచేత్ ।

తదేవ వజ్రమాదాయ తస్మిన్ షోడశమాత్రకే ॥ 22

ఏకాంశం పారదంతస్మిన్ పక్వబీజేన జారితమ్ ।

స్తన్యేన మర్దయేత్తైర్ద్యా పువర్గజపుటపచేత్ ॥ 23

ఏవం తస్మిన్ షశపుటాద్ బీజజీర్ణ రసాన్వితమ్ ।

దృఢంకుర్వీత తద్వజ్రం వేదభస్మ రసాయనమ్ ॥ 24

శృణురుదాశి ! వత్సోమిదివ్యం వజ్రరసాయనమ్ ।

పురోక్త వత్సకుర్వీత దేహశుభ్యాదికం విధిమ్ ॥ 25

శుభార్థే సుముహూర్తేచ చంద్రతారా బలాన్వితే ।

శివాగ్ని గురుగోవిందభిషజః పూజయేత్సురా ॥ 26

తత్సేవేత తద్భస్మ యవమాత్రం వరాసనే !

కాన్తాధ్ర సత్వంశోషణ భస్మ గుణైకమాత్రకమ్ ॥ 27

- త్రిఫలా మధుసర్పిః పాతశ్శుద్ధ వపుర్ని హేత్
ఏవం పోడశ మాసాస్తం ఏక ద్విత్రి చతుష్టయమ్. 28
- ప్రతిమాసం వర్ధయిత్వా యావద్యావక పోడశమ్
కాస్తాది భస్మ త్రితయం గుణైః పృథ్వి క్రమే తథా. 29
- ద్వివిష్కం త్రిఫలాచూర్ణం సర్పి ర్మధు యథా సుఖమ్
పూర్వోక్త వద్విధం త్యాజ్యం ప్రకుర్యాత్ సమ వల్లభే. 80
- సేవితం పలమాత్రంకు వజ్రభస్మ దినమ్ క్రిమాత్
వలీపలిత రోగఘ్నం శతాయుష్యం దదాతిచ. 81
- ద్విపలంచ సహస్రాయు రయుతం త్రిఫలం తథా
చతుష్పలం లక్షమాయు ర్దశలక్షంచ పంచమామ్. 82
- కోట్యాయుష్యం మట్ పలంచ సురేంద్రాయుశ్చ సప్తమమ్
బ్రహ్మాయుష్యంచాష్టఫలం విష్ణుత్వం నవమం ఫలమ్. 83
- రుద్రత్వం దశమంచేవి! ఈశ్వరత్వం తతఃపరమ్
సదాశివత్వం ద్వాదశ్యాం ప్రజభస్మ దదాత్మలమ్. 84
- సర్వజ్ఞత్వం సర్వగత్వం స్వేచ్ఛావిహరణం తథా

వ జ్రై ద న మ్

- ప్రతౌదనం ప్రవత్యైవి రసాయనహితం పరమ్. 85
- పూర్వవర్చోభితే వ్రతే మృదుకర్మ సమారభేత్
మాత్రువాహక మధ్యస్థం తిత్తిరీ మాంస వేష్టితమ్. 86
- తీక్ష్ణకాస్తా నవరసైః పునస్తత్సరి వేష్టయేత్
కులుభ్య త్రిఫలానీరణోద్రవేషు పృథక్ పృథక్. 87
- త్రిదినం సాచయేదేవం తద్వజ్రం వేష్టయేద్దలైః
త్రివర్ణరూఢ తాంబూల్యాస్తథా కార్పూరశస్యనా. 88
- వేష్టితం జానుమధ్యస్థం వజ్రం యామ ద్వయాశ్శ్రుదు
వజ్రై దనముదం ప్రోక్షం వజ్రదృతి రథోచ్యతే. 89

వ జ్ర దృ తిః

- త్రిక్షౌరం యణకాష్టుంచ రామకంచాష్టు వేతసమ్
జ్వాలాముఖచేక్షరకం ఫలకుంభీ రసేనచ. 40

విష్ణు స్వరూప-యోః శ్రీరై సదగోశే మృదుహీరకమ్
నిశీతేత్తచ్చ జిహ్వాశే దోలాయంతే త్ర్యహం పతేత్. 41
ఏవం కృతే హీరకస్య దృతి ర్భవతి సూతవత్

అన్యదృత్య తిదేశః

పద్మరాగాది రక్తానాం దృతిరేవం కృతే భవేత్. 42
అభ్రకాదిమ పాషాణా ద్రవస్యేవం కృతే భవమ్
ద్రవన్తి రపరక్తాని మాక్తికం చాప్లువేతసమ్. 43
సప్తహం భావయేద్ధర్మే శ్రీపే జ్జంబీరకే తతః
భాన్యరాశౌ త్రిసప్తహం పుటపాకే ద్రవత్యలమ్. 44

వజ్రచుస్మగుణాః

వజ్రభస్మ యథాతద్యదృతి మార్గవయోరపి
భవేద్భస్మ సరాశోహే జరా దారిద్ర్య మృత్యు జిత్. 45
రసాయనే భవత్సౌఖ్యం భస్మదృతి మృదూదృఢమ్
రసాయనేతు శ్రీపుంసా క్రామణేతు వపుంసకః. 46
మద్రసం హిమవీర్యంచ సర్వామయ వివాశవమ్
సర్వదోష ప్రశమనం సర్వసౌఖ్యం రసాయనమ్. 47
విద్యుత్ప్రభాం దేహదార్ద్ర్యం స్వచ్ఛం స్నిగ్ధంచ లేఖనమ్
సౌందర్యం బలమాయుష్యం గ్రహలక్ష్మీ వివాశవమ్. 48
శుద్ధిర్మృదు దృతిభస్మ వైక్రాంతస్యతు వజ్రవత్

స్వర్ణమ్ - తద్వేదాః

అభవత్యే క్షేపతమం శృణు హేమ రసాయనమ్. 49
హేమోర్విత్తిః పురాప్రాక్తా తథాపి త్రివిధా భవేత్
రసవేధా దృఢవేచ్ఛకం ఇతిర క్షేత్ర సమ్భవమ్. 50
లోహ సజ్జ-రజంచాన్య చ్ఛేష్టమభ్య కసియసః
క్రమేణ పీతర క్తేచ పీతర క్తంచ వర్ణతః. 51
నికర్షచ్ఛేద దాహేషు కుంకుమ శ్వేత శోణితమ్

స్వర్ణశుద్ధిః

తివ్య మేవం విధం స్వర్ణం పట్టకం కణశః కృతమ్. 52

- హలినీ కంచుకీ కన్ద స్సుహ్యర్కాగ్ని కరణ్ణకమ్
ధూర్త గుణ్ణజుదీరీర మూల తాలాశ్వ గన్ధికాః. 53
- పిష్టేష్ట వారుణీచై మాం మూలాని మధితేనదై
లేపయేత్స్వర్ణ పట్టాని తాపయే జ్ఞాతవేదసి. 54
- గోమూతే మధితే తైలే కలుతామృసి కాణ్ణికే
జమ్బూరార్క పయోమధ్యే ప్రత్యేకం సప్తధా షీషేత్. 55
- లేపయే త్తాపయే త్స్నిహ్యమామృతా భూయోఽపి సప్తధా
వల్మీక మృదూమసార మిష్టకా పట్నుగైరికమ్. 56
- పిష్ట్యా జమ్బూర నీరేణ చిప్త్యా పత్రం పుటికృతమ్
చతుర్వర్ణాభ్రకం తాప్యం దరదం వాలకం శిలామ్. 57
- కాన్తకడోమృతం రసక విమలా సూత భూలతాః
పిష్ట్యాఽన్యేన వటిఃకుర్యాన్నిమః మాత్రా స్సురేశ్వరి! 58
- పలాదూనం పక్తర్తవ్య మధికంచ చతుష్పలాత్
పుటితం హేమశుల్బంచ ద్రావయేచ్ఛ సమీకృతమ్. 59
- తన్మధ్యే తద్ద్రవీ భూతేచైకే కాం వటికాం షీషేత్
స్వర్ణాద్దశగుణా వాహ్యే వటికాః శోషితాః క్రమాత్. 60
- యావచ్ఛేషం భవేత్స్వర్ణం తావదేవం ధమేచ్ఛవైః
శుద్ధం తజ్జాయతే దివ్యం జరామరణ రోగహృత్. 61

స్వర్ణ భస్మ

- చిన్తాపత్ర నిభం స్వర్ణం పత్రం శుద్ధంచ పారదమ్
ఏకాన్తం మర్దయేదన్తై ప్రతిష్ఠిమసి లేపయేత్. 62
- సమగన్ధక తాప్యాభ్యాం పిష్టిం మూసాగతాం ధమేత్
పోడశాంశం సూతభస్మ హేమ చూర్ణే వినిషీషేత్. 63
- అన్యేన మర్దయే ద్దాళం పచేత్త ద్భూభరే పుటే
ఏవం పోడశే పర్యంతం రసం ప్రతిపుటం షీషేత్. 64
- నిరుత్థం హేమ భస్మేదం జాయతే సర్వ సిద్ధిదమ్
- హేమ రసాయనమ్
విలేక వమనాద్యైశ్చ శుద్ధదేహ శ్శుశేషితే. 65
- అర్చయే దీశ విప్రాగ్ని గురువైద్య పురస్కరాన్
కేవేళ శుద్ధహృదయో దివ్యం హేమ రసాయనమ్. 66

విష్ణుస్వరూపయోః శీఘ్రైః సైదగోతే మృదుపీఠకమ్
నిశ్చేత్యర్చ్య జిహ్వాగ్రే దోలాయంత్రే త్ర్యహం వచేత్. 41
ఏవం శృతే హింకస్య దృతి ర్భవతి సూతరే

అస్య దృత్య తిదేశః

వద్మరాగాది రక్షానాం దృతిరేవం శృతే భవేత్. 42
అథ కాదిమ పాషాణా ద్రవస్యేవం శృతే భవమ్
ద్రవన్తి రనుత్కాని మాత్తికర చాప్లువేతసమ్. 43
సప్తాహం భావయేద్ధర్మే టీపే జ్వంబీరకే తతః
భాస్యరాశౌ త్రిస్తాహం పుటపాకే ద్రవత్సలమ్. 44

వజ్రబుస్మ గుణాః

వజ్రభస్మ యథాతద్యద్దృతి మార్దవయోగపి
భవేద్భస్మ వరాహోహే జరా దారిద్ర్య మృత్యు జిత్. 45
రసాయనే భవత్సౌఖ్యం భస్మదృతి మృదూదృఢమ్
రసాయనేతు స్త్రీపుంసా త్రామణేతు వపుంసకః. 46
క్షుద్రసం హిమవీర్యంచ సర్వామయ వినాశనమ్
సర్వదోష ప్రశమనం సర్వసౌఖ్యం రసాయనమ్. 47
విద్యుత్ప్రభం దేహదార్ద్ర్యం స్వచ్ఛం సిగ్ధంచ శేఖనమ్
సౌందర్యం బలమాయుష్యం గ్రహాలక్ష్మీ వినాశనమ్. 48
శుద్ధిర్మృదు దృఢీభస్మ వైక్రాంతస్యతు వజ్రవత్

స్వర్ణమే - తద్వేదాః

అభవత్స్యే శ్రేష్ఠతమం శృణు హేమ రసాయనమ్. 49
హేమోల్పిత్తిః పురాప్రాక్త రథాచి త్రివిధా భవేత్
రసవేధా దృఢేచ్ఛక్తిం ఇతర శ్చేత్ర సమ్భవమ్. 50
లోహ సజ్జరజంచాస్య చేష్ఠమధ్య కసీయసః
క్రమేణ వీరక క్షేప వీరక త్తంచ వర్జితః. 51
వికర్ణ చేష్ఠద దాహేషు కుంకుమ శ్వేత భోజితమ్

స్వర్ణ శుద్ధిః

దివ్య మేవం విధం స్వర్ణం పట్టకం కణశః శృణు. 52

- హరిని కంచుకీ కన్ద సుహృద్భాగ్యగ్ని కరణ్ణకమ్
ధూర్త గుణ్ణదీపీర మూల తాలాశ్వ గర్భికాః. 53
- విప్రేంద్ర వారుణేంద్రేషాం మూలాని మధితేనవై
లేపయేత్స్వర్ణ పట్నాని తాపయే జ్వరవేదసి. 54
- గోమూతే మధితే తైలే కులుభామృసి కాజికే
జమ్బీరార్య పయోమధ్యే ప్రత్యేకం సప్తధా షీషేత్. 55
- లేపయే త్రాపయే త్సిద్ధామృతా ధూయోఽపి సప్తధా
వల్మీక మృత్యుమసార మిష్టకా పలుగైరికమ్. 56
- విప్రస్థా జమ్బీర సిరేణ లిప్త్యా పత్రం పుటికృతమ్
చతుర్వర్ణాధికం తాప్యం దరదం వాలకం శిలామ్. 57
- కాన్తకడకుష్ఠ రహక విమలా సూత భూలతాః
విప్రస్థాన్మేన వటికుర్యాన్నిషు మాత్రా సురేశ్వరి! 58
- పలాదూనం నకర్తవ్య మధికంచ చతుష్పులాత్
పుటితం హేమశుల్బంచ ద్రావయేచ్చ సమీకృతమ్. 59
- తన్మధ్యే తద్రదపి భూతేంద్రైకే కాం వటికాం షీషేత్
స్వర్ణాద్ధకగుణా వాహ్య వటికాః శోషితాః క్రమాత్. 60
- యావచ్ఛవం భవేత్స్వర్ణం తావదేవం ధమేచ్ఛవైః
శుద్ధం తజ్జాయతే దివ్యం జరామరణ రోగహృత్. 61

స్వర్ణ భస్మ

- చిక్చాపత్ర నిభం స్వర్ణం పత్రం శుద్ధంచ పారదమ్
ఏకాన్తం మర్దయేదన్తైః ప్రతిష్ఠిషీమసి లేపయేత్. 62
- సమగన్ధక తాప్యాభ్యాం పిష్టిం మూషాగతాం ధమేత్
షోడశాంశం సూతభస్మ హేమ చూర్ణే వినిషీషేత్. 63
- అన్తేన మర్దయేద్దాళం పచేత్త ద్భూభరే పుశే
ఏవం షోడశే వర్యన్తం రసం ప్రతిపుటం షీషేత్. 64
- నిరుత్థం హేమ భస్మేదం జాయతే సర్వ సిద్ధిదమ్
హేమ రసాయనమ్
- విలేక వమనాద్యైశ్చ శుద్ధదేహ శ్శుకే దికే. 65
- ఆర్చయే దీక విప్రాగ్ని గురువైద్య పురస్కరాన్
సేవేత శుద్ధహృదయో దివ్యం హేమ రసాయనమ్. 66

- 116 కాన్తాభయో సుత్యభస్మ వైక గుణా ప్రమాణకమ్
మామస్మితం హేమభస్మ వరామధ్యాజ్య యుగ్మి హేత్. 67
- 117 పూర్వోక్త వద్వజ్ర (విభో)మాస జోడశికావధి ।
పూర్వోక్త వద్విభిన్యాజ్యం ప్రకుక్తిత రసాయనీ. 68
- 118 శృణు చిత్రాం గిరిసుతే ! సేవాం హేమ రసాయనే
పలమాత్రోప యోగేన సర్వరోగ వివర్జితః. 69
- 119 తతో ద్విపలయోగేన వలీపలిత వర్జితః
వాక్సిధి ద్వివ్యధృప్తిశ్చ త్రిపలేన భవేత్త్రియే. 70
- 120 చతుష్పలోప యోగేన విషవ్యాఘ్రహిణీ రక్షహీ
తథా పంచ పలేనైవ దివ్యాత్మజ్ఞానితా భవేత్. 71
- 121 దేవి ! షట్పలయోగేన సిద్ధి సాధ్య పదం భవేత్
తథా సప్తపలేనాపి విద్యాధర పదం భవేత్. 72
- 122 తథాష్టపల యోగేన స్వేచ్ఛా విహరణే షటుః
పలేన నవమేనాపి చాష్టైశ్చర్య గుణాన్వితః. 73
- 123 తథా దశ పలేనాపి మహేష్వర్త్య మవాప్నుయాత్
ఏకాదశ పలేర్దేవి ! బ్రహ్మత్వం నాత్రసంశయః. 74
- 124 ద్వాదశశః పలేః కాస్తే ! చిత్తుత్వం సముపైతిచ
త్రయోదశ పలేనాపి కాద్రంపద మవాప్నుయాత్. 75
- 125 తథా చతుర్దశ పలేర్దైశ్చరం లభతే పదమ్
పలేః పంచదశైరేతి సదాశివ పదం పరమ్. 76
- 126 తథా స్యాష్టోదశపలేః సద్విదానంద విగ్రహః
సర్వజ్ఞ సుర్యోక్తాచ హస్తా గోప్తా పసర్వగః. 77

హేమ దృతిః

- 127 హేమదృతిం ప్రవక్ష్యామి శృణు సంప్రతి పార్వతి
ఫలపాంశు దేవదాల్యా శ్శక్ర గోపోశ్చలాలికా. 78
- 128 టంకణం జాలినీ నీరై ర్భావయే దృఢాధా వ్రీయే
ద్రావయే త్కాంచనం తత్ర వశేత్సూత సమాదృతిః. 79
- 129 ఇమాం దృతిం కాంచనవద్భస్మ సేవాణ్చ కల్పయేత్
స్వాదు తిక్తం కషాయంచ శీతముష్ణం రసాయనమ్. 80

హృద్యం కాన్తి పదం శుద్ధం చతుష్కం గురులేఖనమ్ 81
 ధృతి స్మృత్యాను రాగోగ్య నయ వాక్సిధి దాయకమ్.
 ఓయోన్నాదాది రోగాణాం నాశనం దోష శాంతికృత్
 సిద్ధం రుచ్యం దీప్తికరం వీర్యకృ జ్వల వర్ధనమ్. 82

కాస్తంతద్వేదా లక్షణం చ

అథకాస్తే! ప్రవక్ష్యామి కాస్తం కాస్త రసాయనమ్ 83
 దివ్యాశోషధయ స్సస్త్ర పర్వసిద్ధి ప్రదాయకాః.
 తేభ్యః కాస్తం శ్రేష్ఠతమం వలీరు కృత్రితాపహమ్ 84
 కల్పాస్తే తాన్ద్రావం శంభు శృర్వాణి సహిత స్వయమ్.
 ఉచ్చృణ్వం వ్యతనోత్తత సజ్జాతా స్వేద బిస్తనః
 తత్ర తత్ర గతా స్తేఽపి హ్యయసాకాస్తత్వ మాయయుః. 85
 జాంగలే బహవో జాతా దేశే సాధారణే క్వచిత్
 జలప్రాప్తేఽస్తివా నాస్తి జాత్యా పంచవిధా స్మృతాః. 86
 భ్రామకం చుమ్మకం దేవి! కర్షకం ద్రావకం తథా 87
 రోమకంచ తద్దైకద్విత్రిచతు స్సర్వతో ముఖాః.
 కేషాం పంచ విధానాంతు పీతం కృష్ణంచ శోణితమ్ 88
 మిశ్రం పృథక్పృథక్ కేషాం అమామస్య రథి దేవతాః.
 బ్రహ్మ విష్ణుమిశ్ర భూతాత్మ మాత్మకాః పరికీర్తితాః 89
 పీతవర్ణం స్పర్శవేధి కృష్ణం శ్రేష్ఠం రసాయనే.
 రసబద్ధకరం రక్తం మిశ్రం సర్వ రుజాపహమ్ 90
 రోమకం గ్రహభీతిఘ్నం ద్రావకం చోత్తమోత్తమమ్.
 ఉత్తమం మధ్యమం నీచం కర్షకం చుమ్మకం క్రమాత్ 91
 భ్రామకం లక్షణం వర్ణి లోహాస్తు భ్రామయే తతః.
 తస్మా ద్భ్రామక మిత్యుక్తం చుమ్మకం లోహ చుంబకమ్ 92
 కర్షకం కర్షయేల్లోహం ద్రావకం ద్రావయే ద్యతః.
 స్ఫుటన్నాద్రోమ జననం తద్రోమకముదాహృతమ్ 93
 అత్యుత్తమం బహుముఖంచతుః పంచాస్య ముత్తమమ్.
 మధ్యమం స్యాద్ ద్విత్రిముఖం నీచమేకముఖం భవేత్ 94
 భ్రామకం చుమ్మకం సర్వ రోగాణాం నాశనే హితమ్.

కర్తకం ద్రావకం శ్రేష్ఠం రసయోగే రసాయనే
రసద్విహం కుశమిదం కాస్తం పంచవిధం ప్రియే! 95

సమీరణాతప స్పృష్టం నగ్రాహ్యం తత్కదాచన
హస్తద్వయం సముత్థాయ కాస్తం గ్రాహ్యం వరాననే. 96

కాస్త సత్త్వ పాతనమ్

అదౌ సంపూజ్య దుష్టాంచ గణేశం భైరవం ప్రియే!
తీవ్రాగ్నినా దహేత్కాస్తం వేదయే త్రిఫలాంబునా. 97

తత్కాస్తం చూర్ణయేత్పూర్ణం కాచసాముద్రే తుబ్బకైః
లాఘా గుగ్గులు గుణ్ణాభి రూర్ణాడ్య మథు సింహకైః. 98

శశాస్థి తుద్రమీనైశ్చ భల్లారతిల కల్కకైః
సర్జితౌర యవతౌర రాత్రైశ్చిర గులై స్తథా. 99

వ్యఙ్మకై రిభద వీనాం విహతైశ్చ సమాంశకైః
ఏవత్యసాంశం, తత్కాస్త మజాక్షిరేణ మర్దయేత్. 100

మేలయేత్పంచ మాహిమ్యై ర్దధ్యాద్యై శ్లోమ యాస్తకైః
శ్లోకం పిష్టావటీః కుర్యాత్కర్ణమాత్రా స్సురేశ్వరి! 101

శోష్ణీయస్తే వజ్రనాశే ఖదిరదైరకై ర్ద్రవ్యమ్
పంచ పంచ వటీస్త్రత నిక్షిపేచ్చ శనైశ్చనైః. 102

త్రియామ మథనాదేవ కాస్తా త్సర్వం పతేచ్ఛుచి
తత్సర్వం కణశః కృత్వా కాచాద్యై రాషధై స్సమైః. 103

మూషాగతం ధమేత్తీత్ర మేవం ఛామ్యం త్రిభాప్రియే!
ఏవం కృతంతు తత్కాస్త సర్వం సర్వతమం భవేత్. 104

కాస్త స్వరూపమ్

కాస్త లోహస్య చాత్రఫ జలే తైలస్య బిద్ధవః
నసర్పచిర గాస్త్యేతాః కృష్ణాస్సురాక్షత సంశయః. 105

ఘృష్టిహింగా ర్నగవృక్షాత్ క్షిరోర్వి క్షిభరాకృతిః
నకదాచిచ్ఛుచి పతేద్భివా ముచ్ఛుచి తిక్తతామ్. 106

తల్లోహ క్షేప్త ముష్ణాంబు శీతలం భవతి యదాత్

లోహ శుద్ధి:

- ఊనం పంచ పలానైవ నోర్ధ్వం పంచ దశాత్పలాత్. 107
 త్రిఫలా మోక్షక పలా తచ్చతుర్ధా మముచ
 క్వాథయే త్వాదశేషంతు తస్మిన్ప్రతాని ధాలయేత్. 108
 శశరక్త ప్రలిప్తాని శోషయే దాతపే పునః 109
 తాపితాని పునస్తక్త తైలపావీర సర్పిషి.
 ఔదారక్ శీరజమీర్షర కులత్థ కరశేష్యపే 110
 లేపనం శోషణం దాహం సేచనంచ క్రమాత్ప్రియే.
 ప్రత్యేకం సప్తథా కుర్యాత్ గిరదోషం త్యజేదయః

లోహ సంస్కార మంత్రా:

- అదా మస్త్రస్తతఃకర్మ కర్తవ్య మస్త్రజిచ్చతే. 111
 ఉద్భవోద్భవ శబ్దస్సాన్య చ్చతుర్థస్తో ౭ మృతార్పరః
 స్వాహాస్తః ప్రణవశ్చాదా మస్త్రాయం మర్దనేస్థితః. 112
 ఓమ్ అమృతోద్భవోద్భవాయ స్వాహా
 రక్షాయై లోహనరయో రయమేకోద్భవో మనుః
 వినాస్వాహా పదంస్థానే ఫడస్తం యస్సముచ్చరేత్, 113
 “ఓం అమృతోద్భవాయ ఫట్”
 ప్రణవోర్ధ్వ నమశ్చేడ్డా వజ్రపాణ యశ్చత్వరి
 తతః పరం మహాయత్ సేనాధిపతయే నమః. 114
 ద్వీరుక్తం సురుశబ్దస్య మహావిద్యా బలాయచ
 తత స్సాన్వహేతి మస్త్రాయం బలికర్మణి కీర్తితః. 115
 ఓమ్ నమశ్చేడ్డా వజ్రపాణయే మహాయత్ సేనాధి
 పతయే నమః
 సురు సురు మహావిద్యా బలాయస్వాహా

లోహ బస్మ

- ఏతాని లోహపత్రాణి సూక్ష్మం పణాచ్ఛయేత్తతః 116
 అయఃపాత్రే కాస్తచూర్ణం నిక్షిప్య త్రిఫలార్పణే.
 సేచయే త్తదయో దర్శ్య చాలయ స్నాచయేదితి
 పిష్టిభూతం తదాదాయ మృత్తికా పటలేశుకే. 117

- సముపే నిశీ కేతనమ్యక్ పోడశాబ్దం గర్తకే
విధాయారణ్య కారీష మధ్యగం కారిషం దహేత్. 118
- అహారాత్రం ప్రకుర్వీత వాతాతప వివర్జితమ్
పునః ప్రాతస్సమాదాయ వరాక్వాధేన మర్దయేత్. 119
- స్థాలీ సంపుటయోరేషం కుర్యాద్మృకపుటః క్రమాత్
ఏవం విదధ్యాత్సప్తాహం తస్మిన్ యోగ్యంచ హింగులమ్. 120
- లోహస్య పోడశాంశంచ నారీప్తస్యేన మర్దయేత్
స్థాల్యాంశాకం సంపుటేచ పుటం కుర్వీత పోడశ. 121
- నిరుత్థం తద్భవేద్భస్మ దేవి! యోజ్యం రసాయనే
లోహభస్మ నో మృతీకరణమ్
యావత్సత్త్రిఫలా తస్మాద్భవేద్భాసి చతుర్థణమ్. 122
- అష్టావశేషం క్వథయే తాక్వాధస్య సద్భవం ఘృతమ్
ఘృతమల్యం కాస్తభస్మ తామ్రపాత్రే పచేత్త్రియే. 123
- లోహదర్వాశ్చ ప్రచలయన్యావ చ్ఛుష్కతి తద్రసః
తావస్మృద్వగ్నానా చాచ్యం లోహతుల్యాం సితాం ఓషేత్.
అమృతీకరణ మిత్యుక్తం సర్వయోగవహం పరమ్
- లోహపాకభేదః
- లోహపాకం ప్రవక్ష్యామి తద్భవేత్త్రివిధం ప్రియే. 125
- మృదుమధ్య ఖరాప్రోక్షా జమ్బీర సద్భవో మృదుః
మధ్యమః పిష్ట సద్భవో వాలుకా సద్భవః ఖరః. 126
- కాస్తలోహ రసాయన సేవాక్రమః
- అథ సేవాం ప్రవక్ష్యామి కాస్తలోహస్య భస్మనః
సుముహూర్తే శుభదినే పూజితేతాది దేవతా. 127
- సేవేత సిద్ధిదం దివ్యం కాస్తభస్మ రసాయనమ్
శుద్ధజేహ్వా విరేకాద్వై రభ్రభస్మ పురాపియే. 128
- మాషమేకంతు సేవేత తస్మాచ్ఛుద్ధ పుర్రభవేత్
మాషమాత్రం కాస్తభస్మ గుణ్ణమాత్రాభ్ర భస్మచ. 129
- ద్వివిష్కం త్రిఫలామార్గం మధుసర్పి స్సమన్వితమ్
విహేత్పాత్ర ర్విశుద్ధాత్కా నానదానాది కర్మభిః. 130

అనునీయం తతోహోహన్దవ్యం మప్తిగుణం పయః
ధారోష్ణం తదభావేతు కృత్వాక్షీరం సమాంబుకమ్. 131

యావత్ క్షీణజలం క్వాధ్వం క్షీరంచాను పితేత్రియే
తదనాత్మేవ పరాక్వాధం గుఢచ్యావా కమాయకమ్. 132

ఇత్యేకమాసం సేవేత క్రమాద్ ద్విత్రి చతుష్టయం
ప్రతిమాసం మాసగుణ్ణా వృద్ధిః కాంతాభ భస్మవోః. 133

ఏవం షోడశమాసాంతం వృద్ధిః షోడశ మాత్రకాః
పూర్వోక్తవద్విధిం త్యాజ్యం కుర్యాత్సిద్ధి మనాపుయాత్.

అస్య పత్నరయోగేన క్షుద్రామయ వినాశనమ్
ఏతత్ ద్వివర్ణయోగేన మహారోగ ప్రణాశనమ్. 135

త్రివర్ణాత్పలితం హన్తి చతుర్వర్ణాద్వలిం హరేత్
పంచమాదప మృత్యుముం మక్షేప్యాదాయప శ్మతమ్. 136

త్రయోదశాబ్దే దేవత్వ మిప్రోత్సంచ చతుర్దశే
తథాపంచదశాబ్దేచ సర్వలోక ప్రియోభవేత్. 137

సప్తాబ్దే సూర్యవద్దీప్తిం దశమే సిద్ధిమేలనమ్
వైద్యాధరం సమాప్నోతి వర్షచైకాదశే ప్రియే! 138

షోడశాబ్దేఽన్త సిద్ధి స్సాస్యత్సత్యం సత్యం మహేశ్వరీ!

కాంత దృతిక్రమః

సువర్ణదృతి వత్కాంతదృతి స్సాస్యతూర్వ వత్ప్రియే. 139

కాంత దృతిర్భవే శ్శస్య కాంతలోహస్య శస్యవత్

లోహభేదాంతద్గుణాశ్చ

కిట్టం ముడ్డం తథాశీర్ణం కాంతం పూర్వోత్తరోత్తరమ్. 140

గుణాభ్యాస్సస్య ర్దశశత సహస్రం లక్షకం క్రమాత్
శతాధికో భవేత్కాంత స్తేవైషణానాం రసాయనమ్. 141

త్రిదోష శమనం దివ్యం సర్వరోగాపహరకమ్
కాన్తిం రుచ్యంచ తక్షవ్యం హృద్య :మాయుష్యదం శుచి.

శ్శైర్యం దార్ద్యంచ ధామనాం బలవచ్చ రసాయనమ్

అక్షరకోత్పత్తి - తద్వేదాలక్షణాంచ

- అథాక్షరం ప్రవక్ష్యామి తదుత్పత్త్యాదికం క్రమాత్. 143
- పురాక్షరం క్షీర్యతే శ్వేతద్వీపే మహారే. 144
- ఇద్వాక్షరం కమలావాసే గాయత్రీ ప్రముఖై స్సహ. 145
- అయన్తరీ ముత్తైర్దివ్య మునిదూతైశ్చ సంయుతా 146
- సంచిత్రీడే మహామాయా చిత్తజా నవరూపినీ. 147
- అనన్తాశ్చ కణాక్షామే న్యపతన్ బహవో దృశోః 148
- తదా చతురుతీ కాతా తతస్సాన్వదు సుతన్తే. 149
- తీరే త్యక్త్యాచ తద్వత్త్రం స్వాత్వా కైలాస మాయతూ 150
- వాత్వా వశేన తద్వత్త్రం క్షీరాక్షా న్యపతత్తదా. 151
- దేవాసురై ర్మధ్య మానా త్తస్మాత్ క్షీరాముఖే ప్రదా 152
- సమభూ త్తదక్షా నత్త్రం చతుర్థాక్షరం సంజ్ఞకమ్. 153
- కృష్ణాక్షరం సాక్షానాథం పీఠం దేవ్యజ్ఞి శేషనాత్ 154
- రక్తం తస్యరజో రూపం ష్డమం శ్వేతమ భూదితి. 155
- చతుర్విధం తదాలోక్య రసజస్థ నకారణమ్ 156
- రసాయనం లోగహరం సర్వసిద్ధి ప్రదాయకమ్. 157
- ఇత్యుచితే సురాస్సర్వే నాక్షాదమృతే సంమితమ్ 158
- శ్వేతం రజతకాశ్యేషు త్రయమవ్యక్తు వర్ణకే. 159
- సర్వం రసాయనే యోజ్యం రక్తపీఠ పితాసితమ్ 160
- శ్వేతా చృతగుణం రక్తం రక్తాత్పీఠం సహస్రకమ్. 161
- పీతాల్పక్ష గుణం కృష్ణం క్షేయం లోహం రసాయనే 162
- ప్రత్యేకం తాని జాయంతే చతుర్థా జాతితః క్రమాత్ 163
- పీనాశం దద్ధరం నాగం వజ్రచేతి చతుర్విధమ్ 164
- వజ్రం సమాహరేన్ముఖ్యం త్రైత్యన్యాని వివర్ణయేత్. 165
- పీనాశమగ్ని నిక్షేప్తం ముక్తాశే దలనంచయమ్ 166
- తత్సేవితం ములం బద్ధ్యా మారయే ద్రోగకారణమ్ 167
- దద్ధరం వహ్ని నిక్షేప్తం కురుతే భగ నిస్సృనమ్ 168
- తక్షుత్పాదయతే లోగ మక్ష్యన్యాయమనాథకమ్. 169
- నాగమగ్ని నిక్షేప్తం పూతాశరం వితనోతి యత్ 170
- తత్సేవయా మహావష్టం ముష్ణలాభ్యం భవేద్భవమ్. 171

గ్రామ్యలక్షణమ్.

- ఏతత్త్రితయ సేవాభి ర్జాయతే రోగపంచయః
వహ్నిస్థితంతు వజ్రాభం వికాదాన్నాచరే త్వచిత్. 158
- తస్మాద్వజ్రాభకం శిష్యం పతిః పితృ మృత్యుకమా
రాజహస్తా త్వరం గ్రాహ్యం ఖిణ్యేన తదాకరాత్. 159
- భారయక్తం పృథుదలం సిగ్ధం మోచ్యదలం సుఖమ్
కాచవద్భక్తి ట్టాభం వయోజ్యం తత్కదాచన. 160

ధాన్యప్రకమ్

- పూర్వోక్త లక్షణాయతం వజ్రాభం ధమయే దృఢమ్
అర్కశ్చరా కనాలేచ నోమూత్రే త్రిఫలాసే. 161
- మేఘనాథ రసేచేత్థం నిషీపే త్రేఘ తత్త్రిధా
సమ్యగ్దలం మోచయిత్వా మేఘనాదా మ్లుయోర్ధ్వైః. 162
- భావయే దాతపే త్రివేక్లత్తం పిష్ట్యైః పశ్యతే
నిషీప్య ధాన్యసహితం బద్ధ్వా తత్కాంచికే పునః. 163
- కరాభ్యాం ఘట్టయేద్ధాభం సూక్ష్మం తత్కాంచికే స్రవేత్
తత్కుర్యాదాతపే శుష్క మేరిధ్యాన్యా భకం స్ఫుతమ్. 164

అప్రక సత్వపాతనమ్

- కాస్తవత్సర్వ పఠన మభకస్య భవేత్ప్రియే!
హోమరూప్యం మాషీకంచ వైక్రాస్తం మధుటంకణమ్. 165
- గుణ్ణాగుడం ఘృతం భల్ల (బిల్వ) మేకైకం దశనిష్కకమ్
పిష్ట్యైః పయసా కార్యావటికాః కర్ణమాత్రకాః. 166
- శతనిష్కైః ప్రసవ్యైః స్థి నిర్వృతే వటికాః షీపేత్
ఏకైక ఘటికా మాత్రం వట్ట్య మేనానిశ్చనైశ్చనైః. 167
- యావత్తత్సర్వ శేషంస్యా త్తావథామ్య మతిర్ద్వితైః
ఇద మభక సత్వంతు దేవయోగ్యం రసాయనమ్. 168

అప్రక సత్వభస్మ

- చూర్ణీకృత్యా భిసత్వం తస్మేఘనాదః పునర్నవా
సూరణోఽగ్నిదలం ముస్తా జమ్బూరస్తాత్మ మూలికా. 169

త్రిఫలా వజ్రవల్లిచ శాక్తేరీ మునిచం తథా
అష్టవర్ణో వటజటా కారౌస మునిశిగ్మకమ్. 170

ఏకవీణా కోటిలాక్షీ సర్వాక్షీ తులనీ వచా
శేటూరీ బాగుచీ కన్యావైకేకస్య రసైః పృథక్. 171

మర్దనం ఘర్మపాకం చ ప్థాలీపాకం పుటం క్రిమాత్
ఏకైకాహం ప్రకుర్వీత తతోదర దమాక్షికే. 172

సత్యపాదశ భాగేన యోజ్యం శేష్యం వరారసైః
పుటపాదశ పర్యవ్రం కుర్యాదేవంహి భైరవి. 173

పూర్వోక్త వత్సాదమృతీకరణం కాస్తసత్యవత్
నిరుద్ధం భస్మభవతి చాయురాగోగ్య దాయకమ్. 174

అత్రక సత్త్వ సేవాక్రమః

అథసేవాం ప్రవక్ష్యామి ఘనసత్త్వ రసాయనే
వమనాది వికుఢాత్మా పూజితస్వప్న దేవతః. 175

గుణామాత్రాఽత్ర సత్త్వంచ ద్విసేషం త్రిఫలా రజః
మధ్యాభ్యాభ్యాం లిపేత్ప్రాతః లేకమాసం భజే దితి. 176

ఏవం పాదశ మానాస్తం మాసవృద్ధి క్షమేణై
గృహ్యేవృద్ధి ర్భవేద్దేవి! శేవేతేథం రసాయనమ్. 177

పూర్వోక్త వర్షిణిం త్యాజ్యం ప్రకుర్వీత సుశేషిరీ!
వృక్షేణ దేహశుద్ధిస్యాత్ ద్వివర్షాదామయా చుష్కతః. 178

త్రివర్షరావృహగోగ నాశనం భవతి భవమ్
చతుర్వర్షా వృహకాద్వి బలవీర్య ప్రవర్ధనమ్. 179

పంచవర్షా దేహదార్ద్ర్యం పశ్యే వాక్సర్ధి మేలిహి
సప్తమే దివ్యదృష్టిస్యా దప్తమే విష నాశనమ్. 180

నవాష్టే నీధికామేతి తతో విద్యాధరో భవేత్
ఏకాదశాష్టే త్విజ్ఞోత్సవం ద్వాదశే బ్రహ్మకాథవత్. 181

త్రయోదశాష్టే విష్ణుత్వం రుద్రత్వంచ, చతుర్దశే
ఈశత్వం పంచదశే హృదయాష్టే పదాశివః. 182

అనిమాది యతస్త్వరీ సర్వస్థైః సర్వకృదృపేత్
అత్రకదృతిః

అథాభావ్యుతిం వక్ష్యే కన్యూకే కన్దవచన. 183

- కవితీర్థ కేశవైశే ప్రత్యేకస్తు త్రిభా వచితే
 మూషాయాద్విదావయిత్యా తదభివ్యవృత్తిర్యవేత్. 184
 భస్మీకుర్యాత్ప్రయత్నేన దృతిమభ్రకవత్సవత్

అబ్రుకగుణాః

- మద్రస స్వర్వరోగఘ్ని త్రిదోష శమనః పరః. 185
 వీర్యాయ్యవ్య బలప్రజ్ఞా కాన్తిరూప వివర్ధనః
 వపుర్ధార్ధ్య ధైర్యయ్యుక్తో వలీపలిత మృత్యుహః. 186
 రుచ్యో వృష్యో లఘుశ్శీతో మేధ్యస్థిగ్ధో రసాయనమ్
 అభ్రకం దీపనం గ్రాహి శ్రేష్ఠం పారద బద్ధనమ్. 187
 పక్షజిహ్వత రాజస్య భస్మీ భూతాభ్ర సత్వకః
 అభ్రస్య పత్రం రోగఘ్నం తచ్ఛసత్వం దృఢజ్వరమ్. 188
 చేతసత్వం (!) మృదుహరే ద్దృతిస్తాంశ్చ దర్శితామ్.

ఇతి శ్రీశైరవోక్తే అనందకండే అమృతీకరణ

విశాస్తా సప్తమోల్లాసః

అష్టమ ఉల్లాసః

రసాయన సేవా

- సూతోవజ్రం సువర్ణంచ కాన్తలోహం తథాభ్రకమ్
 పంచైతా న్యమృతానిన్యః కల్పితాని నృగాం వయా. 1
 మత్తకాశిని యోనేత్రి సోపి సాక్షాన్మహేశ్వరః
 అహం రసో రసశ్చాహమావయో రస్తరం నహి. 2
 తేన యక్తాస్తు వజ్రాద్యా స్థిద్ధిదా స్ఫుర్వసంశయః
 పురుషం రససేవార్హం వదామి శృణుపార్వతీ! 3
 శ్రీశైల బాలకానాంచ నహి యోజ్యం రసాయనమ్
 బాలాః పంచదశాబ్దా యే కుమారా శ్రీంశదబ్దకాః. 4
 పంచాశదవర్షా దేశీయా యువానః పరికీర్తితాః
 అశ్వినం చ ధృవీరాః భవేయన్తే రసాయనే. 5

యథోక్తకాలే సిద్ధిస్సాన్యమహారస్య రసాయనాత్

తస్మాద్విగుణ కాలేన యావస్సిద్ధి ర్భవేత్సవమ్. 6

తస్మాత్త్రిగుణ కాలేన వృద్ధస్సిద్ధి మవాప్నుయాత్

జ్ఞాతవ్యాః క్రమశోదేవి! హ్యుత్తమో మధ్యమోఽథమః. 7

రసాయన సేవాక్రమః

పూర్వ మధికమగ్నియా తతః కాస్త రసాయనమ్

అథ కాస్తాధికం దేవి! పశ్యాద్ధేమ రసాయనమ్. 8

అథాధికం స్వర్ణయోగం కాస్త హోమరసాయనమ్

ఘనకాస్త స్వర్ణయోగం తతో వజ్రరసాయనమ్. 9

అథాథ్ర వజ్రసేవాం చ కాస్త వజ్ర మతఃపరమ్

ఘనాయ స్తాస్తగీరం చ హోమవజ్రం తతో భవేత్. 10

పశ్యాద్ద్రవ్య స్వర్ణవజ్రం కాస్తామృతద్రవ్యమ్

ఘనకాస్తం హోమవజ్ర మతః పారద భవేత్. 11

తథాద్రవ్య రసయోగం స్యాత్తతః కాస్తరసం భవేత్

ఘనకాస్తరసం దేవి! పశ్యాద్ధేమం భవేత్. 12

ఘనహోమరసం పశ్యాత్కాస్త హోమ రసం తతః

ఘనకాస్తం హోమసూతమతో వజ్రరసం భవేత్. 13

ఘనవజ్రరసం దేవి! కాస్తవజ్రరసం తతః

ఘనకాస్తం వజ్రసూతం హోమవజ్రరసం తతః. 14

ఘనహోమ పవీసూతం కాస్తహోమ పవీరసమ్

ఘనకాస్త స్వర్ణవజ్ర రసమస్మాత్పరం నహి. 15

ఉత్తరోత్తరత స్పర్శేతైతే సర్వగుణోత్తరాః

రసాయనాని పంచస్పర్శేతైకాని వరావనే. 16

రసాద్విద్యామథ భవాత్త్రిత్యమథ భవాదశ

చతుర్పురుషవాః పంచత్యేకః పంచాహోదభవః. 17

ఏకత్రింశద్వరాహోహో! రసాయన మితిపియే!

ఘనం కాస్తం హోమవజ్రం పారదశీతరేతరమ్. 18

పూర్వోత్తరోత్తర గుణా భవన్తి ప్రాణవల్లభే!

రసస్య క్రామణం వజ్రం హోమకాస్త ఘనం భవేత్. 19

వజ్ర సంక్రామణం హేమమకాంతం వ్యోమభవేత్ప్రియే !
 హేము కాంతభవం యోజ్యం కాంతస్యక్రామణం ఘనమ్
 అభస్యక్రామణం చాభస్యేనం సిద్ధిపదం యతః
 ఏకైకావధ సేవాయాం యథోక్తం క్రామణం భవేత్. 21
 యుక్తోద్విత్రి చతుః పంచ భైష్వజ్యైః క్రామణం పహి
 త్రిఫలా మధుసర్పిషి సామాన్య క్రామణం భవేత్. 22

ఇతి శ్రీభైరవోక్తే ఆనందకందే అమృతీకరణ
 విశాన్త అష్టమోల్లాసః

నవమ ఉల్లాసః

రసాయనార్హ రస సంస్కారః (ప్రథమః ప్రకారః)

శ్రీ భైరవీ—

రసాయనార్హాం సూతస్య సంస్కృతిం వదమేవిభో !

శ్రీ భైరవః—

శృణుపార్యతి ! యత్నేన సంస్కారం శీఘ్రనాదికమ్. 1

పునర్నవారపైః కేవలం ధాన్యాభం పారదం సమమ్

తప్తఖిలే దినం దేవి ! వజ్రమూహగతం రసమ్. 2

పచేహ్నాథర యస్త్రేచ పునస్సంమృద్యేచ్ఛరమ్

పూర్వద్రవై ర్యథాపూర్వం మర్దనం పాచనం పునః. 3

కృత్వైవం దశవారం తం పాత్యం పాతనయస్త్రకే

కుంధస్యాత్పరదో దేవి ! యోగ్యోయోగే రసాయనే. 4

(ద్వితీయః ప్రకారః)

దశమాంశం రసాద్గఢం తప్తఖిలే వినిశీచేత్

వరాజమ్బీర కన్యాగ్ని ద్రవైర్యామం విమర్దయేత్. 5

పాతయేత్పాతనా యస్త్రే కుర్యాదేవంతు సప్తథా

సగంధకం మర్దనంచ పాతనం భవతి ప్రియే. 6

కుంధస్యాత్పరదో దేవి ! యోగ్యోయోగే రసాయనే

(తృతీయః ప్రకారః)

తీలతైలై ర్హాహిషిక్తై ర్హృత్తై ర్మృద్ధామృకౌనచ. 7

1. జ్యోతిమాంసైర్దేజులం పాచ్యం లోహపాత్రే క్రమాగ్నినా
సప్తహం లోహదండేన చాలయన్ద్రవం ముహుః. 8
2. సార్వమూయూర విత్తేన భావయే దాతపే దినమ్
12. పాచయే తాపతినాయన్తే దరదం ఖరవహ్నినా. 9
3. శుద్ధో భవేచ్ఛతు ర్యామాతాపరదస్సన్య ద్రవనాయనే
20.

రసేతుస్మక్రమః

[ప్రథమః ప్రకారః]

- ఉర్ధ్వం పాత్రజీర్ణస్య సూతస్య సమగంధకమ్ 10
- నిక్షిపేత్సర్వ మూషాయాం గర్జేద్వాభ్యాం చతుర్ముఖమ్
కాకిమాచీద్రవం దత్వా నిరుద్ధ్యేనాం క్రమాగ్నినా. 11
- పచేద్దుండ(త్రి-స్తు)క యస్త్రస్థాం మూషాం యామ చతుష్టయమ్
భస్మనాజ్ఞాయతే సూతో యోజయేత్తు రసాయనే, 12

[ద్వితీయః ప్రకారః]

- ఖజీర్ణసూతం స్సుక్ షీరై స్సమం గంధం విమర్దయేత్
దినం తతో గర్భయన్తే పుటే భస్మతి పూర్వవత్. 13

(తృతీయః ప్రకారః)

- ఖజీర్ణసూతం తుల్యంశం లాప్తోర్థా మధు ఉబ్బణమ్
గుణ్ణాం భృజ్జరపై స్సర్వం దినమేకం విమర్దయేత్.
అద్భితం వజ్రమూషాయాం ధమేద్భస్మతి పారదః. 14

(చతుర్థః ప్రకారః)

- ఘనజీర్ణం రసం గంధం త్ర్యహం తుల్యం విమర్దయేత్.
అహిమూర్యా రసై ర్వాఽథ హృజామూర్యా రసేన వా
రసేన కీటమూరిణ్యః శ్వేతాంకోల రసేన వా. 15

- దినాపాత్రం కరీమాగ్నా మృణ్మయే సంపుటే దహేత్
తుమాగ్నినా వా త్రిదినా ద్భస్మీభవతి పారదః. 16

(పంచమః ప్రకారః)

- తప్తఖలేస్య వజ్రభస్మ జీర్ణే సూతే సమం త్ర్యహమ్
హంసపాదీరపై ర్గర్భ్యం వీక్షేర్దిత్వాపహో ద్భవైః. 17

లేయేద్వజ మూమాయాం తత్ర పూర్వం రసం యేనేత్
త్యహం తుమాగ్నినా పాథ్యం హంసపాదీద్రవైః పునః. 19

మర్దయే త్రిదినం గాఢం తద్దోలం పూర్వవత్పచేత్
ధన్వేధవతి సూతేన్ద్రః శబ్దమద్వేద్యం పన్నిధి. 20

జొ రి త ర స మారణమ్
(ప్రథమః ప్రకారః)

అధవత్స్యైరు దేవేశి! జారికం రసమారణమ్
ప్రథమం జారిణం కుర్యాత్సబీజం సురనాయకే. 21

అజారికం రసం మూఢః ప్రమాదాన్మోరయే ద్యది
మమ ద్రోహే స పాపిష్ఠో మహాపాతకవాన్ ధవేత్. 22

భ్రూణహః సురుహూలీచ గోమృత్త్రీ శాలామూతకః
తస్మాత్సర్వ ప్రయత్నేన నిర్యాజ్జారిణ పూర్వకమ్ 23

మారణం రసరాజస్య మమ బీజస్య పార్వతీ!
భారాయాం గోమయం దేం! స్థాపయిత్వా తతో పరి. 24

కక్వమూషాం వినిశీప్య తన్మధ్యే కటు తుమ్బిజమ్
తైలం నిధాయ సూతంచ నిశీపేచ్ఛ తతో పరి. 25

కాకమాచీరసా దేయ పైలతుల్యో వరావనే
శుద్ధ గంధం వ్రీహిమాత్రం దత్వా మూషాం నిరోధయేత్. 26

తమార్ధ్యం ఖాదిరాక్షార పూరితం శ్రావకం న్యసేత్
జ్జ్వత్వా తిథ్వాజ శీతత్వం పునర్గంధంచ తైలకమ్. 27

కాకమాచీద్రవం దత్వా వహ్నిమేవం పునః పునః
అధస్తా ద్గోమయం సాప్తముపరిష్టాచ్ఛ పావకమ్. 28

కాకమాచీ ద్రవస్సూత పైలం చైత త్రయం సమమ్
జారయే త్తద్దగం గంధం రసస్వేదే ముఖకృతిః. 29

దినం జమ్బీర నీరేణ మర్దయేత్తం రసం పునః
చతుష్పత్యంశకం హోమ్యః పత్రం కణ్ఠక భేదనమ్. 30

మయూర పిత్తం తైలంచ లిపేత్సర్వప సంధవమ్
అథావే తైలపిత్తస్య చూలికా లవణం బలిమ్. 31

జమ్బీరస్య రసైర్మర్ద్యం తం రసం హోమపత్రకమ్
పాచయే త్పూర్వవ ద్వహ్నా జమ్బీరస్య రసైః పునః. 32

- సంపూర్ణాం రోగయన్మూషాం పూర్వవజ్జరయే తువః
ద్వాత్రింశ దంశకం హామ షోడశాశం తతోపరి. 33
- మర్దయే జ్జరయేదేవం తత స్సూతస్య మారణమ్
సమూలాం కుమ్భిమాదాయ గపాం మూత్రేణ శేషయేత్. 34
- దినమేకం తద్రసేన మర్దయేత్పారదం సుధీః
సంపుటే కాస్తజే కిప్త్యా వోధ్యాభశ్చ నియామకాన్. 35
- చుల్యాం మృద్వగ్నినా పాచ్యం దినం భస్మ భవేద్రసః
అక్షీణో మృత్యునాశీ స్వాజ్జరాదారిద్ర్య నాశనః. 36

(ద్వితీయః ప్రకారః)

- వాసితం పారదం కర్షమప్యగుణ్ణా స్సువర్ణకమ్
మృతం వజ్రం చతుష్టణ్ణం మర్ద్య. హంసపదీరసైః. 37
- తప్తఖల్వే వజ్రమూషాగతం కృత్వా నిరోధయేత్
పచేద్భూభర యస్తేచ పున రాదాయతం రసమ్. 38
- హంసపాదీ ర్ద్రివై ర్మర్ద్యం తప్తఖల్వే దినత్రయమ్
పూర్వవద్భూభరే యస్తే పచేద్భూతం పునఃపునః. 39
- ఏవంశతపుటం కృత్వా భస్మస్యాద్రక్త వర్ణకమ్
ఏతాని రసభస్మాని శస్తానిచ రసాయనే. 40

రసాయనయోగాః

(అథ క ర సా య న మ్)

- ఏకద్విత్రి చతుష్పణ్ణ యోగయక్తం రసాయనమ్
క్రమద్వత్క్యమి దేవేశి! తత్రా ప్యథాక సేవనమ్. 41
- నమనాది విశుద్ధాత్మా త్యక్తతైరాముకాది కః
పూర్వ వద్భస్మయ్యేవ్యోమ సత్వం భృజైవరారసైః. 42
- త్రిస్సప్తభా భావనీయం ప్రాతుష్టణ్ణద్వయం భజేత్
ససితం తదను తైద్రం ఘృతై స్సత్రిఫలం లిహోత్. 43
- ద్వాత్రింశ ద్గుణ్ణకా వృద్ధిః క్రామణం కర్షమాతకమ్
ఏవం షోడశమాసాస్తే సర్వరోగా ద్విముచ్యతే. 44
- సభవేత్కాస్తసేవార్హ స్త్యేవ ముభక సేవయా

(కాస్తరసాయనమ్)

- పూర్వవద్భస్మయేతాన్తం వరానిగ్ధే భృగ్జైః. 45
 రసస్త్రిప్తవారాణి మర్దయే ద్భావయే త్రమాత్
 ఔద్రాజ్యభ్యాం లిహోత్పాత ర్నిత్యం గుణ్ణద్వయోన్మితమ్
 అనుభక్త్యం సిన్ధువార వరాభృగ్భ భవం రజః
 మధ్యాజ్యభ్యాం కర్షమాత్రం శుద్ధాజ్ఞో వమనాదిభిః. 47
 ద్వాత్రింశ ద్దృజ్జికావృద్ధిః పరమావిధి రీశ్వరి!
 భవేత్సోడశ మాసాన్తా జ్వరావ్యాధిభి రుచ్ఛితః. 48
 కాస్తస్య సేవయా పశ్యా ద్భవేతాన్తాన్త్రాభ కాన్తకః

(కాస్తాత్రరసాయనమ్)

- మృతంకాస్తం ఘనం తుల్యం ఛాతీ భృగ్భ పున ర్నివాః. 49
 ద్రవై రేషాం పృథజ్జర్ద్యం కల్పేగుణా ద్వయం లిహేత్
 శర్కరా మధు సర్పిర్భి శుద్ధాత్మా వమనా దిభిః. 50
 భృగ్జామలక వర్షాభూ చూర్ణం క్రామణ ముత్తమమ్
 మధ్యాజ్యై రనులేహ్యం తద్వాత్రింశ ద్దృజ్జికావధి. 51
 మాసషోడశ యోగేన వలీపలిత జిదృలీ
 కాన్తాత్ర సర్వ భజనా ధేమ సేవార్హ్నో భవేత్. 52

(స్వర్ణరసాయనమ్)

- పూర్వవద్భస్మయే తస్వర్ణం దశమూలకపాచయతః
 ఏకవింశతి వారం తం మర్దయే ద్భావయే త్రియే!. 53
 మధ్యాజ్యభ్యాం ముగ్ధమానం లిహోత్పాత ర్నిశుద్ధభిః
 గుడుచీ త్రిఫలా క్వాథం పలంచాసు విజే త్సుధీః. 54
 అష్టగుణ్ణావధి ర్వృద్ధి ర్భవేత్సోడశ మాసతః
 తేజస్వీ బలవా న్ధీమాంశ్చక్షుష్మా న్నోగవర్జితః. 55
 పలీపలిత నిర్ముక్తి త్రికాల విషజి ద్భవేత్

(స్వర్ణాత్రకరసాయనమ్)

- పూర్వవద్భావయే తస్వర్ణం తస్మాద్విగ్ధ మభ్రకమ్. 56

దశమూల వరాభిషేకావధై రాభవ్యం త్రిసప్తదా
ప్రత రాష్ట్రత్రయం శేష్యం మధ్యాహ్నైః క్రామణం
పలం గురునాథం లిహాత్

పలం గిడుచి. వి. 57

చతుర్వ్యతి గుణానాం పృథ్విశ్చ తదను సార్వతి !
మానసోదక తామసోదకైశ్చ పృథ్విశ్చ తదనుమావధిః.

మూసమొదట యోగేన దివ్యతేజా మహాబలః 58

(५०६) २१

భార్య మనసుయే స్వర్గం కాదు స్వర్గద్వితాగమ
కాశీఫలైర్నివసేత్ భార్యే సర్వయే శ్రీ-మాత్. 60

సత్యం భక్తేత్యావత్ ప్రమాదం విచేదన
చతుర్విధతా గుణాదుల సురేశ్వరి !

పశువులకితా గుణవృద్ధి స్ఫూర్తర మావధి: 61
మానుషజత యోగం బలీయిత వృత్తా: 62

అక్షరములు వ్రాసినట్లుగా ఉన్నాయి. 62
అక్షరములు వ్రాసినట్లుగా ఉన్నాయి. 63

(ప్రతిభా రసాయనమ్)

పూర్వవ్యాసయే తస్యైకం కావ్యసత్త్వాభి సత్త్వమ్
సమాని త్రిశ్చైతాని భావయేచ్ఛ (త్రిపత్తయే,
ముక్తి విధిసా కావ్య సత్త్వమ్)

ముష్టి విముక్తికా శృంగిళానికేగా పాదరతి ! 64
 మామత్రయోన్మిత ప్రాతస్సిహాస్ జేద్ర మృతాపుతమ్. 65

మృత్యువాదం కర్మమూత్రం మహావ్యాఖ్యానం లిపీదశ
గోరీం పలమూత్రం చ విశేషతదను సార్వత్రి. 66

సామంత్యమును పొందుకొని
సామంత్యమును పొందుకొని

భాగ్యము భాగ్యము భాగ్యము భాగ్యము భాగ్యము
 (భాగ్యము భాగ్యము భాగ్యము భాగ్యము భాగ్యము)
 భాగ్యము భాగ్యము భాగ్యము భాగ్యము భాగ్యము

భావయే త్వప్రకాశమేవాత్మ (ప్రతిమాత్రం తేనాత్మం తేనాత్మం తేనాత్మం) 68

పుతిమ ద్రవ్యతంబు నుపిబిధా శీరసం పలయ్ 69

వల్లావధి ర్భవేద్వృద్ధి ర్భావహాశ యోగతః
చిరజీవీ వజ్రకాయో దివ్యదృష్టి ర్మహాబలః. 70
వజ్రస్య సేవయా యోగోభవేద్వజ్రాభ్ర భక్షణే

(వజ్రాభ్ర ర సా య న మ్)

పూర్వవ న్నారయే వ్యోమ వజ్రం వజ్రాచ్ఛకుర్గుణమ్. 71
ఘనం ధాత్యా శ్శతావర్యా రసై ర్భావ్యం త్రిసప్తధా
యవమాత్రం లిహేత్సాత ర్మధ్యాభ్యాభ్యాం లిహేదను.

ధా తీ శతావరీసీరం క్రామణం పలమాత్రకమ్
చతుర్గుణావరావృద్ధి ర్భవేద్భోజక మాసతః. 73

వాక్సృద్ధి ర్దివ్యదృష్టిస్యా ద్వేవతా సదృశప్రభః
సేవయా ఘనవజ్రస్య కాస్తవజ్రార్హకో భవేత్. 74

(కాస్తవజ్ర ర సా య న మ్)

పూర్వవ ద్భస్మయేద్వజ్ర కాస్తం వజ్రాచ్ఛకుర్గుణమ్
కాస్తం త్రిసప్తధా భావ్యమశ్వగ్ధా వరారసైః. 75

యవమాత్రం షోడశమై గ్దుక్తం శేష్యాం దినోదయే
అశ్వగ్ధా వరాచూర్ణం కర్ణం గోపయ సావితేత్. 76

చతుర్గుణావధి ర్జేయావృద్ధిస్యా త్పరమావధిః
మాసహోడక యోగేన బాలసూర్య సమద్యుతిః. 77

మహాబలో మహాతేజా వాక్సిద్ధ సిద్ధతాం వ్రతేత్
సేవయా వజ్రకాస్తస్య వజ్రకాంతా భ్రకార్హకః. 78

(వజ్రాభ్ర క ర సా య న మ్)

పూర్వవ న్నారయేద్వజ్రం కాంతాభాణిద హీరకాత్
చతుర్గుణేద కాంతాశ్చే వరాభృజ్జ కురణ్ణజైః. 79

రసై ర్త్రిసప్తధా భావ్యం యవమాత్రం లిహేత్త్రియే!
సమధ్యాభ్యం భృజ్జవరా కురణ్ణకరజో యుతమ్. 80

పలం పితేచ్చ గోక్షీరం చతుర్గుణా వరావధిః
మాసహోడక యోగేన గురదృష్టి ర్మహాబలః. 81

అవ్యాహత గతి ర్గీర సిద్ధసంఘేన వర్తతే
కాస్తాభ్రవజ్ర భజనా ద్యోగ్యస్యా ధేమ వజ్రయోః. 82

(స్వర్ణ వజ్ర రసాయనమ్)

పూర్వవన్మాయే ద్వజం స్వర్ణం వజ్రాద్విభాగకమ్
సువర్ణవజ్రం వర్ణాభూ రస్తైర్భావ్యం త్రిస్తభా. 83

ప్రహేమేయం లిహే త్వాద మృతాభ్యాంచ పునర్నవామ్
కర్ణం పంచ గోక్షర మనుషేయం సురేశ్వరి! 84

ద్విగుణావధి పృథ్విన్యా న్నాహోదశ యోగతః
చిరకాలం భవేజ్జీవీ వలీలీత వర్జితః 85

వజ్రహోమోప యోగేన స్వర్ణాభ కలిశార్దకః
(స్వర్ణాభ్ర వజ్ర రసాయనమ్)

పూర్వవ ద్భస్మయే ధేమ ఘనవజ్రాణి పార్వతి!
హీరకా ద్విగుణం స్వర్ణం స్వర్ణాదభ్రం ద్విభాగమ్ 86

మునీ కర్ణసారేణ భావసేయం త్రిస్తభా.
యవమాత్రం లిహేత్పాత ర్మహాభ్యాభ్యాం పిబేదను 87

కర్ణం న్యా న్సుసలీచూర్ణం గోక్షరం పలమాత్రకమ్.
చతుర్గుణావధి ర్మృథ్వి ర్నాహోదశ యోగతః 88

మృత్యుంజయే జ్ఞరాహీనో వజ్రకాయో మహాబలః
ఏతస్య సేవయా వజ్ర హోమకాన్తార్దకో భవేత్ 89

(స్వర్ణ వజ్ర కాన్త రసాయనమ్)

వజ్రకాన్త సువర్ణాని పూర్వవ న్నాగితానిచ.
వజ్రాతువర్ణం ద్విగుణం స్వర్ణాత్కాన్తం ద్విభాగమ్ 90

ధాత్రీభృజైరస్తై ర్మృద్య మేకవింశతి వారకమ్.
యవమాత్రం లిహేత్పాత ర్మహాభ్యాభ్యాం పిబేదను 91

ధాత్రీభృజై భవంహూర్ణం కర్ణం గోదుగ్ధకం పలమ్.
గజ్జాచతుష్టయీ ర్మృథ్వి ర్నాహోదశ యోగతః 92

వలీలీత విరుక్తో దివ్యోజా మహాబలః
ఏతస్య సేవయా కాన్త స్వర్ణవజ్రాభ కాన్తకః 93

(స్వర్ణ కాన్త వజ్రాభ్ర రసాయనమ్)

భస్మయే క్స్వర్ణ కాన్తాభ్ర వజ్రాణిచ యథోక్తవత్.
(స్వర్ణ కాన్త వజ్రాభ్ర రసాయనమ్)

భస్మయే క్స్వర్ణ కాన్తాభ్ర వజ్రాణిచ యథోక్తవత్. 94

- జ్యోతిష్మతీ రస్యై రాభ్యవ్య మేకవింశతి వారకమ్
యవమాత్రం లిహే త్సార ర్మధ్యాజ్యభ్యాం విభేదనః. 95
- అశ్వగన్ధా కన్ధచూర్ణం కర్ణం గోదగ్ధకం పటమ్
గుణ్ణాచతుష్టయీ వృద్ధిః పరమావధి రీశ్వరి. 96
- మాసపోడక యోగేన సామోది స్త్రీసమో భవేత్
ఏతస్య సేవయాదేవి! రసం సేవిత మహతి! 97

(ర స త స్మ)

- ధాన్యాభ్రం పారదం మర్ద్యం త ప్రఖల్వే దిశ్రయమ్
త్రిఫలా ౨౨రగ్వధనిశా కుమారీ కృష్ణఘృతైః. 98
- పునర్నవాగ్ని జంబీర భవైర్నిరై నిమర్దయేత్
పాతయే త్సారనాయస్త్రే త్వనం మర్దన పాతనమ్. 99
- కుర్యా త్త్రివారం శుద్ధస్వా త్సారదో దోషవర్జితః
నియామకై ర్మర్దయేత్తం మూషాలేపం, నియామకైః. 100
- కృత్వాతం మర్దితం సూతం మూషాయాం నిశీ పేత్సుధీః
అస్థ్యైత్యా భూధరాభ్య యస్త్రేపాచ్ఛం సుశీశ్వరి! 101
- ఏవంచ సప్తధా కుర్యా న్మర్దనం పుటపాచనమ్
రసభస్మ భవే చ్చుభ్రం యోజ్యం యోగే రసాయనే. 102

ఆ రో ట క ర సాః

(అ భ్ర త తీర్థ ర స త స్మ)

- అథ చారోటకరసం దేహసింధ్యేక కారణమ్
మాషమాత్రం లిహే త్సార ర్మధ్యాజ్య త్రిఫలై స్సహ. 103
- ధారోష్ణం గోమయః సేయం పలమాత మనుషియే
అష్టగుణ్ణావధిం వృద్ధిం కృత్వా పోడక మాసకమ్. 104
- వలీలతి నిమ్మక్తో జవే దాచస్త్రీతారకమ్
ఏతస్య సేవయాదేవి! హ్యభ్రసూతార్హకో భవేత్. 105
- ముఖకృతే రసేదేవి! చతుష్పత్తిక నిమ్మకే
అభ్రసత్వం నిమ్మమాత్రం శీఘ్రా జమ్బీరజైర్ద్రవైః. 106
- త ప్రఖల్వే మర్దయేచ్ఛ దినం కచ్ఛపయస్త్రీకే
సలిడంచ పచే త్పశ్చ త్తమాదాయ నిమర్దయేత్. 107

- అభ్యంత్రం ద్వినిష్కంచ జమ్బూరాష్ట్రేన పార్వతి !
తప్తఖల్వే కచ్చపాఖ్యే యస్త్రే పచనకర్మచ. 108
- తృతీయేచ చతుర్విష్కంచ చతుర్థే పంచమే క్రమాత్
అష్టనిష్కాభ్యంత్రం చ ద్వాతీతం పంచమ పాతనే. 109
- ఘనపోడశ నిష్కంచ షష్ఠే ద్వాతీతం దంశకమ్
ఘనసత్వం సప్తమే స్యాత్ సమమేవహి పార్వతి. 110
- పారదేభ్యః సత్వస్య జారణా భవతి ప్రియే !
ఏవంజాత సూతేష్ట్రం భస్మీకుర్యా చ్చపూర్వవత్. 111
- పలంబైత త్సూతభస్మ వ్యోమసత్వం చతుష్పలమ్
భృజ్జిరాజ ద్రవైర్మద్యం మూషాయా మథయే ద్దృఢమ్. 112
- కక్కుటాఖ్యే పుటే పంచా త్సాన్వజ్జీతం సమాహరేత్
త్రిఫలా భృజ్జైశ్చీరై ర్భావయేత్ తత్త్రిసప్తభా. 113
- మథ్యాజ్యాభ్యాం గుణ్ణామాత్రం లిహేత్సూత ర్విశుద్ధః
పిబేదను వరాక్వాభం పలం నియతమానసః. 114
- గుణ్ణాపోడశికా వృద్ధిః సేవ్యం పోడశ మాసతః
అచన్ద్రితారకం జీవే ద్వలీపలిత వర్జితః. 115
- ఏతస్య సేవయా కాస్త్ర సూతసేవార్హణో భవేత్
(కాస్త్ర జీర్ణ ర స భ స్మ)
- ముఖకృతే సూతరాజే యథాభూ దభజారణా. 116
- తద్దైవ కాస్త్రసత్వస్య జారణా భవతి ప్రియే
మారయేత్సూర్వవత్సూతం కాస్త్రసత్వేన జారితమ్. 117
- ఏవంవిధం సూతభస్మ భావమేకం భవేత్సుసః
చతుర్భాగం కాస్త్రభస్మ మర్దయే త్త్రిఫలాముఖనా. 118
- మూషాయా మథయే త్పశ్చ త్పచేత్కక్కుటికే పుటే
తమాదాయ వరాన్చీరై ర్భావయేచ్ఛ త్రిసప్తభా. 119
- మథ్యాజ్యాభ్యాం లిహేద్గుణ్ణామాత్రం పాతర తన్వితః
అనుపేయంచ గోక్షీరం పలమాత్రం సుశేషవరి ! 120
- గుణ్ణా పోడశికా వృద్ధి ర్భావపోడశ యోగతః
దివ్యదృష్టిం భేదరత్నం ప్రాపుయా దైన్దికం పదమ్. 121
- ఏతస్య సేవయా సూత ఘనకాస్త్రార్హణో భవేత్
ముఖకృతరసే కుర్యాత్సూర్వవత్వ్యోమజారణమ్. 112

(కావ్య భక్తి జీర్ణ రసభస్మ)

సమం సూత్రస్య దేవే! పశ్య త్కార్యం విచక్షతైః । 122

పూర్వ తాత్పర్యమును జూరగా సూతరాల్పమా!

కావ్యసత్వాన్ని సత్వాభ్యాసం జారిత్రా పారదోయింది ! 124

సరసః పరుహీన స్సాస్య చాచ్యుల్యరహిత శ్శివః ।

తంరసం పూర్వవద్దివై కావచ్చె స్వాతిం రసమే । 125

పలుం త ద్విగుణం శ్లోమ సత్వభస్మం తత్సముమ్ ।

భస్మమై కాస్త సత్యసత్య మధ్యమేమం తయై తిథా । 126

భృగ్గదా తీ ఫలరసే తతో లఘుపుట పచేత్ ।

భృగ్గదా తీ ఫలరసే తతః లభ్యమాన్ |
భృగ్గదా తీ ఫలరసే శ్చాయాయాం భావయేదనమ్ |

శ్రీశైల మధుస్త్రింగ్ దుష్టానూతిం విహేదను ।

పీఠేతలంచ గాక్షరం వృద్ధిహావశ గజ్జికా ।

పాపములను గోరుచు వున్నాడని అర్థము. 128

మా సహృదయ యోగేన జనైరపిచ
వరసం శ్రవణా మాత్ర స్మర సేవారాజ్య భవేత్ ।

పతిస్య సేవయా సూత స్వర్ణ సేవార్హి

(స్వర్ణ రత్న స్మృతి)

(స్వర్ణ విజయ) పూర్వవత్ ॥

హేమశ్రీం సూతరాజం ధన్వంతరీయం
నమః నమః సూతరాజం పరిపూర్ణం పరిపూర్ణం ॥ 13

వనం విధం సూత్రధ్వం పలం స్వర్ణవర్ణం 13

భృగ్గదా తీ ఫలరస్స శ్చాయాయాం పవనాః
 శ్చాయాయాం పవనాః శ్చాయాయాం పవనాః

దుర్భాగం సంపుట పర్యావృత్త-కుటుంబాభివృద్ధి విభాగం 18

పునఃప్రసక్తా భుక్తి కార్తవ్య నిర్దేశం భవయ్య

మాషమాత్రం లిపీత్రాపరస్పర్యాజ్యభిన్నం 18

అనుచును గోక్షరం వృద్ధిబోధక మామగిను.

మానమోదత యోగేన దేవతల్ప శ్రీరాయమః । 18

సేవయా స్వరూపాతస్య మనసేవ రహస్యకః॥
(మనస్సు రహస్యం)

(స్వర్ణ ప్రకాశ రసవత్)

(స్వర్ణాభరణం)

ముఖ్యత రజిచా భస్మం జ్యోతిరముఖ్యత
 తేజస్వీభావం సమంజాసం తుహితం భస్మయేత్తతః ।

తెలిస్వరం సమంజార్యం తిహారం 4^వది
హానీరం న హానీరం పలం స్వరం పలం ద్వయమ్ ।

పూర్వోక్త వ తూతభస్మ పలం స్వీకరించు
తమముల కోములతో భస్మచైత్ర యోజయేత్.

చతుష్పలం వ్యూహసర్వ భస్మైః

- నీలీపత రసే మర్వం వరాక్వాభే దినంపియే !
 రుధ్వాతం సంపుటే పంచా దన్యై ర్విశతి గోమయైః ॥ 136
 నీలీరస వరాక్వాభై ర్భావయేత్తం తిసప్తధా ।
 గుణ్ణోక్త్యం లిహేత్కిల్యే మధ్వాభ్యాభ్యాం విబేదను ॥ 137
 పులమాత్రం వరాక్వాభం వృద్ధిహ్విడశ గుణ్ణికా ।
 మాసహ్విడశ యోగేన జీవేదాచన్త్ర తారకమ్ ॥ 138
 ఏతస్య సేవయాకాన్త హేమసూతార్హణో భవేత్ ।

(స్వర్ణకాన్త జీర్ణరస భస్మ)

- పముఖే పారజేకాన్త స్వం జార్యం యథోక్తవత్ ॥ 139
 జారయేచ్ఛ తథాస్వర్ణం ద్వాభ్యాం జీర్ణం సమం సమమ్ ।
 నిధినా భస్మయే త్సుతం కాన్త హేటక జారితమ్ ॥ 140
 తంరసం పుటేకుంచ హేమభస్మ పులద్యమమ్ ।
 చతుష్పులం కాన్త సత్వ భస్మయ్యుజ్జ్వల్య ద్యథావిధి ॥ 141
 శతావరీ వరాసీరైర్నినం సంమర్ద్య సంపుటే
 రుధ్వాతం కుక్కుటపుట పచేదాదాయ తం రసమ్ ॥ 142
 తిసప్తధా శతావర్య రస్యైర్భావ్యం వరారసైః ।
 గుణ్ణామాత్రం ఘృతేక్షేద్ర యుక్తం లేహ్యం విబేదను ॥ 143
 శతావరీ రసఃపేయః పులమాత్ర సురేశ్వరి ।
 గుణ్ణాహ్విడశికా వృద్ధి ర్మాసహ్విడశ యోగతః ॥ 144
 ఎలీపతి నిర్ముక్తః ప్రలయాన్తంచ జీవతి ।
 ఏతస్య సేవయా స్వర్ణకాన్తాభ రసభు గ్భవేత్ ॥ 145

(స్వర్ణకాన్తాభ జీర్ణ రస భస్మ)

- ఘనకాన్త సువర్ణానివై కైకాని సమానివై ।
 ముఖశృతస్య సూతస్య జారయే త్కుచశః ప్రియే ॥ 146
 ఘనాది జారితం సూతం మారయే త్సువర్ణవ త్సుధీః ।
 తస్మా ద్భస్మైతా త్సుతా ద్విగణం హేమం భస్మచ ॥ 147
 హేమతుల్యం మృతం కాన్తం కాన్తతుల్యం మృతం ఘనమ్ ।
 ఏతత్స్వర్ణం వరాక్వాభ మజ్జే భస్మై ర్సైర్ధిపమ్ ॥ 148

మర్దయే త్సంపుటే కుభ్యా పచే త్కృక్కుటికే పుటే ।
తదాదాయ వరాభృజ్జ ముడ్డినిరై త్ప బావయేత్ ॥ 149

త్రిసప్తవారం ఛాయాయాం ప్రాత ర్భుజ్జోన్మితం లిహేత్ ॥
శర్మరామధు సర్పిర్భి రను పేయంచ గోపయః ॥ 150

గుడ్డా షోడశికా వృద్ధి ర్భూషణోడశ యోగతః ।
వలీపలిత నిర్ముక్తో జీవేదాచప్త తారకమ్ ॥ 151

ఏతస్య సేవయా సూత వజ్రసేచార్హ్యో భవేత్ ॥

(వజ్ర జీర్ణ రస భస్మ)

సముఖే పాకజే కుర్యా న్భూర్వవద్వజ్ర జారణమ్ ॥ 152

వజ్రజీర్ణం రసంజేవి ! భస్మీకుర్యాన్న భూర్వవత్ ॥
భస్మీభూత రసాద్వజ్ర భస్మచ ద్విగుణం ప్రియే ॥ 153

కన్యాభృజ్జ వరానిరై ర్భి నం మర్ద్యంచ సంపుటే ।
కుక్కుటాభ్యే పుటే పచ్యా త్తమదాయాభ బావయేత్ ॥ 154

కన్యాభృజ్జ వరానిరై ర్భూవయేచ్చ త్రిసప్తభా ।
యవమాత్రం లిహేత్ ప్రాత ర్భూజ్జాభ్యాభ్యాం పిబేదను ॥ 155

గోక్షీరం పలమాత్రంతు వృద్ధిర్గుడ్డా చతుష్టయమ్ ॥
మూషోడశ యోగేన జీవేదాచప్త తారకమ్ ॥ 156

ఏతస్య సేవయా వజ్ర సూతవ్యోమార్హ్యో భవేత్ ॥

(వజ్రాశ్రక జీర్ణ రస భస్మ)

ఘనజీర్ణం వజ్రజీర్ణం భస్మీకుర్యా ద్రసం సుధీః ॥ 157

భస్మీభూతా ద్రవాద్వజ్రం ద్విగుణం వ్యోమభస్మచ ॥
చతుర్గుణంచ తత్సర్వ మేకీకృత్య విమర్దయేత్ ॥ 158

పరాక్వాళే భృజ్జ రసైర్భి నం సంపుటకే పచేత్ ॥
కృతే లఘుపుటే పశ్చాద్భూవ్యం భృజ్జవరానైః ॥ 159

త్రిసప్తభా సమభ్యాభ్యాం మూషమాత్రం పిబేదను ॥
గవ్యం గోక్షీరపలం పేయం వృద్ధి ర్గుడ్డాప్త కావధిః ॥ 160

ఏవం షోడశమాసేన జీవే దాచప్త తారకమ్ ॥
ఏతస్య సేవయా కాన్త వజ్రసూతార్హ్యో భవేత్ ॥ 161

(కాస్త వజ్రజీర్ణ రస భస్మ)

కాస్తం వజ్రం సమం జార్యం సముఖే పారజే డియే !
కాస్తహీరక జీర్ణం తం పారదం మూరయే తుస్సధీః ॥ 162

పూర్వోక్త విధినా కాస్తే! ఏ తత్పారద భస్మచ ।
పారదా ద్విగుణం వజ్రం వజ్రాతాః కాస్తం చతుర్గుణమ్ ॥ 163

సలాశపుష్ప స్వరసైర్దినం ముర్ధ్వంచ సంపుటే ।
రుధ్వా కుక్కుటకే పాశాచ త్తమాదాయాః భావయేత్ ॥ 164

సలాశపుష్ప నీరేణ భావయేత్తం త్రిసప్తభా ।
సమధ్వాజ్యం మాషమాత్రం లిహేనను విభే త్ప్రయః ॥ 165

అష్ట గుణ్ణావధి ర్వృద్ధి ర్భవే శ్లోడశ మాసతః ।
వలివలిత నిర్మూల్యే జీవే దాచస్త్ర తారకమ్ ॥ 166

ఏతస్య సేవయా వజ్ర రసకాంతా భకార్హకః ।
(కాస్త వజ్రాత్రక జీర్ణ రస భస్మ)

సముఖే పారజే హ్యేష కాస్త వజ్రాణిచ శ్రమాత్ ।
సమాని జారయే త్పశ్చ జీర్ణం తం మూరయే ద్రవమ్ ॥ 167

పూర్వవ త్పారదా ద్వజ్రం సమం వజ్ర చతుర్గుణమ్ ।
కాస్తం కాస్తసమం హ్యేష సత్త్వం చైతాని ముర్ధయేత్ ॥ 168

త్రిఫలా భృజ్జిరసై రుధ్వా సంపుటకే పచేత్ ।
లఘుగా ఽగ్నిపుటేనై వ తిమాదాయాః భావయేత్ ॥ 169

వరాభృజ్జిరసై రేకవింశతివార మాత్రపే ।
మాషమాత్రం సమధ్వాజ్యం లిహే త్పాత స్వేకుర్ధధీః ॥ 170

అనుపేయంచ శోషీరం వృద్ధి ర్దుష్టాప్తం భవేత్ ।
మాసహ్లాడశ యోగేన జీవే దాచస్త్ర తారకమ్ ॥ 171

ఏతస్య సేవయా హోమ వజ్రసూతార్హణో భవేత్ ।
(స్వర్ణ వజ్ర జీర్ణ రస భస్మ)

సముఖే పారజే తుల్యే హేమ వజ్రంచ జారయేత్ ।
తంరసం భస్మయే ద్దేవి! రసం వజ్రం సమం సమమ్ ॥ 172

తయోస్సమం మృతం హేమ వరాక్వాభేన ముర్ధయేత్ ।
తత్స్వర్ణం సంపుటే తీప్త్యా భూగరాభ్యే పుటే పచేత్ ॥ 173

174

తమాదాయా వరాక్వాతై ర్భావయేచ్చ త్రిసప్తధా ।
మాషమాత్రం లిపేత్ప్రాత స్తీలాజ్య మధుసంయుతమ్ ॥ 175

గోక్షీర మనుపేయం స్యా దప్తగుణ్ణావధి క్రమాత్ ।
మాసపోషక పర్యంతం శియాదా చంద్ర తారకమ్ ॥ 176

ఏతస్య సేవయా వ్యోమ హోమ వజ్రసార్థకః ।
(స్వర్ణ వజ్రాభ్రక జీర్ణరస భస్మ)

సముఖే పారజే వ్యోమ హేమవజ్రాణి జారయేత్ ॥ 177

పారదస్య సమాంశాని తత స్సూతం విమారయేత్ ।
రసకుల్యం మృతం వజ్రం తయో స్తుల్యం చ హోషమ్ ॥ 178

సర్వకుల్యం రసం వ్యోమ తత్సర్వం బ్రహ్మవీజకైః ।
తైలై త్ర్యుహం పేషయిత్వా సంపుటే మ్భాగకే పుటే ॥ 179

తం పలాశ క్షమాయేణ భావనా తైకవింశతిః ।
తంరసం మాషమాత్రంచ తైలం బ్రహ్మ దృవీజకమ్ ॥ 180

కర్షమాత్రం పిశేచ్ఛాను యావ ద్గుణ్ణాప్తకావధి ।
మాస పోషక యోగేన సిద్ధోవతి శాశ్వతః ॥ 181

ఏతస్య సేవయా కాంత హేమవజ్రం రసార్థకః ।
(స్వర్ణకాంత వజ్రజీర్ణ రసభస్మ)

ముఖ్యతే సూతరాజే కాంతం స్వర్ణం సమం సమమ్ ॥ 182

జారయే ద్భస్మయేత్తంచ తత్సమం వజ్రభస్మ చ ।
తయో స్తుల్యం మృతం హేమ కాంతం సర్వసమం ప్రియే ॥ 183

వరా భృగ్ని రసే పిష్ట్యా భూధకే సంపుటే పచేత్ ।
తతో భృగ్ని వరాసిరై రేకవింశతి భావనాః ॥ 184

వరాక్షౌద్రై లిపేత్ప్రాత స్మాషమాత్రం రసం సుధీః ।
గవ్యం పయఃపలం కియం వృద్ధిష్టోషక మాషికా ॥ 185

మాసపోషక యోగేన భవే త్సిద్ధసమః ప్రభుః ।
ఏతస్య సేవయా వ్యోమ కాంత హేమ పవీరసమ్ ॥ 186

సేవితుం జాయతేఽర్హోహ సంయతాత్మా మహేశ్వరః ।
(స్వర్ణకాంత వజ్రాభ్రక జీర్ణరస భస్మ)

ఘనకాంత స్వర్ణ వజ్రం జారయే త్సముఖే రసే ॥ 187

అపందకందః

- ప్రత్యేకం పారదశమ మేవం కార్యం సుశక్త్యరి
తతస్తం మారయే ద్యుక్త్యా రసతుల్యం మృతం వసిమ్ । 188
- తయో స్తుల్యం మృతం హేమ సర్వతుల్యం మృతం ఘనమ్ ।
ఘనతుల్య మయన్తా వ్రం సర్వతుల్యం సురధంతైః ॥ 189
- తైలైస్తత స్స పుటేచ క్షిప్త్యా భూధరకే పచేత్ ।
గుణ్ణామూలిం రసంతైతం లిహేత్ప్రత క్కుచిస్సుధీః । 190
- దేవదారుజ తైలేన కర్షమాత్రంతు పార్వతి ।
భాగోష్ణం గోషయః పేయం పలమూత మనుప్రియే । 191
- గుణ్ణాబోక్షక సర్వవ్రం మాసబోక్షక యోగతః ।
యథమం పారదం వ్రం శేవతే పక్షభు క్షదా ।
వ్యాధి జన్మ జరా మృత్యు వర్జిత సర్వసిద్ధి లాక్ ।
సర్వజ్ఞ సర్వగ సిద్ధ స్ఫుటిత పితామహః । 193
- విష్ణువత్ప్రాయతే విశ్వం హరితీవ హరస్వయమ్ ।
వాణీ తార్థా స్వయం దత్తే కల్పవృక్ష ఇవాపరః ॥ 194
- కన్దర్ప ఇవ కామాక్షీ స్సహస్రం సమయే త్త్వ జాత్ ।
సచ్చిదానంద రూపోఽయం రససేవీ భవే ద్భవమ్ ॥ 195
- ఘనాది ప్పూయోగోత్త మేకత్రింశ ద్రవాయనమ్ ।
భవతేహే వాధితం రహస్యం దేవదుర్గభమ్ । 196
- ఇతి శ్రీభైరవాక్షే ఆనందక్షే అమృతీకరణ విశాన్త
నవమోల్లాసః

దశమ ఉల్లాసః

(ముటికా సిద్ధిః)

- ప్రణమ్య పరయా భక్త్యా భైరవం భైరవీ శివమ్ ।
ఉవాచ వినయేనేనం లోకానాం హితకాక్షిణీ । 1
- దేవోన కృపామూర్తే సర్వాసు గాహక ప్రభోః ।
త్వత్పూజా న్య గూఢ్ఘాతం రహస్య మతిదుర్గభమ్ ॥ 2
- కాన్తాభ హేమకులిక రసభస్మ రవాయనమ్ ।
అతఃపరం మహాదేవ ! శ్రోతు మిచ్ఛామి భైరవ । 3

- ఏతైర్ననాద్యై రచిత ఘటికానాం రసాయనమ్ ।
శృత్వా సవినయం వాక్యం ధైరవ్యాప్త్యాది ధైరవః ॥ 4
- స్థితే త్యే త్యవచ వచనం తద్వత్కృమి రసాయనమ్ ।
శ్రీ ధైరవః- (1. మృత సంచీవిని ఘటికా)
శృణుపార్వతి! యత్సేన సావధానేన సామృతమ్ । 5
ప్రథమం జారణం కార్యం పశ్యాత్పరద బుధవమ్ । 6
తస్మా జ్వరణవీజాని ఘనాదీనాం వదామ తే ॥
గన్ధతాల శిలాకుత్థ ఖర్పరీ హింజులా మలాః । 7
భూనాగతాస్య కాసీన స్పృహవర్తాభ గైరిమ్ ॥
గాస్త్రతి తూర వై కాస్త్రా స్త్యేతే చూర్ణ సమాంశకాః । 8
సిద్ధచూర్ణ మిదం ఖ్యాతం శ్రేష్ఠ స్యా ద్బీజకర్మణి ॥
ద్యవ్య మేలోప లిప్తాయాం మూషాయాం నిశీపే త్ప్రియే । 9
కృష్ణసత్కాభ సత్వంచ ద్రావయే త్సమ శుల్బకమ్ ॥
సమిత్ర పంచకం తస్మి నిద్ధ చూర్ణం ముహు ర్ముహుః । 10
ఘనాద్దశ గుణం తేష్యం ధమే ద్దాశం వరాసనే ॥
ఘనసత్కా వశిష్ఠం స్యా ద్దమనీయంచ తావతా । 11
కాలేనేదం వ్యోమసత్వ బీజం జార్యం రసాయనే ॥
సముఖే పారదం బీజం చతుష్టప్త్యంశకే షీపేత్ । 12
తప్త ఖల్వేఽఘ్న వర్గేణ మర్దయే ద్దీపస త్రయమ్ ॥
తం సూతం కచ్చపే యస్తే సలిడే జారయే త్ప్రియే । 13
తతో ద్వాత్రింశ దంశంచ షోడశాంశ రసస్యతు ॥
అష్టమాంశం చతుర్థాంశం ద్వ్యంశం చైవ సమాంశకమ్ । 14
పారదే జారయేదేవం క్రమా ద్బీజం సుశీక్వరి ॥
సూతమేవం విధం వ్యోమసత్వం బీజసమం వ్రయే । 15
తప్త ఖల్వేఽఘ్నవర్గేణ మర్దయే దేకవాసవమ్ ॥
పిష్టం పారద రాజం తం జమ్బూరాస్త ర్వినిశీపేత్ । 16
దోలాయస్తేఽఘ్నయక్తే తం విపతే త్సప్తవాసరమ్ ॥
తమాదాయ బలిం షీప్త్యా సిద్ధచూర్ణేన పార్వతి! 17
తతస్తం భూధరే యస్తే పచ్చల్లఘ్న పుటనచ ॥

- యావత్కవితాం యాతి తావత్కార్యం ముహూర్తముః ।
 దోలాపాకం సిద్ధచూర్ణ లేపం భూధరకే పుటమ్ ॥ 18
- మృత సంతపిని నామ్న ఘటికా సర్వసిద్ధిదా ।
 వక్త్రాస్తరే గతే మూర్ధ్ని బాహూ కర్ణైః ఫలవా వహేత్ ॥ 19
- హేమ్నా సువేష్టితా సమ్యక్ స్వలీపలిత నాశినీ ।
 వక్త్రస్థా మృత్యుహా వర్షా ద్విషవిగ్రహ నాశినీ ॥ 20
- శుద్ధం గంధం కర్ణమాత్రం గవ్యం క్షీరం వలం ఫిజేత్ ।
 అనేన క్రమణైవ సూత స్పృశ్యమతే తనుమ్ ॥ 21

(2. ది వ్యా ము టి కా)

- కాస్తమేచ్ఛమాఖం రూప్యం లిప్తమహాస్తరే సమమ్ ।
 ద్రావయిత్వా సిద్ధచూర్ణం కాన్తద్దళ గుణం శనైః ॥ 22
- వహేన్ముహూర్తము ర్ద్ధావ్యం యావత్కాన్తోఽపశిష్యతే ।
 కాస్తబీజ మిదం ప్రోక్తం శ్రేష్ఠం భార్యం రవాయనే ॥ 23
- సముఖే పారజే చేదం బీజం చార్యణ్ పూర్వవత్ ।
 చతుష్పత్యంశకం పూర్వం సమాంశం తం క్రమేణవై ॥ 24
- ఏవం విభం సూతరాజం కాస్తబీజం ద్వయం సయమ్ ।
 మర్దయే త్తప్తఖిలేచ సాన్లువర్గే దివత్రియమ్ ॥ 25
- పిష్టిభూతంచ జమ్బూకే క్షీప్తాన్ముగ్ధా పూరితే ।
 దోలాయస్త్రే) పచే త్సమ్యక్ గేవమాసప్త వారకమ్ ॥ 26
- తమాదాయ లిహే ద్వాప్యే సిద్ధచూర్ణేన భైరవి ।
 తతో దివ్యాషునై ర్నిస్తే సంపుట భూధరకే పచేత్ ॥ 27
- యావత్కవితాం యాతి తావత్కార్యం త్రామేణచ ।
 దోలాపాకం సిద్ధచూర్ణ లేపం భూధర పాచనమ్ ॥ 28
- పుటే తౌ భారయే ద్దిత్య నామ్నైః ఫలమేశ్వరి !
 వక్త్రాస్తరే గతే మూర్ధ్ని బాహూ కర్ణైః ఫలవా వహేత్ ॥ 29
- హేమ్నా సువేష్టితం భార్యం వలీపలిత నాశనమ్ ।
 పూర్వన త్ఫలదాపుణ్య భార్యాయత్నేన మానవైః ॥ 30
- పూర్వన త్రామణం కార్యం దేహే స్పృశ్యమతే రసః ।
 సముఖే పారజే వ్యోమ కాస్తబీజంచ మారయేత్ ॥ 31

(3. కా మే శ్వ రీ ము టి కా)

ప్రత్యేకం పారదసమం పూర్వవచ్ఛతనైశ్చనైః । 31
చతుష్ట్యంశకం చాదా సమాంశంతం క్రమాద్రసే ॥

అస్య సూతస్య త్కల్యాంశం కాంతబీజాభ బీజకమ్ । 32
తప్తఖల్వేఽఘ్నవర్గేణ మర్దయే ద్వాపరతయమ్ ॥

పిష్టికృతంచ జర్మిరజ్జీప్త్యా దోలాగతం పచేత్ । 34
పునరాదాయతాం పిష్టిం సిద్ధచూర్ణేన శేషయేత్ ॥

దివ్యావధిగణై ర్లిప్తే సంపుట భూభరే పచేత్ । 35
యాదా కఠింశాం యాతి ద్విధా కుర్యాత్కృమేణమ్ ॥

దోలాశ్వదం చూర్ణలేపం కృత్వా భూభరపాచనమ్ । 36
కామేశ్వరీయం ఘృటికా వక్త్రస్థా సర్వసిద్ధిదా ॥

పూర్వవత్కృమణాం కార్యం రసేంద్రైః క్రామతే తనుమ్ ।
(4. హే మ ను స్త రీ ఘృ టి కా)

స్వర్ణం రూప్యం మేచ్ఛముఖా కాన్తపత్వా భ్రసత్వకమ్ । 37
ద్వస్త్ర మేలాపలిప్తాయాం మూషాయాం తద్వినిశీచేత్ ॥

తస్మిన్పుతే సిద్ధచూర్ణం స్వర్ణా ద్దశగుణం షీచేత్ । 38
యావ త్స్వర్ణావశేషం స్యాత్తావద్రాప్యం శనైశ్చనైః ॥

హేమబీజ మిదంఖ్యాతం శ్రేష్ఠం రసరసాయనే । 39
సముఖే పారదే దేవి! బీజం రససమం క్రమాత్ ॥

జారయే త్పూర్వవ ద్దేవి! చతుష్ట్యంశకాదికమ్ । 40
ఏతద్రసం హేమ బీజం సమం ఖల్వేచ తాపితే ।

మర్దయే దఘ్నవర్గేణ తృహ త్పిష్టి ర్భవేద్రసః । 41
పిష్టిం జర్మిరజాం కృత్వా దోలాయ స్త్రేఽఘ్నపూరితే ।

షడహం పాచయే ద్దేవి! సిద్ధచూర్ణ ప్రలేపనమ్ । 42
తథా సంపుట లేపంచ తథాభూభర పాచనమ్

యావ త్కఠింశాం యాతి తావ త్కుర్యాచ్చ పూర్వవత్ ॥ 43
ఇయంతు ఘృటికా దివ్యా విఖ్యాతా హేమసుందరీ ।

వక్త్రస్థా సిద్ధిదాస్యజాం జ్వరామృత్యు విహపహాః । 44
పూర్వవత్కృమణాం కార్యం సూతస్సంక్రమతే పునః ।

(5. మ ద న ను స్త రీ ఘృ టి కా)

ముఖకృతే రసే వ్యోమబీజం హటక బీజకమ్ । 45

సమం సమం క్రమాజ్ఞాన్యం చతుష్ట్యంతకా దికమ్ ।
ఇత్యేవ జారితం సూతం బీజం గగన రుక్మయోః ॥ 46

మద్దయే త్పారదసమం తప్తభక్త్యైర్మువర్తతః ।
త్రిదినా జ్ఞాయతే పిప్లిః పునర్జన్మభాగం కురు ॥ 47

దోలాయ ప్రేక్ష్యధరితే పచేత్తా సప్తవాసరమ్ ।
లేపం సిద్ధమాన్యథ తథాసంపుట లేపనమ్ ॥ 48

తథా భూర పాకశ్చ యోగతః తిలకం వ్రజేత్ ।
సిద్ధిదా ఘటికా హేమహ్నామా మనససుద్ధరీ ॥ 49

అస్యాత్తరస్థితా కున్య తస్యసిద్ధీ శ్చిరాయమాః ।
వ్యాల వ్యాఘ్ర గజానాం రాజ్ఞాం నశ్యో శ్రీయూమపి ॥ 50

పూర్వవ త్రామణం కాయం కాయ మాక్రమతే రసః ।
(6. తే చ రీ ఘటికా)

మభ్యుతే రసి కాన్త హేమబీజం సమం సమమ్ ।
రహస్యితే పునర్జన్యం చతుష్ట్యంతకా దికమ్ ॥ 51

ఇథం జీర్ణం రసం బీజం కాన్త హేమో రహస్యితమ్ ।
పూర్వవ త్పిప్లికాం కృత్వా దోలాయ ప్రేక్ష చాచనమ్ ॥ 52

యావత్తిలకం యాతి తావత్కార్య ముచ్యుతమ్ ॥ 53

ఘటికా జాయతేనామ్నా భేదరీ సర్వసిద్ధిదా ।
పూర్వవ త్రామణం కార్యం సుగంధం గోమయః పిబేత్ ॥ 54

తేన సంక్రమతే కేహం ఘటికాన్త ర్గతోరసః ।
(7. వ ప్రేక్ష్య రీ ఘటికా)

సముఖే పారద వ్యోనుకాన్త హేమూం సమం సమమ్ ॥ 55

బీజం పునర్జన్యం చతుష్ట్యంతకా దికమ్ ।
ఇథో భూతస్య సూతస్య సమం వ్యోమూది బీజమ్ ॥ 56

త్రయం తాపిత భక్త్యేన త్ర్యహమన్లేన మద్దయేత్ ।
నసూతః పిప్లిసూహృతి తాంష్టి పూర్వవ త్త్రిమే ॥ 57

దోలాపాకం సిద్ధమాన్య లేపం భూధర పాచనమ్ ।
యావత్తిలకం యాతి తావత్కార్య ముచ్యుతే ॥ 58

వజ్రేశ్వరీతి ఘటికా వక్త్రస్థా సర్వసిద్ధిదా ।
పూర్వవత్కా మణం కార్యం గాతం వ్యాప్నోతి పారదః ॥ 59

(8. మహా వజ్రేశ్వరీ ఘటికా)

శుద్ధం స్వర్ణం వజ్రభస్మ లోహమార్జితం సర్వకమ్ ।
ఏతద్భుతం సమం నాగం మూషాయాం చాన్ధ్రిం ధమేత్ ॥ 60

ద్వస్త్యే లోప లిప్తాయం పువరాదాయ త్కపియే ।
ఏకీభూతంచ మూషాయాం ప్రకటంచ ధమేత్సుతమ్ ॥ 61

ధౌతసత్త్వం మాక్షికంచ స్వల్పం స్వల్పం ముహూః క్షీపేత్ ।
వజ్ర మేమావశేషం పు యావ త్స్యత్తత్ ఉద్ధరేత్ ॥ 62

ఏతస్మిన్మోక్షమ సత్త్వాయ శూన్యైర్గౌశ్చ హర్షవత్ ।
ద్వస్త్యే మేలోపలిప్తాయా మన్ధ్రియిత్వా దృఢం ధమేత్ ॥ 63

ఏకీభూతం సమాదాయ మూషాయాం ప్రకటం ధమేత్ ।
మేమవశ్రావశేషం వ్యాద్యావత్త మువరాహరేత్ ॥ 64

వ్యోమ సత్త్వమయ శూన్యైర్గం నాగం వాహ్యం పునః పునః ।
పూర్వవత్క్రమయోగేన మాక్షికం ధౌతసత్త్వమ్ ॥ 65

ముహూః క్షీన్య దమేత్తంతు బాహ్యమేవంతు వడ్లుణమ్ ।
వజ్రబీజ మిదం శ్రేష్ఠం జార్యం రిశరసాయనే ॥ 66

సమభే పారదే జార్యం వజ్రబీజం రసోన్మితమ్ ।
చతుష్టప్త్యంశ కాద్యంచ క్రిమాత్సజ్జామయేత్ప్రియే ॥ 67

ఇత్థం జారితసూత్యం సమం కలిశ బీజకమ్ ।
తప్తఖర్జ్వల్యవర్గేణ మర్దయే ద్దీపసత్త్వమ్ ॥ 68

సప్తశ్చిరాయతే సూత స్తాంపిష్ఠీచ సమాహరేత్ ।
దోలాపాక సిద్ధిచూర్ణ తేపస్సముట భూధరిమ్ ॥ 69

కుక్కుర పూర్వవత్సర్వం యావ త్కలిసతాం వ్రజేత్ ।
మహావజ్రేశ్వరీ నామ్నా ఘటికా సిద్ధిదాయినీ ॥ 70

వక్త్రస్థా కామణం కార్యం పూర్వవత్క్రమతే రసః ।
(వజ్ర భేదరీ ఘటికా)

ముఖకృతే రసే వ్యోమ వజ్రబీజం రసోన్మితమ్ ॥ 71

పృథక్ పృథక్ శ్రావణీయం చతుష్టయే శకా దికమ్ ।
అమృత్య తేర్థసూతస్య సమం వజ్రాభ బీజకమ్ ॥ 72

తప్తఖిశ్వైర్మృత్యువర్గేణ త్రిదినం మర్తయే ద్భృషమ్ ।
సరసా జాయతే పిష్టిప్తాం పునః పూర్వవ త్రియే ॥ 73

దోలాస్వేదం సిద్ధమార్గ తేపం భూధర పాచవమ్ ।
యావత్ క్షిప్తాం యాతి తావదేవం ముహుర్ముహుః ॥ 74

ఘటికా జాయతే దివ్య నామ్నో రుం వజ్రభేదరీ ।
వక్త్రస్థాసిద్ధిదా స్థానం పూర్వవ త్రామణం ప్రియే ॥ 75

(10. కాలవిధ్వంసినీ ఘటికా)

మృత్యుతే రసే కాస్త్ర వజ్రబీజం రసాన్మితమ్ ।
పృథక్ పృథక్ శ్రావణీయం చతుష్టయే శకా దికమ్ ॥ 76

అస్య తేర్థస్య సూతస్య సమం వజ్రాభ బీజకమ్ ।
బీజం సప్తప్తఖిశ్వైర్మృత్యువర్గే మర్తయే దినత్రయమ్ ॥ 77

పిష్టి ర్భవత్యేవ సూతః పిష్టిం తాం పున రాహరేత్ ।
దోలాస్వేద సిద్ధ మార్గ తేప స్ఫుపుట భూధరమ్ ॥ 78

యావత్ క్షిప్తాం యాతి తావదేవం ముహుర్ముహుః ।
కాలవిధ్వంసినీ నామ్నో ఘటికా జాయతే శుభా ॥ 79

మృత్యు స్థాసిద్ధిదా దివ్యా పూర్వవ త్రామణం ప్రియే ।

(11. గగనేశ్వరీ ఘటికా)

మృత్యుతే సూతరాశే వజ్రకాంతాభ బీజకమ్ ।
పృథక్ పృథక్ శ్రావణీయం చతుష్టయే శకా దికమ్ ॥ 80

రసస్య తస్య సద్భవం వజ్రబీజాభ బీజకమ్ ।
తప్తఖిశ్వైర్మృత్యువర్గేణ త్రయో త్రిష్టి స్ఫుపుటనాత్ ॥ 81

దోలాస్వేద సిద్ధ మార్గ తేప స్ఫుపుట భూధరమ్ ।
యావత్ క్షిప్తాం యాతి తావత్ క్షురాన్ ముహుర్ముహుః ॥ 82

గగనేశ్వరీయం ఘటికా వక్త్రస్థా వర్వసిద్ధిదా ।
పూర్వవ త్రామణం కార్యం దేహే కామతి సూతకః ॥ 83

(12. వజ్రపుష్పేశ్వరీ ఘటికా)

మృత్యుతే సూతరాశే బీజం వజ్ర సువర్ణయో ॥ 84

పున కృష్ణకృమం జార్యం చతుష్ట్యంకకాదికమ్ ।
అస్య సూతస్య సదృశం హేమో వజ్రస్య బీజకమ్ ॥ 85

తప్తఖల్వేష్టువర్ణేణ త్ర్యహతిష్ఠి ర్భవే ద్రసః ।
తాం ిష్ఠిం పునరాదాయ పూర్వం త్పరిక్రమ్యేత్ ॥ 86

జోలాపాకం సిద్ధచూర్ణ లేపం భూధర పాచనమ్ ।
యావత్కఠితా యాతి తావత్కార్య ముహుర్ముహుః ॥ 87

వజ్ర ఘట్టేక్షరీ హ్యేషా ఘటికా సిద్ధిదాయినీ ।
ముఖస్థా సిద్ధితా దివ్యా పూర్వోక్తం క్రామణం విభేత్ ॥ 88

(13. వజ్రభైరవీ ఘటికా)

ముఖ్యతే సూతరాజే హేమవజ్రాభి బీజకమ్ ।
పున కృష్ణ కృమంజార్యం చతుష్ట్యంకకాదికమ్ ॥ 89

అస్య సూతస్య సదృశం హేమవజ్రాభి బీజకమ్ ।
మర్దయే ద్దన్తువర్ణే తప్తఖల్వే దినత్రయమ్ ॥ 90

పిష్టి ర్భవే తుప్తవస్త్రాంచ సమాదాయ తతః ప్రియే !
జోలాపాకం సిద్ధచూర్ణ లేపం భూధర పాచనమ్ ॥ 91

యావత్కఠితా మేతి తావత్కార్య ముహుర్ముహుః ।
ఘటికా జాయతే దివ్యా నామ్నాయం వజ్రభైరవీ ! ॥ 92

ముఖస్థితా సిద్ధికరీ క్రామణం పూర్వవ ప్రియే !
(14. త్రిపురభైరవీ ఘటికా) ॥ 93

ముఖ్యతే రసే కాన్త వజ్రహరిక బీజకమ్ ।
జార్యం పున కృష్ణకృమం చతుష్ట్యంకకాదికమ్ ॥ 94

జీర్ణసూత సయం కాన్త వజ్రకాచన బీజకమ్ ।
తప్తఖల్వేష్టు వర్ణేణ మర్దయే ద్దినత్రయమ్ ॥ 95

జాయతే పారదః పిష్టిః పూర్వవస్త్రాం సమాహరేత్ ।
జోలాపాకం సిద్ధచూర్ణ లేపం భూధర పాచనమ్ ॥ 96

యావత్కఠితా మేవ త్కార్య ముహుర్ముహుః ।
ఘటికా జాయతే దివ్యా నామ్నా త్రిపురభైరవీ ! ॥ 97

ముఖస్థితా సిద్ధితా హ్యేషా పూర్వవ త్రామణం ప్రియే ।

(15. మహాభైరవీ ఘటికా)

- మహాభైరవీ కాస్త వజ్రాభ స్వర్ణ బీజమ్ ।
 పునః స్మరణమం జర్యం చతుష్టయేన కాచికమ్ । 98
 అస్య సూరస్య జీర్ణస్య సమం వ్యోమాది బీజమ్ ।
 మర్దయే ద్దుష్టాన్ తప్తఖిచ్ఛే దివత్రయమ్ ॥ 99
 పీష్టి స్థివతి సూతేష్టస్తా పీష్టిః పునరాహితే ।
 ధోలాపాకం సిద్ధిమార్గకేపం సం. ట భూగతే ॥ 100
 యావత్కరితా మేతి తావత్కార్యం ముహుర్ముహుః ।
 నామా మహాభైరవీయం ఘటికా సర్వసిద్ధిదా । 101
 భారయే స్మృతమధ్యే తత్సూర్యవ త్రామనా పితౄత్ ।

(క్రామణామ్)

- త్రిఫలా మునలీ ముష్టి భృగ్గిరాజశ్చ శాకునీ ॥ 102
 నీలీకన్యా కౌమాచీ హయ గన్ధా శ తా. రీ ।
 ఉత్తరా వారుణీ దేవదారి చిత్రా పున్నవా । 103
 నిర్గుణ్డీ సహదేవీ చ రుద్రాస్తీ గజార్జుకా ।
 భూతా వరాహ భల్లాక కాక తుష్టా మృతా లతాః ॥ 104
 పలాశః కుక్కురూటశ్చ ధాత్రీ ఫలరహః పయః ।
 పలాశ బీజకం తైలం ఘృతం వధు శినామృతమ్ । 105
 బిల్వమజ్జాచ తైలంచ తైలం జ్యోతిష్మతీ భవమ్ ।
 ఏతాని క్రామణార్థాణి చా మహానీ భవన్తి హి । 106
 ఏతేచా ప్రార్థగదతాః క్రామణార్థే ప్రయోగతః ।
 రసభస్మ ప్రయోగేన ఘటికానాం రసాయనీ ॥ 107

(పంచదశ ఘటికా ఫలమ్)

- ప్రియే పంచదశానాంచ ఘటికానాం ఫలం శృణు !
 అభ్ర బీజేన రచితఘటికారస సంయుతా । 108
 ముఖస్థితా ద్వాదశాబ్జం సర్వరోగ వినాశినీ ।
 సకలే ద్విస్సరశతం పుమాంశ్చ పరమేశ్వరి ॥ 109
 కాస్త్రబీజేన రచితా ఘటికా రససంయుతా ।
 ఆప్యష్టా సర్వరోగఘ్నీ ద్వాదశాబ్జం వరాసినీ ॥ 110

- ధాతుదార్ఢ్యం వజసనీ సహస్రా యవ్య దాయినీ ।
కాంతా భవీజరచితా రసయు స్థుటిక శుభా । 111
- ద్వాదశాబ్ద ముఖా నైస్థా జరామయ వినాశినీ ।
అయతా యవ్యదా దివ్య మహాబా వివర్ధినీ । 112
- హేమబీజ యతా సూతఘటికా ముఖమధ్యగా ।
ఆ ద్వాదశాబ్దా దేహస్య వలీలీ రోగహా । 113
- తైయవ్య ప్రదా పుణ్యా నాగాయిత బలప్రదా ।
హేమాభిజఘటితా ఘటికా యక్తచారదా ॥ 114
- వక్త్రస్థితాఽగ్ర సంతాబ్దా దశలతైబ్ద జీవదా ॥
దివ్యబుద్ధి వజసనీ దివ్యపత్వ ప్రదాయినీ ॥ 115
- కాస్త కాంచన బీజాభ్యా ససూతా ఘటికా కృతా ।
ద్వాదశాబ్దా ముఖా నైస్థా కోట్యాయువ్య వివర్ధినీ ॥ 116
- మహాతేజః వజసనీ బిలనిధ్యాది దర్శినీ ।
కాంతా భవీమ ఘటికా రస సంయుతా । 117
- ముఖస్థా ద్వాదశాబ్దాంతా ద్దశకోట్యబ్ద జీవదా ।
హాలాహలాది సంవర్త భేదరత్న ప్రదాయినీ । 118
- సిర్మక్త వజ్రబీజే రసయు స్థుటికా శుభా ।
ముఖస్థా ద్వాదశాబ్దాంతా సర్వగోక గతిప్రదా । 119
- యావ ద్భూయః స్థితరా తాదాయః ప్రవర్ధినీ ।
తరుణ స్పర్శదాకమః కాంతానాం సురత తమః । 120
- వజ్రాభి బీజరచితా ఘటికా రస స్థితా ।
ఘటికా రససంతాబ్దా ముఖస్థా ర్వసిద్ధిదా । 121
- బ్రహ్మరువ్య ప్రదారి పుసారి జగత్సంప్రీత కమా త్రైభుః ।
పూజ్యశీ బ్రహ్మర ద్వేషై శ్వేదివేదాజ్ఞ రూపః ॥ 122
- సరస్వత్యాద సావిత్రియా సేవ తే సర్వలోకః ।
అమృత సిద్ధిభి ర్మక్తో హ్యః గాదిభి రీశ్వరే । 123
- వజ్రకాంచన బీజే ససూతా ఘటికా కృతా ।
ముఖస్థా ద్వాదశాబ్దాంతం విష్ణ్వయువ్య ప్రదానామ్ ॥ 124
- సచ విష్ణుత్వ మాహృతి విష్ణువ త్పాదేను తమః ।
సేవ్యతే సనకాద్వైశ్చ శ్రియాయక్తో మహాలః ॥ 125

- స్వచ్ఛాగతి ర్మహేంద్రాద్యైర్నిర్జరైః సేవ్యతే సదా ।
 హేమాధ వజ్రవీణేన రచితా ఘటికా ప్రియే ॥ 126
- సపరదా మఖాస్తథా ద్వాదశాబ్దం వరాననే ।
 రుద్రాయుష్య ప్రదా హ్యేణం రుద్రస్య సా దదాతిహి ॥ 127
- సంహర్తా రుద్రవల్లభం విష్ణువంద్యోద్యతే సేవ్యతే ।
 లణిమాద్యైశ్చ సహిత స్పృష్టా స్పర్శ్యోకగః ॥ 128
- సేవ్యతే సమధశ్చేష్టైర్దివ్యశక్త్యా సమన్వితః ।
 యోగీంద్రైర్ధ్యాయతే కీరో మహాతేజా మహాబలః ॥ 129
- కాస్త కాంచన వజ్రాణాం బీజైః స్ఫూరయి తాకృతా ॥
 ఘటికా భానుస్థాబ్దం ముఖస్థా సిద్ధిదాన్మహమ్ ॥ 130
- ఈశ్వరాయుష్య మాహృతి భేదరత్నంచ మానవః ।
 తిరోధతే స్వయంతోకా ద్రవహేంద్రాద్యభి వన్వితః ॥ 131
- లోహసూర్య పతీకాశో మహామారత సత్వవాన్ ।
 మహాకలాస్త కాశేఽపి వినాశం వనతేద్ధవమ్ ॥ 132
- యోగక్రీడాఽనుషక్తాత్మా ధ్యాయతే యోగ విత్తమైః ।
 కాన్తాభ హేమవజ్రాణాం కృతాబీజై రసాత్మికా ॥ 133
- ఘటికా రచిస్థాబ్ద వక్త్రస్థానస్య భైరవి ।
 సదాశివాయ స్సభవే త్సర్వా సాగ్రాహకః ప్రభుః ॥ 134
- సదాశివతః మాహృతి దేవానా మభివస్తథా ।
 నహ్నోహీర్జలైవారి మారుతే మారుతాత్మకః ॥ 135
- పృథివ్యాం పృథివీయాః శూన్యే సూన్యాత్మతో భవేత్ ।
 తస్మాక్నేస్తు వహస్యరాగ (బహేంద్రా)ద్యైశ్చ సేవకా ॥ 136
- గాయకా నారదాద్యైశ్చ సర్వకృతా స్సరోఽబ్జినాః ।
 తదాజ్ఞయేన (బహేంద్రా) పృష్ఠిసితి వినాఃకాః ॥ 137
- సచ్చిదానంద శక్త్యై స్సర్వగ స్సర్వ విచ్ఛిన్నః ।
 పరాశక్తి యుతః పుణ్యో విర్రాడౌ నిష్కలః పరిమ్ ॥ 138
- ఏవంగుణః ప్రకథితా ఘటికానాం మయా ప్రియే ।
 శత్రు ప్రమృశరశ్చాసాం సర్వాసా మపి విద్యతే ॥ 139

రసాయనస్య సర్వస్య సిద్ధిదోఽయం మహేశ్వర!

(ఘటికా సిద్ధామస్త్ర ప్రయోగః)

పక్ష్యతే మస్త్రాశోఽయం సర్వసిద్ధి ప్రదాయకః. 140

ఏం హ్రీం శ్రీంక్షేం హః అమృతేశ్వర శైరవ అమృతం
తును అమృతేశ్వర శైరవాయ హుం - హఃక్షేం శ్రీం హ్రీం ఏం
హుం ఫట్ స్వాహా - హఃక్షేం శ్రీం హ్రీం ఏం -

పుమా ననన మస్త్రేణ శీఘ్రం సిద్ధి మవాల్మయాత్ - ఇతి
శ్రీ శైరవోక్తే ఆనందకందే అమృతేశ్వర విశ్రాంతా దశమోల్లాసః.

ఏకాదశ ఉల్లాసః

జీవత ఏవదివ్య దేహ సిద్ధి

(భూతకాలాస్తక రసః)

శ్రీ శైరవః :-

దేవదేవ మహాదేవ కథితాని త్వయాఽ ధునా 1

రసాయనాని దివ్యాని సిద్ధిదాని మహేశ్వర.

చిరకాలేన దేహనాం కల్పనాం సిద్ధిదానిహ 2

సద్యస్సిద్ధి ర్యథా దేవ! జాయతే పరమేశ్వర.

తిద్రూపహి న్యూనాభ్యదికహి న కీడాన్తినా మపి 3

అథ గద్గద మూకానాం గుఞ్జానా మథ కుష్ఠినామ్.

అన్య పంగ్వ బలానాంచ జరాజర్జరితాత్మనామ్. 4

సదా రోగార్త మర్దనాం కృశానాం బ్రాస్త చేతనామ్.

భూత ప్రేత విశాచా సస్మారో నృత్యయజ్ఞ మపి 5

ప్రమాదా జ్ఞేవ శేషాగాం దేహసిద్ధి ప్రదం నృణామ్.

శ్రీ శైరవః :-

శృత్వాత దైహిరవీర్యాం నాధుపుష్టం త్వయాప్రియే! 6

తథావిధాం ప్రవత్స్యామి దేహసిద్ధిం వరావసే.

పంచభూతాత్మికాః పంచకర్తవ్యా ఘటికాః ప్రియే 7

జీవాత్మికా భవే ర్హస్తి ఘటికా విద్యోప్తయక.

- ఋతుకాలేషు యాకన్యా కుర్యాత్సంభోగ మాయతమ్
తద్వరాజ్ఞస్థితం రక్షం శుక్లం స్యా వ్యోమసత్వమ్ 8
- తస్యా ససర్వః ప్రసూతస్య విష్ణుపుత్రస్య మాయతమ్
తత్త్వం స్యాత్కేవలం తస్యా రజస్తేజాత్మ సత్వకమ్. 6
- తదపత్యస్య రుధిరం జలతత్త్వం ప్రక్షీర్తితమ్
తత్సూతస్య వపుస్సర్వం పార్థివం తత్త్వ ముచ్యతే. 10
- సూతసేవక శుక్లంచ జీవతత్త్వం భవేద్వియే
కోటివేధకరం సూతం కర్షం కర్షం నియోజయేత్. 11
- ఏతైక తత్త్వ మధ్యేషు ప్రత్యేకం తాని మర్దయేత్
తేహంచ గోలకా స్సౌత్వా మ్మదసం స్థాపయేత్సృగ్ధక్ 12
- సృమాన మున్నతం కాయ మాయామంతు తదరఃమ్
కటాహం తా మఘటితం పిండే స్థాల్యం వడజ్జలమ్ 13
- చతుర్ముఖమయం కోష్ఠం తస్యోపరి కటాహకమ్
ధారయేన్నిశ్చలం సమ్యక్తదస్తః పూరయేద్వియే 14
- గోఘృతంచ మహాత్మైలం సమభాగ మిదం ద్వయమ్
లర్చయేద్దశ దిక్పాలా న్యోగిషిత్వ కుమారికామ్ 15
- శ్రీగురుం సిద్ధచక్రంచ ధైరవం ధైరవీం తథా
గణాధిపం తేత్రపాలం నిశేప్త వైవరం తథా 16
- సవగ్రహాగ్ని విప్రాంశ్చ దైవజ్ఞాన భిషగుత్తమాన్
తథాఽస్తరాయ కర్తృంశ్చ భూతరక్షిత పితౄచకాన్. 17
- యత్కరాక్షస గర్భర్వా స్సప్తస్రజ్ఞా న్స్వజనానపి
తర్చయేత్సద్యమాంసైశ్చ వస్త్రభూషణ కాంచనైః 18
- తత్త్రిప్రియకరైర్దివ్యై ర్పలిం దిక్ష వినిషీషేత్
చతుర్భి ర్వజ్రనాలైశ్చ భమయేత్థదిరాగ్నినా 19
- శేవహీన మధూమణ్మ సస్తప్తంచ యదా భవేత్
శ్రీగురుం నిజదేవంచ చస్త్రసూర్యాగ్ని తారకాః 20
- భువనాని సమస్పృత్య కటాహే నిషీపేత్తమమ్
జ్ఞాత్వా సమ్యగ్దూరం దేహం పార్థివాఖ్యం రసం షీషేత్ 21
- ధమేద్దాళం ప్రయత్నేన తత్కల్పంచ యదా భవేత్
తతోఽస్త్రత్సౌఖ్య రహం నిషీపేద్దక్షతాం వయేత్ 22

- తేజస్తత్వరసం పశ్యంతి చేత్తన్మాంసతాం వ్రతేత్ | 28
నిశ్చేద్యా యతత్త్వత్వం రసంత్రవినిశ్చేదేత్ |
- శుభవర్ణత్వ మాహృతి తతశ్చ కాశతత్వకమ్ | 24
నిశ్చేద్య తత్త్వత్వం రసతత్వంచ పార్వతీ
- రసం తీవ్రత్వస్త్రి తస్య స్వర్ణస్య తత్సమం భవేత్ | 25
పశ్యన్ జాయతే సిద్ధో హుంకార త్రయ ముచ్చరేత్
- యథోదితో భాను బిమౌ మహాబుద్ధి పరాక్రమః | 26
మహావపు ర్మహాతేజా నాగాయత మహాబలః
- మన్మథోపమ రూపాభ్యో నాదా వాగీశ్వరీ సమః | 27
బుద్ధ్యా తేవ సమశ్శ్రీమా నిష్ఠువ ద్ధనదోపమః
- త్యాగే రోపేచ కాలాగ్ని ర్దామిబ్ధ్యేణ మహాదధిః | 28
ప్రప్తా హర్తాచ గోప్తాచ సర్వానుగ్రహకః ప్రభుః |
- దివ్యబృష్టి ర్వజ్రదేహః స సాక్షాద్భైరవ స్వయమ్ | 29
అర్థయోజన విస్తీర్ణ హేమ కింకిణీ మణ్డితమ్ |
- చలద్భ్రమరసం శోభం నానామాణిక్య మణ్డితమ్ | 30
హేమమాలా పరివృక్తం ఘండానాద మనోహరమ్ |
- దివ్యదీప్త మహానాది శంఖ కావాల సజ్జలమ్ | 31
వీణా వేణ మృదజ్జ్వల్యై ర్వాదీతై ర్మృదై స్సమమ్ |
- తాలై ర్భ్రమవిధై శ్చాచలై ర్ధివ్యభూషై స్సమకలమ్ | 32
గాయ త్కిన్నర గన్ధర్వై స్తథా కింభురుపై ర్యుతమ్ |
- లసన్మాణిక్య కేయూర హార కంకణ ముద్రకాః | 33
కాచ నూపుర సంయుక్తా దివ్యాభరణ భూషితాః |
- దివ్యమాలా పరిమృతా దివ్యగన్ధా నులేపనాః | 34
దివ్యాన్బురా శ్చాచురూపా మత్తమస్మక విహ్వలాః |
- దివ్యాజ్ఞానా స్తదాచైవ సం సమాశ్రిత్య బృవన్తిచ | 35
కింకర్ష సిద్ధసంభేదా స్త్వాదేశో జేవ! దీయతామ్ |
- ఉపాసతే సిద్ధకన్యాః పరశ్శత సహస్రకమ్ | 36
యత్ర యాస్యతి తత్రైవచా నయామోదయం వృతాః |

- దివ్యాలయాంశు వివిధా స్థైర్య మూర్తితాన్ ।
 దివ్యాని సాన సానాని స్వేద్యారాగో ముహుర్ముహుః ॥ 37
- వత్సాది సర్వలోకేషు స్వేచ్ఛయా విహరత్యసా ।
 పూజ్యతే దేవసిద్ధామైః యథాయుః శైరవ స్తథా ॥ 38
- భుజ్జన సర్వభోగాంశు ఊర్జిసానా వివర్జితః ।
 యోగినీ శతసాహస్రం భోక్తా పిచ్ఛేత్తయ న్ముఖమ్ ॥ 39
- మహాకల్పాంతే కాలేఽపి ప్రక్షీణేఽస్మి న్వరాననే ।
 లీయతే పరమే న్యోమిన్ లీయన్తే యత దేవతాః ॥ 40
- భూతకాలాంత్రో నామ రసస్యాశ్చ సభావతః ।
 అభేద్యోఽయ ముఖ్యస్యైవ త్వదాహ్వాన భవతి ప్రియే ॥ 41
- రసాయనస్య సర్వస్య సిద్ధిదోఽయం మహేశ్వరీ ।
 వక్ష్యతే మత్ప్రసాదోఽయం రససిద్ధి ప్రదాయకః ॥ 42
- శ్రీ శైరవ—
 ఐం హ్రీం శ్రీం క్లీం హః
 ఇతి శ్రీ శైరవోక్తే అనంతకన్తే అమృతీకరణ విశ్వాస్త
 వకాదశోల్లాసః ॥

ద్వాదశ ఉల్లాసః

(శ్రీ శైరవే సిద్ధి లాభః)

శ్రీ శైరవః—

- శ్రీ శైరవే వివిధా సిద్ధి సుద్యో ప్రత్యయ కారిణీ ।
 సులభా శ్రూయతే దేవ । తాంబూలా వివిధాం పభా ॥ 1
- శ్రీ శైరవః—

- వక్ష్యమి శ్రుణు తత్సర్వా సర్వ సిద్ధికరం ప్రియే !
 శైలాసా నృపై గా న్యో న్యోః ప్రేక్ష్య హిమాలయాత్ ॥ 2
- మహేష్వా నృలయా దేశం సర్వో ద్దల్య గిరేరపి ।
 శ్రేష్ఠ శ్రీపర్వతోద్భవో సిద్ధియోగీష్ఠ సేవితః ॥ 3

- త త తీర్థాని సర్వాణి పరాంసి పరితః వియే ।
సిద్ధి పదాని లిక్ష్వాని లతాహమాః పాదపాః । 4
- మృత్తికా కన్దతోయాని పత్రపుష్ప పలానిచ ।
ఏవమాదీని విద్యంతే సర్వసిద్ధి కరాణిచ ॥ 5
- శ్రీమద్యోగోపాహిశాని ! త్వహంహతౌ గృహ్యతః ।
స్థావరం మామకం దూపం విద్ధితం సుసేవితమ్ । 6
- అస్మిన్యదప్తినాన్యతయ దన్య త స్థితంచ తత్ ।
దివ్యలిజ్జ స్పర్శనీయం త్యోగిలిజ్జ మనామయమ్ । 7
- శ్రీ మల్లికార్జునమతి ప్రభావతం పరమేశ్వరీ ।
వామహాశ్వేభ్యలిజ్జస్య ఘంటాసిద్ధేశ్వరస్థితః ॥ 8
- ఘట్టానిలమృతే ద్వారే తీర్థమణ్డ చ విద్యతే ।
ఉపాషితైః స్త్రీభిః కార్యం జాగరూకై రగర్భితైః ॥ 9
- విశిష్ట చతుర్దశ్య మజత్రం శాసయే చ్ఛివమ్ ।
ఏక స్పృహనయే త్యోయం కణ్డఫ మపరః పియే । 10
- ఘట్టాం వినాదయే దన్య శ్చమర్యా మామసి త్రియే ।
ఘట్టాసిద్ధేశ్వరసుప్తౌ దదా త్రేభ్యోఽపి భేగతిమ్ । 11
- ఘట్టాసిద్ధేశ్వరస్యాప్య దక్షిణే నిఖనే త్రియే ।
జానుదఘ్నంతు తత్రైవ దృశ్యతే రోదన ప్రభా । 12
- మృత్తికాంతాం సమాహృత్య కర్షమా తం విభేత్రియే ।
క్షీరయుక్తాంచ పస్తాహం సహతౌ దమరో భవేత్ । 13
- శ్రీగీశస్య పురతో గజావారా మహాశిలా ।
సవత్సేవ దివారా తం దివ్యగర్భం సుగ్ధమ్ । 14
- తం గృహ్ణీయాత్పిలూశస్య దర్వాభ్యుపామక పాత్రకే ।
ప్రక్షిప్తే దగ్ధ కయుతం భక్షయే త్కర్షమా తకమ్ । 15
- ప్రత్యహం మాసవ్యంస్తం తతస్సిద్ధి మనామయూత్ ।
సదాన్దో యువా ధీరో జనే దాచర్ద్ర తాంకమ్ । 16
- విదృతే మ్నేచ్ఛవదనే గుగ్గులుం తం వినిక్షిపేత్ ।
కోటిమంశం తతస్త్రామం దివ్యం భవతి కాంచనమ్ । 17

- మల్లితాపనదేవస్య చన్ద్రవాప్యసి పశ్యమే ।
 వైకా పూర్ణిమాయాంతు సాధయే త్సాధనోత్తమః ॥ 13
- నిర్భయో నిర్విలపశ్చ వసం స్తోయ సమీపరః ।
 జపేన్ద్రమృతంబయం మంత్రం రాతౌ నాసో వివర్జితః ॥ 19
- నిశీధే చన్ద్రసలిలం చన్ద్రస్పృష్టం భవేన్మదా ।
 తత్తీర్థ చ్ఛత్రదజేశచ న్వాత్తం ప్రేక్షిషేదరః ॥ 20
- స్పృష్ట్యా చన్ద్రో యదాగచ్ఛే త్తదా తత్తోయ మాహరేత్ ।
 పిబేచ్ఛ శహసా ధీనో జపే దాచన్ద్ర తారకమ్ ॥ 21
- వజ్రాయ స్సామ్యరూప శ్శాస్త్రాత్మా సభవేన్నరః ।
 పూర్వ ద్వాదే శ్రీశిరేస్తు విద్యతే త్రిపురాన్తః ॥ 22
- దేవస్య నికట జేశే నోత్తరే తిన్ద్రిగే తమః ।
 దృశ్యతే తత్త్రిమూలేతు స్వయం శ్రీభైరవః పభుః ॥ 23
- సృమాత్రాం నిఖనే మ్భయం తదగ్నే దృశ్యతే తదా ।
 తప్తవర్ణం సీలజలం దివ్యసిద్ధి ప్రదాయకమ్ ॥ 24
- తత్తిన్ద్రిజేక పత్రాణి వస్త్రే బద్ధ్యా పినిషీషేత్ ।
 కుండేరస్మిం స్తదా తాని స్థూలమీనా భవన్తిచ ॥ 25
- గృహీత్వా తిన్ద్రిగేకాష్టైః పదేజేవం క్రమాత్సఖీః ।
 తేషాం శిరః కణ్డకాని పుచ్చానిచ వివర్జయేత్ ॥ 26
- భక్షయే త్చేమముఖం సాధక సిద్ధి కాంక్షయా ।
 మణిమూత్రం భవేన్మూర్ఖం తేన పశ్యాన్ ద్విబుధ్యతే ॥ 27
- ససుధాయాం బిలం పశ్యేత్జేవే ద్విన్యాయతాబ్జమ్ ।
 పశ్యమే త్రిపురాన్తస్య గళ్యాతిద్యయ మూర్తికే ॥ 28
- మణిపల్లిరితి గ్రాహ ప్రస్య పశ్యియ భాగరః ।
 విద్యతే కళనగిరి ప్రత్యేకాన్ జేకవాటమ్ ॥ 29
- దృశ్యతే ప్రవిశే త్తత్ర పూర్వాస్యశ్చ తతో వ్రతేత్ ।
 దక్షిణాభిముఖః పశ్చాద్దశదాసాన్త మూర్తికమ్ ॥ 30
- తత్రచా ముఖలాకానా స్సామాన్యజ్ఞాన ప్రభావః ।
 గృహీత్వా బభయే ద్వస్తే తద్వత్త్రం రక్తతాం వ్రతేత్ ॥ 31

- పాపాణ్యుక్తం తద్వత్త్రం క్షీరమధ్యే వినిశ్చితే ।
తతః క్షీరం రక్తవర్ణం స్యాత్ప్రేత్యానోత్తమః । 32
- పాపా జ్ఞాయతే సిద్ధిర్వ జకాయో మహాబలః ।
జనే దాచస్త్రాకారంచ ఆల్ప మవిల్వకమ్ । 33
- త్రిపురాననస్య వ్యావృత్తే కోకిలాబిల ముత్తమమ్ ।
జగత్సకాశం తత్రాస్తే కృత్వా జహ విశోధనమ్ । 34
- పాదతో వసునాద్యైశ్చ తద్బిలం ప్రవిశీతుగ్ః ।
దశదాపావధి స్తత్ర పాపాణాః కోకిలోపమాః । 35
- సన్ని గృహీత్వా తత్సృష్టే తిలాః క్షీప్తాః స్ఫుటన్తచ ।
ఇత్యే తత్సత్యయం దృష్ట్వా తాశ్చ ఘృత్య పరస్పరమ్ । 36
- దుష్టానః ప్రక్షిప్తే త్రాంశ్చ తత్క్షీరం కృష్ణకాం ప్రజేత్ ।
తత్క్షీరం మాసమాత్రంచ పితృద్వయ తనుర్వనేత్ । 37
- బ్రహ్మణః క్రిందినం జనే ద్వలీపలిత నర్జితః ।
వగే సమీర సవృశ శ్చిద్రం పశ్యతి ఘోరతే । 38
- త్రిపురాననస్య పూర్వస్యాం దిశోయో జనమాత్రకే ।
అస్తి స్వర్గపురీవాహో జేవ స్తస్మాగ్తతః ఖనేత్ । 39
- జానుమాత్రంచ వసుధాం తత్ర పర్వ ఫణోపమాః ।
స్పర్శ సంజ్ఞాస్తు పాపాణా నిర్గచ్ఛన్తి వరాననే । 40
- త్రిపురాననక జేవస్య పశ్చిమేఽర్ధార్థ యోజనే ।
అస్తి దివ్యబిలద్వారం తత్ప్రేత్యానోత్తమమ్ । 41
- ప్రజే తర్హూర వృక్షోఽస్తి కృష్ణవర్ణః ఫలాన్వితః ।
తత్ఫలానాం రసం పీత్వా తేన మూర్ఛా భవేత్క్షయమ్ । 42
- ప్రబుద్ధోఽసా భవే త్పిత్తా జనే దాచస్త్రా భాస్కరమ్ ।
శ్రీగిరే ర్దక్షిణద్వారే వ జేత్వరసుశ్యరా । 43
- తిష్ఠతో నిఖనే ద్యూయం తత్ర శ్రీఫల సన్నిభాః ।
పాపాణా స్పర్శజేదాస్సుస్య స్పృగ్రాహోస్తే సురేశ్వరి । 44
- తత్ర రామేశ్వరాభ్యోఽస్తి నిఖనే స్తస్య సన్నిభాః ।
యదాహృతార పాపాణా స్పృశేదా భవన్తి తే । 45

- జోస్విత్విధవట స్థానే దక్షిణేచైక చందః ।
 తిష్ఠత్యావర్తతో నామ తదాసన్నేకు పశ్చిమే ॥ 46
- పర్వతో విద్యతే తతః ఖనీ తాలఫలోపమాః ।
 సామానాస్తాథ మేధాభం తస్మిన్ కాంచనం భవేత్ ॥ 47
- తస్యైవ దక్షిణే ద్వారే విద్యతే కణ్డలేశ్వరః ।
 తస్మిన్ కృష్ణే చ నుమాతం ఖనీ మూయం సమర్థరేత్ ॥ 48
- రక్తాభాః శ్రీగలాకారః సామానా స్పర్శవేపకాః ।
 పురుషేశ్వరః కేవల్య సమీపే కణ్డమస్తిహి ॥ 49
- గణ్డాద్భావ విద్యతే వృక్షే తత్పత్ర మశ్వియాత్ ।
 సప్తాహ జ్ఞాయతే సిద్ధా జరామరణ వర్జితః ॥ 50
- తత్ర హస్తి శిలాదక్షే ఖనీదస్త్ర ప్రమాణతః ।
 తత్ర జమ్బూఫలాకారా గ్రాహ్యస్తే స్పర్శ సంజ్ఞకాః ॥ 51
- ఖ్యాతాహస్తిశ్చిరో నామాఖ్యాతాహస్తి శిలేతిహ ।
 ఏకయోజన మాత్రేతు తస్యా దక్షిణభాగతః ॥ 52
- శివరూపం శివప్రాక్తం ఛాయా చ్ఛత్రంతు విద్యతే ।
 వర్తులం శరహస్తంతు చంద్రం తస్యాప్యహో వ్రతేత్ ॥ 53
- నైతేశ్చి ద్విశ్యతే సోఽపి సిద్ధి భవతి తత్తగాత్ ।
 యదృచ్ఛయా దుదక్షల్యః క్షిదత్యేవ జగత్ప్రయే ॥ 54
- సిద్ధ్యప్రకం సాధయేద్వా సర్వసిద్ధి ప్రదాయకః ।
 కాస్తాభసత్వ కసానూతాః క్రమగుణోత్తరాః ॥ 55
- ఆప్లేవ మర్దయే ద్దాభం గోలం కృత్వాను వేష్టయేత్ ।
 తద్గోలం దీర్ఘ వంశాగ్రే బద్ధ్యా శ్రీకాలికా మనుమ్ ॥ 56
- జపేన్నివేశయే తత్ర ఛాయా చ్ఛత్రేణ తేనచ ।
 వంశాగ్ర బద్ధ గోలాన్త ర్థాయతే ఘటికా శుభా ॥ 57
- వక్త్రాన్తర్థాయతే త్తాంతు తత్తగా శ్లేషరో భవేత్ ।
 శిలాం తాలం వక్త్రబద్ధం కృత్వా వంశాగ్ర వేష్టితమ్ ॥ 58
- ఛాయా చ్ఛత్రేనివస్తేత త్తాభ్యాం నేతే సమర్థయేత్ ।

- నిధిం పశ్యతి భూమిస్థం నాత్రకార్యా విచారణా । 59
- వంశాగ్ర బద్ధఖడ్గంచ ఛాయా చ్ఛతే వివేకయేత్ । 60
- మస్త్రయే త్కాలికామస్త్రం త ఖడ్గం వారయే త్కరే ।
- త్రైలోక్య విజయో ధీరో భవే ద్విరో జగత్ప్రయే । 61
- వంశాగ్రే రోచనం బద్ధ్యా ఛాయా చ్ఛతే నివేశయేత్ ।
- లలాటే తిలకం తేష కృత్వా లోకం విశం సయేత్ । 62
- సూతోద్బాహుజ్జనే తద్వ చ్ఛాయాచ్ఛతే నివేశయేత్ ।
- తేనా జ్జనేనాజ్జితోఽసౌ దేవైరసి పద్మశ్యతే । 63
- పాదుకే పూర్వప ద్మద్వ్యా ఛాయా చ్ఛతే నిధాపయేత్ ।
- పాదాభ్యాం పాదుకే ధృత్వా యత్రయత్రాభివాసీతి । 64
- ప్రయాతుః తత్ర తత్త్రైవ సయత స్తంచ పాదుకే ।
- పూర్వప దక్ష వత్త్రంచ ఛాయాచ్ఛతే నివేశయేత్ । 65
- ఆవేష్టయే త్రంచ పట మదృశ్యో భవతి క్షణాత్ ।
- సముజ్ఞితే పటపశ్చా ద్దృశ్యతేఽసౌ ససంశయః । 66
- కాస్తం వ్యోమ హేమసూత మేకీకృత్య విమర్శయేత్ ।
- శాలీభూతంతు వస్త్రేణ వంశాగ్రే బద్ధయే తుస్థిః । 67
- చ్ఛాయా చ్ఛతే స్థాపయే త్ర త్కాలి మంత్రేణ మస్త్రయేత్ ।
- పుర్యవేక్షి భవేదే తత్సత్యం సత్యం వరావసే । 68
- శ్రీశైల పశ్చిమద్వాకే దేవో బ్రహ్మేశ్వర స్థితః ।
- దుర్గాదేవీచ తత్రస్థా సోపానం నవమంచ యత్ । 69
- తుర్జిభద్రాయాంచ నద్వాం తతో బ్రహ్మేశ్వరస్యచ ॥
- ద్వారదేశే ముద్గవర్ణం చత్వార స్సనిర్భకా అమీ । 70
- చిహ్నవనంచ వైరుత్యే స్థితం బ్రహ్మేశ్వరస్యహి ॥
- కర్ణంచ విద్యతే తత్ర చిహ్నభ శ్చంద్రేకా స్థితా । 71
- ఏకపాదేన సతతం తచ్చిహ్న పత మాహాశీత్ ॥
- వస్త్రేణ బద్ధయే తున్దే క్షిప్తా స్నానం సమాచరేత్ । 72
- స్నానాన్తే తాని గృహ్ణీయా త్ప్రస్మత్సాన్య భవన్తిహి ।
- తద్భవైః పచేత్తాంశ్చ హ్యస్థి పుచ్చ శిర స్త్యతేత్ । 73
- దద్యా ద్దేవాన్యైః మంశ మతిథీనాం ద్విరీయకమ్ ॥

- తృతీయాంశం స్వయం భజే స్మార్తృతో భవతి తుగాత్ ।
 దివ్యో భవతి సిద్ధోఽయం బిలం పశ్యతి యాతలే । 74
- జరా మరణ నిర్ముక్తి హ్యవభోక్త్య నిర్వరైరపి ।
 అలం పురోతరే గ్రామో విద్యతే ధీమపాదుకః । 75
- పార్శ్వేషు తస్య గ్రామస్య హస్తమాతం ధరాం ఖనేత్ ।
 పామాణాహి ఫణాకారా స్ఫుర్న్మ సంజ్ఞా భవన్తి తే । 76
- యోగీశ్వరీతి దేవ్యస్తి తత్త్వా లంపుర దేవతా ।
 తస్యై గతో రమ్యుహా తస్యమధ్యే ఖనేద్భవమ్ । 77
- పామాణాభేద (క) పజ్జాశా గ్రాహ్య మార్జాల విషయా ।
 సంమిశ్ర్య నిక్షిపే ద్వజ్జే దృశే తత్తారతాం ప్రజేత్ । 78
- మధ్యాభ్యాభ్యాం విజే త్తాంశ్చ పామాణా న్నాభతోత్తమః ।
 దివ్యో భవతి సిద్ధోఽయం వలీవలిత మృశ్యుజత్ । 79
- శ్రీసర్వతోత్తర ద్వాకే దేవోనామ్నా మహేశ్వరః ।
 తిష్ఠతి భ్రమరానుశ్చ తత్ర తత్ఫలమాహుశీత్ । 80
- స్ఫోటయేచ్ఛ తదప్రస్థా నిర్వాప్తి భ్రమరా ప్రదా ।
 సజీవా తథతా స్ఫుర్వా ప్రభ్రమరాం ప్రాన్వివర్జయేత్ । 81
- తత్ఫలాలపి సచేత్త్వీరే యావచ్చక్యం పయః విజేత్ ।
 త్విణం మూర్ఖాభవే త్రేణ మూర్ఖాస్తే చ పయః విజేత్ । 82
- ఏవం కుర్యాత్త్యుత్తేన వైకవింశతి వాసరమ్ ।
 తేన వజ్రశరీరస్య దృఢీకరిత వర్జితః । 83
- వేదవేదాద్ధ తద్విజ్ఞో జవేదాద్య తారమ్ ।
 తరసా వాయనా న్యుస్తత్త్వా దృవతి ప్రియః । 84
- తద్దామస్య ఫలేనైవ త్యక్త భ్రమరకేసచ ।
 వర్జస్య వలసాహం దావితం రజతం భవేత్ । 85
- రథో మాపాదయే దామ్రఫలే భృజ్జం వివర్జయేత్ ।
 తస్మధ్యే నిక్షిపే త్సురిం కర్షం శృష్టాభ సత్వకమ్ । 86
- నిఃశ్చ్య వక్త్రం సమృదా నోమయేనచ లేపయేత్ ।
 ఛాయాయాం శోషయే తాప్యే ప్రదీప్యే ప్రహరం పచేత్ । 87

- సృజాన శీతలం కృత్వా వక్త్రస్థాం కారయే తుస్సగీః । 88
 భేదరత్న మవాహ్నతి వలీవలీత వర్జితః ।
 జీవే చ్చద్యౌరగ పర్యంతం వాగ్మిత్యం బ్రహ్మణా సమం । 89
 సూతం కృష్ణాభ్ర పత్వంచా మ్రుధలే పూర్వవత్ పేత్ ।
 ప్రలిప్త సోశకు నృత్యాన్నిం పుటే దా రణ్యోపలైః । 90
 స్వకీతం పారిదం గ్రాహ్యం మధు సర్పిర్యుతం లిహేత్ ।
 గుహ్య మాత్రంచ మాసాంతం బాహ్యోధవతి మానవః । 91
 నవ నాగోపమ స్పృశ్యే జీవే దృష్ట్యాక వాసుమ్ ।
 ఉత్తరే శ్రీగిరిశస్య విద్యతే కున్దపర్వతే । 92
 పశ్చాచ్ఛిచారై స్సంపూజ్య తిషు లోకేషు విశ్రుతః ।
 ఓమ్ హుం ఫటకార మస్త్రేణ నిర్వికల్పేన సాధకః । 93
 పశ్యే త్పశ్చిమ దిగ్భాగ మస్తరీజే విమానకమ్ ।
 దివ్యం హ్యనేక రుచిరం సద్యః ప్రత్యయ కారకమ్ । 94
 తతః పశ్చిమ దిగ్భాగే వశేత్తీర్థా మహానదీమ్ ।
 దృశ్యతేచ గుహ్యత్ర ప్రవిశే త్పశ్చిమానః । 95
 త్రియోజనం వ్రతే త్తతః త్రీశోకే విలంకః ।
 కదలీ కావనం తత్ర దృశ్యతే శ్చయోజనమ్ । 96
 అచ్ఛద పూర్ణా సరసీ తస్మత్కే భద్ర పీఠకమ్ ।
 తత్పీఠం మహద్దివ్యం పశ్యే త్సన్నిహిత సన్నిభమ్ । 97
 ఉచ్ఛారయే నృన్ద్రుమం దణ్డవ త్రుణిం భతేత్ ।
 “ఓం హ్రీం విద్యా వాగీశ్వరాధిపతయే హ్రీం ఓం స్వాహా” ।
 తత్ర స్నాత్వా జపే నృతం లక్ష మేకం వరాననే । 98
 కన్దమూలాశనో భూత్వా యథేష్టం సాధకః క్రియే
 సింహాసనాంతరే దేవం పశ్యేత్సన్నిహిత సన్నిభమ్ । 99
 చతుర్ముఖం త్రిశేత్రంచ విశేదేష్టోలా ధరమ్ ।
 సిలగ్రీవం నాగభూమం చక్రం మృగాయథమ్ । 100
 వరాధయం వక్త్రం తం విశిష్ట విబుధార్చితమ్ ।
 నమస్కుర్యాచ్చ సాష్టాంగ మస్త్రై స్త్రై ర్ముఖ ర్ముఖః । 101
 తతః ప్రసన్న స్పృశిత్ వరం దత్తే యథేచ్ఛితమ్ ।

- శతమాయతనం తత్ర కూపం నవశతం యథా ।
ఆరామాశ్వాసి తావన్తి నస్తనాని వనానిచ ॥ 102
- వాప్యో నవశతం సన్తి వివరంచైవ తత్సమమ్ ।
కల్పవృక్షైశ్చ తావన్తి ఏతే సర్వేపి సిద్ధిదాః ॥ 103
- తత్రాస్తే మోహలీనామ్నా ప్రథితా యతీశేష్టదా ।
బ్రూతే సా దేహిమే భుక్తిం సిద్ధిం త్వం యది వాశ్చసి ॥ 104
- దేవి దాస్యామహం భుక్తిం వక్తవ్య ఏహదామునా ।
కస్తయూలం ఫలం తస్యై పాయసం వ్యాసమర్చయేత్ ॥ 105
- సాయతీశే పువర్వక్తి యావ ద్భుజ్జే సుతం మమ ।
ధారయే వ్యూహ తావ ద్వరం దాస్యామ తే మహత్ ॥ 106
- విజృంభే స్త్వం యది తదా భవన్తం హన్తి నిర్దయా ।
ఏవం గతభయో మీః కుర్యా చేత్సిద్ధి భాగ్భవేత్ ॥ 107
- ప్రతే ద దీపీ దిగ్భాగే తత్సరో యోజనార్ధకే ।
తత్రాస్తే నస్తనం దివ్యం పుష్పపూర్ణం మహేశ్వర ॥ 108
- తత్సహస్రం ఘోర మాత్రేణ క్షుత్పిపాసా నతాధతే ।
భక్షయే దభవా తస్య ఫలమేకం యథోచితమ్ ॥ 109
- సజ్జకాయో భవేత్తస్య భక్షణాదేవ మానవః ।
సరోదక్షిణ దిగ్భాగే గచ్ఛే ద్యోజన పాదకమ్ ॥ 110
- నస్తనం దృశ్యతే తత్ర దాడిమీ వృక్ష సమూలమ్ ।
తత్ఫలం భక్షయే ద్యస్తు తేవే ద్యగ సహస్రకమ్ ॥ 111
- తస్యైవ సుసః పూర్వ భాగే శ్రోశార్థ మాత్రకమ్ ।
గచ్ఛేద్ధాత్రే శస్త్రై ర్యుక్తం విద్యతే నస్తనం వనమ్ ॥ 112
- అశ్వీయా తత్ఫలం ధీరో జీవే తం వర్తక త్రయమ్ ।
సుస స్తస్య భాగేచ పశ్చిమే యోజనం ప్రతేత్ ॥ 113
- తత్ర శ్రీఫల సమూర్ణం నస్తనం విద్యతే వనమ్ ।
అద్యతో తత్ఫలం యేన తవత్యావస్త తాంకమ్ ॥ 114
- తత్తైవ నస్తనం వనే లిక్తా ప్యామ్నీల వర్ణకమ్ ।
తస్య దద్ధ్వార మాగ్ధేణ వితే వ్వాగో మహాబలి ॥ 115

- తత్ర సప్త ఘోషే త స్మా గ్గతి కరో మహాన్ ।
ఏవంవిధం మహానాగం హుంహుంకారం వదన్సుహుః ॥ 116
- సమస్కార్యా త్ప్రయత్నేన సాధక సిద్ధి కాంక్షయా ।
వదత్యేవం మహానాగ స్వదృశ్యత్వం దదామితే ॥ 117
- యాహి స్వం పశ్చిమద్వారం దివ్యాకన్యాఽస్తి తత్రైవై
సముచ్చరన్మహామంత్రం వ్రజే తత్రైవ సాధకః । 118
- దదాతి హారం సాకన్యా ప్రవేశం వదదాతి చ
హారం గతే ధారయేత్తం తేన సారస్వతం భవేత్ । 119
- తస్మాద్దక్షిణ దిగ్భాగే వ్రజే ద్వీతీయం పరమ్
తత్ర పశ్యేన్సుక్త కేశం జహ్వనేత్రం దిగ్మృగమ్ । 120
- గదాహస్తం నీలవర్ణం దృష్ట్వా శ్రీశ్చేత్ర చాలకమ్
వందేత మంత్రముచ్చార్య తత్రైవై ర్విఘ్న వివారణమ్ ॥ 121
- హాహా హేహే హుంహుం కారం ఘట్టహుం స్వాహా వ్రమేవచ ।
శ్చేత్రచాలాఽప్యనేనైవ మస్త్రేణాశు ప్రసీదతి ॥ 122
- స్వగతం వితరత్యేవ ప్రవేశం వదదాతి హి ।
అథ వ్రజే ద్మూర్ఖదికో ద్వారం తత్ర గణాధిపమ్ ॥ 123
- స్థితం ప్రపూజయేత్తత్ర ప్రవిశేత్సాధకోత్తమః ।
దృశ్యతే దివ్యలిజ్జంచ చాపస్త్రత్ర మనోహరః ॥ 124
- ఓం హుంక్రూరణ మస్త్రేణ పూజయేత్తే తమీశ్వరమ్ ।
ఉపవాసేన తత్రైవ దివారాత్రం జపేత్సుధీః ॥ 125
- ప్రత్యక్షో భవతీశానో దదాతిహి వరంపరమ్ ।
ఇత్యేవమాదయ స్పన్తి సిద్ధయః కదలీవసే ॥ 126
- తత్రైవ సరసః పూర్వభాగే యోజన మూత్రకే ।
అక్షరై ర్లిఖతం ద్వారి తత్రైవద్దావతీ బిఃమ్ ॥ 127
- వమనాదై ర్విఘ్నాత్మా ప్రవిశేత్తత్ర సాధకః ।
తత్రచాపాస్త్రశత్రం గచ్ఛేత్తత్ర మృదజ్జఃమ్ ॥ 128
- అలోక్య వాదయేత్తంచ తద్ధ్వని శ్రవణాత్తదా ।
పద్మావతీ స్వయం యాతి హ్యమృతం చ దదాతిచ ॥ 129

- తస్యచానేన సిద్ధోఽయ మమరత్వం లభేతచ ।
తత్సైవం సమాగమ్య చార్థయోత్త్యం మమాన్తికమ్ ॥ 130
- సమాగచ్ఛాలయే దివ్యే కన్యాపంచ శతాశులే ।
స్థిత్యా మమ పతిర్భూయా బ్రహ్మయస్యా వధిపభో ॥ 131
- తదస్తే శాశ్వతం స్థానం గమిష్యసి నసంశయః ।
తస్య పూర్వ తటాశస్య చాగ్నేయ్యాం దిశి విద్యతే ॥ 132
- తదపీశ్వర దేవోఽపి వృక్షః కాదమృతోఽగ్రతః ।
శత్రు ప్రతాని చాదాయ కటులై లేన లేయేత్ ॥ 133
- తద్వీజ సమ్మలై సైలైర్ని పేద్యాభవచే తుస్థీః ।
తతాఽష్టై స్తాని మత్స్యాసుస్య స్తామచాతే వియీచేత్ ॥ 134
- వర్జ్య మస్థిశిరః పుచ్ఛం డౌద సర్పిర్యుతం భతేత్ ।
తస్మైవయా భవేత్సిద్ధో రుద్రమత్యా మహాబలః ॥ 135
- తద్యత్కృత్స పదీతీరే కుణ్డలేశస్య సన్నిధౌ ।
విద్యతే పూర్వవద్యుక్త్యా సిద్ధి ర్భవతి నాన్యథా ॥ 136
- అస్త్యుత్తరే పుష్పగిరిః కపోతేశ్వర విద్యతే ।
త్రైపదకీణ మాతన్యా త్తస్య మూర్ధాన మావతేత్ ॥ 137
- భేదరత్నం భవేత్తస్య నాకస్య నసంశయః ।
తస్య పూర్వోత్తరే శాగే ఛేదీద్వారకం స్థితమ్ ॥ 138
- ఉదజ్జుఖం విశే త్రత్ర త్రిచాపానర మాదరాత్ ।
మూషికాకార పాపాణం తత్త్రీపిష్ట్య పిబేన్నరః ॥ 139
- క్షీప్రం మూర్ఛా భవేత్తస్య కేవేద్రహ్న దివక్రియమ్ ।
వేదయే త్సర్వ లోహాని స్పర్శమాతా న్నసంశయః ॥ 140
- ఉపోష్యచ దివానక్తం దేవాగే సిద్ధమాప్నయేత్ ।
విద్యతే దేవతా యుగ్మం కపోతేశ్వర దక్షిణే ॥ 141
- ఆనాభిమూలం నిభవే దేవతా ద్యయ మభ్యతః ।
గోరోచనోపమా స్త్రుత పాపాణా స్సన్ని తాప్తరేత్ ॥ 142
- పిష్ట్యా డౌద ఘృతాభ్యాంచ విభే ద్యత్సమరోభవేత్ ।
కపోతేశ్వర వాయువ్యే నిభవేద్ధస్తమాతకమ్ ॥ 143

- తత్ర పారావతాకార పామానా స్మర్య సంజ్ఞకాః ।
దేవతా రాధనం కృత్వా తేమామకం సమాహరేత్ ॥ 144
- విశాఖ్యాం శ్రీగిరీశస్య హ్యస్త్యేవ భృగుచిత్రమ్ ।
తత్సమీపే దివ్యక్షణ్ణం మృదం తస్మాక్సమాహరేత్ ॥ 145
- గవ్యపిష్టాం యక్తాం తాం ధమేత్తదిర వహ్నినా ।
తస్మాద్భోహం పతేన్నీలం మధ్యాభ్యాభాం ప్రతాపిషమ్ ॥ 146
- తత్సేచ యే తస్మాద్ధాతే తద్దోలం దివీ పిన్దుభే
విష్ణుమల్యా భవేత్సిద్ధ స్మర్యజ్ఞ స్మర్యగస్సుకే ॥ 147
- భృగుపాతవ తైలాగ్రా త్రోక్తే దధితవాటకమ్ ।
అచ్చతైలగిరి రామూ తదగ్రే విద్యతేపదా ॥ 148
- బిలం తత్పిశ్చిమే హ్యస్తి తస్మాద్ధే చాపపిష్టకే ॥
గతే పశ్యేత్తత్ర క్షణం తత్ర లాఘాసమం రసమ్ ॥ 149
- అలాబు పాతే గృష్ణీయా తస్మాతః కోటివేదకః ।
ప్రాకారశ్చంద్రో గుప్తస్య శ్రీగిరీశస్య పశ్చిమే ॥ 150
- తస్మాద్ధే విద్యతే వేత్త చైత్యం తత్సూర్యత స్థితమ్ ।
చైత్యా మృద్యే శిలాచివ్యా మద్ధానా స్మర్య సంజ్ఞకాః ॥ 151
- తత్రాస్తే మోహనో దన్తి తమాయుష్యా సమాహితః ।
పృష్ఠాత్తస్య త్పాదం గ్రాహ్యం తత్సూర్యం గాఞ్చనం భవేత్ ॥ 152
- తద్దక్షిణ్యత్తరే పార్శ్వే జానుదక్షిణం ఖనేద్ధరామ్ ।
జమ్భూషలాభాః పామానా స్మర్య సంజ్ఞా భవన్తి తే ॥ 153
- క్షీతిం ఖనేద్దక్షిణ్యధో జానుమాత్రం లభేత్తతః ।
లక్షవేదకరా సిద్ధా త్రికోణే ఖటికా పరా ॥ 154
- మల్లినాధస్య వాయవ్యే నామూ దేవప్రాదః పరః ।
తీర్థం తత్రాస్తి పామానా ముద్ధాభా స్మర్య సంజ్ఞకాః ॥ 155
- లిజం కూర్మోప మం తత్రస్మర్య సంజ్ఞం శుభం వ్రీయే ।
పూర్ణిమాయాం కృత్తికాయాం పూజయిత్వా సమాహరేత్ ॥ 156
- తస్మాద్దక్షిణ్యతి యుగలా తస్మైశానీల వసీపరా ।
తస్మాద్లిజంచ సలిలతం నీలవర్ణం ప్రశస్య తే ॥ 157
- అశ్వామ కాక పక్ష్యాశ్చ పామానా స్మర్యవేదకాః ।
దేవాలయాన్త ర్షిఖనే జ్ఞాను మాత్రాన్తరా ధరామ్ ॥ 158

- మూషికాకార సామానా స్ఫుర్నసంజ్ఞా భవన్తి తే ।
శ్రీ గిరిశస్య నైరుత్యాం ఖ్యాతాః క్షేపభాఖ్యయా ॥ 159
- తస్య గగన్తే పీతాభాం మృత్తికాంచ పుటే దహేత్ ।
తస్య విషసరసి స్వర్ణం శుద్ధజీవార్ద్రకం పరమ్ ॥ 160
- తత్రాస్తే భృజ్జమాతోఽపి పూర్వవ త్సిద్ధిదాయకః ।
తథా తమీపురేచాస్తి తీర్థేచ విపులే శుభమ్ ॥ 161
- సదాశలంతు విఖ్యాతం తస్యః పూర్వోత్తరే సుధిః ।
శ్రీగిరీ రైషు తే భాగే మహానదేతి విశృతః ॥ 162
- వజ్రేద్ధృష్టాపశేనైవ తస్య పూర్వోత్తరే సుధిః ।
తత్రాస్తే కాలకృష్ణో నామ్నోఽగ్రే తస్య క్షణ్డాయమ్ ॥ 163
- తత్రేవైగోప సజ్జాశం సిద్ధి స్సూతస్య విద్యతే ।
భవన్తి సప్తలోహాని స్వర్ణం తప్తాని నేకతః ॥ 164
- విశాన్యే శ్రీగిరిశస్య చాస్తి శ్రీమాలినీశ్వరః ।
తస్యోత్తర దిశి ఖ్యాత స్తూమావర్వత సంజ్ఞః ॥ 165
- తస్యోగ్రేచ త్రిశూలాభా స్సన్తి దర్భాశ్శుభజ్జరాః ।
తదభో నిఖనే నాభిమాత్రం నీలాం మృదం హరేత్ ॥ 166
- అక్షకృష్ణైః పంచేత్తాంచ దేవారి ఘృగ్నయే క్రమాత్ ।
ఏకైక భాగం కల్పేత చతుర్థాంశం స్వయం భజేత్ ॥ 166
- జివేత్కల్పాయుతం సిద్ధో మహాబల పరాక్రమః ।
ఇతేశ్వరస్య నీకతు తత్ర కోటేశ్వరః స్థితః ॥ 167
- పుష్పం పుత్రం తదగ్నేఽస్తి స్ఫుర్న వేధకరం భవేత్ ।
తత్రాచలేశ్వరో దేవ స్ఫుర్న వేధకరః పరః ॥ 168
- తస్య యోజన మాత్రేచ దక్షిణేచా మరేశ్వరః ।
తత స్వర్ణ శిలా చాస్తి తదూర్ధ్వం శరమాంసకమ్ ॥ 169
- గోమాంసంవా షీపేత్కృష్ణై ర్బద్ధై ర్ద్వైరైవ ముసోః ।
ప్రత్యక్షపుష్ప వత్సాశ్చ రజసా భావితాం శుకమ్ ॥ 170
- లోడయే త్తచ్ఛిలాయాంచ షీపే దల్పముప పాత్రకే ॥ 171

- తస్య సంస్కర్ష మాత్రేణ లోహస్యా త్కాశ్చనం పరమ్ 173
 శ్రీగురౌ య తత తాపి పిణ్డభూమి స్థితోఽలః
 కర్షమాతంతు తచ్ఛూర్ణం భయే త్త్రిఫలాసమమ్ 174
 వలీపలిత జిన్నాసా జ్జీవేదాచస్తౌతారకమ్
 శ్రీగిరిప్రస్థ వై ఋత్యాం షటాహకర్ష ఉత్సరః 175
 తస్య పూర్వోత్త రేభాగే శ్శునింకరి చాపకే
 ద్విహస్త మూర్తోర్ధ్వశిలా ఖనేత్త త ద్విహస్తకమ్ 176
 శరావ సంపుటాకారా వ్రషదస్తా సమాహరేత్
 కర్విత తానగ్ని వర్ణా సిద్ధ్యా త్కాశ్చజ్జైర్ద్రవైః 177
 తస్మిన్ భ్యా న్నవనీలఃకు దద్యా ద్దేహాయ భాగిమ్
 కాగ్నక మతిథే ద్దేయం భాగమేకం లిహేత్ 178
 దివానక్తం ధ వేమూర్ఛాచివిరో భవతి స్వయమ్.
 వలీపలితి సంవర్జ్య జీవే ద్వాస్తాయతం పరః 179
 స్పర్శకాస్తస్య పోషానం ద్వితీయం భవతి త్రియే.
 తద్దేవ పార్శ్వయో స్పర్శే పాషాణా శ్వేతపీతకాః 180
 స్పర్శాసర్వా భవన్త్యేతే తేషుచైకం సమాహరేత్.
 ప్రాచ్యాం హి తస్య దేవస్య సమీపే కూపమస్తిచ 181
 మణ్డూకాభాశ్చ పాషాణా స్సన్తిచ స్పర్శసంజ్ఞికాః.
 తస్మిన్ శ్వరస్య చోదీచ్యాం లిక్ష్వాద్వి ర్విద్యతే మహాన్ 182
 తదుత్తరస్యాం దిశ్యన్తి తటినీ పూర్వ వాహినీ
 తటిన్యాః పశ్చిమాశాయాం పిష్టాభం లిజ్జమస్తిహి 183
 పూర్వజైలోదకం కుణ్డం రిత్రన్యా త్క్షణ వేధకమ్.
 ద్వియోజనే మహేశస్య దక్షిణే చణ్డికా ఫిశా 184
 పిణ్డికాఖ్యా సుపిఖ్యాతా తస్యా వాయవ్య కోణతః.
 అన్తరస్తిహి తస్మిన్ శ్వే మద్గవర్ణా స్తథోఽలః 185
 కేచి త్పిథ్యానిభా స్సన్తి తేనర్శే స్పర్శ సంజ్ఞికాః.
 అత్రత్యానాంచ సర్వేషాం స్పర్శానాం విధిరుచ్యతే 186
 యద్రూపం పేషయేత్తం శ్శక్తిం మూషాస్త రేణహి.
 కుర్యా త్సర్వాణి లోహాని తస్యామానర్తయే త్త్రియే 187
 తత్స్వర్గం జాయతే స్వర్గం కుర్యాదేవం యథేష్టకమ్.

- సూక్ష్మశ్చే త్వర్వలోహనాం దృతానామాస్తరే ఊపేత్
తత్సర్పా త్వర్వలోహని కాశ్చనత్వం ప్రయాన్తిహి 188
వాయవ్యాం మద్దినాభస్య డిధే సర్వేశ్వరాఖ్యకమ్
తస్య దక్షిణాదిగాగే రాజమాన్తే ద్వియోజనే. 189
గతేహోంగలికా తత్ర దృశ్యతే తస్య మూర్ధని
కృష్ణధాత్రీ ఫలాన్యేవ సన్తి తానిచ భక్షయేత్. 190
సప్తవాసర పర్యంతమాత్మప్రిం వజ్రవిగ్రహః
జరామరణ నిర్ముక్తో జీవేత్కల్పశత త్రయమ్. 191
తస్మాచ్ఛ దక్షిణే భాగే కాకలాగ్రీ మహావనే
తత్రాస్తే స్తమ్భకదలీ ప్రవిశే త్తత్రనాథకః. 192
క్రోశార్థ మ్నాతం గచ్ఛేచ్ఛ రసకణ్డంచ దృశ్యతే
అలాబు చాతే సంస్థాప్య గోటీ వేసే భవేత్సుహ. 193
శిలామయో నీలవర్ణ శ్శిఖిణీ తత్ర దృశ్యతే
తస్మాఖ్యగ్రేన్ద్రీ కణ్డం విరస్తి మ్నాతా తిసీలకమ్. 194
శుష్క-వంశంచ తస్మాన్యే ఊణం ఊప్తంచవం భవేత్
పత్రం పుష్పం దిన్తే కేన భవత్యేవ నసంశయః. 195
ప్రత్రపథం రసం ఊచ్ఛ్వా తావన్నాత్రం జలం హరేత్
మధుతుల్యం పిబేత్తంచ మూర్ఛా భవతి తత్త గాత్ 196
ఊదేవ లబ్ధజ్ఞానస్య జ్ఞేవే ద్యుగసమాసకమ్
శ్రీగిరే ర్వహ్నిదిగ్భాగే ఘటికా సిద్ధభేదరః 197
అస్తి తస్యచరో భూమా పశ్చిమాంతం భవేత్సుధీః
బదరాకార చామాదా విద్యతే భగతి ప్రదాః 198
ఏకం వక్త్రే) పదాధార్యం సిద్ధేః శాంతి లిఖ్యభిః

(వి ద్ధ క్ర మః)

- శ్రీశైలే సర్వసిద్ధీనా ముక్తానాం విధి రుచ్యతే
మత్ప్రన్యాసం పురాన్యత్వా పశ్చాత్తీక్షం జపేన్మనుమ్ 199
అభోరాస్తేనైవ శ్రీఘం తత్రస్థి మవాప్నుయాత్ 200

(అ భి న్యా సః)

- ఓం హ్రీం మహాపర్వతవాళినై హృదయాయ
నమః ఓం హ్రీం శ్రీమాయై శిరసేస్వాహా

‘వం న్యాస రత్నం పూజాం కృత్వా తత్కర్మణి లక్షమేక
మఘోరం జపేత్ । తతిః సిద్ధిమవాప్నోతి ॥
మస్త్రం యథా :

ఓం హ్రం హ్రీం హ్రం అఘోరతర ప్రస్ఫుర ప్రకట ప్రకట
కహ కహ శమ శమ జాత జాత దహ దహ పాతయ పాతయ ఓం
హ్రీం హ్రం హ్రం అఘోరస్త్రాయఫట్ అముం మంత్రం లక్షం
జపేత్.

తతఃస్వపే ప్రత్యక్షీభూయ దేవతా వరం దదాతి ॥

ఇతి శ్రీ భైరవాక్షే ఆనందకందే అమృతీకరణ
విశాస్తాద్వాదశోల్లాసః.

త్రయోదశ ఉల్లాసః

(గ ప్త కః)

శ్రీ భైరవః—

ప్రణమ్య శిరసాశమ్ముమస్తామీ త్పరమేశ్వరీ
శృతం తవ ప్రసాదేన దివ్యం సర్వ రసాయనమ్

ఉత్పత్తిం గర్భకస్యాపి జాతిం సంశోధనం తథా
సేవాం రసాయన ఫలాం క్రమాద్రూపీ మహేశ్వర !

శ్రీ భైరవః :—

దేవి ! శృణు ప్రవక్ష్యామి గర్భకస్య రసాయనమ్
శ్వేతద్వీపే పురాదేవి ! లతాకల్ప దృమోజ్జ్వలే

నానా మణి గణ కీర్తనానా పుష్పఫలాకులే
సిద్ధవిశ్వాధర శ్రీభిః కిం ర్యసరసాంగతైః

అనేక నిర్జర శ్రీభిః క్షీణప్రీత్యం మదోల్లాసా
వేణు వీణా వినోదేన వాద్యనాదై ర్మనోహరైః

తాలైర్ధన్యసింహా ఫక్తా నినాదైః కరతాలకైః

అత్యా వద్దేన దేవతే ! నృత్యప్రీత్యం సురార్చితే
తదా ఋతుమతీ జాతాసు ప్రావ చరణోమహత్

సుగంధినాత ద్రవపాత్యద్వత్త్రం రక్తతాం యయా

- విహాయతద్రక్తవత్త్రుం సౌత్వాక్షీరమహాదధౌ 8
 ఆనేకామర కాంతాభిర్వృతాకైలాస మావ్రజః
 వాయునాతద్రజో సత్త్రుంక్షీప్తం క్షీరమహాదధౌ 9
 మగ్నం తత్రైవతద్యత్త్రుం చిరకాలం సుతేశ్వరి
 మధ్యమానాన్మహా భోధేరమృతేన రసోద్భవమ్ 10
 శ్లాఘ్యేవని జగన్ధేనమోదయన్న సురాస్సురాన్
 తేనైవనామ్నా ఊచుస్తే శక్రాద్యాసుర పుణ్యవాః 11
 గన్ధకోఽయం భవత్వస్య నామ్నాజాతం తు మత్ప్రియే
 చతుర్విదం శోణితం తే దివ్యం బలకరం పరమ్ 12
 సమర్థ్యాయం గన్ధక స్తురస బద్ధచక్షురతే
 రసేన్ద్రేయ గుణాస్సన్తి తే గుణాస్సన్తి గన్ధకే 13
 ఇత్యుచుస్త్రప్రముఖాహృష్టాగన్ధకగన్ధకః
 తద్దాప్రభృతీలోకేఽస్మిన్భృతోఽయం గన్ధకః ప్రియే ! 14
 జపా కుసుమ సక్రాశః క్షత్రియశోఽత్తమః ప్రియే !
 పీతోవైశ్యో మధ్యమస్యాచ్యవేతోవిప్రోఽథ మస్మిన్పూతః 15
 కృష్ణవర్ణోభవేచ్ఛూదః ప్రియే ! స్యాదధమాధమః
 రక్షం వర్ణం లోహవేధీతవర్ణం రసాయనమ్ 16
 శ్వేతవర్ణంచ వైవశ్యే కృష్ణం కుమ్భాదిలేపనే

(గన్ధక కుర్తిః)

- అధవత్సేగన్ధఃస్య శోధనం సిద్ధిదాయకమ్ 17
 తిలపర్ణ్యజ మోదాశ్చ బ్రాహ్మీభృగ్జీచధున్దురిః
 వితేమంచ రసైర్భావ్యం చూర్ణితం గన్ధకం దినమ్ 18
 కాన్తరా తేవినిక్షిప్తసమాంశా త్యేవపాచయేత్
 మృద్వగ్నినాతు తల్పైక్త్వా హ్యజాక్షీరే వినిక్షిపేత్ 19
 గోక్షీ రాజైః కిశ్కిందూసం స్థాల్వావక్త్రంతు బన్ధయేత్
 స్వచ్ఛాంతు కేన బద్ధస్య చూర్ణం త సమిక్షిపేత్ 20
 తదూర్ధ్వం శ్రావకం ఋథ్వాతత్థాప్యం గర్త కాన్తరే
 వనోత్పలైర్మృదు పుటండత్వా పవతి గన్ధకమ్ 21
 పునశ్చ తిల పర్ణ్యజైర్భావయేచ్ఛేషయేత్రిధా

ద్రావయే తత్సమాదాయ మత్స్యకీతేన సప్తదా
భావయే జ్ఞాతిః బిజ చూర్ణైస్తత్సరిషేషయేత్ 22

తతో భృజ్జ ద మైర్భావ్యం సప్తకృత్సప్తపే భురే
జలైః ప్రతౌల్య తత్సమ్యక్ శోషయేత్ సమనః పచేత్ 23

మృద్వగ్నినా కాష్ఠ పాతేః పుతా క్షేప మక్షణంతరః
భృజ్జ రాజదవేషీప్యా శుద్ధంత ద్దప్తకం భవేత్ 24

రసేరపాయసే యోగేయోజ్యం సుఖారంభవేత్

గస్తక ర సా య నం

పు ర్వోక్త వద్దేహశుద్ధిం కుర్యాద్వాల్మీ విరేచనైః 25

సుముచ్యతే సునక్షతే పూజయిత్వా పరం శివం
గణాధిపం క్షేత్రచలం శ్రీ గురుం భిషజం క్రిమాత్ 26

నిష్క్రమ్యే శం త్రిఫలాచూర్ణం నిష్క్రమ్యే మేకంచ గుగ్గులుమ్
గుజ్జాన్మేయం శుద్ధ గంధం లిహే దేరణ్ణ తైలతః 27

గుజ్జాన్మృద్ధి క్షమేదైవ సేవ్యం త్రితృతి వాసరమ్
దివహోషణ పర్యంతం గుజ్జాహోషణ మాత్రకమ్ 28

తదాహోషణ ఘృతాస్తే సేవ్యం త్రితృతి వాసరమ్
గుజ్జాహోషణి శోన్మేయమపూర్వం త్రిఫలాం పరమ్ 29

ఏతస్మాదధికా వృద్ధిర్న కార్యాసిద్ధి లిప్నునా
ఏవంమాస ప్రయోగేణ కుష్ఠ మష్టాదశం హరేత్ 30

తదా ప్రమేహ స్థల్మాని కాన శ్వాసక్షయ జ్వరాన్
వ్రణాన్పు గస్తరా వీశ్య శీతివా తోద్భవా న్నదాన్ 31

మాస ద్వయప్రయోగేణ బహు కాన్తిం ప్రయచ్ఛతి
సర్వ వ్యాధిప్రళయం భవే న్నాస్తిత్రయాత్రియే! 32

తతష్టణ్ణాస యోగేనవృద్ధో యౌవన మాపుషయాత్
ఏవ మబ్ధ ప్రయోగేన సిద్ధోభవతు శాంభవి! 33

తస్మాత్త్ర మలయోగేన తామ్రం కాశ్చువతాం వ్రజేత్
విడించ ప్రతిషేధంచ కుర్యా ద్పుర్వోక్త వత్సుదీః 34

రసాదిపుణ్య మమలం యస్సేవేత రసాయనమ్
స ఏవ కృత కృత్య స్సాన్యజై వతైరసి పూజ్యతే 35

సర్వతీర్థేషు సంసారేః సర్వవతః ఫలాన్వితః అశ్వమేధాది యజ్ఞానాంసర్వే మాంసలమాఘ్నియాత్	36
ధన్యః పుణ్యతమశ్చేష్టశ్శాశునీయో మనీషిభి సయోగవిజ్ఞస్సర్వజ్ఞ స్సర్వామగ్రాహకః ప్రభుః	3
శుద్ధస్సర్వగతస్తాన్త త్సూరస్సత్యగురో జ్ఞులః తస్య దేహ లయోనాన్ప్రిహ్య దృశ్యశ్శివతాం వశేత్	38

ఇతి శ్రీభైరవోక్తే ఆనందోద్దే అమృతీకరణ
విశాస్తా త్రయోదశోల్లాసః

చతుర్దశ ఉల్లాసః

విషమే

(వి శో తు త్తిః)

శ్రీ భైరవః :

శృతం సర్వం మయాదేవ ! దివ్యం సర్వరసాయనమ్
విమోక్షన్తిం చ జాతించ సేవాంవదచ తత్ఫలమ్

శ్రీ భైరవః :—

శ్రీరూద ధామధ్యమానే మద్దసికృత మద్దరే !

సిద్ధకీన్నర గః ప్యేష్ట) విశాచోరగ రాక్షసైః

బ్రహ్మదైత్య రభలైర్దేవై రేకతోదను జాధిపైః

దైత్యైరన్యత్ర విభులై ర్మహాబల పరాక్రమైః

తతో జాతాని రక్షానికాస్తు భాదీని కామసాః

కల్పవృక్షో మహాలక్ష్మీ రై రావతే మహాగజః.

ఉచ్చైశ్చక్రవాస్తథా చేన్ద్రధన్వవైరి భిషగ్వరః

అమృతం చలతా దివ్యాదివ్యసిద్ధి ప్రదాయకాః.

మన్దర భ్రమణ శాస్త్రనాగరాజ ముఖాత్తతః

విష జ్వాలాసముత్పన్నా త్రీవలోక భయభూరీ.

మమజ్జ శీరజాలధావత్యై స్త మధనాత్సునః

కాలకూటం మహా క్ష్యేలంకల్పాన్తయ మసన్నిభమ్

- సంవర్తగ్ని ప్రతికాశం వీక్ష్యతీతాస్సురా స్తదా
మమాన్తికం సమాజగ్మస్తునన్తో దీనమానసా 8
స్వాదిన్ సోర్వత్రయః । త్రాహీశరణాగత పాలక !
ఇత్యాది బహుధా స్తోత్రం కుర్వాణాస్తే సురా సురాః 9
అహంస్త్రిత ముఖంకృత్యాకాల కూటం తదాఽబమ్
త్రత్రత్రత్రా వశిష్టిం తద్బహుధా సమభూద్యువి 10
క్వచిన్మూలస్వరూపేణ క్వాపి త్వస్మా వతః ప్రియే!
కుతాపివర్ణరూపేణ తోయరూపేణ కుతచిత్ 11
ఏవం బహువిధం జాతం త్రత్ర త్రత్ర విషం గతిమ్
తేషాం శ్రేష్ఠం కర్త విష మ్బుదశ విషం ప్రియే 12

(విషభేదాః)

- క్రమాద్భేదం ప్రవక్ష్యామి కాలకూటం చదర్దురం
హాలాహలం యేష శృణ్వం యోహదం గ్రన్థికర్కటం 13
రక్త శృణ్వీ హర్షిదం చకేసరం దశమం స్మృతమ్
ఏతే దశ విధాః శ్వేతాన ప్రయోజ్యా రసాయనే. 14
శ్వేత శృణ్వీ వత్సనాథం సర్వపం శృణ్వీ వాలుకమ్
ముస్తకం సత్తుకం దేవి! చాప్తమం కర్తమం భవేత్. 15
రసాయనే యోజనీ యా న్వప్తేదాః ప్రకీర్తితాః
కాలకూటంకాక చ ఇన్ద్రప్రథం దర్దుర సన్నిభమ్. 16
దర్దురం నీలవర్ణం చ హాలాహల విషం సమమ్
మేష శృణ్వీతు మేషస్య శృణ్వథం మోహదం పునః 17
రక్తనీల ప్రభం దేవి! గ్రన్థికం గ్రన్థి సంయుతమ్
కర్కటం కపి లాథం చరక్త శృణ్వీ మహా విషమ్ 18
శృణ్వపిణ్డంచరక్తాథం హర్షిద్రాథం హర్షిద్రకమ్
కేసరం పద్మకింజల్క ప్రభందశవిధన్వితీ. 19
శ్వేతశృణ్వీభద్రాథంవత్సనాథంచ పాణ్డూరమ్
సర్వపాశృతి భిర్యుక్తం బిస్తు భిస్సర్వపం భవేత్. 20
శృణ్వీశృణ్వీశృతి శ్వేతావాలుకం వాలుకా శృతి
ముస్తాకృతిర్ముస్తకం స్యాచ్ఛ్వేత వర్ణంతు సత్తుకమ్ 21

మధూచ్ఛిష్టాకృతిగ్ధేవి ! కర్తవ్యం విషము త్తమమ్
విషఖడ్గేషుభగ్నేషు దృశ్యస్తే యేషుబిష్టవః. 22

శ్వేతరత్న పీతవర్ణాః కృష్ణాని చాదయః క్రమాత్
శ్వేతారసాయనేక్తా వశ్యే వారదశిర్మణి. 23

శుద్ధకర్మణి పీతాస్సుర్యః కృష్ణవర్ణాస్తు మారణే
విషంయక్త్వాఽమృతంధేవి ! తదయక్త్వా విషం భవేత్. 24

తస్మాద్యక్త్వా విషం సవ్యమయక్త్వాన కదాచన
రసాభిహేమకాంతానాం వీర్యేణ నదృశం విషమ్. 25

(విష కు ధ్ధిః)

రత్నస్పర్శ పత్రైశేనలిప్తై వ స్త్రీచబన్దయేత్
త్రిదినాన్తేసమృద్ధత్యట బృణేనసమం విషమ్. 26

మర్దయే చ్ఛుక్తే చూర్ణం తత్కారయేచ్ఛవిశుద్ధ్యతి
కోగరసాయనే యోజ్యం సిద్ధిదంస్యాద్వరాసనే. 27

(విష ర సా య న మ్)

శుద్ధదేహో విరేకాద్యైః పథ్యాశీ విషభుగ్భవేత్
క్రిమేణ సేవనీయం తిత్సర్హం రాజస్వర్హమ్ 28

ముద్గపీహి యవా మాషాగు జ్ఞామాత్రం పరావధిః
శర్కరాసహితం సేవ్యం క్షేపిలం తదమృతం భవేత్. 29

కట్యమ్బులవః స్త్ర్యాజ్యవ్యాయామోష్టా తపాదయః
తైలస్పర్శ భూద్యాశ్చ పర్జ్యా విషరసాయనే. 30

గవ్యం క్షీరం ఘృతం తక్రం సిద్ధం దధి చ శర్కరా
సేవ్యాప్వాదు రసద్రవ్యానో చ్ఛేద్యకృతి కారణమ్ 31

(విషోప ద్ర వా స్త చ్చి కి త్సా చ)

మూత్రయాసేవితం క్షేపిల మమృతం భవతి ప్రియే
అతిమూత్రం యది భవేదమృతం చః సాయతే. 32

ప్రమాదాదతి మూత్రంచే త్తదావేగా భవన్తిచ
కిష్టం ప్రథమవేగే స్యాద్యేష భుక్చిద్విరీయకే. 33

తృతీయేచ తృపాదాహో చతుర్థగతి భజ్జనమ్
సేవిలాస్యః పంచమేస్యాత్మే క్షే కథరభజ్జనమ్. 34

- సప్తమేచ నిరుత్థానం మరణం చాప్తమథవేత్
తెస్మాచ్ఛ్రీఘం ప్రతీకారః కరణీయో వరాసనే 36
- కింనాత్తాథికం క్షేపం నానాకోగాన్మరణే తత్
త్రాన్తి క్షేపతి తూలాని వాస్త్యతీనారకం పరమ్. 36
- స్వరసాదం గద్గదత్వం దాహం దృష్టిభ్రమ తథా
కర్ణఋక్వాసకాసాదీన న్యాన్వాతోద్భవాన్దాన్. 37
- యదాఽతిమాత్రం చిహ్ననిదృశ్యస్తే వప్తపిప్రియే
తదాతుటక్కుణం విష్క మాజ్యం చాపి చతుర్గుణమ్. 38
- పేయంతర్నిహారాం జలైర్వా తణ్డూలియకమ్
మజ్జాంవాపుత్రజీవస్య ఫలాన్నిష్కంజలాన్విరమ్. 39
- తుత్థంపణ ద్వయోన్మేయం నృమూత్తైర్వా హర్షద్రకమ్
వచాంవాదేవదాలీంవాసరాన్మోవాఽశసాన్మోమ్. 40
- పటోలింగిరి పట్టింవానృమూత్తైర్వాజితప్రథక్
లాం యాం వాం హం చతుర్వైర్గృహం సంపుటి కృతమ్. 41
- స్తంభస్తోభన నిర్వాహనిర్విషీ కరణం తథా.
“లాం ప్రో లాం” అనేనమస్త్రేణ స్తంభునమ్.
శీతజల ఘటం అభిమస్త్రేణ విమాతురస్య,
మస్తకే జలం ఛాలయేత్ విషం నాక్రామతి
“యాం ప్రో యాం” అనేనస్తోభన మస్త్రేణ విమా
తు రస్య శిఖన మన్థయేత్,
“వాం ప్రో వాం” అనేన నిర్వాహ మస్త్రేణార్క దణ్డం
వా ధత్తూర్ కావ్య దణ్డం వాఽభి మస్త్రేణ
విమాతురస్య సర్వాణి స్పృష్ట్యా విషం నిర్వాహయేత్ -
“హం ప్రో హం” అనేన నిర్విషీ కరణ మస్త్రే
ణ, నిర్విషీ కరణార్థం విమాతురస్య, సర్వాం
గం దణ్డే గాపా మార్జయేత్, స్వభోగవతి -
జీర్ణం క్షేపం శరీరే చేత్పితౄస్తా వమసా ప్రియే.
ఆ మాస్తం కేచనం కార్యం తణ్డూలియక మూఽభ్యుక్
సేవేతమాంససంఘృతం విషకోవహరం థవేత్. 43

పూర్వోక్త మాత్రాసేవీయో మహావ్యాధ్యోముచ్యతే 44
దేవి! మగ్నాస యోగేన జరాపలిత భిక్షానమ్.

సంవత్సరోపయోగేన జీవేచ్ఛన్ద్రోరగ తారకమ్ 45
హిమశీత వసన్తేషుయోజ్యం విషరసాయమ్.

గ్రీష్మః కర్షకరత్వేన ప్రయోజ్యం కదాచన 46
వాతస్థవిరగ్భిక్షాః క్షుత్తుష్టరాధ్యపీడితాః.

నఖంసకాగదక్షిణాః పిత్రకోధాధికాస్తథా 47
యక్షిణోనైవ యోగ్యాఃస్వస్సదా విష రసాయనే.

ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనందకన్దే అమృతీకరణ విశాన్తా
చతుర్థశ్లోకాః.

పంచదశ ఉల్లాసః
(దివ్యోపదిరసాయనాని)

శ్రీ భైరవః :-

మలమాయా విహీనేశ! జరాజన్మగదా సహ 2
త్వత్ప్రసాదేన విదితం రసాదీనాం రసాయనమ్.
ఇతః పరమహిమ్నామిన్ శుశూషేషపి ప్రభో!
సుఖోపాయోపయోగ్యంచ దివ్యోపధి రసాయనమ్.
బ్రూహిమే తద్విధం దివ్యం సర్వసీధి ప్రదాయకమ్

1. బ్రహ్మ కల్పః
(బ్రహ్మపుష్పతైలకల్పః)

శ్రీ భైరవః :-

వత్సోమి బ్రహ్మవృక్షాది దివ్యోపధి రసాయనమ్. 3
తత్రాదా బ్రహ్మవృక్షస్య శృణుదేవి! రసాయనమ్
బ్రహ్మవృక్షస్య బీజాని విదధ్యాని స్తుపాణిచ. 4
పరిశోమ్యతపే తీవ్రే సూక్ష్మ చూర్ణాని కారయేత్
ధాత్రిఫలేన సప్తాహం భావయేత్సయసాఽఢవా. 5

- చక్రయస్త్రేషీ పేతానితతస్తతైల మాహాశేత్
ఇథముద్ధాపితం తైలం దోషఘ్నంచ రసాయనమ్. 6
- బ్రహ్మబీజజ తైలస్య ప్రస్థమాద్యంచ తత్సమమ్
నిషీప్తం సిగ్ధభాజ్జచ ధాన్యరాశే వినిషీ పేత్. 7
- మాసార్థ మాసంచేవేశి! తస్మాతైలం సమాహరేత్
శుద్ధదేహో విశేకాద్యైరర్చితాగ్ని గురుద్విజః. 8
- ద్విపలంచ గవాం క్షీరతతైలం నిష్కమా తకమ్
సంమిశ్ర్యచపిబేత్ప్రాతః పథ్యాశీషాజ్జితేన్ద్రియః. 9
- ఏవం ద్వితీయేపి దినేహ్యేకాహస్తరితే క్రమాత్
నిష్కవృద్ధిభవేదేవం యావత్పక్షే నిష్కశమ్. 10
- ఏతతైలస్య పరమామాత్రాహ్య స్త్యైవమీరితా
పీతమాత్రేక్షణం మూర్ఛాబాయతేస్థిచ్యేచ్ఛుమ్. 11
- ప్రబుద్ధేసఘృతందద్యా ద్దుగ్ధాన్నం శర్కరాన్నితమ్
ఏవంతైలోపయోగేన మాసాజ్ఞానీ భవేన్నరః. 12
- సకృద్ద్రాహీసు కాత్తశ్చ పోడశాబ్ద ఇవస్థితః
ద్వితియేనాగబలవాన్ సర్వవ్యాధి వివర్జితః. 13
- ఇద్దోష మబలో ధీరశ్చతుర్థే మాసిచక్రమాత్
వజ్రదేహో దివ్యదృష్టిః పశుమేధేవోభవేత్. 14
- అణిమాదిగుణో శేతస్సర్వ గస్సర్వ కాలికః
షష్ఠేమాసి స్వయం ప్రప్తా భోక్తా హర్తా త్రిమూర్తివత్. 15
- వజ్రైక సేవనాద్దేవి! భవేత్సాక్షాత్సదాశివః
యావత్తైలోప తేవీప్యాత్తావ త్తీ కాద నాశనః. 16
- వమనాది విశుద్ధాజ్ఞః కృత్వావైద్య ద్విజార్చనమ్
ప్రాతర్థో క్షీరగుడుబంతైలం కింశుక బీజజమ్. 17
- గుడుబం పూర్వవజ్జాతమేకీ కృత్యద్యయాపిదేత్
తత్ప్రావమాత్రే మూర్ఛాప్రాప్త్యుక్త్యా త్తా భస్మశాయినమ్. 18
- సప్తరాత్రే ప్రబుద్ధస్సర్వదృద్ధ వచ్చయనే స్థితః
నాక్లాని చాలయేదేవ జాయతే విచలేక్షణః. 19

- తైలే జీర్ణేనమాపన్నేసం జ్ఞానవతి తైరవి! 20
 గోక్షీరం తస్యదాతవ్యం ప్రత్య హందశవాసరమ్.
 సత్యచంచత్య జేదేహతక్కుభుకం భుజగోయథా 21
 క్షీరాహరీధవేన్నిత్యమేకవింశతి వాసరమ్.
 వాచాం పతిర్భవేద్ధీరశ్శృతం ధారయతే యదాత్ 22
 దూరశావీర్యోప్తిర్జీవేద్భవహృదిసంసుధీ.

(బ్రహ్మవృక్ష పల్లవ కల్పః)

- పుణ్యరేబ్రహ్మవృక్షస్య పల్లవాని సమాహరేత్ 23
 క్రిమికీట విహీనాని కోమలాని శుభానిచ.
 ఆతపి శోషయేత్ప్రీతే చూర్ణితం వస్త్రం గాలితమ్ 24
 కుర్యాన్నూతన భాణ్డేచ నిక్షిపేచ్ఛ ప్రయత్నతః.
 వమ నాద్వైర్విశుద్ధాజ్ఞో బ్రహ్మచారి జితేంద్రియః 25
 తౌరాష్ట్ర వర్జితాహరః క్షీరశాల్యశ్చ భోజనః.
 కోష్ఠం జలం పిబేన్నిత్యం నివాతేశయనం భజేత్ 26
 కర్షమాత్రం చ కేవలేమాసం గోత్రక సంయుతమ్.
 ద్వితీయేచ తృతీయేచ వృద్ధిః కర్మాధికా క్రమాత్ 27
 ఏవం షోడశ మాసాంతం సత్రకం కుశుబం పిబేత్.
 ఏవం నిత్యోప సవీయః కుశ్చైతస్సిగ్ధ కుస్తలః 28
 మత్తమాత్రజ్ఞ బలవాన్ జీవేద్బ్రహ్మ దినం నరః.

(బ్రహ్మవృక్ష సప్తకల్పః)

- బ్రహ్మవృక్షస్య పుష్పాణిచ్ఛాయాయాం శోషయేత్సుధీః 29
 చూర్ణయేద్దాలయే ద్విత్రే సప భాణ్డే వినిక్షిపేత్.
 వింశత్సలం పుష్పచూర్ణం చతుర్వింశతి గోఘృతమ్ 30
 పలమేకత్ర సమ్మిశ్రం ధాన్యరాశౌ నివేశయేత్.
 తక్షద్ధిలేచ్ఛ మాసాంతే కృత్వాభాగాం శ్చమిర్దశ 31
 ఏకైకిం ప్రత్యహం సేవ్యమేవం మాసత్రయం భజేత్.
 భుజ్జీత తుల్పరాతేచ లవణామ్లాది వర్జితమ్ 32
 పాయసాశీ కషాయంచ తృపార్తః ఖాదిరం పిబేత్.

త్రిమాసాజ్ఞాయతే గాత్రం వజ్రవన్నాత్ర సంశయః
నాగాయతీ బలోధీరో వాయువేగ గతిర్భవేత్. 33

అస్యవర్షోపయోగేన పురీషమపి మూత్రకమ్
వేధయేత్సర్వలోహాని కాశ్చనానిచ కారయేత్. 34

జీవేద్బ్రహ్మనంసాత్మైవైవైస్సహ మోదతే

(బ్రహ్మవృక్షదీపికల్పః)

బ్రహ్మవృక్షస్యబీజాని చూర్ణయేన్నితీ పిష్టకై. 35

మథ్యాజ్యశర్కరాయుక్తం ధాన్యరాశౌ వినితీ పేత్
మాసాదూర్ధ్వం సమాహృత్య ప్రత్యహం కర్తవ్యమిత్. 36

ఉపయజ్జీత శుద్ధాత్మాగోక్షీరంచ పిబేదను
యావత్పలంభనేద్వృద్ధిస్తావదేవాధికంసహి. 37

ఏవంసంవత్సరాత్పిద్ధిర్జాయతే మృత్యుపత్తితా
జీవేద్బ్రహ్మదీపంశుద్ధో మతర్థ జబలోపమః. 38

(బ్రహ్మవృక్షవల్కలకల్పః)

సాక్షుచ్ఛూర్ణం ప్రకుర్వీతి బ్రహ్మవృక్షస్య వల్కలమ్
భావయేద్దవ్య పయసాశలం చానుదీపం పిబేత్. 39

జీతేన్ద్రియశ్చ పథ్యాశీ భవే దావత్సరం సుధీః
దశవర్ష సహస్రాణి జీవేత్సిద్ధో భవేద్ధృవమ్. 40

(బ్రహ్మవృక్షనిర్వాసకల్పః)

బ్రాహ్మీచ మధుకం సాజ్యం నిర్వాసం బ్రహ్మవృక్షజమ్
సమభాగాని నేవేతలంచాను పిబేత్సయః. 41

ఏవమేకాబ్దయోగేన శుభం యద్దర్శన శ్శుచిః
జీవేద్బ్రహ్మదీపం జ్ఞానేవలీ పలిత వర్జితః. 42

(బ్రహ్మవృక్షపక్షాబ్జంకల్పః)

పక్షాబ్జం బ్రహ్మవృక్షస్య విధివత్త త్సమాహారేత్
చ్చాయా శుష్కం ప్రకుర్వీత చూర్ణితం పట శోధితమ్. 43

కర్తవ్యమత్రం లిహేచ్ఛుద్ధః క్షౌద్రాజ్యాభ్యాం దినోదయే
నలీపలిత నిమగ్నోవత్సరా జ్ఞాయతేనరః. 44

(బ్రహ్మపుక్షముల గుప్తధాత్రి కల్పః)

- అతిస్థూలతరం దీర్ఘం భేదయే దహ్మ భూహహమ్
మూలేతిహస్త శేషంచతిదగ్రేగర్త మారచేత్. 45
- ధాతీఫలాని పక్వాఃతత సంపూరయేత్ప్రియే !
తద్భిన్నకావ్య శేషేణ తద్గర్తంచ నిరోధయేత్. 46
- కుశై సంవేష్టయేత్సమ్యగా మూలాగ్రంచ లేపయేత్
మృద్ధోమయాభ్యాం మతిమాంస్తతో వస్త్రేణ వేష్టయేత్. 47
- పునర్మృద్ధోమయాభ్యాంచ లేపయేచ్ఛయేత్సుగ్ధేః
సమ్యక్కుష్మేచ పరితః కరీషైః పరిపూరయేత్. 48
- దహీత్రం శీతలీ భూతేషాస్త్రం తత్ఫల మాహరేత్
భాజ్జే త్షేదాజ్యభరితే షీషేధాత్రి ఫలంచ తత్. 49
- భూగృహేవానివాతే వాప్రచేతేచ వస స్సుఖే
యథేష్టం భక్షయేన్నిత్యం షీరాహరీ జతేన్ద్రియః. 50
- షణ్మూసాత్పశ్యతి చిద్రం నిధానానిచ భూతలే
త్యజేత్వచం స్వస్థానకే వేద్యహ్మయగం సరః. 51

2. శ్వేతబ్రహ్మపుక్ష కల్పః

(శ్వేత బ్రహ్మపుక్ష పక్షాబ్జ కల్పః)

- చూర్ణయేచ్ఛ శేతపాలాశ పక్షాబ్జం శోషయేత్ప్రియే
ఛాయాయాం వత్త్రుగలితం మధునాచ లిహేత్ప్రియే. 52
- నిర్వమాత్రంత్రి మాసాస్తర్జరామృత్యుం జయేన్నరః
సంవత్సరాచ్ఛ బ్రహ్మయస్సిద్ధః సర్వగతోభవేత్. 53

(శ్వేత బ్రహ్మ వీజ కల్పః)

- శ్వేత పాలాశ వీజానిపైకై కాని సమాహరేత్
అబాఘృతే నానుదివం మా సాస్మృత్యుంజరాం జయేత్. 54
- సంవత్సరా ద్రవ్యహ్మయగం జేవేత్సిద్ధి పురోఽమః
యే ప్రోక్తారక్త పాలాశతైల త్వక్పిర్ణ కాదిషు. 55
- తేఽగ్రా శ్వేతపాలాశే పన్నిసాధక సిద్ధిదాః

(బ్రహ్మవృక్ష కల్పసిద్ధిః)

వత్సయి బ్రహ్మవృక్షస్య కల్పసిద్ధి ప్రదం మనమ్. 54

ఓమ్ హ్రీం అమృతం కురుకురు అమృతమాలినైస్స సమః

పూర్వం వింశతి సాహస్రం పుంశ్చరణ మాచరేత్

సుధాకుమ్భవరాక్ష ప్రక్షాళన ముద్రాం కరాం బుజైః. 57

బిభ్రాణం మాక్షిక్యా సాశం ధ్యాయే దమృత మాలినైమ్

గ్రహణేఽప్యేత్యర్థ శతం భక్షయేత్సప్త వారకం. 58

చన్ద్రసూర్యోపరాగాది కాలేఽప్యప్త సహస్రకమ్

మన్త్రం వినాన సిద్ధిస్సాస్య తల్పకోటి శతైరపి. 59

సమస్తే శీఘ్రసిద్ధిస్సాస్యచ చైవ సమస్తే పురస్సరః

(3. ముజ్జీకల్పః)

అథముక్షేః ప్రవత్సయి సాధకేష్టార్థదాయినైమ్. 60

చతుర్విధా భవేత్సాచ రక్షా పీతాసితాఽపితా

పుష్యరేః పూర్ణమాస్యాం వారే వత్సాం శ్రవణేఽపివా. 61

ఉపరాగాది కాలేనా సిద్ధయోగేషువాహరేత్

కై దారీం ముక్షేః తాంచ బలి పూజన పూర్వకం. 62

సమాహరే త్కృతస్మానో మానీ మన్త్రం సముచ్చరన్

ఓం అమృతోద్భవాయ అమృతం కురుకురు స్వాహా హ్రీం సః, 63

మన్త్రం ద్వాదశ సాహస్రం పుంశ్చరణ్యం సమాచరేత్.

మూలం నాలం ఫలం పుష్పం పత్రం పఞ్చాంగ మూరితం

సపఞ్చాంగం హరేన్ముక్షేః సమర్చితేన వారిణా 64

ప్రవత్సయి శోషయేత్తాంచ ఛాయాయాం చూర్ణయేత్తతః

వస్త్రేణ శోధయేత్కుమ్భే నూతనే స్థాపయే త్త్రై మాత్ 65

విశుద్ధ దేహస్తచూర్ణం కర్ణం గోమయసాసహ

పిబేజ్జీర్ణేచ భైషజ్యే ఘృతమాదా పిబేన్నరః. 66

తతో భుజేత్ లవణతైలామ్లాది వివర్జితం

ఘృత పక్వం సమధురం మష్టికాన్నం పయోఽధికం. 67

షణ్మాసాజ్ఞాయతే సిద్ధిస్త్యంచ సర్వవివర్జితేత్

పలితాది వివిక్తైః దివ్య దృషిద్దృశం వపుః 68

మత్తనాగ బలో ధీరో యువా కస్తర్ప విగ్రహః
సంవత్సరా త్వర్వపిత్తి ర్భవే ద్రుహ్మాయుషో వరః. 69

ఘృతో పయక్తా సాముద్ధే పూర్వవ త్ఫలదా భవేత్

4. దేవదాలీ కల్పః

అథ వక్ష్యామ్యహం దేవి! దేవదాలీ రహాయనమ్. 70

శ్వేతా కృష్ణాచ పీతాచ దేవదాలీ త్రిధామతా
శ్వేతాలోగ ప్రకమునీ కృష్ణాపీతా విశేషతః. 71

రహాయనేచ ఫలదా లోహకర్మణి పార్యతి
శుద్ధ్ర మార్యోపరాగేషు పూర్ణిమాయాం సురార్చితే. 72

త్రయోదశ్యాం కృష్ణపక్షే శశుమ్యాంవా యథావిధి
శుభాహే శుభపక్షతే చాహరే నృప్తే పూర్వకమ్. 73

ఓమ్ నమో భగవతే రుద్రాయ ఫటస్వాహా సాధకస్య శిఖా
బద్ధన మస్త్రీ.

దేవదాల్యాశ్చ పశ్చిజ్ఞం ఛాయాయాం శోవయే త్సుధీః. 74

వస్త్రీణ శోధయే త్సమ్యగ్గవ్య షీరేణ భక్షయేత్
పచేత్తాం లోహపాత్రేణ తతో మన్దాద్వినా సుధీః. 75

మధ్యాహ్నభ్యాం లిపేత్కర్షం శుభాత్కా సప్త వాసరమ్
తస్యదివ్యా భవేత్తప్తజ్ఞా రోగహృన్మాస సేవయా. 76

ద్విమాస భక్షతేనైవ నిధ్యాదిం పశ్యతి ధృవమ్
ధాత్రిఫల రసం శ్శుద్ధ్రం దేవదాలీ రసం ఘృతమ్. 77

ప్రత్యేకం కర్షమాత్రం స్యాత్ప్రత్యహంచ విశేల్లఘు
ఏకవింశ ద్దినాదూర్ధ్వం మేధావీ కృతభారకః. 78

పశ్చిజ్ఞం చూర్ణయే దేవదాల్యా వస్త్రీణ శోధయేత్
శివామునానా పయసా గోమూత్రై ర్వాపితే త్సదా. 79

పూర్వవ త్పిత్తిదావా స్యాత్పూర్వ మష్టా పహరిణీ
కామిలా స్త్రీ హపవన తూలం హన్తి భగవదాత్. 80

తద్రసా గన్ధోపేతో సర్వలోహం విలాపయేత్
బహ్నాతిచ రసం సమ్యక్ సమం మూర్ఛతి తత్తదాత్. 81

- 80 గర్వం లజ్జ గాన్ధారీ దేవదాసీ రస స్తథా
లేపనం మేమత్ర లేన ప్రమృత్యే దగ్ధ ముజ్జ్వలమ్. 83
- 81 బీజాని దేవదాల్యాశ్చ సగుణానిచ మద్దయేత్
తేనవర్తి ప్రకుర్వీత ఆశోభీష స్వాధ్మదాబ్జురే. 83
- 82 రసేన దేవదాల్యాశ్చ నయనం త్వజ్జయేన్నరః
పశ్యత్యసా భూతజాలం తస్మైస్వరం ప్రయచ్ఛతి. 84
- 83 ఘృతం ధాత్రి ఫలరసం దేవదాలీ రసం మధు
రసం చ లక్ష్మణాయాశ్చ సర్వమేక పలం విచేత్. 85
- 84 త్రిదిసం ఋతుకాలేషు స్త్రీణాం పుత్ర ప్రదాయకమ్
దేవదాలీ రసం క్షీరం మధ్వాజ్యాభ్యాం సమం లిహేత్. 86
- 85 పుంసాం శోమల బీజానాం బీజం గర్భప్రదం భవేత్
భృజ్గరాద్ వాకుచీ వహ్ని స్సర్వాక్షీ దేవదాలికమ్. 87
- 86 శివామ్బునా చానుదినం విచేత్కర్షం మహేశ్వర !
ధర్మశ్రావ్యః పశ్యతి చిద్రం వర్షానస్మత్కుం జరాం జయేత్. 88
- 87 పునర్నవా దేవదాల్యాశ్చ పలం క్షీరయుతం విచేత్
శివామ్బునా దేవదాలీం ససర్వాక్షీ పలం విచేత్. 89
- 88 పూర్వవ జ్ఞాయతే సిద్ధిః శ్రీఘ్రమేవ వరాసనే
శివామ్బునా దేవదాల్యా సిద్ధ్యాశ్చ పలం విచేత్. 90
- 89 సంవత్సరా జ్ఞరాం హన్యా జ్ఞేవే దాచద్రౌ తారకమ్
“ఓమ్ అమృతం కురుకురు అమృతేశ్వరాయ స్వాహా”
ఏతన్నస్త్రం జపేదాదా దేవదాల్యుప యోగకే. 91

5. శ్వేతార్క కల్పః

(శ్వేతార్క మూలకల్పః)

- 87 అథ శ్వేతార్క మూలస్య కల్పం వృక్ష్యామృతం శృణు
శ్వేతార్క మూలం పుష్యార్కే గృహీత్వాకామ్య వర్జితమ్. 92
- 88 కుద్ధాం త్వచంచ ఛాయాయాం శోషయేత్పటశోధితమ్
చూర్ణం శృత్వా కర్ణమేకం కేవలం గోపయసాసహ. 93
- 89 ఫలద్వయేన వణ్ణాసా త్వర్వవ్యాధీ జ్ఞరాం హరేత్
సంవత్సరా ద్రుహ్మ దినత్రయం జేవే న్నసంశయః. 94

(శ్వేతార్క పర్వ కల్పః)

శ్వేతార్క పర్వస్వరసం భృగ్ని రాజరసం సమమ్
 ఏకకృత్యాతపే శోవ్యం యావచ్ఛార్వ త్వ మామృతాయాత్.
 చతుర్ముఖే గవాం ఓరే తత్సనేస్త్వమ వహీనా
 యావత్ప్రీత్యం భవేత్తావ శ్వేవ్యం తత్కర్ష మాత్రకమ్. 96
 గవాం ఓరం పలం పేయం పూర్వవత్సల మామృతాయాత్
 “ఓమ్ ఆం హం సమానిన్యాహ” అయం భక్షణ మస్త్రః.

6. హస్తికర్ణీ కల్పః

(హస్తికర్ణీ పత్రకల్పః)

అధేన్దు వార సంయుక్త త్రయోదశ్యాం సమాహరేత్. 97
 హస్తి కర్ణీ పలాశాని ధాయా శుష్మాణి చూర్ణయేత్
 పలం శ్వేవ్యం గవాం ఓరం వహ్నాస్త్వమ్యం జరాం జయేత్. 98
 జీవే ద్రవ్యహ్మయమం మర్త్య సేన్ధ సాధ్యాది సేవితః

(హస్తికర్ణీ పంచాంగకల్పః)

పంచాంగం హస్తికర్ణ్యాశ్చ కుర్యాచ్ఛాయా విశోషితమ్. 99
 మూపైక ముదక్తస్సార్ధం కర్ణం ప్రత్యహ మశ్నుయాత్
 సావీర దధి దుగ్ధాజ్య తక్ ష్డౌద్రై ర్యథా క్రమమ్. 100
 ఏకైకం ప్రతిమాసంచ శ్వేవ్యం వహ్నాచ్ఛ సేన్ధతి
 జీవేద్రవ్యహ్మ దినం సిద్ధో వజ్రకాయో మహాబలః. 101
 “ఓమ్ అమృతాయ అమృతం గృహ్ణామి స్వాహా” అయం
 (గ్రహణ మస్త్రః)

“అమృత కుటే జాతానాం అమృతం కురుకురు
 స్వాహా” అనేన మస్త్రేణ పూజయేత్ -

“ఓమ్ అమృతోద్భవాయ అమృతం కురుకురు
 విద్యం వమోనమః” అయం భక్షణమస్త్రః -

7. రుద్రస్తీ కల్పః

అథ వజ్రవ్యవహం దివ్యం రుద్రస్తీ కల్ప ముత్తమమ్
 చణ పత్రోపమైః పత్రైః పుష్పైరపిచ తాదృశైః. 102

- రుదస్తి నామవిఖ్యాతా హ్యధస్తా జలవర్షిణీ
 రోదితీవ జనాప్రప్యై మ్రియ మాణాన్తనా కులాః. 103
- చతుర్విధాచ సాక్షేయ సీతా రక్తాసీతాఽ సీతా
 శుక్లపక్షే శుభదినే రుదస్తిం తాం సమా హరేత్. 104
- సమూలాం శోషయే ద్ధీమాన్ ఛాయాయాం వస్త్ర శోధతామ్
 విశుద్ధ దేహ స్సేవేత బిడాల పదమాత్రకమ్. 105
- తైద్రాజ్యాభ్యామనుదినం భుక్తిః క్షీరాజ్య సంయుతా
 జీర్ణాయాం సంయమీ భూత్వా వర్షా త్రేతో బలాన్వితః. 106
- పరమాయు రభవేన్మర్యో జరావ్యాధి వివర్జితః
 తైలం కఠక మూలోత్థం కుర్యా త్పాతాల యస్తకే. 107
- గర్భయస్తేధవా త్మల్యం పశ్చాత్ ద్వారమమ్మునా
 నాలికేరాంబునా వాఽథ కృత్వేత్థం తైల శోధనమ్. 108
- పశ్చాన్తంబ రుదన్యాశ్చ ఛాయాశుష్కం విచార్ణయేత్
 తదర్థం ముసలీ చూర్ణం ముసల్యర్థ పలత్రయమ్. 109
- ఏత త్రిచూర్ణం సంమిశ్రం కర్నం కఠక తైలతః
 లిహేదనుదినం శుద్ధ ప్రద్యుబ్ధి సాస్య త్పలావధి. 110
- సంవత్సరా ద్వైజికాయః సజీవే ద్రుహ్యగో దినమ్
 8. నిర్గుణ్ణీ కల్పః
 (నిర్గుణ్ణీ మూలకల్పః)
- అథ వద్మి శుభం దివ్యం నిర్గుణ్ణీ కల్ప ముత్తమమ్.
 ప్రాతః పుష్య రవౌ గ్రాహ్య నిర్గుణ్ణీ మూల సంభవా
 త్వశ్శోషణీయా ఛాయాయాం తచ్ఛూర్ణం కర్ణమాత్రకమ్.
 పలమాత్రావి మూత్రేణ పిబే చ్చుష్టోఽనువాసః
 మగ్నాసా ద్దివ్య దేహసాస్య స్మత్తనాగ బలాన్వితః. 113
- మధ్యాహ్న క్షీరబలితం తచ్ఛూర్ణం సింధు శాణ్డాకే
 పీఠాయ ధాన్యరాశౌతు మాసమేకంతు నిక్షిపేత్. 114
- మూసాస్తే తత్పిమ్బుద్ధత్య శుద్ధాన్తో ద్విపలం సదా
 సేవేత స్వస్థ పర్యంతం జీవేదాచన్త తాంకమ్. 115

- అథవాఽర్థ పటం చూర్ణం తదీయం సమ్యుతం పితేత్ 116
 పూర్వవ జ్ఞాయతే సిద్ధిర్జరాగోగ వివర్జితః.
- వచాముష్ణే నింబవరా గుహూచీ భృజ్జరా ట్టమాః 117
 ఏషాం సమాంశం సంయోజ్య సిద్ధుణ్ణీ మూలచూర్ణతః.
- శ్లోద్రాజ్యాభ్యాం లిపేద్ధస్తా దన్వహం పలమాత్రకమ్ 118
 ఆయు ర్విరిశ్చ త్రిదినం భవేన్నృత్య జరో ఘోరమ్.
- నిర్గుణ్ణీ మూల చూర్ణంతు క్రిమిఘ్న కటుకై స్సమమ్ 119
 పలమాత్ర మజాక్షీరై ర్నిత్యం శుద్ధః పితేద్దుభః.
- వలీపలిత నిమ్మో నిర్గదస్య త్రిమాసతః
 (నిర్గుణ్ణీ పత్ర కల్పః) 120
- నిర్గుణ్ణీ పత్రజ ద్రావం భాణ్ణీ మృద్వగ్నినా పచేత్. 120
 గుడవ త్పాక మాపన్నం తం పితేన్నిష్క మాత్రకమ్
 దినే దినే నిష్క-వృద్ధి ర్వావ ద్విపలికం భవేత్. 121
- తేన వాన్త్రి ర్విరేకస్య నిర్మాన్త్రి పయః పరమ్ 122
 అపానతో దేహగతా ముఖనాసాక్షీ కర్ణతః.
- క్షయ కుష్మాది రోగాశ్చ నశ్యన్త్రి ముని వాసరాత్ 123
 మానత్రయే జరాం హన్త్రి జనే ద్వర్ష కత్తత్రయమ్.
- (నిర్గుణ్ణీ పఞ్చాష్ట కల్పః)
- పఞ్చాష్ట చూర్ణం నిర్గుణ్ణీస్త్రీల తైలేన సేవితమ్ 124
 నిష్కాది పలపర్యంతం త్రిమాసేన జరాం జయేత్.
- అశీతిం వాతజా న్నోగాన్ కుష్మానపి గలామయాన్ 125
 ఆస్యా ర్ద్రుప కుశాదీంశ్చ జయే త్తత్సర్వ చర్వణాత్.
- సింధువారిక పఞ్చాష్ట చూర్ణం మధు ఘృత ప్లరమ్ 126
 పలమాత్రం లిపేత్తాత్ర స్తతోజ్జగ్దే గవాం పయః.
- పితేద్వధాఽనల బలం భుజ్జీతాగ్నా క్రమేణ 127
 నిర్వాతే నివసేద్ధిమా నిస్థి మాహ్నతి వర్షరాత్.
- సిద్ధదేహస్య మూత్రేణ మ్రయేతే విషపారజౌ 128
 కాశే కాశే యథా ప్రాప్తం పఞ్చాష్టం సింధువారికాత్.

ఛాయాయాం శోషితం చూర్ణం త్రిమధు త్రిఫలాయుతమ్
సిద్ధభాద్రే ధాన్యరాశౌ త్రిమాసం స్థాపయే త్తతః 129

నిష్కాది పలపర్యంతం సేవేతాకర్షకం సుధిః
సర్వవ్యాధి వినిర్మూల్యో జరామరణ నిర్జితః 130

“ఓమ్ నమోమాయా గణపతయే కుశీరాయ స్వాహా”
అయం భక్షణ మస్త్రః

9. శు న క కాల్మ లీ క ల్పః

అథ పశ్యేమి దేవే! కల్పం శునక కాల్మలైః
అష్టమ్యాం కృష్ణశుక్లస్య సౌత్వా రాత్రౌ సమాహితః 131

అష్టేష్ట్య కృష్ణసూత్రైశ్చ పృథుశునక కాల్మలమ్
తత్రాఘోరం జపే త్థీర స్సహస్ర వసు సంమితమ్ 132

(శునక కాల్మలీ మూలకల్పః)

తన్మూలం పల్కలం గ్రాహ్య ఛాయాయాం శోషయే త్తతః
చూర్ణం కృత్వాతు మధ్యాహ్నైః భాద్రే త్రాతః పలం
పలమ్ 133

వహ్నా ద్వలిజరా ముక్తస్య జీవే ద్రవహ్నో దినమ్

(శునకకాల్మలీ పుష్పకల్పః)

తన్యాష్టాదశ పుష్పాణి గోక్షీరేష్ట పలేపచేత్ 134

పుష్పవర్జ్యం పిబే త్థీరమేవం చ ప్రతివాసరమ్
మాసేన దివ్య దేహస్సౌఖ్య జ్ఞేవే ద్రవహ్నాదినత్రయమ్ 135

(శునక కాల్మలీ ఫలకల్పః)

తత్ఫలంతు గవాం క్షీరే పాచయే త్కాస్త చాత్రకే
ఫలం త్యక్త్వా పిబే త్థీరం దీప్తేగ్నా క్షీర భోజనమ్ 136

మాస పల్క ప్రయోగేణ దివ్య దేహో భవేన్నరః
జీవే త్కలాస్త పర్యంతం వాయువేగీ మహాబలః 137

తత్ర మూత్ర పురీషాభ్యాం శుల్బం స్వర్ణం భవేద్ధనమ్

10. పద్యకల్పః

(పద్యోత్పత్తిః)

- అథా త స్సంప్రవక్ష్యామి పద్యకల్ప మనూపమమ్. 138
- యేన రోగావిసశ్యన్తి సిద్ధ్యన్తి చ మనోరథాః
పీత్యాఽమృతం శచీనాథః ప్రీత్యా శచ్యై సమాపిబత్. 139
- తయో ర్హృష్ట మఖంభోజ గలితామృత చిన్తవః
సప్తథా భువి తేజాతా మహావీర్యా స్థిరాయమా. 140
- తే సప్తదేశేషా ర్హనాఽ సప్తథా నామ ధారకాః
విద్యదేశే కాన్యకుజే సారాప్తే హిమ వర్షికా. 141
- గర్భాతరుచ కాశ్మీరే వైశ్యదేశే యథాక్రమమ్
విజయా రోహిణీచైవ పూతాస్యా త్రివృతామృతా. 142
- జీవన్తి త్వథయా జాతా దేశే దేశే యథాక్రమమ్
ఉత్తమా మధ్యమా నీచా స్వయం పర్యాస్త శోధనాః. 143
- హరీతక్యాం రసాః పంచ విద్యన్తే లవణోజ్జితాః
స్వాద్యమ్ తిక్త కటు కతువరాశ్చ యథాక్రమమ్ 144
- స్య ర్మజ్జ సాయువుస్త త్వక్ష్ణంశేష క్రమశోరసాః
అలాబు కర్ణి పృతాచ చతురజ్జల చర్మకా. 145
- పంచస్రా మాంసలా స్వర్ణవర్ణా కృష్ణాస్త్రితాః క్రమాత్
యామజన్తి జలే గ్రాహ్యా గురీ స్నిగ్ధా ఘనా ఘనాః. 146
- ద్వివిధా చూర్ణం పథ్యా యా నిష్క్రికం లోహ భస్మచ
ద్వికర్ష మాత్రా సాశ్రేష్ఠా కర్షమాత్రాశ్చ మధ్యమా
అర్ధకర్షా భవేన్నీచా పథ్యా ఫల ముదాహృతమ్. 147
- క్రిమిజష్టా నహీదగ్ధా నష్టాపఙ్క జల్కార్జితా
స్ఫుటితా చోషరస్థాచ వర్జనీయా హరీతకీ. 148

(పద్యకల్పః)

- శుద్ధదేశే పుణ్యదినే గ్రహణే చంద్రసూర్యయోః
గర్భాద్యై పూజయిత్వాఽదా ప్రాథమ్యా జపే తుఫీ. 149

- గాయత్రీ శతమావృత్త్య సఖ్యామేవం సమాహరేత్
శుక్లవాదం గుడనాపిస్తైష్టవేనా ధవాశివామ్. 150
- సేవేత దీపనం తేన కరోత్యామ వివాశనమ్
జ్ఞేదేనా గుడనాపి పిప్పల్యా నాగరేణవా. 151
- పైథవే నాధవా సేవ్యా శుద్ధాజ్ఞః ప్రతివాసదమ్
దేవే దేవే పథ్యే ద్వాదశాబ్దం తేనజీవే చ్చత్రం సమా. 152
- ద్వివిష్ణు చూర్ణం పథ్యాయా విష్ణుకం లోహాభస్మచ
లోలయిత్యా గోమృతేన కాస్త్రపాత్రేచ లేపయేత్. 153
- అథోముఖ కృతం పాత్రం స్థాపయేత్ తద్దివా నిశమ్
ప్రాత శుక్లవపుర్లేహ్యం జరాం మృత్యుం జయేత్సుధీః. 154
- శాలగ్రీం ఛిద్రయిత్యాఽదా తదస్త్ర ర్షిషీపేచ్ఛివాః
అమృతాం పరస్తాస్తు గ్రాహ్య చైత్రే శోఽన్వహమ్. 155
- సేవేత పథ్యాం శుద్ధాజ్ఞ స్తస్య మృత్యుర్జరా నహి

11. ఆమలకీ కల్పః

- అథ వజ్ర్యుని దేవేశి! కల్పమామలకీ ధవమ్. 156
- చైత్రాదా గ్రాహయేద్ధాత్ర్యా స్పృశక్వాని ఫలానిచ
హరీతకీ వద్ధాహ్వని ఛాయా శుష్కాణి చూర్ణయేత్. 157
- కర్ష జలేనవాఽఽత్యేన మధునావా ఫలం నిశి
వర్షయే జ్ఞాకరం వహ్ని మిద్రియాణాం ప్రసాదకృత్. 158
- ధాత్రీచూర్ణం లోహాభస్మ జ్ఞేదాచ్యా లులితం లిహేత్
వరీపలిత మృత్యుఘ్నం వత్సరా మూర్వవ ద్విధిః. 159
- క్షీరపక్వంచ తద్భవ్యం పూర్వవత్సిద్ధి దాయకః
ధాత్రీచూర్ణం భృజచూర్ణం మధ్వాజ్య సహితం లిహేత్.
- వరీపలిత నిర్ముక్తో వత్సరా ద్భవతి ధృవమ్
నింబామలకయా మూర్చ్యం మధ్వాజ్య సహితం లిహేత్. 161
- పూర్వవచ్చ ఫలం దేవి! నాత్రకార్యావిచారణా

12. త్రిపలాకల్పః

- అథ బ్రహ్మిణీ కే దేవి! త్రిఫలాయా రసాయనమ్. 162

- ఏకం హరితకీ బాగం ద్విభాగంచ విభీతకమ్
చతుర్భాగం తథా ధాత్రి సర్వమేకత్ర చూర్ణయేత్. 163
- పిప్పల్యావా తు గాక్షీర్యా వైశ్ణవై ర్మధుకేనవా
శ్చైద్రేణవా సర్పిషానా వచయాసి తయాఽథవా. 164
- సువర్ణై రజతై శ్శుబ్రై ర్వంగై రాఙ్గై స్తథాఽఽయసైః
సంయుక్తా త్రిఫలా లీళా జరామరణ నాశినీ. 165
- త్రిఫలాయా స్సమాం శాస్త్ర యోజ్యా వైచిత్రక శస్త్రతాః
పిప్పల్యా ద్యాస్త్ర సావర్ణ భస్మాదీనాంచ కథ్యతే. 166
- సావర్ణం పణ మాత్రంచ ద్విపణం రాజతం భవేత్
పణార్థం శుబ్రచూర్ణంచ ద్విపణం నాగవర్ణజమ్. 167
- చూర్ణం తథాఽఽయ సంప్రోక్తం పణపంచక మాత్రకమ్
ఏవం య త్రిఫలాసేవీ జీవేదాచస్త్ర తాతకమ్. 168
- ఏకాం హరితకీం ప్రాత ర్భుక్తేః ప్రాగ్ ద్వివిభీతకమ్
చతురా ములకం రాత్రౌ సర్వేతేఘుత పాచితాః. 169
- సేవేతావత్సరం ధీమాన్ నలీపలిత వర్జితః
అన్నోదకేన సంశేష్య తాస్తపాత్రే లిహేన్నిశి. 170
- సశ్చైద్రం తల్లిహే త్రాపిత రాయురారోగ్య వర్ధనమ్
త్రిఫలాం భావయేత్సూర్యం ఖదిరాసన యూషతః. 171
- త్రిస్సప్తవారం దేవేశి! తతః శ్చైద్ర ఘృతా ప్లుతామ్
సేవేతానుదినం కర్ణం వర్షా దిన్ద్రాయుషో భవేత్. 172
- విడల్ల భృల్ల ఖదిర బ్రహ్మవృ తరసైః పృథక్
పృథక్సప్త దినం ఘృత్వ భావయే త్త్రిఫలాం వ్రీయే. 173
- భక్షయే ద్ధుడ సర్పిర్యాం కర్ణం వర్షా త్సురోషమః
త్రిఫలాయా శ్శతఫలం చూర్ణం భృజ్జరసైః పురాం. 174
- త్రిస్సప్త వాసరం భావ్యం విహేన్ద్రఘృ ఘృతాన్వితమ్
పలార్థం ప్రత్యహం ప్రాత ర్భుక్తేఽద్యా ద్దధి భక్తకమ్. 175
- వర్షా త్రైవిసన్న దృష్టిశ్చ జేవేత్త త్పుత వత్సరమ్
మహాబలః కృష్ణకేశ స్స్మృతిబుద్ధి సమన్వితః. 176

యువా శత్రురవ్రాచ ధీర స్ప సుధగో భవేత్

13. శుబ్ధీకల్పః

అథ వత్సామి గిరిశ! దివ్యం శుబ్ధీ రసాయనమ్. 177

శ్రేష్ఠం నాగర మాదాయ చూర్ణయే త్పటగాలితమ్
గుడం చాస్య సమం యోజ్యం మధునా గోఘృతేనచ. 178

స్నిగ్ధ భాణ్డే చనిశీష్య భావ్యరాశౌ సుయన్త్రితమ్
ద్విమణ్డలా త్పమాహృత్య శుద్ధాజ్ఞః పుణ్యవాసరే. 179

కర్షం కర్షం లిహేన్నిత్యం సప్తాహః క్షోగ వర్జితః
షణ్మాస ముపభుక్త్యానో జనే ద్వర్షశత ద్వయమ్. 180

బుద్ధ్యా వాచస్పతి సమః పురాణాగమ శాస్త్రవిత్
మయాఽనుభూతం దేవేశి! కథితం తవ సాహృదాత్. 181

14. విప్పలీకల్పః

అథ ప్రియో! ప్రవత్సామి విప్పలీనాం రసాయనమ్
విప్పలీం శోధయే త్సూర్యం కిం శుకతారవాణిగా. 182

సప్తభాచ తతః కుర్యాత్తానాం చ ఘృతభర్జనమ్
త తస్మేతే శుద్ధాజ్ఞః షణ్మాసేషాదశ సప్తభా. 183

కర్షయేకంతు మధ్యాజ్ఞై ర్గోగా న్నస్య వసన్తి చ
వలీవలిత నిర్ముక్తే జీవేచ్చ శరదశ్శతమ్. 184

ప్రాతః ప్రాగ్భోజనాత్పశ్చాద్భుక్షయేత్ప్రిత్ర విప్పలీః
వర్షాద్యైశ్చం జరాం మాన్తి శతాయుష్యమవాప్నుయాత్. 185

ఏకద్వి త్రిక్రమేనైవ వర్ణయేద్దశ వాసరమ్
ప్రాసయే త్విప్పలీ స్తద్వద్ధాస వృద్ధీపునః పునః. 186

గోక్షీరేణయతం యావత్విప్పలీనాం సహస్రకమ్
తావత్సేవేత శుద్ధాజ్ఞో జరాశోగ వివర్జితః. 187

అజాక్షీరేణ సంపేష్య విజేద్యక్తా బలాధికా
క్షీర శృతామధ్యసలా పూర్వవద్ధాస వృద్ధయః. 188

యావత్సహస్ర ద్వితయం తావత్సేవ్యం రసాయనమ్
తాస శ్వాసకయాః పాణ్డు స్త్రీహళోదిత మూరుతాః. 189

మహా ర్షోగ్రహణోఽహహి ధృవమగలగ్రహః
రసాయనేన విప్రుల్యా నశ్యన్తి విషమద్వయాః. 190

జీవేద్వర్ష శతం పూర్ణంవలీపలిత వర్షితః

15. చిత్రక కల్పః

అథ చిత్రక, కల్పంతే వక్ష్యామి శృణు చార్వతి! 191

చిత్రక శ్రీరేఖో జ్ఞేయః కృష్ణోరక్త స్థిత శ్శివే!
కృష్ణో రసాయనే రక్తో లోహో రోశో సిహో భవేత్. 192

త్రేష్వమధ్య కసియాంసో నహేమస్తే సమాహరేత్
వసస్తే కృష్ణపంచమ్యాం కృష్ణామృత ధర శ్శుచిః. 193

కృష్ణ గద్ధాక్షతైః పుష్పైః పూజయే త్కృష్ణ సూత్రకైః
పరివేష్ట్యచ పూర్వేద్య ర్దద్యా త్కృష్ణోదనం బలిమ్ 194

ప్రాత ర్శానీ ఖవేచ్చుద్ధ స్సమూలం చిత్రకం హరేత్
నగోఽఘ్రాతం పదాస్పృష్టం శుచా జేతే వినిక్షిపేత్. 195

క్షిప్తం క్షీరాస్తరే కృష్ణం నహ్నా క్షీరంశు కృష్ణతి
రక్తచిత్రం ఫరీక్ష్యేవం క్షీరం రక్తత్వ మాభియోత్. 196

ఏవంచ రక్తచిత్రస్య రక్త పుష్పాక్షతాదిభిః
కృష్ణం వాలోహితంవాఽపి సమూలమపి ఖండయేత్. 197

సప్తధాఽఽమలకాంభోధి రాశనయే చ్ఛోషయేత్క్రిమాత్
సచ్చూర్ణతాక్షీ తాశత్వో చిత్రక త్రిఫలా స్సమా. 198

ఏషాం సమంచాగ్ని చూర్ణం సర్వం బాజ్ఞే నవేక్షిపేత్
తత శ్శుద్ధ శ్శుభదినే నిష్కం నిష్కం ఘృతాఫ్లతమ్. 199

భక్షయే న్మాసమాత్మేక్షాప్రణ తుష్టాది కృష్ణనమ్
దస్త కేక సఖా యాన్తి పతనంచ పునర్భవమ్. 200

వలీపలిత నిర్దుక్తో జీవేచ్చ శరద శ్శతమ్
ఏవంచ రక్తచిత్రస్య యోజనాచ ఫలం తథా. 201

16. భల్లాత కీ కల్పః

అథ భల్లాతకీ కల్పం శృణు వక్ష్యామి చార్వతి! 202

పక్వం నవం సుతీక్ష్ణంచ భల్లాతక ఫలం హరేత్

గోక్షీరే ఫలమేకంతు సూచీభిన్నం పచే త్సుధీః
మధ్యాజ్య శర్కరా యుక్తం ఫలం త్యక్త్వా సయఃపితేత్. 203
ఏకద్వితి క్రమేనైవం వర్ణయే జేకవింశతిమ్
ఫలానిచ దినా న్యేకవింశతిః క్రమశః ప్రియే. 204

సర్వేరోగా విసశ్యన్తి పక్షానా ద్విష్య విగ్రహః

(17. బూమి కదమ్బ కల్పః)

అథ భూమి కదమ్బస్య కల్పం వత్సామి పార్వతి. 205

త్రివిధ స్సుతు విజ్ఞేయ శ్వేతో రక్తశ్చ మేచకః
శుక్లవజ్రేచ పుష్యాశ్చ విధివత్తం సమాహరేత్. 206

సమూలం శోషయే త్తంచ ఛాయాయాం చూర్ణయే త్తతః
తచూర్ణం కర్షమాజ్యేన లిపే చ్చుర్ణ వపుః ప్రియే. 207

తస్మిన్జ్వలేదే ప్రకుర్వీత ధీరాన్నం విజితేంద్రియః
సశ్యన్తి వలయస్త్వేషా పక్షానా త్ఫలితానిచ. 208

సంవత్సర ప్రయోగేణ జవే ద్వన్దశత త్రయమ్

18. పునర్నవాకల్పః

దివ్యం పునర్నవాకల్పం వత్సామి శృణు పార్వతి! 209

పున ర్నవాఖ్యా ద్వివిధా లోహితా ధవలా తథా
రశే రసాయనే శ్వేతా రోశ రక్తా ప్రశస్యతే. 210

పుష్యాశ్చ శ్వేతశోఫఘ్నం సమూలా మాహరేత్సుధీః
ఛాయాశుష్కం చూర్ణయిత్వా గోక్షీరేణ పలార్థకమ్. 211

పలంబాఽథ పితే త్రాన్తి త్సుధాశ్చ వత్సరావధీ
యవా ధవతి వృద్ధోఽపి సజవే చ్చరద శ్శకమ్. 212

గోక్షీరేణచ తన్మూలం ధీరక్షీణం పచేత్ప్రియే
చూర్ణీ కృత్య చ తన్మూలం పక్షికృత గుడే సయమ్. 213

గోఘృతంచ ధీహ త్తత్ర త్వేకీకృత్యా వతాయేత్
పలంచానుదినం లేహ్యం ధీరానాశ్చ జితేంద్రియః. 214

సంవత్సర ప్రయోగేణ పలిపలిత వర్జితః
తత్సేవకస్య సశ్యన్తి విహాని వివిధానిచ. 215

త్వన్మోమః కథ పాద్యోద్యా జౌదరా గుల్మసాయుజాః
నశ్యన్తి సకలా లోగాశ్చ ద్విహికాశ్చ కర్ణజాః. 216

పుష్టితాం ఫలితాం పత్వామాదాయచ పున ర్నవామ్
ఖండితాం నాగర క్వాభసుస్వినాం ధీర పీఠిత్వామ్. 217

పితే ద్రివాచ చూర్ణానే నిశీషీర ఘృతాశనః
మగ్నాసా తిస్థి మాహ్నితి యోషి చ్చతరతో భవేత్. 218

19. భృజరాజకల్పః

అథ శ్రీ భృజరాజస్య కల్పం వచ్చి మహేశ్వరి!
సమూలం తచ్చ పుష్కారే సమాహృత్యా భశోవయేత్. 219

ఛాయాయాం చూర్ణితం కృత్వా కర్ణం సోమిర లోడితమ్
ప్రారే పితే చ్చుర్ణదేహో మాసా ద్రోగా న్వ్యపోహతి. 220

తత మ్మగ్నాసం యోగేన వలీఃలిత ఖండనమ్
ఘృత ధీరాశనో నిత్యం జీవే ద్వర్ణ కత త్రయమ్. 221

యుక్తః కృష్ణతిలై ర్ధై ర్భృజరాజస్య పల్లవమ్
ఉపయజ్ఞేత మగ్నాసం వలీఃలిత కృత్తనమ్. 222

భృజరాజఫలం పుష్పం ఫలం మూలంచ చూర్ణయేత్
ఏతచ్ఛూర్ణస్య సదృశాం శ్చిత్రతాద్యా న్మరికల్పయేత్. 223

చిత్రవిశ్వ కణాచిల్వ కథ్యా ధాత్రీ విడజ్జకమ్
మరీచం వ్యాధిఘాతంచ చ కమర్దస్య బీజకమ్. 224

లోద్ర సర్వప రాజ్యశ్చ చూర్ణితాశ్చ సమాహృతాః
ఏకీకృత్యైవ భృజస్య రసేన పరిభావయేత్. 225

సప్తభాచ తతస్సర్వం చూర్ణీకృత్య పునః పీయే
కర్ణం గోపయసాసార్థం శుద్ధకోష్ఠో లిహేత్రియే. 226

మగ్నాసా జ్ఞాయతే సిద్ధి ర్వలీఃలిత వర్జితః
పూర్వోక్తవ ద్విధిఃప్రోక్త స్సన్ధ్యభృజస్య పార్వతి! 227

“ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ తిష్ఠ తిష్ఠ సంగృహణ
స్వాహా” ఆయం గ్రహణ మంత్రః.

“ఓమ్ నమో రుద్రాయ అమృతాత్మనే స్వాహా”
ఆయం ఆలోడన మస్త్రః.

“ఓం ఉత్తిష్ఠోత్తిష్ఠ కల్యాణిస్వాహా” అయం భక్షణ ముద్రా.

20. కుమారీ కల్పః

- అథ వత్సోమ్యహం దేవి! కుమారీ కల్పము త్రయమ్
నదీ తీరేఽథవా గ్రామే సగరేఽభిరపే ఽథవా. 228
- మృదు కర్ణక పత్రాణి పితృస్వహి సమానిచ
అవాల సమపుష్పాణి సక్లేద హరితానిచ. 229
- యస్యాః పత్రాణి తిష్ఠన్తి సాకుమారితి కథ్యతే
కుచిః పుణ్యదిశే కన్యాం సోపవాస స్సమాహరతే. 230
- అర్చయిత్వా బలిం దత్వా కుమారిం సిద్ధి దాయినీం
శుద్ధోష్ఠః ప్రగోభాదే చ్చతురంబుల మూత్రతః. 231
- ఏవం మాసం తతః ఖాద్యం యథావృద్ధి శ్చనైశ్చనైః
అత్యంతం వర్జయేన్మగ్ధ్యం ఖాద్యం భవతి స్వర్వాదా. 232
- స్వ శక్త్యనుగుణం సేవ్యం స్వేచ్ఛాచూర విహరవాన్
స్నిహై ర్గాంస రసశీరై ర్యత్యై సేవ్యా కుమారికా. 233
- పారత్యుల రోగాంశ్చ రాజయత్కృదికా నిన్దియే!
కిన్నరై స్సదృశం గాయే ద్ధ్రుధ దృష్టి ర్మహాబలః. 234
- స్నిగ్ధ కేశశ్చ మతిమా నృలాదిత్య సమప్రభః
దశనాగ బలోపేత స్సహిర సదృశోగతా. 235
- వలీ చలిత నిర్ముక్తో షోడశాబ్ద వయా భవేత్
ఏవం వర్జప్రయోగేణ భవత్కేతై ర్ధృతైర్యతః. 236
- యస్తు ద్వాదశ వర్షాంతం సేవేత ససురాసురైః
మహారక్ష రవధ్యశ్చ త్రింశ న్నాగ బలాన్వితః. 237
- మయూర దృష్టి స్సర్వజ్ఞ స్సర్వశాస్త్ర విశారదః
ద్వాదశరో భవేన్మర్త్యే నాతకార్యా విచారణా. 238
- కుమార్యా దలమాదాయ హస్తకే సాధకే ఽహని
ప్రతః ప్రత్యహ మాన్వాద్య కుచి రగ్నిబలం యథా. 239
- తస్మజ్జంవా లిహేద్యస్తు మధ్యాద్య వ్యోష సంయుతామ్
మాసం సేవేత నియమా త్సర్వరోగైః ప్రముచ్యతే. 240

మగ్నాన ముపయజ్ఞానో వలీః పరితః
 తస్యాః క్షేదం సమానీయ వ్యోమజ్ఞేద్రాజ్య సంయుతమ్ 241
 స్వీకృతం మృద్యునా సేవ్యం క్షీరాహారో జితేంద్రియః
 మానాద్రోగా విసశ్యన్తి ద్విమాసా ద్దృఢ విగ్రహః 242
 దివ్య దృష్టిశ్చ తేజస్వీ ద్విమాసా ద్విషహృ దృఢవేత్
 మగ్నాన యోగా ద్దృష్టోఽపి యవాస్యా త్సత్యమీశ్వరీ! 243
 ఏవం వర్షోపయోగేన జీవే ద్విశత వత్సరమ్
 తస్యా దలం యుగై స్సార్ధం భక్షయే చ్చుద్ధోష్ణవాన్. 244
 వలీః పరితః నాశస్య ద్వత్సరా న్నాత్ర సంశయః

21. నీలీ కల్పః

అథ దేవి! ప్రవక్ష్యామి మహానీలీ రసాయనమ్. 245
 పుష్కారే శుచిరా దద్యాన్మహానీలీం విధానతః
 మూలపుష్ప ఫలాపతాం ఛాయాయాం శోషయేత్రియే.
 పటచూర్ణం ద్వినిష్కం స్వా నిష్కం మధ్రంచ యోజయేత్
 సర్వంచ మధునా ౭౭లోద్య స్నిగ్ధభాణ్డే వినిష్కవేత్. 247
 ధాన్యరాశౌ స్య సేన్యాసం ఉద్ధృత్యచ తతః పియే
 శుద్ధోష్ణో లిహేత్సాత చ్చిదాల పనమాత్రకమ్. 248
 మగ్నానా జ్ఞాయతే మర్త్యో వలీః పరితః
 మహానీలీంచ కృష్ణాఢ్రం ముసలీ మమృతా లతాం 249
 సమాంశం చూర్ణితా స్కృత్వా మధునా కర్ష మాలిహేత్
 ఏవం వర్షోపయోగేన జీవోఽపి త్రిముగ్ధాయతే. 250
 బలవాన్మతిమాన్మో జీవేద్వర్ష శత ద్వయమ్
 ఆఢ్రకంచ కుమారీంచ కాఃజ్ఞాన్ శతావరమ్. 251
 ఏతత్సమాం మహానీలీం చూర్ణయేత్సిగ్ధ భాణ్డే
 మధునా సహితం సప్త రాత్ర్యస్తేచ సముద్ధరేత్. 252
 కర్షం లిహేత్తీరభోజీ వర్షా ద్వలిజరాం జయేత్

22. ముసలీ కల్పః

అథ బ్రహ్మిణి దేవీ! ముసలీ కల్ప ముత్తమమ్. 253
 స్వర్ణ పుష్పిచ ఖడ్గూర పత్రవ త్పత్రశోభితా
 అస్తశ్శేతాచ నారాచ మూలా సా ముసలీ స్మృతా. 254

- తమూలంచ సముద్భవ్య ఛాయా శుష్కంచ చూర్ణయేత్
కర్ణం మధ్యాభ్య బలితం ప్రాతః శుష్కతమర్చయేత్. 255
- జీర్ణే దుగ్ధాన్నభోజీ పాత్రా ద్రూక్షాన్నం వర్జయేత్ప్రియే
వ్యవేచనాసి భవేద్బాహ్యే వృద్ధోఽపి బల బుద్ధిమాన్. 256
- పయసా ముసలీ చూర్ణం దధ్వావాఽపి విజేచ్ఛుచిః
వర్షా ద్యావన మాహోతి శతశ్చై గమనే పటుః. 257

23. ఇష్టవర్తి కల్పః

- అశ్వేష్ట వర్తికల్పంచ వ్యాఖ్యామి శృణు పార్వతి!
మయోదితా సురేష్టస్య దైత్యానాం విజయాయచ. 258
- తదా ప్రభృతి లోకేషు భ్యాతా సాచేష్ట వర్తికా
తామీమాం భజతాం పుంసాం దేహ సిద్ధి రభవేత్. 259
- సమూలాం తాం సముద్భవ్య ఛాయా శుష్కంచ విచూర్ణయేత్
తమూర్ణం ద్వాదశ పలం వచా చూర్ణంచ తత్సమమ్. 260
- ప్రణమీషు చూర్ణ మేతస్య సమాంశం త్రికటూద్భవమ్
పల్పలం సర్వమేత్ర కృత్వా భాజ్యే వినియోజేత్. 261
- కర్ణం కర్ణం మధుయతం ప్రాతః ప్రాతర్లిపే త్సదా
షణ్మాసా తస్యోగఘ్నం వత్సరా ద్దేహ సిద్ధివమ్. 262
- భూయో భూయోశ్చ షణ్మాసాన్నవం చూర్ణం ప్రకల్పయేత్

24. జ్యోతిర్వృష కల్పః

- అథ జ్యోతి ర్వృషమన్యాపి పశ్యాన్ న్యాహరే త్ప్రియే. 263
- త్రిస్పష్ట రాత్రం సహద్రాణ్యశ్రయే ధాన్య రాశిశ్చ
భక్షయే ద్రోగనిర్ముక్త స్తేజస్వీ దేహసిద్ధి భాక్. 264

25. అశ్వగర్భ కల్పః

- అథ శ్వగర్భా కర్ణంచ పాత్రో రజ్జయో స్సమమ్
చూర్ణితం మధు సర్పిభ్యాం కర్ణం ప్రాతర్లిపేచ్ఛుచిః. 265
- సంవత్సర ప్రయోగేణ త్రికతాయు రభవేత్ సుతః.

26. జ్యోతిష్మతి కల్పః

- అథ జ్యోతిష్మతి కల్పం వ్యాఖ్యామి శృణు పార్వతి. 266

- దివ్యా జ్యోతిష్కరీ వర్ణీ తప్తకాంచన సన్నిభా 267
 బహుప్రతానా స్వగ్ధాభా ఫలవీజా శుభప్రదా
 ఆమాభే శుక్లపక్షేచ శుభరీ శుభ వా సరే 268
 కుంభమాక్రేప సూత్రేణ తాం వర్ణిం పరివేష్ట యేత్
 రక్త గన్ధాక్షతైః పుష్పై రర్చయిత్వా ప్రణమ్యచ 269
 రక్త మాల్యామృత ధరః కుంభమాగరు చర్చితః
 తామూర్చుల చర్వణం కుర్వ స్థాప్తోనియత మానసః 270
 అభీష్ట దేవతా మస్తై స్తారామస్త్రేణ వార్చయేత్
 అభీష్ట దేవతాం ధ్యాత్వా తదశ్చోదయిష్యః ప్రియే! 271
 పక్షవీజాని గృష్ణీయా జాతపే శోషయే త్తతః
 త్వగ్వ ద్భాని నిభా యాదౌ చూర్ణితాని విశేషతః 272
 తేభ్య స్తైలం సమాపౌత్య తతైల సదృశం పయః
 సాదాంశం మధు సంయోజ్య తైలశేషం పచే చ్ఛనైః 273
 తస్మిన్కుర్పుర తక్కిల త్వగ్జాతీ ఫల మేవచ
 ఏతాని సమభాగాని చూర్ణయిత్వాచ ణోవిదః 274
 త తైలం షోడశ శుం తచూర్ణం పలనూత్రకమ్
 ఏకకృత్యా వలోద్యాభ స్నేహభాజ్ఞే వినిశీపేత్ 275
 త్రిస్సప్త వాసరం ధాన్యరాశౌ భాజ్ఞే వినిశీపేత్
 దశాహ మథవా త్రిశంత్వప్తి ర్వా నవతి స్తథా 276
 అధికంవా యథాయోగం పశ్చాత్తైలం సమా హరేత్.
 శుద్ధశోష్ణ శుభధాని కృతదేవ ద్విజార్చనః 277
 సూర్యోదయే పితే ద్ధీరో బిష్టువృద్ధాన్ క్రమా త్ప్రియే
 పలా న్తం సాధక స్తేన నిస్సంజ్ఞిత్వ మవాప్యతే 278
 ముష్ణం ముష్ణం లబ్ధసంజ్ఞో ముహూః క్రన్తతి నస్తతి
 రోదిత్యేవ ముహూః కృచ్ఛాన్ లబ్ధసంజ్ఞో భవేన్నరః 279
 గోక్షీరం పాయయే త్పశ్చా త్పక్షాద్రం త్రాస్త చేతసే
 క్రమాదేవం భవేత్స్వ స్థా స్సాధకోఽసా నసంశయః 280
 మష్టికాననం సగోక్షీరం తైలే త్తేజోభాజనమ్

- ఏవంతుర్యా త్రుతిదివం మాసమేకం నిరస్తరమ్
మాసా త్సర్వ సమస్తా త్తేజసా మస్త శాస్త్రువిత 281
- సాక్షోపాద్ధి శృతిం వేతి త్వనధీతోఽపి మాసవః
మథ్యాహ్ని భాస్కరం పశ్యే త్సూర్యచంద్ర మివాఽరమ్ 282
- వైవతేయ సమాదృష్టి ర్దివా పశ్యతి తారకాః
అన్నవ జ్వర్యతే ద్వేలం సుప్తోఽప్యా కర్ణయే ధ్వనిమ్ 283
- అష్టాదశ విధంకువ్యం సర్వరోగా నివినాశయేత్
ఫలం ద్వితీయ మాసస్య శృణు వత్సామి ధైరవీ 284
- గర్భరోగైరగ రక్షోభి స్సేవ్యతే తైల సేవకః
మహాపాతక కర్తారో దేవతా పితృ నివృతాః 285
- సమయాచార రహితా స్తవతే ముక్త కల్పిపాః
అముష్య సేవయా ముక్తాః ప్రయాన్తి పరిమాం గతిమ్. 286
- ఫలం తృతీయ మాసస్య శృణు పార్వతి! వత్స్యతే
దేవాశ్చ దివ్యా ఋషయో వసవోఽప్తే మహారగాః 287
- అముష్య సేవాం కుర్వన్తి స్రీయం నిత్యహితం తథా
తస్య మూత్రం తామ్రమృతే పూరయిత్వా ఖనేద్భువమ్. 288
- తద్దస్త్రే విహితం కృత్వా షణ్మాసా త్కనకం భవేత్
చతుర్థ మాసస్య ఫలం శర్వాణి! శృణు సాంప్రతిమ్. 289
- అదృశ్యోఽసౌ భవే న్నర్తర్య స్సర్వైశ్వర్య యతోఽబలీ
దశ బ్రహ్మదినం జీవే త్సర్వలోక గతౌ పటుః. 290
- తస్మాత్త మల ఘర్మాంబూ ద్వర్తనై స్తామ్ర రేపనమ్
కుర్యా ద్వహ్నిః ప్రతిపనం తద్భుజ్జ్వలం కాశ్చనం భవేత్. 291
- అథ పశ్చిమ మాసేతు సదేవాః ఖేచరో భవేత్
సాక్షా ద్రబహ్మ భవే ద్దేవి! శృణు షణ్మాసికం ఫలమ్. 292
- మహాసిద్ధిః పరివృతః సర్వలోకా వ్యదృచ్ఛయా
విచరే చ్చివ భుక్త్యా స్వాస్య న్మహాతేజా మహాయశాః 293
- అథ సప్తమ మాసస్య ఫలం కల్యాణి! వత్స్యతే
శతారి వద్వర్గ మనాః సర్వభూత హితే రతః. 294

- విష్ణ్వయస్య మవాహ్నితి పుణ్యాపుణ్య వివర్తితః 295
 విచరేచ్ఛ మహావీర్య శ్రీమాన్ విష్ణురివాహః.
- అష్టమాస ఫలం వచ్చి శృణు త్వం సర్వ మజ్జతే 296
 మత్ప్రియో దివ్య కర్ణాచ సర్వజ్ఞః ముక్తి మాప్నోయాత్.
- ఫలం నవమ మాసస్య శృణు కాత్యాయని ప్రియే! 297
 ద్వితీయ చిన్తామణిపద్ వీరోఽసౌ కామ రూపవాన్.
- బ్రహ్మ విష్ణోస్త్రై చంద్రాణాం రూపం సృజతి సాధకః 298
 మనసా చిన్తితం యద్యత్ తత్తత్కర్తుం త్వయం ప్రభుః
- ఏత ద్రసాయనః దివ్యం సుకరం మోక్ష సాధనమ్ 299
 పుణ్యం పరమ గుహ్యంచ గోపనీయం త్వయాప్రియే!
- ఏతస్య సదృశం నాస్తి దేవానామపి దుర్లభమ్ 300
 బహునాఽత్ర కి ముక్తేన త్వత్ప్రియార్థం మయో దితమ్
- రసాయన మిదం దివ్యం ప కుర్వన్తీచ మానవాః 301
 అజ్ఞానోపహతాః కేచిత్కేచి నాఽస్తి శక్తిర్యతా
- అస్తరాయేణ కే చిచ్ఛ తదలాభేన కేచన 302
 తత్కల్పాజ్ఞానతః కేచి త్కేచి ద్దురు వివర్తితాః
- కేచి ద్రోగాకులా దేవి! త్వత్థం తైరపి విఘ్నితాః 303
 యత్ర జ్యోతిష్మతీ వల్లీ సా భూయః పుణ్య భూమికా
- తత్రైవ సర్వకీర్ధాని సిద్ధయా వివిధా అపి 304
 జ్యోతిష్మతీ ఫలభవం నేవ్యం దివ్య రసాయనమ్.

27. గుగ్గులుకల్పః

- అథ గుగ్గులు కల్పంచ శృణుత్వం చక్షుకేఽధునా 305
 చతుర్విధో గుగ్గులుస్యా మ్కుమదః పద్మకస్తభా.
- మహిమాయంచ జామాఖ్య స్తత్తత్ ద్వర్గ సమజ్వలం 306
 సేమాఖ్యంచ మనఃపూర్ణం రసాయన ముదాహృతమ్
- కణకో గుగ్గులం కృత్వా గో ఘృతేన శనైః పచేత్ 307
 డోలాయత్రై యుక్తిపరే ఘృత భర్జిత మాం సవత్.

- సభ్యా విభీతకా ధాత్రి గర్భశృ పృథ క్షుభక్
సమాం శం తాన్వి చూర్ణ్యేవ ఏ తత్సర్వ సమం పరమ్. 308
- శుద్ధకోష్ఠో లిహే త్రాపత పైలం హ్యేరణ్డ సంభవమ్
లోలయిత్యా నిష్కమాత్రం వృద్ధిః క్షమావధి ర్భవేత్. 309
- ఏవం వర్ష ప్రయోగేణ శీతవాత వ్రణాస్తథా
పిడకా గర్భ మాలాద్యా వివశ్యన్తి మహాదుఃఖః. 310
- ద్వాదశాబ్ద ప్రయోగేణ వజ్రకాయో భవేన్నరః
యద్యద్ద్రవ్యంచ సాత్త్వికం చ స్యా త్తత్తద్రవ్యేణ వా భజేత్. 311
- యస్య యస్యచ రోగస్య యద్యద్భేషజ మిరితమ్
తైస్తై స్సమైవ సేవేత త త్తద్రోగ హరం భవేత్. 312

28. విజయాకల్పః

[విజయోత్పత్తిః]

శ్రీ తైరవః:—

- దేవదేవ జగన్నాథ సురాసుర నమస్కృతః!
సౌచ్యకృత్య త్రైధానేశ నమస్తుభ్యం పరాత్పర. 313
- సర్వేంద్ర్యవధ కల్పశృ మత్ప్రీత్యా కథితా స్వయా
ఆశ్చర్యం భూతదేవేశ సద్యస్సిద్ధి ప్రదాయకమ్. 314
- సుఖసేవ్యం సుఖకరం జ్ఞానదం భుక్తిదం శుభమ్
అస్మ త్సాయుజ్యదం బ్రూహి ప్రీత్యా మమ రసాయనమ్. 315
- తత స్మితముఖో భూత్వా శబ్దరో లోకశబ్దరః

శ్రీ తైరవః:—

- దేవి! వక్ష్యామ్యహం కల్పం స్మృహణీయం సురాసురైః. 316
- సృష్టేశ్చ మునిభి శ్రీభి స్సర్వవర్జైశ్చ యోగిభిః
బాలై ర్యృద్ధైశ్చ రుగ్ధైశ్చ పక్షైశ్చ బహు యోషితైః. 317
- శృణు త్వ మమృతో ద్యూతం సావధానేన చేతనా
చగ్నేయో మామగోంశ స్సాస్య త్సౌమ్యాంశ స్తావతః ప్రయే! 318

- అగ్ని హమాత్మకం స్య మాషధం జలధౌ సురాః
అసురాః ప్రాక్షిపంశ్చ తర్క ధనం మద్వరాదిగా. 319
- అతీవ మధనా తత్ర జేవ్యాగేయో మమాంశకః
జ్వల నృహవిషం ఘోరం జాతం హలాహలాఖ్యకమ్. 320
- తేన వ్యాకులితాహ్లానా గతవేగా స్సురా సురాః
కృషయా తన్మయా సర్వం విషంచ కబళీ కృతమ్. 321
- తతో దేవా దితిసుతా మమస్తు ర్మృష్ట మానసాః
తతో లక్ష్మీ ప్రభృతయః ప్రాదురాసం ప్రతోఽ మృతమ్. 322
- తిదుద్భూతం పరం దివ్యం జరామరణ కృత్తనమ్
తదా తదా మహావిష్ణు ర్మమహస్తాముత్తేఽర్చయత్. 323
- త్రివారం చిద్దవో దత్తాః పరస్మై హమాత్మనే
పరాశక్తి యుతే పశ్చాత్తుభ్యం దత్తే మయాప్రియే. 324
- పీతం త్వయాచ మేద త్తం మధుసూక్త ముదీర్యచ
స్వీకృతంచ మయాకాత్త! చిదానందాత్మకా మృతమ్ 325
- సాన్దానందేన చ మయా స్ఫూర్తైతి ర్జజ్జయాత్మకా
పతితా చిద్దవ స్ఫూర్త్యా స్తేభ్యో జాతా మహాపథిః 326
- తామాలోక్య శుభాం దివ్యాం ముదితాః పర్యపాలయన్
మత్కరాంబుజ నీతేన పీయూషేణ వివర్ధితమ్. 327
- తస్మా త్రిశూల పదృశ పర్ణంచ పటలం బహు
తస్మాన్మహాపథి ర్జాతా మదాదిహై ర్దురై ర్వృతా 328
- కదా చిద్భైరవో దృష్ట్వా హృష్టస్తాం ప్రార్థయన్మయా
దత్తా తస్మై భైరవోఽపి యోగివభ్యః సమర్పితే. 329
- తాశ్చ ప్రితా స్వభక్తీభ్యో భక్తేభ్యో ప్రదదు శ్చ తే
నిన్యుశ్చ భూతం దివ్యా మాషధిం సర్వ సిద్ధిదామ్. 330

[విజయో భేదాః]

శ్రీ భైరవిః-

- నీనామీశా కదం వీర్యా నేవనీయా కథం ప్రభో!
దృగ్విష్ణో కియదేహా కీద్రుగ్రూప గుణాచ నా. 331

కథంవా సిద్ధిదా సా స్యా త్రిమాన్మే బ్రూహి వల్లభ!

శ్రీ భైరవః:-

అథ తస్యా శృతుర్వర్ణా యగధర్మా శ్రితాః పియే. 932

శుక్లవర్ణా కృతయుగే శ్రేతాయాం శోణిత ప్రభా
ద్వాపరే పీతవర్ణాచ నీలవర్ణా కలాయుగే. 933

ఏకపర్ణా త్రిపర్ణాచ పంచపర్ణా మునిచ్ఛదా
దశపర్ణా రుద్రపర్ణా త్రయోదశ దలాన్వితా. 934.

మన పక్షేతి విక్షేయా భేదాహ్యేతే సురేశ్వరి!

[వి జ యా ల క్ష ణం]

శ్రీ యాసా సఫలా వల్లీ పుంయాసాచ దృమాకృతిః. 935.

పథలాకు మదం మూర్ఛా సుఖం సత్వం కరోతి చ
యోగవాహా తి క్తరసా సా కలు శ్చూర్ణ గన్ధినీ 936

శివమూలీచ విజయా భక్తే గజ్జా విమర్శినీ
దివ్యాసి ధాసిద్ధిదాచ సిద్ధమూలీ మనో న్మనీ. 937

మధు ద్రవాచి దాహ్లాదా పశుపాశ వినాశినీ
కాలఘ్నీ పర్వరోగఘ్నీ నామా న్యేకాచి పార్వతి! 938

శివోములం భవేద్యస్యా శ్శివ మూలీతి కథ్యతే
త్రిలోకా నరిషద్వర్ణా నిజయూభ్యా జయే దితి. 939

తాపత్రయాది దుఃఖానాం భజ్జనా దృగ్గీసీ స్మృతా
గజ్జాతి మాదయ త్యేషా మదిరాస్థా నకారిణీ. 940

పద్మశం మర్కణం యస్యా పైన్యవ ప్రోక్తా విమర్శినీ
కదాచి దైభిరహో దృష్ట్యై హృష్ట స్తాం ప్రార్థయన్మయా 941

క్రీడామోద ద్యుతి మదకాన్తి దత్త్వాచ్చ దివ్యకా.
స్వత సిద్ధతే సిద్ధాభ్యా దిప్తసిద్ధి ప్రదాయికా 942

సిద్ధిదేతి మహాసిద్ధే సానీతా సిద్ధ మూలికా.
మన శ్చిన్తిత కార్యాణాం సాధనాచ్చ మనోన్మనా 943

సంవిదానప్త దత్త్వాచ్చ చిదాహ్లాదేతి త్రిలింగా.

బహురస్థిః స్థితః సుఖా ద్రావణాచ్చ మధుద్రవా
జన్మానాం చాశ నాశత్యా త్పశు చాశ వినాశినీ 344

మృత్యుజ్ఞయత్యా త్కాలఘ్నో రోగఘ్నో సార్థనామికా

[విజయావర్ధనక్రమః]

వర్ధనక్రమ మాచక్షే శృణు లోక శివబ్రహ్మ. 345

శిలాలోఢాదితో వర్జ్యా వాలుకా శర్కరాదితః 346

భూమిః కృష్ణాపాం సులాచ మృదులా సకరిషకా.

భుజ్జ మాంస సహితా తత్ర బీజాని వాపయేత్ 347

అహి వక్త్రేషు సత్వజ్ఞే స్నిగ్ధానిచ గురూజిత.

పుష్కారే సిద్ధయోగేన శ్రవణే శుక్ల పక్షకే 348

సాలో లిప్త తనుర్జన్యః కృతన్యాస జపార్చన.

ఉద్భజ్జుః ప్రాజ్ఞుః శాస్త్రాచ గురు పాదుకామ్ 349

సక్షీరా వ్యోల తైలేన జలేన పరి పేచయేత్.

అజ్జురేచ సముత్పన్నే సిద్ధే త్సమృత వాశిణి 350

వర్ణకీట సముత్పన్నే సాముద్రం వారి సేచయేత్.

తతోఽన్యాయ వితతాయాంచ శిర శ్చిత్వాచ రస్థ్రయేత్ 351

తత్ర సూతం క్షిపేన్నిమ్బం నిమ్బం ప్రత్యేక మాదరాత్

నిరోధయే త్తన్ముఖాని కాశికేన ప్రయత్నైః 352

పుష్పితేచ ఫలికే మద్య మాంసాంబుచ నిషేచయేత్.

ఏకైక పక్ష పర్యస్తం క్షీణాది పరిషేచయేత్ 353

అన్యాయం బద్ధ్యా జటామాంసీం సత్కేదం వారి సేచయేత్.

శేషం మద్యేనవా వారా వర్ధనీయా మహాపథిః 354

అదావా పరమం మస్త్రం పశ్చాత్సేవన మస్త్రకమ్.

“ఓం హం కీం యాం క్షేత్ర పాలాయ నమః సవీర్యం

కురు కురు సిద్ధిం దేహి దేహి స్వాహా” అయం స్థాపన మస్త్రః

“ఓం శ్రీం హ్రీం క్లీం య ర ల వ శ ష స హ అమ్మ

కేశ్వరి అమ్మతం కురు కురు ఆం హ్రం హ్రం స్వాహా” అయం

సేవన మస్త్రః.

- పాల్కునే కృష్ణమయ్య చతుర్దశ్యం చ సాధకః
సాత శుద్ధామృతోగ్రంథ పుష్ప భూషణ సంయుతః. 355
- అర్చయే ధైర్యవం తత్ర సన్ధికంచ క్రమేణచ
మద్యమాంసో పహారేణ రక్షిత సితాపితైః. 356
- తన్మథి శ్వేషయే దేవి! తస్మాత్తంచ నిగద్యతే
“ఓం క్లం సాం హ్రీం ఘోర భూచర దివ్య యోగిని
ఇమాం రక్ష రక్ష సర్వశత్రు ప్రమథిని స్వాహా” అయం తన్మ
బద్ధన మంత్రః.-
- సహస్రం ప్రత్యహం జప్య మఘోరం మత్త నాయకమ్. 357
- ఏవం సప్తదినం కార్యం శిష్యమ్యా మమృతే శ్వరీమ్
ధ్యాత్వా కుండేస్తు కర్పూర సజ్జాశాం ధవలా మ్పరామ్. 358
- సిక మూల్యా మలేపార్ద్రాం ముక్తా భరణ ముష్టితామ్
దక్షిణే క్షుణ్ణం వామే సుధాపూర్ణ ఘటం తతః. 359
- తదఘో దక్షిణే వామే సంవిన్ము సక ధారిణమ్
తత్ర స్థితాం తతః కుర్యా ల్లవనంచ సమస్తకమ్. 360
- స్నిగ్ధానిచ సబీజాని సపర్ణాని సమాహరేత్ “ఓం క్లం వం
సం క్రాం శివానన్దామృతో దృపే త్రిభువన విజయే విజయం
ప్రయచ్చస్వాహా” అయం లావన మస్త్రీః.
మన్దారపే శుద్ధజే శోషయే త్సప్తవాసరమ్. 361
- దక్షిణే మూరతే భాజ్జే తత్పర్ణాని సుచూర్ణ యేత్
ఫాలీ ద్వయం ప్రతాప్య దారేకస్యాం ప్రథమంపుటేత్. 362
- తతోఽపరస్యాం పుటయే దేవం కార్యం ముహుర్ముహుః
ఫాల్యా పుగ కృష్ణకో దేవి! సప్తధా సప్తధా ప్రియే. 363
- ముష్టి క్రాప్తీ కుమారీచ వరే ధాత్రి కటుద్వయమ్
సుగంధికా క్రిమిక్షయో వైతైక పలమానతః. 364
- యోజసియా శూర్పా తాశ్చ తత్సర్వ సద్భూతా జయాః
సితా సర్వసమా యోజ్యా తత్సమం గోపయః క్షిపేత్. 365
- క్షీరమథ్యే సిలాంక్షిప్త్వా తన్మహాకం భవే ద్భిషక్
ముగ్ధాది విజయా న్తంచ తచ్చూర్ణం తత్ర నిక్షిపేత్. 366

- లోలయిత్యా వతార్యవం తైత్యే ఔద్రం సితార్థకమ్ 268
నితీష్య నోఘురం తుల్యం ఔద్రస్య పరిమేలయేత్.
- పక్షద్వయం ధాన్యరాశౌ నిధాయ ప్రత్యహం జపేత్ 269
సహస్రం వా యథాశక్త్యా మహాపటక ముత్తమమ్.
- “హ్రీం శ్రీం మహాకాలాగ్ని భైరవాయ స్వస్తిధి 270
మాత్రు బ్రహ్మ లిక్ష్మిత విగ్రహాయ సర్వాపదాం
శోషకాయ హుం ఫట్ కమ్”
- అయం అగ్ని పాకమస్త్రః.
మాసాదుర్ధ్వత్య విధివ ద్ద్రపే దామలకో పమమ్ 270
నివార మద్ధిరే స్థాయీ క్షీరాన్నాశీ జతేన్ద్రియః.
- గరూపదిష్ట జేవంవా తత్సంవా పరమం స్మరేత్ 271
ద్వికాలంవా త్రికాలంవా యథా సేవాబలం క్రమాత్.
- ఏవం త్రివర్ణా జ్వరయా వరీభిశ్చ వివర్జితః 272
భూచరీ సిద్ధి మాప్నోతి జపే త్త్రిశత వత్సరమ్.
- వారాహీ త్రిఫలా చిత్ర మశ్వగన్ధా క్రమేణచ. 273
ఏవం ద్విత్రి చ తుర్భాగ మశ్వగన్ధాది యోజయేత్
- ఏత త్సమాచ విజయా మధునా లోలయేత్సుఖమ్ 274
అతపే పక్షపర్యంతం స్థాపయే త్త్రితితాపయేత్.
- ధాత్రిఫలాపమం సేవ్యం సూర్యాభశ్చాష్ట మా సతః 275
సాధకో జాయతే వర్షా జ్వరామరణ వర్జితః.
- జప స్మస్త్ర మిమం భక్త్యా జేహ సిద్ధే సురేశ్వరి!
“హ్రీం శ్రీం మహావ్యోమ భాస్కరాయ దీపి మా 276
త్రుతా లిక్ష్మిత విగ్రహాయ తేజసాం నిధిం కరు
కురు కమ్” ఇతి సూర్యపాక మస్త్రః
- పలత్రయం జయూ యాశ్చ యష్టి చూర్ణం పలద్వయమ్. 276
పలమేలా భద్రచూర్ణం చిత్రమూలం పలార్థకమ్
- శ్రీఖడ్గ చూర్ణం చ పలం చైతత్సర్వ సమాసితా 277
స్వర్ణ చూర్ణంచ నిష్కార్థం నిష్కంచ హేమ వాలుకమ్
- సర్వ మాశ్వేప లులితం జ్యోత్స్నాయాం నితీపే త్సుధీః 278

- శుక్ల పశ్చిమీ మారభ్య పక్షాంతం శశిరావనా
విధివ స్సౌజయిత్యామ శుద్ధకోష్ఠో లిహేత్రియే. 379
- అస్య మస్త్ర పున ర్వచ్చి సర్వసిద్ధి ప్రదాయకమ్
“హ్రీం శ్రీం మహేశశాబ్ద- కిరణ విస్ఫార ధైర
వాయ అమృతేశ్వరీ మాత్రాకా లింగిత
వి గహాయ విస్ఫురణం కురుకురు హుం ఫట్
శమ్” ఇతి చస్త్రీపాక మస్త్రీ. 380
- ఏవం విధస్య కల్పస్య త్రివిధం మస్త్ర మూరితమ్.
ఏకైక మస్త్ర మయతం పురశ్చరణ మాచరేత్
వహిష పాకం చతుర్థాసే హ్వ మాధాదిషు తస్యతే. 381
- ఫాల్గునాదౌ ప్రకుర్వీత రవిపాకం సురేశ్వరి!
కార్తికాదిషు చస్త్రీస్య పాకస్యా త్సిద్ధి దాయకః. 382
- ముష్టి చిత్రక నిర్గుణే సహితా కుష్ఠ నాశినీ
బ్రాహ్మీ కుమార్యా యుక్తా చే దపస్మార వినాశినీ. 383
- జయో వరాహ్యోపయుతా క్షయస్య క్షయ కారిణీ
జయో కార్వాస మతస్యా తే పత్రయుక్తాచ పి త్తనుత్. 484
- సుహృదృక- పత్ర తోరణ సంయుతా గుల్మ శూల హృత్
వచా దూర్వారజో యుక్తా జ్ఞాన వృద్ధి ప్రదాయినీ. 385
- యష్టి గంధక సంయుక్తా కుష్ఠను త్పుష్టి దాయినీ
శాల్మలీ పిచ్చ సంయుక్తా ససితా వీర్యవర్ధినీ. 386
- పాతాతిక్తా త్రికటుకై ర్యుక్తా కఫ గదాపహా
శుక్ల గుణ్డాయుతా నృణాం మహావిష వినాశినీ. 387
- వ్యాఘ్రాత చూర్ణ సహితా కుష్ఠ రోగ వినాశినీ
అరణ్య మురిచైరణ్డ యుక్తా వాత వినాశినీ. 388
- ఏతే ద్వాదశ యోగాశ్చ మాసేషు ద్వాదశేషు చ
మస్త్ర త్రియో చ ప్రజపే త్ప్రతి మాసేషు సాధకః. 389
- సాధకో-2 నేన యోగేన జరామరణ వర్జితః
ఇవత్యేవ ససన్దేహ స్సత్యం సత్యం వరాననే. 390

- రసత్రగస్త కృష్ణాభ రుద్రాక్ష స్వర్ణ భస్మచ
అయా రసేన సంమర్ద్యం పక్షమేకం తు భావయేత్. 391
- భూధరే సంపుటే యస్త్రే పుటయే చూర్ణ యే ర్తతః
ఏ తచ్చ తుర్గుణ జయా శర్కరా ఘృత సంయుతా. 392
- సేవ్యా నిష్క-ప్రమాదేన ప్రాత స్నాయత్తనే ౭ భవా
తుహావటుక మస్త్రంచ అపి ల్లత్యావధి ప్రియే! 393
- షష్ఠమాపి భవేద్విధి ర్జరామరణ నర్జితః
వర్షా నృసింహవ గతి ర్మూగాయుతే బహో భవేత్. 394
- వజ్ర కాయశ్చ సిద్ధిః ౭ సా జీవే దాచస్త్రే తాంకమ్
వటాక్షారస్య చూర్ణేన సితా మధ్వాజ్య సంయుతా. 395
- త్రిపత్నా తేనీత జయా సర్వలోక వశబ్ధరీ
అసామార్థ రజోయుక్తా జయా ఘృత సమన్వితా. 396
- మస్త్రజాపి భవేన్నిత్యం మగ్నాసా దమరో భవేత్
వరాసిత జయా చిత్ర స్త్రీపుత్రా త్రికటు ర్వృషా. 397
- మూర్ధ్యా భృగో మరీచశ్చ మధుకా బాజి వై ధవమ్!
కర్పూరంచ కంఠోరంచ సర్వమల్యం జయారణః 398
- మధు త్రయేణ బులితం సిద్ధభాణ్ణే వినియోజేత్
కర్ణం ప్రభాతే సేవేత మణ్డలా శిష్టి భా గృహేత్. 399
- స్వాద్వద్వా దేవ సజ్జతో జీవే దేవ దిసత్రయమ్
అశ్వగన్ధా వచావ్యోమం జయా చూర్ణంచ తత్సమమ్. 400
- లిహేత్రి మధురై ర్యక్తం త్రివద్వా దేవతా సమః
గంజా చూర్ణం చాప్తభాగం చతుర్భాగాద ముద్దేతా. 401
- బ్రాహ్మీ రజో ద్విభాగం స్వాద్వాజి గన్ధైక భాగితా
ద్విభాగ స్త్ర్యామణస్వాపి వరాభాగ ద్వయం తథా. 402
- భాగమేకం శిలాయాశ్చ భాగైకం గన్ధకస్యచ
రసరాజిక భాగస్సాస్త్రి త్తదర్థం స్వర్ణ భస్మచ. 403
- తత్సమం మాత్రికం యోజ్యం ముక్తా మల్యం ప్రహలకమ్
మధ్వాజ్యభాగం విలులితం సిద్ధభాణ్ణే వినియోజేత్. 404

- పద్మకాత్రం తావ్యపాకం కృత్వా లక్ష్మత్రయం జనమ్
 నిష్కమాత్ర పటిష్ఠావ్యా ధీరాః తావ్యో జేర్హియః. 405
 మద్భూతా తస్యకోగముం త్వదా త్వచ్చ వదర్శితా
 అర్థవత్తా దైభవస్యాః క్షేపేదావత్త తారకమ్. 406
 త్రిసుగన్ధి వరావ్యోమై సుహంకా శివ మూలికా
 మధ్యావ్యాభ్యాం యుతా శివ్యా కాపమీష వహీష వర్ధనీ. 407
 మధుర ప్రాయ భోజిత త్వకాన క్వాన కోగజత్
 హరిద్రయావ వహీతా వర్ధమహా వినాశినీ. 408
 మద్భూత వర్ణ్యా వహీతా వదయా వాణ్ణితి ప్రదా
 ద్రాహ్ సితా వల్లకీచ భర్తూరీ మగ్ధవిద్భీతా. 409
 వహీతా కన్దలీ నీరై సుర్య స్వాదురితి స్పృతః
 నారికేలోదకై ద్యుతా కర్పూర సురభీ కృతా. 410
 సర్వస్వాదు యుతా సిద్ధా పితృస్మిష పిర్య వర్ధనీ
 స్వాదో శ్చతుర్థం తీరం మధుపాకం యథా భవేత్. 411
 తద్వస్త్రా గాలితం కృత్వా కర్పూరం తత్ర నిషీదేత్
 ఏలాంచ సర్వ మధురం జమాంచ విభత ప్రతః. 412
 శత శ్రీగమనే శక్తిః పితృహృ త్వష్టి వర్ధనమ్
 సమాంబు పయసి క్షిప్త్యా జయాలీషం స వశ్రుకమ్. 413
 అపశిష్టం చతుర్థాంశం పతే వ్రృత్వగ్నినా ప్రియే
 తద్దక్షిణత్య విధివ స్పృశ్యే తత్ర ఉద్ధరేత్. 414
 వవసీతం క్షితే తత్ర కర్పూరైలాసితా మధు
 భుష్టాయ వ్య ద్యుతికరం బలాకోగ్య వివర్ధనమ్. 415
 శతభా స్రవ్య భాతం తచ్ఛత్రభాత మిరీరితమ్
 నాగ కేసర కర్పూర లవణై లాగయం తథా. 416
 కర్పూర చందన మృగనాభి రిక్ష్కాల కంబూ మమ్
 ఏరిత్సయం జయా బీజం సోక్షి రేణ చ మర్దయేత్. 417
 నిష్క నిష్క ప్రమానేన విదధ్యా ద్యుతికా సుస్థిః
 సుపుష్ప వాసిలః కృత్వా నా తామూలం ముఖే క్షిపేత్. 418

- ప్రసేక ముఖపైరస్య మలపూత హరీశుచిః - 419
 సోగప్యై వైశద్యకరీ చిత్తహర్ష ప్రదాయినీ.
 సోమీరే చార్ధపలిలే భారీ కుసుమం ఓశేత్ 420
 బాటిఫలం నాగరంఠ తత్సర్వ సత్పశం జయమ్.
 ఓరావశిష్టం వస్త్రేణ గాలయే త్రిమధు ప్లుతమ్ 421
 సిద్ధయోగ ఇతి భ్యాతో వృష్యామయ్య బలప్రదః.
 అజమోద యుతావాపి నిశా రణో యుతా ౭ భవా 422
 తస్మాత్ సేవితా మూర్త్యం పామాన్విత నాశినీ.
 జయా తాలయుతా హన్యా త్ప్రదరం శ్వయ ధుం తథా 423
 కర్ణా ప్రశమనీ జ్ఞేయా విజయా శిలయా యుతా.
 తైలేన భావయే త్థాన్యం జయాం పశ్చాచ్ఛ సాణితే 424
 సాన్దపాకం భవే ద్ధీమా న్సమృతం భవయే త్సదా.
 సాక్షా త్సర్వాయ మదనో ౭ నేక యోషిశ్చ ఫలప్రదః 425
 పథ్యా భల్లాతక గుడం తిలాత్పైకే సమాంశినః.
 తత్సమా విజయా హన్తి గుడ కీలాంశ్చ పద్మిధాన్ 426
 యవానీ జీరక యుగ మజమోదా సమాం శినః.
 ఏ తత్సమాచ విజయా సన్నిహ సేవ్యతాం బుధైః 427
 సన్ని వాతం భ్రమం చర్ధి మున్నాదం మస్తక వ్యధామ్.
 శర్కరాం మధు విశ్వంచ మాగధీం తత్సమాం జయమ్ 428
 కృత్వా ౭౭ జ్య గలితాం గోలీ మమాం పశ్చాగ్దం విదుః.
 హృద్రోగ స్త్రీహ జకర భగవద్ర నికృ స్తనీమ్ 429
 సచిత్రకా వహ్నికరీ సవరా శూల భజ్జనీ.
 సవ్యోమా వాతసంహర్త్రీ పితృక్షీ శర్కరా యుతా 430
 శ్వేతాద్రి కర్ణికా బీజం విజయాం ఫల మూత్రతః.
 వ స్యేనా పస్మృతి హరా భూతప్రతాది భజ్జనీ 431
 జయాచూర్ణం సమధ్వాజ్యం భజే దామలకో మమ్.
 వాక్పాటవం వీర్యవృద్ధిం కరుతే విజయా మమ్ 432
 మధునా ౭౭ శ్వేతవా ధాత్ర్యా ముస్తయా స్వర సేనవా.

- శివయక్తా జయారాత్రౌ దృక్ప్రసాద కరీ నృణామ్
 యోవనస్థ ర్యచూతన్యా దాయుష్యం పరమం భవేత్. 433
 గుణోఽభయాచ విజయా దుర్భామ కుల భజ్జనీ
 జయారాత్రేన దస్త్రానాం శోధనం దస్త్ర దార్ద్రకృత్. 434
 తైలాక్తి విజయా కాష్ఠా ద్రవజ్ఞా శోధనం యది
 జిహ్వ పూతి మలాన్వనాన్త ద్యధాథా స్యా ద్రవజ్ఞతా. 435
 వాలిశీర భవక్షీరే పతే స్పృద్వగ్గీనా జయామ్
 త్రిమధ్వక్తాం పితృజాత్రౌ తతో రామా శతం భవేత్. 436
 శుక్లే హరీతకీ మలేశ్వ తత్సమాచ జయా తథా
 సర్వకుల్యాపితా యోజ్య యోగ ప్రైలోక్య మోహనమ్. 437
 త్రూపణం మధుకం చవ్యం చామ ర్హతం ఫలం వరా
 నోస్తనీ పిప్పలీ మూలం సమాంశం పరికల్పయేత్. 438
 ప్రియాల మజ్జాతై స్తుల్యా చైత త్వర్వ సమాజయా
 త్రిగుణేన గుడే పక్వే తేషాం చూర్ణం క్షిపేద్భిషే. 439
 లలోద్య మోదకా న్కుర్యా త్కామీ కష్టర్ప మోదకాన్
 సర్వ రోగో పశమనాం ప్రైవోపఘ్నా ప్పల ప్రదాన్. 440
 పృష్ఠాన్మస్తికరా న్భీమాం ప్రైవఘ్న మనువాసరమ్
 భక్షయే చుఢ్ఢ శోష్ణేతు త్రివర్షా త్సిద్ధి రీదృశీ. 441
 పదైవ ముపయుజ్ఞానో జరామరణ వర్జితః
 మరీచం పిప్పలీ శుక్లే త్వగేలాం పత్రకం సమమ్. 442
 ఏతైశ్చ విజయా మల్యా సమ సోఘామ పిష్టకైః
 ద్విగుణేన గుడేనైవ మోదకా న్పరికల్పయేత్. 443
 కర్ణమాత్రా స్పృతిదినం భక్షయే నియతే వ్రియః
 బల పుష్టి యతో వర్షాద్వలీ పలిత వర్జితః. 444
 చణకై ర్మౌషికై ర్గుణై ర్భాగై ర్వాతితై స్తథా
 నిమ్బై ర్విశుషై ర్భాగ్య భర్జితైర్గుడ సంయుతైః. 445
 సత్రి జాతైశ్చ సవ్యోమై స్పజైరై స్సమ భాగవతః
 సంయోజ్య విజయాం కుర్యా న్మోదకా న్కుర్ణ మాత్రకాన్. 446

- వక్త్రేకం ప్రత్యహం ఖాదే త్సాయం ప్రాత ర్విశుద్ధ ధీః
సర్వరోగ మారా వృష్ట్యా నవధీన్ద్రియ బలప్రవాన్. 447
- తక్కోలం చంద్రనం సేవ్యం కర్పూరం నాగ కేసరమ్
ఏలా లవణ మధుకం పిప్పలీ మఠిచం తథా. 448
- సైర్యే స్సమాంశా విజయా సితా సర్వ సమా శుభా
పశ్య రాణాభి ధానోఽయం చూర్ణం సర్వ రుజాపహమ్. 449
- ద్వాదశశాబ్దోప యోగేన వలీపలితహః భవేత్
వరా త్రిజాతక శ్చంద్ర స్వస్థా బీజం కటుత్రయమ్. 450
- వక్త్రే స్సమా సిద్ధ మూలీ సర్వ కుల్యాచ కర్కరా
మధునా లాలితా లీలా దీపనీ దేహ సిద్ధిదా. 451
- శతా వయస్సతమా వ్యోష ముసలీ ద్విగుణాన్వితః
జయా సమా సమసితా వృష్ట్యా యువ్య బలప్రదా. 452
- అయు ర్మృత యుతా ధత్తే ప్రాత శ్శుక్ల సితాయుతా
క్షీరసిద్ధాం జయా వృష్ట్యా బల్యాచ నిశి సేవితా. 453
- మధునా సేవితా భుక్తేః పూర్వం సావాజ గన్ధయా
బలపుష్టికరా సిద్ధా రసాయనమిదం పఠమ్. 454
- నిష్ప్ర జ్యృంకటికా బీజం మాషచూర్ణం సమాజయా
క్షీరేచ మాహిషే పక్వా రాత్రౌ సేవ్యా ౭ తి వృవ్య కృత్. 455
- విధివ చ్చాల్మలీ పిచ్చ వరీ భృగ్ మృతారసైః
కాన్త చాత్రే ప్రతిరసై స్సప్తథా సప్తథా ౭౭తపే. 456
- కుర్వీత భావనాం పశ్చా చూర్ణయే త్తత్సమాం జయామ్
మధునాచ లిహీత్కర్ణం జరామరణ నాశినీ. 457
- పశ్చాన్తం శాల్యతే ర్గ్రాహ్యం తత్సమం విజయా రజః
మధ్వాజ్యభ్యాం లిహీత్కర్ణం వలీపలిత ఖండవమ్. 458
- అథ పువ్య రవో హస్తి వస్తం గ్రాహ్యం సమూలకమ్
అనా తపేచ సంశోష్య చూర్ణయే త్తత్సమాం జయామ్. 459
- మధునా ౭౭ లోడయే త్పశ్చా త్సిద్ధ భాజ్జ వినిశీ సేత్
ఏకవింశ ద్విసం ధాన్య కాశౌ స్థాప్యం తతో ధరేత్. 460

- ప్రత్యహం పలమేకంతు భక్షయే నృజ్ఞా ద్వయమ్
కట్యవ్హా వర్జయే త్వావ నృమ యూహా వృభోజనమ్. 461
- మధురం లఘు పిత్తిఘ్నం పలం జాబ్దలం హితమ్
బాలారాగభశ్చ మతిమా నికాలాబో బలాన్వితః. 462
- శతయోజన పర్యంతం దినేనై కేవ గచ్ఛతి
ముక్తిచూర్ణం జయాచూర్ణం సమం మధు ఘృతాన్వితమ్. 464
- కర్ణం ప్రాతః ప్రతిదినం లిహేదాయవ్య పుష్టి కృత్
ద్వాదశాబ్దంతు శేవేత భుజ్జీత ఘృత సంయుతమ్. 464
- గోక్షీరం పప్టికాశ్నం చ లోగాన్లు తౌర హీనకమ్
భవేద్వలి జరాహీనో దృశ్యస్యస్య ల్లిఘు దేహవాన్ 465
- పత్రం పుష్పం ఫలం శ్వేత బ్రహ్మవృక్షస్య చాహరేత్
ఛాయాయాం శోషయే చూర్ణం తత్సమం విజయా రజః. 466
- మధ్యాహ్నభ్యాం లిహేత్కర్ణ మబ్రాహ్మపన మాపుష్యాత్
జయబీజాని చ తిలా నృజ్ఞయే త్సగుదాన్వియే. 467
- విధాయ లఙ్ఘకా న్నాత రభక్షయే ద్గోఘృతా ప్లుతాన్
మన స్సమ్మోహన కరా నాన్తా సజ్జమ సాధకాన్. 468
- పాకార్థ వ్యజ్ఞానై స్సార్థం జయా పత్రాణి పాచయేత్
భర్జయే ద్గోఘృతేనైవ గుడైలా తీక్ష్ణ కరైః. 469
- పంసకృత స్సుఖసేవ్యో ఽయం నామ్నా వ్యజ్ఞాన యోగరాట్
తద్బలా నిజయా బీజం ముద్గంచ విగతత్వచః 470
- సురస్థౌ నాలికేరా స్తః క్షీపే ద్రస్థం నిరోధయేత్
బహిర్గోమయ మ్మల్లిష్టం శోషయే నృమ వహీనా. 471
- పాచయే న్నాలికేరస్థం సమజ్జం తత్సమా హరేత్
మధు త్రయేణ సహితం భుజ్జీతచ యథాబ మ్ 472
- మహావృష్య కరోయోగ మ్మదానామపి పుం స్త్వదిః
గోక్షీరే విజయా బీజం వత్త్రబద్ధం వినిక్షీపేత్. 473
- అర్ధపశ్చిమే తిత్తి రే వ్యజనానిల కేతలే
నారాహీ మర్కటే బీజ కర్మా రైలాల వజ్జకమ్. 474

- త్రిమధు త్రిసుగళం చ నిశీచేచ్ఛ సమాంశతః 475
ఏకీకృత్య పితే ద్రాక్షా మహానృష్య కరః పరః.
- వారాహీ యోగఏషోఽయం వజ్రత్వాది నికృంతనః 476
క్షీరశృతంచ తద్విజం శేషయే చ్ఛిలయాతను.
- రసోత్తమ కన్యాయాః కాంస్య పాతే ప్రలేపయేత్ 477
తేన తేన యుతా సిద్ధా తత్తద్రోగ పారా భవేత్.
- య్యో యస్యచ రోగస్య విహితం యద్య దాపదమ్ 478
తేన తేన యుతా సిద్ధా తత్తద్రోగ పారా భవేత్.
- క్షేపాన్త రయుతాతేన వస్యకర్మ సమాచరేత్ 479
అత్రూర్ధ్వ గత రోగాంశ్చ కాస శ్వాసాదికాన్త రేత్.
- గుణమయాచ కథ్యంతే తా స్మృణుష్య మహేశ్వరి! 480
కేవలార్ద్రతా మనసాఖ్యం తృప్తి స్సజ్జలం సిద్ధతా.
- నాకృటుత్వం ముఖోల్లాసో భవే న్యాయామ పేకలః 481
సౌన ధ్యానార్చనపరో మధురాన్వాద లోలుషః.
- మృష్టా న్నాశీ శీతవారి పిబ న్నాలాప తత్రురః 482
యథేష్టా! లోకసపరః కామినీ సజ్జ లోలుషః.
- సర్వభూత దయావిష్ట ప్రత్యక్షాన విలీన ధీః 483
కవితాఖ్యాన విజ్ఞానో పన్యాసైక పరాయణః.
- వాదేషు విజయం కుర్యా త్సక్రామే మల్లసజ్జరే 484
అన్యేఽపి బహువ స్సన్తి గుణా స్త్వస్యత్ర దుర్లభాః.

(విజయా వ్యాపత్పద్ధి)

- ఏతస్యాస్య సిద్ధి మూల్యాశ్చ భక్షణే త్వదేకే సతి 485
జాయంతేహి వికారాశ్చ శృణు తా స్మమేశ్వరి.
- ఆరక్త లోచన శృంగ-చన్ద్రావృత్తుల తాలుకః 486
ప్రభమే శుంగ-నానాగ్ర ఉష్ణ కృచ్ఛాప్స పార్శ్వయోః.
- ద్వితీయేఽక్షీ నిమిలత్వం పటలీకృత విగ్రహః 487
కృతీయే పాదహస్తాక్షీ దాహకృ ద్దగ్ధ భస్మి.

- చతుర్థే ఘట్టిసాసాన్తా నిదానాన్తర లోచనః
 పంచమే గద్గదా వాన్తాన్తర విస్మయకే త్తదాత్ 488
- షష్ఠీ వికారే సజ్జాతే చిత్రాప స్మృతి కారణమ్
 సప్తమేకర సాదశ్య రహిత రుచి రాయతే. 489
- మహార్కయ ఇవోలానా జాయస్తేచ పునః పునః
 అష్టమే దిగ్భ్రమ స్థాని రభ్రాభ్రాన్తా తిరోదనమ్. 490
- నవమే శోత్ర హుక్కారో మూర్ఛా పస్మృతి కారకః
 ఉద్ధారః కూజనం భూమా లుతనం దైన్య భాషణమ్. 491
- అన్యథా భాషణం గుహ్యం బ్రవన్త్యన్తర వేత్తి చ
 దుఃఖంచ మృదు కల్పాయం స్వినాన్తర శ్చ భవేత్ప్రియే. 492
- అన్యే వికారా బహవ స్సన్తి తేషాం చిత్తసమ్
 విరోధేన్తర స శీర్ష సానం శీతాంబునా తతః. 493
- చంద్రో శీర కర్పూర హిమాంబు పరిలేపనమ్
 సుగన్ధి శీతలీ భూత మాలాలంకృత విగ్రహః. 494
- మల్లికా జాతి చాంపేయ కమలోత్పల భారీణా
 మృదాల వలయో ద్భాసి శయ్యాచ కదలీ దలమ్. 495
- కర్పూరైలా లవణైశ్చ తక్కిలం కటుకీ ఫలమ్
 చర్వయే త్సహ తామూలం తాలవృక్షేన బీజనమ్. 496
- సూక్ష్మ కాషాయ వస్త్రాణి సుగన్ధినిచ ధారయేత్
 కంజితే చంద్రమా శశ్య భోజనాన్నియం ద్వి ముహూర్తకమ్. 497
- పీనో త్తుజ్జ కుచద్యస్త్య గాఢాలిజ్జన తత్సరః
 శయిత శక్తరా శీర ఘృతమాంస రసాదికమ్. 498
- పానకం ముద్గయామంవా పేయంవా శారకరం మధు
 కేవలం శయనం కుర్యా ద్యద్య చ్చీతం భవేత్చురిత్. 499

(19. కబ్బాకి కల్పః)

అథ వత్సేయి జీనేశి కబ్బాకి కల్ప ముత్తమమ్
 పంచమే చ్చంద్ర సంయుక్తా మూలకోపమ కన్దుకా.

- శ్రీరానితా మేవశబ్దా జ్ఞాయంతే పల్లవాస్యపి
సాక్షాత్తయా పిత రక్షాభ కాన్దాశ్వేత తనుః ప్రియే. 501
- ఆచార్యే కార్తికే మాసే చైత్యదేశే ప్రహరతి
విష్ణుం పలాప్తకే శ్రీ శే త్వజుష్ట ద్వయ మాత్రకమ్. 502
- కుటీ సవేశం కృత్వా దా పీత్వా పశ్చాత్తయః పితేన్
శ్రీరే శ్రీరం పునః ప్రియం ప్రియాంవా స్మహా వర్జితామ్. 503
- భూస్థ లవగాఘ్నం తాం నస్పృశే చ్చీతలం జలమ్
పవం పప్త దినం సేవ్యం ఫలకుప్తం వినాశయేత్. 504
- ద్వితీయే సప్తరాత్రేణ నశ్యంతి నిఖలా గదాః
తృతీయే సప్త రాత్రేణ భుజాః కల్పకం తథా. 505
- తృతీయే నఖ దంతాశ్చ పత్యతే త్వయ మేవహి
శేవే త్వచ్చుశతం వర్షం రూపమేనా బలానితి. 506
- చూర్ణితం కల్పకై కష్టం తత్తీ రేణ విభావితమ్
కర్షం గోక్షీర కుడుటైః పిష్టైః పలం శ్రీశేత్. 507
- నఖ కేశాస్థి దంతాన్ రోగా న్నానేన నాశయేత్
కల్పకాస్థు పలం చూర్ణం వ్రష్ట గోక్షీర వాపిరమ్. 508
- చూర్ణ శేపం పచేత్తావ ద్దోఘృతేనచ భర్జయేత్
సితయా మధునా లిప్య శ్రీరానో మణ్డలావధి. 509
- మహాగజ బలోపేతో ద్విరప్త వయసో జ్వలః
శేవే త్వచ్చుశతం వర్షా న్నామిన్ శేలి మన్మథః. 510

(కుక్కు టీ కల్పః)

- ఆధ వత్సామి శే శేవి! కుక్కు టీ కల్ప ముక్తమమ్
సురాసురై ర్మధ్యమానా దభైర మృత లిప్తమ్. 511
- పతితా ప్రభృత ఉత్పన్నా కుక్కు టీ నిర్జరత్వదా
పత్రై ర్మరతక చాఘై ర్దూరీకల సన్నిభైః. 512
- కన్దైశ్చ కుక్కుటాస్యాభై రీష త్కటు కపిద్భిరైః
లక్ష్మితా కుక్కు టీ జ్ఞేయా మహారోగ హరా పరా. 513

- విశేషా ద్వాత రోగాంశ్చ గుణశీల విహణిచ
ఘృతేన భర్తయే త్కన్దం శుద్ధకోష్ఠః కటిం వ్రజేత్. 514
- గుణై మాత్రం వ్రజేసేవ్యం ధారోష్ఠం గోషయః పిఠేత్
స్థిరేక్షిరా న్నమశ్చీయా జ్వలాన్నంవా విచక్షణః 515
- యథా బలం ప్రతిదినం వర్తయే న్నజ్వలా వధి
జహ్నుర్థ రోగా న్నాన్వైదీ న్నయ కుమ్భా దికా స్త్యరేత్. 516
- స్థిర కేశ ద్విజ వభో వరీవలిత వర్జితః
శీతే ద్విశత వర్ణంచ మేధా ధైర్య బలాన్వితః. 517
- శుక్ల ప్రతిపదారభ్య వైశేకం ఘృత ద్విశత్
కన్దం ప్రాశ్చీయ పర్వాన్దం వర్తయే త్తద్యథా బలమ్. 518
- తద్దైవాసిత పక్షాది నూనం కుర్యా ద్దినా ద్విశత్
భుక్తేః ప్రాగుషయు స్థిత పశ్చా ద్విరాశనో భవేత్. 519
- దర్శాన్తమేవం శేవేత ప్రతిమాసం పునః పునః
త్రివర్షా ద్విధి మాసోతి శీతే ద్వైషాయుత త్రయమ్. 520
- కుక్కుటే కన్ద మార్ద్రంచ గోక్షిరేణ యథాబలమ్
జ్వలే పితే ద్వవాసూంశ్చ మాసా ద్విధిః ప్రజాయతే. 521
- నానావిధ గద్యాన్తై జీవేద్వర్ష శత ద్వయమ్

(31. సోమలతా కల్పః)

- అథ సోమలతాకల్పం దివ్యం పశ్యేమి శశు-రీ. 522
- సోమ స్వయం మనుష్యాణాం హితా యా నని మద్బలమ్
ప్రతికేతే చ రత్నామూ ఖ్యాతా సోమలతా భువి. 523
- చతు ర్వింశతిథా ప్రోక్తా స్థాన నామాది కేవలః
పూర్వ ప్రతి పదారభ్య పూర్వాన్దం ప్రతివాసుమ్. 524
- ఏకైకం జాయతే వర్ణం తద్దైవాపర పక్షే
వతతి క్రమశః పర్ణం దర్శేనై కా వశిష్యతే. 525
- పూర్ణ మాస్యాం పశ్చిదశ భద్రోపేతా పదాభవేత్
నానావిధ దలోపేతా శ్చదశ్చ దళాత్మికాః. 526

శ్రీరఘుక్త లతాకన్దాః సర్వా సోమ లతా స్ఫుటాః
కుసారా బ్రాహ్మదేవ సహ్యే దేవ గిరౌ తథా. 527

శ్రీపర్వతేన వలయే మహేంద్రే చారి యాత్రకే
విధ్యే దేవ హేంద్రాచ దేవసూత హృదే తథా. 528

విరస్తాత్తర తీరేన్ద్రే ప్రభాసాభ్యో మహీ ధరః
సింధు హ్రదోన్ద్రే చాశ్చరే చంద్రమాః స్థవ తేత్రచ. 529

తత్రచదేవవా ప్యస్తి తస్యంశుమా సభముజ్జవాన్
దివ్యం సరోన్ద్రే కాశ్మీరే భ్యారం ఘోరక మానసమ్. 530

బౌద్ధిక్ త్రైపుథగా యత్రో బాగత త్రైపుథ ప్రధా
అన్యైశ్చ క్షౌచ స్యత్ర మృగాజాభా సవల్లికాః. 531

భాగ్యహీనా సవత్యన్ద్రే దేవాగ్ని ద్విచ నిష్టకాః
సర్వసోమ లతానాంచ విధిరేక ఉపాసన. 532

చంద్రమా స్వర్ణ సచ్చాయో విశదో రజత ప్రభః
తౌ రంభాకృతి కన్దామ చంద్రమా స్తుబలే చరః. 533

లశున చ్చదనః పుణ్యో ముజ్జవా స్థరుడా హృతః
శ్యేన చ్చదనిభః పాణ్డౌ స్ఫురన్ద్రోక్త వత్సదా. 534

లమ్బితే పాదపాత్రేషు విశేషం లక్షణం స్మృతమ్
అంశుమాం శ్చంద్రమాన్ద్రేపశోనకీ కర్ణ లోపమః. 535

మూర్ధ్వా సోమా బాగ్రతశ్చ కన్యాభాసశ్చ శాక్వరః
కరవీర స్తాలవృన్దః ప్రతానశ్చగవీనసః. 536

పథ్య సోమ ప్రదత్తైవ గరుడాహృత నామకః
అయః ప్రభోన్ద్రే ప్టోమస్సాన్య ద్భ్యాన్ద్రోరేవతక ప్రధా. 537

అంశు మానసర్వ ముఖ్యస్సాన్య దస్య సేవాం ప్రచక్షతే
ఏత ద్రసాయన జ్ఞైశ్చ (ప్రీతైర్మత్త) విదుత్తమైః. 538

భిషగ్వరైః స్సుహృద్భిశ్చ సంయుక్త శ్శుద్ధకోషవాన్
కుటిం ప్రవిశ్య నివృతాం పుణ్యార్థే శుభవాసరే. 539

పూర్వోద్దురేవి ! విప్రాగ్ని సిద్ధ సామాయ కాన్ధరూన్
యోగిన్ద్రే కుమారీశ్చ బాలకాన్సిద్ధ సప్తతిమ్. 540

- గర్భ పుష్పాక్షతా వైశ్యశ్చ భూవైశ్యవైశ్య పూజయేత్
భోజనై ర్దక్షిణాభిశ్చ పోషయేచ్ఛ విధానతః. 541
- క్షీర మంశుమతః కన్దా ర్శ్వర్గసూర్యా విశేషితాత్
హేమ పాత్రే సమాదాయత స్త్రీరం కుడుబం పితేత్. 542
- సకృదేవ పితేత్స్వం పీత శేషం జలేక్షిపేత్
దివా సుహృద్భి ర్విహరే ద్వాగ్యతశ్చ పశేధవేత్. 543
- ద్రవ్య దేహోపదేశైః కట్యా మాస్తిక బుద్ధిః
ఉపవాసీ జపరత స్నాయం స్థూర్ధనా పరః. 544
- ప్రసుప్త్యా ద్దర్శశయనే కృష్ణాజన తిరోహితే
పిపాసి తోఽపి పానీయం శీతలం మాత్ర యాపితేత్. 545
- ప్రభాతేచ సముత్థాయ కృతప్రాగేతన క్రమః
వినా సోమంతధాఽఽ సీత జీర్ణేషే సశోణితం. 546
- పితౄ వపానం సకృదు వపనం భవతి ప్రియే!
కృత శీతంచ గోక్షీరం సాయం పేయం సు సాధకైః. 547
- విరేణో జాయతే తస్య తృతీయ దివసే మహాన్
తేన ప్రముచ్యతే మర్త్యః పూర్వకై ర్ద్రష్ట భోజనైః. 548
- స్నానం కుర్యాద్ది నాస్తే సకృత శీతం పితేత్సయః
దర్శ శయ్యాం సుమత్యేమ ఛాదితాయాం శయీతసః. 549
- తత కృత్కథే దివసే శ్చయ ధుస్తస్య జాయతే
అన్యేభ్యః క్రిమయో బహ్వస్య స్సాత్మోవి ర్యాన్తి తద్దినే. 550
- గోవిదృష్ట మయీం శయ్యాం శోధితాం మృదులాం సుధీః
అథి తేత పిచ్ఛపా చ భృత శీతం జలం పితేత్. 551
- సాయం గవ్యం శృతం క్షీరం పీత్వా శిష్య సుహృద్వృతః
యథా సుఖం ప్రసుప్త్యాచ్చనిశి పంచమ వష్టయోః. 552
- అహోఽవిధిరయం కార్యోద్వి కాలం పాయయే త్సయః
సప్తమే దివ సే దేహాస్త్యగ స్థిస్సాయు శేషితః. 553
- మాంసరక్త విహీన స్సాస్త్రితోమహః ప్రాణశేషితః
సుఖోష్టై స్సిన్ధుయేత్తై ర్దగ్ధై రేతస్య విగ్రహమ్. 554

- శ్రీశం డతిల యష్టాష్టైః పిష్టైస్తం పరిశేషయేత్
 శ్రీరాశీ కలశాయాచ షోమమయ్యం శయోతసః. 555
- అష్టమేఽహ్ని నఖం శృశృత్వకే శారద నాలపి
 పతన్తి సద్యో జాతస్యదేహ వజ్జయతే వపుః. 556
- శ్రీరాశీ స్వాత్మ నవమేఽణు తైలా భ్యజ్ఞ మాచరేత్
 స్నాయాత్సమలతా కల్పం క్వథితేన జలేనచ. 557
- తతస్తు నవమీ త్వక్ష్ణ స్థితాం ప్రతియతిచ
 తద్దైవైకాదశ దినం ప్రారభ్య షోడశం దినమ్. 558
- అభ్యజ్ఞం నాచరే త్సానం సామవలక కమాయజమ్
 దినాత్సప్త దశాదూర్ధ్వం చతుర్వింశతికా వధి. 559
- ఫిరత్వం త్వగ వాపోఽతి దస్తావజ్రని భోజ్యలాః
 ఫిరా దృఢ తరాన్నిధా జాయంతే నమప ద్మయః. 560
- పంచవింశ త్రమే ఘృతే వష్ట్యన్నం గోపయోఽన్వితమ్
 భుజ్జిత నఖరాస్తస్య శుకచణ్డుని భోజ్యలాః. 561
- త్వగస్య జాయతే సిగ్ధా నీలోత్పల సమద్యుతిః
 సులక్షణ తసీపుష్ప వైఘర్యాం బుద సన్నిభా. 562
- మాసా దనస్తరం కుర్యాత్తిలో శీరక చంద్రైః
 పిష్టైః ప్రలేపనం పశ్చాత్పయసాన్న పనక్రియా. 563
- రోహన్తి చికురాస్తస్య భ్రమరాజ్ఞాన సన్నిభాః
 మాస సప్తదినా దూర్ధ్వం ద్వితీయావరణసితిః. 564
- పున స్త్రుతీయావరణే తిష్ఠే త్సిద్ధో ముహూర్తకమ్
 కుటీం విశేష్యథా పూర్వం బలాతైలాజ్య లేపనమ్. 565
- కుర్యాద్దినత్రయం పశ్చాచ్ఛ త్వాంశద్విహత్సరమ్
 కరీష భస్మనో ధూల్య దేహం కలైః ప్రిశేషయేత్. 566
- అజ శృంగీ త్వగుద్భూతై స్నానం గోష్ఠజలేనచ
 చంద్రనో శీర కర్పూరై ర్నిష్ఠాజ్ఞో ముద్గళాత్రితైః. 567
- యూషమవ్య న్నమశ్చీయా త్తీరైస్త్రీ మధుసంయుతైః
 పృతేనవా ద్వితీయేకు పసే దావరణే సుధిః. 568

- దివసం పంచకం తత్ర కించిద్వా తాతపే సుధిః
మధ్యే మధ్యేచ సేవేత తద్ధౌవ దశవాసరమ్. 569
- సోధవాతాతపస్తస్మా త్పూతీయావరణం భజేత్
ఏకవింశద్దినం తిష్ఠన్ స్థిరీకృత మనాస్సముత్. 570
- తతోద్వావింశతిదినే దేహసిద్ధిః ప్రజాయతే
బహిర్నిర్గత్య తదాపూజయే ద్భైరవం పురా. 571
- గుర్వగ్ని ద్విజ సిద్ధానాం చేతాంసి పరిమోదయన్
సర్వత్ర స్వేచ్ఛయా నిత్యం విహరే ద్దుఃఖవర్జితః. 572
- వర్షాయుతం నవం దివ్యం వపుర్థత్రేసు కాన్తిమత్
బలం గజసహస్రాణాం భవేదస్య న సకళయః. 573
- విహగ్నితో య శస్త్రాస్త్ర మృగాదిభ్యో భయం నహి
బ్రహ్మ లోకాది లోకేషు విచరే తేస్వేచ్ఛయా సదా. 574
- కాన్త్యా ద్వితీయ శ్చప్రసాన్య ద్రూపేణ మకరధ్వజః
సర్వాహ్లాదకర శ్చాస్త్రస్య పడల్ల పడత్రమాన్. 575
- వేదాన్వేత్త్రిచ శాస్త్రాణి భూలోక గతి నిర్జరః
హస్వశాఖా ప్రతానాయాస్స మవల్ల్యా స్సమాహరేత్. 576
- కాష్ఠాద్వైత్రింశతిం స్వర్ణ పాత్రే పుణ్యే యథావిధి
రాశ్యే పాత్రే ధవా యోజ్యం ద్విఫలం గోపయ స్తథా. 577
- సోమ వల్లీరసం తద్వస్త్రేల యిత్యా పిబేత్తతః
కుటీ ప్రవేశః పథ్యంచ పూర్వవ త్సముదాహృతమ్. 578
- అణిమాద్యప్త సిద్ధి స్యాత్ససాక్షా దమరోభవేత్

(32. గుడిచీ కల్పః)

- అథామృత లతా కల్పం వక్ష్యామి శృణు భైరవి. 579
- సాక్షా త్సుధామృత లతా వ్యాధి జన్మజరాపహ
అమృతా యశ్శతఫలం త్రివర్ణం మధురస్త్రయమ్. 580
- చూర్ణం లిహేత్కర్ష మాత్రమేవం సంవత్సరావధి
సర్వవ్యాధి ప్రశమనం జీవేచ్ఛ శరదశ్శతమ్. 581

అథ చిన్నరుహః చూర్ణం పంచవింశత్పలం సితా	582
ద్విగుణాచ తవక్షీరీ చాత్మకస్తామశ్వ ధృకా	
పున్నవాజ్యం ప్రత్యేకం యజ్ఞాన్య ద్దశపలం వీర్య	583
మృద్వీ కాప్త పలాయప్తీ తతః పంచపలా తథా.	
వక్షీకృత, చ తత్సర్వం స్నిగ్ధభాజ్ఞే వివిక్షీకేత్	584
పక్షమేకం ధాన్యరాశౌ నిథాయ ప్రతివాసరమ్	
పలం పలం ప్రయజ్ఞేత మాసం హ్యవ్యైశి వర్జితః	585
షడ్మాసా ద్దళధ దృష్టిస్యా ద్వర్షం క్షేపేచ్ఛ తా యమమ్.	
అమృతాయా శ్శతపలం చూర్ణం పక్షిపలం మధు	586
చత్వారింశత్పలం సర్పిర్ద్విమాసం ధాన్యరాశిగమ్.	
ప్రత్యహం పలమాతా శీమాసాత్సర్వ గదా వ్యక్తేత్	587
దివ్యస్థిష్ఠి శ్శతమ్ జవేన్నేథా బల మహామృతః.	

(33. తువరక కల్పః)

అథ వత్సో మృహం దేవి । కల్పం తువర కస్య చ	588
వృక్షాః పశ్చిమివారీశ తల తిష్ఠన్తి పప్తరిమ్.	
తర క్షానిల సంక్షుబ్ధ శీకారార్ధిత పల్లవాః	589
వర్షర్తాచ సువత్వాని తత్ఫలాని సమాహరేత్.	
శోషయిత్యాచార పశ్చార్ధ్య తిలవత్తైల మాహరేత్	590
అథ వైరిణ్ణ వత్తైలం ప్రయత్నైన సమాహరేత్.	
పునర్వహ్న పచేత్తైలం యావ దంధః క్షయం భవేత్	591
తిక్కిర్షం నిక్షీపేత్పక్షం తతోఽథృత్య ప్రయత్నైతః.	
దతుర్భక్త విహీనస్సన్ శుద్ధః కర్షం పేతేత్త్రియే	592
శంఖ చ క గదా వాణి స్త్వా మాజ్ఞానయ దమృతః.	
మస్త్రోగానే కేకరీ స్వోదోహ విసశ్యతి	593
ఏవం పంచదినం నేత్య మహితాని చ వర్జయేత్.	
మాసం ముద్గ రసాపీస్యా త్సర్వకష్ట వివర్జితః	594
తతః ఔద్ర ఘృతాభ్యాంచ లిపేత్తాగ్రాసీ కావధి.	

- వలీలత హీనశ్చ జీవేన్మృత్యు శతద్యయమ్
తదైలం దినపంచాశం వశ్యేన్ధీర క వ ద్విజః. 595
- వలీలత నిమృక్త శ్శృతఘోరీ దృఢా శ్శవాన్
జీవే ద్విశత వర్షంచ మేధావీ గృధ లోచనః. 596

(34. సామరాజీ కల్పః)

- అథ వశ్యేన్మృహం దేవి వామగాజీ రాయశమ్
సంగ్రహేత్తాం పుష్కరవా వాతః శోషయేత్తతః 597
- చూర్ణితాం కోష్ఠ సలిలైః పిబే త్ప్రాత ర్విశుద్ధయే
త్రదివంచ తతః షోడైః కర్షమాత్రం లిహేత్ప్రసే. 598
- మాసేన రోగా నశ్యన్తి మృశా త్సిద్ధి మాభ్యయత్

(35. వృద్ధదారుక కల్పః)

- అథ బ్రహ్మ దేవశి! వృద్ధదారుక కల్పఃమ్. 599
- నాగవల్లీ దల షోడైః సమగ్ధై ర్మృదురోమకైః
పత్యైః కృతాపి సఫలా రక్తపుష్పా ప్రతానికా. 600
- తిక్తావణం కాంబుతేతి మహిషాఖ్య లతాస్పృతా
మలోన్మితంచ తన్మూలం చూర్ణితం పర్షవాయుతమ్. 601
- ధాన్యరాశౌ న్యసేత్పక్షం ఉద్భృతోన్య నిత కర్షకమ్
అనుపేయంచ గోక్షీరం కర్ణేక్షీరాన్న భోజనమ్. 602
- వృద్ధోఽపి తరుణో భూయా ద్వర్షా త్సర్వగవో జ్ఞైతః
ఏవం ద్వాదశ వర్షాణి సేవేత్కాలస్య వర్జితః. 603
- జీవేత్తత్శత వర్షంచ వలీలత వర్జితః
వృద్ధదారుక చూర్ణంచ శుద్ధం శతి పలోన్మితమ్. 604
- వాతి గన్ధా కన్దచూర్ణం శతత్రయ పలం ఘృతైః
ఆలోడ్య భక్షయేత్కర్షం సకపే చ్చరదాం శతమ్. 605
- తురగ్ధామ సమోవేగే బలే దన్తావలోపమః
కాన్త్యా హిమాంశు సదృశ క్షేదనా భాన్కరోపమః. 606

- శతావర్యాశ్చ గన్ధాన గోక్షరో వృద్ధ దారుకః 637
సపాంశ మఖిలం సర్పిర్యుక్తం కర్ణంచ భావయేత్.
- సప్తాహ త్కిన్నర ధ్యానో వత్సరా త్సిద్ధి భాగభవేత్ 608
వృద్ధ దారుక మూలంచ వరీస్వర సజీవితమ్.
- కర్ణం పితేద్యత్సరం య త్సజీవే చ్చరద శ్శతమ్ 609
వృద్ధ దారుక చూర్ణంచ ధాత్రి స్వర వభావితమ్.
- ఏకవింశతి ధా త్రత ర్మన్వాజ్యభ్యాం ను కర్ణకమ్ 610
లిహేదబ్జం సజీవేచ్ఛ వర్షాణివ శతద్యయమ్.
- యోవనాప స్తథాః తీవే నీరుజ సుమహా శ్శవేత్ 611
గోదుగ్ధేనచ తన్మూలం రసం ధాత్రిత్యాశ్చ సంమితమ్
- పితే త్సూవత్సరం య స్తు సజీవే చ్చరద శ్శతమ్ 612
తత్సిద్ధం సర్పి రశ్శీయా త్సూర్వవ త్ఫల మాభ్యుయాత్.
- పునర్నవా వరీ శుక్లే మాగధీ రజవీ ద్యయమ్ 613
ఏతత్సర్వం సమం వృద్ధదారుకం కాంచికా నివృతమ్.
- ఫలం వ్రాతః పితేద్ధీమాన్ దచ్చదాధార మాచలేత్ (1) 614
మాసా త్సర్వామయాస్తైస్త్రి వర్షాదాయ శ్శతమ్ భవేత్.
- ద్రీపీ శౌణ్డీ వరా విశ్వం ముస్తమేలా సమాంశకమ్ 615
ఏత్యేతస్సంయోజ్య సిద్ధం తచ్ఛూర్ణం వేల్లిరికం భవేత్.
- క్షౌద్రాజ్య లులితం భాదేత్కర్ణం వర్షేణ సిద్ధ్యతి 616
తత్ఫలం స్వరసం కర్ణం ఘృతం క్షౌద్రంచ తత్సమమ్.
- పితే దనుగవాం క్షీరం మహిషంవా పల్నోన్మితమ్ 617
మాసేన సర్వరోగఘ్నం వర్షా జ్జీవే చ్చతాయమమ్.
- చూర్ణం వేల్లిరికా మూలం ఫలం పిప్పలికా భవమ్ 618
సమ వేల్లిరికా మూల ఫలతైశ్చ రసైస్తథా.
- గుఢూచీ ఖరసేనాపి భావయే దేకవింశతిమ్ 619
గుమ్మం ఘృతస్థితం భాణ్డే సిద్ధి గోధాన్యచయే స్థితః.
- త్రిసప్తాహ త్తదుద్ధృత్య కర్ణం వ్రాతేర్లిహేన్నరః 620
వర్షా ద్వర్ష సహస్రాయు సర్వరోగ వివర్జితః.

(36. పజ్రపత్తీ కల్పః)

అథ పాత్యుక్త్యుహం దేవి! పజ్రపత్తీ రహయమ్
పజ్రపత్తీ సములాంచ ఛాయా కుమ్భం విచూర్ణయేత్. 621

పరావణారి మూలంచ ప్రత్యేకం భాస్కరం పటమ్
రోగావశేషా వైశ్వానరస్థస్యా త్సంవత్సరా ద్భవేత్. 622

దేహ సిద్ధిశ్చ మైశ్వానర చూర్ణయన్త్య త్ప్రకీర్ణయేత్

(37. తిలక్షీరిణికా కల్పః)

తిలక్షీరిణికా కల్పం శధయిష్యామి శాంధవి!
తిలక్షీరిణికా మూలం మానే నోత్పాత్త్య సాధకః 623

కోష్ఠేన వారిణా పిష్ట్యా శాజ్జుభో ద్జ్జుభిః పిబేత్.
గిలే ద్వాగులికాం శృత్వా క్షీరాజ్జ్వా నాశయేచ్ఛుచిః. 624

క్రమేనార్థ ద్విత్రివిష్కం కీ వేతాబ్దం ససిద్ధిభాక్.
దశాహం చ్ఛుకే పృథ్విస్యా త్రిమాసా త్సర్వ రోగ త్ 625

మైశ్వానర త్సిద్ధి మాప్నోతి నాత్రకార్యా విచారణా
626

(38. బ్రాహ్మీ కల్పః)

అథ వహ్మేషు దేవే! బ్రాహ్మీ కల్ప ముత్తమమ్
ములా ముద్ధరే ద్బ్రాహ్మీం పశ్యేత్ సలిలే చ. 627

ఉల్కాఖలే కుట్టయిత్వా వ్రాతే త్తత సమాహరేత్
అమాయా చ్ఛారదా మస్త్రైస్త ద్దస్తైశ్చ సహ సకమ్. 628

అర్చయిత్వా సూర్యుచా న్నాశ్మిత హుత శౌపకమ్
పలయా తం త దనంచ శ్చక్రే క్షీరాన్ని భోజయేత్. 629

ఏవం చత్తరం క్షేపం ప్రహ్వచారే జపేత్
మేధావీ బ్రహ్మచర్యవ్యవస్థానాం వ్రజాయతే. 630

ఉత్తర్యం చత్తరమా తేవ్యం ప్రాశ్నా తీచ్ఛయా అపి
విష్ణుతా సలి వేత్తేతి శృంగం కీ ఘట ఛాయేత్. 631

ద్విత్రియే పజ్రమామూర్ధ్యం పూర్వవ త్త దనం విజేత్
సకృచ్చక్రతః శ్చోకశతం సమాప్రమదే భారయేత్. 632

ఏవం త్రిసప్తదివసం పిబేద్బ్రాహ్మీరసం శుచిః
దేహాదలక్ష్మీర్నిర్యాతి వాణీ విశితి శాశ్వతీ. 633

భవేత్సుయాప వాద్దేవీ సర్వస్యాస్తార్థ వేదినీ
వేద వేదాస్తవి ధీమా శ్లోవేత్సంచ శతాబ్దకమ్. 634

ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆచార్యవ్రత అమృతీకరణ
నిశాంతా పంచదశోల్లాసః

దోష ఉల్లాసః

(అఙ్గాకోలకల్పః)

- అథ బహుమ్యహం దేవి! కల్ప మతో, ల బీజకమ్
చతుర్భి సానధక్తే ర్థైర్భి శుద్ధై శుద్ధి కాంక్షిభిః. 1
- సమనే తస్మాద తేష్టైః పుణ్య క్షేమాభివృద్ధి తత్
ఆత్మోల మూలం విత్పణం కృత్వా సంహర్ష్య శోధనమ్. 2
- తత్ర లిజం చ సంస్థాప్య తద్రే శ్శాపయేద్ధటమ్
ఏకసా త్రేణ బధ్ని యాల్లిక్తా శ్శోల ఘటాన్ప్రియే. 3
- గంధ పుష్పాదిభిః పూజ మఘోరేణ ప్రాల్మయేత్
ప్రతిమాసం దివానక్తం పుష్పాది ఫలితావధి. 4
- గృహీత్వా తత్ఫలం పూం పూయేత్తద్ధటం శల్మే
యోగినీ భేరివీ వ్రీత్యై మహాపూజాం విధాయ. 5
- అనియ తద్ధటం గోపేశోపయేదాతపేభామ్
విమూడి చ బీజానిచ కుర్యాత్తమృఖ ఘర్షణమ్. 6
- కుర్యాత్తపో విశాలాస్యే చాతే మృదూన్మృగ శేషమ్
ఏకైక శిశ్నోర్ధ్వ ముఖం గోపయేద్ధుడగా స్మరి. 7
- త తస్మై టబ్జణం తద్వత్తత్త్వ క్రేమ శేషయేత్
తత్రాప్రతం కాంస్య చాతేచ శ్శాపయేత్తదధో ముఖమ్. 8

- ఆతపి ధారయేద్ధీమా స్ఫులలై శృతిరోదధేత్
 దినేదినే చ్యుతం తైలం గృహ్ణీయాద్దీప పంచకమ్. 9
- తతైలం కాచ కుప్యత ఫాపయేచ్ఛస మస్త్రకమ్
 అర్థ మాతా జ్ఞోలతైలం ద్విగుణం తిలతైలకమ్. 10
- నాసా రస్థద్వయే నస్యం జరామృత్యు వినాశకమ్
 సకవేత్తి శతం వర్షం స్వామయ వివర్జితః. 11
- రోగాది జలపాశాన్వైర్భృ మాన్వైశ్చ విషేణచ
 గతాసూనాం శృణాం నస్యం పుర్యామసం శుక్ల మిశ్రితమ్. 12
- మృతసూతం చ తైలం తే జీవ నిద న సంశయః
 మృత సంజీవని విద్యా పూర్వోక్తాః ధితాఽనభేః. 13

(అన్యేరసాయనకల్పః)

- ఏలాఽ భయా వచాకాక తుష్టి ఫల మనుష్కరః
 సహజేవీ నిమ్బ పుత్రం లాబ్ధి కస్తమేవచ. 14
- సమాంశం శోషయేద్వస్త్రే పాతాతే తైల మాహారేత్
 తతైలం నస్య మాదద్యాత్సప్త హస్తరితం ప్రియే. 15
- ఏవం వస్త్రే కృతేన స్తే సహస్రాయుర్భు లేష్వరః
 నీలికా మూల సంయుక్తం తైలం చార్ధపలం విభేత్. 16
- వత్సరా జ్ఞాయతే సిద్ధో వలీఖలివర్జితః
 జీవేద్భహ్మదీనం త్ర్యైవ ద్వాయవేనో మహాబలః. 17
- భృగ్వీరసం కృష్ణ జీరం ప్రథం ప్రథం ప్రకల్పయేత్
 నీలోత్పలంచ మధుకం ప్రథాథం చపృథగ్భవేత్. 18
- తిలతైలం పంచపలం పాచయే త్సర్వమేకతః
 తైలావశిష్టం తతైలం జరామృత్యు శృనశ్యతి. 19
- అర్ధ నిమ్బంచై కనిమ్బం స్వార్ధ నిమ్బం క్రమేణచ
 తైలప్రమాణ విత్యక్త మబ్జాణ్ణేవేచ ఛత్రతియమ్. 20
- ఇష్టికాక్షీచలంశీప్తా క్షై ముదక్షై విభేత్
 వత్సరాత్పలితం హస్తే సహస్రాయుర్భు లేష్వరః. 21

సర్వాక్షికాక మాచీచ పహదేవీ చ భృజ్జరాబ్
కాకతుడ్డిఫలం నిమ్మం పర్ణం బాకుచి బీజకమ్. 23

సమూలాం దేవదాలీం చ బ్రాహ్మీ మూలం ఫలత్రయమ్
మూలం చ వాజీ గన్ధాయా నీలకోరణ్ణ పుత్రకమ్. 23

సమం సమం కన్యకా యాద్రవైశ్చ పరిభావయేత్
సప్తాహం శోషయే చూర్ణం ఛాయాయాంతి మధుప్లుతమ్. 24

ద్వికర్షం ప్రత్యహం సేవ్యం వత్సరేణ జరాంజయేత్
ఆ చప్త తారకం జీవేన్మహా బలయత స్సుఖమ్. 25

మహాకామేశ్వర కల్పః

చాతుర్జాతక చోరచన్దన జల ద్రాక్షామగా శేణకమ్
కస్తూరి తగలేందు కుంకుమ జటా కుష్మాశ్వ గన్ధాబ్జకమ్.

కజ్జీ లా మరదారుచి త్రికవిషం ద్వే జవకే పైస్థనమ్
భాగ్యీ గోక్షర దేవపుష్పము సలీయప్తే బలాశేనకమ్. 26

రంభాకర్ణ ఫలత్రయం త్రికటుకం జాతీఫలం వాశకమ్
తాలీశం కటుకీఫలం గజకణా మామామృతా శర్కరా
పిచ్చా భృజ్జి విదారికామదనకం బీజంచ కచ్చూర్ణవమ్-
శాలిల్యం ఘ్రి పునర్నవాగరుకతా వర్యవ్యభో దీప్యకమ్. 27

పాదాంశం మృతమృధకం చ విజయామత్యామధానాం సమా
సర్వేషాం సద్మ శాసితాచ మధునా చాశ్వేన సంయోజితా
జాతీ చమ్పకకే తకాది కుసుమైస్సే వేత సంవాసితం
కర్పూరం నిసిదే హసిద్ధిద మహా కామేశ్వరః కామదః. 28

పుంసాం శుక్ర వివృద్ధి దార్ద్ర కరణే క్షీరానుపానం హితమ్
శాలిల్యం ఘ్రిజలాను పాన మథవాఽప్యవృచ్ఛ యచ్చక్రలమ్
ప్రౌఢానాం సు దృశాం సుఖాతి సుఖి నోవశ్యే మహాద్రావకః
వక్తే భిక్షుర కామ కామక రసం క్రిడాకలా మోదదః. 29

సంభోగేష్ఠ విరాగ్ని యోషితి మదే యానాం స్మరేదర్పహ
నిత్యానన్ద నిదానమాది పురుషై రప్యహితా స్వాదనః

వాచాం సిద్ధికరః పశ్యన్త కవితా సందర్భ సంపాదనః 30
సౌఖ్యాలోగ్య విశేష యావన కలాసామగ్ర్య సన్దాయకః.

పృథ్వీ హరతే బలం చ కురతే మృత్యుం నిరస్తృరమ్ 31
వ్యాధి వాత మహాకాతి కురతే కాన్తిం నయత్యర్జవమ్
యోగాభ్యాస విభార తస్య సులభాం సిద్ధిం విధత్తేరరామ్
అహం స్పృహతి సు హృదిం కలయతే శ్రీరా మపత్య పదః.

రోగాణాం నిచ యం డీయం డీపయతి డీపం మహాగుర్దణమ్ 32
వ్యాహన్తి శ్వసనం లయం గమయతే ఛిన్తే చ కాపోదయమ్.
దుర్జానా చ మద్భివత్తి హరతే సర్వార్థి రోగోల్పణమ్
మేహాఘండ లునాతి శోణిదరం విద్వంసతే సేవనాత్.

క్షీణే పోషయపాదధాతి విఫలం పూర్ణాతి శీర్ణోజ్జ్వలమ్ 33
మద్దాగ్నిం గ్రహణేవి కృత్త తిరణం దోషాన శేషావపి
శ్రేష్ఠ స్సర్వ రసాయనేషు విదుషాం భోగార్థినాం యోగినాం
సిద్ధిం సమ్యగీహాతినోతివ పుషస్సం సేవనాదన్యహమ్.

(మూలికా కల్పేషు రసాక్షరాది మేలనాతిదేశః)

మహావృక్షాది కల్పేషు ప్రోక్తేష్యే తేషుసాధకైః 34
ఏష సాధారణోయోగః కర్తవ్యస్సిద్ధి కాంక్షిభిః.

గుణా మూత్రం శుద్ధ సూత్రం వాఽ భకం వా పణ ద్వయమ్ 35
కాస్తలోహం తద్దోషోపయోజయేద్భక్ష యేన్నరః

రసా భలోహ యోగేన సద్య సిద్ధి మవాప్నుయాత్ 36
జీవహీనో యథా దేహోగ్రస్థహీనం ప్రసూసకమ్

తద్దైవ మూలికాకల్పా రసహీనాన సిద్ధిదాః 37
తస్మాదనేన సహితాసద్య సిద్ధి ప్రదాయకాః.

అభ్యంజ రసాయనమ్
(మహా నీలీ తైలమ్)

మహా నీలీ రసం ప్రథం ప్రథం భృజిరసం త్రియే !
ధాత్రి ఫలరసం ప్రథం కాక తుష్ట ఫలోద్భవమ్.

ప్రథం కషాయ తిలకం తైలప్రథం చ గోపయః
అథకం యోజయేత్సర్వం కాక కుష్మంధలం ఫలమ్. 39

త్రిపలం చామలం భృజ్జ నీలీ పత్ర రజః ఫలమ్
పిష్ట్యా తస్మిన్ని పేత్సర్వం ప చే న్మృగాగ్నినా ప్రియే. 40

తైలావశిష్టం విపచే త్రతో నస్త్రేణ శోధయేత్
తైలే నానావచా భృజ్జ శిరోఽభృజ్జం సమాచరేత్ 41

ప్రత్యహం కర్ణ పూరంచ ఏవం కుర్యా ద్రసాయనం
కేశాభ్రమర సజ్జాశా శ్రోత్రం దిగ్ధృత పాటవమ్ 42

చక్షూర్ధ్వ రోగా నశ్యన్తి తథా పాదహితం భవేత్

(చస్తనాద్యం తైలమ్)

చస్తనాగమ కర్పూర కస్తూరీ కుమ్భమం తథా 43

ఉశీర ద్వయ కజ్జీల జాతీఫల లవణకమ్

నలికానల దాస్పృ కాకురుషు స్థాన లోచనమ్ 44

హరేణు స్రగరం లాఘానఖం స్థాదేయకం మురా

నలదామలకం కుష్మం చోరకం కటుకీ ఫలమ్ 45

ప్రపౌణ్డరీకం ఖర్జూరం పద్మకం జాతి పత్రికా

తైలేయం ధాతకీ పుష్పం సరలం చైలవాలుకమ్. 46

పూగీఫలం సప్తపద్మం తథా రామలకం ప్రియే!

ఏకైకం కర్ణమాత్రం న్యా త్రప్రథం తైలంచ గోపయః. 47

అథకం తిత్తచే త్సర్వం తైలశేషం సమాహరేత్

తస్మిన్మృగాగ్నిం కస్తూరీం కర్పూరం కుమ్భమం ఊషేత్. 48

పృథ క్కర్ణంచ జాత్యాది కుసుమై ర్వాసయే ద్దుభః

తేనాభృజ్జ మధఃకాయే కుర్యా ద్దైర్ఘ్యే నాశనమ్ 49

అశీతి వర్ణదేహియాఽప్యపా న్యా త్తోడ శాల్మకః

కామినీ లోక కన్దర్ప స్సుభగ శుక్ల పృథ్విమాన్. 50

యోషి చ్చురంచ రమతే సజలే చ్చురద శ్శతమ్

(ఉద్వర్తన రసాయనమ్) 51

అథోద్వర్తన మాఖ్యాని పరీవరిత భిక్షానమ్

- సూతం గర్భం సమం దుర్ద్యం ప్రసమగ్ధేనయోపితః
ముద్ధికా మేఘ నాదశ్చ విష్ణుశాస్త్రా ముని ప్రధా 52
సర్వాక్షీచ ద్రవై రాసాం దినమేకం విమర్దయేత్
ఏత ద్దశగుణం యోగ స్తైలస్యచ యవస్యచ 53
ఏత త్సర్వం సమభ్యాజ్య మనేనోద్వర్తనం వపుః
వలీపలిత నాశ స్సాన్య ద్వైత్రిశత వత్సరః 54
జీవే ద్దివ్య వపుర్భూత్వా సాధనో నాత్ర సంశయః
సనాల ముత్పలం సూతం సప్తాహం పరిమర్దయేత్ 55
ఆత్మీయ శివతో యేన తత శ్చాన్యం విమర్దయేత్
వత్సరా జ్ఞాయతే సిద్ధిః పూర్వవ ద్దివ్య విగ్రహః 56
శివామృతాచ సూతేప్రం బ్రహ్మ దణ్డీయ మూలకమ్
మర్దయే త్సిప్తదివసం సమ్యక్ దేవి! విమర్దయేత్ 57
వత్సరా జ్ఞాయతే సిద్ధిః పూర్వవ ద్దివ్యవిగ్రహః
కటు త్రైలేన సురభిం భావయే ద్దిన సప్తకమ్ 58
పలాశం భక్షయే నిశిత్యం వర్షా ద్వజ్ర వపు ర్భవేత్
త్రికాయా స్వర్ణ వర్ణో వలీపలిత వర్జితః 59
సమభ్యాజ్యం కుష్ఠ చూర్ణం కర్ణం చాత స్త్రిహా న్నరః
శతపుష్ప సుగంధాన్ జీవే ద్వలి వివర్జితః 60

(కేశరజ్జీవ కల్పాః)

- కాకమణ్డీ ఫలం కాస్త చూర్ణ మామ్రాణ్డ తైలకమ్
ఆలోద్య భాణ్డే నిశీప్య మాసం భాస్వమయే షీచేత్ 61
ఉద్భృత్య లేపయే చీర్ణం సస్య కర్మామునా భవేత్
త్ర్యహః తేకా సునీలా స్ఫుష్టాస్మా తేక రజ్జనమ్ 62
హరీతకీ నిమ్మ మేకం ద్విపలం కాస్త చూర్ణకమ్
పలమేకం నాగచూర్ణ మమృదభాష ప్రమర్దయేత్ 63
అభ్యక్తో నిశీచే మూర్ధ్ని మర్దయే న్నాడికార్థకమ్
ఏరణ్డ పత్రై స్సంవేప్యే పున ర్వస్త్రేణ బద్ధయేత్ 64

- సూయా మృత్యు తిదిసం పూర్వవ త్కేళ రక్షణమ్
సమూతా నీలికా భృక్తా వయో హృద్ధం వరాసమమ్ 65
- చూర్ణమేదక మూత్రేణ దివ మేకంశ భావయేత్
సూనాది పూర్వవ త్కృత్వా పూర్వవ త్కేళ రక్షణమ్ 66
- నిస్త్య గుక్తాఫలంపై లా జేనదాని చ కష్టకన్ధే
పమిం చూర్ణం భృక్తరసై ర్భావ్య మేదకమ్ త్రిదే 67
- అవ్య చ్చ తుద్గణం దైలం పతే స్ఫువ్యగ్నా బుధః
యవ్య తైల భృతాభ్యక్త త్కేళా భ్రమర పన్నితాః 68
- హస్తి దస్తస్య దగ్ధస్య సమభాగం రసాక్షణమ్
తాగీ దుశ్శేన సంపేవ్య లేపనా త్కేళ రక్షణమ్ 69
- కృష్ణ మృత్త్రిఫలా భృక్త రసాయ మ్పూర్ణకంసమమ్
అలోద్యైవం సమం భాజ్ఞే మాసమేకం నిరోధయేత్ 70
- తల్లేపా చ్చికురాః కృష్ణా భవేయః పశ్చమాసతః
భాత్రీఫలం జపాపుష్పం కిట్టం పిష్ట్యాచ మూర్ధ్వని 71
- లేపయే త్త్రిదిసం తేన కేళాస్యై ర్భృమహాపమాః
చూర్ణం సిద్ధూర పదృశం తయో స్థుల్యాచ సాంజ్ఞానిః 72
- పిష్ట్యాంభసా వ్రలేపేన తత్తనా త్కేళ రక్షణమ్
సోరోచనం కృష్ణతిలా న్యలేపుష్పం నివాంబునా 73
- కాగమాచీ మిదం సర్వ మయఃపాత్రే విమర్దయేత్
తేనైవ దివసాచూర్ధ్వ తేళ రక్షణ ముత్తమమ్ 74
- చూర్ణం సిద్ధూరకం సర్వోయవమేరంచ కాష్ఠాక్షైః
నాగ పుష్పరసైః పేవ్యం తేపనం తేళ రక్షణమ్ 75
- కడలీ కష్ట చూర్ణంచ సిద్ధూరాక్షారకారభా
రసై ర్భూర్జరక్తై ర్లోహ ముష్ఠ్యా యః పాత్రకే పితేత్ 76
- దినైక లేపనా త్రేన కేళానాం రక్షణం భవేత్
కాసీనం నీలికాపత్రం దధిభృక్త రసస్తథా 77
- సమాంశం లోహచూర్ణంచ లేపనా త్కేళ రక్షణమ్
నాగదణ్డేన పాత్రాక్షి రోర్జస్యచ మర్దయేత్ 78

- దిన త్రయంచ తల్లెటా తేజాస్సు ర్భయో పమాః
 వరాభృగ్గే చూరవీణం మృగాలంచ ప్రియజ్ఞకమ్ 79
 నీలీ నికా లోహనాగా చూర్ణితా నిమ్బులైలతైః
 కావచాత్రో లోదయిత్యా మానమకః విభావయేత్ 80
 తేన లిప్తాః కనాః కృష్ణా రక్షితా భయోపమాః
 తిలాః కృష్ణాః కాకమాదీ ర్భావి సమరంగరః 81
 తలైల యద్రుతో గ్రాహ్యం తేన హ్య తేకరజ్జనమ్
 కర్ణం జపారవః క్షేద్రః పస్తాహం వర్ణమాచరేత్ 82
 తదూర్ధ్వం రక్షయేత్కేకా స్సర్వ వహ్యేత్త మోహ్యయమ్
 భృగ్గరాజ రస్యైః పిష్ట్య త్రిఫలాం లోహచూర్ణమ్ 83
 తైలమేత త్సమం యోజ్యం తథా భృగ్గరస్యైః పునః
 మృద్వగ్నినా పచేత్సర్వం తైలశేవం యథా భవేత్ 84
 సింధుభాద్రేచ తలైలం మాసం భూమా వినిశీచేత్
 తైలేన లేపయే చ్చీర్ణం కారవల్లి దత్తైః పురా 85
 వేప్తయే త్రస్తు వస్త్రేణ నివాతే షీర భోజనమ్
 తాలయే త్రిఫలా క్వాతైః కుర్యా త్సప్తదివం ప్రియ 86
 కచాల రక్షనం కుర్యా ద్ద్యౌవజ్జీవం నసంశయః
 శ్రియాచీ కాకమద్భ్యశ్చ బీజం నిర్గుణ్డకా రస్యైః 87
 జపపుష్ప రస్యై ర్భావ్యం పృథక్ దివ చతుష్టయమ్
 పాతాల యస్తే తలైలం పాతయే తేన లేపనమ్ 88
 కుర్యా నూర్ణ్మిక గర్భ్య పత్రైశ్చ పరివేప్తయేత్
 శస్త్రేణచ తతో వార మాస్య జేతే వస మసీః 89
 షీరాశీ కాశ్చిరే స్నానం కుర్యా త్సప్తదివం త్వితి
 శ్రేణాభయర వజ్రా శా యోవజ్జీవం నసంశయః 90
 జలమద్భవికా కాకమాదీ భృగ్గో స్సమాస్సమాః
 పిష్ట్య తైలం పచే త్సానం పున సై లేన లేపయేత్ 91
 మూర్ధానం లేపయే తేన పస్తాహం కేక రక్షనమ్
 స్నాన భోజన శయ్యాంత పూర్వవ త్సరికల్పయేత్ 92

- వరాభిజిత్తః పిష్టా కాస్త చాతే విశేషయేత్ 93
అనాన్యుఖం వినిష్టాభ్య చాత త్తం భిజ్జరా ద్దస్తే 94
పునః పిష్టా లిహేద్భిష్టం తాదయే త్రిఫలాంబునా 94
తే వింశద్వింశం కర్యా త్సూర్యం త్థల మాత్మయాత్ 96
గరలం కృష్ణజీరం పిష్టా ద్దధ్యాచ తన్మఖమ్ 96
గృహాభ్యజ్జే పశ్చిలేత భిజ్జా హేమయేశుధీ 96
మగ్నాసా త్తద్భిజ్జాశం కృష్ణం సామ ముత్తరేత్ 96
శిశూభ్యే ధీతే త్కర్షం పూర్వ వత్సప్తనాదికమ్ 96
అజన్మ రజ్జయే త్కేళాం సద్భ కాశాల శ్చనమ్ 97
భృగే నీలీ వరా కృష్ణాయానం మదన బీజమ్ 97
కోరజ్జ కనుమం చూర్ణ ముత్తనస్య త్వచోద్భవమ్ 98
అంభోజ మూలం జమ్బూకృ తత్సూర్యం పమాంశకమ్ 98
లోహ భాజ్జ గతం కర్యా త్కృత్ భూమా వినిశీతే 99
మాతే ద్భాజ్జ గతం కల్కం కల్కా తైలం చతుర్థగమ్ 99
తైలా చ్చతుర్థగం భిజ్జ రస ప్రస్తాచ్చ ముత్తనా 100
వరాకాధ సూర్యమిదం మస్త వహ్నా విపాచయేత్ 100
తైలావశిష్టం విపచే త్తత్పిష్టాఽఽయస సాత్రకే 101
నిశీతేచ పశీతార్థం కాకపతం విశేషయేత్ 101
తైలేన యదికృష్టం తదాపథం సిద్ధిదం భవేత్ 102
సాధణో మాసమేక స్తు తస్మి న్నాత్రే విపాచితమ్ 102
తేన లిప్తాః కచా ప్రస్య మగ్నాసా ద్భుజ్జుకోపయా 103
దిభ్యాకృత్త పలాశానాం వాసాయాశ్చ ద్దస్తై ర్ముఖా 103
ద్భుతం సాత్రగతం నాగం చాలయే ద్భుగ్భుతాం వశేత్ 104
తావ త్చచే న్నాగభస్మ పలం లోహస్య చూర్ణకమ్ 104
ద్విపలంచ వరాచూర్ణం త్రిఫలం దాదిమ త్వచః 105
పలం వైతత్సూర్య పమం కాశ్చికం లోహభాజన 105
లోహయే త్సాచయే త్కించి త్తగం తల్లోహ సాత్రకే 106
అతపే భారయే ద్భుజ్జ కోరజ్జ రస భావితమ్ 106

ఏక వింశద్వింశం భావ్యం భూయో భూయో ద్రవం ద్రవమ్
తేనైవ లిప్తా శ్చిహరా. విశ్చుతా వి శ్చు పన్నితా. 107

కచ రజ్జవ యోగేషు కథితా కథితేషుచ
నిశితేషం రజ్జైరణ్ణపత్రైశ్చ పరివేష్టనమ్ 108

శ్రాత ప్సాన మిదం కన్య సర్వసాధారణం స్మృతమ్

(దివ్యోషధి గ్రహణ యోగ్యస్థల నిరంశః)

శ్మకానీ సలితే మాన్తే గృహే జీవాలయే తథా, 109

మలమూత్ర యుతస్థానీ గ్రామే శోశేత రోరథః

భాయాయాంచ విషప్రాయే క్షతేచా స్యతాథితే 110

ఏవం ప్రాయేషు జేతేషు సగ్రాహ్యే సిద్ధమూలికా

అంత్యే పర్వతే తీరే సద్యాతప వనే శుచా 111

కలానశ్చి శుచి తేత్రే సిద్ధ తేత్రే శ్చైవోధసి

శ్రీపర్వతే హిమగిరౌ తటాకే విజనే హ్రదే 112

గృహ్ణీయా మూలికా చాతా జీవాసిద్ధి ప్రదాయికా.

(దివ్యోషధి గ్రహణ విధిః)

సర్వేషాం సిద్ధమూలానాం రక్షాబంధన కర్మణి 113

భవనేషూ త్పాటనేషు గ్రహణేషు క్రమేణై

కథ్యంతే మనవో దివ్యా సర్వసాధారణ స్మృతాః 114

పూర్వేయ్యరేవ సుస్పృతః కృతదస్త్ర విశోధనః

అపలిప్త శుద్ధవస్త్రా హృష్ట స్పండుక మానసః 115

మానీ గంధాక్షతో శేతో రక్షాబంధన సూత్రితామ్

పూర్వమన్వేషితాం గత్వా మూలికాం స్వేచ్ఛదాయికామ్ 116

విత్పణం పరితః కృత్వా భాక్త్యాంబు పరిషేచయేత్

గంధపుష్పాక్షతైః పూజాం కృత్వా సూత్రేణ బంధయేత్ 117

సమస్త్రకం సాధకేష్ట్ర స్సోపవాసో జితేంద్రియః

అత్రై పరిష్క కల్యాణి! మను కార్యకరీ భవ 118

- మమకార్యకరీ సిద్ధా తతస్త్వర్గం గమిష్యసి
 “ఓంహ్రీం నమస్తేఽమృత సంభూతే బలవీర్య వివర్ధిని
 బలమాయుశ్చ మేదేహి పాపం నేజహిదూరతః హ్రీంఘటమ్”
 అనన్తైవతు మస్త్రేణ త్రిధాసూ తేణ వేష్టితమ్ 119
- రక్షం బద్ధీత తాం స్పృష్ట్యా జపే దప్త తరం శతమ్
 తతః ప్రాత స్సముత్థాయ కృత్వా నిత్యవిధిం శుచిః 120
- మూలికాం తాం సమాసాద్య గన్ధ పుష్ప శ్చ తాదిభిః
 సర్వోపచారై స్సంపూజ్య బలిం దద్యాత్ సమేతుకామ్ 121
- సమస్త్రీకం ఖనేద్ధీయా నృస్త్రోఽయమపి కర్తవ్యతే
 యేనత్వాం ఖనతే బ్రహ్మ యేనత్వాం ఖనతేభృగుః 122
- యేనస్త్రో వరుణో విష్ణు స్తేన త్వా ముపచక్రమే
 త్వామేవాహం ఖనిష్యామి మస్త్రీపూతేన పాణినా 123
- ఏవం సంప్రార్థయిత్వా ౭౭దా వత్సా న్మస్త్రీం సముచ్చరేత్
 ఓం శ్రీం హ్రీం తం అమృతేశ్వరీ ఏహి ఏహి
 మమ సకలసిద్ధిం కురు హుంఘటమ్ 124
- అనన్తైవతు మస్త్రేణ నిఖనే త్సిద్ధి మూలికామ్
 అథ తూ త్పాటయే త్తాం తు ప్రాశ్నారిః ప్రార్థయే దితి 125
- మాఉత్పతే మానిషతే మాచలేచా న్యధా భవేత్
 ఓం హ్రీం చణ్డ హుంఘటమ్ స్వాహా!
 ఉత్పాటయే దనన్తైవ మస్త్రేణ పరమేశ్వరీ 126
- అచ్చిన్న మూలామాదాయ శుద్ధవస్త్రాభి వేష్టితామ్
 శీఘ్రై పటలికాయాంచ స్వవేశ్మని శుచిస్థతే 127
- నితయే హృష్ట మనసాని దధ్యాత్ పారణం తతః
 ఓంనమో భైరవాయ మహాసిద్ధి ప్రదాయకాయ
 అపమ తైరణాయ హుంఘటమ్ ।
 అనన్తైవతు మస్త్రేణ గృహీత్వా గృహమాసయేత్ ॥
- ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనన్తకన్తే అమృతేశ్వరణ
 విశ్రాంతాహోదశోల్లాసః

సప్తదశ ఉల్లాసః
ఉషః పానరసాయనమే

అథ ప్రీతమనాదేవీ ప్రవచ్యపరమేశ్వరీ

శ్రీ భైరవీ :—

ఆదిభైరవ దేవేశస్త్వస్థిత్యంతకారణ !
సర్వజ్ఞ శివలోకేశ త్వత్ప్రసాదాన్మయా విభో ! 1
రసాయనాని దివ్యాని శృతాని వివిధానిచ
సుసాధ్యం సులభం దివ్యం సద్యః ప్రత్యయకారణం 2
తాలశ్రీచండ పృథ్వీనాం గార్జునాం విశేషతః
యోగ్యం రసాయనార్జునాం బ్రూహిదేవకృపానిధే ! 3
తత్సౌరా ననాంభోజో భైరవోభవ భైరవః 4

శ్రీ భైరవః :—

శృణుదేవీ ! ప్రవక్ష్యామి సర్వయోగ్యం సుఖం కరం
పావనం సులభం చాత్తరప్రహరం హోవినాశనమే 5
యస్మాజ్జగత్త్రిజాతాని ప్రాణాః ప్రాణాభృతామపి
త్రాయతో విశ్వముఖం సర్వదేవార్తకం ప్రియే 6
త్రిదోషశమనం సాఖ్యం పథ్యం సర్వరసాధికం
వడ్డీవనాది గుణయుగ్మయుక్తం బలప్రదం 7
శేవనంచ బలం ప్రాయః ప్రాశనామగ్ని మూలకం
తస్మాగ్నిరింధనం తోయం తస్మాత్తోయం చీరమ్బుధః 8
వైద్యుగో తాద హోవహ్నిర్జ్వాలస్య త్రయోగ్నయః
అవింధనాస్మరన్యేహం కామా దీనిష్టనానిహి 9
తస్మాదేవీ ! శివం వర్జ్యశృణు తోయ రసాయనం
పూర యేన్నూతన ఘట ప్రాతశ్శోభ్యేన్న పారిధి 10
గాంధ్యైర్వాధ నాదేయైస్తటాకైర్వా పిసార
కాపైర్వాచాపి వైధర్మైర్వాపి కైర్వాకుభాధవైః 11
తద్ధటం స్థాపయేన్మధ్యేదివ్య భాస్కరంస్మిథిః
నష్టదోషం నిశాయంచ చంద్రామృత కరాక్షురం 12

- ఏటోశీరక కర్పూర చందనై రథివాసితం 13
 పాటలీ కేతకీ జాతీ మల్లికోల్పలి వాసితం
 ఉసీరతాలివృంతేన తోయ సిక్తేన మందతః 14
 ముముక్షుశురవృత్తితం తు హంసోదక ముదాహృతం
 అనూరాధోద యాతూర్వం నాస్పృష్టమలమూత్రకం 15
 పిచ్ఛేత్తోయం తతః కుర్యాన్మలమూత్ర వివర్జనం
 సంధ్యావందన కర్మాది కుర్వన్ శ్వేచ్ఛాశ్శోభవేత్ 16
 ఏకాబ్జ చాలికోనిత్యం పిచ్ఛేత్తోయం పలంపలమ్
 ఏవం యోడత వర్షాంతం ప్రత్యజ్ఞంచ పలంపలమ్ 17
 వర్షయేత్క్రి-మశోధమాన్మలశోడకకావధి
 షోడశాబ్జాత్వరం సేవ్యం శోడశ వ్రవృతంజలమ్ 18
 ఏవం వింశతివర్షాంతం నిత్యం సేవేత సాదరమ్
 అవేన వ్యాధ్రయ స్సర్వే వివస్సుంతి న సంశయః 19
 కేవేద్వర్ష కతంవృద్ధి బలేంద్రియ సుఖాన్నితం
 ప్రవృతం చ పితృదుష్కలం దీర్ఘాయుషాయచ 20
 యథా వహ్ని బలం తోయం త్ర్యాహోద్యావంచ వానరాత్
 సప్తాహోద్వాత్క్రి మాత్రాప్రజ్ఞః ప్రవృతం ప్రవృతంతథా 21
 పునస్తు కుడు వంనాపి వర్షయేత్తి చ్ఛనైశ్శేనైః
 షోడశ ప్రవృతం యావత్తా వత్సేవ్యం తతః పరమ్ 22
 యథాయథాంబు నో వృద్ధిస్తథా దోషః ప్రశామ్యతి
 మ్మాసం నా వత్సరం నా వాద్యంతం నా పితృజ్జలమ్ 23
 యథావృద్ధిస్తథా హోసాయా వచ్చులుకమాత్రకం
 ఉపవాసం దినారాత్రోపధ్యాసీతత్పరిత్య కేత్ 24
 ఆత్యంతికేచవ్యాయామే సతివాజ్జలి మాత్రకం
 సాదమర్థతినాదం నా యథాసేవాంజలిం పితృత్ 25
 మధ్యాహ్న తైలదుగ్ధాభ్య జలాద్యస్యతి మైత్యుతమ్
 హస్త్యాచ్ఛిమం వాతరోగముధవాన్వభ్యో భేషజైః 26
 రత్నద్రోగో పశమనం భక్షయిత్వాచ భేషజమ్

- తత్తోజలంవాప్త విచేస్తుహూత్రేనాగతే సతి
తద్దేవా సలిలే సేవ్యం భోజనాంతేధవా విశి
జ్వరాదిభోగేసంజాత ఉపవాసో భవేద్యసి
పిబేద్యంచ పూర్వస్వాల్స్యాహారీ యథా సుఖమ్
ఉపవాసే వ్రతార్థం చేత్తక్షీరంవా పలం విశి
రాత్రావ భోజనం దేవీ జకరేవారి శుష్యతి
అర్థం వా ప్రాంజలింవారి పిబేన్నిత్యం ప్రయత్నైః
సర్వత్రాహార సత్వాగ్ని సామ్యం వారి పిబేత్సుధేః
విద్యాత్తోత్సర్జనం బ్రహ్మన్ ముహూర్తాత్ పూర్వ తోయది
తతః పీత్యేవ సలిలం విద్యాత్రంచ విస్తయేత్
వారి పూతం వివర్జ్యం విద్యాత్తోత్సర్జనాత్పరం
అజాత వేలే రాత్రౌచేత్పి బేత్త్యయం పునః ఆగే
పాదంవాధచతుర్థాంచ మంజలీంవాపిబేజ్జలం
జలపాన కలే పథ్యమ పథ్యంచ
గోధూమ మప్తి శాల్యన్నం యవజాంగల జాభిషమ్
గవ్యం స్వేర్షణిం క్షీరముద స్వేన్నవనితమ్
మధ్యిక్షదాది మద్రాక్షమోచ ఖర్జూ శర్కరా
సహకారఫలం ధాత్రీ నారికేల జలం నవమ్
కూక్ష్మాండాలు (కోర్వా) శ్రీ నింబ పత్ర ఫలానిచ
పత్ర పుష్పఫలం శిగోస్మగ్ధయాష రస్యైశ్చతో
సునిషణ్ణగోరంతీ వీజంతీ ద్వయక తథా
రాజవృక్ష శోభఘ్నిశిల్లీ వాపిల ఘృచ్చదా
శతావరీతం దులీచ మత్స్యకీచ విదారికా
ఉపోదకేచ వార్తాకీకారవల్లిఫలానిచ
లఘుకోశాతకే లక్ష్మ పటోత్రాల మూలికమ్
మోదాయాః కుసుమం దంతపలానిక్షదదంతికా
సదాఫలంచ మత్స్యన్ తే శృంగీ యేర్ష్యస్తైంధవమ్
ఫలపూరాప్లుకం పక్షికాశ్రీఫల మలరకా

27

28

29

33

34

- నాయకీకుంతలీచైవ వసుకన్యాలికా తథా
 కుస్తుంబరీచ సుసీ చాంకేరీ చక్రమర్దకః
 ముండుక పరిచాలక్యాః పత్రం గాంకేసుకం తథా
 సంస్కారార్థంచ కౌన్తర్యా పైంధవోమో జారీకా.
 పర్వేషి మధుర పాయాస్వాను శీతాస్పృశప్రదాః
 కిత్కన్యచ పథ్యాయాశ్శలామిం లవణాత్క-మం
 వీర్యోత్పలాజ్యతోద్ధాల పుష్పశాలావకేసరాః
 స్నేహాయుక్తం భతేత్సానం శ్వేతాంబర ధర శ్శుచిః
 కస్తూరీచందన హిమకర్పూరైరను లేపనం
 కస్తూరీచందనహిమ కర్పూరై రనులేపనమ్
 మందానిలం పుష్పమాల్యం కౌముదీ రత్నభూషణమ్. 45
 పశ్యంరుచ్యం బలీయంచ స్వాదుప్రాయంచ సద్రవమ్
 ఘృతకీరయుతం భక్తం భంజతోదక సేవకః. 46
 తాంబూలచర్మణం మర్మార్కైర్నరూపరం సుఖాసనమ్
 వారికేల జలంసాయం నిశకీరం పకర్మ-రమ్. 47
 శాలిలీమాలశయ్యాచ నిశినిదా యథాసుఖమ్
 ఊనాతిమాత్రవిష్టంభి విభిన్నద్యుష్టస్వరాణిచ. 48
 రూప్యోహృద్యస్థిరగురు పిచ్చిలాకాలభోజనం
 కుల్కాపబృహతీ చోషద్యయాలాబు నిరూధకమ్. 49
 కులుత్థయాష కాలింగగుంజా వృక్షఫలం తథా
 పలాండు లకునం సర్వకందం సిద్ధార్థకంతథా. 50
 అజాజ్జలం ఫలం మత్స్యం కించిత్ కీరాన్నభోజనం
 అనుక్తశాకమన్నంచ ఫలం కీరాయుతం ఫలమ్. 51
 సర్వకీరాయుతాన్ సర్వానసానమధురానపి
 తిలైలంచ తత్క-ల్క మేతైస్సంయుక్త మాషఫమ్. 52
 బహుభాష్యాతపచ్చాయ సమచింతాధ్వ రోషణమ్
 శోకనాహవధీతిశ్చాల స్వాత్మంతరతంతథా. 53

- మూర్ధ్ని భారవమాశ్వాం భస్మరణం చోషవాసశమ్
వ్యాయా మేర్హ్యాది వాస్పాహో నిశి జాగరణం తథా. 54
- పురోవాతో హిమం ధూలిర్వాత ప్రాయస్థలం తథా
మామప్రాయగృహం తల్పం కారాప పరికల్పితమ్. 55
- అగ్నిశ్శమాంబు జననం తథోష్ణాంబర ధారణమ్
కాశేయ ధారణం తూర్వాస్తాడనం కశినాసనమ్ 56
- ఉష్ణాలయ తౌర మావనలిలం కటుతిక్తకా
అన్లుః కమాయతిత్క-శ్చరామకం చ నిరూత్తకమ్. 57
- మదిరా చ వసా మజ్జా మూత్రం దుష్టజలాని చ
మదం శీతమనారోగ్యం భోజనం తైలవర్జితమ్
- అభ్యంగ కాఙ్గికం శీతం రోగాభావే కమాయకమ్.
విదాహి శోషణం మూర్ధ్ని స్నానమమృత్యు వారిభిః. 59
- కారణం వోషకోపానాం నింద్యామన్యద్వివర్జయేత్

పీతజల జీర్ణ లక్షణమ్

- స్వప్నః పీత్వా సుఖాసీన స్సలిలం వాగ్యతశ్శుచి.
వివర్జయేన్నలం మూత్రం తాంబూలాదీశ్చ వర్జయేత్ 60
- యావజ్జలం పిబేత్తాపన్ మూత్రం నిర్మాతి చేతదా
జలం జీర్ణం విజానీయాదాషధేన వినా యదా 61
- నిర్గచ్ఛేత్సలిలం పీతం తదా స్వప్నతరో మతః.
నిర్గతే పీతసలిలే నిశ్శేషే క్షుద్రప్రజాయతే 62
- తైలాభ్యంగం తతః కుర్యాద్విహితం పద్యమాచరేత్. 63

"జలాజీర్ణలక్షణం తప్పరిహరశ్చ"

- పరిహారం వినా రోగా జాయంతే నావిచారతః
త్రయః క్లమశ్చ వమనం శిరస్తోదశ్శిరోభయః
సలిలస్తంభకోషా చాభిష్యంతో వేగరోధనమ్ 64
- గుల్మోదా చర్మకా వహ్నిసదనం గాత్రమజ్జనమ్. 65

- అహో బస్తా మేహనేచ నంతుణే హృది లోచనే
జఘా ద్వేష్టనకం శ్వానో భక్తి ద్వేషస్త్వరోచకః. 66
- అశ్మరీ పీనమః కానస్త్వతి సారశ్చ మస్తరః
సకృతస్యా పిశోమశ్చేద్యుత్థాయాసాది కర్మభిః. 67
- న దోహోన తు విశ్లేష్యా శోమ స్తంహోమృద్యది
ప్రవీణే సలివే స్తథే చికిత్సాన్త రిషీయతే. 68
- కూశ్మాండః పక్షై రూదరం బస్తిం చాచ్ఛాదయేత్సుఖే
మూత్రయోచన కృత్తేషం వినభ్యాజల ముక్తయే. 69
- యథాజ్యధాత రిప్తాంగస్నానం తిర్యాదనాయనమ్
కగుడం వా పీచేత్ కీరం తక్రం వా శర్కరాన్వితమ్. 70
- నారికేరోద్ధృతే ర్వాపి సపితోర్వాపి బీజకమ్
కృష్ణాక్షర్ణం జలంయశ్య భక్తిః ప్రాశ్నిస్సిరావదేత్ 71
- యద్వా తిశ్లేచ్చిరం చాపి సామూథ్యాత్వాది భిత్తియై
యద్వా స్తథే జలే పీతేహ్యమ శీతైర్విశోధయేత్. 72
- కృష్ణ మదనసింహుద్ధౌ కల్లైర్కర్మమయైర్వమేత్
పథ్యామూర్ఘం నారికేళజల్లైః పీత్వా విరేచయేత్. 73
- యద్వా త్రిజాతకవ్యోమ క్రిమిఘ్నముల కాల్మకైః
త్రిపుత్సర్వ సమాయోజ్యః పచ్చేతి త్సర్వ సమాసితా. 74
- నక్షాదగులికాం కృత్వా లిపేదంభో విముక్తయే
రాత్రిం పరా సేవితా చేత్సర్వదాప విహాశినీ. 75
- నాకేరధశ్వార్ధ్రపటం క్షణమూత్రం నిభాపయేత్
అరగాహేన శీతాంభో మూర్ఘిహ శీరవారి చ. 76
- నిషీచేదథవా సార్థసికరా తల్పశోభితే
ధారాగృహే వా చాసీత త్రపుసోర్వాహ బీజకమ్. 77
- నరీదాతౌంబునా పేయం వాతు కాశ్మీరజం వృషమ్
ప్రాతౌ రసేన వాపేయం కర్కశీబీజకాని చ. 78
- తంబులతౌలన జల్లైర్కర్మమం వాశ శర్కరామ్
పేద్రాతం చ గుడం దాక్ష్మీం తంబులోదకో మోగతః. 79

- యద్వా ధాత్రిఫలస్సైన్ద్రోస్తనీం శర్కరాన్వితామ్
వరీంవా శర్కరాయుక్తాం ద్రాక్షాం వా మన్సుస్తు వా సహ. 80
- జలేన వా గుడం పేయం వారికేరజలేన వా
తు గాక్షీరీభవం కల్పం వాపి శర్కరూబీజకమ్. 81
- కల్పం వా తామలశ్యాశ్వ మూలం వా యష్టికల్పకమ్
పిశాచ కదలీషశ్వలం ఔద్రసితాన్వితమ్. 82
- వారికేరజలైర్వాపి తక్తైర్వా మన్సునాపి వా
రంభాకందజలైర్వాపి శీతైర్వా మలకీరసైః. 83
- యద్వా మృతారసైర్వాపి కూశ్మాంధస్వరశేన వా
దాడియస్య రసైర్వాపి త్వభీరోశ్వ రసైస్తథా. 84
- లలాటోశ్వ రసైర్వాపి పిచేదేలాం సశర్కరామ్
కదలీకంద యష్టైర్వా శ్వదంష్ట్రాశ్చ కశేరుకాః. 85
- తృణపిష్టకములాలాని కుక్రౌదైవ శతావరీ
వతేషాం కదలీకంద ప్రముఖానాం కమాయకమ్. 86
- సక్షౌదం ససితం వాపి పేయం జలవిముక్తయే

ఉషః పానగుణాః

- యేవం గ్రాహే ముహూతే యత్ప్రీతం వారి రసాయనమ్. 87
- దోషానశేషంయేద్రోగానపి వివాశయేత్
రక్తవారం చ వాతాంశ్వ పృథ్వోగం శ్వాసశాపమ్. 88
- రక్తక్రీతం చ పిత్రాని గ్రహణీ చర్మరో చకాన్
క్షయ మూర్ఛా కుష్ఠ మేహ మోహ గంధార్బు దాంగడాన్. 89
- గుల్మ క్లిహశ్శరీ కూలనాహ కీర్ణవిఘాచికాః
క్రీమిం పాంశుం కామిలాం చ హలీమక విసర్పకాః. 90
- వ్రణం చ శ్వయంతుం శ్వితమగ్నిసాదం త్రిధా విషమ్
జహ్రూర్థ్వ గృహ్యకాం రోగానసస్కారం చ నిర్భయమ్. 91
- జ్వరానాథ్నాన జర మూత్రాజా తగుదాం కురాన్
వలీపలిత నిర్మాణ్లో కీవేత్రితత వత్సరమ్. 92

స్థిరదీర్ఘల వాంఛిరః శాంతః శాంతామనోభవః

నా సా పా స ర సా య న మ్

నానా పుటాభ్యాం నలీలం యస్తు ప్రాతః పితృన్నరః. 93

శుక్తిమాత్రం ప్రతిదివం పథ్యాశీ విజితేంద్రియః
ఇంద్రియాణాం పటుత్వం చ వలీవలిత నాశనమ్. 94

శతాయుష్యమనాన్నోతి నాసారంధ్రసాయనమ్

“ఇతిభైరవోక్తే ఆనందశందే అమృతీకరణ విశ్రాంతో
సప్తదశోల్లాసః”

అష్టాదశ ఉల్లాసః

సదాచార రసాయనమ్ దినచర్య

శ్రీ భైరవి—

దేవదేవ చిదానంద సదాచార పరాయణ !
పరాత్పరతరం బ్రహ్మ సదాచారక్రమం ప్రభో! 1

శ్రీ భైరవః :—

సాధు పృష్టం త్యాయాదేవి! లోకానాం హితకారినో
సమూహ తస్మాదాచారం బ్రవీయి శృణు పార్వతి. 2

ఆచారాజ్ఞాయతే ధర్మో ధర్మాదర్శశ్చ వర్థతే
తస్మాత్ప్రవర్తతే కామస్తేన స్వర్గఫలం భవేత్. 3

ఆచారాత్పాపనాశస్యాదాయుః పృథ్విధేనే దినే
అగ్నితా విగమాస్సర్వే మంత్రాశ్చాస్త్రాని జాతయః. 4

సమయా దేవతాస్సర్వాస్త్యచార ఫలదాత్మకాః
ఆచార హీనాస్సర్వే తేన ఫలంతి న సంశయః. 5

ప్రబోధ విధిః

అరుణోదయ వేలాయాం స్వశిశ్నయ్య తలస్థితః
గీతైర్మందలవాద్యైశ్చ బోధితస్సు ప్రసన్నశీః. 6

గురుం తం నామపూర్వ చ ద్విభుజం వరదా భయమ్.
శాంతం కుంభస్థితం భ్యాత్వా మూర్ఖాః స్వేషాం చ దేవతామ్. 7

వారస్వర సజ్జరణ చూడరాణి వానమః (?)

రవిభామార్చి వారేఘు సూర్యసామ్యేంధు భార్గవే
చంద్రే గురూ యథాలాభం వశ్యం శ్వారస్వరం త్రియే! 8

ఆప్యే శౌమే సుఖం తత్వే నుఖమన్యేఘ చోద్ధితః
తత్తద్వార స్వరాభావే పూర్ణా వాడీ పదం క్షీపేత్. 9

క్షీర్ణాక్షర్ణం విచిత్రాక్షా పుమాం పాణితలం నిజమ్
దక్షిణం వినతం వామే దీపం వహ్ని చ దర్శణమ్. 10

సవత్సరేణం ధరణిమాకాశం రత్నము త్రయమ్
అన్యచ్ఛ మగ్ధలం యద్యత్త తత్స క్షేత్సముదీతః. 11

న ఏశ్యేమగ్ధీనం మండం జటిలం హీనవిగ్రహమ్
నగ్నం చామగ్ధీనం రుగ్ధం యుక్తకేళం చ నాస్తికమ్. 12

సశృంఖలామదీ కూరం మలిహార్ద్రాంబరం ఖలమ్
అభ్యక్తం కుష్మీనం మత్తం సుష్టం కుబ్జం చ నాపితమ్. 13

అనేజమూకం దాశం చ జడం భూతాది వీడితమ్.
చకితం చ సుశోకార్తం రుదంతీం భిక్షుకీం తథా. 14

రజస్వలాం చ విభవామ పత్తిక మపుత్రకమ్
వేదాగ్ని గురుదేవానాం సమయానాం చ నిండకమ్. 15

రజకం చ తథా కాకుం ఖరాజావిభూజ్యమమ్
శ్వాస మార్జాల మహిషాన్మసలోలూఖలం దృఢమ్. 16

కాష్ఠం సంమార్జసిం శూర్పం పాశం కషణ కాదిమాన్
విజ్ఞాత్రో త్పర్జన ఏదిః

ఉద్ధాయావశ్యకం కర్క మర్యాదేకే యథోచితమ్.
దేవాలయే పథి శుచా దేవే కూపనదీతటే. 17

వైత్యవృత్తే గవాం గోషే భాయూమ్నా భస్మవారిణి.
కృష్ణే క్షేత్రే ససస్యే చ దేవకాభిముఖం తథా. 18

ప్రత్యగ్ని సూర్య చంద్ర శ్రీ గోద్వి బాంజున భస్మరి.
19

నోత్సృజన్మలముత్రాణి మానీ వస్త్రావకుంఠితః
 ఉదవముఖో దివా భూత్వా దక్షిణాస్పదా నిశి.
 సముత్సృజేజ్జాతవేగో న తు వృచ్ఛాదు దీరయేత్

శాచవిదిః!

గంధలేపాపహం శౌభం మృదభిరదభిస్స మృద్ధతైః.
 కుర్యాద్యత్నేన విధివదలక్ష్మీ కలినాశనమ్
 శౌచహీనా క్రియస్సర్వా నిష్ఫలస్తా మహేశ్వరి.
 హస్తా పాదా జలైర్మృద భిస్సభ్యక్తవ్ తాలయేత్సుధీః
 పాదరోగ ప్రశమనం చక్షుష్యం శుచి వృష్యకృత్.
 శ్రమాపహం చ రక్షోంధ్రం హర్షణం శుద్ధి కారణమ్

ఆచమనవిదిః

అథాచమన మాదధ్యాత్వాన్విజముఖో వాప్యదగ్ముఖః.
 అంతర్జాను స్సచూష్ణాయ మూలేజ్జాప్త్య వారి చ
 త్రి పిబేదద్విః ప్రమృజ్యాదభి రింద్రియాణి చ సంస్పృశేత్.
 ప్రచ్యుతాన్నభి కేశాస్థిమలభాను వాసాదికాన్
 ఉచ్చిష్టం పురుషం చాశుస్ప్రష్టా హ్యేతానిమానసి.
 ర ధ్యాదిగమనం కృత్వా భుక్త్వా త్కత్వా చ మజ్జనమ్
 కృత్వా పీత్వా చ నిష్ఠీవగంధాపానృత భావణమ్.
 పత్తితైస్సహ సంలాపం పాదప్రక్షాలనం తథా
 వాససీ పరిధాయైవ జపసంధ్యాభి వందనమ్.
 దానహోమార్చనం కృత్యం కుర్యాదాచమనం సుధీః
 యేతేష్వాచమనాశక్త శ్శ్రోత్రాచమన మాచరేత్.
 క్షీరబుద బుదభేనైశ్చ యుక్తం సోష్ణం సపూతికమ్
 జలం సశబ్దం నాచాయేదన్య హస్తార్పితం వ్రీయే!
 అమౌలికాం ధిమా స్తస్య ముక్తకిచ్చకచ స్థితః

దంతనోదనవిదిః

త త శ్శుద్ధతనుర్భూత్వా దంతకాష్ఠం సమాచరేత్.
 ఆయుర్ధీ కీర్తివరాప్సి ప్రజాపశుధనాని చ

- బ్రహ్మజ్ఞ తాబలాగోగ్యం దేహి మహచ్ఛం వనస్పతే. 32
- దంతానాం శోధనార్థాయ మరామి త్వాం పురీహి మామ్
మంత్రేణానేన గృహ్నియాద్ధ ధ్వం దంతకాష్ఠకమ్. 33
- అర్చా సామార్గ ఖదిర కరంజ స్లక్ష చంపకమ్
స్యగ్రోథాన్తన వాసుంతి జాత్యా మూలక జాంబవాః 34
- ఆమా శోకార్దునో మంబర పాలాశక నింబకమ్
సర్వ దాడి మకాదంబదారుణి హయమారకః. 35
- అరిమేధాశ్వ సరలశ్శిరీ మాడ కోలకాసనమ్
వ్యాధీ మధుక శ్రీ పద్మిం బదరీ వృషమాదికమ్. 36
- యేతే మామేక మాదాయ యథాలాభం చ వాగ్యతః
అథవా శుద్ధమృజ్జతం కాదంబం మూలమేవ వా 37
- కటుతిక్త కషా యానా మన్యేషాం భూరూహామపి
కనిష్ఠకాగ్రక స్థైర్యం ద్వాదశాంగుల మాయతమ్. 38
- సత్వకాన్ద్రమృజం శుద్ధం సమచ్ఛేద మసర్వకమ్
దంతైర్వా శకలేనాథ శఙ్కునా వాథ కూర్చితమ్. 39
- క్షుణ్ణాగ్రం మృదులం కార్యం దంతకాష్ఠం సుశ్వేరిః
ఆయం విప్రోచితో ధర్మో నృపాదీనాం తు యోషితామ్. 40
- క్రమాన్నవాప్త సప్తాథ చత్వరోద్ధుల కాస్మృతాః ।
అథ ద్విజానామేకైకం (అష్టలం) గ్రాసతః క్రమాత్. 41
- దశాంగులం సమృద్ధిమం నారీణంచతురంగులమ్ ।
ప్రారశ్వ భోజనాంతే చ ద్వా కాలా దంతధావనమ్. 42
- వరాలోషత్రి జాతైశ్వ సత్కౌద్రాద్యక్త కూర్చికాన్
వామాఢోదంత పదుక్షిం చ పూర్వం మందం చ ఘర్షయేత్. 43
- తతోర్ధ్వ దంతపదుక్షిం చ దంతమాంసమ బాధయన్
ఆయుష్కా-మస్తు పూర్వాస్యశ్వసనస్థశ్వ వాగ్యతః. 44
- ధనార్థీ దక్షిణాస్య స్వంకీర్తి కామస్తు పండితః
పశ్యమాస్య దంతశుద్ధిం కుర్యాన్నోదజ్ ముఖస్సదా. 45

- అష్టస్థలం ముముక్షుణా మహ్నో-లస్తు వ్రతస్య తే
అర్చేణ దీప్తిజననం వశ్యం స్యాద్దంతశూలహృత్. 46
- అపమార్గేణ తుష్టిస్సాన్యధధిశ్య ఋణమోచనమ్
ఖది రేణార్థలాభశ్య భవేద్దంతాస్య రోగహృత్. 47
- కరజ్ఞ నాస్యిపూతిభృం లక్ష్మీం కుర్యాద్రణే జయమ్
స్వజ్ఞేణ కాంతిజననం చంపకేనాస్య పూతిహృత్. 48
- స్యగ్రోధేన వ్రణఘ్నస్సాన్యధభాగ్య కృద్దంతదాహర్చ్యకృత్
అర్జునే నాధికం భాగ్యం దంతానాం శోధనం భవేత్. 49
- వాసంత్యా వాంఛితార్థ స్యాజ్జాతి స్సర్వ వశడగ్ధీ
ఆమ్రాతకో ధన్యవృద్ధిం జంబూత్రివశ్య కృన్భవేత్. 50
- మాతస్సాభాగ్యదాయా స్యాదశోక శోక నాశనః
ఇంద్రాణీ దంతశూలఘ్నీ యజ్ఞాద్ధో వక్తశుద్ధిదా. 51
- పలాశో వశ్యకృద్ధిహ్య నింబస్తు రూచివిత్తదః
స్వః పాపహరో భాగ్యం క్షత్రుఘ్నో గురుభక్తిదా. 52
- దాడిమీ ప్రీతికృద్ధేవదారుత్రివశ్య దశ్శుభః
దంతహర్షహరో హృద్యో హయమూరోగి వృద్ధిదా. 53
- అతిమేవో దంతకాంతం సులో దంతరాధర్థ్యకృత్
త్రివశ్యదగ్ధిరీషస్తు లక్ష్మీం చ స్థిరతాం నయేత్. 54
- అహ్నో-లో దీప్తిజ్ఞేనో దంతానాం భాగ్యదాయకః
అసనత్రివశ్యశోరీ వ్యాధీ చాయుష్య వర్ధనీ. 55
- మహాకః పుత్రపౌత్రాణాం వృద్ధిం శ్రీవర్ధికా భ్యుతిమ్
కరోతి బదరీ వశ్యం వాళా రాజవశడగ్ధీ. 56
- కృతాధివాసం ప్రాగేవ దంతకాష్ఠం మహోత్తమమ్
సఖ్యా చూర్ణయితే క్షిప్త్వా గోమూత్రే సప్తవాసరమ్. 57
- త్రిజాత కుష్ఠమరిచ మధ్వజ్వలయితే మృశీ
సనాగకేసరే క్షిప్త్వా దంతకాష్ఠం క్షణం చనః. 58
- ఉద్ధత్య శోధయేద్దంతాం ఘర్షణ ద్రవ్య సంయుతాన్
దంత దాహ రర్చ్యప్రజననం ముఖకాంతిరం శుభమ్. 59

అస్యవైశద్య సాగంధజననం క్లేష్మనాశనమ్ ।
 రుచ్యం పీత్రహరం శ్రోత్రనాడి శోధనకారణమ్.
 పావనం పుణ్యజననం సంధావేద్దంత భావనమ్

60

విశిష్ట రోగేషు దంతకాష్ఠదావనవర్జనాతిదేశః

జ్వరచ్ఛర్మి శ్వాసకాసా జ్వరార్దిత మదభ్రమాః.

61

మూర్ఛాస్వపాశ హృన్నేత్రశ్రోత్ర మూర్ఛరూజస్తథా
 ప్రణాళేదయుతా యే చ బలహీనాతి సారణః.

62

యేతైశ్చ దంతకామాని వర్జసేయాని పారస్వతి

వర్జ్యని దంతకాష్ఠాని

ధన్వయాసో ధవోక్షశ్చ తింత్రీణీ శిగ్రకాద్వయమ్

63

శేలుశ్శాల్యలికాశ్చద్ధో నిచులో బిల్వతిందుకా

పీలుశ్శమీ గుగ్గులుశ్చ మల్లికా తిల్వకేంగుదీ

64

పలాశః కోవిదారశ్చ నాకులిశ్చిత్ర కాకులీ

మోదా చ తిందుకశ్శాకః ఫేనిలః కటకృణస్తథా.

65

త్వక్సరశణ ఖర్జూరపూగ తాలాశ్చ కేరకీ

మహావటో నాలికేవో హింతాలైరండకో డహూః.

66

శీర్ణం సపిచ్చిలం ఛిద్రం సవర్ణం పూతిగంధకమ్

నిస్త్యక్తం చ తథా శుష్క-మజ్జితం కంటకాన్వితమ్.

67

మధురం లవణం చాఘ్నం వక్రం చ క్రిమిదూషితమ్

యేతాని దంతకాష్ఠాని హిత్యాన్థి పరివర్జయేత్.

68

విశిష్టే కాలే దంతకాష్ఠదావన నిషేదః

జన్మత్రే చ విపత్తారే ప్రత్యగే చ వధక్షకే

చంద్రేష్టమే తు ప్రతిపన్నవ మీర్వాదశేషు చ.

69

వ్యవృష్టభ్యోః ప్రజాన్వేషీ వర్జయేద్దంతభావనమ్

అకిర్తి ర్భాస్కరే రాజమాన్యం సోమే యీతః శుతే.

70

కాంతిర్బుధే సుఖం జీవే భాగ్యం శుక్రే శనా శుచిః

నిషిద్ధ వారపక్షత్రే తిథౌ వా దంతభావనమ్.

71

- అలభ్యే సతి శుద్ధచక్రమధ్యల్యా పరిఘర్నయేత్
సూక్ష్మం బోధిత్వతీచూర్ణం వరాధిర్వా కలుత్రయైః. 72
- యుక్తం తే ద్రవయంతం వాపి సతైలం వా స్పృంభవమ్
అధ్యల్యా చ సమాదాయ కన్దైర్దం తాన్వి ఘర్నయేత్. 73
- తదలాభే శుద్ధపరైః కలుతిక్త కషాయకైః
కర్షయేద్దంత పడుక్తిం చ తతః కోష్ఠా జలేన చ. 74
- శుర్యాదద్వాదశ గంధాషం ముఖశుద్ధిర్భవేత్ప్రియే
ఉపదేహోస్య దార్ద్రంధ్య స్తేష్కధన్వం దంతవోషహృత్ 75
- దృఢత్వం దంతపంక్తేశ్వ భవేదద్భులిఘర్ననాత్
హైమయా వా రావ్యయా వా నైంబయా వా శలాశయా 76
- శర్కరాదంతశల్యాని మేదస్సు-న్నం హరేచ్ఛనైః.
- జిహ్వనిర్లేఖన విధిః**
- దశాంగులాయతం సమ్యక్ కర్తవ్యగ్ర ప్రమాణకమ్ 77
- హైమం రావ్యం తథా తామ్రం శాఖాం వా పాటితామపి
తాలపత్రభవం వాపి శ్లేష్మం జిహ్వవిలేఖనమ్ 78
- తేన జిహ్వమలం కర్షేన్నందం మందం ముశుర్యుహుః
జిహ్వస్యయోర్మలం హన్యాజ్వైరస్యం చ ప్రసేకహృత్. 79
- పూతిగంధహరం రుచ్యం వైశధ్యం చ ప్రజాయతే
ఉన్నాద మూర్ఛాహికార్తిచ్ఛర్ది శోషక్షయైర్యతాః. 80
- శ్వాసకాసా జీర్ణయంతాః పానాహారవివర్జితాః
న కుర్యుస్తే సరా నిత్యం జిహ్వలేఖనకర్తృ చ. 81

అజ్జన విధిః

- తతోజ్జయేద్వా మహృతమాదౌ పశ్యాచ్చ దక్షిణమ్ 82
- వామాక్షి వామహస్తేన దక్షహస్తేన దక్షిణమ్.
- ముదుప్రమాణం సావీర మజ్జనం నిత్యశో హితమ్ 83
- తేనాక్షిణీ నిర్మలే చ వ్యక్తవర్ణే తథోజ్వలే.
- స్వాతాం ఘనతర సిగ్ధ స్మృణో సూక్ష్మదర్శనే 84
- నేత్రయోక్తేష్మణో భీతిర్విశేషాస్త్రావణం హితమ్.

సప్తాహాచ్చతేష్ట కృద్వాసావకం చాజ్ఞనం నిశి
ఆజ్ఞానోక్తేతి తేష్టా నాసా నాగ్గితో భవేత్.

85

తస్య నిర్వహారాయ నావనం నిత్యమాచరేత్

న స్వ వి ది :

స్వప్నప్రకృత్యైవేన నస్యం శ్రేష్ఠతమం ప్రియే.

86

అభావే త్యజ్యతైస్య నస్యం శుంశ చ్యాదికైర్హిగమ్
హేమంతే శిశిరే శుశీపిస్సప్రగుడ సంయుతమ్.

87

శోష్ణేన నారినా ఘృష్టమాదా వామపుటాంతరే
షడ్బంధు నిససీపేదస్య న్నాసారంధం విధాయ చ.

88

షశ్వాదితర రంధ్రే చ క్షీపేద్వాపం విధాయ చ
మథా విశ్వగుడస్తస్యగ ఘృష్టం నస్యముదాహతమ్.

89

గ్రీష్మేస్తస్యయుతా శుంశీ నస్యం పృష్ఠాతిలోద్భవమ్
తైలం శరది సస్తస్యం శుంశీ కర్పూర నావనమ్.

90

జతర్థ్యోగా నశ్యంతి నావనేన న సంశయా
సస్తవర్ణాత్పరం నస్యం హితమాశీతి వత్సరమ్.

91

ఆఽస్య మరణాంతం స్వాదణుతైలం హితక్షరమ్
మన్యాస్తంభో హనుస్తంభశ్చిరో రూక్మంపనాదికమ్.

92

అస్మాదాసుతిరోధా చ వైఖర్యం పీనసం తథా
కేశచ్యుతిశ్చ ఖలతిర్జరా నశ్యేన నశ్యతి.

93

స్నాయుసంధిశిరోస్థానాం చ బలదార్థ్యకరం ప్రియే
వృద్ధికాష్ఠ్యప్రదం కేశశ్చక్షూణాం సకలేంద్రియే.

94

ఓదస్కరం విషహరం త్రికాలం నస్యమిష్యతే

అ ఙ్గా తై ల మ్

అభాణుతైలం వత్సోమి జీవం త్యంబుదవారి చ
శేస్యత్వగ్నేన దాహూచి దాక్ష్వ త్వగ్నేపయస్వికా

95

హిమస్సవాగ తువరీపుండ్ర యోత్సలవిల్వకమ్.

96

సురభి ఫిరధావశ్యా రేణుకైలే చ పత్రకమ్
బలాకమల కింజల్కా క్రిమిఘ్నం చ సురేశ్వరి.

97

- పక్షింశక్యమధం చైతత్ప్రత్యేకం తు చతుష్పలమ్ 98
తత్సర్వం ఖండశః కృత్వా దివ్యేయతపశేంధసి
- పచేద్దశాంశశేషం చ దశభా విపచేత్సమమ్ 99
తస్మాద్విభక్తం ఏకాంశే క్వాభేత్తైలం చ తత్సమమ్.
- పచేద్దావతైలశేషం పచేత్తచ్చ ద్విరీయశే 100
భాగే పునః పచేదేపం తృతీయేషి చతుర్థశే.
- క్షీప్త్యా క్షీప్త్యా తైలశేషం భూయో భూయః పచేదితి 101
యేవం నవమభాగాంతం కుర్యాచ్చ దశమే పునః.
- ఆజం పయస్తైలసమం క్వాభే క్షీప్త్యా పచేచ్ఛనైః 102
తైలశేషం నవే పస్తే ద్విగుణే క్షీడయే దృశమ్.
- అణుతైలమిదం శ్రేష్ఠం నవ్యకర్మాణి నవ్యదా 103
అతిసూక్ష్మసిరామార్గ వ్యాపకత్వాచ్చ సంకతమ్.
- ఇంద్రియ స్థైర్యదాయిత్యాదణుతైలమితి స్మృతమ్
- గంధూష విధిః 104
తతో గంధూష మాదధ్యాన్మానులుంగస్య కేవలమ్.
- పటం నిష్క-త్రయం వ్యోమం కర్ణం ప్రైంధవజం రజః 105
క్షౌద్రం కర్ణం సితా కర్ణమితి ద్విపలమాత్రకమ్.
- కర్ణం చాంతర్ముఖం క్షీప్త్యా యావచ్చ లేమ్నా వృతంముఖమ్ 106
అహిః క్షీపేచ్చ కబలం పునస్తద్వచ్చ పూరయేత్.
- యేవం షడ్ వారమా కల్ప్యం కానశ్వాసాఖ్య రోగహృత్ 107
దీపనం రుచికృద్ధవ్యం భవేద్గంధూషధారణమ్.
- అథ శ్నేహస్య గంధూషం కుర్యాద్ధవ్యం ఘృతం పలమ్ 108
ముఖే క్షీప్త్యా పిథాయాస్యం నిశ్చలః కిందిత్ దున్ముఖః.
- యావచ్చలేమ్నావృతస్వాంతః పశ్యాన్నిష్ఠీనయేత్ప్రియే 109
యాషాద్దాహాయ తే పాకే హ్యన్నస్వాగంశుకే శతే.
- అగ్నితౌర విషప్లుప్తే ధృతగంధూష ముత్తమమ్ 110
పంచవర్ణాల్పరం కార్యం గంధూషం సతతం హితమ్.

దూమపాన విధిః

- నితా కర్పూర శుంఠిభిర్దూమ స్పర్శ్యత్తుషు ప్రియే
పీఠః కాసత్వాసజత్ చ్చక్షుష్యో నక్తుపూతిహ. 111
- కాలదోషాదుగుణ్యేన కేవలేన ప్రయోజితమ్
ధూమం పిబేత్సదా ప్రాక్షేపతో రోగ వివర్జితమ్. 112
- వామనాన పుటినాకా దక్షిణం చ నిరోధయన్
యథాసుఖం పిబేత్సూమం తథా దక్షిణ రంధ్రతః. 113
- నాసాపానో క్షేపితశ్చ రోషః కంఠం సమాశ్రయేత్
తన్నిరాహరణార్థం చ పిబేద్వక్త్రేణ ధూమకమ్. 114
- వక్త్రపీఠం తువక్త్రేణ నోత్సుక్షేత్రం చ నాసయా
నాసాపీఠం ససోస్పర్శ్యం వక్త్రేణ చ న నాసయా. 115
- ఉత్సుకేద్యద్య కక్యేన గలహ్యగ్రోగభాగ్భవేత్
సమ్యక్ నిషేవితో ధూమః కఫనాతో త్రరాన్ గదాన్. 116
- జత్రూర్ధ్వజాన్నిర్వకంశ్చ తావజాతాం కరోతి చ
మోహాతిసారాస్పృశీ త్తతి మిరోహ్యోనిలామయాన్. 117
- రోహిణ్యా ధ్వానరిక్తాంగ విరిక్తోదర పాండుకాః
జాగరూక తిరస్తాద కృతవస్తి మదాత్యయా. 118
- మద్య మత్స్య పయః ష్డైద దధిక్ష్యేల పిపాసితాః
త్యజేయస్తే ధూమపానం తత్రైవ స్నేహభోజనాః. 119
- ఆష్టాదశాబ్దాత్పరతో ధూమపానం హితం స్మృతమ్
ధూమపానాత్పరం కుర్యాద్దంధూపం తిలకల్పజమ్. 120
- సుఖోష్ణ సలిలైర్యుక్త మూమవాతా మయాపహమ్

తాంబూల చర్వణ విధిః

- హర్షణం చలనం హన్యాద్దంతానాం దాద్య కారణమ్. 121
- చర్వయేదథ తాంబూలం చిక్కణాది గుణాన్వితమ్
కముకం నాగవల్యాశ్చ పక్వం శుభ్రదలాని చ. 122
- చూర్ణం పామాణజం శ్రీష్టం కర్పూరకటుకీఫలైః
తక్కోల దేవకుసుమ జాతీభిదిరపారితైః. 123

మూలాగ్ర మధ్యమశిరా నాగవల్ల్యా వివర్ణయేత్
ద్విపర్ణం చూర్ణముక్తం చ సార్వభౌమశోభితమ్. 124

సంయుక్తం చ త్కణం ధృత్వా నక్తే తచ్చ వివర్ణయేత్
క్లేశితా వక్తరదన జహ్వస్సుర్నిర్మలాస్సుఖాః. 125

నేత్రప్రక్షాలన విధిః

అథ ప్రక్షాలనం నేత్ర ఉన్మీల్యాన్యం ప్రపూరయేత్
అవమృత్యాంజలిజలై ర్నిష్ఠీవేన్దు ఖనారిచ. 126

ఏవం త్రిధా విధాయైత చ్చతుషో రమృతం హితమ్
హ్యత్యైర్ణవతి రోగఘ్నం రుచి వైశద్యదాయకమ్. 127

హేమంతే శిశిరత్రౌ తు ద్వాదశాంజలిభిర్ద్రుశో
వసంత ప్రావృషోరర్చిర్వింశత్యంజలి భిస్సుఖీః. 128

పంచ వింశతిభిర్గ్రీష్మే ద్వావింశచ్ఛరదిప్రియే
పిటకాశోష పితృత్రు నాశికావ్యంగ హృద్భవేత్. 129

నేత్రప్రక్షాలనాద్దేవి! హృత్ప్రసాదకరం హితమ్

వ్యాయామ విధిః

వ్యాయామ మాచరేన్నిత్యం యథాసామ్యం సుఖానహమ్. 130

జాతి శక్త్యాను కూల్యేన సిద్ధాశీ బలవాన్ భవత్
కార్యం శీతే వసంతే చ స్వశక్త్యాన్యం యథా మృదుమ్. 131

అన్యథా మందనూదధ్యాదన్యథా రోగభాగభవేత్
కర్మక్షమః క్షీణమేదా లఘుంగో దీపితానలః. 132

విధక్త ఘనకాయస్సామక్త వ్యాయామ కర్మణా
బాలో వృద్ధో నాతాపిత్రణోపి చాశ్చిత్ స్వతేత్. 133

అతివ్యాయామ తస్మిన్మోక్షయః కానో జ్వరో భ్రమః
రక్తపిత్రం భ్రమ శ్చర్దిస్తమకశ్చ ప్రజాయతే. 134

ఉద్వర్తన విధిః

కృతవ్యాయామకర్మదేహం మర్దయేచ్చ యథాసుఖమ్
సంగంధ ద్రవ్యకల్పేన కుర్యాదుద్వర్తనం సుఖమ్. 135

వలిఘ్నం కాంతిజననం మేదః కథవినిశనమ్
అంగస్థిరీ కర్మకారి భవేదు ద్వర్తనం త్రియే!

186

అభ్యంగ విధిః

అభ్యాభ్యంగ విధిం కుర్యాత్ మూర్ధ్వాస్యశ్చాసనస్థితః
రసాయనోక్త తైలేన శిరః క్షణే చ పూరయేత్.

187

శిరోఽప్రేక్షైవ మూర్ధానం శరీరాప్రేక్షా విగ్రహమ్
విశేషేణ శిరః కర్మనాసావాదేషు లేపయేత్.

188

బలాతైలేన వాక్యేన సిద్ధేనాభ్యంగ మాచరేత్

బలాతైలమ్

అథ వజ్రే బలాతైలం చతుర్వింశత్పలానివ.

189

బలామూలాని కణశః కృత్వా తస్మిన్దశే గుణే
జలే క్షిప్త్వా పాదశేషం పచేత్తత్సమభాగితమ్.

140

గవ్యం పయశ్చ జేవేశి! తర్కారీ పాటలీ తథా
కాశ్మీరీబిల్వ బృహతీద్వయ నోతురబుంబుకాః.

141

కోలమంశుమఠీయుగ్మకులు త్థయవకాః పృథక్
చతుర్వింశ ప్రమాణాస్సుశ్చ తుష్పప్తిపలే జలే.

142

పాదశేషం పచేత్సర్వం తిలతైలంచ మిడశ
పలమేతత్సమస్తం చ తత్త్రిశేత్తామ భాజనే.

143

యేదాకాకోలి కా సూర్యపక్షి యుగ్మాని జీవకః
ఋషభో దారుమంజిష్ఠా చందనాగరూ పైంధవమ్.

144

కైలేయాశారి బాకుష్ఠ తగరోత్పల శారిబా
వచాపునర్మ వాచోర త్రిఫలాత్రి సుగంధకమ్.

145

శతావరీ విదార్యశ్య గంధాయష్టి శతాహ్వయాః
ప్రత్యేకమర్థకర్షం చ క్షత్వం సంపేష్య కల్పయేత్.

146

సర్వం పచేత్తైలశేషం మృద్ధగ్నా సావధానతః
నవద్విగుణ వస్త్రేణ పీడయేత్సుదృఢం సుధీః.

147

సర్వవార ప్రశమనం గుల్మోన్మీద గ్రహోపహమ్
మూత్రాఘాతాంతవృద్ధిఘ్నం ద్వర్తఘ్నం సూక్తాకాహితమ్.

148

నాలానాంచహితం చాస్థిమర్మశతయజామపి
యక్షిణః క్షీణసత్వస్య సన్నిహితే విశేషతః. 149
సానే బస్తా తథాభ్యంగే నస్యధారావగాహనే
గంధూష ధారణే దేవి! హితం స్యాత్సాదలేవనే. 150
బలాత్తైలమిదం శ్రేష్ఠం సర్వేషాం సర్వదా హితమ్

స్నాన విధిః

తైలాపహారికలైశ్చ కషాయైర్హృత తైలకః. 151
కోష్ఠేన వారిణా శీర్షం తాలయేదథ విగ్రహమ్
యథా సుఖోష్ణపలిలైర్భూరిభిస్సర్వభావిచ. 152
జరావతశ్రమహరః పుష్టచ్ఛాయయు ర్ద్రుక్రసాదకః
దార్ద్ర నిద్రాసుచర్మత్వకారీ వృష్యా ద్యుతిశ్రదః. 153
ఉష్ణాంబునా శిరస్సానాద్భుక్తే శబలహృచ్చమః
నపుషే. కోష్ఠసలిలం బలకృద్వాతశూలహృత్. 154
నేత్రార్దితాస్యకర్ణార్ద్ర జీర్ణాతీసార రోగిణామ్
అధ్యౌన పీన సస్లేష్మయుజాం భుక్తవతామపి. 155
కృతసంశుద్ధిదేహానాం ప్రాతస్సానం తు గర్భితమ్
పూర్వోత్తరార్ద్ర శ్రవణత్రిజన్మ రవి సంక్రమమ్. 156
సర్వకే ప్రతిషష్ఠ్యే చాప్తమీం దశమీం తథా
చతుర్థశం వ్యతిపాతం వైధృతిం గ్రహణద్వయమ్. 157
కుజార్క గురుశుక్రాణాం వారానభ్యంజనే త్యజేత్
బాలస్థవిర వృద్ధానాం న దోషస్సర్వదా భవేత్. 158

సంద్యాది నిత్యకర్మ విధిః

తతశ్చోద్ధమనీయం చ పరిభాయ విధానతః. 159
అచమ్య సుఖమానీనః ప్రాజ్ఞముఖః ప్రాణసంయమమ్.
కృత్వా త్రిపుండ్రం నడే భూత్యా వ్యోమపుండ్రం మృదా లిహేత్
తత్తన్నామ సముచ్ఛార్య సంధ్యా కర్యాద్యభోచితమ్. 160
దివాకర్యాపూజాం చ కుర్యాద్దండసమస్త్రీయామ్
తిథివారాది పంచాంజ్లిం చంద్రతారాగ్రహాస్థితిమ్. 161

శ్రుణుయాత్పాపదారిద్యతోగాది వినిబర్హణమ్
అయ్యశ్శ్రీ విజయానంద ధర్మారోగ్య సుఖప్రదమ్. 162

గురుభ్యానవతో భూత్వా కృతదేవార్చన క్రమః
తత్సన్నిధే ద్విజాతిభ్యో భానం దద్యాద్యథాబలమ్. 163

అథాగ్నికార్యం కుర్వీత కపిలాం చ సమర్చయేత్
గురూం పురోహితాన్వైద్యాత్ దైవజ్ఞాంచ మహీసురాన్. 164

తాంబూలాది ప్రదానేన వత్సా సంభావయేత్ప్రియే
అత్యే స్వముఖమాలోక్య తత్పాత్రం తత్సదక్షిణమ్. 165

దద్యాద్విజన్మనే నిత్యమలక్ష్మీ కలినాశనమ్
దేహకేశ దూపన నిధిః

తతశ్చ భూషయేద్దేహం స్నానసిక్తచాదికమ్. 166

శ్రీగంధాగరూకాష్టాని సర్వగుణులు యావత్
శర్కరామఘ సర్పిర్భర్తృజ్వల్య పరిభూషయేత్. 167

అవగుంతి సర్వాంగ స్నానార్చా దిగురావ్యసృ
శిరోరోగాంశ్చ సకలాన్వ జయేత్ప్రియ సాదికాన్. 168

గ దాను లేపన నిధిః
కుంకుమాగరూ కర్పూర శస్తూకీ చందనాని చ

హిమాంబునా శ్శుద్ధితరం పిష్టం దేహవిలేపనమ్. 169

కుర్యాదాదా ద్విజాతిభ్యో దత్వా వత్సాద్విలేపయేత్
కీర్తిస్వరాయస్సద్వర్ణ కాంతి సౌభాగ్యవర్ధనమ్. 170

మద మూర్చా భ్రమ స్వేద దుర్లంభ శ్రమవాతహృత్
చక్షుష్యం పిత్ర సుధద్యం సుగంధ్యం విషశీఢలమ్. 171

అకారశ్రీకరం పుణ్యం శృమఘ్నుమను లేపనమ్
పుష్పదారణ నిధిః

జాతీ చందన పున్నాగపాటలీ యూధికాత్రయమ్. 172

కేరకీ కుండవ కులకర వీరాతి ముక్తకాన్
మల్లీకురవ సేపాల మదనం శతపత్రకమ్. 173

సౌగంధికం మరూవకం జాణకి శమలోత్పలమ్
అన్యాని చ సుగంధీని యథాకాలోద్భవాని చ. 174

- పుష్పాణి భారయేన్మూర్ఖిని సౌభాగ్యా యుష్యపుష్పిదమ్ 175
చక్షుష్యం కాంతిదం శ్రీదం భాత్విం కియ బలప్రదమ్.
స్వేదక్లేదజ దుర్గంధమలహృచ్చ శిరోహూహమ్ 176
మృదుత్వ సిద్ధగతాకార్య దైర్ఘ్యశైల్య వివర్ధనమ్.
మాంగల్యం దాహశమనం చక్షుష్యం బలవర్ధనమ్ 177
పుష్పాణాం భారణాన్మూణాం సౌమనస్యం ప్రజాయతే.

రత్నదారణ విధిః

- అభాభరణరత్నాని భారయేచ్చ యథాక్రమమ్ 178
పద్మరాగం రవే ముక్తాం చంద్రే భామే చ విద్రుమమ్.
సౌమ్య మరకతం జీవే పుష్యరాగం భృగే పలిమ్ 179
శనా నీలం సర్వతోస్తు రాహుకేతు ప్రియాయ చ.
భార్యా గోమేద వైడూర్యా ససువర్ణం సునిర్మితమ్ 180
ఆయురారోగ్యయైశ్వర్యం ధన్యం దుఃఖాపహం సుఖమ్.
కామ్యమోజస్కరం పుష్టితుష్టికృద్విషనాశనమ్ 181
పాపఘ్నం చ భవేన్నిత్యం రత్నాభరణ భారణమ్.
మాణిక్యమాయుర్విజయమోజో విత్తం కిరోతి తత్ 182
మాక్తికం రక్తపితృఘ్నం దాహమూర్ఛా విహాపహమ్.
వజ్రం భాగ్యాయురోజ శ్రీకీర్తిదం విషపాపహృత్ 183
ఘోర వ్యాధిలగ్న చోరాభిచారవారి భయాపహృత్.
నీలం లక్ష్మ్యాయురారోగ్య పుణ్యకీర్తి బలప్రదమ్ 184
సిద్ధం మరకతం సర్వతోఽఘ్నం విషభూతహృత్ !
గోమేదం కాంతికీర్తి శ్రీమాంగల్యం విషకదృవేత్ 185
పుష్యరాగం సుఖం కీర్తిం వాక్పటుత్వం దదాతి చ.
వైడూర్యం సిద్ధమోజమ్యం మాజ్జల్యం విషనాశనమ్ 186
ప్రవాళం శ్రీకరం భాన్యకాంతిదం విషనాశనమ్.
సర్వాభరణసంయుక్తో దర్పణం దేవమానుషమ్ 187
ఆలోకయేఘ్నుచిం దేవి ! పుణ్యం పాపవిహాశనమ్

కామ్యమాగరితు దోషముం శ్రీకరం హర్షకృత్వతమ్.

కంచు కోష్ఠీష పాదత్రదారణ విధిః

కారాసముగల చ్చనోష మధ్యే పటాంశుకావృథః. 188

కంచు కోష్ఠీషధారీ స్యాత్సంధాన (యా) స్పృహసహః
త్వక్ప్రసాదకరం వృష్యం రజశ్శీతాతపావహమ్. 189

కేశ్యం వాతప్రశమనం కంచుకోష్ఠీషధారణమ్
మృదుచర్మకృతం సిగ్ధం పాదత్రాణం భజేత్సదా 190

వృష్యమోజస్య మాయుష్యం చక్షుష్యం బలవర్ధనమ్
సుఖచార కృచ్ఛ్య క్రిమి కంటక నాశనమ్. 191

హృతశార్కర పాపాణముఖః సర్వజనోచితమ్
మృద్వాసనే సమాసీన సుహృద్భిర్బంధుభి స్సుతైః. 192

అర్యైః పూజ్యైః పరివృతస్సల్లాపామృత మాచరేత్

భోజన విధిః

తతో మధ్యాహ్న వేలాయాం పూజయేదిష్ట దేవతామ్. 193

పంచయజ్ఞాంశ్చ కురీత దైవం పితృం చ మానుషమ్
బ్రాహ్మం శౌతం బలిం దద్యాత్తతో భంజిత మానవః. 194

ఉత్సుప్తములముత్రత్వ విశుద్ధోద్ధారకోష్ఠవాన్
స్వమార్గగతదోషశ్చ తేద్యాతాను గతానిలః. 195

ఉత్పన్న జాకరాగ్నిశ్చ లఘ్వంజ్ఞో విజితేంద్రియః
మృదులాసన మాసీనః పాగ్ ముఖో దీర్ఘ మాయుషే. 196

యశసే దక్షిణాభ్యున్యాచ్చియైః ప్రత్యగ్జముఖస్సదా
నోదగ్ ముఖః కదాచిత్సాన్యత్రిపాత్పీఠం పురస్థితమ్. 197

అచ్ఛాద్య శుద్ధవస్త్రేణ పాత్రం తమపరి వ్యసేత్ !
కాశ్యం వా రాజతం కాంస్యం యథాలాభం సుశోధితమ్. 198

కాశ్యం పథ్యం పుష్టికరం సౌభాగ్యం బృంహణం కరమ్
నాతపిత్రహరం వృష్యం గరభ్యం విషనాశనమ్. 199

మాజ్జల్యమపి కాశ్యం వాతభ్యం నూచి శీతలమ్
కఫపిత్రహరం రుద్యం లేఖనం భాగ్యకాంతి కృత్. 200

- కాంక్ష్యం చ రక్త పితృశుషం చక్షుష్యం శేఖనం రూపిం
హృద్యం శ్లేష్మహరం దేవి ! రూపం వైశద్యకారి తత్. 201
- అయనం సిద్ధిదం పాంశుకామిలా రుచి నాశనమ్
హ్రోమే సర్పిశ్చ రాష్యే తు చోష్యాణుప ద్రవాగే చ. 202
- కృతాకృతానసానా వ్యపాతే సోష్ణం పయః క్షీచేత్
ద్రవ్యాగే శుష్కదగ్ధాని కాంస్యే తు కలశాంబలా. 203
- రాగమాద బసట్టాంశ్చ వజ్రవైదూర్యనిర్మితే
మృత్తికీకాచకనకై రచితే పానకం జలమ్. 204
- దక్షిణే భక్షపిశితశాకకంఠఫలాని చ
పక్వటాన్వటకాన్వామే చూషచానీయపానకమ్. 205
- లేహ్యం పయః ప్రద్రవాగే రసాంశేయాంభలాన్వసేత్
ఘృస్తాద్దధి మధ్యక్షే వికృతిం సక్తువిక్రయామ్. 206
- రాగమాద బసట్టాంశ్చ స్థాపయేత్పరమేశ్వరే
గోమూమయవశాల్యన్నం జాఙ్గలం పిశితం నవమ్. 207
- ముద్గసైంధవ మృద్ధీకాపభ్యామాల కకర్కరాః
పక్షాలం ఔద్రముదకం దివ్యం గవ్యం ధృతం నవమ్. 208
- వాడిమం గోవయస్సిద్ధం దధి తక్తాదికం హితమ్
యద్య త్వస్థహితం రూచ్య రోగఘ్నం తత్తదాహరేత్. 209
- మోచేక్షుః చామ్రబిసతర్కారీ మోదకం హితమ్
భక్ష్యం భోజ్యం లేహ్యచోష్యం సషడ్ సమనోహరమ్. 210
- సింధోష్ణం లఘు పథ్యం చ శుద్ధం మూత్రానయంత్రితమ్
అతిమాత్రం హీనమాత్రం న భజ్యత సుఖాయ చ. 211
- యథార్థతృప్తి గురుభిర్లఘుభిస్త్వా త్రిపాత్రభా
యథామాత్రం సమశ్నియాచ్ఛిఘ్నం జీర్ణతి సౌఖ్యకృత్. 212
- అతిమాత్రా శవాద్దోషా నాతాద్యాః కీడితాః పరమ్
కుష్ఠంతి హీనమాత్రా యా భుక్తిరోతో బలాపహా. 213
- నాత హృన్మాత్రయా భోజీ మాత్రా స్యాదగ్నివర్ధనీ
గోమూమైతిధీంబంధూం పూజ్యానన్యాంశ్చ దక్షిణే. 214

- పుత్రప్రాప్తాదికాన్యామే దాహితాంసకలాంపునః
 ఘోషయేత్తాంశ్వ శాకాద్యైః పంక్తిభేదమకారయన్. 215
- కుర్యాచ్చ పరివిష్టాన్నం సర్వం సర్వేశ్వరార్పితమ్.
 భావయన్నమృతం చాస్తు భృవంభుజ్జీత మృష్టధీః 216
- జరరాగ్ని పతాకేన వాతపిత్తే నిష్కంభితే.
 స్యాతాం తయోః ప్రశాంత్యర్థమాదా మధురమాహరేత్ 217
- మధ్యేష్ఠం లవణం చాద్యాజరసలవర్థనమ్.
 కటుతిక్తకమాయాంశ్చ భుజ్జీతాంశ్చ చ మాత్రాయా 218
- చానీయ మమృతం శీతం త్రిచకుర్యారమాపిచేత్,
 అగ్న్యైశ్చయోః కార్యమాదా మధ్యే సామ్యం తయోర్భవేత్ 219
- అంతే స్థూలవపుర్వారి పీతం యద్ భోజనస్య చ.
 జలాదిచానా పీతాభ్యాం భుక్తమన్నం న పచ్యతే 220
- తస్మాదగ్ని విపృథ్యచ్యర్థం మాత్రయా సలిలం ముహుః.
 జాతరాగ్న ప్రదీప్తే చ యో న భుక్తేన కార్యతః 221
- క్షీయతే జాతరాగ్నిశ్చ యథానామతి పావకం.
 జతరస్య ద్విభాగ చ పూర్యమన్నేన చాంఛనా 222
- తృతీయభాగం సంపూర్య చతుర్థం పరిశిష్యతే.
 వాతాదీనాం ప్రచారార్థ మిశ్యం భోజనమాచరేత్ 223
- వర్షభోగరగ్న-వారే చ పితృపీండప్రదే దినే.
 వ్యతీచితేధ్వరే చైవ వర్షయేద్దాత్రి భోజనమ్ 224
- ఉపోష్యాదిధవా రాత్రౌ చానేనోపి విశేషతః.
 ద్విధా భుక్తం న కుర్యాచ్చ చతుర్థశ్యప్తమీషు చ 225
- ద్వివారం భోజనం పక్ష్యం ద్విజాతనాం బలం హితమ్.
 స్త్రీభాః పృథ్వాశక్తానాం భవేదన్నం యథాసుఖమ్ 226
- అరోగ్యమేక భుక్తేన బల్యం వృష్యం ద్విభోజనమ్.
 త్రివార భుక్త్యా రోగాస్సుమృత్యుజ్జీతా రోగ్యరూపతః 227
- అసాక్షిజైక వస్త్రేణ న తిష్ఠంశ్చ న నిద్రితః.
 228

- అతిమాత్రం న భోక్తవ్య మామదోష ప్రదాయకమ్. 229
 అమితక్రీత గణికానం కీర్ణగణకాశనమ్.
 అవ్యధుగ్ధవిష్టంభి శీతలాశుచి రూక్షకమ్. 230
 విదాహిగురుశుష్కాన్న ప్లావితం చ పురాతనమ్.
 విహగోచ్చిష్ట గోమూత మార్జారాది విదూషితమ్. 231
 ఉదక్త్యా స్పృష్టసంకిష్ట భుక్త శేషాం ప్రేమాపితమ్.
 సీమంత సూతికాన్నాది పథ్యాయ పరివర్జయేత్. 232
 సమాన్నం విషమాన్నం యదధికాన్నం చ వర్జయేత్.
 శ్రోధశోకక్షుధాతాపయుక్తం పథ్యమపథ్యకమ్. 233
 మిత్రం భుక్తం తదన్నే తు సమన్నమితి కీర్తితమ్.
 అల్పం వా బహుభుక్తం యదకాలే విషమాశనమ్. 234
 భుక్త్యంతే భోజనం పథ్యశ్చాధికాన్నం తదుచ్యతే.
 యేతత్త్రయాన్నం నయతి మృత్యుం వా శీఘ్రమామయమ్. 235
 సదోషమతిమాత్రం వా గురు భుక్తం చ యత్క్షీణాత్.
 ప్రత్యేతే తదన్నం చ యథోక్తాదనుచానతః
అనుపాన విధిః || 236
 అనుచానం హితం క్షేయం దేహదార్ధ్యం మనోజ్ఞతామ్.
 వ్యాప్తిం తృప్తిం చ కురుతే భుక్తాన్నస్య విశేషతః. 237
 సంఘాతమపి తైశ్చిల్యం విక్లిప్తిం జరణం తథా.
 పీనపారః క్షతశ్వాసకాస జత్రూర్ధ్వ రోగహృత్. 238
 గీతాధ్యయన సంభాష్య స్వరసాదే చ తథ్వితమ్.
 షోధానుచానమన్నస్య సాత్త్వ్యం వీర్యఘ్నకం తతః. 239
 అనులోమం వై పరీత్యం శోధనీయం చ జ్యేష్ఠకమ్.
 సాత్త్వ్యం తు శీతలం వారి స్వాదురూష్టం ఘృతస్య చ. 240
 వీర్యఘ్నమజమాంసస్య భాదిరోదకమిష్యతే.
 అనులోమం పాకరస్య మాంసస్యాఘ్నకలావణే. 241
 రజ్జూత వికృతే శ్వాంతిం నయత్యోవానులో మతః.
 వై పరీత్యం తు తుష్టిస్సోస్యల్లవణాంభః ప్రక్షీర్తితమ్. 242
 వై పరీత్యేన యత్తస్య హితం తద్విపరీతకమ్.

- శోధనీయం తు భుక్తాన్నం మాంసవచ్చోఽథ యేదః
తేన శోధనమిత్యుక్తం జీర్ణకం తేన జీర్ణతే. 243
- మాంసం యతో జీర్ణకం తద్విభాతం భవనేశ్వరి
యవనోధూమ యోశ్శీత మనుచానం జలం హితమ్. 244
- విషమద్యదధిక్షౌద్ర పిష్టకేఘ కదుష్టకమ్
ముద్గతాకాది వికృతౌ తక్రమ స్ప్రస్తు కాఙ్గితమ్. 245
- కృతానాం పుష్టికృత్సద్యం పూలూనాం సోదకం మధు
పుష్టికృత్తయరోగే చ కోష్ఠమాంసరసా హితః. 246
- భాత్వగ్ని బలహీనేషు మద్యం మాంసే హితం బలమ్
రత్వస్యభాంగోగార్తి కేషజావశరసాతనైః. 247
- క్షేతానాం ఓయే బాలవృద్ధా నామమృతం పయః
వ్రాక్షిగల మేహోర్తాశ్చ క్షేయః క్షిన్నవిగ్రహః. 248
- అనుచానం చ విద్రాగ్యభాషణాని చ సద్గమమ్
భుక్త్యా సౌత్వా చ పీత్యా చ నాహనాగ్నౌత పాయసమ్. 249
- వ్యాయామయాన స్తవనకర్మాణి చరివృత్తయేత్
విషయైక్తం భక్ష్యభోజ్యై రహ్యచోహ్యైశ్చ వర్జయేత్. 250

విషయైక్తై దన లక్షణమ్

- విషయైక్తదనే చిహ్నం ప్రాప్యప్రప్రత్యోక్షితమ్
పాకశ్చిరేణ భవతి పక్వ పర్యుషితోపయః. 251
- కేక్రిగ్రోపమోష్ణా స్యాద్గంధవర్ణ వివర్జితః
క్షిన్నశ్చ చంద్రికాయుక్తో మూర్ఛాఙ్గాన ప్రసేకడః. 252
- శ్యావకృత్తగుహ్నిర్ధ్వ రాజీనీమంతభాజ్ఞ చ
శేనబుద్బుద తంతూని వ్యజ్జనాని భవంతి చ. 953
- రాగమాడ బమాంసాని విచిన్నవిరసాని చ
కృష్ణా రాజీ మాంసరసేరూడా ఓరే మహేశ్వరి. 254
- శ్యావా దధ్యుపితా పీతా తక్రే నీరనిభా ఘృతే
కఠోతాభస్టు సూపే స్యాత్కృష్ణా రాజీ తుషాదకే. 255

- కాలి మద్యే చ సలితమాదా తైతే ప్రశస్యతే
 పూరిద్వర్గా భవేత్తైదే త్వామం పశ్యం భవేత్ఫలమ్. 256
- పశ్యం తు కుభితం వాపి సవద్భవతి తైరవి!
 తద్ద్రాగే స్థూనతాం యాత్ని శుష్కాగే చ వివర్ణ తామ్. 257
- మృదూని యాంతి కాశిన్యం కశినాని చ మార్దవమ్
 విమాన్మమగ్నా నిక్షిప్తం చైకావర్తం స్ఫుటత్యతి. 258
- ఘూమార్చిషీ మయూరస్య కంఠాభా వృగ్రగంధవాన్
 గతార్చిర్వా భవేదగ్నిర్నిర్జీవా ప్రాశ్య మక్షికాః. 259
- భక్షణాదేవ కాశశ్చ వైఖర్యం యాత్ని తత్క్షణాత్
 శారికాశ్శుకదామ్యాహః కుర్వంత్యుత్క్రేమచ్ఛుక్తేః. 260
- హంస స్థాలిత్యమాహోతి క్రౌఞ్చస్య స్యాన్మదోదయః
 జవజ్జవస్య చ గ్లానిశ్యోరాక్షోర్విరాగితా. 261
- ప్రాణాంస్యజంతి పరమృద్ధయచక్రకపోతకాః
 ఉద్విగ్నతాం బిడాలాశ్వయాత్ని ముజ్జతి వానరాః. 262
- కపోతాశ్శుక సారజ్జాశ్శారికా భీషికాః ఋనూత్
 మత్రా మయూరా సృత్యంతి విమాన్మస్య విలోకనాత్. 263
- యేతేషాం హృష్టివాతేన భవేదన్నాది నిర్విషమ్
విరూధాన్మస్వరూపమ్, తద్వర్జనోపదేశశ్చ 264
- విరూధాన్మం న భంజిత తతాన్యద్ధర విహేషమ్.
 విషం ఔద్రం విరూధైశ్చ మాపక్షీరైరనూపజమ్ 265
- మాంసం విహేషమపం సద్యః ప్రాణానపహేత్క్షణాత్.
 గుడేన పయసా వాపి ఘూలకైర్మర్మస్యభక్షణమ్ 266
- తస్మిన్సంలిచిమా వర్జ్యః క్షీరేణామ్లం ఫలం సహ.
 సర్వం శాకం కుటుద్ధం చ కోద్రవో వరకస్తథా 267
- వేల్లో మకుష్టకక్రైతే వివర్జ్యాః పయసాసహ.
 గుడములకమృగైశ్చ వర్జ్యం హరితకం సహ 268
- శ్యావిథా కోలమాంసం చ దధ్యా పృషదకుక్కురౌ.

- వీక్షే నావ్యపిశితం మూలకైర్మాషసూచకమ్
 అవిమాంసం చ కౌసుంతైర్విసైస్సహ విరూఢకమ్. 269
 మధ్యాశ్యమాషమాపైశ్వ దధాన్ సిద్ధగుడన చ
 లకుచం వర్జయేత్త త దధి తాలఫలై స్సహ. 270
 రంభాష్యఫలం వర్జ్యం గుడయేద్ర కణోషణైః
 కాశమాచీ విషసమా సురయా సహ పాయసమ్. 271
 కృసరాన్నం ఘృతయేద్రం వసాతైజలాని చ
 ద్విశక్త్రీశో వా దైకత్ర సమభాగగతాని చేత్. 272
 అన్యోన్యం విషకుల్యాని తిలకలై రూపాదకీ
 వారుణ్యా బక కుల్యాపౌ వర్జ్యా కాలవసా కృతా. 273
 బలాకా ను హరేత్ప్రాణాన్ లావతి త్త్వి నోధికాః
 కపిజ్జలశ్వ ప్రతాపచ్య యేరణ్డేం ధనపాదితాః. 274
 యేరంజే తైల సంభృష్టాస్సద్యః ప్రాణాహరంతి తే
 హరిద్రాగ్నా విషక్వం చేత్ప్రేతం హరిద్రశూలకే. 275
 హరితమాంసం ప్రాణఘ్నం సవిమాణి వివర్జయేత్
 కృమికేళ తృణైర్యక్తం పునరుష్ఠీకృతం త్యజేత్. 276
 అమృష్టావరశాకాని నింద్యైక రససేరసమ్
 శుక్తామ మూలకదధియేరకీలాట కూర్పికాః. 277
 గోవరాహావిమహిషమత్స్యాం శ్వ పరివర్జయేత్
 పూతిశుష్క కృశవ్యాధి విషవార్యాది భిర్జతమ్. 278
 శాలాక చిసనిమ్బానవిష్టమాష విరూఢకమ్
 ఘాతీతం యవకాం శుష్కశాకాని చ వివర్జయేత్. 279
 అత్యంతకటు తిక్తామృ కమాయ లవణాన్నిరతమ్
 అజ్ఞాతవోషజననం కుత్యం శాస్త్రవిగర్హితమ్. 280
 అసంస్కృతమదేవార్హం స్పృష్టం చ పశురోమభిః
 హస్తదత్తం లేహ్యాపేయపాయసం లవణం ఘృతమ్. 281
 తైలం చ సమశాకాని వ్యజ్ఞనాని చ వర్జయేత్
 ప్రేణం చైకశఘం చాప్తం మాంసం వన్మాలికం త్యజేత్. 282
 అకాలజాని పుష్పాణి ప్రరూఢాని ఫలాని చ
 సంధివ్యవత్సా సంపూర్ణదశాచయోశ్చగో మయః. 283

బోజనే వర్ణ్యః ప్రకారః

- స ప్రాతరేవ భుజ్జిత సాయం సంధ్యార్థ రాత్రికే 284
అంశకారాత పశ్యేత్సామ్యోమ పాదములకే.
శయ్యాయాం ద్వారి మార్గేషు కోణే ధూసరిస్థలే 285
స భుజ్జిత క్రియాదుప్తే భిన్నే భావాది మూషి తే.
భిన్నే వాత్రేవ్యభోక్త్యే చ ప్రాత్రభోజన గర్హితే 286
ఉన్నమ్య తర్జనీం రాజదేవతా గురుసన్నిధౌ.
అన్యచేతా స భుంజిత స శీఘ్రం స చిరేణ చ 287
బుభుక్షిత్తోంబు స పిబేత్పిపా సుర్మాశేపం భజేత్.
గుల్మే భవేత్పిపాసార్తో బుభుక్షుశ్వ భగందరీ 288
పశుపద్వామహస్తేన తోయమంజరినా స చ.
పరహస్తేన వా పీతశేపం చ లవణోదకమ్

బోజనానంతర కర్తవ్యమ్

- ఏవం భుక్త్వా తతః కుర్యాదమృతస్య పిశానకమ్. 289
ఉద్ధాయాసన మాస్థాయ మౌలయేదాననం కరమ్.
సుభోష్ణవారిణా శశ్వదండూషం పీచయన్మృశమ్. 290
దంతశోధనతః కార్యం దంతసంధి విశోధనమ్.
ప్రాతరేవ బుభుక్షూణాం దంతశోధనముచ్యతే. 291
ప్రాతర్భుక్త్వా చ కర్తవ్యం బుభుక్షూణాం విధానతః
తతో విగ్రహదాచమ్య మృద్వాసన ముపేయివాన్. 292
ఆలోల హృష్టచేతాశ్వ సంస్మరన్స్వేష్ట దేవతామ్
ప్రాణాదీనాం చ వాయునాం ధాతునాం పుష్టికృత్సదా. 293
తవాన్నామృతమేవాస్మ బలమారోగ్య ముజ్జ్వలమ్
పీతాభితోయో వాతాపి భక్షితః స్వాదితం మయా. 294
పీతం సంజరయేత్సర్వం లోహముద్రా పతిర్బునిః
బడగ్నిం దినాధీశం నానత్యా సప్తజిహ్వకమ్. 295
గుంభకర్ణం శనిం స్మృత్వా శీఘ్రమూహరజ్జకృత్
అనేనైవ తు మంత్రిణ స్వనాభిం పాణినా స్మృతేత్. 296

- భుక్తోత్తరోద్భవకథం భూమేన శమయేత్ప్రియే
అథవా కలుకైః సిక్తైః కషాయైర్వా మనోహరైః. 297
- తతశ్చస్త్రిత తాంబూలో మందం శతపదం చ రేఘ
వామే చ దక్షిణే పార్శ్వే మధ్యే తు కమళేః స్ఫురత్. 298
- ద్వాత్రింశత్సంచవింశచ్ఛ మాత్రాస్యాద్వాదశ ప్రమాత్
శయితాపి చ నో కుర్యా ద్వాప్యయామం చాసనం సుఖమ్. 299
- భుక్త్వా దినోత్తరం భూమి స్వానుకూలం సమాచరేత్
భుక్తోప విష్ట ఘృలస్యాస్తిష్ఠంస్తు బలవాన్ భవేత్. 300
- సంచరన్సుఖ మాయుష్యం స్వంపాధావన్ముతం ప్రతేత్
భుక్త్వా త పాగ్నియానాంబు త్థావనం చ పరిత్యజేత్. 301
- స్వర్ణం శబ్దం రసం గంధం రూపం చానుభవేత్సుఖమ్
తేనాన్నం జర్యతే షీఘ్ర మార్ధత్యం కర్మ నాచరేత్. 302

అన్యే స్వస్థహితా రర్హ్య ఆచారాః

- కథా భక్తోత్తరాః పుణ్యాశ్రమణ్యం పుణ్య పరాయణైః
పరోపకార నిరతైరాస్తిక్తైః సిద్ధిమానభైః. 303
- రాగాదిరహితైః శ్వాంతైర్వేద శాస్త్రార్థ వేదిభిః
స్వజనైః సహితో నిత్యం లోకయాత్రాను సారిభిః. 304
- క్షణం తదితరైస్తాన్తరం న వదేన్న వసేత్త్వచిత్
న సిద్ధివ ద్విషే త్కించిన్న దద్యాన్న సమాచరేత్. 305
- వేగాన్నిరూఢ్యాత్తానైవ బలాన్నోదీరయేత్సదా
సతి వేగే నాన్యకారీ సాధ్యరోగాననాశయన్. 306
- విహికాముష్మిక సుఖం వినా ధర్మం న లభ్యతే
సర్వేషాం ప్రాణినాం సర్వం కార్యం సుఖనిమిత్తమ్. 307
- భవేద్ధర్మరత ప్రస్థా ముఖ్యాన్తీ సతతం వరః
పూజ్యైః సదభిస్సహాసీత న వరైర్ద్రుష్ట కర్మభిః. 308
- కాయేన మనసా వాచా న కుర్యాత్సంలేకకమ్
అగమ్యాగమనం శ్చైయం హింసాతాడన భూతనమ్. 309

- పాణిపద్మచ్యాం దృశా శ్రీకామన్యేహం చ విలోకనమ్
శ్రుతిం పాపకథానాం చ వృత్తాదీనాం చ భంజనమ్. 810
- ఆదా (ధా) నం సర్వకాలే చ సమాదా (ధా) నం చ సర్వతః
త్రోహచింతాం పాపచింతాం పరద్రవ్యాభిలాషితామ్. 811
- శాస్త్రదృష్టే నై పరీత్యం మహావాక్యావ్యథాకృతిమ్
నా స్తిక్యచింతామజ్ఞానమసతామాదరం తథా. 812
- అసంబద్ధప్రలాపం చ పారూప్యమనృతం తథా
నిష్ఠురోక్తిం చ వైశుప్యమర్థోద్ధృటనకం తథా. 813
- విరోధశోక జనసమహితం బహుభాషణమ్
సంత్యజేత్సతతం విద్వాన్ జేవి! త్రిపురభైరవి! 814
- శోకదారిద్ర్య రోగార్తాం తోషయేచ్ఛ యదాబలమ్
బ్రహ్మది కీటపర్యంతం పశ్యేదాత్మ వచీశ్వరి. 815
- మానయేదేవతావి ప్రణామగర్భస్థ భూమిపాన్
గురునభ్యాగతాంబంధూన తిథిం వ్రతినో యతీన్. 816
- యాచకాన్నాచమన్యేత నాక్షిపేత్తాం కదాచన
అహితార్థపరే శత్రూవుషకార పరస్పదా. 817
- సుఖే దుఃఖే నైకమనాశ్రుత త్యాగాది హేతుకే
రూపాభరణ వస్త్రాద్యై శలే చేష్ట్యాం న కారయేత్. 818
- ప్రాప్తకాలే హితం స్వల్పం సత్యం మృదు మనోరమమ్
సదాచారః కృపాటుశ్చ స్థితాస్యః పూర్వభాషకః 819
- న సర్వ త్రాపి విశ్వస్తో న చ సర్వత్ర కంకితః
నైక యేవ సుఖార్థీ స్వాత్మి-ంచచ్ఛల్యం న కారయేత్. 820
- స్వయం పరాహితో న సాత్త్విభోర్ని సేహతామసి
అపమానం న ప్రకాశ్యం స్వకృతం ధర్మవిశ్వరి. 821
- పరారాధనదక్షిణై యస్య చిత్తం యథా భవేత్
తేజైవ తమనుభూయాత్ తస్య సంతోషహేతవే. 822
- ధర్మాగ్రకామహీనం చ కర్మ నైవ భజేత్సదా
తథా పరస్పరేజైవ విరోధం న సమాచరేత్. 823

- లాలసం పీడనం నిత్యమింద్రియాణాం న చాచరేత్
 దుష్కర్మేషు సామాన్యం కర్మ నిత్యం సమాచరేత్. 324
- అధీర్షవఖింశుద్ధహస్త పాదేంద్రియస్పదా
 సిగ్ధగోళేశ్వ శ్రువర్ణ స్పృశాభాగ్యమనుద్ధతా. 325
- గుణేష స్నాననిరతశ్చ తో పానట సమన్వితః
 యుగప్రమాణ మాపశ్యంభార యేదత్త భూపణమ్. 326
- దివ్యాపదం విషహరం సిద్ధమంత్ర సుయంత్రకమ్
 రాత్రావత్యంతికే కాశ్యే నైకో గచ్ఛన్న దండభృత్. 327
- న వేష్టితశిరా నైవ తమిషే శంకితస్థలే
 మహాచ్ఛిష్టా శుచిస్నాన శర్కరా బలిభూమయః. 328
- లోష్ట భస్మ ధ్వజాశస్త్ర చైత్యార్చ్య వనితాశ్రితాః
 ధాయా నాక్రమణీయా స్యాన్న వోర్భాస్యం తటిసిం తరేత్. 329
- ఉరసా స్యందనగజశిఖికానామహీ రూపాన్
 నాగోపేన్న చ వహ్నిం చ దుష్టసత్వాంఘ్రి వ్రజేత్. 330
- క్షుతం విజంబహాస్యం చ న కుర్యాద్వి వృతాననః
 న పీడయేదత ప్రాణరంధ్రం విభేదభూమిమకారణమ్. 331
- అజ్ఞాని న విచేష్టేత విపరీతాని భైరవి!
 నోర్ధ్వ జానుశ్చిరం తిక్తేత్తథా నోత్కటకాననః. 332
- శ్రమో వా యుడి వాక్యాయమనసాం చ ప్రజాయతే
 తస్మాత్పూర్వం త్యక్తేత్కర్మ వృత్తచ్ఛాయాం త్యజేన్నితి. 333
- దివా కపిత్థ చ్ఛాయాయాం రాత్రౌ బోధిమ్రమస్య చ
 దివానిశం విభీతస్య ధాయాం చ పరివర్ణయేత్. 334
- చైత్యాంతశ్వర్వరం దేవభవనం చ చతుష్పథమ్
 నక్తం న సేవేత దివా వధ్యసూర్య గృహాటవీమ్. 335
- పితృభూమిం చందరశ్చక్రం న సంపశ్యేత్కదాచన
 సూక్ష్మమప్రియసూదీప్తమమేధ్యం న విలోకయేత్. 336
- న ధార్యశివరసా భాగో విక్రేయం నానవం క్వచిత్
 తథా రసాంశ్వ పురుషవాతవాత్సా పురోనిలాన్. 337

- రజోహిమాత వాన్వాదం మహద్భిశ్చ వివర్ణయేత్ 338
మైథునక్షవ యూధార కాననిదాన్మ పానకమ్.
- వత్సాక్షి న చ సేవేత దంష్ట్రాహివ్యాల శ్రుజ్జిణామ్ 339
తటద్భాసానీచ దుష్టనార్యరాజ ద్విమామసి.
- బాలాతి చ తురాణం చ స్త్రీణాం సేవాం వివర్ణయేత్ 347
నిదాధ్యయన సంభోగభోజనాని న సంభయోః.
- సభోజ్ఞాప్యై శబ్దవాద్యం కేశానాం దూపనం కర్తైః 341
పూజ్యాంబుగ్న్యంతరాయానం పవనూనం చ వర్ణయేత్.
- స్త్రీసు వైరస్యవిశ్వాసస్వాతంత్ర్యాధిక సక్తతామ్ 342
వ్యసనేషు చ సర్వేషు వర్ణయేదతిసక్తతామ్.
- దైవాగ్ని గురూరాజానామనృతాత్రియ కోపనమ్ 343
లీలాలాప విరోధస్త్రీ భావణం శయనాంతరమ్.
- వాణిజ్యద్వయవాదాని హాసోద్బిష్టా శుచిత్వమ్ 344
ఆకంకనం చ శవభం సదా వాసం వివర్ణయేత్.
- స్నాయాన్మ నగ్నః కర్మాణి నిష్ఫలాని న చాచరేత్ 345
న భోగయేచ్ఛ చూలుం చ నార్థాంఘ్రియుగలస్యసేత్.
- సక్లేశో నాన్వయేద్విత్తం మర్మసప్తదశైవ కస్యచిత్ 346
దేవాగ్నిగురువృద్ధానాం పూజ్యానాం యోషితామసి.
- వేదశాస్త్ర కుమారీణాం వామమార్గామసారిణామ్ 347
ఊనాతిరిక్త దేహానాం విద్యాహీన కురుపిణామ్.
- దరిద్రాణాం చ హీనానాం నిందాం కుర్యాత్కదాపి న 348
న స్త్రీపరయతో స్నేయాశృంభమాణాం సమానతామ్.
- నర్కామన్యయుతాం హీణాం ప్రవంతీం చ రజస్వలామ్ 349
యదృచ్ఛయా సమాసీనాం న పశ్యేత్తుద్వతీం స్త్రీయమ్.
- న కంఠాయేదద్విహస్తాభ్యాం మూర్ధానం నిజమీశ్వరి 350
స్వకం జన్మర్మలగ్నం చ గృహద్భిదం భవం నయః.
- జన్మంఃమంత్రం న కథయేచ్ఛ తాన్వయభవస్య చ 351
వయోవాగ్వేషబుద్ధీనాం కర్మణాం సహృదీం త్రియే.
- శంకాకాటిల్వరహితాం శుభాం వృత్తిం సమాదరేత్ 352
వృధాన్యజేతై రోగిభిశ్చ స్నేజైః పాతకిభిస్సహ.

- న విదైర్ష్య వసేదంధైర్ష్య జీవేత్తా త్తకర్మణా
విబుకూదకర్మణా నావీ హీనవృత్త్యా ద్విజస్సదా. 353
- ఆయురారోగ్యవిత్తేషు యావవేష్యశ్చిరం స్మరేత్
అనై ద్యే వ్యాధిబహులే దుర్బలే జనవర్జితే. 354
- ఆధర్మలోకే ద్విరపి వనే నాయకవర్జితే
బహునాథేబలానాథే బాలనాథే హ్యదాత్మకే. 355
- ఉపదృతే దేవవిప్రబంధుభిశ్చ వివర్జితే
ఋణదాత్మవిహీనే చ విద్యాధనవివర్జితే. 356
- ప్రియసంసూహరహితే దేశేస్థిష్ఠ వసేద్దినమ్
స్వయం స కుర్యాత్సుష్మస్థితౌర చందన ఘర్షణమ్. 357
- సాదాభ్యంగోద్వర్తనాని కేశకుంఠిం చ సాదయోః
తౌలనం చ స్వయం కూర్యాత్సుష్మప్రతౌలనం తథా. 358
- శౌచం వవమలద్వారశోధనం దానభోజనమ్
అవరోధం కోశగృహం గచ్ఛేత్తిష్టేచ్ఛిరం వ చ. 359
- అల్పలాభే తుష్టచేతా బహులాభేపి నోద్ధతః
రాజాగ్నిస్త్రీగురుణాం చ హ్యిత్యాపన్నాతిమారతామ్. 360
- వర్జయేద్భుజగక్రీడాం లీలయా విషభక్షణమ్
ఆతపం పృష్ఠభాగేన స్వలోకాకాశపు ఆర్చయేత్. 361
- నేర్ష్యాలుః పరవృద్ధా చ సంయోగీ బంధుభిస్సహ
ఉదగ్రస్మృతి మాన్వాగ్నీ బలీ ప్రామాంశ్చ బుద్ధిమాన్. 362
- అరిషడ్వర్గరహితో వృద్ధసేవాపరాయణః
పితృపిండప్రదాతా స్యాత్తృపాలుర్యాగహోమకృత్. 363
- కృద్ధాసునేతా భీతానామాశ్వాసీ శాంతలోచనః
విమృశ్యకారీ దక్షశ్చ క్షమీ దాక్షిణ్య తత్సరః 364
- కులవిద్యా తైర్యశౌర్య శిల్ప విజ్ఞాన తత్సరః
ఇంద్రియా ద్విరదాంరూంధే తీక్షణాసుకుశేన చ. 365
- ప్రేరకం చేంద్రియాణాం యత్తన్నిరూంధ్యాస్తనస్సదా
తస్మింబద్ధే తు బద్ధాని భవంత్యేచేంద్రియాః చ, 366

- సేవేత కాలే విషయాన్న భజేత్తదధీనతామ్ 367
 ఇచ్ఛేద్భియం చ మరణం విద్యాజ్ఞానార్జనం తథా.
 ప్రియవాక్యేన లోకానాం చిత్తమాన్లదయేత్సుధేః 368
 విశ్రాంతితార్థోఽస్య సృదుగ్ర వాక్త్యజ్యతే భయాత్.
 ఆత్మనోఽప్యహితే యాతే పరేషాం హితభాగ్భవేత్ 369
 ధర్మం సర్వప్రియం తథ్యం హితమర్థం వచో వదేత్.
 అశ్రావ్యముగ్రమసహమ ప్రత్యక్షం న తద్వదేత్ 370
 నారీం భృత్యం సుతం ప్రీతిదానైర్లుభ్య చ దానతః.
 అన్యద్వాక్ష్మిణ్యయోగేన మూర్ఖాశ్చందామ భాషణాత్ 371
 ప్రణత్యా స్తభృహదయాన్విద్వాంసం సత్యభాషణాత్.
 విద్యావయోబంధు విత్తయుక్తాః పూజ్యా యథాక్రమమ్ 372
 న కుర్యాత్స్పృహయా వైరం మహద్భిశ్చ ప్రధానక్తేః.
 సుఖే సుఖాధికాం దృష్ట్వా దుఃఖే దుఃఖాధికాం స్తథా 373
 అహితాభ్యామివ భాభ్యాం న వద్యాదాత్మ జీవితమ్.
 ధర్మజ్ఞాం దుఃఖసంభార్యాన్ బంధూశ్చ సుహృద్వ్యప్రియాన్ 374
 దానానకుపితాం కుర్యాత్తేషాం దోషాన్న చ స్మరేత్.
 పురస్కరం న కంఠాయేత్తాలినీయే పదే న చ 375
 పాదం పదేన నాక్రమ్య జహుయాన్నాశుచిస్సదా.
 అసర్పిషం హవ్యవాహం నైకశయ్యస్త్రిపురీ సహ 376
 పరాసస గృహారామ శయ్యానానాం శుకం త్యజేత్.
 కోయం కాలః కశ్చ దేశః సహాయః కో వ్యయాగమా 377
 కోన్యహం కా చ మే శక్తిరితి చింత్యం త్విదే త్విదే.
 సదాచార ప్రవృత్తానాం మహతాం శీలవర్తనమ్ 378
 సమాచరేత్సర్వీతైవ శిష్టాస్తావచార్యకా నృణామ్.
 దాసీ కృపార్ద్రా చిత్తశ్చ వాగ్యతః కామవిగ్రహః 379
 పరాకార్యోద్యతో నిత్యం భవేన్నుక్తి పరాయణః.
 తినాని మే కిం సుకృతైః దుష్కృతైర్వా ప్రయాంతి కిమ్ 380
 దివా నక్తమితి చాత్వా న భవేత్స భు దుఃఖభాక్.

ఏవం సంక్షేపతః ప్రోక్షమాచరన్యో భవేన్నరః
కేర్యా రోగ్యసానాయాంపి ముక్తిమంతే చ గచ్ఛతి. 381

రాత్రిచర్యా

ఏవమశేషం దినసంక్షేపయేచ్ఛ పితృషసూమ్
ప్రణమ్యాభ్యాంజలిం దత్వా కత్యే వాస్తమితే రవౌ. 382

గాయత్రీం చ జపేచ్ఛైవ వహ్నిచ్యోపాసనమాచరేత్
గురుం ప్రణమ్య విప్రాంశ్చ తైః కృతాశస్తతః పరమ్. 383

భజేన్నీరాజనం దీపం దివ్యాంభసురపార్వయోః
కృత్వా పిష్టమయం దీపరాజనం ఘృతపూరితమ్. 384

అచ్చనర్తియశం స్థాల్యాం పుష్పదూర్వాతిలానపి
సురసాం సహదేవీం చ విష్ణుకాంతాం చ స్తవమ్. 385

స్థావయిత్వోద్దీపయేత్ దినం సీరాజనం ప్రియే
సశంఖఘోషం కాంతాభిర్జయ శబ్దపురస్సరమ్. 386

సువాసినీభిస్సత్త్రికః కృతసీరాజనక్రమః
ఈతయస్సలా రోగాః శామ్యంతు దురితాని చ. 387

దుర్దుష్టి దోషాశ్శేయాంసి చారోగ్యాయాంపి సంత తే
ఏవం సముచ్చరంతీభిర్బ్రాహ్మణైశ్చ శుభం కృతమ్. 388

ఘృతాక్షవర్తిసాంద్రశ్చ, దీప్తే కాగ్రో వినిశ్చలః
త్రదక్షిణార్చి రూచిరస్తవహృత్ కదీప్తిమాన్. 389

వైడూర్యాభ్రమయో దీప్తాక్షయో మంగల్యదః పరమ్
నిష్పత్తరనియా (?) యక్షే దీప్తిమాననలోయది. 390

ప్రదక్షిణార్చిర్వేద్యాం చ సస్యేశ్చర్యమఖండితమ్
యథోక్త లక్షణాద్ధీనాం దీపహోమాగ్నయో యది. 391

లక్ష్మ్యై రదశుభం జేయం శలభానిల నాశితమ్
సంగీత శాస్త్రచతురై స్సర్వశాస్త్ర విశారదైః. 392

ధర్మజ్ఞోగీ భిద్దుక్తః పురాణార్థ ప్రవర్తకః
ఏవం షడ్ఘాడికా సత్వాన్నీయాత్ప్రజాలితాంఘ్రికః. 393

రాత్రిబోజననియమాః

- ప్రాతర్భుక్తిరశర్వా చేదాత్రిభుక్తిం వివర్జయేత్ 394
 రాత్రిభుక్తిరశర్వా చేద్దివాభుక్తిం వివర్జయేత్
 అక్కిదయే తు హృదయం బుభ్యతే కమలం యథా 395
 తస్మాత్సోతాంసి సర్వాః వివృతాని భవంతి చ.
 ఇంద్రియాణాం వికాసాచ్చ వ్యాయామాచ్చ విశేషతః 396
 చిత్తవిక్షేపతో యాంతి భాతవః క్షేపీనతామ్.
 తస్మాన్నిశి కృతా భుక్తిరధికాపి హి పచ్యతే 397
 దివాభుక్తిదాహే తు పిత్తకోపః ప్రజాయతే.
 తస్మాత్సయో హితం రాతౌ నాన్యచ్ఛుంజత పిత్తకృత్ 398
 రవావస్తయతే తేజో వికతి జ్వలనం నితీ.
 ప్రకాశం తేగ్నయస్సర్వే జాతరశ్చ విశేషతః 399
 తస్మాద్రాతౌ హి భుంజత స కుర్యాత్తం నిరింధనమ్.
 స లంఘయేన్నాడికాం చ దశమీం రాత్రిభోజనే 400
 అష్టనాడ్య తతే చైవ నిశి భోజనముత్తమమ్.
 దివా ద్యాదశనాడ్యాస్తు పూర్వం భుక్తిం న చాచరేత్ 401
 నాతిక్రమేత ఘటికాం షోడశీం చావ్వహం బ్రయే.
 నిస్తాలితై స్సమరిచై స్సేహ పక్షై వ్విక్తి తైర్నితైః 402
 వ్యంజనై శ్చోషయం జత క్షీరాన్నం మధు సితాయుతమ్.
 క్షీరప్రాయా నిశాభుక్తి రంభామపవనైః శలైః 403
 హితం భుక్త్వాః ఘృతరం హస్తాశ్చ క్షౌలయేన్నరః.
 ఆచమ్య విధివత్తుష్టచేతా భూత్వా సుఖాసనః 404
 ముహూర్త మాత్రేతే తే తు కుర్యాత్తాంబూల చర్వణమ్.
 సకర్పూరం చ సూక్ష్మోచ్చవస్త్రేశ్చ పరశోధితః
 యక్షిగర్ద మలిప్తాంగస్సు గంధి కుసుమోజ్జ్వలః.

కామసేవాప్రకారః

- స్నాతాం శుద్ధాంబరధ రామంగరాగ విశేషితామ్ 406
 సుగంధిం పుష్పసురభిం తాంబూలాపూరి తాననామ్.

- హృష్టం శుద్ధాస్వయాం కాంతాం యువతీం చుతురాం రతే
సంగచ్ఛేత ప్రయాం హృష్టే విసభం కామలోలుపః. 407
- ప్రియవాక్యైస్తదుచి తైస్తాం చ సంతోషయేద్యువా
ఋజ్వంగో ముక్తమూతాది రక్తోఞ్ఞో నన్యచింతనః. 408
- అశ్వాతాం మలినామూర్తాం మలినాంబరభారీణామ్
ఉదక్యాం చేటికాం శృద్ధామప్రియాం మర్మభేదినీమ్. 409
- వయోతీతాం శృణాం స్థూలాం పింగాక్షీం మధుపింగాలామ్
అతికృష్ణాం చ విధవాం కన్యకాం వ్రతచారిణీమ్. 410
- తపస్వినీం శరూపాం చ దుర్గంధామకుచిం శకామ్
పరస్త్రియం పైవ్విణీం చ దాక్షిణ్యాం చ స్వగోత్రజామ్. 411
- వర్ణాధికాం గురూభ్రాతృ మాతులానీ స్వస్థుతామ్
మిత్రబంధుస్థూల కానాం వృషాదీనాం చ యోషితః. 412
- వర్జయేత్సర్వ శయనామనుత్తానా మహోముఖమ్
అనుజాం పుత్రకామీయో న గచ్ఛేత్కామినీం ప్రియే 413
- అశుయోనావయోనా చ న కుర్యాచ్ఛక్త మోచసమ్
ఉద్యానేః కిలి రమ్యే గిరా పయసి చాధ్వరే. 414
- చతుష్పథే చ చైత్యే చ పితృభూమౌ వదీతతే
దేవద్విజ గురూత్మోఽభోగేషు పరివర్జయేత్. 415
- అహిం సంధ్యాసు బన్ధుర్వే వ్యతీతాతే చ సంక్రమే
పర్వస్వప్నోష్ట్ర సంకలాం వృష్యభేషజ వర్జితః. 416
- శూధార్తశాన్తి భుక్తశ్చ శ్రాంతస్తుష్టాయతోఽరః
అతిబాలోతి వృద్ధశ్చ న పమేత వధూం ప్రియే ! 417
- అత్యుగ్రా ప్రాణసంహర్త్రీ విధవా రోమృత్యుదా
పరాంగనా హాదేదాయై హేకాముష్మికం ఫలమ్. 418
- దుఃఖించాఢోగ తిర్వాచ్యుదక్యా దృగ్వినాశనమ్
పుణాయమ్యక్షయం కుర్యాదతిసారం చ దుస్తరమ్. 416
- బలవాం వృష్యభైషజ్యం శత్రుయిత్యామ వాసరమ్
సోమంతే శిశిరే వైవ స్త్రియం గచ్ఛేన్నరస్సదా. 420

- త్రివాసరాద్యసంతే చ శరది స్వాచ్చ పక్షతః 412
 గ్రీష్మే వర్షాసు సేవేత నాభి క్తం చ కదాచన.
 పతనాభిముఖం శు కం న రూంధ్యానుఖికా శ్చయా 422
 పూర్వం యోడసవర్షాచ్చ పరం సప్తతివత్సరాత్.
 ప్రీయం న గచ్ఛేద్భలవానపిరోగయతోవ్యథా 423
 అపూర్వధాతుర్భలస్తుయది గచ్ఛేప్రీయం వ్రీయే.
 వ్యధ్యంతి ధాతువో ఘర్మాత్తటాకోల్పజలో యథా 424
 క్రిమిదప్తం జర్జరితం కాష్ఠం శుష్కం చ రూక్షితమ్.
 స్పృష్టమాత్రాద్విశీర్ణస్వాద్రత్యా వృద్ధస్తథా భవేత్ 425
 శుక్రంజివో పసన్వోచ్చ స్త్యవస్స సారాత్పు సారకమ్.
 తస్మింసురక్షీ తే జేహే దాధర్యం స్వాత్సితతం తథా 426
 రతాంతే సేవనీయాని శ్రమచ్ఛిత్తయే నరైః,
 స్నానం విలేపనం తాలవృంతం శీతం జలం యః
 మద్యం మాంసం తథాజ్యేతాన్నిమితం భక్ష్యం శర్కరాన్.
 రసాలాం మధురప్రాయరసాం నిద్రాం చ భైరవి

శయనీయ ప్రకారాః శయన విధిశ్చ

- ఖటువాం సురంజితాం తంతునిర్మితాయ తపట్టకైః. 428
 సంవీతాం మాలసంఘాత శయనీయ విరాజితామ్ 429
 స్వచ్ఛోత్తరచ్చదయుతా మువిధానయగోజ్జ్వలామ్.
 శయ్యామాసాద్య నిద్రాం చ భజేత్సృజేష్వప్న జేవణామ్ 430
 పూర్వస్యాం దక్షిణస్యాం వా దిశి సంస్థాపయేచ్ఛిరః
 మేధావీ పూర్వమూర్థా స్వాదాయమౌవ్య మరాటోదిశి 431
 మనస్తాపశ్చ వాయుగ్యాముదీచ్యాం మరణం భవేత్.
 ప్రవాసే పశ్చిమశిరా న కదాచిదుదక్ష్కిరాః 432
 మాంశపుష్పానరోద్భూతమృదుపక్ష వినిర్మితా.
 చర్మణా మృదునా బద్ధా సా శేష్టా మాంసమాలికా 433
 త్రిదోషశమనీ రాక్షాం మృద్వీ పౌళాగ్యవర్ధనీ.
 అబీజై శ్శాలగ్రీహాలై స్సుపక్వ ఫలకైః కృతా 434
 సాంద్రవస్త్రైః పిష్టయతైః శాలగ్రీహాలికా మతా.

- సర్వదోష ప్రశమనీ పృష్ఠా రక్తప్రదాయకా
మృద్వీ చ శీతలా లఘ్వీ హేమమార్య ప్రదాయినీ. 435
- బీజవర్ణం చ సహితం కార్పూరం గుణతాడితమ్
సవత్త్రం నీవయే త్తచ్చ ఖ్యాతా కార్పూరతూలికా. 436
- సోష్ణా వాతకఫఘ్నీ స్వాదుఃఖదోదః నేదిహమ్
కేసరైః పద్మజై ర్వాసీ నాగపుష్ప సముద్భవైః. 437
- సుగంధపుష్పజనితై ర్యద్యా కుంకుమ సంభవైః
చక్రితం పట్టవస్త్రీణా ఖ్యాతా కేసరతూలికా. 438
- చక్రమ్య పృష్ఠదా రాజ్యస్సుఖ సాగంధ్యదా శుభా
శల్లాకోశ్వల పద్మాకాం కంకేలిః కలిభవైః. 439
- కల్పితా పల్లవైస్తా మ ఖ్యాతా పల్లవతూలికా
శీతలా దాహవీ త్తఘ్నీ గ్లానివృద్ధిజర నాశినీ. 440
- పాటలీ మల్లికా జాతియుథే చంపక కే సరైః
కేతకీ కోమలవలైః శల్లానై ర్వా సుగంధభిః. 441
- అవృంతై రవ్య పుష్పై ర్వా రచితా పుష్పతూలికా
మూతా నిర్మలవస్త్రీణా పృష్ఠదా కామకేలిషు. 442
- క్లమశ్రమఘ్నీ తై ర్మం చ కామ జ్వరవిబర్ధనీ
సాంద్రశక్లాజినే పూర్ణా వాయూః తోయతూలికా. 443
- రక్తపీతైః ప్రశమనీ నిదాఘ్నీహ్ని సుఖ పదా
హేమంకే శిశిర ప్రావృత్ కారీకార్పూర తూలికా
వసంతే హంసతూలీ స్వాద్ గీష్మే మధ్యేహ్ని తోయజా
శాల్యలీ తూలికా గీష్మరాత్రౌ శరది సర్వదా. 445
- క్రీడాయాం పుష్పజా సీత్యా రథా పల్లవతూలికా
భూమిశయ్యానిలహరా పృష్ఠా బృహ్మణదాయినీ. 446
- జానుదఘ్నం చ మృదులం సమాస్తేర్ణ సువత్త్రకమ్
భక్తేత శయనం వాత శ్రమఘ్నం బలపుష్పదమ్. 447
- నిదాఘ్న ప్రదం పృష్ఠం తత్తద్దవ్య గుణావహమ్
అసహమ విశాలం దాహాయతాం క్షిమహాపితమ్. 448
- భగ్నం చ మలినాం శయ్యాం వాస్త్రతాం స భక్తేత్వచిత్
సంప్రేత విశాచే భ్యస్తామ మాతానమీశ్వరి! 449

వైదికాం సిద్ధిగమంతాశ్చ జపిత్యా గాఢదాన్మహాన్
భోతకుష, పదోగస్త్యంముచుకుందం చ మాధవమః 450

అస్తికం చ త్వఫలం చ హనూమంతం పదానవమ్
గరుడం నర్మకాం దేవం ధైరవంధైరవీం తథా. 451

దుర్గాం చ త్వంతాం వీరమఘోరం నరసింహకమ్
వీరభద్రం స్మరేనిత్యం హేడతైతాంపదానిశి 452

భూతప్రేత పితౄదాది వృశ్చికాది భయాపహన్
యక్షరాక్షస కూష్మాండ గ్రహజ్వర వినాశకాన్. 453

స్మృత్యా స్వప్యాత్సుఖం యస్మాన్నిద్రాల్పశ్చా ద్రిబోధితః

నిద్రా స్వరూపమ్

నిద్రా హి లోకే సృష్ట్యాదా ప్రకృతిశ్చాదిమాస్మృతా. 554

సామూలం తమబోదేవి! తమోరూపా చ సా భవేత్
సర్వప్రాణీశరీరేషు ప్రకృతి స్సాగ్రీధీయతే. 455

ప్రకృతిః పురుషం యాయాద్యదానిదేతి సా స్మృతా
సైవ సృష్టిం స్థితం నా శం సూచయత్య నవాపరమ్. 456

ప్రాతర్బ్రాహ్మీ సృజత్యేషా మధ్యాహ్నా వైష్ణవీజగత్
త్రాతి (రాత్రి) చాస్తమయే తాద్రీ పద సంహరతి క్రమాత్. 457

వతయా మోహితా దేవా భోధితాశ్చానయా సదా
తస్మాత్పాయేణ సానిద్రా మోహయేత్సర్వ జీవనః. 458

శ్రమాత్స్వకర్మ విరతేష్వింద్రియేష్వశరేషు చ
క్షేమాపూర్ణేభిర్వాచే నిద్రా ప్రాణిషు వర్తతే. 459

హంతే చిత్తే స్వవిషయాన్మృతే కర్మేంద్రియే యదా
క్షమాన్వితే తదా నిద్రా జాయతే ప్రాణినాం పఠి. 460

పర్వేంద్రియ క్రియాశూన్యే మనో విషయవర్జితే
పశ్యేద్బహువిధాం స్వపాక్ సర్వేంద్రియగుణానుగాన్. 461

నిద్రా సేవనేనియమాః

బలాబలం పుష్టికార్యే సుఖదుఃఖే చ పంచతా
వృష్యమజ్ఞానితా క్షానమాయుష్యం మోక్షం భవేత్. 462

- నిద్రాయాస్పర్శమేతచ్చ యుక్తాయుక్తవిషేషణాత్
యోషిద్వాహన గీతాధ్యమమధ్యాధ్యయకర్తసు. 468
- భారవ్యాయామయోస్సక్తాశ్చిశు వ్రద్ధా బలాః కృశాః
ఉపాపితాః క్షీణకథా దివాని ద్రోచితా నరాః. 464
- యేతే సర్వే స్వపంత్యహిం పూర్వం భుక్తేర్యథాసుఖమ్
దివాస్వాపోచితా యేచ న స్వప్నస్తే దివాయది. 465
- వాతాదయః ప్రకపితాస్తేహ మేవ భవంతి హి .
దివాస్వపోచితానాం చ భామసామ్యం బలం భవేత్ . 466
- స్తేహేషా పుష్టిస్థిరాయశ్చ దివాస్వాహన పార్వతి
అదానత్వా ద్రూక్షితా ప్యాద గ్రీహే వాతాధిలో యతః 467
- అల్పత్వాచ్చ త్రియామాయా దివాస్వాహనతో భవేత్
సేహసత్వాశ్చ క్షిణో మేదోయుక్తా విహర్దితాః. 468
- స్తేహ్మలాహరనిరతా న స్వప్నస్తే దివా క్వచిత్
అంగమద్ధో గురుత్వం చ శిరస్తోదో హలీమకః. 469
- స్తేహిత్వమగ్నిసాదశ్చ మృల్లాసార్థశిరోవ్యథా
వీనసం మృత్తలేపశ్చ శోభః కర్ణరూజాయచి. 470
- గలామయః కానకోకపిడకాస్సృతింజైకృతమ్
తంద్రా జ్వరః ప్రమేహశ్చ ప్రోతో రోధో విహేద్ధతిః 471
- అపాలవం చేంద్రియాణాం దివాస్వాహనైవాయతే
నిశి జాగరణద్రూక్షో వాతకోపశ్చ జాయతే. 472
- దివాస్వాహనైవాయా సిద్ధగ్నేహ్మ పిత్తం చ కుష్మతి
నిషణ్ణోచ్చలనస్వాహన్ బృంహ్మణాప్యందితా భవేత్ . 473
- నిద్రానాశే జృంభికాంగయర్థగారవరం దితాః
అలస్యం వాతకోపశ్చ శ్రమగ్లానిజడత్వమ్. 474
- పక్తిశూలం భవత్యేవ వక్త్రశోషస్పర్శయః
స్వాత్మాహరూపం స్వప్నాచ్చ దివా చ నిశి వా సదా. 475
- రాత్రి ప్రజాగరతా లాదర్శం స్వప్నాది వా నరః
నిత్యాచారస్సమాసేన ప్రోక్షత్రీపురభైరవి! 476
- య ఇతమాచరేన్నిత్యమావ యోర్భక్తిమాకాసహి
ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనందకందే అమృతీకరణ విశ్రాంతౌ
అష్టాదశోల్లాసః.

“ఏకోనవింశ ఉల్లాసః”

ఋతుచర్య

కాలవిభాగః

శ్రీ శైరవీ-

భగవాన్! త్వత్ప్రసాదేన నిత్యాచారక్రమశుభః
స్వామిన్నైమిత్తికాచారం శ్రోతుం వాంఛాంతి మే వద.

1

శ్రీ శైరవః -

తచ్ఛ్రవణ త్వం మహాదేవి! బ్రూమి నైమిత్తికే విధిమ్
కాలధీఃస్స తు భవేదనసాయోమితస్పదా.

2

అనాదిని ధలస్సూక్ష్మస్థూలో వ్యాప్తస్పదాలసః
బ్రహ్మాదయశ్చ సూర్యాద్యా మహాభూతాదయః పరే.

3

కాలానుసారేణస్వర్గే ప్రయత్నే కాలరూపిణః
కాలాదేవ హి జాయంతే లీయంతే తత్ర సర్వదా.

4

యః కాలస్సహమేవేతి త్వం చ కాలప్రవర్తిసి
తస్మాజ్జన్మ భృతాం జన్మనిధనాయ నివేద్యతే.

5

అవిభాజ్యో హి కాలోయం తథాపి ప్రవిభజ్యతే
తీర్థ్య సూచ్యాబ్రహ్మతంతు యూవతా తేన భిధ్యతే.

6

స కాలో లవ ఇత్యుక్తస్త్రిటి త్రింశల్ల వైర్భవేత్
తథోయం స్యా త్పటిః కాలో మాత్రా స్యాత్తద్దద్వయాన్వితా.

7

దృశ్యేత్కణోః పరిక్షేపస్స తు మాత్రా ప్రశస్యతే
మాత్రా స్తా దశభిః కాష్ఠా కాష్ఠా త్రింశద్యుతా కలా.

8

కలా త్రింశక్షణః ప్రోక్తః క్షణైష్ట ద్భిశ్చ నాడికా
నాడ్విదయం ముహూర్తసాన్య తైశ్చతుర్భుచ్చ యామకః.

9

యామైశ్చతుర్భుద్రివస స్తథా రాత్రిర్భ వేత్రియే
ఏవం దివానిశం కిం తు పూర్వాహ్నో దశ నాడికాః.

10

మధ్యాహ్నో దశ నాడి స్యాదపరహ్న స్తత్రైవ చ
పూర్వరాత్రం చార్ధ రాత్రం తదైవాపరరాత్రకమ్.

11

దివసైః పంచదశభిః పక్షసాన్యచ్ఛక్ల సంజ్ఞకః
ద్వితీయః కృష్ణపక్షసాన్యద్ద్వాభ్యాం మాసస్తు జాయతే.

12

మాసాభ్యామృతుపరిణా స్యాన్మృతుభ్యాం కాలసంభవః
ఋతుత్రయం స్యాదయసం ద్వాభ్యాం సంవత్సరో ధవేత్. 13

అష్టాదశప్రకారేణ కాలసప్తస్య ద్విధజ్యతే
మాఘాదిమాసాః క్రమశో ధవంతి శిశిరాదయః 14

శిశిరశ్చ వసంతశ్చ గ్రీష్మోన్మత్తా శరద్ధిమః
ఋతవో దక్షిణం తేషాం కథయామి శృణు ప్రియే. 15

హేమంతర్తు స్వరూపమ్

తల్లి సూర్యో దిశశ్చైవ హిమానీ కలుషీకృతాః
ధూమం ధూమరజోమందో వాయుశ్శీత ప్రభోధనః. 16

రోమాచకాలీ కాజేరో లవ్యః పుష్పితాస్తదా
పున్నాగలోధ్ర ఫలినీ పుష్పమోదితవత్పుదా, 17

గజవాళీగోమహిషీ కాకాబాద్యాశ్చ గర్వితాః
సర్పితాన్తేయపటల సంఘన్నశ కునాదయః 18

పోష్ణబాష్పజలాః కూపాః పశ్య హైమంతికే ఋతే

శిశిరర్తు స్వరూపమ్

ఏవం హి శిశిరే కాలే చయం యాతి కఠస్త్వతః. 19

వసంతర్తు స్వరూపమ్

వసంతే విమలా దిశాస్సూర్యశ్చానూదీధిరః
మలయానిలసంఘాతో నవపల్ల వశోభితాః. 20

సవీనత్యక్వలాశాఢచ్యా వృత్తాపర్వత పుష్పితాః
సహకాశోకవకుల మాధవీ చంపకోద్భవైః. 21

పలాశకాద్విమైః పుష్పైః ప్రవిభాతి నవపథీ
భ్రమ ద్భ్రమరవిధ్వానకోలా లావసంకులా. 22

శ్లేష్మకోపశ్చ భవతి కాలస్సూర్యైర్తమో హ్యయమ్

గ్రీష్మర్తు స్వరూపము

గ్రీష్మే తిక్తకీరశ్శంఖోఽతసీ కుసుమన్నిధిః. 23

సంతాపిత మహీదిక్కశ్మిషికాశేష భూరసః
దావాగ్ని నాతి జ్వలితా దిశోఘామిశ్చధూసరా. 24

- నైఋత్యో వాయురత్యుగో వాత్యావో గాసుభా భవేత్ 25
 ఆతపస్వదపవనైః ప్రాణినో జ్యోతా ఇవ
 సంతప్తః కోడమహిష మాతంగై రాశులీకృతాః 26
 చందాంశు కిరణోత్తప్త శుక్లస్వల్ప జల్యాతాః
 కల్బాలితాస్తటాకాద్యాస్సంతప్త జలజంతః 27
 కర్ణకుమ్భ విశ్లేశైశ్చ పక్షైశ్చ పశితైర్ద్రుమాభిశ్చ 28
 సోమృత్పాశ్చ విహీనాశ్చ వాయువ్యాః కలితా భృశమ్
 శుక్లపతలతా గల్మాశ్శిరీషా కుసుమాజ్జ్వలాః
 శ్లేష్మకాయశ్చామదినం తస్మాద్వాయోశ్చయో భవేత్
వర్తర్తు స్వరూపమ్ 29
 వర్షక్రా పశ్చిమో వాయుర్గ్రహీ నవశృణావృతాః
 భిన్నైస్తథాంజనాభైశ్చ జలదైశ్చాది తాళలా 30
 శక్రగోపావృతా పృథ్వీ సగ్వసస్య మనోహరా
 భూలతానివహచ్చన్నా జలక్లిన్నా చ పంకిలా 31
 మత్తకేకికుల క్షీడాన్మత్తవిస్తీర్ణ పీఠకా
 శేఖరీకర నిధానబధిరీకృత దిగ్ముఖా 32
 కదంబకదలీజాతి కుటజామోద మేదురా
 ధారాధరాంబుధారాభి ఘాతనప్త సరోయాహా 33
 ప్రభూతసలిలాపూర్ణ సోపానా దీర్ఘికా భృశమ్
 పతిసంయోగ సదృశమహాకారా మహాజలాః 34
 పూర్ణోభయరటాంతాశ్చ నద్యస్సక్లమహాకాః
 నభస్తనితతీమూత ప్రోద్యద్విద్యుత్తృ దీపితమ్ 35
 అన్యోన్యాంబుద సంఘట్ట జాతనిర్ఘోష భీకరమ్
 ఇంద్రచాపల సన్నేఘచ్ఛాదితార్కేయ మండలిమ్ 36
 వనం హృష్టాజమహిషకించారక సంకులమ్
 శ్లేష్మా షీణతరో వాయోః కోప విత్తచయస్తదా
శరదృతు స్వరూపమ్ 37
 శరది స్ఫురితాభాశ్చ భానోస్తీక్షణ మరీచయాః

- ప్రక్షీణ వారివిమల వాదోన్మత్త మార్గకాః
జ్యోత్స్నిమృత రసాన్మత్త మోదితాః జంభవః. 38
- స్ఫులితోడుకులాక్షిణా రాత్రయశ్చ మనోహరాః
విమలాకాశరుచిరాః కామనీలోత్సవ పదాః. 39
- మహీ చాశ్వానపంకా చ కణికాపూర్ణ శాలికా
పదస్యః పుల్లకమలకమునోత్పల మండితాః. 40
- ప్రహృష్టమీన హంసాలీ లీలాశాల తరంగికాః
అమలాంబుసరా క్షిణాస్నినపాన హిషప్రదాః. 41
- దిశః పుల్లరుచిరకాశ చామర శోభితాః
విమలామోదిత క్రాంచమల్లికా హేమండితాః. 42
- సప్తచ్ఛదరజోయోగ దృష్టదంతికులం వనమ్
ప్రక్షీయతే తదా వాయుః పితృం కువ్యతి పార్వతి. 43

ఆదాన విసర్గకాల స్వరూపమ్

- దివానిశాది మధ్యాంశే శ్లేష్మసిత్త సమీరణః
కువ్యంతి ఋతవస్సర్వే ప్రవర్తంతే క్రమాచ్ఛివే. 44
- దినమాగ్నేయరూపం హృద్రాత్రి స్సామ్యమయీ భవేత్
ద్వా చ పక్షౌ తదా దేవి ! ఋతు హేమతైశ్చైశ్చ. 45
- తౌ ఋతు హేమకాలస్సృగు దుష్టే మధునిదాఘకా
ప్రావృట్కరదృశూ శ్లేయో వర్షాకాలస్స ఉచ్యతే. 46
- ఋతుభిశ్చిశిరాద్యైస్తత్త్రిభిస్యాదు త్తరాయణమ్
తదా శ్లేయమితి శ్లేయమాదానం తద్భవేత్ప్రియే. 47
- సూర్యానితా స్వభావేన భూమిసామ్య రసాః చ
కింతు మార్గవశాదేతావతు స్త భరదూక్షకా 48
- ఆదాతే బలం తేః ప్రాణినాం ప్రతివాసరమ్
తిక్తః కషాయకటుకా ప్రబలాస్సృగ్యశోత్తరమ్. 49
- ప్రావృడాద్యైశ్చ ఋతుభిశ్చి శ్లేయోద్వేగోద్వేగాయనమ్
ఏతతోస్సమాత్మకిం ిద్ధి వస్థాభ్యుపితి స్మృతమ్. 50

- ప్రకృత్యా శీతలా వృష్ట్యా వాయుసామాంబుదాః పరమ్ 51
 బలినస్సుర్యతప్తస్థామూర్త్యః క్షీణబిర్భవేత్.
- గతే యతల తాపేస్మిన్ ప్రాణినాం పరివాసరమ్ 52
 కాలో బంధం విపృజతి ప్రబలాన్యైశ్చోత్తలమ్.
- అతాన్తులవనా స్వాదురవాస్నిగ్ధా భవంతిహి 53
 హేమంతే శిశిరే పూర్ణం మద్యా శరది మద్యమమ్.
- గ్రీష్మే ప్రావృషి శీతం స్యాత్సర్వేషాం ప్రాణినాం బలమ్ 54
హేమంతర్తుచర్యా
- రసస్య బలినశ్శీతపంవృతత్వాద్ధిమాగమే. 55
 కౌష్ఠ్యగేశాన్ వికీర్ణత్వాత్పిండితో జకరేయతః.
- తితో బలియాంకోష్ఠాగ్నిస్తస్మింస్వల్పాశనో యచి. 56
 వాయునా దీప్యతే వహ్నిః సచేద్దాహురసాదికాన్
- తిస్మాద్ధిమాగమే సేవ్యో మధురో లవగాన్తుః 57
 అథ దైర్ఘ్యాన్నిశానాం మక్షాణాం ప్రాతస్తరాం భవేత్
- దినచర్యా ప్రకారేణ విస్రుజన్మలమూత్రామ్. 58
 దంతకాష్ఠాదికం సర్వం విదధ్యాశ్చరమశ్వరి
- తితో మూర్ధ్నార్థ వాతేఘ్నైశ్చేనాభ్యంగ మాచరేత్. 59
 గాత్రాభ్యంగ మర్దనం చ యావచ్ఛక్యం చ యథా సుఖమ్
- కుశలైర్బాహుయుద్ధం చ యావచ్ఛక్యం భజేత్తతః 60
 గోధూమ చక్షుర్మృగైర్మృతైశ్చో యథావిధి
- స్నాత్వా కేశేయకేరక్తే లఘున్యస్తే సుశాన్ద్రకే. 61
 వాససీ పరిధాన్యైవ కస్తూర్యా కుంకుమేన చ
- కాలాగరుద్రవేణైవ చర్మాం కుర్వీత విగ్రహే. 62
 ధూపయేద్దేహ చిగురాం కాలాగరుజ ధూపతః
- చంపకం వకులం పుష్పం శతపత్రం చ కైతకమ్. 63
 జవాద్వైరుపలిప్తాని కృత్వా శిరసి ఛారయేత్
- గుడాసవం మద్యమపి మద్యం మాంసం చ మేదులమ్. 64
 స్నిగ్ధం మాంసరసం సోష్ఠం మాషశేధూమ పిష్టజాన్
- ఇక్షుక్షీర వికారాంశ్చ సోష్ణమన్నం తిలోద్భవమ్.

కౌచే సుభోష్టం సఖీలక సోమ్యలం చారు మందిరమ్
శయనం కౌఠ్యశ్చ మృగలాజనకంబుతైః. 65

ప్రావారైశ్శుభకాశేయైః కమేగాస్త్రైః ముజ్జ్వలమ్
భజేవ్యధసూర్యా శూన్యవృథాగే శాంభవి! 66

స్వేదం చోపానహం నిత్యం హంసతీ తవతాపితే
గర్భశేపే నివాసం చ వృత్తపీనోన్నతస్తపి. 67

రథాంగ వృత్తసుశోభ్య రంభా స్తంభోరుమండితాః
మద్యపాన మకోన్మత్తావప్త్రు సగ్గంధ శోభితాః. 68

ప్రియాః ప్రీతాస్సమా శ్లిష్టేషు బాధా శీతోద్దోషజా
కస్తూరీ కుకుము చ ద్రవం లవంగం జాతికాఫలమ్ 69

ప్రత్యేకం నిష్కమేకం స్వాత్సారః ఖనిరసాభవః
యూన్యాన్మోడ శనిష్కం చ సర్వం పేష్యం హిమాంబునా. 70

గులికాం మరిచాకారం కుర్యాద్దౌర్గంధ్య నాశినమ్
వాతశ్లేష్మహారా రుచ్యా గుటికైషా ప్రకీర్తితా. 71

గుటచ్యవ్విరం చ తాంబూలా యథేష్టం భక్ష మేత్సదా
ఏవం హేమంతచర్యా శ్యాత్ 72

శిశిరర్తు చర్యా

శిశిరేష్యముమాచరేత్. 73

శ్లేష్మా చితస్సౌష్ఠ్యరూపా భజేద్దైమంతికం విధమ్
అతా దాసభవం రూక్షం భవేచ్ఛితో మహత్తరైః. 74

వసంతర్తు చర్యా

శిశిరేషు చితశ్లేష్మా వసంతేర్హంశువిద్రుతః
నాశయేజ్జతరం వహ్నిం స్వయం తో యస్వభావతః. 75

జనయేదోగమఖిలా తస్మాద్భీషు కఫం జయేత్
అపి వాసంతికా చర్యాం కఫయాను మమ ప్రేమే 76

తీక్షణంజనచ్చర్దివస్త్రైర్వ్యాఘ్రామోవ్యర్తనైః
పాదభ్యాం మర్దనోష్ణ వారిషానాం హరేత్. 77

- కామాయరక్త కాసుంధ కాశేయవనా చ 77
 పరిధాయ సకర్పూరాగరుణాంగాని ధూమయేత్.
- కస్తూరీ కుంకమ హితైశ్చందనై శ్లేపయేత్తమమ్ 78
 చూత చ పక పున్నాగపూగకే సరపాటలమ్
- మాధవీకేరికీ మల్లికాశోకసవ మాకాః 79
 జనాద్యైశ్చేతీతాః కృత్వా వ హేత్కల్పార ముత్పలమ్.
- మద్యం పంచవిధం ప్రోక్షం సర్వవ్యాధిహరం సరమ్ 80
 మాధవారిష్ట మాధ్వీకాన వశీభువీరితాః.
- తైదైర్మద కరద్రవ్యై రచిత్ మాధవస్మృతః 81
 చిరం మదకర ద్రవ్యం ఖనిత్వా ఘృషీతం భువి.
- అరిష్టాయమితి త్జేయో మాధ్వీకో గోస్తనీధవః 82
 ఆనవో మదకృత్ ద్రవ్యసవనాద్వా సమదృవః.
- శీఘ్రిక్షు రసాజ్జలసీవ్యాః పంచ మయా మతాః 83
 కామినీవదనాం భోజనానితాశ్చిత్త హరిణః.
- పూష్పాదివానితా హృద్యాః కాంతానయనరంజితాః 84
 పురాణః కటుకాస్తీక్తాః కిషాయాశ్లేష్మహారిణః.
- మాతులుం గామజంబూనాం పత్రపుష్ప ఫలాన్వితాః 85
 సుహృద్ భిస్సహ జంబీర రసార్ద్రక పలాండుకమ్.
- జాంగలం పలం శూల్యం త దపం చ కృతం నవమ్ 86
 పురాణతై ద గోధూమయవషష్టిక శాలకాన్.
- భతేర్క-ఫణ్ముం శాకం చ వ్యంజనం పానకం తథా 87
 అమద్యపస్త్ర శుంక్యంబు ముస్తాంబు తైద్రవారి వా.
- ఖనిరాసవ నాగోద్ధ్వధితం వాణీవాపిబేత్ 88
 ఉద్యానీ సాధకాచాద్యైర్మదీని కాకగోచిభిః.
- కట్టిమైర్మూడితే చారుమంజుచీ సురతోచితే 89
 గోకిలాలాపరుచితే సుగంధ కుసుమోజ్జ్వలే.
- జహుపాద పసచ్ఛాయా వారితోష్ణాంశు దీధితౌ 90
 సమంతాత్సలిలా పూర్ణకుల్యాభిశ్శీరితీకృతే.

- మలయాళ సంహార శత్రుశత్రుమహారిశే
నానా ప్రసూన సుధాగళాఫలనాల పండితే. 91
- లంబమాన సుగంధప్రసం మకరంధాభిషేచితే
ఉశీర పాటలీపం క్తిశోభితే బవవిస్తృతే 92
- పుష్పైరాక్షిణీతే మందకాలవృంతాని తోజ్యవే
సమాసీనః ప్రియాలాప చతురాః కామశోలుషాః. 93
- కందర్పసర్వస్వా సూక్ష్మస్వచ్ఛాంబరాః ప్రియాః
తరుణీ రమయన్ గోష్ఠీః కుర్వంతాభిరహరాః. 94
- సుహృద్భిరాన్వేషితో మధ్యాంహం గమయేత్సుక
అతిశీత గరుస్సిగ్ధ స్వావృష్టు లవణాని చ. 95
- తిలేక్షుర వికృతిదివాస్వప్నాతి పిచ్చిలమ్
మర్త్యం క్షోదకం పూపం క్షేష్ణం వర్జయేన్మథా. 96

రీష్మర్తు చర్యా

- గ్రీష్మే హ్యగ్నిర్థ ధీక్ష్య స్వాధ్యధర్మ భానుర్భువో రసాన్
స్నిగ్ధాం గుణాంశ్చ శవయేత్కస్తప్తస్మాత్తయం వ్రతేత్. 97
- తేన వాయుశ్చిత్రస్సచ్చ పూజైశ్శీతైర్జలైః
చందనాగరు కస్తూరీకుంకుమైశ్చ సుగంధభిః. 98
- ప్రసూనైర్వినిష్ఠైః పుల్లైర్వాసితే మల్లికాదిభిః
కామినీ పీనవత్కో జడఘ్నంబుని సుకోధితే. 99
- హ్రదే వా దీప్తికాయాం వా సంస్కృతాయాం యథావిధి
ఆకర్ణపూర్ణ శయనవిరాజిత ముఖేందుభిః. 100
- మృణాల భూషణోద్భాసి శిరీష మృదునాహుభిః
కిరూర ముక్తాకుసుమ మాలామలయ తోజ్యవైః. 101
- సూక్ష్మకౌసుంధవసవబద్ధ మధ్య నిత్యబిభిః
స్వనా పురరవాకృష్ట పారసారావరం జితైః. 102
- జలక్రీడాతి చతురస్రైస్సం యుక్తః కామినీజనైః
సంక్రీడత కరోన్మక్త వారిసిక్తాంగ నాముఖః. 103

- దృతి శృంగముభోక్తువ్వవారిపేచిత నిగ్రహః 104
తాభిర్భుజాంతరం శ్లిష్టమంకుర్యన్ లీలాం ముహుర్ముహుః.
ఉత్తర్య చ వపుర్వప్రైరూద్యర్త్య చికురాం సుఖమ్ 105
స్వచ్ఛ సూక్ష్మ కమాయే చ వసనే భారయే త్రతః.
చందనాగరు కర్పూరైర్ధూపయేత్కేశ విగ్రహా 106
శ్రీ ఖండ చంద్ర కస్తూరీపంక చర్చిత విగ్రహః.
నేపాలమాలతి మల్లీపాటలీ శతపతకాః 107
సాగంధికం మరువకం హీలైరం చ మృగాంశితైః.
సుగంధ తైలైర్లిప్తాని భారయేత్కుసుమాని చ 108
అత్ర మద్యం న పేయం స్యాదధవా మద్యపాత్యకైః.
స్వల్పం పేయం తు తేనేషేన్న తృప్తి శ్చేత్తదా జలైః 109
స్వాదుభిర్బహుభిర్యక్తం పిబేన్నద్యం యథాసుఖమ్.
తథా నోచేద్భవేద్ధాతు శోహంతర్దాహ మోహభాక్ 110
శిథిలావయవక్షీణ ప్రాణబుద్ధిబలః ప్రియే !
మధురం శీతలం స్నిగ్ధం ద్రవం లఘు హితం భజేత్ 111
సద్యస్సశర్కరం లిహ్యేచ్ఛాశేయం జాంగలం పలమ్.
అమేదురం మాంసరం రసాలాం పానకం పిబేత్ 112
పంచసారం చ రాగం చ పాదపం చాధవా హితమ్.

(రసాలాపానకే)

- శర్కరామరిచోఽకితం దధి హస్తవిలోడితమ్ 113
ఏతద్దసాలా విఖ్యాతా రంభాపనస చూతతైః.
ఫలైస్సశర్కరాం భోభిర్నవమృతాన్త్రగం కృతమ్ 114
ఈ పదమృతి ఖ్యాతం పానకం తద్ధితకరమ్.

(పంచసారః)

- మృద్వీకారాజ ఖర్జూర మధూక కుసుమాని చ 115
శ్రీశర్ణాక్షుద్ర ఖర్జూరీ మరిష్వఫలాని చ
శర్కరాంబునిష్యేన్య దృఢం హస్తేన పేషయేత్ 116
సంస్థాప్య నవమృతాచ్ఛండే హ్యన్యేద్యుర్వత్తు శోధితమ్.

పంచసార ఇతి ఖ్యాత్యో హ్యవ్యో వాత కసాపమాః

(రాగషాడవో)

సితాక్షోదాది మధుర ద్రవ్యయుక్తం ఫలం చ యత్. 117

స్వచ్ఛం రాగం ఇతి జ్ఞేయస్సర్వసంతాపనాశనః
అమపేద సుపాండిత్యేన్ద్రేహం షాడవ శుభితః. 118

స చ వక్త్రేణ సంశుద్ధః పేయషాడవ ఉచ్యతే
ఏతత్సచ విధుః స పాటలీచంప కాదిభిః. 119

ఏలయా వాసితం శుద్ధం మృద్ధాంజే స్థాతే నవే
ఉరతాల వృంతస్య వాయునా శీతలీకృతమ్. 120

మోచమోచదలోపేత మేషా సామూహ్యసంస్కృతిః
అథ నూతన భాండాంతః పూతం స్వాదు నిర్మలమ్. 121

పాటలీకేతకీపుష్ప కర్పూర సురభీకృతమ్
సాంధ్యాంబరేణ సంవీతం తాలవృక్షైస్సు శీతలమ్. 122

పిబేజ్జ్యం తాలపాలపూగ శర్కరారూపదపైః
నాలికేరామ్రపనస జంబూమన్నాగ చంపకైః. 123

కర ప్రచేయ వ్యాలంబి ఫలపుష్పిక గుచ్ఛకైః
ద్రాక్షాస్తబక సంఘన్న శాఖాంతేత రాజితైః. 124

మాధవీస్త బకాలీన భృంగీతాభివందితైః
నానాసుగంధి తహాభిర్వార్యమూగార్క దీప్తైః. 125

హంససారస కారండ శోభమాన విరోచకే
పరితః ప్రవహన్ముల్య తరంగా నిలశీతకే. 126

నృత్యతేజో కలాకీర్ణ కోకిలాలాప శోభితే
శారికాశుక సంల్లాపముహ్య న్నావవతీజనే. 127

ఉద్యానే వాలకోశీరవృక్ష సలిలసే చితే
మృగాల పద్మకల్పాశోత్పల పల్లవనిర్మితే. 128

సుగంధిపుష్పమాలాభిర్లంబమానే సుశీతకే
అద్భ్రాంబరైశ్చ రచితచ్ఛాయానవపటాలికే. 129

- మాధవీమండపే రమ్యే సర్వసంతాపహారిణి 130
 కదలీ మృణాల కుసుమ పల్లవైః పరికల్పితామ్.
- చామూ త్రమచ్ఛదపటాం హిమాంబుపరిమే చిత్రామ్ 131
 శయ్యామత్యం తమృదులాం సంతాపశ్రమహారిణీమ్.
- కుమార శీతలత రైశ్చర్ష వస్త్రాభి పూడితైః 132
 సూత్రైర్జల లవైస్సిక్తస్స వయోభిస్సమన్వితః.
- మధ్యాహ్న గమయేదేవం తథా ధారాగృహేధవా 133
 దీప్యం పుస్తయయా కాంతాస్తనహస్త ముఖచ్యుతైః.
- వాలో శీరాంబు భిశ్శీతే స్వచ్ఛస్ఫటిక పద్మకే 134
 కర్పూర చందనాలిప్తే లుకంస్తాప ప్రశాంతయే.
- ప్రత్యగ్రస్తానశీతాంగ్యో ముక్తాధరణభూషితాః 135
 మృణాల చందనాలేషా మృణాలవలయాన్వితాః.
- స్వచ్ఛాంబరాతి రూచిరాః ప్రమదాస్తాప హారిణీః 136
 చుంబనాలింగనా స్పర్శైర్నస్తాపయం పరిహాసయన్.
- పుష్పమాలా విరచిత వితాన పరిశోభితే 137
 శీతాంకుశిరణస్పర్శ ద్రవచ్ఛంద్రోపలోజ్జ్వలైః.
- చంద్రికా కాంతిలసితే మందానిలవిరాజితే 138
 సౌధస్థలే సమాసీనశ్శశాంక కరణాహ్వాయాన్.
- భటానశ్శీత తారేందుకిరణైశ్శీతలీ కృతమ్ 139
 సుశర్కరం విభేత్తిరం మహిషం బలకృద్ధతమ్.
- నిదాఘమాం శరీరస్య మాలాచందనాఢిణాః 140
 స్వచ్ఛాంకుకావృతాంగస్య సమాప్తరతికర్మణాః.
- జలార్ద్రాంకుకవాతేన తాలవృంతానిలేన చ 141
 విస్తారి తాబ్జవ్రతస్య వీజనైశ్చాంబు వర్షిభిః.
- మయూరతాలవృంతైశ్చ తథా చ హరిచందనైః 142
 కర్పూరముల్లికా ముక్తామాలా భిర్మధురైః ప్రియే ||
- శారికాశుక బాలానామాలాపైర్చి సభూషణైః 143
 పుల్లకల్పారకమలసిలోత్పల విరాజితైః.

కర్పూర చందనారేపైః కాంకేశ్చ ప్రమదాజనైః
తాపస్సంహ్రాయతే చాస్య చాదానోష్ణాభితాపినః. 144
స క్షుకట్యమ్ములవణరూక్షాయాసాత చాస్యతేత్

వర్షర్తు చ ర్యా

అథాతో వార్షికిం చర్యాం శ్రుణు వత్స్యామి తైరవి !. 145

అదావక్షీణధాతునాం నరాణాం జరరాసలః
క్షీణోపి వర్షాసమయే దోషేషీదతి సర్వరమ్. 146

సవారివారిదవ్రాతతిరోహిత దివాశరే
వ్యోమి ర్ఘంఘాసమీరణ శీతలేన తుమారిణా. 147

వారస్యాయుఃపితోర్యంతం ప్రతప్తాయా నిదాభుతః
భూమేర్మేఘాదసిక్తాయా బాష్పైః కాలస్వభావతః. 148

అన్లురాక్షేప్త లూతాది ములినైస్సలితైస్తథా
పిత్తం కుస్యతి చాత్మర్థం దుర్దిశత్వాచ్చ జాతరః. 149

వహీషీదతి తేనైవ శ్లేష్మా కుస్యతి దుస్తరః
ఏవమన్యోస్య దుష్టాసుస్యోపాసాధారణం తతః. 150

మర్దనం చ శిరోభ్యంగం తైలైర్వా రాయతైర్భక్షేత్
ఉష్ణోదక్షేప్త బహుభిషాన్వత్వా సమూర్జయేత్తనమ్. 151

రక్తం చాప్యథవా శుక్లం మాంజష్టం వాధ ధారయేత్
సాంద్రేణాగరు దూపేన శరీరం ఘాపయేచ్ఛివే ! 152

కస్తూరీం కుంకుమం చారూ భక్షేత్కాశాగరుద్గ్రవమ్
కుటజం కేతకీం జాతం మరువం కరిపీరకమ్. 153

సిగ్ధజాంగల మాంసాని సంస్కృతాంస్తద్రసాన పి
ముద్గాధ కకులుత్థానాం పిబేద్యూషం చ సంస్కృతమ్. 154

అరిష్టాభ్యం చ మైరేయం పురాణమథవా పిబేత్
సౌవర్చలయుతం మస్తృ పంచకోల రజోయుతమ్. 155

భక్షేదుష్ణకరం సర్వం తుర్ధక్షోష్ణో భవేన్నరః
కుర్యాత్కమాయ బస్తిం చ తర్జణాన్యాశేసం భక్షేత్. 156

- దివ్యం వా కౌపముదకం శ్రుతం పేయం సుభావహమ్ 157
 అత్యంతవార వర్షేహి ప్రాయేణ లవణాఘ్రికమ్.
 మధురం లఘు సత్కేద్రం శుష్కనిస్తాలితాని చ 158
 వ్యంజనాని చ తైలం చ వటకాంపర్పటాంభకేత్.
 యథాసుఖం చ తాంబూలం కస్తూరీఫలసంయుతమ్ 160
 నేతేవనీ (?) స్వాదగరుధూపితాంబర మావహేత్.
 సుగంధావయవస్తిప్తే త్సౌధే భూబాష్పవర్జితే 160
 కుమారశీతరహితే సురమ్యేగరుధూపితే.
 దీవా సుప్తిం వదీతోయం సక్తుం జలఘృతాఘృతమ్ 161
 వ్యాయామమర్కరిణాం సంగమాత్మంతికం త్యజేత్.

శరదృతు చర్య

- అథాతశ్శరదీం చర్యాం వశ్యేషు శ్రుణు వాంఙ్మయి! 162
 వర్షక్తా శీతవృష్టిభ్యాం సహసైవ రహే కర్తే.
 తప్తాంగానాం వృణాం పిత్తం చిత్తం వృష్టే తు శారదే 163
 సుతరాం కుప్యతి తదా తస్మాప్సిత్తాపనుత్తయే.
 పిత్తఘ్నతైలేనాభ్యంగ మర్దనం మృదు కల్పయేత్ 164
 సుభోష్ణవారిణా స్నానం శుక్లకాషాయమంబరమ్.
 ధృత్వా చాగరు కర్పూర ధూమేనాంగాని లేపయేత్ 165
 భద్రాక్షి హిమలిప్తాంగః కేతకీఢల్లకానిచ.
 చంపకాంబుజపత్రాణి వహేన్మృగమదాన్వితమ్ 166
 విశేచనం శిరమోక్షం తిక్తాఞ్జ్యాస్వాదనం భజేత్.
 శాలిగోధూమముద్గం చ పటోలతౌద్రకరూరా 167
 జాంగలం పిశితం తిక్తం కషాయం మధురాంభకేత్.
 బుధుక్షితస్తు లఘున్నం ధాత్రీం శీఘ్రం ఘృతం పయః 168
 పానకం యావనం చేతునాలికేరోదకం నవమ్.
 అకస్త్యదయసంశుద్ధనిర్విషం లఘు శీతలమ్ 169
 అర్కేందుకిరణోత్త పశితం హంసోదకం పితేత్.
 మాద్గయూషం వదోషే తు హిమచందన చర్పితః 170
 సుగంధమాలానిశ్చాత వసనాలం కృతస్సుకే.

- ముక్తమాలాపరిహార సుగంధోశ్నిరతేపితః
రమ్యరామాపరివృతే హర్యే జ్యోత్స్నాతి సుందరే. 171
- సమాసీనశ్చంద్రపాదాన్ సేవేత తరుణీయుతః
స్వాదం స్వాదంశ్చేక్షదండాం పితృఘ్నమదిరామపి. 172
- పాయం పాయం సుఖం తిష్ఠం క్రీడయం కామినీజనమ్
యవతేరాది కాంత్యారాంహిమ మాతృప్తి భోజనమ్. 173
- తిలతైలం రవికారాందివా నిద్రాం వసాం దధి
తీక్ష్ణం మద్యం త్యజేత్వస్తు ప్రాచీనాయం చ పితృకృత్. 174

సర్వర్తు సాదారణీ చర్యా

- అథ సాధారణీ చర్యా సంక్షేపాద్యక్ష్యతే శివే!
స్వాద్యక్ష్య లవణాంప్రాయో హిమవర్షాగమే భజేత్. 175
- తిక్తోమణి కషాయాంశ్చ నసంతే నితరాం భజేత్
విదాఘే మధురప్రాయం భజేద్వర్షాత్యయే పునః. 176
- తిక్తస్వాదు కషాయాంశ్చ వర్షరా చ భజేత్కృమాత్
మద్యా రూక్షోష్ణమశ్మీయాగ్రీమే స్నిగ్ధం చ శీతలమ్. 177
- ప్రావృట శిశిరహేమంతే స్నిగ్ధం చోష్ణతరం భజేత్
మేఘాత్యయే రూక్షశీతం విధినానేన సేవయేత్. 178
- తత్తదృశూక్తానధికానసాంసేవేత చాన్యహమ్
అన్యానపి రసాంపర్వానల్పమాత్రం యథాదుచి. 179
- ఏకస్యాంత్యం చ సప్తాహమవ్యస్య దినపప్తకమ్
ఏవం చతుర్దశాదినమ్మృతు సంధితి స్మరేత్. 180
- వర్తమానామృతోశ్చర్యాం మందం మందం సముస్తృజేత్
అగామిన ఋతోశ్చర్యా మృతు సంధౌ భజేత్కృమాత్. 181
- సాత్యై దవ్యనిసర్గాచ్చ హ్యసాత్యైద్రవ్యసేవనాత్
రోగా భవంతి తస్మాత్తచ్ఛిల త్యాగా శనైర్వజేత్. 182
- ఋతుచర్యాఽతి భజన్నాయురారోగ్యమాప్నోయాత్
అన్నపాకక్రమో భానుమలాద్యత్పత్తి క్రమశ్చ
అన్నపాకక్రమం వక్ష్యే సమాసేన సురార్చితే! 183

- భుక్తమన్నం చ సకలం కోవ్యకం ప్రాణవాయునా
ఆహారం తదద్రవైర్భిన్న సంఘాతం మార్దవం పునః. 184
- శ్నేహేన సీతం కోష్ఠాగ్నిరామాశయగతం పచేత్
సమానవాయునోదీప్తో జాతరస్తు యథా బహిః. 185
- స్థావీఢం తండులం తోయం పచేదన్నం చ పావకః
భుక్తమాత్రేణ తత్సర్వం పక్షసం మధురాయతే. 186
- పచ్యమానం కథాత్పద్యైః శేనస్యాం మధురాదిభిః
శేనస్తు కథతత్త్వం యాత్యమ్లుతాం చ విదాహతః. 187
- ఆమాశయాచ్యుతం తచ్చ పీతం భవతి నిర్మలమ్
పక్వాశయమను ప్రాప్తమగ్నినా పరిశోషితమ్. 188
- పిండితం పరిపక్వం స్యాన్మహతః పాకతః కటుః
పార్థివశ్చాప్య ఆగ్నేయో వాయవ్యశ్చేతి నామసః. 189
- పంచోష్ణాణః పార్థివాదీనన్నానను పచంతి చ
పంచాహరగుణాం పక్వాంస్తథా భూతుగుణానపి. 190
- పుథక్ పుథక్ యథాస్వం చ పుష్టం త్యేతే యథాసుఖమ్
భౌమా భౌమాంస్తైతైర్వాన్యాయస్యే దేహగతాం క్రమాత్. 191
- పక్వం తదన్నం ద్వివిధం క్షిప్తసారప్రభేదతః
క్షిప్తం తు ద్వివిధం చాచ్ఛం మూత్రం సాంద్రం శక్రుద్భవేత్. 192
- పునస్సారం పచంత్యేవ యథాస్వం సప్త వహ్నియః
భాతుగాస్తు తతో దేవి! రసాద్రక్తం భవేత్తతః. 193
- మాంసం మాంసాదభవేన్నేదస్తస్మాదభి ప్రజాయతే
అస్థో మజ్జా తతశ్చక్రం తుక్రాద్గర్భో భవేత్ప్రయే. 194
- ప్రసాదశేషజాన్వజ్యే రసాస్తన్యమస్మక్తతః
సీరాశ్చ కండరా మాంసాత్సత్త త్వచశ్చ వసా భవేత్. 195
- మేదసస్నాయుసంధి చ శేషం సశ్యత్యతః పరమ్
రసస్య క్షిప్తం క్లేష్మా స్యాదస్పృజః పీతమేవ చ. 196
- మాంసస్య క్షిప్తం ఖరులా మేదసో ఘర్మవారి చ
అస్థో రోమాణి కేశాన్స్వర్మజాయాస్త్యక్షివిలత్వచామ్. 197

శ్రీహృక్కున్యై చౌజస్యైత్రమాధాతు మలాస్సృతాః
శీటం ప్రసాదో భవతి ధాతునాం పరిపాకతః. 198

ఇతరేతర సంప్తంభా ధాతుశ్రీహృదంపరా
ఆహారాత్సాధు జీర్ణాద్యో జాతస్సారో రసోహసః. 199

తస్మాద్రసస్థు ధాతునాం రక్తాదీనం చ వర్థనః
వరాణాం ధాతవాస్సప్త సంతి శ్రీణాం యథా తథా. 200

పుంసాం శుక్లం చ శిరసి నారీణాం పృష్ఠమానసే
పతిసంగే తు తచ్చుక్లం స్రవంతి స్మరమందిరే. 201

తచ్ఛాంబు సదృశం స్వచ్ఛం సౌమ్యం గర్భాయ నో భవేత్
భుక్తమన్నం దివారాతం శుక్లవృద్ధిం కరోతి తత్. 202

సప్తాహోదచ్చశుక్లం స్యాన్నాసాద్గర్భశ్రమం హి తత్
ఏవం పాకక్రమేనైవ భవేత్తాగ్నా తురాంబుకే. 203

వృష్యేషధ ప్రభావేణ పద్యశ్శుక్లాది జాయతే
చంద్రమద్యోభ్యధాతునాం పరివృత్తి స్సదా భవేత్. 204

పాచకాగ్ని స్వరూపమ్

జాతరో భాతికత్నైవ ధాతవియోగ్నయ స్సృతాః
ఏతేషు జాతరత్నేష్టో యేనాన్నం పరిచర్యతే, 205

స యేవ మూలం సర్వేషామగ్నేనాం తత్తయే యయః
తదవృద్ధా చ భవేదవృద్ధి స్థస్థూలం జీతం బలమ్. 206

జీవి! తస్మాద్ధైర్యాత్నై రన్నపానాభ్య దారుభిః
పాలయే త్తం ప్రయత్నేన తదాయత్తా హ్యరోగతా. 207

చతుర్విధస్స ఏవాగ్ని సీర్ణో మందస్సమోసమః!
పిత్తాభిమూర్ఛితే నాయా సమానే తీర్ణపావకః. 208

అసమ్యగృహు వా భుక్తం పచేచ్ఛీమం తు పిత్తజాన్
రోగాంకుర్యాత్తు మందాగ్నిస్సమానే కథపీడితే. 209

సమ్యగృక్తం మితం వాపి హితం చాన్నం చిరాత్పచేత్
వక్త్రోపాధానతాత్ప గౌరవం చాంత్రమాజనమ్. 210

ఆటోపమసకృత్కుర్యాచ్ఛేష్టజానామ యానపి
స్వస్థానథే సమానే తు సమోగ్నిరభిధీయతే. 211

- సమ్యగ్భుక్తం పచేత్కాలే త్యాగోగ్యఫలదో భవేత్ 212
అసమాగ్నిరమార్గస్థే సమానే స్యాత్సుభోజనమ్.
చిరాత్పచేత్తు దుర్భుక్త మచిరాద్వాత జాంగదాన్ 213
కుర్యాత్తస్మాదప్రమత్తస్సమాగ్నిం రక్షయేత్ప్రియే!
యామద్వయే పచేత్తీక్షణ్మదఞ్చ్యామాన్మంద పావకః 214
శృచ్ఛాదనన్దం సమాగ్నిస్తు చతుర్యమాత్పచేత్సుఖమ్.
అసమాగ్నిః కదాచిత్తు శీఘ్రం వా మందమేవ వా 215
నాభిస్థానే స్థితో వహ్నిస్సర్వేషాం ప్రాణినాదాపి.
గజోష్ణతురగాదీనాం వహ్నిరంగుష్ఠమాత్రకః 216
పశుమర్త్యమృగాణాం చ యవమాత్రాసతో భవేత్.
గృహోల్బాకబకాదీనాం జాతరాగ్నిస్థిలోన్మితాః 217
శృమికిటాదిజంతునాం కేశమాత్రో చుతాశనః,
ప్రదీప్తో జాతరో వహ్నిరాదావనన్దం పచేత్తైతః 218
అన్నాభావే పచేద్దోషాందోషే క్షీణే పచేత్తైతః.
భాతుంభాతుక్షయే ప్రాణాంసంహరేత్ప్రాణినాం పరమ్
ఇది శ్రీభైరవోక్తే ఆసందకంఠే అమృతీకరణ విశ్రాంతా
ఏకోనవింశోల్లాసః ।

వింశ డిల్లాసః యోగరసాయనమ్

శ్రీభైరవః:-

- దేవదేవ కృపాంబోధే! కాలకందర్పనాశకే! 1
అష్టమూర్తే మహామూర్తే పంచకృత్యపరాయణ!
ప్రపంచితం జగత్సర్వం త్ర్యంబక త్రిపురాంతకే! 2
జటాకలితభోగీంద్ర పూతాత్రక్లాంత చంద్రమః.
సూర్యేందు వహ్నినయన స్మేరపంచానన ప్రభో! 3
కుండలాహి ఘోరత్యద్యోత మానకపోలభౌః

- కుందాగ్రదంత సుభాగపల్లవా ధరశోభిత !
హాలాహాలాసితగల సప్తభోగీంద్ర భూషణ ! 4
- మహాహివలయ ప్రోద్వదప్తా దశభుజోజ్వల !
సర్వదివ్యాయుధోపేత వరవ్యాఘ్రాజినాంబర ! 5
- నమత్సురాసురాధీశ శమకుటోత్పల రశ్మిభిః
నీరాజిత పదద్వంద్వ యోగిజన్మ జరాపహ ! 6
- సచ్చిదానందవిభవ ప్రసన్న కరుణాంబుధే !
ఓం కారగమ్య విమలారకర్యాచింత్యా ప్రమేయ జోః. 7
- స్తోతా స్తుత్యస్తుతిస్తం హి కర్తా కార్యం చ కారకః
నర్వేపి హి త్వమేవాసి ప్రసీద పరమేశ్వర. 8
- త్వన్మాయయా జగత్సర్వం సృష్టం త్రాతం హతం తథా
త్వం భూస్వరూపస్త్వం వహిషస్త్వం వాయుస్త్వం నభశ్శశీ. 9
- రవిస్త్వం పరమాత్మాత్వం గుణాస్త్వం ప్రకృతిస్తథా
పురుషస్త్వం మనస్త్వం చ బుద్ధిశ్చైత్యమహం కృతిః. 10
- రసాయనం చ సకలమాఖ్యాతుం చ సవిస్తరమ్
అజ్ఞాపయాహం యది తే హృద్యా ప్రాణాప్రియా విభో. 11
- జవన్ముక్తిం కథం నాథ ! యోగరూపం చ కీదృశమ్
అనుగృహ్లాప్య దేవేశ ! సుఖోపాయం భవాపహమ్. 12
- శ్రుత్వా స్తుతిం స్మితముఖో భైరవః పరయా ముదా
ఉవాచ దేవీం కల్యాణీం పర్వతాధిప వందినీమ్. 13
- శ్రీ భైరవః—
సాధు సాధు మహామాయే ! సర్వం వేత్సి సనాతనే !
తథాపి పృచ్ఛసీతాని ! లోకానాం హితకామ్యయా. 14
- ప్రవక్ష్యామి సమాసేన సావధానం శ్రుణు ప్రియే !
త్వత్ప్రీత్యా వల్లభా కా మే రహస్యాథ విభాషణే. 15
- జీవన్ముక్త లక్షణమ్
శ్రుణు వక్ష్యామి దేవేశి ! జవన్ముక్తస్య లక్షణమ్
కామం క్రోధం భయం లోభం మదం మోహం చ మత్సరమ్. 16

- మానం లజ్జాం కులం శీలం కుత్సాం దంభం చ వంచనామ్ 17
 అవిద్యాం జడతాం గర్వం శీతమష్టం తథాశపమ్.
- వాతం సుఖం చ దుఃఖం చ పాపం పుణ్యం కిం తాహితమ్ 18
 తాపత్రయం పుత్రమిత్రకలతాదీని యస్త్యశేత్.
- న సక్తస్సర్వవిషయే తత్త్వచింతాపరాయణః 19
 పద్మపత్రమివాం భోభిర్నిర్మిత్త హృదయో భవేత్.
- మైత్రీకృతా (పా) పటోపేక్షామదైత్యైర్నందితాశయః 20
 విహితాముష్మిక సుఖరాప్తికార్యావితక్తిభీః.
- నిత్యా నిత్య వివేకజ్ఞో హ్యంతః కరణనిగ్రహః 21
 జరామరణ హీనశ్చ శివసామగ్నసాత్మవాన్.
- జీవన్ముక్తస్స విజ్ఞేయస్తీర్థ సంసారసాగరః 22
 దైవదైత్యాదిభిర్వంద్యస్స సేవ్యస్స గురుశ్శిష్యః.
- యథాహం సర్వలోకేషు పూజసియో మహేశ్వరి ! 23
 తథానా సర్వలోకేషు సర్వైస్సంపూజ్యతే సదా.
- దేహంతేషు తు ముక్తిర్యా ప్రాణినాం సామయోజనా 24
 దేహంతే దేహినస్సర్వే ముక్తిం యాంతి న పంశయః.
- భగవంద్రావణాన్ముక్తిర్భవేచ్ఛేద్ద్యభాదయః 25
 పక్షిణో వృషభా మేమాః కిం ముక్తాస్త్రపురాంబుజే.
- శేషో విబ్రుతసేవాయాం యది ముక్తిర్భవేత్ప్రియే ! 26
 కపిశ్చ సూకరాద్యాశ్చ కథం ముక్తా భవంతి తే.
- న కేవలామరత్వాచ్చ న శివత్వాగృహేత్తథా 27
 తదద్యయోక్తేలనాచ్చ స్యాజ్జీవన్ముక్తిరియం స్మృతా.
- సర్వస్మింసమయే శాస్త్రే ముక్తి రస్యంత కాలచా 28
 న దృశ్యతే కరాంత ఫలమివ త్సా చ శాంభవి !
- అతిగోప్యమవాచ్యం యద్దేవానామపి దుర్లభమ్ 29
 కథయిష్యామి దేవేశి ! దేహస్థైర్యం సదాశనమ్.
- జీవన్ముక్తిసాధక శరీరస్థైర్య సంపాదనోపాయః యోగసిద్ధిః
 శివత్వం శేచరత్వం చ సర్వసిద్ధిప్రదం శుభమ్

- దేహం వినా న కిందిత్యాద్యేహోయం సర్వసాధనమ్. 30
- తస్మాదేహం ప్రయత్నేన రక్షయేత్సర్వ తస్మాదా
దేహపాతే ధర్మనాశో ధర్మనాశే క్రియాచ్యుతిః. 31
- క్రియాచ్యుతౌ కుతో యోగో యోగభంకే న చిద్భవేత్
చిదభావే కుతో మోక్షో మోక్షే భ్రష్టే న కించన. 32
- అన్యోపాయ శతేనాపి న దేహో ధార్యతే సదా
పారదః పవనశ్చ స్యాత్సర్వసిద్ధిద ఉత్తమః. 33
- సమూర్ఘ్నికౌ మృతౌ బద్ధాపుశ్చ పవనపారదా
క్రమాద్రోగహతౌ నిత్యం మృత్యుహ్నో భేదరప్రదా. 34
- రసః పూర్వం మయా భ్యాతోభునా వాయుః ప్రశస్యతే
వాయోస్సంధారణాజ్ఞానం జ్ఞానాన్యాయః ప్రజాయతే. 35
- సర్వేహం దేహమూలం స్యాత్తస్మైర్వే హవనః ప్రభుః
పరస్మాదక్షరాత్తస్మాదాకాశం సమభూత్తతః. 36
- వాయుస్తస్మాచ్చ దహనస్తస్మాదాపస్తతో మహి
యేతేహం పంచభూతానామక్షరం కారణం పరమ్. 37
- వ్యోమ శబ్దాత్కం వాయోబ్జస్పర్శాత్కతో భవేత్
వహ్నిశ్శబ్ద స్పర్శరూప మయస్ఫులిల ముచ్యతే. 38
- శబ్దరూపస్పర్శరసాత్కం భూమివేషతః
శబ్దరూపస స్పంద్యగంధరూపా భవేత్ప్రయే. 39
- భూవాప్యగ్న్య నిలాకాశాధిమా త్యక్తేన దేవతాః
బ్రహ్మ విష్ణుశ్చ దుద్రశ్చ మహేశ్వర సదాశివా. 40
- భూమిర్మహ్నోబు సంమగ్నా తాశ్చ గ్రస్తా మహగ్నినా
స చ చందసమీరేణ శమితస్సపి పార్వతి ! 41
- న్యోమి లీనః క్రమాత్తస్మాదాకాశాదుద్భవంతి తే
అంతర్బహిష్ఠితం వ్యాప్తం నిరాధారం నిరాశ్రయమ్. 42
- ఆకాశం చేతనా ద్వాయుః పద్భింద్యాదభవ బంధనమ్
జగత్పాణమయం వాయుం చిదానందప్రదం జలమ్. 43

నిశ్చలముగా యుక్తా వాయువర్షాన్ని భజరః
అనంతరాన్ని సంపదం దహంతం జగతాం త్రయమ్. 44

తేజో భ్యాత్యా న్యహృదయే నాగ్నినా ప తు బాధ్యతే
సుధాతరంగనికరప్లావ్యమానమహితలమ్. 45

అక్షత్యం భావయంస్వాంజే వారి తం సహి బాధతే
అభూతలచరాకాంతం భూతలం భూతసంప్లవమ్. 46

హృదయే భావయన్నిత్యం తస్య నో పార్థివం భయమ్
యద్యద్భావయతే చిత్తే తత్తదూపమవామృయాత్. 47

యథాగ్నిత్యం వ్రతేశాః ఘోషాః కీటో భ్రమరతాం యథా
యో గాం గా ని 48

అసనం ప్రాణనియమః ప్రత్యాహరశ్చ భారణా.
భ్యాసం సమాధిష్టానా స్మర్యోగాంగాని క్రమేణ చ 49

అసన విధిః
చతురశీతిలక్షాణి హ్యసనాని భవంతి హి.
తేషు ముఖ్యాననే ద్వే చ సిద్ధపద్మాననే స్మృతే 50

సిద్ధాసనమ్
స్వయోనిం పాదమూలేన చైకేన ఘటయేదదృఢమ్.
అన్యచ్చరణమూలం చ మేహనోపరి విన్యసేత్ 51

అవక్రాంగస్సమాసీనో పశీభూతేంద్రియః ప్రియే.
నిశ్చలాక్షో భ్రువోర్భద్యం పశ్యన్నిశ్చలమానసః 52

సిద్ధాసనమిదం జ్ఞేయం ముక్తిమార్గప్రదాయకమ్.
పద్మాసనమ్ 53

దక్షిణోకా పదం వామం వామోకా దక్షిణం పదమ్
విన్యస్య కరయుగ్మేన పృష్ఠభాగగతేన చ. 54

విపరీతేన చాంగుష్ఠం వామం వామకరేణ చ
దక్షిణం దక్షిణేనైవ దృఢం ధృత్వా నిజోరసి. 55

విన్యస్య చుబుకం భ్రూయేన్నాసాగ్రం సంయతేంద్రియః
వీరత్పద్మాసనం ఖ్యాతం పర్యతోగనిబద్ధమ్.

ప్రాణాయామః

(అజపాముద్రా)

- అథారం తు సుదృఢానాం కుశలం పరామర్శితమ్
వాదితాకాంతలోకేతం బాలాదుణ సమప్రథమ్. 56
- స్వాధిష్ఠానం వడదలాబ్ధం బాదిలాం తామరరావ్యతమ్
విద్యుత్ప్రథం తతో దేవి! కత్కాథం మణిపూరమ్. 57
- బాదితాకాంత సంయుక్తం నాథా దలకతాత్మమ్
అనాహతం సువర్ణాథం ద్వాదశశ్చక్ర వంశమ్. 58
- హృదయే బాదితాకాంతం విశుద్ధిస్తు ప్రశస్యతే
బోధశారం మహాపద్మం బోధశస్వర భూషితమ్. 59
- అజ్ఞాచక్రం ద్వయదలం పద్మహస్త విరాజితమ్
శ్వేతమేవం క్రమాదేవి! పట్నక్రం సముదాహృతమ్. 60
- నాభరథ స్తానైశ్చర్యపరిష్కార్యం ద ఉచ్యతే
విహంగమాండ సంకాశస్తత నాడిసముద్భవమ్. 61
- సప్తతద్వి సహస్రాస్యస్తాసు ముఖ్యా దశ స్మృతాః
ఇదా చ ప్రథమా నాడి పింగలా చ ద్వితీయకాం. 62
- సుఖమ్నా చ తృతీయా స్వాద్ధాంధారీ చ చతుర్థికా
పంచమీ హస్తీశ్చక్ర స్వాత్మీ పూషా తరస్వినీ. 63
- సప్తమ్యులంబుమా నాడి చాష్టమీ చ కుహూస్మృతా
నవమీ శంఖినీ చైవ దశమీ చ క్రమేణ హి. 64
- ఏకాస్తు ప్రాణవాహినీ వాయవస్తు జపాస్మృతాః
ప్రాణాచానా తథా వ్యానోదానా చైవ సమావహః. 65
- నాగః కూర్మశ్చ కృకలో దేవదత్తో ధవంజయః
సర్పేషు నాడిచక్రేషు వర్తంతే దశ వాయవః. 66
- నామదక్షిణమార్గాశ్చామధ ఉర్ధ్వం చ చంచలాః
ప్రాణాచానవతో జీవాః ప్రధానాః స దృశ్యతే. 67
- హస్తాశ్చామహతో భూమా శంకుః స ఫ్లిరో యథా
ప్రాణాచాన పరితీస్తప్తథా జీవోపి స స్థిరః. 68

- ప్రాణాపాన సమాకర్షే తథా ప్రాణమపానతః
విహింశచ్చర్థకారేణ సకారేణాంతరావిశేత్. 69
- హంసస్సహం మనుమముం సదా తపో జపేత్ప్రియే
ఏకవింశత్సహసం చ పటకతాధికమీశ్వరి! 70
- హంసమంత్రస్య సంఖ్యా స్వాదహారాశ్రేణ సర్వదా
హంసాభాయం మహామంత్రో హ్యజపేతి ప్రకీర్తితః. 71
- జపాశ్చయం చ గాయత్రీ యమితైవల్యదాయినీ
ఏతత్సమం తపో జ్ఞానం జపః పుణ్యం న కించన. 72
- అనుచ్ఛార్యా హ్యవదా చ కుండలిన్యా స్సముద్భవా
ప్రాణసంచారిణీ హ్యేషా జ్ఞాతవ్యా యోగిభిస్సదా. 73
- మాతా కుండలిని శక్తిః కందాదూర్ధ్వం క్షతిష్ఠితా
అష్టధా పరివృత్తా చ ప్రసుప్తభుజగా కృతః. 74
- బ్రహ్మద్వారముఖం సా తు స్వముఖేన పిహాయ చ
తాం చ ప్రజోధయేదాథా వహ్నియోగేన పార్వతి! 75
- వాయునా మనసా సార్థం మధ్యనాడచ్యా వ్రతేచ్ఛివే?
హతాదాకుంచనాద్రుహ్మ ద్వారముఖాటయేత్తు సా. 76
- యథా వయేద్గుణం సూచీ తద్వద్రుహ్మబలం తు సా
సుఖం పద్యాసనాసీనః పాణీ చోత్తాపితౌ ప్రియే! 77
- అంకమధ్యే నిధాయైవ చురుకం వక్షసి న్యసేత్
దృఢం గుడముఖం గాఢమాకుంచ్యా పానరంధ్రకమ్. 78
- ముహుర్ముహుర్వాయుమూర్ధ్వం చాలయేత్స్వరితం ప్రియే!
ప్రాణం ముంచంకుండ లిన్యాః ప్రభావాన్మోక్షవర్తజమ్. 79
- ఉపైతి సత్ప్రజోధం చ దేవానామపి దుర్లభమ్
తదోద్భూతైశ్రమజలైస్సాన్వంగాని పరిమార్జయేత్. 80
- శీరాహారీ మితాన్నాశీ కట్వస్థులవణం త్యజేత్
జితేంద్రియో బ్రహ్మచారీ కుటీఘః కర్మవర్జితః. 81
- ఏవమభ్యాసనిరతో వత్సరాత్సిద్ధిమేతి సః
ప్రాణాయామే ముద్రాః 82
- బాలంధరం మూలబంధమోడ్డియాణం చ శేదరమ్.

మహాముద్రాం చ యః కర్త్యార్థం భవేద్దేహబద్ధిభాగ్
ఏషాం వత్సే లక్షణాని నోపాస్యతి తవ హంభవి! 83

జాలబంధరబంధః

జాలబంధరం కంఠశిరాసమూహానాం చ బంధనమ్
కృత్వాహో నమయిత్వా కంఠదా స్వందతి మూర్ధతః. 84

నభస్తస్వందమానా చ సుఖా దోగ్ధా పశేన్న చ
న భావతి మరుత్తత్ర కర్ణ సంకోచనే కృతే. 85

కర్ణామయసమూహాఘ్నం మృత్యుఘ్నం తత్పరం భవేత్

మూలబంధః

మూలబంధం పార్శ్వభాగాద్యోనిస్థానం ప్రవీక్షయేత్. 86

గుడమాకుంచయేద్యోగీ నయేమార్థమపానకమ్
ఏవం కృతే మూలబంధే క్షీయతే మలమూతకమ్. 87

ప్రాణాపానా చ సంయుక్తా స్వాతాం వృద్ధిపి యావనమ్
ప్రాఘ్నియాన్మూల బంధేన మృత్యుభోపి వివస్వతామ్ (!). 88

పీఠాచ్యజబంధః

పీఠియాజే నాభివివరమూర్ధ్వం జనరే దృఢమ్
అకృష్య పశ్చిమం తానం బంధయేత్సవనస్తదా. 89

విశ్రాంతస్యాన్మహామాయే చోద్యాగోయం ప్రకీర్తితః
మృత్యుదావానలో దీప్తో జరాకోగచ్ఛి బాడబః. 90

భేచరీ ముద్ర

అస్యాంతర్వివరే జిహ్వం తాలురంధ్రే ప్రవేశయేత్
విపరీతాం భ్రువోర్మధ్యే పశ్యేన్నిశ్చలయా దృశా. 91

ఏషా హి భేచరీ ముద్రా నోపనీయా తిదుర్లభా
జిహ్వ తు ఖగతా యస్మాన్మనశ్చరతి భే తతః. 92

భేచరీతి ప్రసిద్ధేయం మృత్యురోగజరాపహా
నిద్రా తుభా తృమా నాస్తి భేచర్య ముద్రితస్య చ. 93

మూర్ఛా భవతి సాధ్యే చ కర్మబంధభయం న హి
రమణ్య సంగతస్యాపి రేఖో న పతతి ధృవమ్. 94

- యావచ్ఛక్తం స్థిగం జేహ తావత్కాలభయం న హి
యేన బద్ధా నభోముద్రా బీజస్తస్య న గచ్ఛతి. 95
- యది గచ్ఛేతస్య బీజో హుతాశనముపైతి హి
స బీజశోషార్థమాయాతి శక్త్యా ప్రతిహతస్వయమ్. 96
- యోనిముద్రానిబద్ధః సంసా ముద్రా తేన దుర్లభా
బీజస్తు ద్వివిధం ప్రోక్తశ్చక్తం చైవ మహారజః. 97
- శిరస్థానగతం శుక్రం యోనిస్థానగతం రజః
శుక్రం తు శ్వేతవర్ణం స్యాత్ప్రవాలాభం రజస్పృతమ్. 98
- శుక్రం చంద్రగతం నిత్యం రజస్సూక్ష్మేణ సంగతమ్
శుక్రం శివే రజశ్శక్తిస్తయా యోగస్సుమన్లభః. 99
- మరుతా శక్తిచారేణ రజశోషార్థం ప్రణయతే
ఏత్యం తద్విందునా యాతి తదా దివ్యం వర్జితే. 100

మ హా ము ద్రా

- వామాంఘ్రిములభాగేన యోనిస్థానం ప్రవీడయేత్
దక్షిణాంఘ్రి చ వితతం హస్తాభ్యామభిధారయేత్. 101
- హనుం వక్షసి నిక్షిప్య వాయునా జఠరం తతః
అపూర్య రేచయేద్దేవి! స్థిత్యా బద్ధానో యమి. 102
- ఏషా భ్యాతా మహాముద్రా మలసంశోధనీ వరా
సూర్యేందు ఘటయేజ్జహ్వశోమణీ పాపనాశినీ. 103
- తథా దక్షిణపాదేన యోనిస్థానం ప్రవీడయేత్
వితత్య వామపాదం చ కరాభ్యాం భారయేత్ప్రియే. 104
- శేషం పూర్వోక్తవత్కుర్యాదేవం సంఖ్యాసవ్యయోః
భాగయోస్సమకాల స్యాదభ్యాసస్తాం వివర్జయేత్. 105
- తస్య పథ్యమపథ్యం చ మద్యా నీరసా అపి
ఘోరం విషం వాతిసుఖం వీయూషమివ జీర్యతే. 106
- గుల్మోదావర్తకుష్ఠాద్యా రోగా నశ్యంత్యసంశయమ్
సిద్ధిదేయం మహాముద్రా కాలం హంతి జరాభయమ్. 107

న ప్రకాశ్యా న దేయా చ యస్తైకస్తైచన ప్రియే!

ప్రత్యాహరః

యుక్తాననస్థితో యోగీ ఋచ్చ్యంగ్రీవమస్తకః. 108

ఘోరాగ్రలోచనస్వస్థః కుటీస్థః ప్రణవం జపేత్
త్రిలోకశ్చ త్రికాలశ్చ త్రిదేవాస్త్రీశ్వరా అపి. 109

త్రిజ్యోతీం పీండుముఖ్యాని త్రివేదాశ్చగ్న యత్రయః
శక్తిత్రయం త్రిపదవీ బ్రాహ్మీ చైంద్రి చ వైష్ణవీ. 110

వర్ణత్రయం చ భాసంకే యత్ర తజ్జ్యోతిరోమితి
తమోంకారం చ మనసా వచసా కర్మణా తుయః. 111

ధ్యాయేజ్ఞ పేదభ్యసేచ్ఛ స ముక్తో భవబంధనాత్
గచ్ఛంస్త్రివ్యంశంబాగ్రచ్ఛ చిర్వాప్యశుచిర్యది. 112

న కర్మణా చ లిప్తస్యాజ్ఞలేనాబ్జదలం యథా
వాయో చలతి సర్వేపి చలంతీంద్రియథాతపః. 113

స్థితే వాయో స్థిరే సర్వం వపుః ప్రభృతి శాంభవి!
తస్మాద్వాయుం నిబధ్నీయాస్థిరే వాకే స్థిరం మనః. 114

స్థిరే మనసి జీవశ్చ స్థిరో భవతి భైరవి!
యావత్సంయమితో వాయుర్యావచ్ఛేతోపి సుస్థిరమ్. 115

బీజం యావద్భ్రవోర్మౌళ్యే తావత్కాలభయం న హి
షట్త్రింశ ద్వచ్యంగులం నిత్యం తతః ప్రాణః ప్రకీర్తితే. 116

బద్ధపద్మాసనే స్థిత్యా ఋచ్చ్యంగ్రీవమానసః
వామనాసాపుటేనైవ పూరయేత్ప్రాణమారుతమ్. 117

యావత్తోడశమాత్రం చ కుంభయేద్ద్వాదశ ప్రియే!
రేచయేద్దశమాత్రంచ దక్షనాసాపుటేన చ. 118

పునశ్చ సూర్యమార్గేణ పూరయేత్సూర్యవత్ప్రియే!
కుంభయిత్యా రేచయేచ్ఛ వామనాసాపుటేన చ. 119

ప్రాణాయామవిధిః ప్రోక్తస్త్రివిధో యోగివందితే!
అథమో, మధ్యమో దేవి! హ్యుత్తమోపి యథాక్రమమ్. 120

- ప్రాక్తాయమథమస్తస్మాద్విగుణో మధ్య మస్మృతః 121
ఉత్తమప్రిగుణః ప్రాక్తః ప్రాణాయామాయమీశ్వరి !
యదా తు నామనాసాయాం పూరయేచ్ఛందమక్షరమ్ 122
భ్యాయేదమృతచారీశమధ్యస్థం శీరసస్పృశమ్.
యదా తు దక్షనాసాయాం పూరయేత్సూర్యమక్షరమ్ 123
జ్వలజ్వలనసంకాశం నాభిస్థం చింతయేత్సదా.
ఏవం బీజద్యయం భ్యాత్వా నాసారంద్రద్యయేన చ 124
పూరయేద్యస్తు మతిమాన్నాడి తుద్ధితో భవేత్.
ఏవం మాసత్రయాభ్యాసాద్యభేష్టం వాయుధారణమ్ 125
ప్రదీప్తో జాతరో వహ్నిర్నాదవ్యక్తిశ్చ జాయతే.
ఆరోగ్యం ప్రాప్నుయాద్దేవి ! నిత్యమభ్యాసయోగతః 126
ప్రథమేయం న (యత్ర కిధర్మస్యాద్విత్తయే కంపతే నపు.
ఉత్తిష్ఠతి తృతీయే తు బద్ధ పద్మాసనస్థితే 127
ప్రాణాయామాదిషట్కేన ప్రత్యాహారో భవేద్భవే.
తద్విషట్కేన విధినా ధారణా తు ప్రశస్యతే 128
ధారణాద్వాదశేన స్వాధ్యాయానం తద్వాదశాత్మకం.
సమాధిః కథ్యతే దేవి ! తేన దృశ్యం పరాత్పరమ్ 129
తస్మిం పరాపరే ధామిషి షీయతే కర్మసంచయః.
జన్మమృత్యు న భవతో జరారోగశ్చ నశ్యతి 130
యుక్తియుక్తేన యోగేన చిరాయుశ్చ సుఖీ భవేత్.
అయుక్తచ్యా భ్యాసనాద్ధిక్కాకిర్థో రోగశిరోవ్యధాః 131
శ్వాసకాసాదయో రోగా వోపాస్యన్భూహవస్తథా.

విపరీత కరణీ ముద్ర !

- సోమ్యస్థానాత్సమాయాతా ద్వాభ్యాం చైకా తు భుజ్యతే 132
తతస్తృతీయా యః కశ్చిత్స స్వాజ్జన్మజరోఽఘ్నతః.
ప్రజ్వలజ్వలనాకారో నాభిమధ్యే స్థితో రవిః 133
తాలుమధ్యే శశీ భాతి సుధాం వర్షత్యభోముఖః.

- తాం గ్రసన్యార్థవదనో భాస్కరః కిరణత్విషా
ఏతస్య విపరీతం యత్కరణం విపరీతమ్. 134
- కాకచంచువదాన్యం చ కృత్వా వాయుం ససూక్ష్మతమ్
ఆదాయ నాసారంధ్రేణ పునస్తం శ్వసనం త్యజేత్. 135
- శీతలీకరణాభ్యయం యోగస్తు జ్వరపిత్తహృత్
అమృతం శీతలం తస్య పిబతశ్చ జరా న హి. 136
- జిహ్వాయా తాలుమూలేన ప్రాణం యః పిబతి ప్రియే !
తస్య పక్షాపతస్సర్వే రోగా వశ్యంతి యోగినః. 137
- రసనామూర్ధతః కృత్వా సోమం పిబతి యః ప్రియే !
సిదిర్మాహర్థ ఆయాతి రోగాస్తస్య న సంతి హి. 138
- జిహ్వగ్రేణ చ సంపీడ్య రససాంతస్పిలం మహత్
ధ్యాత్వామృత రుచీమం బామర్దాబ్జేన భవేత్కవిః. 139
- అమృతా ప్లావితనోర్యోగినో వత్సరత్రయాత్
లేతకోర్ధ్వం ప్రయాత్యేవ సిద్ధ్యంతి హ్యణిమాదయః. 140
- త్రివిధం గరలం తస్య శరీరే చ న సంక్రమేత్
జరా చ మరణం నాస్తి దుష్టసత్వభయం తథా. 141

4. ధ రణ మ్

- ఉక్తానన సమారూఢః ప్రాణాయామరతస్సదా
ప్రత్యాహార ప్రసన్నస్సన్నభ్యసేధారణం తతః. 142
- చేతసో నిశ్చలత్వం యథారణా సా స్మృతా శివే !
పృథ్వీది పంచభూతానాం యా పృథగ్ధారణా హృది. 143
- చతుర్రశ సువర్ణా సలకారా చ హృది స్థితా
బ్రహ్మణా సహితా భూమిర్ధ్యాతవ్యా పంచ నాడికాః. 144
- ప్రాణం తత్రైవ మనసా ధారయేత్సహ శాంభవి !
యేషా స్తంభకరీ విద్యా పృథ్వీజయమవాప్నుయాత్. 145
- అర్థచంద్ర ప్రతీకాశం కర్పూర హిమ నిర్మలమ్
కంతస్థానగతం నిత్యం సుధాప్లుతవకారయక్. 146

- జలతత్వం చ సంయుక్తం విష్ణునా తత్ర ధారయేత్
ప్రాణం చిత్రేన సహితం ధ్యాతవ్యం పంచనాడికాః. 147
- యేషా హి వారుణీ విద్యా విషవీ త్తజ్వరాపహా
గ్రసనే కాలకూటస్య మయైవ పరిశల్పితా. 148
- త్రికోణం తప్తహేమాభం సరేఫం దుద్రదైవతమ్
తాల్పానగతం ధ్యాయేద్వహితత్వం జ్వలత్ప్రభమ్ 149
- తత్రైవ పంచఘటికాః ప్రాణం చ మనసా సహ
ధారయేన్నిహితం యోగీ హచ్యేషా వైశ్వానరీ పరా. 150
- విమాగ్ని భీతి సంహర్త్రీ వాతశ్లేష్మాది రోగహృత్
వర్తులం నీలమేఘాభం భ్రువోర్మధ్యే ప్రతిష్ఠితమ్. 151
- సయకారం వాయుతత్వం నిత్యమీశ్వర దైవతమ్
తత్రైవ నాడికాః పంచ ప్రాణం చ మనసా సహ. 152
- ధారయేద్వాయవీయైషా విద్యా ఖగతిదాయినీ
మృగత్పస్థాంబుసంకాశం హకారేణ సమన్వితమ్. 153
- సదాశివాదిదైవం చ బ్రహ్మరంధ్రగతం సదా
వ్యోమతత్వం నిరాకాశం శాంతం సర్వగతం క్రియే! 154
- తత్ర ప్రాణం చ సంయమ్య మనసా సహ ధారయేత్
యావత్సుప్తః పంచ ఘటికా నభోవిజ్యేయమీశ్వరి! 155
- కథితా మోక్షదా జీవి! యోగినాం దుఃఖహారిణీ
సంధినీ పార్థివీ విద్యా ప్లావనీ వారుణీ మతా. 156
- తతో వైశ్వానరీ విద్యా దాహినీతి ప్రకీర్తితా
వాయవీ భ్రామణీ ప్రోక్తా శమనీ వ్యోమరూపిణీ. 157
- క్రమశః పంచవిద్యాశ్చ ధారణీయాః పృథక్పృథక్
స్వనామ కర్మసదృశం ఫలం దదతి యోగినామ్. 158
- యేషా పంచవిధా జీవి! ధారణా భువి దుర్లభా

5. ధ్యానమ్

- తత్వేషు నిశ్చలా చింతా యా తథ్యత్యానం ప్రకీర్త్యతే. 159

- ధ్యానం ద్విధేతి విఖ్యాతం సగుణం నిర్గుణం ప్రియే !
సగుణం వర్గసహితం నిర్గుణం వర్గవర్జితమ్. 160
- లక్షం చ వాజపేయానామశ్వమేన సహస్రకమ్
సశుద్ధిచ్యానస్య యోగస్య కలాం నార్హంతి షోడశకమ్. 161
- త్రయద్వనా బహిర్ముష్టిః ఋజుః పద్మాసవస్థితః
ధ్యాన యోగస్య విశ్లేయస్సద్యస్సిద్ధి ప్రదత్నుభః. 162
- మూలాధారే సువర్ణాశే చక్రేస్థిం ప్రథమే ప్రియే !
ధ్యాత్వాత్మానం చ నానాగ్రే లక్షయేద్ధంతి కల్పితమ్. 163
- స్వాదిష్ఠానే చ రత్నాశే హ్యత్మానం పరచింతయేత్
నానాగ్రలక్షో దుఃఖేభ్యో ముచ్యతే యోగీస త్రయః. 164
- బాలారుణాశే చాత్మానం చక్రేస్థిం వర్ణిషూరకే
స్మృత్వా నానాగ్రదృష్టిస్సంస్త్రీ జగత్తో భయేద్యమి. 165
- విద్యున్మాలానిశే చక్రేనాహతే హృదయస్థరే
ప్రాణాయామేన బహుధా సాధితే పరమేశ్వరి. 166
- ఆత్మానం చింతయేద్యస్తు నానాగ్రగతాచనః
భవేద్బ్రహ్మసమా యోగీ వశీకృతమనః ప్రియే ! 167
- ఘంటికాయాం విశుద్ధాశ్చే స్వర్ణచంపక సిన్ధిశే
సూరాగ్రదృష్టిరాత్మానం ధ్యాత్వానందమయో భవేత్. 168
- లంబికాయాం సుధాపూర్ణే చంద్రమండలమండితే
నానాగ్రదృష్టిరాత్మానం ధ్యాత్వానందమయో భవేత్. 169
- భువోర్మధ్యేంజనాకారే ధ్యాయేదాత్మానమూశ్వరరి !
జితప్రాణో భవేద్ద్యోగీ యోగానందమయో భవేత్. 170
- నిర్గుణం నిరచాయం చ శివం శాంతం పరాత్పరమ్
విశ్వేంద్రైః సమాత్మానం ధ్యాయేద్బ్రహ్మమభ్యుదయః. 171
- బ్రహ్మానందమయో యోగీ భవశ్యేవ న సంశయః
ఆజ్ఞాచక్రమితి ధ్యాతం పరే వ్యోమ్ని నిరామయే. 172
- శివమాత్మానమాచింత్య భవేజ్జ్ఞానమయో వశీ
గగనాకారమమలం మృగత్పస్థాంబు సన్నిభమ్. 173

- ధ్యాత్వాత్మానం సర్వగతం మోక్షం వ్రజతి సంయమీ
అపానమేధా నాభిక్ష్మ హృదయం ఘంటికా తథా. 174
- లంబికా చ భ్రువోర్నధ్యం నభశ్చ బ్రహ్మరంధ్రకమ్
తవ చక్రమితి ఖ్యాతం దేయం స్థానం చ యోగినామ్. 175
- ధారణా పంచఘటికా మణ్డపీ ధ్యానముచ్యతే
సమాధిర్ద్వాదశాం స్వాత్మానా సంయమనాత్రియే. 176

6. స మా ధి :

- జలసైంధవయోర్యోగాదేకత్వం చ యథా భవేత్
చిత్తాత్మమనోస్సామరస్యం సమాధిస్స తు కథ్యతే. 177
- మనః ప్రవీయతే చాంతే యదా ప్రాణాయో భవేత్
సామరస్యం తదా స్వాచ్చ సమాధిస్స తు కథ్యతే. 178
- ప్రణస్తాఖిలసంకల్పో జీవాత్మా పరమాత్మనా
యదేకత్వం భజేద్దేవి ! సమాధిస్స తు కథ్యతే. 179
- పరావేక్షోఽపి తం చిత్తమింద్రియేషు ప్రవర్తతే
యదా జీవో గతఃస్వేత్వం తదా నై వేంద్రియం మనః. 180
- శబ్దం స్పర్శం చ రూపం చ రసం గంధం పఠం తథా
అత్మానం చ సుఖం దుఃఖం మానామానం ప్రియాప్రియే. 181
- శీతాశీతం తథా వాతమాతపం యో న వేత్తి చ
న బాధ్యతే ఒకర్కామైర్న కై శ్చిదపి బాధ్యతే. 182
- న శస్త్రైర్బాధ్యతే మంత్రైర్న త్రైస్తంత్రైర్న గృహ్యతే
నాగ్నానా న జలేనాపి వాయునా న చ వీద్యతే. 183
- అవధ్యో దేహిభిస్సర్వైర్వాన వియస్సురైరపి
అహారే చ విహారే చ నిద్రాయామ వబోధనే. 184
- సర్వకర్మసు యుక్తస్స సర్వ తత్త్వం వేత్తి యోగిని !
నిరాలంబం నిరాకారమనాద్యంతం నిరాక్రియమ్. 185
- అనాలయం నిష్ప్రపంచం నిష్కీయం నిర్మలం మహత్
విశ్చలం నిర్మలం నిత్యం నిర్గుణం వ్యోమ చిన్మయమ్ 186

- సదానందమనంతం చ సర్వగం విభు సంతతమ్
యేతద్బ్రహ్మపదం తత్త్వం విద్ధి త్వం వింధ్యవాసిని. 187
- అనామయే నిరాలంబే నిరాశంకే మహాద్యుతౌ
నిరాభాసే పరే తత్త్వే యోగయుక్తః ప్రతీయతే. 188
- దుగ్ధే దుగ్ధం ఘృతే చాజ్యమగ్నాచగ్నిర్జలే జలమ్
క్షీప్తం ప్రతేతస్మయత్త్వం తథా బ్రహ్మణి లీయతే. 189

యోగ బాధ్య స ఫలమ్

- మయోదితమిదం సర్వం దివ్యవాయురసాయనమ్
యస్సేవేత స పుణ్యాత్మా శృతశ్చతోజ్యో జగత్రయే. 190
- సర్వయజ్ఞ శ్శలోపేతస్స స్వార సర్వతీర్థకే
స యశస్వీ స యోగీంద్రస్య ఏవామఖండిః. 191
- స యేవ సిద్ధశ్శుద్ధశ్చ మమ తుల్యో వరాననే!
తస్మిం సిహ్యతి మే చేతస్తచ్చిత్తం మే నివాసభూః. 192
- సఫలం జీవితం తస్య పూతం తథుభయం కలమ్
తత్పదన్యాసమాత్రేణ ధరిత్రీ పావనీకృతా. 193
- యత్రోపేతం త్థణం తేన పుణ్యక్షేత్రం హి సా మహీ!
ధన్యా తజ్జనయిత్రీ చ పుణ్యాస్తజ్జనకః ప్రియే! 194
- తద్దర్శనాత్సజీవాన్మ్య శ్శూలప్రతా దయశ్శవాః
తద్వాక్యేనైవ సర్వేపి లభంతేపి శుభాశుభమ్. 195
- తన్నూత్రమలసం స్పర్శాల్లోహా యాంతి సువర్ణతామ్
కిం పునః కథ్యతే దేవి! మమ తుల్యపరాక్రమః. 196

“ఇతి శ్రీ చైరవోక్తే ఆనందశంకరే అమృతీకరణ
విశ్రాంతౌ వింశోల్లాసః”

ఏకవింశ ఉల్లాసః

యోగనిర్దిదకుటి నిర్మాణవిధిః

శ్రీ చైరవోక్తే—

కుటి ప్రోక్తా త్వయా పూర్వం శథం కార్యా చ జీదృశీ
తత్ర కాలం కియచ్ఛంభో! వస్తవ్యం బ్రూహి మే ప్రభో!

శ్రీ శైరవః—

- వయ్యోమి తాం కుటీం సమ్యక్ శ్రుణు త్రిపురసుందరి !
మేదినిమున్నతీకృత్య పునస్తాం సుహృదం వ్రీయే. 2
- స్తంభాంశ్చ క్రమశః పటో పక్తిశః పయేదృఢాన్
కులా ఉపరి చారోఽప్య దాహూణి సుదృఢాని చ. 3
- స్థాపయేదిష్టకాః పశ్చాత్పునయా సాంద్రమాలినేత్
పరితో వలభిం కృత్వా భిత్తిం త్రివలయాం శుభామ్. 4
- కుర్యాత్కుటీం చ తన్మథ్యే తృతీయావరణైః పునః
నిఖనేచ్ఛకురత్రం చ దశప్రాదేశమాత్రకమ్. 5
- పంచప్రాదేశమాత్రే చ త్వహోనిమ్నం తస్మోర్వరతః
ఏవం దశవితస్త్యాభిరచింత్యాం తాం మనోహరామ్. 6
- ప్రాద్ధ్వారం బాహ్యవలయే ద్వితీయే వలయే శివే !
యామ్యద్వారం తృతీయే తు ప్రత్యద్ధ్వారం విధీయతే. 7
- ద్వారాణాం చ ప్రమాణం హి వితస్తీద్వయముచ్యతే
సకవాటం ప్రతిద్వారమచ్ఛదం చార్గలాన్వితమ్. 8
- సుఖప్రతేపితం కుర్యాద్భిత్తిం శ్లఙ్ఘితరం ఫలమ్
దక్షిణే చోత్తరే చైవ కుట్ట్యంతర్యే దికాద్వయమ్. 9
- సార్థత్రయం వితస్తీనాం విశాలం చాయతం దశ
ప్రాదేశ మాత్రముత్పేదం మధ్యం ప్రాదేశకత్రయమ్. 10
- తత్ర గోమయసంభూతం భస్మ వస్త్రేణ గాలితమ్
పూరయేచ్ఛ కుటీభిక్తో చిత్రం బహు సువిస్తరమ్. 11
- శైరవం కాలమేఘాభం ద్వలమార్ధ్వ శిరోరుహమ్
సాలాక్షం వక్రదంష్ట్రం చ నాగకుండల మండితమ్. 12
- నాగయజ్ఞోపవీతం చ కింకిణీ ముండమాలినమ్
దిగంబరం తు కాళోటి భూషితాంఘ్రి శిరోరుహమ్. 13
- హారకేయూరకటక ముద్రికాది విభూషితమ్
దశహస్తం చ డమరుమంకుశం ఖడ్గశూలకమ్. 14
- వరదం సవ్యహస్తాబైర్నాగైః పాశం చ ఘంటికామ్
మధుసాత్రం భయహరంబి భ్రాణం వామబాహుభిః. 15

- కృష్ణాంగ రాగమాలాశ్లం సర్వవ్యాధి వినాశనమ్
వ్యాధిభూతాహిత్రుఘ్నం క్షేలాది భయనాశనమ్. 16
- తనో మృత్యుంజయం శాంతం వటుకం విలిఖేత్ప్రియే!
చారదేందు హిమశ్శేతం కాలం ద్విభుజశోభితమ్. 17
- కింకిణీమాలయా బద్ధకర్ణనూ పురశోభితమ్
కాలం కుండల సచ్చోభం త్రినేత్రం వగ్నరూపిణమ్. 18
- శ్వేత మాల్వామలేపం చ పూర్ణపాత్రం చ వామతః
దండం దక్షిణమాస్త్రేన దధానం మృత్యునాశనమ్. 19
- మాయాబీజం చ వటుకం హ్యేనం ప్రథమముచ్చరేత్
అపదుద్ధారణాయేతి లిఖేత్సంచాక్షరద్వయమ్. 20
- వటుకాయేతి మాయాం చ వటుకస్య మనుస్మృతః
మూర్తిద్వయోరయం మంత్రః కథితస్సుర పందితే. 21
- మంత్రస్యాప్య చ యద్యంత్రం తద్యంత్రం తత్ర సలిఖేత్
రమాం చ భువనశీం చ కామం చింతామణిం క్రమాత్. 22
- కర్ణికాయాం లిఖేత్సూర్యం వటుకాయేతి లిప్సిరమ్
అష్టపత్రే విభేచ్ఛామణ్యాక్షరాణ్యష్ట పత్రకే. 23
- బహిష్టాడశతత్రేషు విలిఖేత్ప్యాడశ స్వరాన్
ద్వాత్రింశద్దలకే కాదిసాంత ద్వాత్రింశదక్షరాన్. 24
- అన్యే దలే హలతౌశ్చ విలిఖేద భూపురం బహిః
అపదుద్ధారణం యంత్రమప మృత్యునివారణమ్. 25
- రతౌకరం గ్రహార్తానాం సర్వేషాం ప్రాణినామపి
స్త్రీవశ్యం రాజవశ్యం చ పుంవశ్యం పశువశ్యకమ్. 26
- నానాసిద్ధప్రదం నిత్యం సర్వలోగవిషాపహమ్
హరకేయూర రుచిరం కాంత్యా విశ్వవిమోహనమ్. 27
- మహామృత్యుంజయం దేవం భావయేత్సమృత్యునిదృవేత్
ఏవం ద్వితీయవర్గస్య తృతీయం పంచమేన చ. 28
- స్వరేణ బిందునా యుక్తం సాంతం సాధ్యపదం తతః
రక్షశబ్జయుగం పశ్చాత్సూర్యం బీజత్రయం పునః. 29

- ప్రతిలోమం సముచ్చార్య మంత్రం మృత్యుంజయం జపేత్
తారం మధ్యే సహస్రఖ్యం దిగ్దలే థం సమాలభేత్. 30
- ఆగ్నేయాదిదశేవ్యం త్యమక్షరం క్రమశో లిఖేత్
కాహణ్యే ధూపుకమాలిఖ్య దిక్కు సాంధ్రం సమాలిఖేత్. 31
- చతుష్కణే కకారం చ యంత్రం మృత్యుంజయార్థకమ్
అపమృత్యుజరవ్యాధిత్వేలమోహ వినాశనమ్. 32
- తత్ర చింతామణిం దేవం చింతితార్థప్రదం లిఖేత్
నీలప్రవాలరుచిరం త్రిశత్రం రుచిరాననమ్. 33
- పశాదూణోత్పలం వామే దక్షే శూలకపాలకౌ
దధానమిందు మకుటం ధ్యాయే దర్ధాంబికేశ్వరమ్. 34
- వహ్నిప్రథమవర్ణాదిషమరేఫః క్రమాత్తతః
ప్రాణసద్యాంతసహితవృత్తస్వర సబిందుకః. 35
- ఇదం చింతామణీర్మంత్రం చింతితార్థప్రదం శుభమ్
షోడశస్వరసంవీతం చింతామణి మభిష్టదమ్. 36
- కకారాక్షేప్తితం కుర్యాజ్జ్వరాపస్పృశి మృత్యుహమ్
తతశ్చ శారదాదేవీమాలిఖేత్స్థిదాయినమ్. 37
- శంఖకుండేందుధనలాం మకుటేందు కలాధరామ్
సుధాకుంభం వరాక్షుప్రకృం విమృదాం కరాంబుజైః. 38
- బ్రహ్మణాం శ్వేతవసనాం మాక్తికాభరణోజ్జ్వలామ్
వాగ్బీజం భవనేశం చ వదవాక్యిద్వయం తతః. 39
- వాగ్వాదిసిం ససంబుద్ధి మగ్నిపతీం సముచ్చరేత్
ఏష శ్రీమాతృకామంత్రః ప్రోక్తస్సారస్వతప్రదః. 40
- అదిబీజద్వయం హిత్యా కేషం పూర్వవదుచ్చరేత్
దశర్ణ శారదామంత్రో వాగ్విలాస ప్రదాయకః. 41
- వియద్వర్ణ సుకారంచ సద్యాంతం సవిసర్గకమ్
కర్ణికాయాం లిఖేత్సూర్యం కింజల్కేషు స్వరాసపి. 42
- అష్టచ్చ దేవ్యష్టవర్ణాన్యశహద్యైః పరైశ్త్రైః
కాద్యైశ్చ పంచధిర్వర్ణైర్జప్తవర్ణాస్స మీరితాః. 43

- లిఖేద్దూ పురకోణేషు శకారాందిక్ష విన్యసేత్
ఇదం హి మాతృకాయంత్రం విషమృత్యుగదాపహమ్. 44
- అఘోరం విలిఖేద్దేవి! సిలజీమూతసన్నిభమ్
క్రూర దంష్ట్రం త్రిశత్రం చ నాంగేంద్రాష్ట విభూషితమ్. 45
- రక్తాంగరాగవసనం రక్తమాలా విరాజితమ్
పరశ్వధుం చ డమరుం ఖడ్గం భేటమిషుం ధనుః. 46
- త్రిశూలం పూర్ణచాత్రం చ బిభ్రాణం చాష్టబహుభిః
భువనేశీం స్ఫురద్వంద్యం తతః ప్రస్ఫురవిప్పితమ్. 47
- ఘోరం తతోఘోరతరం తనురూపం చటద్వయమ్
ప్రక (చ) టద్విగుణం చైవ కహశబ్దయుగం తతః 48
- వమశబ్దద్వయం దేవి! బంధశబ్దం చ విప్పితమ్
ఘాత (భాద) యద్వితయం దేవి! కవచం చ ధడంతకమ్. 49
- ఏకోత్తరోయం పంచాశదన్తోఘోరస్మృతో మనుః
వశ్యాధం తప్తహేమాభం పూర్వోక్తాకృతి సంయుతమ్. 50
- ముక్త మృత్యుంజయాధేతు శ్వేతం పూర్వోక్త విగ్రహమ్
సర్వార్థసిద్ధితం శాంతమఘోరాస్త్రం లిఖేత్ప్రియే! 51
- మాయాబీజం ససాధ్యం స్యాన్మృచ్ఛే చ స్వరసంయుతమ్
తద్భూషిః కేసరేష్వేవం విలిఖేదష్ట వర్ణకమ్. 52
- తత స్తప్తదలే మంత్రవర్ణాంగుణమితాన్ లిఖేత్
అగ్రకేషేషు తద్వ తత కోణే కవచాస్త్రకౌ. 53
- తద్భూషిరూపురం లేఖ్యమేన దాఘోర యంత్రకమ్
స్ఫురద్వయావృతం మధ్యే శక్తి బీజం లిఖేత్తతః. 54
- వటకోణే ప్రస్ఫురయుగం తతశ్చప్తదలే క్రమాత్
వడ్డిశ్చతుర్భురేవైశ్చ రసైర్వస్తైశ్చ గోపదైః. 55
- ఋతుభిశ్చిష్ట మంత్రాస్తైర్ మిభిర్వి లిఖేత్తతః
వటోణే వహిచా (శ) ప్రాభ్యాముద్ధరం ఏతకోణకమ్. 56
- భూపురేణావృతం యం తమఘోరం విలిఖేత్ప్రియే!
వ్యాలారిచోరక్షదా పన్నారభూత గ్రహపహమ్. 57

ఆనందకందః

- అథో మహాగణపతిం లిఖేద్విద్రుమ సన్నిభమ్ 58
 కోటిరచంద్రశకలం గణాస్యం లోచనత్రయమ్.
- కుండిలం రక్తవసనం రక్తమాలానులేపనమ్ 59
 దశదోర్దండసుభగం వామోరుద్ధిత యాపితమ్.
- హారకీయూరకటక ముద్రికా కుండలోజ్జ్వలమ్ 60
 ఫలపూరం గదామిశ్నకోదండం చ త్రిమూలకమ్.
- చక్రమ్ సరసిజం పాశముల్పలం శాలియంబరీమ్ 61
 స్వదంతమండయా రత్నకలశం దశభిః కరైః.
- బిభ్రాణం పద్మకరయా వామోరుద్ధితయా త్రియా 62
 ఆలింగితం భక్తలోక చింతితార్థ సురద్రుమమ్.
- ప్రణవం కమలాం మాయాం కామరాజం వసుంధరామ్ 63
 క్రమాద్గణపతేర్బీజం మహాగణపతిం తతః.
- చతుర్వ్యంథం సంబుద్ధిం వరత ఆ వరదం తథా 64
 తతస్సర్వజనం మేచ వశమానయ శబ్దకమ్.
- అగ్నిపత్నిం సమాలిఖ్య చాప్టానింశతివర్గకమ్ 65
 మంత్రం మహాగణపతేర్బ్రహ్మదాః ద్రవ్యనాశనమ్.
- త్రికోణే బీజమాలిఖ్య పతాకే చ గణేశిః 66
 దిక్ష్వ శ్రీశక్తి మదన భూబీజాని బహిర్లిఖేత్.
- పటకోణే బీజపటం చ తత్సంధివ్యంగమంత్రకమ్ 67
 తతోష్ఠదలమధ్యేషు మంత్రాణి గణశో లిఖేత్.
- అంత్యాక్షరే చాంత్యదశే మాతృకామనులోమతః 68
 తేభే చ ప్రతిలోమనాంకుశపాశావృతం తతః.
- భూమందిరేణ సుభగం యంత్రం గణపతేఃస్పృభమ్ 69
 గజాంతం శ్రీపదం దివ్యమాయుష్యాశోగ్యవర్ధనమ్
- ఏతాని యంత్రజాలాని కులుచ్యంతరేవతా లిఖేత్ 70
 కుటీభిత్తి బహిర్భాగే ధైరవం వర్ణమాలిఖేత్.
- అసితాంగం రురుం చండం క్రోధమున్నతై ధైరవమ్ 71
 కపాలినం భీషణం చ సంహారం ధైరవం క్రమాత్.

- ద్వితీయావరణస్యాంతర్భిత్తౌ వేకాదశ క్రమాత్
కుదాం ప్రైలోచనాంశ్చంద్రకలాజాటజటాన్ లిఖేత్. 73
- తద్బాహుచ్యే నవ నాథాంశ్చ నవ సిద్ధాంశ్చ షోడశ
సవత్కు-మారసవ కసవందాదీన్ లిఖేత్తతః. 73
- తృతీయావరణ స్యాంతర్భిత్తౌ బ్రాహ్మద్యుదిమూతరః
చతుష్టయేశ్చ యోగిన్యో లేఖనీయా యథావిధి. 74
- తద్భిత్తిబాహుచ్యే దేవేంద్రముఖా దిక్పతయః క్రమాత్
గ్రహశ్చ చంద్రసూర్యాద్యా అశ్విన్యాద్యాశ్చ తారకాః. 75
- మేషాద్యా రాశయో లేఖ్యాస్సాలంకారశ్చ సాయుధాః
కుటీద్వారవిపార్శ్వే చ గణేశం చైరవం లిఖేత్. 76
- ద్వితీయావరణద్వారపార్శ్వే ద్వా శంఖపద్మకౌ
గరుత్మంతం హనుమంతం తృతీయావరణస్య చ. 77
- ద్వారస్య పార్శ్వయేర్ద్వే విలిఖేద్భయభంజనా
యస్మిందేశే కుటీ దివ్యా కల్పితా యోగిసత్త మైః 78
- దేశో భవ్యతరశ్లాఘ్యః పుణ్యక్షేత్రం చ పావనమ్
తత్రత్యాశ్చ ప్రజా భవ్యాస్సేతార్థాః పుణ్యకర్మణః. 79
- రాష్ట్రం సుధిక్షమాగోగ్యమనామయసుఖావహమ్
ఈ తిహీనం కాలవృష్టిసహితం భావ్యసంకులమ్. 80
- తస్మిన్లోపద్రవవ్యాఘ్ర సర్పాది భయవర్జితమ్
తత్ర తీర్థాని పర్వాణి గంగాదీని వసంతి చ. 81
- ఇంద్రాదయోపి విబుధాస్సూర్యచంద్రాదయో గ్రహాః
యోగిన్యో శ్చైరవాస్సిద్ధా గణేశగుహమాతరః. 82
- తత్రస్థస్య మహిషస్య జయార్థావాప్తిరాయుషః
సంభవేచ్ఛక్రవర్తిత్వం పునర్నిత్యోత్సవోజ్జ్వలమ్. 83
- వంధ్యానాం పుత్రవసత్తిః కుటీసందర్శనాద్భవేత్
కుష్టాపస్మారభూతాది మహావ్యాధిః వినాశనమ్. 84
- కుటీగతా భవేయస్తే యే సేవంతే రసాయనమ్
సిద్ధిం యాంతి సుఖేనైవ దేవానామపి దుర్లభమ్. 85

అమరీకల్పః

- దేవి! చిత్రం ప్రవక్ష్యామి దివ్యం గుహ్యతమం శివమ్ 86
అమరీకల్పమనఘం సులభం నిజదేహజమ్.
- అశిమాద్యష్టకైశ్చర్యదేహలోహాది సిద్ధిదమ్ 87
వమనాదివిశుద్ధాంగో లవణామ్లవివర్జితః.
- కుటీగతస్సు దేవేశి! శివతోయముదారధీః 88
స్థూలస్య కతకపైవ దారుణా పానపాతకమ్.
- కుర్యాచ్చ త్రిఫలం పిష్టా లేపయేచ్చషకాంతరీ 89
కర్ణం శివాంబునా రాత్రౌ పాత్రం చాఘోముఖం ప్రియే.
- స్థాపయిత్వా పునః ప్రాతరాద్యంతం ప్రసవం త్యజేత్ 90
మధ్యధారాశ్చ తత్రాత్రే క్షీపేత్తత్రిఫలం తతః.
- లోడయేదమరీయుక్తం పితౌత్పాగానసస్పదా 91
ఇష్టదేవాంగురూన్వృద్ధాన్చ త్యాచిత గజేశ్వరః.
- మితహఃరో యుక్తచేష్టో వాతాతపవివర్జితః 92
ఏకమండలమాత్రేణ బాహ్యంతశ్చచి భాగ్భవేత్.
- మండలేన ద్వితీయేన పర్వకుష్ఠవినాశనమ్ 93
మండలేన తృతీయేన చతుర్విధవిహాపహమ్.
- మండలేన చితుర్థేన నాలికేరాంబువద్భవేత్ 94
ఆత్మతోయం పంచయేన మలదార్గంధ్యనాశనమ్.
- వష్టమండలయోగేన దేహదార్గంధ్యనాశనమ్ 95
సప్తమండలయోగేన భవేద్దిండియపాటవమ్.
- తతోష్ఠమే మండలే శురజనీ చూర్ణకర్షయుక్ 96
సేవేత శివతోయం చ యావద్విస్సప్తమండలమ్.
- వలీఘ్రితపీనస్యాన్మహావిషభయోష్ణుతః 97
మండలే పంచదశకే కర్ణాంశౌ శృంగగంధకా.
- శివతోయేన సమ్మిత్రం ప్రపిచేదేశవింశతిమ్ 98
మండలం చ తదంతే స్యాత్సిద్ధిభాగ్దేహరోహణాయాః.

- ద్వావింశస్కంధలే దేవి! చాభకం వరయా యుతమ్
యేవం భజేద్యమీ యావదస్త్వవింశతి మండలమ్. 99
- మత్తహస్తిబలోపేతో గృధ్రదృష్టిరనామయః
యేనోనత్రింశతి ప్రాప్తే మండలే వరయా యుతామ్. 100
- సకాంతచూర్ణవిమలాం గోధామపి పితేత్రియే
పంచత్రిశస్కంధలాంతం వజ్రకాయో భజేన్నరః. 101
- షట్త్రింశస్కంధలాది స్వర్ణభాతీరజోన్వితమ్
ఆత్మగోధాన్వితం పేయ తత్తు యావద్ద్వయాధికమ్. 102
- చ త్వావింశస్కంధలాంతం సకరీరః ఖగో భజేత్
త్రి చత్వావింశస్కంధలే తు ప్రాప్తే పారదసంయుతమ్. 103
- వరాయుతల పితేదూన పంచాశస్కంధలావధిః
అణిమాదిగుణోపేతో వజ్రకాయశ్చ భేచరః. 104
- సిద్ధియ్యక్తో నిరాతంజో నిరపాయో నిరంజనః
యహృచ్చయా సర్వలోకే విహరత్యేవ సర్వదా. 105
- ఆరభ్య ప్రథమం దేవి! మండలాన్నిత్యమాచరేత్
ఆత్మతోయేన ధుత్తూరరసేన పరితోడయేత్. 106
- భస్మ తేనైవ సర్వాంగమస్కర్తుం మర్దయేత్
అన్యకాలసమాయాత మాత్మతోయం విశేషతః. 107
- మూర్ఖీ నాసాపుట కణ్ఠే దృఢి పాదకరద్వయే
శీలయేత్సతతం దేవి! శుద్ధదేహో భజేన్నరః. 108
- కదాచిదప్యాత్మగోధాం భూమా న విస్మతేత్రియే
అమరీసేవిహః పుంసశ్శివతోయేన జాయతే. 109
- సర్వలోహం చ కవశం దివ్యం మనుజదుర్లభమ్
విజయాసహితాం గోధాం ప్రతివాసరమాపితేత్. 110

“ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనందశంకరే అమృతీకరణ విశ్రాంతౌ
ఏకవింశోల్లాసః” ॥

“ద్వావింశ డిల్లాసః”

పందాక కల్పః

- 1 వందాకో ద్వివిధః ప్రోక్తః పురుష శ్రీ విశేషతః
ఖడ్జూరీ వ్రతవత్సరః పురుషస్సర్వ సిద్ధిదః
- 2 శ్రీ సంజ్ఞ స్తు గుణైరలోప వృత్తప్రతః ప్రతాపవాన్
వందాకః పాదపరుహశ్చిఖరీ తరురోహణీ.
- 3 వృక్షాదనీ కామినీ చ వృక్షరుగృథృ బధ్నకమ్
వందాక స్తి క్తతువరః కథనీ త్ర శ్రమాపహః.
- 4 వశ్యాదిసిద్ధితో వృష్యో విషఘ్నశ్చ రసాయనమ్

పందాకా హరణ విధిః

- 1 కృతోపవాససున్నాతో రక్తమాల్యానులేపనః.
- 2 ముక్త కేశాంబరో భూత్వా రాత్రౌ సంయతిమాససః
వృక్షం ప్రదక్షిణం కృత్వా గంధపుష్పాక్షితాదిభిః.
- 3 పూజాద్రవ్యైస్సమభ్యర్చ్య బలిం దధ్యోదనైః కిరీత్
చింతామణిం స్పృశిహ్మంచ మనుమహ్నోత్తరం శతమ్.
- 4 జప్త్వా ఖడ్గేన సంభిద్య వందాకం విధినాహరేత్
వందాకానాం తు సర్వేషాం విధిరేష ఉదాహృతః.
- 5 అశ్విన్యాం శుచిరశ్వధ్వవందాకం విధినాహృతమ్
క్షీరేణ పిష్టమాలాద్య పిబేదశ్వబలో భవేత్.
- 6 తథైవాశ్వత్థ వందాకముపరాగేర్క చంద్రయోః
స్పృశిహ్మమంత్రం ప్రజపన్ ఖడ్గేనాచ్ఛిద్య చాహరేత్.
- 7 ఘృష్టాంధసా ప్రవోష్మేణ లిప్త్వా గోరోచనాన్వితమ్
విధాయ తిలకం పశ్యేత్సర్వవశ్యో భవేద్భవమ్.
- 8 వ్యగ్రోధస్య తు వందాకమశ్విన్యాం విధినాహరేత్
సూత్రేణ బంధయేద్ధస్తే హ్యదృశ్యో జాయతే సరః.
- 9 సర్వవశ్యం భవేత్తేరైః పిష్టా పానే గదాంజయేత్
అశ్విన్యాం తు శిరీషస్య వందాకం విధినాహరేత్.

- సూత్రేణ బంధయేద్ధస్తే వీర్యస్తంభో భవేద్భవమ్
అశ్విన్యామాహ రేధీమాన్ కలాశస్య తు బద్ధకమ్. 13
- హస్తే బధ్వా స్పృశేద్ద్యస్తు సా నారీ కళగా భవేత్
అంగోలబద్ధమశ్విన్యాం కలే బధ్వా జగత్ప్రియమ్. 14
- భరణ్యాం కుశవందాకం గృహీత్వా శుభయోగతః
బద్ధీయాద్దక్షిణే హస్తే తేనాదృశ్యో భవేన్నరః. 15
- భరణ్యాం ఫల్లువందాకం ధాన్యరాశౌ వినిశ్చి పేత్
తేన వై ధాన్యవృద్ధిస్సాన్యాత్ర కార్యా విచారణా. 16
- భరణ్యాం బదరీగాం చ వందాకం విధినాహరేత్
బంధయేద్దక్షిణే హస్తే సంల్లమేదీప్సితం ఫలమ్. 17
- కృత్తికాయాం తు కరకవందాకం విధినాహరేత్
వర్తిమధ్యే క్షిపేత్తం చ తేన సగృహ్య కజ్జలమ్. 18
- శ్రీరామంజన సూత్రేణ పతిర్వశ్యో భవేద్భవమ్
కృత్తికాయాం శుచియాత్వా జంబూవందాకమాహరేత్. 19
- క్షీరేణ పిష్టం తత్కల్పం పితౄణాం శోనైర్విముచ్యతే
రోహిణ్యాం తింతిళకస్య వందాకం విధినాహరేత్. 20
- బధ్వా హస్తే స్పృశేద్ద్యం యం సర్వవశ్యో భవేన్నరః
తిమిరాదిషు శస్త్రం తదసాధ్యం ఘృతమంజనాత్. 21
- తాద్రఘ్నుప్తేన తేనైవ కృతం చక్షుష్యమంజనమ్
బద్ధకముదుంబరభవం రోహిణ్యాం గృహ్య బలయకం కుర్యాత్. 22
- తద్వలయోపరి వినిహితభాంధస్థితమోదకం తయం వై తి.
అశ్వభస్య తు వందాకం రోహిణ్యాం విధినాహరేత్. 23
- గృహీష్ఠికే చ వందాకే నిత్యైశ్వర్యరం ప్రజాయతే
కరకస్య తు వందాకం రోహిణ్యాం విధినాహరేత్. 24
- అంజనే నేత్రయుగలే నిధిం పశ్యతి నిశ్చితమ్
తదేవ బంధయేద్ధస్తే సర్వవశ్యో భవేద్భవమ్. 25
- ఉదుంబరస్య వందాకం రోహిణ్యాం విధినాహరేత్
హస్తే బధ్వా నిహంత్యాశు ద్వరిం చాతుర్థికం ప్రియమ్! 26

- రోహిణ్యాం మాకులుంగస్య బద్ధకం తు సమాహరేత్ 27
 ధారయేద్దక్షిణే కన్ఠే జగద్వశ్యకరం మమ్.
- రోహిణ్యాం బిల్వవందాకం తే బద్ధ్యా జగత్ప్రియః 28
 మృగశీర్షే శిరీషస్య వందాకం సముదాహృతమ్.
- హస్తే బద్ధ్యా స్పృశేన్నాసీం నరం వా వశయేద్భవమ్ 29
 మృగశీర్షే తు వందాకం తింత్రితేవృక్షసంభవమ్.
- క్షీరేణ పిష్ట్యా ప్రవీణేదదృశ్యో బాలయే నరః 30
 తద్దధాయః పితృత్వాత స్సర్వవ్యాధిహో భవేత్.
- మహిషీతక్రపిష్టేన తేన సర్వాంగ భేదమ్ 31
 కృత్వా వహ్నిగతో యస్తు వహ్నినావన దహ్యతే.
- తింత్రితేకస్య వందాకం గృహే యస్య పతిష్ఠితమ్ 32
 తస్య చోరభయం నాస్తి తే ద్యూతజయో భవేత్.
- ఉదంబరస్య వందాకం మృగశీర్షే సమాహరేత్ 33
 హస్తే బద్ధ్యా స్పృశేన్నాసీం సా నాశీ వశగా భవేత్.
- శ్రీరాం హస్తే తు బద్ధీయాదన్నమధ్యే వినిశ్చియేత్ 34
 బాలయే చాన్నవృద్ధిస్తు నాత్ర కార్యా విచారణా.
- వ్యగ్రోధస్య తు వందాకం మృగశీర్షే సమాహరేత్ 35
 బద్ధీయాద్దక్షిణే హస్తే జనవశ్యో భవేన్నవమ్.
- ఆదాయ మాటరూపస్య వందాకం సముదాహృతమ్ 36
 బద్ధ్యా హస్తే జనైర్దీప్యన్ స్వాధ్యాయేష్య సర్వతః.
- ఆర్ద్రాయాం తంబూరం గ్రాహ్యం వందాకం విధినాహరేత్ 37
 క్షీరేణ ప్రవీణేద్యస్తు తస్య స్వాల్లోహమూటనమ్.
- ఆర్ద్రాగ్నే వా పువ్యరవో వందాకం తంబూరార్థరేత్ 38
 బద్ధీయాద్దక్షిణే హస్తే బాణస్తంభః ప్రజాయతే.
- పునర్వసోద్ధృతం వంశవందాకం క్షీరపీఠం 39
 పీత్యా శ్రీ పురుషో వంద్యో ప్రసూదాతే సుతాంబహూన్.
- సక్తమాలస్య వందాకమాహరేచ్ఛ పునర్వసా 40
 క్షీరేణ పిష్ట్యా ప్రవీణేద భటామయనాశనమ్.

- తచ్ఛాన్తనస్య మాత్రేణ నశ్యంతి గ్రహరాక్షసః
పుష్కే బంధూకవందాకం గృహీత్వా తం నిధాపయేత్. 41
- క్షేత్రమధ్యే రిపోస్త్రేత్ర సస్యనాశశ్చ జాయతే
ఆశ్లేషాయాం శర్ణికార వందాకం సమ్యగాహృతమ్. 42
- బధ్వా హస్తే దృఢం కేవల సృశస్యకతి కేదనాత్
మహాకస్యచ వందకమాశ్లేషాయాం సమాహరేత్. 43
- బంధయేద్దక్షిణే హస్తే వ్యాఘాది భయనాశనమ్
యథాసు ముచుకుందస్య వందాకం విధినాహరేత్. 44
- నిధాపయేద్ధాన్యమధ్యే తద్ధాన్యం త్వక్షయం భవేత్
విభీతకస్య వందాకం ఘట్టనోః పూర్వయోర్హృతమ్. 45
- స్థాపయేద్ధాన్యమధ్యేన తదక్షయ్యం క్షణాదభవేత్
ఘట్టనోరస్యయోర్హస్తే స్య మేవ విధిస్మృతః. 46
- శాక వృక్షస్య వందాకం మఘాయాం విధినాహరేత్
ధాన్యసంచయ కృత్వా రే ధాన్యవృద్ధిశ్చ జాయతే. 47
- మాంజీవృక్షస్య వందాకం మఘారే- విధినాహరేత్
శిరసా ధారయేన్నిత్యం తస్య శ్రీర్యశమాఘ్నయాత్. 48
- పలాశస్య కు వందాకం హస్తే- విధినాహరేత్
కరే శిరిసి బద్ధియాద్వ్యాఘాదిగ్రహహృద్భవేత్. 49
- లిందుకస్య చ వందాకం చిత్రాయామాహృతం తథా
బధ్వా హస్తే సమస్తానాం సర్వభో భవతి ద్విషామ్. 50
- కుటజస్య కు వందాకం చిత్రాయాం విధినాహరేత్
బద్ధియాద్దక్షిణే హస్తే దుర్లభం చేపితం లభేత్. 51
- స్వాత్మాం లికుచవందాకం గృహీత్వా యత్ర వస్తుని
నిధాపయతి తత్సర్వమక్షయం నాత్ర సంశయః. 52
- బబ్బూల బద్ధకం స్వాత్మాం బదర్యాస్త్యనురాధాశే
బద్ధనోః ధారయేద్ధస్తే తస్మిన్మాత్రేవశా భవేత్. 53
- ఆహృత్య ధాత్రీవందాకం విశాఖాయాం యథావిధి
శుక్తకారస్య భవనే విరుద్ధస్య నిధాపయేత్. 54

- సర్వం మద్యమకేయం స్యాన్మోక్షస్తస్మిన్నము ధృతే
అనురాధాసు విధినా యేంద్రీయవందాకమాహృతమ్. 55
- ధాన్యమధ్యే వినిశ్చిస్తం ధాన్యమక్షయతాం నయేత్
క్షేప్తామాయామ్రవందాకం హృత్వా వేశ్యాగృహే ఖనేత్. 56
- సా దుర్బగా భవేత్సత్యమున్నతే మోక్ష ఉచ్యతే
మూలే స్వదిరవందాకం గృహీత్వా విధిపూర్వకమ్. 57
- బధ్వా హస్తే నరః క్షీణం దుర్బగస్సుభగో భవేత్
తదేవ పిప్లం క్షీరేణ పీతం కష్టాదినాశనమ్. 58
- మూలార్కే గోష్టికాయాశ్చ వందాకం విధినాహరేత్
దక్షిణే బంధయేద్ధస్తే స్త్రీవశ్యం భవతి ధ్రువమ్. 59
- తదేవ శిరసా ధార్యం సర్వసిద్ధిరభవే ధ్రువమ్
కరవీరస్య వందాకం పూర్వాపాదాసు సాధితమ్. 60
- ధారయేచ్ఛిరసా యుద్ధే స భవేదపరాజితః
పూర్వాపాదాసు వందాకం బదరీవృక్ష సంభవమ్. 61
- పిబేత్క్షీరేణ యా వంధ్యా సా బహుంశ్చ సుతాంల్లభేత్
కురవస్య తు వందాకం పూర్వాపాదాసు వారకే. 62
- బంధయేద్దక్షిణే హస్తే హృద్భక్త్యో జాయతే నరః
ఉత్తరాపాద నక్షత్రే గ్రాహ్యం ముందారబద్ధకమ్. 63
- పలాశబద్ధకం వాధ కరే బధ్వా వశంకరమ్
శ్రవణే చిత్రకోద్భూతం వందాకం ప్రాప్యతే న తు. 64
- కంకుణేనైలఘ్నఘ్నేన తామ్రపత్రం చ శేషయేత్
పుటపాకవిధానేన తత్స్వర్గం భవతి ధృవమ్. 65
- యేరండస్య తు వందాకం శ్రవణార్కే సమాహరేత్
బంధయేద్దక్షిణే హస్తే సదా ద్యూతవయో భవేత్. 66
- ధనిష్ఠాయాం తు బదరీవందాకం విధినాహృతమ్
బధ్వా కరే స్పృశేద్ద్యం యం స సదాసో భవేద్ధృవమ్. 67
- హృతం పున్నాగవందాకం వాసుకేషు యథావిధి
క్షీరేణ పిప్లై ప్రపిబన్మహానాగబలో భవేత్. 68

- నక్షత్రమాలస్య వందాకం ముఖార్యే విధినాహరేత్
విధినా ధారయేద్బాహు పిశాచానాం చ దర్శనమ్. 69
- తింగ్రిణీశస్య వందాకం పున్న (పుర్వ) క్షేత్రే విధినాహరేత్
బంధయేత్క్షేత్రే హస్తే నిత్యం ద్యూతజయో భవేత్. 70
- పున్న (పుర్వ) క్షేత్రే వంశవందాకమదృశ్యో జాయతే కరే
శిరీషస్య తు వందాకముత్తరే విధినాహరేత్. 71
- కరే శిరసి బద్ధియాద్వ్యాఘాది గ్రహహృద్భవేత్
మూయాం స్థాపయేత్క్షేత్రే వందాకం ముఖోద్భవమ్. 72
- క్షేత్రాం మూషికానాం చ జాయతే తుండబంధనమ్
పలాశస్య తు వందాకం హస్తక్షేత్రే విధినాహరేత్. 73
- లింగరేపం ప్రకర్తృత విర్యస్తంభో భవేద్భువమ్
క్షేత్రేనాలోద్య వల్లికం ఔద్రం పిష్ట్య విషచయేత్. 74
- వంగ తు సప్తధా దేవి! తద్వంగం రజతం భవేత్
పలాశస్య తు వందాకం హస్తక్షేత్రే విధినాహరేత్. 75
- క్షేత్రేణ ప్రవిలేద్యస్తు హ్యదృశ్యో జాయతే పరః
తిందుకస్య చ వందాకం చిత్రాయామాహృతం తథా. 76
- బద్ధ్యా హస్తే సమస్తానామవధ్యో భవతి ద్విపామ్
హరితక్యాస్తు వందాకం పూర్వభాద్రపదాహృతమ్. 77
- క్షేత్రేణ కలితం పీత్యా చరేద్వరదుచేస్తనుః
ఉత్తరాస్వినో వందాకం హృతం భాద్రపదాసు తత్. 78
- ప్రతేకాద్యైః పరం హన్యాద్విషం స్థావరజంగమమ్
రేవత్యాం బోధివందాకలతయా శృతకామకా. 79
- వంధ్యాపి లభతే గర్భం పీత్యా గోపయసా చ తత్
రేవత్యాం వటవందాకం వల్లికమధుఘ్నితమ్. 80
- అక్షిదోపేష్వతి శేష్ మక్ష రావరగాదిభు
రేవత్యాం వటవందాకం గృహీత్యా ధారయేద్భుజే. 81
- మహానాగబలోపేతో మహాగణశ్చ జాయతే
సముద్భుతం విశాఖాయాం వందాకం రాజవృక్షకమ్. 82

నివారయతి గేహస్థం వై శ్వావరభయం గృహే	83
రోహిణ్యాం వలవందాకం కటిస్థం వీర్యవర్ధనమ్.	
అశ్వత్థ భవవందాకం రేవత్యాం గర్భదం స్మృతమ్	84
విషవృక్షోత్థవందాకం పూర్వాషాఢోద్భవం యది.	
ప్రలిప్తం తనుకే భూతపిశాచాది ప్రభాషణమ్	85
చుల్లికాంతర్గతం కుర్యాత్సభక్తాం పానసంతతిమ్.	
ద్యూతే జంబవందాకం రేవత్యాం జయకారకమ్	86
కుర్యాత్కురవవందాకం హస్తస్థం బాణహరణమ్.	
మదూక వృక్షవందాకం ధాన్యస్థం ధాన్యవృద్ధిదమ్	87
పలాశతరువందాకం వాక్రదం క్షీరసేవితమ్.	
వేశ్యాయాం నింబవందాకం గృహం తర్షిహితం యది	88
వశ్యం కరోతి సాశ్చర్య మాజన్మ మరణాంతికమ్.	
ఇతి శ్రీభైరవోక్తే అనందకండే అమృతీకరణ విశ్రాంతౌ	
ద్వావింశోల్లాసః ।	

త్రయోవింశ ఉల్లాసః

విశిష్ట రససంస్కారః

శ్రీభైరవీ :—	
శ్రుతం సర్వం మయా జేవి ! దివ్యం సర్వరసాయనమ్	1
శంభో ! తవ ప్రసాదేన కృపాంభోధే సురేశ్వర !	
విజ్ఞాపయిష్యామ్యపరం సర్వలోకహితంకరమ్	2
వృద్ధశ్రీ బాలమంజునామన్యేషాం రోగిణామపి.	
రసాయనేవ్యక్తక్తానాం కథం పౌఖ్యం భవేత్ప్రభో	3
పర్యానుగ్రహక శ్రీమన్ ! తదాజ్ఞాపయ భైరవ !	
శ్రుత్వా జేవ్యాస్తుతిపరం సర్వలోకహితప్రదమ్	4
శ్రుత్వా మందస్మితం జేవో జగాదేత్యం పరం వచః.	

శ్రీ భగవంతుఁడు :-

- సాధు సాధు మహాభాగ! లోకానాం జననీ యతః
తస్మాద్లోకహితం పృష్టం తద్వత్స్యోమ్యహమీశ్వరః.
రహస్యసంస్కారవిధిం సర్వలోకవిజ్ఞానమ్
యథా క్రమం ప్రవక్ష్యామి శ్రూయతామనధానరః. 6
- రసేంద్రో రసరాజశ్చ! రసస్మాతశ్చ సారదః
శివబీజం శివో జైత్రో రసలోహణో మహారసః. 7
- రభోత్తమో మహాశేజాస్సూరాట్ చపలోమృతః
ధుమ్రురో లోకనాథశ్చ ప్రభుర్నిద్రో భవస్తథా. 8
- మద్రథేజః కేచరశ్చ రసధామరచింత్యజః
అమరో దేహదస్కందస్కందశో మృత్యునాశనః. 9
- ద్యౌ రకాయనశ్రేష్ఠో యశోదాపావనస్సృతః
బ్రోక్తా దివ్యరసాశ్చైవ త్రయస్త్రింశచ్చ నామచ. 10
- దోషయుక్తస్సూతరాజో విషమేవ వరానన!
దోహహీనో రసస్సాక్షాదమృతం నాత్ర సంశయః. 11
- తస్మాత్సారదసంస్కారం దోషఘ్నం శ్రుణు పార్వతి!
రసచార్యో భిషక్ శ్రేష్ఠో యతాత్మాఘోరమంత్రవిత్. 12
- రసశోభనసంస్కారః

ప్రథమః ప్రకారః

- శుభ్రో శుభ్రలక్ష్మణ సుముహూర్తే సువాసకే
పూర్వోక్త వత్సతపూజాం కుర్యాదాదా శుచిష్ఠతే. 13
- శతంపలానాం పంచాశత్పంచవింశతి వా పునః
దశ వా పంచ వా దేవి! నైతస్మాదూనమిష్యతే. 14
- లోహజే వా శిలోఘ్నే వా శిల్పే సూతం వినియోజితే
కలంశం సూతరాజస్య చూర్ణేషుకనిశారజః. 15
- జుబీరాష్ట్రేన సంమర్శ్య సప్తభిల్పే దినం ప్రియే
మౌలయేదుష్టపావీరైరాగ్ర దోషో వినశ్యతి. 16
- అంకోలేనేంద్రవాయుగ్న్య వంగదోషో వినశ్యతి
ఆవిగ్నధేన చ మలం చిత్రకే నాగమాషణమ్. 17

కృష్ణధూతేన చాంచల్యం తిథిభిర్భవం హారేత్
గిరిదోషం తిక్తాక్షైరసహ్యగస్తూ గోష్ఠైః. 18

వంగదిసప్తదోషాణాం నాశార్థం సప్తవాసరం
తత్తచ్చూర్జైః కలాంశైశ్చ కుమార్య రససంయుతైః. 19

మర్దయిత్వా రసం పశ్చాత్కాలగయేదుష్ట కాంజితే
చారదస్యకలైర్దోషైర్ముచ్యతే సప్తకంయుతే. 20

వైద్యకర్మణి యోజ్యశ్చైద్రసస్యాత్సర్వరోగహ
ద్వితీయః ప్రకారః 21

దేవదారు మలయజ జయనాయకమండికా.
కుమారీమనలీపంథ్యాకర్మో టీక సంయుతమ్ 22

సూతం దినం మర్దయేచ్చ పునః పాతనయంత్రకే.
పాతయేన్యోజయేత్సూతం శుద్ధం వైద్యస్య కర్మణి

తృతీయః ప్రకారః 23

దగ్ధం పామాణచూర్ణం చ నిశాకన్యారసై రసమ్.
మర్దయేద్దినమేకం చ పూర్వయంత్రే చ పాతయేత్ 24

యేవం సంస్కారసంకుద్ధం యోజయేద్వైద్యకర్మణి.
చతుర్థః ప్రకారః

దరదం యామమూత్రం ను పాతిభద్రద్రైః త్రియే!
అథవా జంబీరపైర్మర్దయిత్వా ను పాతయేత్. 25

యంత్రే పాతనకే దేవి! దోషకంతుకన్తితః
పంచమః ప్రకారః 26

పునర్నవారసైః పేవ్యం ధాన్యాశ్శం పారదం సమమ్.
తప్తఖల్వే దినం కృత్వా వజ్ర మూషాగతం రసమ్ 27

పచేద్భూధరయంత్రే చ పునస్సుమర్దయేచ్చసమ్.
పూర్వద్రవైద్యభాపూర్వం మర్దనం పాచనం పునః 28

శ్చైత్యైతం దశవారం తం పాత్యం పాతనయంత్రకే.

శుద్ధస్వత్పరణో జేవి! యోజ్యో యోగో రసాయనే

షష్ఠః ప్రకారః

దశమాంశం రసద్గంధం తత్తఖత్వే వినిశ్చిజేత్. 39

వరాజంబీర కన్యాగ్నిద్రవైర్యామం విమర్శయేత్
చాతయేత్చాతనాయం త్రే కుర్యాదేవం గు సప్తధా. 30

సగంధకం మర్దనం చ చాతనం భవతి ప్రియే!
శుద్ధస్వత్పరణో జేవి! యోజ్యో పారదకర్మణి. 31

సప్తమః ప్రకారః

తిలతైలైర్వాహిషితైర్హృత్తైర్మద్యాఘ్నేన చ
సోమాంస్సైర్ద్వింగులం పాచ్యం లోహపాత్రే క్రమాగ్నినా. 32

సప్తాహం లోహదండేన చాలయేత్తద్రవం ముహూః
సార్ద్రం మయూరపిత్రేన భావయేదాతపే దినమ్. 33

చాతయేత్చాతనాయం త్రే దరదం ఖరవహ్నినా
శుద్ధో భవేచ్ఛకుర్యామాత్పరణో యోగవాహః.
జారణార్హో బడభావలబ్ధః. 34

శ్రుణు జేవి! ప్రవక్ష్యామి జారణార్హం బిడం ప్రియే
చూర్ణం కృత్వా దగ్ధశంఖం ఘృత్కృత్కీరభావితమ్. 35

కుర్యాద్దినం తతో జేవి! ధూమసారం చ భావయేత్
దినం జంబీరకరసైరాతపే చాతితీవ్రతే. 36

చకుర్యామమజామూత్రై హోటశాంశం సువర్చలమ్
యథా సాంద్రత్యమాహోతి తావత్కృత్యం వరాసనే!. 37

వరమూత్రే హోదశాంశే కంటకారీం సమూలకామ్
యావద్ధ సీభతేత్రావత్కాశ్విభనీయా క్రయత్స. 38

తింతిశేతూరకాసీస స్వత్కారాశ్విలాజమ
జంబీరస్య రసైస్సర్వం చకుర్యామం పృథక్పృథక్. 39

తేజాలం తిత్త్వరాహీనం మూలకతూంసైంభవమ్
గుంజం చ టంకణం శిశుద్రవై ర్భావ్యం పృథక్పృథక్. 40

జంబీరాణాం ద్రవైర్భావ్యం శంఖాద్యం తత్త్రయోదశ
సర్వం సమాంశం చ దినయేకేకృత్యమ గాలితమ్. 41

రక్షయేత్స్వంజ్ఞేయో నామ్నా చ బడరావః 42
సువర్ణాదిమలోహానాం రక్షానాం జాతనే తథా.

అభ్రాదుశ్చ రసానాం చ యోజనీయం ప్రయత్నః

∴ పారదభస్మ విధిః :-

ప్రథమః ప్రకారః

శుద్ధమాతం శుద్ధగంధం మర్దయేద్దోఘైశ్చ మమ్. 43

పిండిభూతం కుమార్యాశ్చ దలగశ్చ నికేతయేత్ 44

సమ్యక్సూత్రేణ సంవేప్య తమయస్కంతపంపుతే. 45

నిరూధ్య తం మృదువుచే త్రిధా పాచ్యం పునః ప్రియే! 46

తదాయ దృఢమూషాయామంధయిత్వా ధమేష్సుధీ.

భస్మే భవేత్సూతరాజో యోగ్యో యోగే రసాయనే

ద్వితీయః ప్రకారః

భాయాశుష్కాణి కుర్వీత కాకశ్చోపలాని చ. 47

మర్దయేదర్కపయసా తేన మూషాదరం లిఖేత్ 48

అగ్రప్రసూతగోజాతయోగ్యమితం రజః.

మూషామధ్యే షీకేత్సూత్రామాతం గంధశ్చ తద్రజః 49

షీప్త్యా నిరుధ్య చ ధమేద్భస్మేభవతి పారదః.

తృతీయః ప్రకారః

వంధ్యా కాశ్కోటకీ కాశకుండి చ కటుకులికా 50

కంచుకీ నలికా కాకమాచీ నై కాలమంజరీ.

కాకజంఘా స్త్రిమాస్పర్యాః పిష్ట్యా మూషాంతరే షీకేత్ 51

పూర్వోక్త వంధ్యామఖ్యభిర హ్లాభిర్మర్దయే దసమ్.

తద్రసం లిప్తమూషాయాం షీప్త్యుపధ్యా చభూధరే 52

పచేదేవం చాప్తావారయేవం మూషాప్రతేషనమ్.

మృదవం ధమనం కూర్యాద్భూయో భూయస్సురే శ్వరే! 53

మృతో భవతి సూతేంద్రో యోగ్యో రోగే రసాయనే.

చతుర్థః ప్రకారః

నియామకాష తైర్మర్ద్యం చమర్యామం రసం దృఢమ్ 54

ద్విగుణే గంధతైలే చ శ్చ నైర్మంద్యాగ్నినా పచేత్.

- యావద్ధోలత్యమాహ్నితి తావదేవం పచేద్రసమ్
తథోలం సంపుటే తాహే ఓప్త్యా నుంధ్యాదృశం సుధీః. 54
- పథ్యాజలైర్లోహాశీట్టం పిప్ల్యా సంపుటమాలిఫేత్
తస్యోర్ధ్వం త్రావకే కాచం కృత్వా నాగం వినియోజేత్. 55
- స నాగో ద్రవతే యావత్తావదేవం ధమేత్ప్రియే
యావన్న యాతి తానిన్యం తావన్వైవ ధమేత్సుధీః. 56
- పునః కఠినతాం ప్రాప్తే ధమేత్సాన్వోక్తవన్ముహూః
త్రియామధునా దేవం భస్మీభవతి పారదః. 57
- భస్మీకృతే మూలికాభిరారగారహితో రసః
దేహే లోహే న యోజ్యస్యాద్యోజ్యో భేషజకర్మణి. 58

పంచమః ప్రకారః

- ద్విగుణే గంధతైలే చ శుద్ధం సూతం విమర్దయేత్
యేకాహం తం పువర్కర్ధ్వం సర్వాక్షిభృంగ రాడపి. 59
- విష్ణుకాంతా త్ర్యహం చైహం రసైశ్శత్ర్యం విమర్దయేత్
పచేద్యంతే త్రిసంపుట్టే హ్యష్టవారమితి ప్రియే. 60
- కుర్యాదృశస్మతి సూతేం ద్రో శోగసంఘాతనాశనః

షష్ఠః ప్రకారః

- శ్వేతాంశోలస్య మూలాత్థరపైర్ధ్వత్త్ర్యహం రసః. 31
- మూషాయాం నియోజేదృథ్యా పచేద్భూధరయంత్రికే
పారదో భస్మతాం యాతి సర్వరోగహరః పరః. 62

సప్తమః ప్రకారః

- విష్ణుకాంతాం వేదికాం చ కాంజీకేన విమర్దయేత్
తత్కలైశ్చ రసో మర్ద్యపక్షా మూర్ఛితోద్ధిరః. 63
- తం రసం త్రావకే ఓప్త్యా సింహయేత్తద్రసైర్ముహూః
దీపాగ్నినా దివం పథ్యాదృశస్మ స్వాల్లవగాకృతిః. 64

అష్టమః ప్రకారః

- కానోదుంబరి కాక్షీరైర్భావయేత్సమరామతమ్
పునః పునస్సప్తదైవం శోషయేన్మర్దయేత్సుధీః. 65

కాశోదుంబపంచాంగం ఘోషకాంశే జలే షీపేత్
యథైకాంశో వశిష్టస్యాత్తేన తద్ధింగు మర్దయేత్. 66

తద్గోలకే రసం షీప్త్యా మూషాయాం తం చ గోధయేత్
భూధరే చ పుచేదేవమద్వవారం పునః పునః. 7
పుటే పుటే చ తద్ధింగు దద్యాత్సూక్ష్మో మృతో భవేత్

నవమః ప్రకారః

ఉడుబూకస్య బీజాని తథాపామార్దజాని చ
పూర్ణయేత్తచ్చ మూషాయాం షీప్త్యా సూతం తతః షీపేత్ 68
తమార్ద్యం పూర్వచూర్ణం చ సమ్యంమూషాం నిరోధయేత్. 69
పచ్చెల్లఘృతై రేవం చమర్చిర్భస్మకాం వ్రజేత్

దశమః ప్రకారః

కుడుహుంధ్యాః కందమధ్యే కాంతాస్తస్యబిష్టుతే.
రసం షీప్త్యా ముఖం దధ్యా తస్మజ్జిలకై స్సుగ్ధే 70
తం గోమయైస్సచూలిష్య స్వేదయేద్దోమయాగ్నినా.
యేవం కృతే సప్తవారం రసో భస్మత్వమాశ్నయాత్ 71

యేకాదశః ప్రకారః

అంశోలస్య శిఫానీరై స్సూతం గంధం సమం సమమ్.
దినమేక మర్దయేత్తచ్చ మూషాగర్భం నిరోధయేత్ 72
పుటేమృద్ధరయంత్రే చ దినాంతే భస్మ జాయతే. 73

ద్వాదశః ప్రకారః

సూతం ధాన్యాభ్రకం కుల్యం మూకావధిజై రసైః
మర్దయేద్దినమేకం తు తతః లైకర్వత్రు శేషమ్. 74
తద్వత్త్రం వర్తికాం కృత్వా భృత్వా దంశీన దీపయేత్
తే భృతం పతితాం కాంస్యే కృష్ణవర్ణం చ తద్భవేత్. 75
తక్కునర్మారకై ర్మర్ద్యం పాతనాయంత్రకే పచేత్
మృతో భవేద్దినైకేన తద్భస్మజ్జిలకై ర్గహ్మత్. 76

త్రయోదశః ప్రకారః

కాలఘటారణైశ్చేవ మర్తసియశ్చ పారదః
తతో నియామకైర్భూతాదివైకం కూర్మయంతాకే.
పాచయేద్భస్మకాం యాతి శుభ్రయాత్సర్వరోగహా

77

చతుర్థశః ప్రకారః

శుద్ధసూతాదర్థభాగం శుద్ధం గంధం విమర్శయేత్.
మారకావధజైర్భూతైర్విసం మూషాగతం పచేత్
యంత్రే భూధరసంక్షేచ దినేనైకేన భస్మతి.

78

79

పంచదశః ప్రకారః

సూతమృధం వటక్షీరైశ్చ్రీయామం మర్తయేత్ప్రయే
మూషాగత్యే వినిశ్చిష్య కరీమాగ్నో దినం పచేత్.
భస్మేభవతి సూతేంద్రశ్శుభ్రస్సర్వార్తినాశసః

80

షోడశః ప్రకారః

మధీకృతే వాసిలే చ పారదే సమకాంచనమ్.
జారయేర్మూర్వయోగేన తతో గంధం సమం క్షిపేత్
దివ్యావధిద్రవైర్భూత్యం దినం మూషాభృతిం రసమ్.
దివానక్తం కరీమాగ్నో పచేద్వా శుషవహ్నినా
స్వేదయేత్తంపముభృత్య భూయా దివ్యావధోద్భవైః.
బీజేస్స మాంశై స్సరిమర్ద్యంచతుర్యాయం సురేశ్వరి!
వజ్రమూషాగతం ధ్యామం భస్మేభవతి పారదః.
తద్భస్మ దివ్యం యుజ్జిత సదా రోగే రసాయనే

81

82

83

84

సప్తదశః ప్రకారః

ఖజ్జరే పారదే స్వర్ణం సమమష్టేన మర్తయేత్.
విష్టిభూతం కాంజీకేవ ప్రతౌల్యాయ తాం పున్యః
పిష్టియర్థం శుద్ధగంధం చ తద్దర్థం టంకాణం క్షిపేత్.
సర్వకుల్యాం నిశాం సీరపుష్పరక్తద్రవైర్దినమ్
మర్తయేత్తాం దినాంతే చ శుర్యాత్తద్గోలకం తతః.

85

86

87

పంచదశ యం తే చ దినం మందాగ్నినా సుధీః 88
సమాదాయ విమూర్తైవ దత్వా తత్సమగంధకమ్.

గర్భయంత్రే త్ర్యహం పాచ్యం లఘునా తత్ప్రమాగ్నినా 89
రసా భస్మ భవేద్దేవి! నిరుత్థ స్యా ద్రసాయనమ్.

కర్షత్రయం శుద్ధసూతం కర్షం తామ్రరజః ప్రియే! 90
అష్టై స్సంమర్దయేద్దాధం దినం ఖల్వే తతో భవేత్.

పీష్టిస్తాం తాలయేత్తోయై స్తత ఆదాయ నిర్మలమ్ 91
మూషీకసత్వం తత్సర్వం చక్రమర్దచ్ఛద ద్రవైః.

త్రిదినం మర్దయేద్దాధం తాం పిష్టిం గర్భయంత్రకే 92
కుమాగ్నినా పంచేద్దేవి! త్రిదినం వా దివానికమ్.

కరీమాగ్నా భలేహుతభస్మ రోగజరాపహమ్

యేకో న వింశః ప్రకారః

సూతం స్వర్ణం వ్యోమసత్వం సమం స్వర్ణ సమం విడమ్. 93

రంభాదండ ద్వివై స్సర్వం తత్థల్వే మర్దయేద్దినమ్ 94
తతో దివ్యోపభోద్భూతై ర్పిజై స్సుల్యం దినద్వయమ్.

సహ సంమర్దయే ద్రంభాతోయై స్తద్గర్భయంత్రకే 95
పూర్వక్రమేణ విపచేద్దసభస్మ భవేచ్ఛుభమ్.

జరామరణరోగధృం పర్వసిద్ధి ప్రదాయకమ్

వింశః ప్రకారః

రసేంద్రం విమలాసత్వం తుల్యం మర్ద్య దినత్రయమ్. 96

సింధువారచ్ఛదరస్తైః పిష్టిస్యాత్తాం వినియోజేత్ 97
కాచకూష్యంతరే కూచేం సప్తమృతై ర్పిజై ర్నిర్మలమ్.

కోషయేద్దాలు కాయంత్రే దినం మందాగ్నినా సచేత్ 98
రసభస్మ భవేద్దిన్యం రుగ్ధరా మరణాపహరమ్.

యేక వింశః ప్రకారః

కర్షద్వయం రసేంద్రం చ తదర్థం శుద్ధిగంధకమ్ 99
మూషీకసత్వం గంధాశం తత్సర్వం మర్దయేద్దినమ్.

నిర్గుణీ పత్రసాగ్రైశ్చ తం గోలం నిశీచేత్ప్రియే
మూషామధ్యే తతో మూషావక్త్రం రుధ్వా వినిశీచేత్. 100

తాం మూషాం గర్భకాయం త్రే పచేన్మందాగ్నినా దిసమ్
రసభస్మ భవేద్దివ్యం సిందూరారుణ సన్నిభమ్. 101

జరామరణరోగధ్వం సర్వసిద్ధిప్రదం శుభమ్

ద్వావింశతి ప్రకారః

పశ్యమూషోదరే కుల్మగంధకాంతరితం రసమ్. 102

తయోశ్చతుర్గుణం దత్త్వా కాశమాచీరసం పునః
అచ్ఛాద్య గర్భకాయం త్రే తాం నిభాయ పచేత్క్రమాత్. 103

మృదుమధ్య మ చండాఖ్యనహ్నా యామచతుష్టయమ్
త తశ్చ సర్వరోగధ్వం రసభస్మ భవేచ్ఛుభమ్. 104

త్రయోవింశతి ప్రకారః

సుహీశీరైర్దినం సూతం మర్దయేత్తదభావతః
అష్టువల్లార్థే రసై రేవ తం రసం గంధకై స్సమమ్. 105

గర్భయంత్రే వినిశీప్య పూర్వవద్దివచేద్భుధః
మృతో భవేద్ద్రహ్మాయం సర్వరోగహరో భవేత్. 106

చతుర్వింశతి ప్రకారః

గుండాఫలం రససమం మధుటంకశాయావక్త్రే
భృంగపత్రరసై ర్యుక్తం దినమేకం విమర్థయేత్. 107

ఛాదినం పత్రమూషాయాం భమయేన్మృదువహ్నినా
అయం రసాయనో వృహ్యో రసస్యాచ్ఛశిషిభిః. 108

పంచవింశతి ప్రకారః

సమం గంధరసం శుద్ధం కీటమారిణికాద్రవైః
అజమూర్యహిమార్యోర్వా శ్వేతాం కోలరసేన వా. 109

మర్దయే త్రి దినం కీప్త్యా మృణ్మయే సంపుటే తతః
దినమేకం కరీషాగ్నౌ వా దినత్రయమ్. 110

అనందశంకరః

పచేత్తత స్సూతభస్మ జాయతే రుద్రరావహమ్

షడ్వింశః ప్రకారః

111

తామ్రాభృతతనా యోగాచ్ఛేదితం పారదం ప్రియే!

వజ్రభస్మ సమం హంసపాదీద్రావైర్వి మర్దయేత్

112

దివ్యాష ధిభవైర్వి తైర్వజ్ర మూఘంతరం లిపేత్.

తస్మిం పూర్వరసం క్షిప్త్వా రుభ్యాన త్రిదినం పచేత్

113

తుమాగ్నినా తతోధృత్య తత్తుల్యం దృతపారదమ్.

హంసపాదీ రపైస్సర్వం మర్దయే త్రి దినం తతః

114

పూర్వవత్తం పచేత్సయం రసో భస్మతి నిశ్చయః.

జరామరణోగధృఘ్న స్సర్వసిద్ధి ప్రదశ్శుభః

సప్తవింశః ప్రకారః

115

వాసితం పారదం కర్ష మష్టగుంజం సువర్ణకమ్.

మృతవజం చతుర్గుంజం మర్ద్యం హంసపాదీరసైః

116

తప్తఖలేన్ వజ్రమూఘంతం కృత్వా నిరోధయేత్.

పచేద్భూధరయంత్రే చ పునరాదాయ తం రసమ్

117

హంసపాదీ ద్రవైర్మర్ద్యం తప్తఖలేన్ దినత్రయమ్.

పూర్వవద్భూధరే యంత్రే పచేత్తం చ పునః పునః

118

యేనం శతపుటం కృత్వా భస్మ స్వా దక్షవర్ణకమ్.

జరామరణ దారిద్ర్యనాశనం భవనాంశనమ్

అష్టావింశః ప్రకారః

119

యుగాంశశ్శుద్ధ సూతస్యాజేకాశం తామ్రచూర్ణకమ్.

అష్టే దినం మర్దయేత్తం ప్రత్యుల్కాయ విప్లీకామ్

120

తామ్రపత్నం పిష్టిసమం చక్రమర్దదలద్రవైః.

మర్దయే త్రిదినం సర్వం గోలకం గర్భయంత్రకే

121

నిక్షిప్య త్రిదినం పాచ్యం తుమాగ్నావా సురేశ్వరీ!

దివారాత్రం శరీరాగ్నా పచేద్భస్మ భవే దనః

యేకో నత్రింశః ప్రకారః

122

ముఖకృతరసం చాభ్రపత్నం స్వర్ణం త్రయమ్ సమమ్.

రంభాద్రవేణ సమృద్ధ్యం దినం సర్వసమం బిడిమే
తతో దివ్యామ ధీనాం చ బీజైర్మద్ధ్యం దినత్రయం. 123
గర్భయంత్రే పచేత్పశ్చాత్క రీమాగ్ని మృతో భవేత్

త్రయశః ప్రకారః

భిక్షుసూతం విమలాం సమం నిర్గుండికారస్తే. 124
మర్దయిత్వా త్ర్యహం కాచకూపికాయాం వినిషీ పేత్
సికతాయంత్రే పాచ్యాచ్చతుర్యామేన భస్మితః. 125

యేకత్రయశః ప్రకారః

తాప్యసత్త్వం సమం గంధం ద్వాత్వాం మల్యంచ జారితమ్
సూతం నిర్గుండికాం మర్ద్య దినం తద్గోలకం పునః 126
వజ్రమూషాభీతం కృత్వా ధమేద్వా గడ్డయంత్రే
పచేత్తదక్షవర్ణం స్యాత్స రసస్సర్వోగహః. 127

రసభస్మ లక్షణమ్

అక్షయిత్యం నిరుత్థత్యం నిర్లేపత్యం సుభస్మతా
మారకత్వం చ లోహనాం లక్షయేద్రసభస్మతః. 128

గంధవిష్టి

ప్రథమః ప్రకారః

సంచూర్ణ్య శోధితం గంధం దూర్తపత్రరసేన చ
సప్తధా భావయేద్ధత్యే శ్రీరాం చ రజసా తథా. 129

తనా మానవపీత్రేన లోలయేద్గంధకం పునః
పలమేకం శుద్ధరసం కర్పరే చాతపే న్యసేత్. 130

తదూర్ధ్వం లోలితం గంధం విన్యస్యాంగుష్ఠమర్దితమ్
క్షర్యాత్సూతో భవేత్పిష్టిస్సర్వకర్మసు సిద్ధిదః. 131

ద్వితీయః ప్రకారః:- స్వర్ణగంధవిష్టి

గంధకం శోధితం దేవ! తిలకైర్జీరసేన చ
సప్తధా మర్దయేచ్ఛచ్యం ఛాయాయాం భావయేత్క)మాత్. 132

- మూషాయాం పాదదం శుద్ధం పలమాత్రం వినిశీపేత్ 183
సువర్ణ నిష్కగలికాం మూషాయాం నిశీపేత్తతః.
తత్ర నారీరతోమూత్ర మలమాత్రం వినిశీపేత్ 184
వాలుకాయంతమధ్యే చ తాం మూషాం స్థాపయేద్భివే.
అల్పమల్పం పూర్వగంధం వారం వారం వినిశీపేత్ 185
మృద్వగ్నినా పచేద్యావత్కర్ణ గంధంచ జీర్యతే.
అవతార్య స్వాంగశీతమాహారే తస్యైర్గోలకమ్ 186
స్వర్ణ పిష్టగృతేద్దివ్యా స్వపాంశిత దాయినీ.

తృతీయః ప్రకారః

- భావయేన్నర్కటి తోయైశ్చతథా శుద్ధగంధకమ్ 187
భాయాయాం శుద్ధమాత్రం చ ఘృత్తే మృత్కర్పకీపేత్.
కించిత్కించి తూర్వగంధం నిశీపేన్నర్కటిసమ్ 188
జీర్ణే గంధే ద్రవం దేయం మహుర్గంధం ముహుద్భవమ్.
యావత్పదాంశికం జీర్ణం గంధం చ పిష్టికా భవేత్ 189
దివ్యా సా సర్వకర్మాహ్లా దేవానామపి దుర్లభా.

చతుర్థః ప్రకారః

- శుద్ధగంధం చూర్ణయిత్వా త్రివారం కాంజీకేన చ 140
జంజీరామై త్రివారం చ పాంసపాదీరసేన చ
సప్తథా తోలయేదేనం కర్పూరం భావయేత్పుష్పక 141
శ్వేతాద్రి కర్ణికా తోయైరారతి పేచ త్రివారకమ్.
ద్విగుంజ మాత్రం కర్పూరం యంత్రాంతః పరిలేపయేత్ 142
తత్ర గంధం సార్థనిష్కం భావితం చూర్ణితం శీపేత్.
తదూర్ధ్వం చ పలం సూత్రం నిశీపేత్తస్య పృష్ఠతః 143
పూర్వమాత్రం చ కర్పూరం తదూర్ధ్వం సార్థనిష్కకమ్.
గంధకం చ పునః శీప్త్యా తతో గోమూత్రకేన చ 144
శ్వేతాద్రికర్ణికామూలం పిష్ట్యా తత్కలకేన చ.
అచాభద్య తచ్చరావే శోధయేత్పాచయే త్రిమాత్ర 145
జాలికా యంత్రమధ్యే చ దివ్యం పశ్చాత్తముద్ధరేత్.

యేవం కుర్యాత్తివారం చ గంధపిష్టిర్భవేద్భవమ్

పంచమః ప్రకారః

షోషాలిప్తే బిల్వమధ్యే శుద్ధసూతం పలం న్యసేత్. 146

కర్పం చ శోధితం గంధం దేవదాబ్రిద్రవం క్షీపేత్
కరాంగుల్యా బిరే ఘృత్మే మద్దయేత్పిష్టికా భవేత్. 147

షష్ఠః ప్రకారః

తామ్రబిల్వే పలం సూతం కర్పాగ్ధం గంధకం క్షీపేత్
మృద్వగ్నినా పచేద్యామం కరాంగుష్ఠేన చాలయేత్. 148

గంధపిష్టిర్భవేద్దివ్యా సర్వకర్మకరీ శుభా

విష్టి స్తంభనమ్

పిష్టినాం స్తంభనం వక్ష్యే తిక్తశోశాతశోభవమ్. 149

బీజం చండాలిసికందం తుల్యం కాంతా స్తనోద్భవైః
క్షీరైః పిష్టా చ తాం పిష్టిం లేయేదంగులం దృఢమ్. 150

వంధ్యాకందేభవా క్షీరకందే వా సూరణోద్భవే
కందే వా వజ్రకందే వా కందే వా కుడుమూచిజే. 151

తాం పిష్టిం నిక్షీపేత్తత్తన్మజ్జా రోధయేత్మఖమ్
తత్కందం చ మృదా లిప్త్యా పుటేద్భూధర యంత్రకే. 152

దివానకం కడిపాగ్నా పూర్వాధః పరివర్తనమ్
యథా కందం తున దహేత్తథా పాకక్రమస్మృతః. 153

అథ పిష్టిం సమానీయాద్భవేత్సా స్తంభితా ప్రియే

విష్టి జారణమ్.

పిష్టినాం స్తంభితానాం చ జారణం వక్ష్యే శివే! 154

స్తనయంత్రే లోహకృతే గంధకం పిష్టితుల్యకమ్
క్షీపేద్దూర్ధ్వం చ దేవే! స్తంభితాం గంధపిష్టికామ్. 155

తదూర్ధ్వం పిష్టితుల్యం చ గంధకం చూర్ణితం క్షీపేత్
నిరుధ్య భూధలే యంత్రే పాచయేజ్జార యేత్కృమాత్. 156

గంధం పునః పునర్దేయదేవం శతగుణం ప్రియే !
జీర్ణే శతగుణే గంధే యంత్రా త్నిష్ఠిం సమాహరేత్ . 157
సర్వాసాం గంధపిష్టినాం జారణం స్యాచ్చ రంజనమ్

పిష్టి మారణమ్

జారితానాం చ పిష్టినాం ప్రపక్ష్యే మారణక్రమమ్ . 158
తప్తఖల్వే వినిశ్చిష్య జారితాం గంధపిష్టికామ్ 159
దివ్యావధీరస్తేః పిష్ట్యా దినం కుర్యాచ్చ శోభకమ్ .
దివ్యావధీరాం బీజాని పిష్ట్యా దివ్యావధోద్భవైః 160
స్వరస్వైర్యజమామాం తద్గోపయేత్సర్వ శోభకమ్ .
క్షీప్త్యా నిరుధ్య మూషాస్యం పచేత్సూరయంత్రకే 161
ప్రవర్తయంతో ఛర్షమథో దినమేకం పునః ప్రియే !
సమాహృత్య యథాపూర్వం పూర్వతోమైశ్చ మర్దయేత్ 162
పుటయేత్సర్వవర్జేన ! దశవారమితి క్రమాత్ .
అసంశయం గంధపిష్టి ర్నిశ్చయే సర్వకార్యకృత్ 163
గంధపిష్టిక్రమాజ్ఞాత రసభరమాని శైరవి !
సర్వకర్మసు ముఖ్యాని విశేషాద్యాదకర్మణి

రసబంధాః

ప్రథమః ప్రకారః:- వైక్రంతబంధః

వత్సోమి రసబంధాని శ్రుణు శైరవి ! సంప్రతి . 164
శోభితం పారదం ఖల్వే దశనిష్కం వినిశ్చిషేత్
నిష్కైకం శుద్ధగంధం చ స్వల్పం స్వల్పం వినిశ్చిషేత్ . 165
కుట్టయేన్మర్దయేద్ద్రాక్షా పిష్టిస్యాద్యామంత్రకే
క్షీరకండే ధవా వంధ్యాకండే వా కుడువబుందితే . 166
కండే వా నిశ్చిషేత్సర్వే తుభే గంధకపిష్టికామ్
నిష్కార్థం భస్మ వైక్రంత మూర్ధ్వాథో నిశ్చిషేత్సుధీ . 167
తత్కండమజ్జయా వక్త్రం నిరుధ్య చ మృదా బహిః
లింపేదంగులి మూత్రేణ శోషయిత్వాథ సర్వతః . 168

అష్టవారం పంచద్యం తే భూధరే కాకుటే పుటే
కరీషామ్నా పునః కుర్యామాత్మభాగమధః ప్రయే ! 169

అథోభాగం తథోర్ధ్వం చ భూయో భూయః ప్రవర్తనమ్
యేవమేకదినం పశ్యాత్సచేద్యగః రీషతైః 170

ఋక్సదాదిమనీషాభో బద్ధో భవతి పారదః
వైక్రంతబద్ధనామా స్యాచూర్జితో యోగవాహకః 171

ద్వితీయః ప్రకారః - గంధక బంధః

పూర్వోక్తాం గంధపిష్టిం తాం వస్త్రే బద్ధాభ సంపుటే
లోహకే పోట్టలీం ఘోష్య చోర్ధ్వస్థస్సు మగంధకమ్ 172

విరుధ్య సంపుటం సమ్యక్ పచేత్ భూధరయంత్రకే
యథా జ్యో భవేద్గంధో భూయో భూయస్తథాపి చ 173

యేవం వద్దుణగంధస్తు బారణేయో మహేశ్వరి
యేవం గంధకబద్ధోయం రసస్పర్శి మయావహః 174

తృతీయః ప్రకారః - బంధః

జోడశాంగుల దీర్ఘా చ జంబీర ఫలవిస్త్రీతా
పశ్యమూషా దృఢతరా బాలుకాయంత్ర మధ్యరః 175

తిభాగమగ్నం కురీత బహిః పాదాంత సంస్థితామ్
తస్యాం షీషేద్గంధసూతం ఫలమేకం సురేశ్వరి 176

సూతాదధోర్ధ్వ భాగే శు ద్విపలం శుద్ధగంధకమ్
నిషీషేత్తమృఖం సమ్యగ్గోధ యేస్మిం ద వహ్నినా 177

పచేన్నిర్ఘామతా మువత్తావద్ధహమే గతే పునః
కాకమాచీద్రవైః పూర్వ్యా రద్రవే జీర్ణతాం గతే 178

రసేన నాగవల్ల్యాశ్చ పూరణేయా పునః ప్రయే !
ఉన్నతైరపైః పూర్వ్యా శనైర్సండాగ్నినా పచేత్ 179

గంధకం జీర్యతే యావత్కాకమాచ్యాదిక ద్రవైః
ధత్తూరాంతైః పచేదేవం బద్ధో భవతి పారదః 180

నామ్నా గంధకబద్ధోయం సర్వయోగేషు యోజయేత్
చ తుర్థః ప్రకారః - గంధక స్వర్ణబంధః

పూర్వవద్గంధపిష్టిం చ విభాయానా విచక్షణః
181

- సప్తార్థ నిష్క-సూత్ర స్వాదద్యర్థం శుద్ధహాటకమ్
యామమన్తేన సమర్థ్యం ఖ్యాత్యాయం హేమపిష్టికా. 182
- గంధపిష్టిం హేమపిష్ట్యా సమయావేప్త్యా బాహ్యతః
స్తనకారే లోహమమే సంపుటే వస్త్రబంధితామ్. 183
- శృత్వా తాం పిష్టికాం క్షిప్త్వా పిష్ట్యాధ్వార్యధశ్చ గంధకమ్
సర్వతుల్యం క్షీచితసంధిం రుద్ధ్యామలవస్త్రైః సుస్థిః. 184
- పచేద్భూధరయంత్రే చ జ్వరే జ్వరే పునః పునః
వద్ధుణం గంధకం దత్త్వా త్తతో వస్త్రం శనైర్హరేత్. 185
- సమాంశం గంధకం భూయో భూయో చార్యం శనైశ్శనైః
నిశ్శేషం గంధకం నైవ కుర్యాచ్చేత్సారద చ్యుతిః. 186
- యేవం శతగుణే జ్వరే గంధపిష్టిం సమాహరేత్
తత్సమాంశసువర్ణస్య సంపుటే పిష్టికాం క్షీచేత్. 187
- కాచం కన్యాద్రవైః పిష్ట్యా లేపయేద్బాహ్యతోంగులమ్
తతఃప్రకళాత్కైర్నిప్త్యా పశ్చాన్నస్మృల్లవస్త్రైః క్రమాత్. 188
- యేకైకం లేపనం కార్యం వేప్త్యమంగుల మాసకమ్
ప్రతిలేపం శోషయేచ్ఛ కోష్ఠీయంత్రగతం ధమేత్. 189
- వంకనాలేన తీవ్రేణ వహ్నినా ప్రహరం భవేత్
ఉదయాదిత్య సంకాశం భోటం దివ్యరసాయమ్. 190
- గంధహాటక బంధోయం జరావ్యాధి దారిద్రహ
పంచమః ప్రకారః గంధక బంధః 191
- అథవా గంధపిష్టిం తాం వస్త్రీ బధ్వాధ గంధకమ్.
తుల్యం దత్త్వా నిరుధ్వాధ సంపుటే లోహకే దృఢమ్ 192
- పుటే తద్భూదరే తావద్యావజ్జ్వర్యతి గంధకమ్.
యేవం పునః పునర్లేయం యావద్గంధం తు వద్ధుణమ్ 193
- ఇత్యేవం గంధకే బద్ధస్సూత్ర స్వాస్యతస్సర్వోగజిత్.
షష్ఠః ప్రకారః మూలికా బంధః
- కాఠ్కోటి మూల జైర్ద్రావైః పారదం మర్తయేద్దినమ్
మర్కటి మూలకే పిండే క్షీచేత్తం మర్దితం రసమ్. 194

తం పిండం వజ్రమూషాయాం రుధ్వా తీవ్రాగ్నినా పచేత్
జాయతే భోటబద్ధోయం సర్వకార్యకరశ్శుభః. 195

సప్తమః ప్రకారః:- మూలికాబంధః

అర్కమూలం రవిక్షీరైః పిష్టా మూషాం ప్రశేపయేత్
తస్మిన్ రంజితం సూతం క్షిప్త్యా బద్ధాథ రోధయేత్. 196

మృణ్మయే సంపుటే తం చ నిరుధ్వాల్లోహ సంపుటే
పచేద్దజపుటే పశ్చాత్పాదజో బంధమాపుయ్యాత్. 197

అష్టమః ప్రకారః:- మూలికాబంధః

జలకుంభీరసైస్సూతం మర్దయేద్దివసత్రయమ్
జంకుంభీదలైర్మూషాం కృత్వా తత్ర క్షిప్తేద్రవమ్. 198

రుధ్వా తాం వజ్రమూషాయాం ఘాయాశుష్కం పుటేల్లఘ
ఛగతైశ్చే వృద్ధ్యా తు త్రింశద్వారం పుటైః పచేత్. 199

తతో గజపుటే జేయం సమ్యగ్భద్ధో భవేద్రవః

నవమః ప్రకారః:- మూలికాబంధః

యోపీరాద్రవైర్మర్ద్యం దివం శుద్ధం తు సూతకమ్ 200

యోపీరాశండకలైర్మర్ద్యజమూషాం ప్రశేపయేత్
తస్యాం పూర్వరసం క్షిప్త్యా ధాతే బద్ధో భవేద్రవః. 201

దశమః ప్రకారః మూలికాబంధః

అరక్త క్షీరకం జోత్తద్ర వైస్త్రీస్తస్యసం యుతైః
త్రి దివం పారదం మర్ద్యం వజ్రకండద్ర వైస్త్రహమ్. 202

క్షీరకండస్య కశ్మీన వజ్రమూషాం ప్రశేపయేత్
తత్ర పూర్వరసం బద్ధా (దత్వా) ధాతే బద్ధో భవేద్రవః. 203

యోకాదశః ప్రకారః మూలికాబంధః

అర్కమూలఫలం పిష్టా మూషాం తేన ప్రశేపయేత్
తస్మిన్ నిక్షిప్తమూషాం పుంభామూల వినిర్మితమ్. 204

తస్మిన్ సూతకం క్షిప్త్యా పుంభా మూలసముదృప్తైః
పూరయిత్వా రసైర్మూషాం నిరుధ్వాత్తస్మిన్ దృఢమ్. 205

- యేవమంధీకృతాం మూషాం షీపేశ్వం పుటమధ్యతః
తతస్తం లేవయేద్యతాల్ల వణేన మృధా తథా. 206
- తతోసా పుటయోగేన సూతో బంధమహ పుయాత్
రాజికాద్యయ మాత్రేణ చిత్రకద్రవ సైంధవైః. 207
- చూర్ణితో భక్షితః పాతస్సర్వ రోగ వినాశకః
ద్వాదశః ప్రకారః మూలికా బంధః 208
- కపిత్థస్య శిశుస్మరై ర్ద్రామం సూతం విమర్శయేత్.
అన్యస్యా మంధమూషాయాం సూతమూషాం నిరోధయేత్ 209
- తథా ధమేత్తతో మూషాం యథా సింహారవద్భవేత్
యేవం కృతే రసేంద్రోసా బధ్యతే నా త సంశయః 210
- మూలికాబంధనం హ్యేతద్రసేంద్రస్య ప్రకీర్తితమ్.
ఇత్యేతే మూలికాస్మృతా మూర్ఛితా బంధమాగతాః 211
- ప్రత్యేకం యోజితాస్తత్ర ప్రయోగై ర్యోగవాహినః.

ర స మూ ర్చ నా వి ధిః

ప్రథమః ప్రకారః

- అథ శుద్ధస్య సూతస్య మూర్చనావిధిరుచ్యతే
మేఘనాదవచాహింగుల శునైర్మర్దయేద్రవమ్. 212
- దినం పిప్లం తు లిద్దోలం హింగునా వేష్టయేద్భహిః
పచేల్ల వణయంత్రిఫం దినైకం చండవహినా. 213
- ఊర్ధ్వలగ్నం సమాదాయ దృఢం వస్త్రేణ బంధయేత్
ఊర్ధ్వో గంధకం తుల్యం దత్వా సోమానవే పచేత్. 214
- జీర్ణే గంధం పునర్దేయం వడ్భిర్వా రైస్సమం సమమ్
వడ్భుడే గంధకే జీర్ణే మూర్ఛితో రోగహ భవేత్. 215

ద్వితీయః ప్రకారః

- గంధకం ధూమసారం చ శుద్ధం సూతం సమం సమమ్
యామైకం చూర్ణయేత్థలేవ కాచకుస్యాం నివేశయేత్. 216

రుద్ధా ద్వాదశయామాంతం వాలుకాయం తతే పచేత్
సోటయేత్పింగళితం తమూర్ధ్వం గంధకం త్యజేత్. 217

అథ స్థం రసమాదాయ సర్వయోగేషు యోజయేత్

తృతీయం ప్రకారం

శుద్ధసూతం తథా గంధం సూతార్థం స్తైంధవం షీషేత్. 218

ద్రవైస్పిత జయంతాశ్చ మర్దయేద్ధి వసత్రయమ్
కృత్వా గోలం తు సంశోష్య మూషాయాం తం నిరోధయేత్. 219

శోషయిత్వా ధమేత్పింగళితమృతస్తేన జలీ షీషేత్
తస్మాద్రసం సముద్భవ్య త్రికంధ రస భావితమ్. 220

యోజయేత్సర్వ రోగేషు ధమేద్వా భూధరే పచేత్

చతుర్థం ప్రకారం

రసార్థం గంధకం మర్ద్యం ఘృతైర్ద్యుక్తం తు గోబగమ్. 221

కృత్వా తద్బంధ యేద్వస్త్రే షోలాయంత్రగతం పచేత్
గోమూత్రే తద్ధతం యామం వరమూత్రేర్ధినత్రయమ్. 222

శోషయేత్తత్పున ర్వస్త్రైర్బద్ధా వేప్యం మృదా దృఢమ్
శుష్కం నిరుధ్య మూషాయాం పచేదథ తుష్కానా. 223

ఊర్ధ్వభాగముః కృత్వా త్వణోభాగము ధోర్ధ్వమ్
ఇత్యాదిపరివర్తేన స్వేదయేద్దీవనత్రయమ్. 224

పశ్చాదుద్భవ్య తం సూతం యోగవాహం రుజాపమామ్
సన్యోజితస్య బాలస్య విష్టాం పాలాశబీజకమ్. 225

చండాలీరుధిరం సూతం సూతపాదం చ టంకణమ్
జయంత్యా మర్దయేద్ద్రావైర్ధినమేకం తు గోలకమ్. 226

పిష్టయా సహజేవ్యాన లేపయేత్తామ సంఘటమ్
తన్మధ్యే గోలకం షీప్త్యా ద్వియామం స్వేదయేల్లఘ. 227

వాలుకాయం తమధ్యే తు సముద్భవ్య తతః పునః
చిత్రకైస్సహజేవ్యా చ గంధకం లేపయేద్బహిః. 228

సంఘటం బంధయేద్వస్త్రే మృదా లేప్యం చ శోషయేత్
తం రుద్ధా చాన్యమూషాయాం ధృతే సంఘటమాహరేత్. 229

సూక్ష్మమార్గం హరేదోగన్యోగవాహనో మహారసః
సంపుటం సూతమల్యం స్వాచ్ఛాత్రదృష్టేన కర్మణా. 230

పంచమః ప్రకారః

ధు తూరక ద్రవైర్మర్ద్యం దినం గంధాంశసూతకమ్
అంధమూషాగతం స్వేద్యం భూధరేమూర్ఛితో దినాత్. 231

కృత్వా వడంగులాం మూషాం సుపక్వాం మృణ్మయీం నృథామ్
మూషాగర్భే విలిప్తాథ మూలైర్వర్తుల పత్రజైః. 232

తస్మధ్యే సూతకం క్షిప్త్వా మూషాం పూర్వాత్తు తద్ద్రవైః
రుధ్వా తాం వాలుకాయంత్రే చుల్యాం దీపాగ్నినా పచేత్. 233

సప్తాహంతే సముద్భుత్య యోజయేత్తం జరాపహమ్

సప్తమః ప్రకారః

కురండకరసైస్సాంద్రమాతపే మర్దయేద్దమ్. 234

లతాకరంజ పత్తోక్తైః పాదాంగుష్ఠేన మర్దయేత్
దినైకం మూర్ఛితం సమ్యక్ సర్వయోగేషు యోజయేత్. 235

అష్టమః ప్రకారః

కాసీసం హైంధవం సూతం తుల్యం తుల్యం విమర్దయేత్
కాసీసస్యాప్యభావే తు దాతవ్యా పుల్లహాకా. 236

స్తోకం స్తోకం క్షిప్తేత్థేత్త్రయమేకత్ర మూర్ఛయేత్
ప్రత్యేకం శతవిమకం స్వాదూనాం నైవాధిం క్వచిత్. 237

స్థాలీససంపుటయంత్రేణ దినం చందాగ్నినా పచేత్
ఉర్ధ్వలగ్నం తకుశ్కుభం మూర్ఛితం చాహరేచ్ఛుభమ్. 238

నవమః ప్రకారః

అథ శుద్ధస్య సూతస్య మూర్ఛితస్వాపరో విధః
సూతమల్యం మృతం స్వర్ణం ధ్వజ్ఞాం తుల్యం చ గంధకమ్. 239

రవిక్షిరైర్దినం మర్ద్యమంధయేత్పూర్వే పుటే
దినైకేన భవేత్సద్ధో రసో హైరణ్యగర్భకః. 240

శుభ్రశ్శోణోధవా శృష్టావర్ణో గురుతరో రసః
పునరుత్థాయానవాన్యస్తు మూర్ఛితస్స ఉదాహృతః. 241

మూలికాబంధాః

శ్రీభైరవ

కీదృశీ ఓషధీ నాథ! రసమూర్ఖాకరీ శుభా
కేన వా భస్మ సూతశ్చ కేన వా భోటబంధవమ్.

242

శ్రీభైరవ

శ్రుణు భైరవి! తత్త్వేన రహస్యం రసబంధవమ్
బ్రహ్మ విష్ణు సురేంద్రాద్యైర్న జ్ఞాతం సురవందితే.

243

నిశాచర మూలికా కల్పః

గంగాయమున యోగ్యధ్యే ప్రయాగో నామ రాక్షసః
తస్యాపనే (నేష) వరాహోహే! త్సాహృధ్యేత సూతకః.

244

నిశాచరస్య పత్రాణి గృహ్నియాత్సాధ్యోత్తమః
తతో నివీర్యతే దేవి! రసో భవతి చోత్తమః.

245

రసం సమృద్ధ్యే తేనైవ దినాని త్రిణి వార్తికాః
అకోటం బంధయేత్ప్రసంగగనం తత్ర జారయేత్.

246

తేన పత్రరసేనైవ సాధయేద్బంధకం పునః
సప్తధా బావితం తేన త్రూషణేన సహైకతః.

247

యంత్రే యద్యాధరే దేవి! గగనం తత్ర జారయేత్
మాసమాత్రేణ దేవేశి! జీర్యతే తు పునః సయమ్.

248

సమజ్జ్యో తు గగనే శతవేధీ భవేద్దసః
నిశాచరరసే దేవి! గంధకం బాంధ్యేత్తతః.

249

కావయేత్సప్తవారం తు ద్వివిద్యాశ్చ రసేన తు
తారస్య పత్రలేపేన అర్థార్థే కాంచనోత్తమమ్.

250

గంధకే సమజ్జ్యే స్థింశతవేధీ భవేద్దసః
నిశాచరరసైర్భావ్యం సప్తవారం తు తాలకమ్.

251

తేనైవ ఘోరయేద్బంగం నా (చం) గం తాకే తు నిర్వహేత్
తత్తారం జారయేత్సూతం బధ్నితం భవేత్.

252

చతుష్టప్తితమే భాగే శుభ్రవేధం తు దాపయేత్
తదంశం (తారం) జాయతే శ్రేష్ఠం ధర్మకామార్థమోక్షదమ్.

253

- నిశాచరస్య పుష్పాణి సూక్ష్మమార్జాని కారయేత్ 254
 వలాని దశచూర్ణస్య రసైర్ధాత్యాస్త్ర భావయేత్.
 శ్మశ్నేన మధునాలోద్యం నవభాండే వినిషీతే 255
 ధాన్యరాశౌ నిధాతవ్యం త్రిస్సప్తాహం సుశీర్షణీ!
 తేన భక్షితమాత్రేణ వలీపలితవర్జితః 256
 వల్కలం సూక్ష్మచూర్ణం తు మధునా సహితం విహేత్.
 అర్థమాస ప్రయోగేణ ప్రత్యయోగం (క్షోయం) భవేత్ప్రియే! 257
 తిస్య మూత్రపురీషేణ శుల్బం భవతి కాంచనమ్.
 మాసమాత్రప్రయోగేణ పన్నగః కాంచనం భవేత్ 258
 గ్రాహ్యం తిత్థిలతైలం తు యంత్రే పాతాల సంజ్ఞకే.
 తేన తై తేన దేవేశి! రసం సంశోచయేద్దుః 259
 తత్తే గాఙ్గాయతే దేవి! పాటబంధో మహారసః.
 కటకం కంకణం కార్యం రసలింగం వరాననే! 260
 సంశోచమరణం తేన కర్తవ్యం పరమాద్భుతమ్.

అంగనాయికా కల్పః

- పునరవ్యం ప్రవక్ష్యామి రసబంధం సుదుర్లభమ్ 261
 త్రైలోక్యజననీ యా సా ఓషధీ అంగనాయికా.
 తయా సంవర్కమాత్రేణ బద్ధ స్థితి పారదః 262
 సప్తాహం మర్దితస్యాస్య మహాషధ్యా రసై రసః.
 శతాంశేనైవ వేధేన కరుతే దివ్యకాంచనమ్ 263
 త్రిస్సప్తాహం రసే తస్యా మర్దనాద్వరవర్జిని.
 లక్షవేధీ రసస్సాక్షాదప్యై లోహాని విధ్యతి 264
 త్రిస్సప్తాహేన దేవేశి! దశలక్షాణి విధ్యతి.
 చతుర్థే చైవ సప్తాహేనోటివేధీ భవేద్రసః 265
 స్వేదతాపవిఘ్నేణాపహాషధ్యా రసేన తు.
 దదాతి భేదరీం సిద్ధిమనివారిత గోచరః 266
 కామయేత్కామినీనాం తు సహస్రం దివసాంతరే.
 నష్టచ్ఛాయా హ్యదృశ్యశ్చై త్రేలోక్యం చ భ్రమేదసా 267
 మహాషధ్యా రసేనైవ మృతసంజీవనం భవేత్.

అనేన ఘోరయేత్సతం పంచావస్థం కురు ప్రియే!
మృతస్య దాపయేన్నస్యం హస్తా పాదా తు మర్ధయేత్. 268

తస్య తు ప్రవిశ్రిజ్జీలో మృతస్యాపి వరాననే

సరసారి కల్పః

పునరన్యం ప్రవత్యోమి రసబంధం సుహర్షణమ్. 269

సర (క) సారస్వర్యనేన తుగాహృద్యేత సూతకః

సర (క) సారరసం దత్వా ద్విపదీరజసా రసే. 270

దినాంతే బంధమాయాతి సర్వలోహం రంజతి

సర (క) సారరసేనైవ భావయేత్తు మనశ్శిలామ్. 271

నిర్గంధా జాయతే సా తు ఘోరయేత్తేన పన్నగమ్

ద్విపదీరజసా సార్థం నిరుద్ధః పన్నగో భవేత్. 272

సర (క) సారరసేనైవ జీర్ణే షడ్గుణపన్నగే

తారే తామేపి వా దేవి! కోటి నేధీ భవేద్దసః. 273

సరసారరసే స్తస్యే భావితం సప్తదా పృథక్

రసస్య దాపయేద్దాసం యంత్రే విద్యాధరాహ్వయే. 274

శర్యతే గగనం దేవి! నిర్ముఖ చ ఘరాననే

సర (క) సారరసేనేతి! కీటమారీరసేన చ. 275

ద్రావయేద్గగనం దేవి! తీర్థ్యలోహం చ పన్నగమ్

సర (క) సారరసేనేతి! హనుమత్త్యా రసేన చ. 276

జాయతే కాంచనం దివ్యం విషేకాద్భాస్కరః ప్రియే

సర (క) సారరసే దత్వా ముఙ్గళాం రక్తచందనమ్. 277

స్వరపైర్మదయంత్యాశ్చ వన్నగం దేవి! సేవయేత్

తిత్తగాత్యాంచనం దివ్యం సప్తవారా విషేచితమ్. 278

అప్తమాంశయితం హేమ హేమకర్మణి చాషధమ్

సర (క) సారరసే భావ్యం సప్తవారం తు హింగులమ్. 279

తేనైవ ఘోరయేత్తీర్థం భస్మీభూతత్వ మాఘ్నయాత్

తద్భస్మ తామపిష్టే తు త్రిగుణం తేన నిర్వహేత్. 280

తచ్ఛుల్బం హేమసంకాశం తారే వాష్టాంశయోజితమ్

తారం హేమః మాంశం తు ద్వివర్ణం పతితం భవేత్. 281

శుల్బం చ పంచభాగం చ బీజస్యైకం చ యోజయేత్
యేతే ద్వాదశ భాగాన్యస్సర్వం తద్వాయేత్థిశౌ 385
స్థానస్యాస్య నిషేకం తు సుదండేన తు కారయేత్
మంచవి శద్ధివాంశే తు జాయతే కనశోత్తమమ్. 386

క్షీర కం ద క ల్పః

క్షీరకందవిధిం వక్ష్యే సర్వసిద్ధికరం తథా 387
చతుర్వర్ణం విషం తత్ర రక్తకందం ప్రశస్యతే.
భగ్న మేత్యువేత్తీరం రక్తవర్ణ సుశోభనమ్ 388
మేఘాగాం తు వినాదేన సంజాతైరుపశోభితమ్.
తత్రైస్సుహీనమైస్సిగ్ధై స్సప్తభిర్దే మ సత్ప్రభైః 389
వంధనం రసరాజస్య సర్వసత్వవశంకరమ్.
తస్యక్షీరం తు సంగృహ్య తారం నిర్వాహయేద్బుధః 390
ధమేద్ధకాగ్నిరా చైవ జాయతే హేమ శోభనమ్
తింత్రిశేషత్రనిర్వాపమీ పతా మ రతోయతమ్ 391
మర్దయేత్పారదం ప్రాజ్ఞో రసబంధో భవిష్యతీ.
తోయమధ్యే విశిష్య గులికా వజ్రవద్భవేత్

శా క వృ క్ష క ల్పః

శాకవృక్షస్య దేవేనః పీష్య రఘుత్తమమ్. 392
రక్తచందన సంయుక్తం సర్వలోహాని కారయేత్ 393
మిలంతి సర్వలోహాని ద్రవంతి సలిలం యథా.
గంధకం రసకం తాప్యం పారదం రక్తచందనమ్ 394
రసం త్యా రససంయుక్తం తారమాయాతీ కాంచనమ్.
శాకవృక్షస్య నిర్వాసం యత్నతః పరిగాలయేత్ 395
శిగుమూలస్య చూర్ణం తు తద్రసేన తు మర్దయేత్.
ప్రతిప్త శుల్బప్రతాణి పుటేత్థిస్త్యే విపాచయేత్ 396
తద్వతం కాంచనం దివ్యం భవేల్లక్షణ సంయుతమ్.
ఫలాని శాకవృక్షస్య పాపస్యాని సంహేత్ 397
తద్రసేన తు సంప్రాజ్ఞ సప్తరాత్రా తు భావయేత్.

తద్రసేన సమాయుక్తం మంజిష్ఠామిత్రితం తథా
తేషయేత్తార పత్రాణి ధ్యానం భవతి కాంచనమ్. 398

దేవదాలీకల్పః

దేవదాల్యా మహాషధ్యా విధిం వత్సోమ్యుతః పరమ్
సాశ్వేతా వ్యాధిశమనే కృష్ణాపీతా రసాయనే. 399

పార్శ్వమాస్యాం త్రయోదస్యాం రాహుగ్రస్తే దివాకరే
అథవా కృష్ణపంచమ్యామియాం విధిచదుర్ధతే. 400

దేవదాలీఫలం దేవి! విష్ణుకాంతాం చ సూతకమ్
మూర్ఖయేద్బంధయేత్త్రిం శుల్పం హేమకరోలి చ. 401

దేవదాలీఫలం మూలమీశ్వరీ రసమేవ చ
హోయేన మర్దితం కృత్వా వంగం స్తంభయతి క్షణాత్. 402

శ్వేతగుంజాకల్పః

అథాతస్సంప్రవత్స్యామి శ్వేతగుంజావిధిం ఏయే
కృష్ణసత్తే చతుర్దశ్యామష్టమ్యాం చ సురార్చితే. 403

కపాలే మృత్తికాం శ్వేత్య సేవయేత్సలివేన తు
బీజాని సితగుంజాయాః పుష్పయోగే తు వాచయేత్. 404

వత్సమాశేన యోగేన కుర్యాత్సంగ్రహణం తథా
ఓం నమో భగవతి శ్వేతవల్లి శ్వేతవర్జితవాసిం. 405

సర్వకార్యాణి కురుకృతు అప్రతిహతం నమోనమస్వాహా
శుద్ధశుల్పం తు సంగృహ్య మూషామధ్యే ను స్థిరమ్. 406

త్రిపంచలసంఖ్యా తు క్షవార్ధ సితగుంజయా
సప్తైకత్ర భవం తారం తస్య గంధవివర్జితమ్. 407

బ్రహ్మగీరి సమాయుక్తం గుంజామార్గం సప్తైకతః
దేవీనాం భూషణం దేవి! జాయతే హేమ శోభనమ్. 408

కర్తరీరసబంధః

అథాతస్సంప్రవత్స్యామి కర్తరీరసబంధనమ్
అసురాణాం సమయోగే శ్రోధావిష్టేన చేతసా. 409

- సుదర్శనం మహాచక్రం ప్రేషితం మురవైరిగా 410
 భాలపట్టాత్తత స్తస్య నిపేతు స్వేదబిందవః.
 తే భూమా పతితా దివ్యాస్సంజాతాః కర్తరీరసః 411
 రత్నార్థం స్థాపితం తత్ర విష్ణునా చ సుదర్శనమ్
 చ కతుల్యం భ్రమత్యేతదాయథాని నిష్పంతతి 412
 కురుతే గర్జనం నాదం ధూమజ్వాలాం విమంచతి.
 కర్తరీదృష్టి మాతేణ తథాన్యా శబ్దకర్తరీ 413
 లోకానాం తు హితార్థాయ ఘోరశక్తిర్వ్యవస్థితా.
 రసరూపా మహాఘోరా సాసిద్ధానాం తు వేదినీ 414
 తస్యజ్జేతం యదా గచ్ఛేదఘోరాశ్రుం జపేత్తదా
 పుణ్యం న్యసేత్తత్ర ఆధాన్యం (శ్రుం) విన్యసేద్దుఃఖ 415
 అనులోమవిలోమేన దేహేధిష్ఠాన్య కర్తరీమ్
 ముద్రయా ముద్రయేత్తాం తు ఆఘోరాస్త్రేణ యోజితామ్ 416
 దీప్తే (పే)న రోధయేత్తాం తు స్తంభయేద్దీ (ఘా) పనేన తు.
 నిష్ఠయా ముద్రయా తాం తు స్థానయోగేన యోజయేత్

ఉ ధ క బంధః

చంద్రోదకబంధః

- అథ చంద్రోదకేశిక! ఎత్యోమి రసబంధమ్. 417
 దృష్ట్వా చంద్రోదకం మంత్రీ పౌర్ణమాస్యాం విసేవతిః 418
 గ్రహణం తత్ర కర్తవ్యం పౌర్ణమాస్యాం ప్రయత్నతః.
 నిర్గచ్ఛతి మహీం భిత్వా చంద్రవృథ్యా తు వర్థతే 419
 జ్యేష్ఠబంధం పురాశ్చిత్యా దేవమభ్యర్చ్య శంకరమ్.
 చతుర్థశ్యాం తు తన్వేత్రం పూజయిత్వా విచక్షణః 420
 ఆఘోరాశ్రోషితో భూత్వా బలిం తత్ర నివేదయేత్.
 పౌర్ణమాస్యాం చ రాత్రౌ చ గత్వా తస్య నయావరిః 421
 చంద్రోదకం తు సంగృహ్య మంత్రయిత్తస్సు మంతరితమ్.
 ఆలోద్య మధుసర్పిర్యాశ్రం విచేత్తత్తు సమాహితః 422
 పితమాతేణ తేనైవ మూర్ఛితో భవతి క్షణాత్.

చందోదయే తథోత్తిష్ఠేత్తీరం తస్య తు దాపయేత్
సప్తరాత్రప్రయోగేణ చంద్రవన్నిర్మలా భవేత్. 423

యేకవింశతిరాత్రేణ జీవేన్నృహ్నిదినత్రయమ్
యేకమాసప్రయోగేణ బ్రహ్మయుస్స భవేన్నరః. 424

చందోదయే గగనం రసం హేమ చ మర్శయేత్
మూషామధ్యగతం ధార్మికం తత్క్షణాద్భుతికా భవేత్. 425

అయం తు స్పర్శమాత్రేణ లోహాన్యస్థా చ వేధయేత్
తద్రసం తు రసం చాన్యం వక్షేణ సమజాతయమ్. 426

చతుష్టష్ట్యంశతో విధ్యేద్విగ్రహేన సహస్రకమ్
దశసంకలికాబద్ధం గుంజామాత్రం రసం తతః. 427

త్రిలోహవేష్టితం వక్త్రే ధృత్వా చాదృశ్యతాం వక్షేత్
“ఓం నమో రుద్రాయ దంష్ట్రేర్కటాయ విఘ్నం నాశయ నాశయ
దిశో రక్ష రక్ష రుద్రో జ్ఞానయతి హుం ఫట్ స్వాహా.”
ఇతి దిగ్బంధమంత్రః ।

“ఓం నమో భగవతే రుద్రాయ త్రిశూల హస్తాయ అమృతోద్భవ
రక్ష రక్ష హుం ఫట్ స్వాహా!”
ఇతి పాన మంత్రః॥

వి జ్ఞో ద శ బం దః

అథాత్సంప్రవక్ష్యామి విషోదరసబంధసమ్. 428

సిత పీతాది వర్ణాభ్యం త తదేవి! రసోత్తమమ్
తత్ర గత్వాచలోద్దేశే స్సరేద్ధోరం సహస్రకమ్. 429

కేశాః క్షీప్తాస్సుటంత్యస్మిన్నాత్మచ్ఛాయాం = దృశ్యతే
తైలం చ గోలకాకారం ఘృతం తేవ విసర్పతి. 430

గంధస్య వాకేద్దంధం పలలం లవగాయతే
జ్ఞాత్వా పలాశపత్రేణ కటుకాలబుకే క్షిపేత్. 431

విషోదకం గంధకం చ హరివీజం చ తత్సమమ్
లజ్జాక్షీరేణ విష్ట్యా తు శుల్బవాతే తు లేపయేత్. 432

- తత్పుటన భవేద్దేవి! సిందూరాయణ సన్నిభమ్
శతాంశేనైవ తద్దేవి! సర్వలోహాని వేదయేత్. 433
- అసేన విధినా దేవి! నాగసిందూరం తాం వ్రతేత్
సహస్రాంశేన తస్యైవ తాం భవతి కాంచనమ్. 434
- రక్తం పీతం తథా కృష్ణ ముత్తరొత్తర కార్యకృత్
త్రిధతాకాంతపాత్రే వా పాత్రేలాబుమయేసి. 435
- గృహీత్వా పూర్వవత్పత్రైః పాత్రాకై ర్వేష్టయేద్దహిః
స్థావయేద్ధాన్యమధ్యే తు దివసానేః వింశతిమ్. 436
- మహిషీక్షీరమధ్యే తు బిందుమేకం తు సాధయేత్
చాయసం భక్షయేద్దస్త్రం యోమధ్యాజ్యసంయుతమ్. 437
- యావచ్ఛూర్ణం బలం దేవి! జవేత్తద్బిందు సంఖ్యయా
లాంగలీ గృహమామశ్చ సిందూరం రజనీద్వయమ్. 438
- మేషస్య శృంగం శృంగీం చ కృష్ణాన్మత్తాశ్వమారకమ్
సబీజసూతకం చైవ విషతోయేన మర్దయేత్. 439
- విషతోయేన మేధావీ సప్తవారాణి భావయేత్
అథవా భావయేత్తం తు యావచ్ఛూర్ణం తు మర్దయేత్ తద్భవేత్. 440
- తేన నాగం వ్రతీవాప్య పోడశాంశేన ఖం (సం) భవేత్
మూషాస్థం వేణుయంత్రే చ త్రీణి వారాణి భావయేత్. 441
- ధూమం పరిహరేత్తస్య అంగవ్యాధికరం పరమ్
స్థావయేగ్నాయ సిందూరం పాత్రేలాబుమయే చ తత్. 442
- తచ్ఛూర్ణం తు శతాంశేన తారతామాది వేదయేత్
విషవానీయ మాదాయ పంగమావర్తితం శుభమ్. 443
- నిషిక్తం చైవ తత్తోయేస్తారం భవతి కాంచనమ్
విషవానీయమాదాయ ప్రక్షిపేచ్ఛ రసోత్తమే. 444
- కునటి గంధ పామాణ విషఃకంకణ లాంగలీ
సప్తవిష్టం కృతం ఖల్వే తారపత్రాణి శేషయేత్. 445
- అంధమూషాగతం ధాతృతం నిర్బీజం కనకం భవేత్
ఓం హ్రీం నీలకంఠాయ తు తు! అప్య అయుతం జపేత్.

ఇతి విహోదక గ్రహణ శాస మంత్రః ।

సంజీవనీజలకల్పః

సంజీవనీజలస్యాథ విధిం వత్సామి పారతి.

446

శుక్రేణారాధితో జీవి! ప్రాగహం సురవందితే

447

దానవానాం హితార్థాయ మృతానాం దేవసంగరే.

మయా సంజీవనీ విద్యా దత్తా చోదకరూపిణీ

448

తయా సంజీవితా దైత్యా యే మృతా దేవసంగరే.

నిత్యేష్టా మర్త్యలోకే సా సమ్యక్ తే కథయామ్యహమ్

449

అస్తి మర్త్యా మహాపుణ్యా వివ్రతా దక్షిణాపథే

దక్షిణే తు తపీ తస్యా ఉత్పలీ (కదలీ) వగరం పరమ్

450

తస్య దక్షిణతీర్థేల స్సర్వలోకేషు విశ్రుతః.

నామా కృష్ణగిరిశ్చేతి దృశ్యతే సర్వమంగలే

451

సుప్రసిద్ధాబికా నామ గ్రామ స్థస్యాస్తి సన్నిధౌ.

తత్రాప్యదకమాలోక్య పరీక్షేత సురార్చితే

452

గృహీత్వా శుష్కవంశం తు ఓషేత్తోయస్య మధ్యతః.

జాయతే హరితం సిగ్ధమహారాతేణ నిశ్చిరిమ్

453

మంచత్యంకురపతాణి దృశ్యతేతి మనోహరమ్.

లిఖింహుః హారేణ తలోజీవి! సమర్చయేత్

454

క్షేత్రాధిపం గతేశం చ చంద్రం యోగిగణం తథా.

ఓం చంద్రాయ వినాకినే శూలపా యే ఓం దిశో

బంధ బంధయ దిశో బంధ బంధయః తః తః

తిలాంశ్చ స్వర్ణవాంశ్చైవ మంత్రేణానన స్వర్ణవాన్

455

సప్తాభి మంత్రితాం కృత్వా సాధకో దిక్షు నిక్షిపేత్.

కటుకాలాంబుకే త్తోయం కృతరక్షస్సమాహితః

456

గృహీత్వా తత్ప్రియశ్చేన నిజం స్థానం సమాశ్రయేత్.

ఓం నమో అమృతే అమృతరూపిణి అమృతం కురు కురు

యేవం రుద్ర ఆజ్ఞాపయతి స్వాహా

సప్తాభిమంత్రితం కృత్వా మంత్రేణానన తజ్జలమ్

457

దివమేం తథా సూరం స్వర్ణమాషద్వయాన్నిరతిమ్.

- మర్తయే త్వేన తోయేన పితే త్తత్తు విచక్షణః 458
ఏకవింశతిరాత్రం తు క్షీరాహారోఽథ యత్తుతః.
- జీవేత్కల్పాయుతం సా గం కామరూపో మహాబలః 459
యోజనానాం శతం గత్వా పునరేవ నివర్తతే
- అవస్యస్పర్శ భూతానాం స్వచ్ఛాహారస్స భేదరః 460
శనకం పారదం వ్యోమ సమమేకత్ర యోజయేత్.
- మర్తయే త్వేన తోయేన సప్తాహం స్వేదయేత్తతః 461
స రసస్పర్శలోహాని పప్త్యంశేన తు వేదయేత్.
- సిథ వా తం రసం దివ్యం మధునా సహ భక్షయేత్ 462
సూసనా త్ర పయోగేణ జీవేద్బ్రహ్మదినాయుతమ్.
- తస్య మూత్రముల స్వేదైశ్శుల్బం భవతి కాంచనమ్ 463
నిర్వాతే తోమమాదాయ పారదం చ మనశ్శలామ్.
- మర్తయేత్థల్పకామాజే నప్తపిష్టం భవేత్తతః 464
స్వేదయేత్సప్తరాత్రం తు త్రిలోహేన చ వేదయేత్.
- అంతర్ధానం క్షుద్రాద్భచ్చద్విద్యానరఃతిర్భవేత్ 465
అధికన్యాశతప్రళో యావత్కల్పం శృతుర్దశ.
- దివేషు తేషు సర్వేషు దద్యాద్భాగ్యోదనం ఘృతమ్ 466
యవా చ సమాయుక్తం నిత్యమేనం చ కారయేత్.
- ఉష్ణోదకకల్పః**
- ఉష్ణోదకవిధిం వక్ష్యే సమాహితమనా శుణు 467
శిశ్యశ్చఉష్ణోదకం యత్రవాసం తత్రైవ కారయేత్.
- శర్వరీముషితాం తత్ర చణకాస్తు దినే దినే 468
భక్షయేన్నాసమాత్రం తు జీవేద్వర్షశతాష్టకమ్.
- తస్య మూత్రపురీషేణ శుల్బం భవతి కాంచనమ్ 469
ఉష్ణోదకం చ కానీసం గంధపాపాణ సంయుతమ్.
- చతుర్థాంశేన రసకం దశభాగం వినిశ్చియేత్ 470
శుల్బం చ మర్తయేత్సర్వం నప్తపిష్టం క్షణేన తు.
- తేన లేపిత మాత్రేణ శుల్బం భవతి కాంచనమ్ 471
నిషిక్తం తేన తోయేన ప్రతివాసం దదేద్బుధః

- శుల్బం చ జాయతే హేమ తరుణాత్మ్య వర్చసమ్
తారం చ తేన మార్గేణ నిమిక్తం హేమతాం వ్రజేత్. 472
- ఉష్ణోదకేన భల్లానం తిలమప్తిం చ భక్షయేత్
మాసద్వయ ప్రయోగేణ జలేద్వర్ష శత తయమ్. 473
- రసగంధాస్మర సఃతుత్థం దరదమాక్షిణమ్
యామ మష్టాంబునా ఘృష్ట్యై తారపత్రాణి లేపయేత్. 474
- విభ్రామ్య తు భక్షేద్దేవి! స్వాచ్ఛతుర్గళవర్గకమ్
క్రమేగానేన దేవేశి! శుల్బం షోడశవర్గకమ్. 475
- యేకైకం హేమతారాంశం ద్వయం కాంతా భయోః పృథక్
ఉష్ణోదకేన సమృద్ధ్యై ధమనాతోటతాం వయేత్. 476
- తం ముఖే ధారయేన్నాసం వజ్రకాయో భవేత్తతః
తచ్ఛూర్ణం యవమాతం తు భక్షయేన్నధుస్పిషా. 477
- యావత్సలం తస్య మలైశ్శుల్బం భవతి కాంచనమ్
ఉష్ణోదకాదితాంభూదేతుః ఋత్యాంక్షిరహ్ భవేత్. 478
- స్నానముష్ణాంభసా కుర్యాద్వర్షద్వర్షాచ్ఛతాయమా
క్షీరమష్ణోదకం క్వాళం త్రిఫలాయాశ్చ సాచయేత్. 479
- సాచయేత్సాయసం కాంతసాతే భుక్త్వా మహాయమా

తైలోదకకల్పః

- ఆతః సుం ప్రవత్స్యమి తైలోదకవిధిం వ్రయే. 480
- ఋగ్మావా నుహీశైలశిలా నతి చమ్యధమ్
కానిచిత్క్షణవేధిని దినవేధిని కాని చ. 481
- పక్షమాసాదిషగ్మాస వేధనాని మహీతలే
క్షిప్తం జలే యదా కాష్ఠం తైలీముతం చ దృశ్యతే. 482
- బహిరంతశ్చ దేవేశి! వేదకం తత్త్రక్షీర్తితమ్
హింగులం హరితాలం చ గంధకం చ ముశ్శిలామ్. 483
- యేషాం గంధాపహారం సు కుగుతే తచ్చ వేదకమ్
అన్యథా చేవేష్టకం దేవి తదగ్రహ్యం నిర్భకమ్. 484
- శ్రీతైలే శ్రీవనప్రాంశే పర్యంకాశ్చే శిలాతలే
తత్త్రైథం తుణవేధి స్వాన్నద్వాం భగవతీతల. 485

- యేకాహే వేదకం త త గోక్షే ను దివత్రయమ్ 486
భద్రాంగే దినవేది స్వాతిష్ఠలాంశే తివత్సరమ్.
- ధారేశ్వరే పాక్షికం స్వాత్కర్షాపుర్యాం దినైకతః 487
బ్రహ్మేశ్వరే మాసికం సాద్వ్యా ఘృతా తు వాసరమ్.
- అఘోరేశే మాసికం స్వాత్కర్షాద్వపే తిధా పునః 488
దినమేకం బ్రహ్మగిరా వింధ్యే తు త్తదవేదకమ్.
- వాసరం మాల్కవంశే తు త్తదవేదీ తు లత్రచ 489
కిష్కింధే పర్వతే రమ్యే పంపాతీరే త్తదవేదకమ్.
- తస్య పశ్చిమతో దేవి! యోజనద్వితియే పునః 490
భూతైలమస్తి తత్రైవ త్రిదినం నేదపర్వతే.
- అన్యత్ర యత్ర యత్రాపి బ్రహ్మవిష్ణు శివోద్భవమ్ 491
అమృతం తత్ర తత్రాపి వక్షరణ ముత్తమమ్
- తస్మాత్పత్తిం ప్రవక్ష్యామి యథా జానాతి సాధకః 492
మహీం సముద్భూతతో వరాహస్య కలేబరాత్.
- యస్మేదః పతీతస్తస్మాజ్జాతం శైలోదకం పరమ్ 493
తం ముఖే త్తదీకం జాతం కర్ణదేశే తు వాసరమ్.
- జానుభ్యాం త్ర్యహవేదీ సాన్మాసవేదీ తు పార్శ్వయోః 494
మృగసమవరాంగే చ సర్వం సమఫలం చ తత్.
- అఘోరాస్త్రేణ తత్తేత్రే రక్షం కృత్వా దిశాం జలిమ్ 495
దత్వా లతం దపిత్యా తు గృహ్నియాదమృతం పరమ్.
- శర ద్ద్రీష్ణ వసంతే ఘ హేమంతే వా సురార్చితే 496
ఆయశే తామ్రపాతే వా కాంతలోహమయే ధవా.
- శిలాంబుపలమష్టా తు పలం క్షీరస్స నిక్షిపేత్ 497
క్షీరావశేషం సంకాథ్యం త్రిపస్తాపాం విభేష్యరః.
- దేవేద్వర్ష సహస్రం తు వలీపలిత పర్జితః 498
అథవాష్టపలం క్షీరం శైలే కేనాంబు మిశ్రియేత్
- క్షీరావశేషం నేవేత పూర్వోక్తం లభతే ఫలమ్ 499
తులుత్యాష్టగుణం వారి పచేదస్తావ శేషిమ్

- చతుర్థుడేన తేనాజ్యం పాచయే ఘృత తేషితమ్
తేనాజ్యం సిహోపేతం త్రిసప్తాహాద్భిహ స్పరిః 500
- ద్విరష్టవాన్విశాకార స్సహస్రాయుర్నశంశయః
అవశిష్ట కులుత్థం తు పాదాంశ మధు సర్పిమా. 501
- భక్షయేత్కర్ణ మేకం తు మాసేనాయుత జీవితః
తస్మిన్ తైలేనాభ్యంగం మ్రక్షణం చైవ కారయేత్. 502
- పామావిచ్ఛిన్నాద దృశ్యమాని సమాసా జయేత్
వలీపలిత నిర్మూక్త స్సహస్రాయుశ్చ జాయతే. 503
- యః పితౄత్వా తదత్థాయ శైలాంబు చతుశం పయః
మగ్నా సా తస్యైస్సప్తాయుర్నిర్వ లీపలితశ్చ సః. 504
- అథవా సూతకం జీవి! వాగ్దా సహ మర్దయేత్
మాసేనై కేన జీవేశి! నష్టపిష్టిర్భవిష్యతి. 505
- మాసమాత్రం సమశ్శీయాత్సి భవేదజకాయరః
అథవా తం రసం హేమా ధామయేత్తదిరాగ్నినా. 506
- గులికా సుందరీ నామ పర్వాయుధనివాసీ
కర్తా హర్తా వ్యయం సిద్ధో జీవేచ్ఛం దార్క తారకమ్. 507
- అథ తేనోదకేనైవ షీరాత్థం పాయసం పచేత్
మాసమా త ప్రయోగేణ వలీపలితవర్జితః. 508
- పక్వా తేనాంభసా పథ్యాప్తస్తి శ్రీణి శకాని చ
మథమధు సంయోజ్య భాండభం భూమా స్సం నిధాపయేత్ 509
- దినే దినే తదేకైకం భక్షయేత్ప్రాత్ర్ మధితః
వలీపలితనిర్మూక్త జీవేద్వర్ష సహస్రమ్. 510
- శైలిభూతం కులుత్థం వా భక్షయేత్సద్గు పర్పిమా
మగ్నా సాత్తం ప్రయోగేణ జీవేద్వర్ష సహస్రమ్. 511
- కూక్కుండ మాదితః కృత్వా యాని కాని ఫలాని చ
జలే షీప్తాని లోహాని శైలిభూతాని భక్షయేత్. 512
- షీరాహారశ్చ జీర్ణాంకే వ జకాయా భవేన్నరః
తేనోదకేన సమృద్ధ్యమథాం క్యాభయేత్ప్రియే. 513

- కట్టుత్రయయుతం ఖాదేజ్జేవేద్వర్ష సహస్రమ్
అథవా రసగర్భం తజ్జలేన తు మ్మితమ్. 514
- ఇంఁ దీఫలమధ్యస్థం తచ్చైలొదగ మధ్యగః
కాలేన త్రిగుణేనైవ కాతన్యం తస్య బాయశే. 515
- మన్మథం తన్మృతే ధార్యం వజ్రకాయం కరోతి తత్
దశనాగసయప్రాణో దేనైస్సహ స మోదతే. 516
- గృహీత్వా త్రిఫలం త త శైలవాణి ః షీకేత్
యథా భవతి తచ్చైలం గృహీత్వా చుర్ణయేత్తతః. 517
- కాంతజ్వరసం తేన సార్థం ఘృత మధుపుకమ్
భక్షయేద్వర్షమేం తు తతిః షీరాశన్ భవేత్. 518
- నిదయాదిత్యసంకా శో మేధావీ ప్రియదశ్మిన్
విలంబించితకే కశ్చ తేవేచ్ఛం దారూ తారూమ్. 519
- పారదం హరితాలం చ శిలాం మూషిక మేవ చ
దిరిదం చ విషం చైవ సర్వమేత్ర కారయేత్ 520
- మర్దయేత్ఫల్య పాషాణే మాతులుంగరి సేన తు
గోలకం కారియిత్వా తు వారిష ధ్యే వినిషీషేత్. 521
- తేన తారం చ శుల్బం చ కాంచనం భవతి ధృవమ్
శిష్యయంతేరి మ్నాసైకం వలీఃలిత వర్జితః. 522
- సహస్రం జీవితి తస్మి మహాబావరామః
తైలీ భూతహరి దాం తు తయ్యాన్తా వాపమూతరః. 523
- హేమత్వం భవే నాగో బాలారిక సదృశ ప్రభః
తైలొదకే ః షీప్య భూతైలే కర్ణమేవ వా 524
- జ్వాత్వా కాలప్రమాదేన బంధయేత్సారదం తతిః
రక్తక్షౌరయుతం చ్ఛారం సువర్ణ సము సారితమ్. 525
- శతాంశేన తు లోహవాం సర్వమాం హేమకారకమ్
ద్వితీయసారిణాం ప్రాప్య సహస్రాంశేన విధ్యతి. 526
- తం భోటం ధారియేద్వక్తే దివ్యత్వం లభతే ధృవమ్ కేచన
ఘటికాయోగాః 527
- నిచులే కకుభే చైవ కింశుకే మధుకేపి వా.

- ఇంగుదీ ఫలమధ్యే వా రజనీద్యయమార్ద్రాశే
అమృతే నందకే వాధ ఉక్తకందావధీఘ చ. 528
- విధాయ కోటరం తత్రక్షిప్త్యా తేనైవ ధోలయేత్
శిఖలా వ్యోమక ర్చన వేష్టియిత్వా ప్రయత్నతః. 531
- పాదేన కంకం దత్వా పారదం తత్రయోజయేత్
శైలోదకే క్షిపేత్తత్ర గులికా విజవద్భవేత్. 530
- పూర్వవత్సరగా కార్యా పూర్వవత్సిద్ధిదా భవేత్
ధీర్యమాగా ముఖే సా తు సహస్రాయుష్కరి భవేత్. 531
- ద్వితీయసారగా యోగాదయునం వేధయేత్తు సా
ధార్యమాగా ముఖేన వసుయుతాయుష్యదా భవేత్. 532
- త్వితీయ సారగాయోగాజ్ఞాయ తే లక్షవేధినీ
తం భోటం ధారయేద్వక్తే లక్షాయుర్జాయ తే నరః. 533
- చతుర్థీ సారగాదేవి! కోటివేధీ వ సంతయః
కోట్యాయుర్జీవితం తస్య భేదర్యతం చ లభ్యతే. 534
- పంచభిర్దశకోటి స్వాత్మద్భిః కోటిశతం భవేత్
యావచ్చంద్రార్క జీవిత్య మసంత బలవీర్యవాన్. 535
- దదాతి సప్తమీ చాపి సారగా గులికా పరా
భేదరీ నామ విద్యుతా భైరవేణ ప్రవోదితా. 536
- యస్తు తద్రాజకామాత్రం మాసమేకం తు భక్షయేత్
వజ్రదేహస్య సిద్ధస్యాదివ్య శ్రీజనవల్లభః. 537
- క్షీడతే భేదరైశ్చోగై స్వేచ్ఛయా శివతాం వ్రతేత్
నానావిధఫలాశాస్త్వా ఘటికాం శ్రుణు సుందరి. 538
- శుద్ధబద్ధం రసేంద్రం తు గంధకం తత్ర జారయేత్
త్రిగుణే గంధకే జ్ఞేయే తేన హేమ తు కారయేత్. 539
- కారయేద్భస్మ సూతం తు కాంచనం తేన సూతకమ్
తద్భస్మ సూతకే కార్యం రసేంద్రస్య సమే సమమ్. 540
- తేన సూతకజ్ఞేయేన వజ్రరత్నం తు ఘాతయేత్
తద్వజ్రం జాయతే భస్మ సింధూరాయణ సన్నిభమ్. 541

- తదృశ్యం చారయేత్సాక్షే త్రిగుణే తు సురార్చితే 542
 హాటికం సారయేత్తం తు ఘటికాం తేన కారయేత్
- త్రిలోహవేష్టితం తం తు ముఖే ప్రక్షిప్త్య సాధనః 543
 శబ్దచ్ఛాయా భవేత్సోమ మదృశ్యో దేవనానవైః
- అక్షవర్ష సహస్రాణి నిర్వలీపలితో భవేత్ 544
 శూలిసం శక్తిసంయుక్తం రత్నాది గుణభూషితమ్
- వక్త్రే కరే చ విభయార్సన్యాయుధ నివారణమ్ 545
 వ్యోమ మాక్షిఃసర్వం చ తారం తామ్రం సురాయుధమ్
- సారలోహం సూత్రం చ రత్నాది గుణభూషితమ్ 546
 ఘటికా వా వరాహోహే! మధురత్రయ సంయుతా
- వక్త్రస్థా నాశయేత్సాక్షాత్పలితం నాత్ర సంశయః 547
 శివశక్తిశ్చ దేవేభి! రత్నాని సితగోపనా
- హేమ తారం తథా భానుస్సమభాగాని కారయేత్ 548
 స్త్రీరతో వ్యాఘ్రమధ్యస్థం పద్మసూత్రేణ వేష్టయేత్
- సి (త్రి) తయేన తథా వేష్ట్యం గుహ్యస్థానే నివేశయేత్ 549
 రణే రాజకులే ద్యూతే దివ్యే కామే జయో భవేత్
- తైః కాంతాభకాంతం తు సప్యంతు సురాయుధమ్ 550
 విభీతకాది సంభూతకాంక్షిస్య సమం భవేత్
- సమావర్త్య తతస్సూతే యోజయేత్సాదయోగతః 551
 కుమారీ రసంఘృష్టా కృతైమా ఘటికా శుభా
- రోగమృత్యుజరా హంతి వక్త్రస్థా నాత్ర సంశయః 552
 పంచాతారం వరాహోహే! సూతకద్వయమే చ
- త్రియో గగనభాగాస్య రేక్షకం హేమకాంతయోః 553
 అర్ధం శుల్పం విభాగేన గులికామరసందరీ
- అక్షయో హ్యజరశ్చైవ భవేత్తేన మహాబలః 554
 భస్మ సూతపల్లకం చ మృతకాంతపలం తథా
- మాక్షిఃస్య పలం దైవ శిలాజతు పలం తథా 555
 పలమేకం విడంగస్య పథ్యాచూర్ణపలం తథా

యేకీకృత్య తు తత్సర్వం మథ్యాత్మేన తు పేషయేత్
గులితాః కారయే తేన పష్ట్యాధిక శతత్రయమ్. 556

యేకై కాం భక్షయేన్నిత్యం వర్షమేకం నిరంతరమ్
తేవేద్యర్షశతాయశ్చ యథా నుదో మహాబలః. 557

కేచన రసాయనకల్పః

అతః పరం ప్రవత్స్యామి రసభస్మరసాయనమ్
విజ్ఞేయం నిష్కరితారం సాక్షాద్వివ్యావధం పరమ్. 558

అమలక్యాది కాంతం చ పారదం చ మనశ్శిలామ్
తాకచీసమభాగాని క్షీడితే చపపేషితమ్. 559

మేఘనాద రసోపేతం మూఃమూమాగతం పచేత్
మాషం ద్విమాషం త్రిశుణం భక్షయేత్ తక్ష్మమేణ తు. 560

వర్ష త్రయం పరం దేవి! పాదనిష్కార్థకం క్రమాత్
పట్ సప్తాష్టై చ వర్షాణి క్రమాన్నిషే- ప్రమాణతః. 561

భృశత సచ దివ్యాన్నం జరావైరూష్ణవర్జితః
కించిత్కాంచన సంయుక్తం నిష్కం నిష్కార్థమేవ వా. 562

యో భక్షయేత్కించైస్త్వై స్సర్వవ్యాధీం జయత్యయమ్
అష్టవర్ష సహస్రాయుర్ద్వాపి కే క్షేపేధః. 563

షోడశే వత్సరే దేవి! దివ్యరూపస్స చాయితే |
ఉత్తమా మూలబంధస్త మధ్యమం సాకంధనమ్. 564

అధమః పాకబ ధస్త్ర యేవం త్రివిధ బంధనమ్
శలపల మధయానామక్షధా త్తోస్తతైవ

కృత్రిత జలసమాష్టా తాగమష్టా వ శిష్టమ్
ఘృతమధుసితయాధ్యం వ్యోమచిత్రం దక్షైవ

రసపరిదశసిద్ధం లోహజీర్ణం మృతం చ. 565

గిరియుత (జను) సమమధ్రం కాంతభృంగం విడంగం
రససహితవిభావ్యం తండులై ప్రిల్వమజ్జై

హిమకరకృత్కల్కం లోహసాత్రస్థమాసం
త్రిదినతనువిశుద్ధం కల్కమేనం పరిష్ఠమ్. 566

- లిహతి శయనకాలే వామనేత్రార్థసేవీ
 ఘననిలిడసమాధిర్మతమూలంగదర్పః
 విగతసకలదోషస్సర్వదృక్ దివ్యచక్షుః
 యదన ఇవ సుకాంతః కామినీనాం ప్రవీరః. 567
- జలద ఇవ వపుష్మాంకుంచి తాగ్రాగ్రకేశః
 కురగ ఇవ శిశుద్ధస్సత్క-విశ్చితకారీ
 శృంగధగతివిచేష్టా మందగంభీరఘోషః
 సురగజ ఇవ లోనే చంద్రతారాం జవీ. 568
- కాంతహేమ రవిచంద్రమధ్యక్షై
 గ్లోలకం నిహితమింగుదీపితే
 శైలవారి వరిసిద్ధిగోలకం
 సుందరీ హ్యమరసంజ్ఞా కా శుభా. 569
- కాంతహేమ రవిచంద్ర మధ్యక్షం
 వజ్రరత్నరస (మహి) రాజగోలకమ్
 శీఘ్రమామలక కావ్యగోదరే
 భూమిశైలనిహితం సముదృతమ్. 570
- శైలతాం గతమథాహితం ముఖే
 వజ్రకాయ కరక (మ)ల్పవాసరైః
 తారహేమవర శుల్పమాతృశైః గ్లోలకం వరం కావ్యయంత్రితమ్. 571
- శైలవారిశృత సుందరీ రసైః
 భవరీతి గులికా సగద్యతే. 572
- శైలాంబునిశ్చిప్త పలాశబీజం
 శైలికృతం త్వాద్ర ఘృతేన భాదత్
 త్రిసప్తరాత్రం దినమేకమేకం
 సహస్రజీవీ విదితో నాస్యాత్. 573
- సూతకం చా భకం చైవ వజ్ర తీక్షణ సమన్వితమ్
 హాటకేన సమాయుక్తం గులికా భవరీ భవేత్. 574
- కరంజ ఫలమధ్యస్థం సూతం తత్రైవ నిశీచేత్
 ధృతశైలాంబుమధ్యస్థ సహస్రాయుః ప్రయచ్ఛతి. 575

- తెందుకే ద్విసహస్రాయుర్జం బీరే త్రిసహస్రకమ్
మాతులుంగే చ నారంగే చతుః పంచసహస్రకమ్. 576
- రంభాఫలే షట్సహస్రం పనశీ సప్తసంఖ్యకమ్
ఋభీరూఫలే చైవ దశసహస్రం సంఖ్యకమ్. 577
- నాలికేరే మహాభాగే! సహస్రాణి చతుర్దశ
త్రిశంకసహస్రం పథ్యాయాం లక్షమామలకే వృషః. 578
- అభిప్రతభవాత్కాభాదహారాత్రం శిఖాదకే
బద్ధాతి చోద్భవం సూతం మృత్యుదారిద్ర్యనాశనమ్. 579
- సారణాశ్రమయోగేన వజ్రవజ్రాయతే వపుః
రసే రసాయనే చైవ లక్షవేధీన సంశయః. 580
- శర్దమం తు కుమార్యాశ్చ రసేన కృతపిండికమ్
ధమవాత్సతతే సత్త్వం మఖిన్తం ధారయేన్నరః. 581
- మగ్నాసోప పయోగేణ వ్యజరామరతాం వ్రతేత్
సోత్పంజనయుతం ధ్మానం సత్త్వం పారదమశ్రితమ్. 582
- తత్కృతం ధారయేద్వక్తే హ్యదృశ్యో భవతి ధృవమ్
యస్య యో విధరామూత ఉదకస్య శివాగమే. 583
- శతేన బల కాశేన కుర్యాద్దేహే రసాయనమ్

బద్ధజారణవిధిః

- యా పూర్వా నిర్మితా సేయమథమా బాలజారణా. 584
- ఉత్తమా దుర్లభా చైవ శ్రూయతాం బద్ధజారణా
అబద్ధం జాయేవ్యస్తు క్షీయ (శర్యమాశాః క్షయం వ్రతేత్
బద్ధస్యం శర్యతే గ్రాహో శర్దస్యం చ ముఖం భవేత్
సుముఖో దుర్ముఖం దత్తే సామాన్యోత్తమలక్షణమ్. 585

బంధప్రకారాః

- సామాన్యోగ్విసహజ్యేన మహాంతాది జారణః
సామాన్యః ప్రథమః కార్యస్సగ్రాహిస్తు సమంతతః. 586
- వసుదేవకరో జేవి! సామాన్యో హి భవేదయమ్
గ్రాహహీనస్తు యో బద్ధో దిశ్యసిద్ధికరో భవేత్. 587

ఉత్తమో మూలబంధస్సు మధ్యమం పారబంధనమ్ 589
అధమః పాకబంధస్సు యేవం త్రివిధ బంధనమ్.

మూలబంధస్సు యో బంధో మూల సంకుచితం మహత్ 590
పారబంధస్సు యో బంధో వాసనాబంధ ఉచ్యతే

స్వాచ్చ తుష్టి మూలేభ్యః కింఞ్మూలేన బంధనమ్ 591
ప్రాణ్యంగం దైత్యాదీనాం మూలాంగం దేవతామయమ్

పాపాణాం వైవ సిద్ధాంనాం మానుషాగాం చ పూజితమ్ 592
పీతి (పిండి) కాందృతిసోపైత్త్రివిధం బంధనం భవేత్

దివ్యాభిరావధీభిః ప్రాగుక్తం సంకోచబంధనమ్
ద్రుతిబంధః 593

ద్యుతిభిర్బుధ్యతే సూతః క్షణబంధ ఉదాహృతః.
అభ్రకం హరవీజం చ షోడశాంశేన కాంచనమ్ 594

ధ్వాతం ప్రకాశమూషాయాం శోభయేత్కాచటంకైః.
దక్షిణావర్తితం ధ్వాతం హరవీజేన మేలకమ్ 595

మూషాం త్యక్త్వా పరావోహే! దివ్యతే ఖగ (బద్ధ) వద్రసః.
రక్తికాధారమాత్రేణ పర్వతాసపి వేధయేత్ 596

భక్షగాత్రస్య దేవేభి! రుద్రతుల్య భవేన్నరః.
క్రీడతే సప్తలోకేషు శివతుల్య పరాక్రమః.

ద్రుతిమేలన విధిః 597
వజ్రకండం గుహూచీ చ ఉచ్చటాది సమన్వితమ్.

అభ్రకం క్రమతే శీఘ్రమవ్యధా నాస్తి పంగమః 598
శృష్టాగరు నాభిస్తితైః (శంఖనాభి) రసోప పితరామృతైః.

నారీకుసమ పాలాశ బీజతైల సమన్వితైః 599
సోమైర్మిలంతి మృదితా ద్రుతపక్షలా రసే

పజ్రబంధః
దశసంకలికా విధిసిద్ధిః
పువరన్యం ప్రపత్యమి వజ్రబంధం సురార్చితే 600
గంధకం భక్షయేన్నారీ ది నానామేక వింశతిమ్.

- తదజో రస రాజప్య బంధనే జారణే హితమ్
వజ్ర భస్మ తు భాగైశం భాగాశ్శుద్ధరసా త్రయం. 601
- ద్విపదీరజసా మర్ధ్యం యావత్తత్కల్ప-శాం గతమ్
సాదాంశేన సువర్ణేన ర్ణప్య) పతలేపం తు కారయేత్ 602
- సో (వ్యో) మవల్లీరసం కాంతం లంగణాలం నుచూర్జితమ్
దద్యాత్త ముష్టమాంశేన మర్దయేచ్ఛ ప్రయత్నతః 603
- సప్త పిష్టం చ శుష్కం తదంధయిత్యా పుట తతః
అంధమూషాగతం ధ్మాతం క్రామణేన సమన్వితమ్ 604
- భోబస్త్త బాయతే దేవి! శతవేధీ మహారసః
సావరం లంకణం కాచం దత్వా దత్వా విశోధయేత్. 605
- అక్షీణో మిలతే హేమ్నా సమాన ర్నశ్చ బాయతే
యోగోత్తరక్రమే వృద్ధ్యా సంకలైః క్రామయేత్తతః 606
- యోగగుణేన సూతేన యేకా సంకలిణోచ్యతే
త్రిగుణేన తు సూతేన ద్వితీయా సంకలిణోచ్యతే. 607
- వద్దుణేన తు సూతేన తృతీయా సంకలి భవేత్
దశగుణేన సూతేన చతుర్థీ సంకలి భవేత్. 608
- పంచాదశ గుణేనశ్చ! పంచమీ సంకలి భవేత్
యోగ వింశద్గుణేనశ్చ! షష్ఠీ సంకలి భవేత్. 609
- అష్టా వింశద్గుణేనశ్చ! సప్తమీ సంకలి స్మృతా
షట్ త్రింశద్గుణేన బద్ధా భవేత్సంకలికాష్టమీ. 610
- పంచచక్షా రింశగుణే సంకలి నవమీ మతా
పంచాద్యధికా పంచా శద్దశ సంకలికా స్మృతా 611
- యేవం చ క్రిమివృద్ధ్యా తు సంకలి దశబంధితా
ప్రథమే దశవేధీ చ శతవేధీ ద్వితీయాతే. 612
- తృతీయే సహస్రవేధీ స్వాచ్ఛక్తుర్ధేయుత వేధికః
పంచమే లక్షవేధీ స్వాద్దశలక్షంతు షష్ఠశే. 613
- సప్తమే కోటివేధీ స్వాద్దశకోటిం తథాష్టమే
ధూమవేధీ తు నవమే దశమే శబ్దవేధికః. 614

సంకల్పై స్సకల్పై ర్భద్రే వేధో దశగుణో భవేత్
దశ సంకలికా బద్ధశృంఖలేభి మహారసః. 615

యథా లోహే తథా దేహే క్రామతే నాత్ర సంశయః
వేధయేత్ తత్ప్రమాణేన ధాతురంతైవ శరీరకమ్. 616

కారయేద్ధుటికాం దివ్యాం బదరాస్థి ప్రమాణతః
మహాకాలీం పూజయిత్వా కారయేత్సతతం బుధః. 617

ఓం యే హ్రీం శ్రీం
కాలీ కాలి మహాకాలి మాంసశోణితభోజిని
హ్రీం హ్రీం హ్రీం
రక్ష కృష్ణముఖ! దేవి! రససిద్ధిం దదస్వమే
శ్రీం హ్రీం యేం

పూజయిత్వా తతో దేవీం సిద్ధశక్రం విశేషతః
కాం ఓషేచ్ఛ క్రమధ్యే తు ఘుటికాం దివ్యరూపిణీమ్. 619

శతవేధేన యా బద్ధా రసేన ఘుటికా వ్రయే
మాంసమేకం తు వక్త్రస్థా జీవేచ్ఛైవ యథా విధిః. 620

తథా సహస్రవేధేన బద్ధా యా ఘుటికా శుభా
మాంసద్వయం తు వక్త్రస్థా జీవేచ్ఛందారకా తారకమ్. 621

దిశసంవాస వేధేన బద్ధా యా ఘుటికా యది
శత్రతుల్యం తదాయుష్యం త్రిభిర్భాగైస్తైవ జాయతే. 622

లక్షవేధేన యా బద్ధా ఘుటికా దివ్యరూపిణీ
చతుర్భాసం తు వక్త్రస్థా బ్రహ్మయుష్యం ప్రయచ్ఛతి. 623

దిశలక్షణా యా బద్ధా ఘుటికా దివ్యరూపిణీ
సప్తమాసం తు వక్త్రస్థా వైష్ణవం లభతే ఫలమ్. 624

శోటివేధేన యా బద్ధా ఘుటికా దివ్యరూపిణీ
మృగ్మాస సంస్థితా వక్త్రే నాశ్చైవై రుద్రతాం సయేత్. 625

దశశోటి ప్రభేదేన ఘుటికా దివ్యరూపిణీ
సప్తమాసం తు వక్త్రస్థా స భవేద్వ్యాపకో నరః. 626

కర్తా హర్తా స్వయం భోక్తా శాపానుగ్రహ కారకః
 సర్వజ్ఞ సర్వకర్తా చ సూక్ష్మరూపా నిరంజనః. 627
 ఇచ్చయా కురుతే సృష్టిమిచ్చయా సంహరేజ్జగత్
 స్వచ్ఛందగమనో భూత్వా శివరూపా భవేన్నః. 628
 పూజ్యతే సర్వదేవైశ్చ బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరైః

అన్యో వజ్రబంధః

పునరస్యం ప్రవక్ష్యామి వజ్రబంధం సుదుర్లభమ్. 629
 సమాంశభక్షణం హేమ శుద్ధసూతేన కారయేత్
 మౌతవజ్రం కాలాంశేన మర్దయేద్ద్విప దీరసైః. 630

ప్రాగ్వచ్చేషం క్రియాజాతం పూర్వవచ్చ ఫలం భవేత్
 వజ్రబంధో భవేత్సద్ధో దేవదానవ దుర్జయః. 631
 చతుర్వింశతి సిద్ధానాం నాయకస్సర్వ సిద్ధిమాన్

అన్యో వజ్రబంధః

వజ్రచూర్ణసమం సూతం హంసపాద్యా విమర్దితమ్. 632
 పుటిత్వా మారయేత్తత్ర పునస్తుల్యం రసం షీషేత్
 ధౌతః భోజా భవత్వా తు శోధితః కాచటంకశ్చైః. 633
 యావచ్చుక్రోదయ ప్రభోజ్య జాయతే చ రసం పియే!

అన్యో వజ్రబంధః

వజ్రసత్త్వం చ గగనం రసం హేమ చ మేలయేత్. 634
 అమరత్వమ వాప్నోతి వక్త్రస్థేన సురాధిపే
 జారయిత్వా రసం తద్ధి పునస్తేనైవ జారయేత్. 635
 శోటివేధీ న సందేహా వక్త్రస్థ భేదరం పరమ్
 వేధయేత్తత్రమాణేన ధాతుంశ్చైవ శరీరకమ్. 636
 కారయేద్ధుటికాం దివ్యాం వ జసిద్ధేన కాంచనే
 అనేన క్రమయోగేన యావచ్చక్యం తు మారయేత్. 637
 తద్భస్మ సూతకం దేవి! సర్వరోగ నిబర్హణమ్
 హేమూ చ సారయిత్వా తు చందారకం శేవయేత్తతః. 638

వ్యాతిం కాంశేన హేమార్ధం మార్కకార్య (భృ) ధకం భవేత్
 బదరాస్థి ప్రమాదేన కారయేద్దులికాం బుధః. 639

యథా లోహే తథా జేహే క్షమితే నాన్యథా క్వచిత్

అన్యే వజ్రబంధః

వజ్రేణ ద్వంద్వితం హేమ కాంతశుల్భ కపాలినా (యోజితమ్,
 రంజయేత్సప్త వారాణి తం భోటం సూక్ష్మ చూర్ణితమ్ 641
 భావితం శ్రీరక్షేనైవ భూష్టప్రతే నివేశితమ్.

ద్రుతసూతేన సంయుక్తం బధ్యా వస్త్రేణ హోట్టలిమ్ 642
 స్వేదయేద్దేవజేవే! యావద్భవతి గోలకః.

లాంగలీ జవనీ చైవ గంధార్వత్తర వారుణే 643
 యేతేషాం నిక్షిపేత్సింజే వజ్రగోలం తు వేష్టయేత్.

మూషామధ్యే వినిక్షిప్య సంధయిత్వా ప్రయత్నతః 644
 భూమా మూషాం వినిక్షిప్య పుటం మూర్ధ్ని ప్రదాపయేత్.

అనైనైవ ప్రతాపేన బంధమేతి మహారసః 645
 గోలకం ధారయేద్వక్త్రే వర్ణమేకం యదా వియే.

కేవలైశ్చ సమాప్తాని యథా నానో మహాబలః 646
 వర్షేర్ధ్యా దళభిస్సాక్షాజ్జయతే రసపూరుషః.

గాత్రస్య సస్య ప్రస్వేదాదప్తా లోహాస్తు కాంచనమ్ 647
 వజ్రధస్మ తథా సూతం కాంచనస సమన్వితమ్.

వక్త్రస్థం కురుతే యస్తు అద్దార్పిత వర్ణితః
 అన్యే వేధోపయోగినో బంధాః 648

కృష్ణా భకస్య సత్త్వం చ తారం తామం చ హేటకమ్.
 మూషికం కాంతకీర్ణం చ సమభాగాని కారయేత్ 649

అంధ మూషాగతం ధ్మాతిం భోటం భవతి రిత్తగాత్.
 తం భోటం సూక్ష్మచూర్ణం తు ద్రుతసూతేన గోలయేత్ 650

మృతసత్త్వ (వజ్ర) స్య భాగైకం భాగాశ్చ త్వాని గోలకమ్.

- మర్దయేత్తప్త ఖల్వేన భస్మీభవతి సూతకః
మారయేద్భూభరే యం తే సప్తసంకలి కాక్రమాత్. 651
- గుంజామాతం తు తద్భస్మ మధ్యాత్మేన తు లేహయేత్
సంవత్సర క్రమయోగేణ హ్యాయుతాయుర్భవేన్నరః. 652
- వలీపలిత నిమగ్నో మహాబల పరాక్రమః
తద్భస్మ పరిమేకం తు పల్లెః గంధకస్య చ 653
- అంధమూషాగతం ధౌతం భోటం భవతి తక్షణాత్
జీవేత్కల్పసహస్రాణి యథా నాగో మహాబలః. 654
- తస్య మూత్రపురీషేణ లోహాశ్మయే చ కాంచనమ్
తతోబ్ధం రంజయేత్పశ్చాద్వంగాభ్రక పాలినా. 655
- రంజయేత్సప్తవారాణి భవేత్కుంకుమ సన్నిభః
హేమా సహ సమావర్త్య పారణాత్రయ సారితమ్. 656
- శతాంశేన తు తేనైవ శుల్బమధ్యే (వేధం) ప్రదాసయేత్
జాయతే కవళం దివ్యం దేవాధరణ భూషణమ్. 657
- బద్ధసూతస్య ఛాగైకం ఛాగైకం కుటిలస్య చ
అంధమూషాగతం ధౌతం యావద్వంగా చ శేషితమ్. 658
- అనేన క్రమయోగేన పంకం నిర్వాహ్య వద్ధుణమ్
అనేన క్రమయోగేన వహన్నాగం చ వద్ధుణమ్. 659
- తితప్తం రంజయేత్పశ్చాత్తక్షు శుల్బకపాలినా
పక్వసూత (వీజ) స్య ఛాగైకం ఛాగైకం ద్రుతసూతకమ్. 660
- మర్దయేత్సద్భూమీన గోలకం భవతి క్షణాత్
మృతవజ్రస్య ఛాగైక భాగాశ్చ త్వాః గోలకమ్. 661
- మర్దయేత్తప్త ఖల్వేన భస్మీభవతి సూతకః
మారయేద్భూభరే యం తే సప్తసంకలి కాక్రమాత్. 662
- తద్భస్మ తు పునః పశ్చాత్సద్భూమీన మర్దయేత్
ఫలం దద్యాత్ప్రయత్నేన వష్ట్యాధిక శతత్రయమ్. 663
- తద్భస్మ జాయతే దివ్యం సింధూరారుణ సన్నిభమ్
తేనైవ వేధయేత్కారం సహస్రాంశేన కాంచనమ్. 664

- మృతవజ్రస్య భాగ్నకం భాగాష్టకక సూరికమ్ 665
 దేవదాలి శంఖ పుష్పిరసేన మృదితం క్రమాత్.
- మారయేద్భూధరే యంత్రే భస్మీభవతి తత్తదాత్ 666
 పూర్వా-రాజాం సహస్రేణాధ్యాయమానం న గర్భతి.
- ఈదృశం భస్మ సూతం చ దేహే లోహే చ యోజయేత్ 667
 తద్భస్మ పలమేకం తు పలమేకం చ గంధఃమ్.
- అంధమూషాగతం ధ్మాతం భోటం భవతి తత్తదాత్ 668
 తం భోటం రంజయేత్పశ్చాత్-పాలి క్రమయోగతః.
- సారణాశ్రయ యోగేన శుల్బవేధం ప్రదాపయేత్ 669
 భస్మసూతవజ్రైకం చ పత్రైకం పన్నగస్య చ.
- కాంతిపాత్రేణ తం కృత్వా మర్దయేల్లోహ మప్సేనా 670
 మృద్యుగ్నినా తతః పాచ్యం యావన్నాగేన మేలికమ్.
- పుటేన బాంధుతే భస్మ సిందూరాదుణ సప్రభమ్ 671
 తద్భస్మ తు పునః పశ్చాద్దోషిత్రే తు మర్దయేత్.
- తచ్చుకుర్ద శ వారాంస్తు పుటయేద్భస్మ యే తతః 672
 తద్భస్మ భాగమేకం తు భాగ్నకం హేమనోలకమ్.
- యేకీకృత్యాధ పన్నుర్ద్య క్రామదేన సప్తైకతః 673
 తారపిత్రిప్తం తు తేనైవ సహస్రాంశేన కాంచనమ్.
- అవేన క్రమయోగేన వంగభస్మ ప్రబాంధుతే 674
 సహస్రాంశేన తేనైవ శుల్బవేధం ప్రదాపయేత్.
- తచ్చుల్బం బాంధుతే తారం శంఖ కుండేందు పన్నిభమ్ 675
 శ్వేతాధ్రకం చ సత్త్వం చ కాంక్షీ కాంతం తథాయసమ్.
- వంగం కాంతం (తారం) తథా శ్వేతం వైక్రాంతం చ కదంబకమ్ 676
 అంధమూషాగతం ధ్మాతం భోటం కుండేందు పన్నిభమ్.
- తం భోటం సూక్ష్మమార్గం తు ద్రుతసూతేన నోలకమ్ 677
 మృతవజ్రస్య భాగ్నకం భాగాష్టకాని నోలకమ్.
- మర్దయేత్త పి ఖల్వేన భస్మీభవతి సూరికః 678
 మారయేద్భూధరే యంత్రే సప్తసం కలికాక్రమాత్.

- తత్తత్త బాయతే భస్మ శంఖకుండేందు సన్నిభమ్
తద్భస్మ పలమేకం తు పలమేకం తు గంధకమ్. 679
- అంధమూషాగతం ధ్వాతం భోటం భవతి తద్రసః
తారేణ చ సమావర్త్య సారణాత్రయసారితమ్. 680
- సహపాంశేన తేనైవ శుల్బవేధం ప్రదాపయేత్
తీక్ష్ణచూర్ణపలాస్యప్టా పలాస్ట్రాదుత సూత్రమ్. 681
- మర్దయేత్తప్తఖల్వేన పటచిల్వీ (కష్టచచ్చలీ) రసేన చ
తత్తదాజ్ఞాయతే పిండం తీక్ష్ణేన సహ గోలకమ్. 682
- మృతవజ్రస్య భాగైకం భాగాశ్చత్వారి గోలకమ్
మర్దయేత్తప్తఖల్వేన భస్మీభవతి తత్తదాత్. 683
- మారయేద్భూదరే యంత్రే సప్తసంకలికా క్రమాత్
ఊడశాంశేన తేనైవ వంగవేధం ప్రదాపయేత్. 684
- తద్భస్మ పలమేకం తు పల్లెకం గంధకస్య చ
అంధమూషాగతం ధ్వాతం భోటం భవతి తత్తదాత్. 685
- తస్య భోటస్య భాగం చ తీక్ష్ణచూర్ణం చ తత్సమమ్
ద్వా భాగా భృతసూతస్య సర్వమేత్ర మర్దయేత్. 686
- తప్తఖల్వే తు పమ్మర్ద్య గోలకం భవతి క్షదాత్
మారయేద్భూదరే యంత్రే సప్త సంకలికా క్రమాత్. 687
- తత్సర్వం జారయేద్భస్మ శంఖకుండేందు సన్నిభమ్
తద్భస్మ కొరయేత్తోభటం తీక్ష్ణేన ద్వంద్వితం సహ. 688
- అనేన క్రమయోగేన సప్తసంకలికా క్రమాత్
తం భోటం జారయేత్పశ్చాత్సరణాత్రయ సారితమ్. 689
- లఘోంశేన తు తేనైవ వంగవేధం ప్రదాపయేత్
భస్మసూతవల్లెకం తు శుద్ధవంగం ప్రతాపయేత్. 690
- మర్దయేదాయసే పాత్రే వంగం తు మియతే క్షదాత్
ద్విపలం మృతవంగస్య తారచూర్ణ పలద్వయమ్. 691
- ద్విపలం గంధకం దద్యాత్పల్లెకం టంకణస్య చ
అంధమూషాగతం ధ్వాతం భోటం భవతి తత్తదాత్. 692

- పల్లెకం భోటచూర్ణస్య పల్లెకం (దు) మృతసూతకమ్ 698
 మర్థయే న్యాతులుంగా మై ర్గోలకో భవతి మూత్.!
- పోడశాంశేనా తేనైవ తారానిష్ఠం తు వేధయేత్ 694
 మృతవంగ పల్లెకం సూతకస్య చ
- సర్వ (త్వ) చూర్ణం పల్లెకం తు త్రయమేకత్ర కారయేత్ 695
 మర్థయే న్యాతులుంగా మై ర్గోలకో భవతి మూత్.
- మృతవజ్రస్య భాగైకం భాగశ్చ త్వాది గోలకమ్ 696
 యేకత్ర మర్థయేద్భద్రే! ఓషధీ ద్రవసంయుతమ్.
- మారయేద్భూధరే యంత్రే పుటానాం సప్త కీన తు. 697
 తత్సర్వం జాయతే భస్మ వజ్రస్యైవ ప్రభావతః
- సాముద్రం త్రిపలం దేవి! భస్మభ్యే ప్రదాషయేత్. 698
 యేకీ కృత్యాభ సమ్మర్థ్య వజ్రక్షీరే దివత్రయమ్.
- విశ్వానిత్రకపాలస్తం పుటం దద్యాత్తు భూధరే 699
 తత్సర్వం జాయతే భస్మ శంఖకుండేందుసన్నిభమ్.
- తేనైవ యవమాత్రేణ వంగం స్తంభయతి మూత్ 700
 వంగం తారం తథా సత్త్వం సమసూతేన గోలకమ్.
- అనేన క్రమయోగేన మారయేగేచ్ఛ పృథక్ పృథక్ 701
 తత్సర్వం జాయతే భస్మ వజ్రస్యైవ ప్రభావతః.
- భస్మసూతపల్లెకం చ వంగభస్మ పలద్వయమ్ 702
 ద్వే పతే మృతతారస్య సత్యభస్మ పలద్వయమ్.
- శంఖచూర్ణం పలం పంచ సాముద్రస్య పలాష్టకమ్ 703
 టంకణస్య పలాస్యష్టా సర్వమేకత్ర కారయేత్
- వజ్రక్షీరేణ సంసృప్త్య పుటం దద్యాచ్ఛతుర్దశ 704
 యేష సిద్ధరససాక్షాద్గుర్భశ్చిద్రైరశ్చైరపి.
- వంగం తు దావ (దావ)యేత్పశ్చాద్భాంజే నైవ తు మృక్కాయే 705
 సిద్ధం భస్మ భవేల్లోహశిలాకేన చ కాలయేత్.
- వాసయేచ్ఛ ప్రయత్నేన యావత్కరితాం వ్రజేత్ 706
 అంధమూషాగతం ఛార్దం తారం భవతి శోభనమ్.

- కదాలర్చాపు (పు) టిలే తారే పునర్వగం ప్రదాపయేత్ :
 పుతే దాహే కషే ఛేదే తత్తారాం శాశ్వతం భవేత్. 707
- సంతి (స్తంభి, తం దను (తిత్తు) గోలం చ హోదశాంశ సమన్వితమ్,
 మృతవజ్రస్య భాగైకమేకతైవ తు కారయేత్. 708
- దేవలాలీ శంఖ పుష్పం త దసేన తు మర్థయేత్.
 మూయేద్భూభరే యంత్రే పుటానాం పప్తకేన తు. 709
- తద్భస్మ తు పునః పశ్చాద్ధీపయం తేణ పాచయేత్
 భస్మ సూతపలైకం చ స్వేతాభ్రకద ప్రలవ్యయమ్. 710
- శంఖచూర్ణపలైకం తు పలైకం టంకణస్య తు
 యేకీకృత్యాభ తత్సర్వం వజ్రేక్షేరేణ పేషయేత్. 711
- అరణ్యోత్పలకైః పశ్చాత్పుటం దద్యాచ్చతుర్థశ
 రసోయం యవయాత్రేణ వంగం స్తంభయతి క్షణాత్. 712
- కృష్ణాభ్రకపలైకం తు ద్విపలేనైవసూతకమ్
 గంధకస్య పలైకం చ యేకీకృత్యాభ మర్థయేత్. 713
- మర్థమానం ప్రయత్నేన గోలకం భవతి క్షణాత్
 మృతవజ్రస్య భాగైకం భాగాశ్చక్వాసి గోలకమ్. 714
- మర్థయేత్పహ్లాకైకం తు భస్మీభవతి సూతకః
 అరణ్య గోమయేనైవ పుటం దద్యాత్తు భూధరే. 715
- అనేన క్రమయోగేన సప్తసంకలికాం కురు
 శతాంశేన తు తేనైవ నాగవేధం ప్రదాపయేత్. 716
- తం భూటం రంజయేత్పశ్చాద్భుల్బాభ్రభ్రకకపాలినా
 పునస్తం రంజయేత్పశ్చాన్నాగభ్రకకపాలినా. 717
- పునస్తం రంజయేత్పశ్చాన్నాగభ్రకకపాలినా
 హేమ్నా సహ సమావర్త్య సారణాత్రయసారిరమ్. 718
- సహస్రాంశేన తేనైవ శుల్బవేధం ప్రదాపయేత్
 జాయతే కనకం దివ్యం దేవాభరణభూషణమ్. 719
- వజ్రవల్లీ (భస్మ) స్పృహీక్షీరే పుటితం దశఖః పుటైః
 తత్తుల్యం మర్థయేత్పుటం దేవదాల్యా రస్నైః పుటైః. 720

- తత్తుల్యం పుటయేత్త్వం తిఫలాయా రసేన తు 721
 తత్తుల్యం పుటయేన్నాగమహిమారూపమాత్మైః
 హేమవర్ణచందం తద్ధి వింశత్యంశేన యోజితమ్ 722
 చతుష్టయ్యం శశేనేదం శుద్ధతారం చ రంజయేత్.
 అష్టమాంశేన తేనైవ నాగవృతాణి శేవయేత్ 723
 పుటయేన్నారయేన్నాగం సిందూరారూపస్నిభమ్.
 తత్తుల్యం మారయేద్ధేమ కాంచనార రసే పుటేత్ 724
 తత్తుల్యం మారయేచ్ఛుల్బం గృహకన్యాంశేన చ.
 ఎత్పాదశ్శేన పుటయేద్వావ సిందూరసన్నిభమ్ 724
 చంద్రాంశో రంజయేత్తేన శతాంశేన తు పాచితమ్.
 సబీజం బీజవర్ణం వా వృక్షేణ సహ సూతకః 726
 తద్భస్మ మర్థయేత్పశ్చ తస్యైవ త్తరసేన చ.
 తేనైవ వేదయేచ్ఛుల్బం శుల్బం తారేణ యోజయేత్
 వజ్రహేమ ద్వంద్వ మేలాపనమ్ 727
 వృక్షేణ ద్వంద్వయేద్ధేమ హేమూ చ ద్వంద్వ యేద్రసమ్.
 రసేన ద్వంద్వయేద్ధేమం స దేహా హ్యజరామరః 728
 కదలీటంకసావీరం కంటకాశీ రసస్థితమ్.
 కామణం సర్వధాతూనాం సర్వద్వంద్వేషు మేలనమ్ 729
 తిమిరిస్య తు పంచాంగం వేదా మార్థా రీబీజసంయుతమ్
 యేకీకృత్యాధ సమర్థ్య వజ్రం తేనైవ వేష్టయేత్ 730
 వజ్రమూషాగతిం ధార్తం హేమద్వంద్వ తు కారయేత్.
 కాంతా పామాణచూర్ణే తు భూలతా రామకం మధు 731
 గుంజాటంకణకాచం చ కర్కటాస్థి స్ఫుషీకాయః.
 తత్సర్వం తు సమం యోజ్యం స్త్రీ సత్యేన తు మర్తయేత్ 732
 మూషాశేపః కృతః ప్రాజ్ఞో వజ్రమేలాపక స్ఫులిమ్.
 హతాగ్నా వజ్రమూషాభిర్ద్రుఢం వజ్రా మణిం చ 733
 సుసూక్ష్మా రవకా భూత్వా హ్యేకీభావం వ్రజంతి చ.
 కాచటం కణయోగేన ధౌతశ్శుద్ధి మవాప్నుయాత్ 734
 బహుభక్తైః చ మూషాభి స్తేజః పుంకోటి జాయతే.

- మృతవజ్రస్య భాగైకం భాగాష్టోదశ హాటకమ్
శ్వేతకాచస్య సూరిం తు భాగం షోడశ దాపయేత్. 735
- అంధమూషాగతం ధ్మాతం వజ్రద్వంద్వంతు కారయేత్
అనన క్రమయోగేన పప్తవారాంశ్చ దాపయేత్ 736
- మిలతే తత్తదాద్యజం హేమ్నా తు పలిలం యథా
చూర్ణే నరకచాలస్య మృతవజం చ దాపయేత్. 737
- అంధమూషాగతం ధ్మాతం హేమ్నా మిలతి తత్తదాత్
భృంగపత్రం నృశేకం చ ముఖం కాంతిస్య బంకణమ్. 738
- కాలవత్సపురీషం చ శ్రీస్తస్యేన తు వేషయేత్
అంధమూషాగతం ధ్మాతం వజం మిలతి తత్తదాత్. 739
- శీరణోత్పలసారిణ్యా మృతవజం తు భావయేత్
హేమ విప్లికయా మధ్యే వజం తత్రైవ నిశీచేత్. 740
- వేష్టయే ద్భూర్జపత్రేణ శాపేయే వస్త్రేణ వేష్టయేత్
ధాన్యమధ్యే తు సంస్థాప్య పక్షమేకం నికంతరమ్. 741
- ఉద్ధితే తత్ప్రయత్నేన వజ్రబంధం తు కారయేత్

త ర్జు దు తి బంధః

- ద్రుతా వజ్రాస్తు సూతేన మేలనీయాస్తు శార్వతి 742
- ద్రుతిబంధస్య విశ్లేయశ్చైత సాహస్రవేధకః
రత్నానాం ద్రుతియస్సర్వా మేలయిత్వా యథావిధి. 743
- శతసహస్రవేధీ చ దేహసిద్ధి ప్రదాయకః
ముసతీ చిత్రకం బంధ్యా కుక్కుటేంద వస్మిసి. 744
- కంఠశీ నీలిసింహూరీ శాకా నాగబలా యథా
కంఠపాత్రే రసశ్చైవ రత్నానాం దృతియస్తథా. 745
- అతపే ధారయిత్వా వైఅధః కర్ణావలం యథా
ఓషధీనాం రసం దత్వా స్వచ్ఛం కృత్వాపునః పునః. 746
- యామమాత్రం తు ఘృత్తే చ ద్రుతిర్మిలతి వైరపమ్
న తేమాం క్రామతే శక్తిర్వక్తుం వక్తశ్చతైఃపి. 747

సైందవం నింబపత్రాణి జాతుచీ ద్వేషిణీజకే
ద్రుతాబస్య రసేనైవ మేఘం పరమం యతమ్. 748

పజన్వందానమీశాని! వశేణ రసమరణమ్
సబీజం సారణం ప్రోక్తం భోటబంధవమేవ చ. 749

తస్మిన్మాచక్ష్య దేవేశి! కిమస్యచ్ఛృణుమర్హసి
“ఇతి శ్రీభైరవోక్తే ఆనందకందే అమృతీకరణ
విశ్రాంతౌ త్రియోవింశోల్లాసః”

చతుర్వింశ ఉల్లాసః

మహారస్మైరుపరస్మై ర్లోహైశ్చ రసస్య
వేధోపయోగినో బంధాః

శ్రీభైరవః:-

మహారస్మైరుపరస్మై ర్లోహైశ్చ పరమేశ్వరి!
ఆజ్ఞాపయ సమస్తం తం రసరాజస్య బంధనమ్ 1

వైశ్రాంతబంధాః

ప్రథమః ప్రకారః

వైశ్రాంతస్య తు భాగైకమప్తభాగం తు సూతకమ్
కవకస్య తు సప్తాంశం ద్విపదీరసటంకణమ్ 2

సప్తపిప్లవం చ శుష్కం చ ధ్వాతం భోటా భవేత్ప్రియే
సావీరం టంకణం కాచం దత్త్యా దత్త్యా తు శోభయేత్ 3

సమహేమి సమావర్త్య మూకమూమాగతం తతః
సమాంశభక్షణం తిక్తు శుద్ధసూతేన కాయేత్ 4

వైశ్రాంతం షోడిశాంశేన పూర్వయోగేన ధామయేత్
దశసంకలికా యోగా ద్వేధో దశగుణోత్తరః 5

ద్వితీయః ప్రకారః

పుసరస్యం ప్రవక్ష్యామి ప్రయోగం భువి దుర్లభమ్
వైశ్రాంతసత్వం దేవేశి! సారిదేన సమన్వితమ్ 6

జారితం సమహేన్నా తు శిలాభాంజే నిధాపయేత్
మాసమాత్రోపీతం భూమా సముదృత్య ప్రయత్నైః
యేష దేవి! రసో దివ్యో దేహద్రవ్యకరో భవేత్

తృతీయః ప్రకారః

వైక్రాంతకాస్తు యే కేచిత్తీఫలయా రసేన చ
యేకైకం దేవి! సప్తాహం స్వేదితా మర్దితా ప్రథా
సుధ్ధాతా మూకమూషాయాం భోజోభవతి చాక్షయః.
కా (క్రా)ంతం రూప్యం చ కనకం పారదంచైవ యోజయేత్
శుల్బం తృతీయభాగం తు సోతోజన సమన్వితమ్.
తథాతం భోజనం యాతం దేహలోకరం భవేత్

చతుర్థః ప్రకార - శ్వేత వైక్రాంతసిద్ధిః

శ్వేతవైక్రాంత చూర్ణం తు హయమూత్రేణ మర్దయేత్.
అదా సుస్విన్నమాదాయ పతే పలశతం షీషేత్
తారస్య జాయతే భస్మ విశుద్ధ స్ఫటికాకృతి.
తదభస్మ మేలయేత్సుకే సమభాగం విచక్షణః
చారయేద్రజతం సూతే హయమూత్రేణ మర్దయేత్.
పుటయేదంధ మూషాయాం క్రమేణ మృదువహ్నినా
అహోరాత్రం త్రిరాత్రం వా భవేద్గ్నిసహో రసః.
స్పర్శనాత్స్పర్శనోహోని రజతం చ కరిష్యతి

పంచమః ప్రకారః - రక్తవైక్రాంత సిద్ధిః

రక్తస్య వక్ష్యతే కర్మ జరాదారిద్యనాశనమ్.
సప్తథా భావయేత్తస్య వ్యాఘ్రీందాంభవాంజః
పలం తస్యపలం హేమైః పలం శుద్ధరసస్య చ.
శుద్ధభస్మ భవేత్స్వర్ణం పునర్నేమృత్కృతం షీషేత్
తదభస్మ జాయతే స్వర్ణం శుద్ధహేమసమప్రభమ్.
తదభస్మ రసరాజే తు పునర్నేన్నా తు మేలయేత్
భవేద్గ్నిసహో దేవి! తతో రసవరో భవేత్.

- సర్వవేధి భవేత్సూతః కోటివేధి మహారసః
 వృష్టిః ప్రకారః 19
 ర కృష్ణై కాంతసర్వం తు హేమా తు సహ మేలయేత్
 సమం తు జారయేత్సూతే సారయిత్వా సమేన తు 20
 సహస్రాంశేన లోహాని వేధయానామైరి సంశయః.

సప్తమః ప్రకార - కృష్ణవైక్రాంతసిద్ధిః

- కృష్ణవైక్రాంత భాగైకం తుద్ధసూతం శతాంశకమ్ 21
 యేకత్ర మర్దయేత్ఫల్కే చూర్ణం భవతి తద్వయమ్.
 అస్య చూర్ణస్య భాగైకం హేమభాగసహస్రకమ్ 22
 యేకత్ర మర్దయేత్సావద్యావద్భస్మ తు జాయతే
 భవేత్తదంధ మూషాయాం యావత్ఫోటో భవిష్యతి 23
 సమాంశభక్షణం తస్య పీఠి (పిష్టి) కాం తస్య కారయేత్
 వేధయేత్సర్వలోహాని స్పర్శచూర్ణేన హేమతామ్ 24
 తిచూర్ణమభికమ్ వైవ రసేన సహ మర్దయేత్
 స్వేయేజ్జారయేత్సైవ తతో వహ్నిసహో భవేత్ 25
 స రసశ్చ సా రితశ్చైవ సర్వలోహాని విధ్యతి

అష్టమః ప్రకార - వీతవర్ణవైక్రాంతసిద్ధిః

- వీతవర్ణపి వైక్రాంతే ర కృష్ణై ధిస్త్వైరే 26
 వీతవైక్రాంతచూర్ణం తు హేమచూర్ణసమన్వితమ్
 పీతా భకస్య చూర్ణం తు మేలయిత్వా మహారసః 27
 స్వేదితో మర్దితశ్చైవ మాసాదగ్నిసహో భవేత్

నిలవైక్రాంత భస్మరసాయనమ్

- నీలవర్ణం తు వైక్రాంతం మియతే రససంయుతమ్ 28
 కృష్ణాభక్తేన సహితం మధుసూర్యుతం చ తత్
 భవేత్సంకలం దేవి! తేనేచ్ఛందారకతారకమ్ 29
 యస్య యస్య హియో యోగస్తస్య తస్య ప్రయోగతః
 మేలయిత్వా రసం గుంజామానం త్రిమధుసంయుతమ్ 30
 ఖాదేత్తి రాజ్యశాల్యన్నం భోజ్యమప్యచ్చ వర్ణయేత్

నవమః ప్రకారః

- వైకాంత సత్వసంయుక్తం లుంగాష్టే మర్దయేద్రసమ్
తాపయే దుష్టతోయేన జలేన పుషారయేత్ 31
- సత్వం సూతం చ సమిశ్రం ధమేత్స్యాద్రసబంధనమ్
బద్ధం రసం ముఖా తీప్త్యా భూమిచ్ఛిదాః శ్చ తి 32

దశమః ప్రకారః

- నిష్కమేకం రసం కాంతమశ్వమూతేణ మర్దయేత్
దినమేకమిదం దేవి! మర్దయిత్వా మృతో భవేత్ 33
- చతుర్దినమిదం కృత్వా సమసూతం సమం నయేత్
మర్దనం స్వేదనం చైవ పూర్వవచ్ఛుద్ధమానసః 34
- సప్తద్వంద్వవిమేకైశ్చం సప్తమేష్టపలం భవేత్
శల్యావిశల్యామూలస్య వారిణా మర్దయేద్దినమ్. 35
- భూధరీయంత్ర మధ్యస్థం పుటం సప్తదినం దదేత్
తద్భస్మ శుద్ధం శేవ్యం స్యాద్ధృంహమాత్రం తు మండలమ్. 36
- యేకాద్యం పంచమం మధ్యం పునరేకం ప్రశస్యతే
పూర్వవద్బంధనం దేవి! కోటివేధీ భవేద్రసః. 37

కాంతబంధః

- రక్తవర్ణమయస్కాంతం లాఘవేన ముపభవమ్
భిన్నశ్రీ రక్తసంకాశం తచ్చూర్ణం సూతసంయుతమ్. 38
- మర్దయేచ్ఛాగరక్తేన ధూతం భోటో భవేత్ప్రియే
స సూతశ్చతేధీ తుపతు వ్యాధిహరో భవేత్. 39
- గులికాం ధారయేద్వక్త్రే జీవేద్వర్ష సహ పశమ్
పితృర్ణమయస్కాంతం భిన్నమేమపమ పభవమ్. 40
- వేదయేత్పర్వమూతేణ స ను హోహోవి సుందరి

చపల బంధః

ప్రథమః ప్రకారః

- లాంగలీం కరవీరం చ చిత్రకం గిరికర్ణికామ్
శ్రీస్తవ్యటంకశావీరం మూషాశీపం తు కారియేత్ 41
- చపలాద్విగుణం సూతం సూతాద్విగుణకాంచనమ్ 42

సప్తపిష్టం చ తక్కుర్యాదంధమూషాగతం సమేత్
త త స్థితో రసేద్రోయం భోటో భవతి శోభనః 43
శతాంశం వేధయేన్నాగం గుంజావర్తస్తు బాయతే
తేన నాగశతాంశేన శుల్బం రక్తవిధం భవేత్ 44
తేన శుల్బశతాంశేన తారం విధ్యతి శాంచనమ్

ద్వితీయః ప్రకారః

చపలస్య తు మడ్చాగస్తారభాగాస్తు సప్త చ
అష్టా కవశభాగాస్తు ఏవ భాగా సమస్య చ 45
త్రింశద్భాగా మిలిత్వా భవతి సువంశితే
చిత్రకం కణ (ర) ఏం చ లాంగలీ గృధ్రవిత్ తథా 46
మర్రితం మాతులుంగామైర్ముమాశేపం తు కారయేత్
అంధయిత్యా భమేదేవి! భోటో భవతి శోభనః 47
తేన భోటదశాంశేన విధ్యో నాగోరుగో భవేత్
తేన నాగేన విధ్యం తు శుల్బం గుంజాదుగం భవేత్ 48
తేన శుల్బేన తారం తు విధ్యం భవతి శాంచనమ్. 49

తృతీయః ప్రకారః

హేమాశ్రం (భం) చపలం దేవి! పాంద్యేన పంయుతమ్
పారదే దేన) కవశం దత్వా కునట్యా మర్దియేర్షణమ్. 50
లాంగలీ చిత్రకం చైవస్త్రీప్రస్యం కణ ర) ఏరమ్
గృధ్రవిష్టా తథా సర్వం మూషాశేపం తు కారయేత్. 51
తస్మాద్యే తు స్థితం ధ్మాతం భోటో భవతి శోభనః
పూర్వోక్తం వేధయేదేతన్నిర్బీజం కవశం భవేత్. 52
సుత ప్రలోహపాతే చ షీ పేచ్చపల మార్గకమ్
సబీజం పారదం కృత్వా చపలస్యకు వాపయేత్. 53
లాంబో భో బధ్యతే సూతోంకుశేనేన మహాగజః

గంధతిబంధః

ప్రథమః ప్రకారః

శుద్ధమూర్తిలైకం చ పల్లెకం గంధకస్య చ 54

యేకృత్యాధ సంమర్శ్య ధుక్తూరకరసేన చ
మూరయేచ్ఛక్రయోగేన భస్మీభవతి సూతికః 55
అందమూషాగతో ధ్మాతః భోటో భవతి శోభనః
సితం హేమ చ నాగం చ చంద్రదర్శనం చాపి వేధయేత్ 56

ద్వితీయః ప్రకారః

వలైకం శుద్ధసూతస్య కైకం గంధకస్య చ
మర్దయేన్నిగ్ధఖల్వేన దేవదాలీరస ప్లుతమ్ 75
మర్దయేత్తు కరాంగుల్యా గంధపిష్టిస్తు జాయతే
జంబీరస్య రసేనైవ దినమేకం తు మర్దయేత్ 53
పంచ ద్రావకసంయుక్తాం వటికాం కారయేచుభభామ్
ఇలాశములక లేచ వటికాం తాం ప్రలేపయేత్ 59
ధమేతోటో భవేచ్ఛ్వేతకాచటంకణయోగతః
శోధయేత్తప్రయత్నేన యావన్నర్మలతాం ప్రలేత్ 60
స భోటో జాయతే దేవి! త్రిగుణం పన్నగం తతః
శతశో రంజయేత్పశ్చాచ్ఛుల్పలాభ్రభక కపాలినా 61
శుల్పే తారే చ భోటోయం సహస్రాంశేన వేధకః

తృతీయః ప్రకారః

గంధకేన హతే సూతే మృతలాహాని నాహయేత్
పునర్నేహ సమావర్త సమాంశం భక్షణం కురు
పారిక శుల్పకారనైర్హృషం విధ్యతి సూతకః. 62

చతుర్థః ప్రకారః

రసం హేమసమం కృత్యా పిష్టికాథేన గంధకమ్
ద్వివదీరజసా యుక్తం మర్దయేత్తంకణాన్వితమ్. 64
నవ్తపిష్టం చ శుష్కం చ ధ్మాతం భోటో భవేత్తతః
చంద్రదర్శనమౌడశాంశేన విధ్ధం భవతి కాంచనమ్. 65
హేమార్థమాలితం తం తు మాతృకాసమతాం ప్రలేత్
కుర్యాత్సం కలికా యోగాద్వేషో దశగుణోత్తరః. 69
యథాహేమి రథాతారే వ్యాటి (పి. బీ)తేన యోజితమ్
త్వతీయ సంకలాబద్ధం వట్సుకే నాగవేధకమ్. 76

అనందశందః

చతుర్థజన తేనైవ సహస్రాంశేన కాంచనమ్ 68
అనేన క్రమయోగేన సప్త సంశలికా యది

కురుతే కాంచనం దివ్యమప్యలోహాని పార్వతి 69
తం పున శూర్పర్క యిత్యా తు పుటయేచ్ఛస్మ జాయతే

సర్వ వ్యాధిజయో దేవి! పల్లకేన సుభక్షితే 70
ద్విపలే బ్రాహ్మమాయుష్యం త్రిపలే వైష్ణవం భవేత్

చతుష్పలే చ పంచత్వమీశః పంచపలే భవేత్ 71
షట్పలే భక్షితే దేవి! సదాశివతన్మృనేత్

పంచమః ప్రకారః

సూతకం గంధకం తారం మేషవల్లినసా సమా 72
త్రి దినం మర్దయేల్లతం (తీక్ష్ణం) వంగం పాదేన లేపయేత్
అంధమూషాగతం ధ్మారం వంగం స్తంభయతిః షణ్డాత్

షష్ఠ ప్రకారః

గందవిష్టి విధిః

చూర్ణితం గంధకం దేవి! మర్కటీ రస భావితమ్ 73

భావయేచ్ఛత వారాణి జీవభస్మ తు గచ్ఛతి 74
దాపయేన్నృణ్మయే పాత్రే రసేన సహ సంయుతమ్

తాపయే ద్రవితాపేన మర్కటీ రస సంయుతమ్ 75
గంధకం గ్రసతే సూతః పిష్టికా భవతి షణ్డాత్

తీలపర్ణి రసేనైవ గంధకం భావయేత్తతః 76
సప్తవారాంస్తు దేవేశి! ఛాయాశుక్లం పునః పునః

శోధితం పాత్రితం సూతం పల్లక ప్రమితం ప్రియే 77
మూషామధ్యే వినిక్షిప్య వశేంద్రీ రస సంయుతమ్

- జారయేద్వాలు కాయంతే భావితం గంధకం పునః
శ్రుతి శ్రుతి ప్రదాతవ్యం గంధకం చ పునః పునః. 78
- అనేన క్రమయోగేన జాయతే గంధపిష్టికా
గంధ పామాణచూర్ణం తు కనకస్య రసేన తు 79
- భావయేత్సప్త వారాంస్తు స్త్రీరజేన (పుష్పేణ) తు సప్తధా
శుద్ధసూత పలైకం చ ఖర్పరే దాపయేత్తతః. 80
- భావితం గంధకం దద్యాన్న రపి త్తేన సంయుతమ్
డోలయేద్రవి తాపేన పిష్టికా భవతి డిణాత్. 81
- గంధకం సూక్ష్మచూర్ణం తు చణకాష్ణేన చావృతి
భావయేత్సప్తవారాణి స్త్రీపుష్పేణ చ సప్తధా. 82
- ద్రుతసూతక మధ్యే తు కర్పూరం గంధకం రసమ్
దాపయేన్ని డ్రిచేద్గోక్తే సప్తహస్తంధ పిష్టికా. 83

గంధక విష్టిస్తం భవం వేదశ్చ

- కటుకోశాతకీ బీజం చాండాల్లి కందమేవ చ
స్తన్యకీరేణ సంపేష్య పిష్టికాం తేన లేపయేత్. 84
- పుటయేద్భూధరే యంత్రే స్తంభతే నాత్ర సంశయః
హేమసంపుట మధ్యే తు సమావర్తం తు కారయేత్. 85
- అష్టమాంశేన తేనైవ నాగవేధం ప్రదాపయేత్
బోడశాంశేన తేనైవ తారవేధం ప్రదాపయేత్. 86

సప్తమః ప్రకారః

- గంధపిష్టి పలైకం తు నాగాపిష్ట సలాష్టకమ్
లేపయేన్నాగ పత్రాణి ఛాయాయాం శోషయేత్తతః. 87
- ఆటరూపక పిండేన నాగపత్రాణి లేపయేత్
ఆరణ్యోల్పల్లకైర్దేవి! దాపయేచ్ఛ పుటతయమ్. 88

ఆనందకందః

- తన్నాగం మియతే దివ్యం సింహారామణ సప్రభుమ్ 89
తన్నాగం పలమేకం తు శుల్బమార్జ పలాప్తమ్.
- వాసకస్య రసేనైవ ప్రపూర్ణైకం తు మర్దయేత్ 90
మారయేత్పాత నాయంత్రే శుల్బం తస్మియతే క్షణాత్.
- షోడశాంశేన తేనైవ తారవేధః ప్రదాపయేత్ 91
జాయతే కనకం దివ్యం దేవాధరణ భూషణమ్.
- యా కాద్ధింధపిష్టి తు ఆదా నాగం తు మారయేత్ 92
నాగేన వేదయేచ్ఛుల్బం శుల్బే తారం తు వేధయేత్.
- కనకం జాయతే దివ్యం సిద్ధయోగ ఉదాహృతః

అష్టమః ప్రకారః

- గంధకం మధుసంయుక్తం హరబీజేన మర్దితమ్. 93
- భూమిస్థం మాసమేకం తు తారమాయాతి కాంచనమ్. 94
ఉద్వర్తనేన తేనైవ సర్వకుష్ట వినాశనమ్.
- ఘనేన సహ సంయుక్తం వణరోగ వినాశనమ్ 95
సంవత్సర ప్రయోగేణ సహస్రాయుర్భ వేన్నరః.

తాలకబంధః

- శుద్ధ సూతపత్తైకం తు పత్తైకం తాలకస్య చ 96
యేకే కృత్యా సంమర్ద్య ఉన్నతై కరశేన చ.
- మారయేచ్ఛక్ర యంత్రేణ భస్మీభవతి సూతకః 97
అంధ మూమాగతం ఛ్వాతం భోటో భవతి శోభనః.
- వంగం తారం చ శుల్బం చ క్రమణో వేధయేదనః 98
శుద్ధవంగపత్తైకం చ పత్తైకం సూతకస్య చ.
- ద్వే పతే తాలకం చైతదున్నతై రసమర్దితమ్ 99
మారయేత్పాతనా యంత్రే ధమనాఘోటతాం నయేత్.

శ్వేతాభకస్య సత్త్వం చ కారం తీక్ష్ణం చ మాషీకమ్
అంధమూషాగతం ధ్వాతం భోటో భవతి తక్షణాత్ . 100

తథోట పలమేకం చ పల్లెకం సూతకస్య చ
తాలకస్య పలు సర్వమేకీకృత్యాధ మర్థయేత్ . 101

మూరయేత్పాతనా యంత్రే ధమనాత్థోటతాం నయేత్

అన్యైలముబంధాః

శుద్ధ సూతపల్లెకం చ పల్లెకం సన్నగస్య చ . 102

పలద్వయం శునట్యాశ్చ సర్వయేకత్ర మర్థయేత్
మూరయేత్పాతనాయంత్రే ధమనా త్థోటతాం నయేత్ 103

హేమపిష్టిపల్లెకం చ పల్లెకం గంధకస్య తు
యేకీకృత్యాశ్చ సంమర్శ్య ధుత్తూరత్ రసేన చ 104

మూరయేత్పాత దాయంత్రే ధమనాత్థోటతాం నయేత్
కృష్ణాభకస్య సత్త్వం చ కాంతం తీక్ష్ణం చ హోటకమ్ 105

శుక్లం కారం చ మాషీకం సమభాగాని కారయేత్
అంధమూషాగతం ధ్వాతం భోటో భవతి తక్షణాత్ 106

తథోట పలమేకం తు పల్లెకం సూతకస్య చ
పలద్వయం శునట్యాశ్చ సర్వమేకత్ర మర్థయేత్ 107

మూరయే ద్పాతనాయంత్రే ధమనా త్థోటతాం నయేత్
కృష్ణాభక పల్లెకం తు రసకస్య పలు తథా 108

సూతకస్య పల్లెకంతు సర్వమేకీకృతం త్రియే
ఉమ్మత్తక రసే నైవ మర్థయేత్సహర ద్వయమ్ 109

మర్థయేద్దినమేకం వా టంకణేన సమన్వితమ్
ఘటికాం కారయేత్పశ్చాచ్ఛాయా శుష్కం త కారయేత్ 110

మహావర్తి (హి) గతం ధ్వాతం భోటం భవతి సూతకః
తం భోటం శోధయేత్కాచ టం కణ ద్రవయోగతః 111

- హేమూ సహ సమా వర్త్య సారణాత్రయ సారితమ్ 112
 సహస్రాంశేన తేనైవ శుల్భవేధం ప్రదాపయేత్
 అనేన క్రమయోగేన కోటివేదీ భవేద్రసః 113
 బీజద్వయం పలాశస్య పలమేకం తు సూతకమ్
 జంబీరాష్ట్రేన సంమర్త్య ఛాయాశుష్కం తు కారయేత్ 114
 తుం (బిం)బీకా మేఘనాదీ చ కాకజంఘా చ భూ చాలికా
 స్తన్యం చ తైః ప్రలిప్తాయాం మూషాయాం వైవ నిశీచేత్ 115
 ధమయేత్తదిరాంగారైః భోటో భవతి చాక్షయః
 పలాశతైలే సంమర్త్యం యావత్స్యాద్రవ (ద్రవ) పిష్టికా 116
 అంధమూషాగతం ఛాతం భోటో భవతి తక్షణాత్
 పూర్వశుద్ధేన సూతేన సమహేమూ చ పార్వతి 117
 గోలకం కారయేత్తేన మర్దయిత్వా దృఢం కృతమ్
 బ్రహ్మవృక్షస్య బీజాని కార్వాసాస్థి విభీతకమ్ 118
 యవచించా చ వంధ్యా చ రాజికా చ సమన్వితమ్
 సూక్ష్మ పిండికృతం సర్వం తేన విప్రైః తు గోలకమ్ 119
 పుటనైస్సప్తభిర్దేవి ! పిష్టికాస్తభనం భవేత్
 బృహత్పుటం తతో దత్వా మూషాయాం తు ధమేత్తతః 120
 సమావర్త్య తు తం సూతం సమహేమూ నియోజితమ్
 శతాంశేన తు చంద్రార్కం వేధయేత్సుర వందితే ! 121
 పునస్తేనైవ యోగేన పిష్టిస్తంభం తు కారయేత్
 సారయిత్వా తతో హేమూ వేధకైః సహస్రకః 122
 యేవం లక్షాణి కోటిం చ వేధయేత్క్రమయోగతః
 సప్తసంకలికా దూర్ఘం కృత్వా వక్త్రం తు గోలకమ్ 123
 వర్షేజై కేన స భవేద్వలీపలితవర్జితః
 చాండాళీ రాక్షసీ పుష్పై రథ మధ్యాజ్యటంకజైః 124
 మహారసాష్టమధ్యే తమధ్రకం చాపి యోజయేత్

- నాగవంగసమం సూతం హేమతారమ థాపి వా
అభ్రకం ద్రుతిసత్వం వా మర్దయేత్ప్రహరద్వయమ్ 125
- ఛాయాశుష్కం తతో గోలం మూల మూషాగతం ప్రియే
దత్వా లఘుపుటం ధార్తః భోటో భవతి శోభనః 126
- రంభా వీరా స్నుహీరీరం కంచుకీ యవచించికా
దీనారీ చైవ గోరుభా మినాహీ కాకమాచికా 127
- యేభిర్ద్వితీ సూతస్య పువర్జన్య న విద్యతే
పూర్వ వక్త్రమయోగేన భోటో భవతి శోభనః 128
- విష్ణుకాంతా చ వ (చ) కాంకా (గీ) బలా చ తులసీ తథా
మహాసామాషి వల్లీ చ సూర్యావర్తం చ సుందరి 129
- యేభిస్తు మర్దిత స్సూతః పూర్వవత్తోటతాం సయేత్
స్నుహీరీరం చ కాంజరం (కం) బీజాని కనకస్య చ 130
- కంచుకీ లాంగరీ చెంద్రవాసుకీ విషముష్టికా
పాలాశమూలతో యంచ మర్దయేత్తేన సూతకమ్ 131
- సమహేష్వి సమం సూతం పిష్టికాం కారయేద్బుధః
మహారసాం పిష్టికార్థం మర్దయేద్దోష దీర్ఘైః 132
- యామత్రయం మర్దయిత్వా గోళకం కారయేద్బుధః
పిష్టికాం బంధయిత్వా తు గంధతైలే విపాచయేత్ 133
- అంధమూషాగతం గోలం ఛాయాశుష్కం తు కారయేత్
తతో లఘుపుటం దత్వా స్వదిరాగ్నో తు ధామయేత్ 134
- భోటవజ్జాయతే దేవి! సహ హేమ్నా తు ధామయేత్
అక్షిణో విలతే హేష్వి సమావర్తత జాయతే 135
- తత్ర నాదేవ సూతస్య దివ్యదేహో భవేన్నరః
వేధయేత్సర్వలోహాని రంజితః కామితో రసః 136
- సమాంశభక్షణే సూతే మర్దయే దోషరహైః
నష్ట పిష్టం తు తం కృత్వా పూర్వయోగేన ధా మయేత్ 137

- భోటస్తు జాయతే దీప్యమాదశాంశేన వేధకః 138
 బద్ధ సంకలికాయోగా ద్విధ్యేద్దశగుణోత్తరమ్
 అథవా చూర్ణబద్ధస్తు విధ్యేద్దశగుణోత్తరమ్ 139
 మృగదూర్వా చంద్రవల్లీ పక్ష్యలింశా తదైవ చ
 కాంక్షిలా కరవీరం చ బీజం చోన్మత్త కస్య చ 140
 కాంకాండి పల సంయుక్తం మర్దయేత్సుర సందరి.
 సమహేమ్ని సమం సూతం పిష్టికాం కాశయేద్దుభిః 141
 అథవా సారయిత్వా తు సమేన సమసూతకమ్.
 మహారసం పిష్టికాం చ మర్దయే దోషధీరస్తైః 142
 యామత్రయం మర్దయిత్వా గోలకం కారయేద్దుభిః.
 అంధమూషాగతం గోలం ఛాయాశుష్కం తు కారయేత్ 143
 తతో లఘుపుటం దత్వా ధ్వజః భోటో భవేత్ప్రియే.
 మృగ దూర్వోత్తమా సోమరాస్తైః సూతక సారణమ్ 144
 మూత్రస్త్రాయాణాం లాంఘ్యా రామకేన చపాన్యతే.
 స మేన హేమ్నా సంయుక్తం పిష్టికాం కారయేద్దుభిః 145
 అథవా తారపిష్టిం చ సమసూతేన కారయేత్.
 పూర్వవక్త్రమయోగేన భోటో భవతి శోభనః 146
 అంధమూషాగతం భూమా స్వేదయేత్కర్ష కాగ్నినా.
 అహోరాత్రం త్రిరాత్రం వా చూర్ణబంధం భవేత్తతః 147
 తచ్చూర్ణబంధం కురుతే వేధం దశ గుణోత్తరమ్.
 శూలిసీరస సూతం చ సోతోం జన సమన్వితమ్ 148
 పూర్వవత్పిష్టికా యోగాత్థోటో భవతి శోభనః.
 సోతోంజనం సతగరం సృష్టి త్రయయతం రసమ్ 149
 భవేద్దహ్ని సహః క్షీరం సూతకస్వర్స కర్మకృత్.
 హేమాభ్రం వైవ తారాభ్రం శుల్పాభ్రం చామ్రతీర్థకమ్ 150
 వంగాభ్రం వైవ నాగ్భ్రం సహ సూతేన బంధయేత్.

- యథాలా భాషధీ పుష్టం మహారస సమన్వితమ్
 హేమా తారణ శుభ్రేన తీక్ష్ణవంగోర్కస్తథా 151
- యేభిర్వ్యపై సమస్తైర్వా పిష్టిం కృత్వా సమే సమామ్
 మారయేత్సూర్య విధివా గర్భయంతే శుమాగ్నినా. 152
- సమాంశం సూతకం దత్త్వా వారం వారం పునః పునః
 జాయతే వివిధః భోటః కాంతబద్ధో మహారసః. 153
- భవేత్సం కలికా యోగాద్వేషో దశగుణోత్తరః

విగలబంధః

- భోటః పోటస్తథా భస్మ మాళికల్పశ్చ పంచమః. 154
- యేతే విగల యోగాభ్యాం సర్వబంధభలోదయః
 స్నుహ్యర్క సంభవం క్షీరం బంధ (బ్రహ్మ) బీజాని గుగ్గులుః 155
- పైంధనం ద్వ్యగుణం దత్త్వా మర్తయేత వి చక్షిణః
 పిష్టికాబంధనం కృత్వా కలేనానేన సుందరి 156
- బిల్వప్రమాణం కృత్వా శు మూషామతిదృఢాం సుఖాయ
 ఊర్ధ్వభో లవణం దత్త్వా మూషామధ్యే రసం క్షీపేత్ 157
- మూషామధ్యే ప్రదాతవ్యం దగ్ధ శంఖాదిచూర్ణకమ్
 ముఖం తస్య దృఢం బధ్వా లోణమృత్తికయా బుధః 158
- కారయేత్సంధిలోణం చ ఛాయాశుష్కం శు కారయేత్
 ఉక్తో విగలబంధోయం పుత్రస్యాపి న కథ్యతే 159
- శుష్కకర్ణాగ్నినా భూమా మృదుస్వేదం శు కారయేత్
 అహోరాత్రం త్రిరాత్రం వా పుటం దత్త్వా ప్రయత్నతః 160
- సుధ్మాతం ఖదిరాంగారై శరసేంద్ర భోటతాం నయేత్
 సోపీరం టంకణం కాచం దత్త్వా దత్త్వా శు శోధయేత్ 161
- అక్షీణో మిలతే హేమి సమావర్తశ్చ జాయతే
 సమాంశ భక్షణం తత్తు శుద్ధసూతేన కారయేత్ 162
- ధమయే హ్నూర్వయోగేన రసేంద్రం భోటతాం నయేత్
 భవేత్సంకలి కాయోగాద్వేషో దశగుణోత్తరః 163

- పలాశ బీజనిర్యాసం కోకిలోన్మత్త నామకే 164
శూలినిరస సంయుక్తం వేషయేన్ద్రైసింధవాన్వితమ్.
- పిష్టికావేష్టనం కృత్వా నిగాలేన తు బంధయేత్ 165
అబ్రకస్య తు పుత్రేణ వృశార్క రసింధునా.
- తాప్యేన లోహకట్టిన సికతామృణ్మయేన చ 166
యేభిస్తు నిగలే బద్ధః పారదీయో మహారసః.
- నాతిక్రామతి మర్యాదా వేలామివ మహాదధిః 167
తైలార్క శ్రీరకతకలాంగల్యా నిగలోత్తమః.
- కాకవిత్ బ్రహ్మబీజాని లాంగలీ నిగలోపరః 168
వాకుచీ బ్రహ్మబీజాని కర్కటాస్థీని సుందరీ.
- సాముద్రం శాంబరం వైవ లవణం నిగమోత్తమః 169
స్నుహ్యార్క-సంధవం శ్రీరం బ్రహ్మబీజాని కారయేత్.
- కన(త)కస్య చ బీజాని లోహాప్తేన చ మర్దయేత్ 170
నిగలోన్మత్త గోశిహ్వమూలాని శ్రీరజోపరః.
- బాకుచీ బ్రహ్మబీజాని స్నుహ్యార్క శ్రీరసేంధవమ్ 171
జ్వాలినీ కాకవిష్ణా చ ప్రశస్తౌ నిగలోత్తమః.
- లవణం టంకణం శ్రీరం శిలాతాలకగంధకమ్ 172
తేభాన్లు వేతసం తాప్యం హింగులు సమభాగితమ్.
- స్నుహ్యార్క-పయసా యుక్తం వేషయేన్నిగలోత్తమమ్ 173
పిష్టికాం వేష్టయే దేహామేకేన నిగాలేన తు.
- లోణమూషాగతం వాగ్వత్తోటం కృత్వా తు వేధయేత్ 174
ద్వితీయం గోలకం వత్సే పిష్టికాస్తంభముత్తమమ్.
- ద్విపదీరజమూత్రేణ సైంధవాశ్రణం సగుల్గులవే 175
పిష్టిం సంవేష్ట్య కల్పేన మృదా తు పునరష్టభా.
- తుషకార్దాగ్నినా భూషా మృదుస్యేనం తు కారయేత్ 176
అహారాత్రం త్రిరాత్రం సా పూర్వవత్తోటతాం వయేత్.
- బాకుచీ బ్రహ్మబీజాని గగనం విమలు మణిమ్ 177
సౌవర్చలం సైంధవం చ టంకణం గుల్గులం తథా.

ద్విపదీరదసా మూతం సుశ్లక్ష్యం తం చ మర్దయేత్
 పీష్టిమావేప్య కల్మష పూర్వవత్ఖటతాం వయేత్. 178

ర స మూర్చా వి థి :

ప్రథమః ప్రకారః

అథ మూర్చాం ప్రవక్ష్యమి రసస్య పరమేశ్వరి
 బాష్లేకం స్తైర్యం కన్యా దూశరో లకువం వచా. 179

మేఘనాదా శాశమాచీ సర్వాంశం మర్దయేద్దసమ్
 శ్లక్ష్యం తం గోలకం కృత్వా హింగువా వేప్యయేద్దహి. 180

సమేన లోణయం తస్యం శృత్వా తద్విపచేద్దసమ్
 చందాగ్నినా స్వాగశీతమథః పాతే స్థితం రసమ్. 181

చూర్ణభూతం సమాదాయ సాంద్రద్విగణవాససా
 బద్ధ్వా సోమానలే యంత్రే హ్యథోర్ధ్వం గంధకం సమమ్. 182

దత్వా పచేత్పునర్గంధమేవం గంధం తు పద్మణమ్
 జారయేత్స రసోదేవి; మూర్చితస్సర్వరోగహ. 183

ద్వి తీ యః ప్రకారః

గంధకం నవసారం చ శుద్ధసూతసమం సమమ్
 యామం సమస్తయేచ్ఛ్లక్ష్యం కాచకూప్యాం వినిషీషేత్. 184

సప్తమృత్కరస్త్రిశ్చైవ కూషీం ఘృతే విశోషయేత్
 కూషికాం వాలుకాయంత్రే ద్వాదశే ప్రహరం పచేత్. 185

స రసో జాయతే దేవి! మూర్చితో రంజితో భవేత్

తృ తీ యః ప్రకారః

రసార్థం గంధకం మర్ద్యం యామయుగ్మం భవాలసే. 186

తతస్సితే జయంత్యాశ్చ రసైస్సం మర్దయేత్త్రయమ్
 తతస్తు గోలకం శృత్వా మూషాయాం సన్నిరోధయేత్. 187

శోషయిత్వా ధమేత్కందిత్సంతస్తాం తాం జలేషీషేత్
 తం రసేంద్రం సమాదాయ భావయేద్గోరద్రవైః. 188

మూర్ఖత్వో జాయతే సూతస్వర్గోగపరశ్శుభః

బద్ధరస లక్షణమ్

అపేయశ్చ లఘుద్రావీ తేజస్వీ విరగ్లో గును. 189

స్ఫుటనః పునరావర్తో బద్ధ స్సూతస్య ఉచ్యతే

జలూకా బంధా

మర్దన జలూకా

190

రసస్యాప్తమభాగం తు స్వర్గ వా నాగమేవ వా.

స్తేష్ణాతకఫలం పక్వం కోకిలాక్షక వీజమ్ 191

తిలపిఙ్గాకచూర్ణం చ తప్తఖల్వే విమర్దయేత్.

శాల్యల్యైశ్చైవ పంచాగం రసం తత్ర విమర్దయేత్ 192

జలూకా జాయతే యావత్తావన్మర్ద్యైతతః పేత్

కర్పూరం బాకుచీతైలం హైంధవం టంకణం కణాప 193

కపిశచ్చ కరోమాణీ తత్సర్వం పేషయేజ్జలైః.

యే త హూర్వ జలూకాం త్రిసప్తాహం తప్తఖల్వైశ్చ 194

జలూకా జాయతే దివ్యా మర్దనాభ్యా సురార్చితే.

నారీణామృతకాలే న సా యోజ్యా యోగహ్యకే 195

మదదర్ప హరా తాసాం మదవిహ్వల కారకా.

బాల్యే చాష్టాంగులా యోజ్యా యావచ్ఛా దశాంగులా 196

ద్వాదశాం గులికా యోజ్యా ప్రగల్భానాం జలూకకా.

యస్తతాం ధారయేన్మృద్ధి వీర్యం తస్య ఫిరం భవేత్

మన్మథ జలూకా

197

రసేంద్రస్యాప్తమం భాగం స్వర్గం వా నాగమేవ వా.

శాల్యలీత్యస్తు పి కంద నీలా మూలము నిచ్చదమ్ 198

యేషాం ద్రవైస్తప్తఖల్వే స్వర్గం మర్ద్యమ తం దితః.

స్తేష్ణాతకఫలం పక్వం కోకిలాక్షక వీజమ్ 199

సుపక్వ బిల్వ మజ్జాం చ తస్మింశ్చిప్త్యే విమర్దయేత్.

జలూకా జాయతే యావత్కర్పూరాభ్యం చ పూర్వయేత్ 200

తస్మింశ్చిప్త్యే త్రిసప్తాహం మర్దయేత్తప్త ఖల్వైశ్చ.

మన్మథాఖ్యాం జలూకా స్వాత్మార్వవత్సల దాయినీ

కందర్ప జలూకా

సూతకస్యాష్టమం భాగం హతకం నీసమేవ వా. 201

శుంకీ భృంగీ వరాహాద్రి భాగశీరఘృతం గవామే
మూత్రం తిస్సప్త దివసం మర్దయేత్తప్త ఖల్వకే. 202

జలూకా జాయతే యావత్కిరూరాద్యం చ పూర్వవత్
యేకవాళాద్దివం మర్ద్యం జలూకా జాయతే శుభా. 203

కందర్పాఖ్యా సుకేశాని! పూర్వవత్సల దాయినీ

మదన జలూకా

తిదివం మర్దయేత్కల్పే సూతనిష్క చతుష్టయమ్. 204

తిపలం చామనిర్యాసం స్తాకం స్తాకం వినిష్కీకేత్
పయశ్చైవ మహాశమ్యా దాతవ్యం మర్దనమిమ్. 205

జలూకా మదనాశ్చేయం జాయతే శుభదా నృణామే
రామాణాం మదదర్పణాం ద్రావికాగ్ని ఘృతో యథా. 206

పూర్వవత్క్రమయోగేన వీర్యస్తంభకరం భవేత్
నానావర్ణం తథా స్వచ్ఛం ధృతం యోకా జలూకవత్. 207

వధ్యతే సూతకో యస్తు జలూకా బంధలక్షణమ్

ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే అనందకంజే అమృతీరణ విశాంతే
చతుర్వింశోల్లాసః

పంచవింశ ఉల్లాసః

పరిబాహు

పరిభాహం ప్రవక్ష్యమి శ్రుణ్వత్సం సావధానని

వైద్య బాగః

అర్ధం సిద్ధరసం దేవి! తిష్ఠ్యేకం హేమధస్మ చ.

పాదాంశకం రూప్యధస్మ పష్టాంశం తామధస్మ చ

అష్టమాంశం హే కాంతాథం కలాంశం నవరత్నమిమ్

రసేశ్వరం సముద్దిత్య రసవైద్యాయ ధీమతే! 3
రసాచార్యాయ సిద్ధాయ ధన్యాదిష్ట్యాం సిద్ధయే.

కజ్జలీ పంకరశ్మి

ధాతుభిర్గంధకాద్యైశ్చ నిర్ద్రైర్మర్మైశ్చ రసః 4
శుశ్లేష్ఠః కజ్జలాభోపా కజ్జలీ సాధిధీయతే.
సద్రవే మర్దితస్సపి ఇతి సా (సం) కరస్సస్మితః

విష్టి

అరాగంశ తుల్యైదసశోధ గంధాన్నిమాగ్ధ తుల్యై తృటిశోపి 5
ఖల్వే

అరాగతశ్చ త్రివ్రతశ్చ విమర్శ్యాత్పిప్రీర్భవేత్సా నవనీత రూపా 6
ఖల్వే విమర్శ్య గంధేన దుగ్ధేన సమా సారదమ్.
వేషణాత్పిప్రీతాం యాతి సా విష్టితి మతా పరైః

పాతన విష్టి

చతుర్థాంశసువర్జేన రసేన కృతవిష్టికా. 7
ధవేత్సాతన విష్టి సా తథా రూప్యాదిభిః కృతా

హేమవిష్టి తారవిష్టి చ

రూప్యం వా జాతరూప వా రసగంధాభిర్వర్జితమ్. 8
సముద్ధితం చ బహుశస్సా కృష్టి హేమతారయోః
కృష్టిం యిచ్ఛ్యా సువర్ణాంతే న వర్ణో హేయతే తయా. 9
స్వర్ణకృష్ట్యా కృతం బీజం రసస్యపరిరంజనమ్

వరలోహకమ్

తామ్రం తిక్త్యసమాయుక్తం ద్రుతిం నిష్కృ భూరిశ్చ. 10
సగంధే వికుచ దావే నిర్ద్రతం వరలోహకమ్

హేమరక్తి తారరక్తి చ

తేన రక్తికృతం స్వర్గం హేమరక్తిమ్య దా మృతా 11
నిష్కృత్తా సా ద్రుతే స్వర్ణే వర్ణోల్కృష్ట విధాయినీ

తారస్య రంజనీ చాపి బీజరాగ విధాయినీ. 12
యేవమేవ ప్రకర్తవ్యా తారరక్తి ముహూపాధా

రంజనీ ఖలు రూప్యస్య బీజానామపి రంజనీ. 13

చంద్రానందలమ్

మృతేన వా బద్ధరసేన వాన్యలోహేన వా సాధితమన్యలోహేన
 సితం హి పీతత్వముపాగతం తద్దలం హి చంద్రదానలయోః ప్రసిద్ధమ్. 14
 ఆభాస మృతపంథేన రసేన సహ యోజితమ్
 సాధితం వాన్యలోహేన సితం పీతం హి తద్దలమ్. 15

అయోనాగమ్

తాప్యేన నిహతం కాంతం సప్తవారం సముత్థితమ్
 తద్వయం ద్విపలం వా తా మధస్య పలద్వయమ్. 16
 సర్వం విశిష్య మూషాయాం సప్త వారం ధమేదృఢమ్
 తదయోనాగమయ క్తం సాధనం దేహరోహయోః. 17
 రసేన సారణాయంతే తదీయా గులికా శృతా
 సా శృతా వదనే హంతి మేహలోగా న శేషతః. 18
 కురుతే దంతదార్థ్యం చ దృశ్యే గృధ్రదృశ్యావప
 త్తా ఛాన్యాయేత్తేజాంగోగాం రోగాంజలూర్ధ్వ సంభవాన్. 19

శుల్బనాగమ్

మూక్తికేణ హతం తామం దశవారం సముత్థితమ్
 తద్వద్వి శుద్ధనాగం హి ద్విరయం తద్వసుచ్చలమ్. 20
 నీలాంజన హతం ఖాయస్సప్తవారం సముత్థితమ్
 ఇతి సంసిద్ధమేతాద్ధి శుల్బనాగం ప్రకీర్తితమ్. 21
 సాధితే స్తేన సూతేంద్రో వధన విధృతో నృణామ్
 నిహంతి మానసా తేణ మేహపూషా మశేషతః. 22
 పథ్యాశనస్య వర్షేణ పలితం వలిభిస్సహ
 గృధ్ర దృష్టిర్గృహ దృష్టి స్సర్వారోగ్య సమన్వితః. 23

పింజరీ

లోహం లోహంతరే క్షిప్తం ఛాతం నిర్వాపితం ద్రవే
 పాండు పీత ప్రథం జాతం పింజరీత్యభిధీయతే. 24

చంద్రార్కమ్

భాగాష్టోదశ తారస్య తథా ద్వాదశ భాస్వతః
 యేకత్రావర్తితా స్తే తు చంద్రార్కమితి క విధ్యతే. 25

నిర్వాప (హ) నిమ

ధార్య (మ్య) (సాధ్య) లోహేన్యలోహాశ్చే త్రవ్యైష్టో వంకనాలతః
నిర్వాపణం తు త్రవ్యైష్టో నిర్వాపణం స్వలు. 26

తీ పేన్నిర్వాపణం ద్రవ్యే నిర్వాప్యే సమభాగిమ్
కవాన్యం వాపనియంచ భాగే దృష్టే చ దృష్టవత్. 27

లోహ భస్మ నిర్దిలక్షణమ్

మృతం తరతి యత్తోయే లోహం వాంతరం హే తత్
అంగుష్ఠతర్జనీఘృప్తం యత్త్రిదేఖాంతరే విశేత్. 28

మృతం లోహం తదుద్దిష్టం కేళా పూర్ణాభిధానతః

నిరుత్త భస్మ లక్షణమ్

గుడగుంజా సుఖస్పర్శ మధ్వాత్తైస్సహ యోజితమ్. 29

న యాతి ప్రకృతిం ధాన్యాద పునర్భవ ముచ్యతే
లోహేన సహ సంయుక్తం ధాన్యం రూప్యేణ చేల్లి హేత్ 30

తదా నిరుత్థమయుక్తం లోహం తదపునర్భవమ్
యేవం రూప్యం సతామం చేద్ధాన్యం తామే లగేన్న హి. 31

తదానిరుత్థం మంతవ్యం రజతం చ నిఘగ్నైః

బీజమ్

నిర్వాపణవిశేషేణ తద్వన్వర్తం భవేద్విదా.
ముదులు చిత్రసంకాశం తద్బీజమతి కథ్యతే 32

ఉత్తారణమ్

ఇద మేవ హి నిర్దిష్టం వైద్యైరుత్తారణం ఖిల్లు.
సంస్పృష్టలో హయో కేక లోహస్య పరినాశనమ్ 33

తాడనమ్

ప్రధానం వంకనాలేన తత్తాడన ముదాహృతమ్. 34

దన్యాత్రమ్

చూర్ణాభిం శాలిసంయుక్తం నత్రబద్ధం హి కాంజీకే
నిర్వాతం మర్దనాద్వస్తాద్ధాన్యభ్రమితి కథ్యతే. 35

సత్త్వమ్

రాష్ట్రదావకైర్వక్తం ధౌతమానరకోష్ఠకే
యస్తో నిర్గతస్సరస్వత్య విత్యభిధీయతే.

36

యేకకోలిసకః

కోష్ఠికాశిఖరాపూర్ణైః కోకిలా ధౌతయోగతః

మూమాకర్ణ (08) మనుపాపైరేక కోలికకో మతః.

37

స్వేదనాద్యర్థః కోకిలాః

భక్తాః పానకోచ్ఛిప్తా మృతాంగా రాశ్చ కోకిలాః

కృష్ణాంగాః కోకిలాశ్చేతి పర్యాయాత్తే పరస్పరమ్.

38

దావతే సత్యపాతే చ మాధూకః ఖాదిరాశ్శుభః

దుర్దావే వంశజాపే(తా)స్తు స్వేదనే బాదరాశ్శుభాః.

39

హింగులాకృష్టరసః

విద్యాధరాఖ్యయంత్ర స్థాదార్శిక ద్రవమర్చితాత్

సమాకృష్టో రసో యోసా హింగులా కృష్ట ఉచ్యతే.

40

మోషాకృష్టం వంగమ్

స్వల్పకాలయతం కాంస్యం వంశనాలేన తాడితమ్

ముక్తవంగం హి తక్తామం ఘోషాకృష్ట ముదాహృతమ్.

41

గుహ్య నాగమ్

పలవింశతి నాగస్య శుద్ధస్య కృతచక్రమ్

రూపికాదుగ్ధసం విష్ట శిలామాం (లయా) పరిలేపితమ్.

42

శరావసంపుటే రుద్ధావచేత్కో-డ పుటేన తామ్

తావద్వారం పచేద్ద్యాతాద్వ్యావద్భిస్స ప్రజాయతే.

43

గుడగుగ్ధలు గుంజాజ్యటం క్షైః పరిమర్ద్య తమ్

మూషామధ్యే నిరుద్ధ్యాక ధానాదు త్థాపితం పునః.

44

చక్రీం తేన పునః కృత్వా పల్లవపతి వారదైః

లిప్త్యా లింపేత్సితార-స్య పయసా శిలమూచి చ.

45

పచేద్దజపుటై రేవం వారాణాం ఖలు వింశతిః

పుటే పుటే చ నాగస్య పర్యాదుత్థాపనం ఖలు.

46

నీల జ్యోతిర్ద్రివైస్స మ్యగ్ధశవారాణి ఛాలయేత్ 47
ఇతి సిద్ధం హి తత్సంకర్షమాత్రావ శేషితమ్.

గుహ్య నాగాఖ్యయా ప్రోక్తం త్రేష్ఠం రసరసాయనే 48
నిష్కమాత్రం తు నాగేస్మిన్ లోహాఖ్యే యాద్రుతే సతి.

స్వతో లక్ష్మగుణాం హైమిం శలాకాం గ్రసతే ధృవమ్ 49
లగే త్రైలి సతతం తత్స్వస్థ ముద్గిరతి ధృవమ్.

గుహ్య నాగోయ ముద్గిప్తశ్శక్తి స్వచ్ఛం దభైరవః

వరనాగమ్

తీర్థం నీలాంజనో పేతం ధృతం హి బహుశో దృఢమ్. 50
మృదు కృష్ణం ద్రుతద్రావ్యం వరనాగం తదుచ్యతే

ఉత్తాపనమ్

మృతస్య పునరుమ్భాతిస్స ప్రాక్తోద్ధాపనా ఖ్యాతా. 51

థాలనమ్

దృతద్రావ్యస్య నిక్షేపో ద్రవేతత్ ఛాలనం మతమ్

చపలః

త్రింశల్పలమితం నాగం భానుదుగ్ధేన మర్దితమ్. 25

విమృద్య పుటయేత్తావద్యా వత్కర్ణావ శేషకమ్ 53
న తత్పుట సహస్రేణ క్షయమాయాతి సర్వదా

చపలోయం సమాదిప్తో వార్తికైర్నాగ సంభవః 54
ఇథం హి చపలః కార్యో వంగస్యాపి న సంశయః.

తత్స్మిన్ హస్తసంస్పృష్టః కేవలో బద్యతే రసః 55
సరసో ధాతువాదేఘ కస్యతే న రసాయనే.

అయం హి కర్పూరాభ్యేన లోకనాభన కీర్తితః 56
భ్రామకాశ్మరజసుస్కర్మి పంచమాంశ సమన్వితమ్.

కుమారీమూలతేయేన మర్దయేదేవవాసరమ్ 57
శాంలేరీస్వరనే వాపి దినమేకమనారతమ్.

- యేవం భూనాగధాతం చ మర్తయేద్దేవ సద్వయమ్
అద్భుతం బలనాగేన తావతా పత్రపుణాపి చ. 58
- దశనిష్కరసేం దేణ శ్శక్త్య పిప్లం సమాచరేత్
యోజయిత్వాద్య కిలైన యథాపూర్వం విమర్దయేత్. 59
- తతశ్చానారసేం దేణ సత్వేన రసకస్య చ
పిప్లం కృత్వా తు పూర్వేణ పూర్వతైశ్చ యోజయేత్. 60
- అథ ప్ర ల్య సోక్తేన కాంజకేన ప్రశోషయేత్
పలార్థంశుద్ధసస్యేన అప్తగుంజారసేన చ. 61
- విమర్ద్య కాంజకైః పుర్యాన్మరిచప్రమితా వటిః
నిరుధ్య వజ్రమూషాయాం సంధిబంధం విధాయ చ. 62
- శిఖితైర్న వభిసమ్యగ్నప్రాభ్యాం ప్రధమేత్ఫలు
తతో మూషాగతం సత్వం సమాదాయ సమంతతః. 63
- ధమేత్ప్రకట మూషాయాం వంకనాలిన శోధయేత్
దశశాణం హి తత్సత్వం భస్మనా లవణేన చ. 64
- సకాంజకేన సంపేష్య పుటయోగేన శోధయేత్
త్రినిష్కప్రమితే తస్మిం పూర్వప్రోక్తేన భస్మనా. 65
- అశీతి గుణితం పాగం ధాత్వా నిర్వాహయేత్ఫలు
ధియతా పూర్వసూతో నా యతే న కిధంచన. 66
- చపలోయం సముద్దిప్త్య లోకనాథేన శంఖనా
అనేనాపి రసశ్శీఘ్రం పూర్వవహ్నభ్యతే సుఖమ్. 67
- కారవల్లి జటామూర్త్యైశ్చ పుటతో హసః
భవేన్నాగ విరుక్తో గ్రాసం గృహ్లాత్య శేషతః. 68
- సుఖం ప్రకటమూషాయాం భవేచ్ఛాత్రి గణోత్తరః
జర్ణగ్రాసో రసా మ్యేషాం దేహలోహకరో భవేత్. 69
- భూనాగధాతమ్**
- భూభుజంగశక్తయైః ప్రహేల్యా పహృతం మలమ్
కృష్ణవర్ణం హి తత్ప్రోక్తం ధాతాభ్యం రసవాదిభిః. 70

అనందకండ:

ద్వంద్వనమ

ద్రవ్యయోగ్యేలనం ధానాద్వద్వానం పరిక్షిత్తమ్

భంజనీ

71

భాగాద్రూప్యాధికే తేషామనువర్తనవర్తకమ్.
దత్తైర్వా వర్తికాగ్రాహ భంజనీ వాదిన్మితా

పుల్లికా

72

కథంగీకల్పతో జాతా లోహే తాగత్యహేమతా.
దినాని కతిచిహ్నిత్యా యాత్యహే పుల్లికా మతా

పతంగీ రాగః

73

రంజితార్థ రసాల్లోహే ద్రవ్య ద్వా విరకాలతః
వినిర్వాతీ స నిర్దిష్టః పతంగీ రాగసంజ్ఞకః.

ఆవాపహః

74

ద్రుతే ద్రవ్యాంతరతే సాల్లోహదైత్యః క్రియతే హి యః
స ఆవాపః ప్రతివాపస్తచేవాచ్ఛాదనం మతమ్

అబిషేకః

75

ద్రుతే వహ్నిస్థితే లోహే విరమ్యాష్టవిమేషకమ్
సఖిలస్య పరితేషసాస్థితేక ఇతి స్మృతఃనాగం వా నంగం వా ప్రదావ్య నిషేచయేచ్ఛతం వారాన్
ఉక్తద్రవ్యే తద్రవతాదనయే తద్ధి సోధిషేకస్తు

నిర్వాపః

77

తప్తస్యాశ్చ పరితేపో నిర్వాపస్తపనం చ తత్
ప్రతివాప్యాదికం కార్యం దృతలోహే సునిర్మలే

శుద్ధావర్తః

78

యదా హుతాశో దీప్తార్చి శుక్లోక్షాన సమర్పితః
శుద్ధావర్తస్తదా క్షేయస్య కాలస్సర్వే నిర్దమే

రేఖావర్తః

ద్రావ్యద్రవ్యనిభా బాహు దృశ్యతే ధమనే యథా 79
ద్రవ్యస్యస్మృత్యా తే సేయం రేఖావర్తస్స క్షయే
స్వాంగశీతం వహ్ని (బహిశ్) శీతంచ

వహ్నిస్థ మేవ శీతం యత్తదుక్తం స్వాంగశీతలమ్ 80
అగ్నేరాశ్చప్తశీతం యద్వహ్ని (బహిశ్) శీతం తదీతితమ్

స్వేదనమ్

హారామైరావధైర్యాపి జ్వాలాయంతే స్థితస్య హి 18
పచనం స్వేదనాఖ్యం స్వాస్థ్యలక్షణిభ్యకారకమ్

మర్దనం

ఉద్దిప్తై రావధైస్సాన్ధం సర్వామైః కాంజికైరపి 82
సేషణం మర్దనాఖ్యం స్వాస్థ్యహిర్యల వినాశనమ్

మూర్చనమ్

మర్దనాదిప్తజైషత్తైర్మృత్పిష్టిత్వ కారకమ్ 83
తస్మాచ్ఛనం హి వార్యది భూజనందుక నాశనమ్

నష్టవిష్టిః

స్వరూపస్య వినాశేన పిష్టిత్వాపాదనం హి యత్ 84
వివృద్ధి (దృఢి) ర్జితసూతేన (సూతోస్మా) వష్టపిష్టిస్స ఉచ్యతే

ఉత్థాపనమ్

స్వేదతాపాదియోగేన స్వరూపాపాదనం పునః 85
తదుత్థాపనమియం క్తం మూర్చావ్యాపత్తి నాశనమ్

పాతనమ్

ఉక్తైషధైర్మర్దిత పారదస్య 86
యంత్రస్థిత స్వార్థ్యమధశ్చ తిర్యక్
నిర్యాపనం పాతన సంజ్ఞయోక్తం
వంగాహి సంహర జనందుకమ్

అనందకంద:

రోదనమ్

87

జల్పనైంధవ యుక్తస్య రసస్య దివసత్రయమ్
స్థితిరాప్యాయినీ కుంభే యోసా రోధనముచ్యతే

నియమనమ్

88

రోధనాల్లభిషీర్యస్య చపలత్వ నివృత్తయే
క్రియతే యో ఘటే స్వేదః ప్రోక్తం నియమనం హి తత్

దీపనమ్

89

భాతుపాషాణ మూలాద్యైస్సంయుక్తో ఘటమధ్యతః
గ్రాసార్థం త్రిదివం స్వేదో దీపనం తన్మతం బుధైః

గ్రాసమానమ్

90

శియన్మానస్య సూతస్య భోజ్యద్రవ్యాత్మికా మితిః
ఇయతీ త్యుచ్యతే యోసా గ్రాసమానమితి తత్

జారణా

91

గ్రాసస్య చారణం గర్భద్రావణం జారణం తథా
ఇతి త్రిరూపా నిర్దిష్టా జారణా వరవార్తికైః
గ్రాసః పిండః పరీణామ స్తి త్రుశ్చాప్యైశ్చ పరాః పునః
సముఖా నిర్ముఖా చేతి జారణా ద్వివిధా మతా
నిర్ముఖా జారణా ప్రోక్తా బీజాదానేన భాగతః

సముఖ జారణా

94

శుద్ధం స్వర్ణం చ రూప్యం చ బీజమిత్యనిధీయతే
చతుష్టప్యంశతో బీజప్రత్యేపో ముఖముచ్యతే
యేవం కృతే రసో గ్రాసలోఽపి ముఖవాన్ భవేన్
కఠినాన్యపి లోహోని తుమో భవత్ భక్షేతుమ్
ఇయం హి సముఖ ప్రోక్తా జారణామృతజార (చారి) గా

నిర్ముఖ చారణా

96

దివ్యాపథి సమామోగాత్మికః ప్రకట కోష్ఠిఘ
భుంక్తే నిఖిలలోహాధ్యాన్యోసా రాతసవక్తవాన్

చారణా

రసస్య జతరే గ్రాసతేషణం చారణా మతా

97

గర్భద్రుతిః

గ్రస్తస్య ద్రావణం గర్భే గర్భద్రుతి రుదాహృతా

బాహ్యద్రుతిః

బహిరేవ ద్రుతీకృత్య ఘనసత్వాధికం ఖలు

98

జారణాయ రసేంద్రశ్య సా బాహ్యద్రుతిః చ్యతే

ద్రుతిలక్షణం

నిర్దేహిత్యం దవత్వం చ తేజస్త్వం లఘుతా తథా

99

అసంయోగశ్చ సూతేన పంచభా ద్రుతి లక్షణమ్

బౌషధా జ్యోతిమోగేన లోహభా త్యాదికం పదా

100

ఉత్తిష్టతే ద్రవాకారా సా ద్రుతిః పరిశీర్తితా

జారణా

దృఢ గ్రాసపరీణామో విడయం త్రాదియోగతః

101

జారణే త్యుచ్యతే తస్యాః ప్రకారాస్సంతి త్రిభిశ్చ

విడవ్

క్షౌరైరమైశ్చ గంధాద్యై రూషైశ్చై స్సమునిష్టభా

102

రసగ్రాసస్య జ్వార్థం తద్విడం పరిశీర్తితమ్

రంజనమ్

సంసిద్ధబీజసత్వాది జారణేన రసస్య హి

103

ప్రీతాది రాగజననం రంజనం సముదీరితమ్

సారణా

సూతే సత్తై లయంత్యే తస్మై స్వరాదితేషణం హియత్

104

చేభాశిశ్యకరం లోహే సారణా సా పరిశీర్తితా

వేదః

వ్యవాయితేషజోషేషో ద్రవే వేస్తో రసః ఖలు

105

వేధ ఇత్యుచ్యతే తజ్జ్ఞః స చానేక విధస్మరః
లేపః తేషశ్చ కుంతశ్చ శబ్దాభ్యా మామ సంజ్ఞకః 106

లేపవేదః

లేపనే కురుతేలోహం స్వర్ణం వా రజతం లేపా
లేప వేధస్స విక్షేయః పుటమత్ర చ సోకరమ్ 107

క్షేపవేదః

ప్రక్షేపణం దృశ్యే లోహే వేధస్యాక్షేపసంజ్ఞకః

కుంతవేదః

సంబంధ భృతసూతేన దృశ్యద్రవ్యాహతిశ్చ యా
సువర్ణ త్యాదికిరణః కుంతవేధస్స ఉచ్యతే 108

ధూమవేదః

వహ్ని ధూమాయమానేంతః ప్రక్షిప్త రసమామతః
స్వర్ణాద్యాపాదనం లోహే ధూమవేధస్స ఈరితః 109

శబ్దవేదః

ముఖస్థితే రసే నాల్యా లోహస్య ధమనాఘ్న
స్వర్ణ రూప్యత్వజననం శబ్దవేధస్స కీర్తితః 110

ఉత్పాటనమ్

పిండద్రవ్యస్య సూతేన కాలుష్యాది నివారణమ్
ప్రకాశనం చ వర్ణస్య తదా త్పాటన మిరితిమ్ 111

స్వేదనమ్

తౌరామై కాష్ఠధైస్సార్థం భాండే దుధ్వాదియత్నతః
భూమా నిఖన్యతే యత్తే స్వేదనం సముదీరితమ్ 112

సన్యాసః

రసస్యాపదయుక్తస్య భాండే దుధ్వస్య యత్నతః
సదాగ్నియత్ర చుల్కంతః తేషస్సన్యాస ఉచ్యతే 113
ద్వావేతౌ స్వేద సన్యాసౌ రసరాజస్య నిశ్చితమ్
గుణప్రభావ జననా శ్రీఘ్ర వ్యాప్తికరౌ తథా
ఉతి శ్రీభైరవాక్షే ఆనందకందే అమృతీరణ విశ్రాంతౌ
పంచవింశోల్లాసః 114

షడ్వింశతీశ్లోకము

యంత్రాబి

రసోనియం త్ర్యతే యేన యంత్రం తదితి క్యతే

ఖల్వయంత్రమ్

ఖల్వయంత్రం ద్విధా ప్రోక్తం మర్దనాదిక కర్మాణి
ఖల్వం లోహమయం దేవి! పాపాణోత్థమ ధావీ వా

ఖల్వయోగ్యా శిలా నీలా శ్యామా స్నిగ్ధా దృఢా గురుః 2

ఖల్వయంత్రం ద్విధా ప్రోక్తం రసాది ముఖ మర్దనే

పోడశాంగులితోశ్చేనా నవాంగులి సువిస్తరా 3

చతుర్విశాంగు లీదీర్ఘఘర్షణీ ద్వాదశాంగులా

వింత్య్రంగులదీర్ఘా హ శ్యాదుత్సేధే దశాంగులా 4

ఖల్వ ప్రమాణం తక్షణేయం శ్రేష్ఠం శ్యాద్ర సమర్థనే

పోడశాంగుల విస్తారః ఖల్వో భవతి వర్తులః 5

చతురంగులనిముం చ మధ్యేతి సృణీకృతమ్

మర్దనీ చిపిటాధస్తాత్సుగహ చ శిఖోపతి 6

అయం హి వర్తులః ఖల్వో మర్దనేతి సుఖప్రదః

అయసా కాంతలోహేన లోహ ఖల్వమపీదృశమ్ 7

లభస్తద్రోణికా కార్యా వహిషప్రజ్వాలనోచితా

ఉత్సేధేన నవాంగులః ఖలు శలాశుల్యాంగులా యామవాన్

విస్తారేణ నవాంగులో రసమితై ర్నిమైస్తథై వాంగులైః

కంతే ద్వ్యంగుల విస్తరోతిమస్పృశో ద్రోణార్థ చందాశృతిః

ఘర్షణైః పదశాంగులశ్చ త్రదిదం ఖల్వాఖ్యయంతం మతమ్ 8

అస్మిం పంచపలస్సూతో మర్దనీయో విశుద్ధయే

తత్తదాచిత్యయోగేన ఖల్వేలస్యేషు శోధయేత్ 9

(తప్తఖల్వః 1)

లోహే నవాంగులః ఖల్వో నిముత్తైః పడంగులః 10

మర్దకోష్టాంగులశ్చైవ తప్తఖల్వాభిదా హ్యయమ్

అనందకందః

- శ్చిత్వా ఖల్వాశ్చ తిర చునీ మంగారైః పరిపూర్వ తామ్ 11
 తస్మిన్వివేశ్య తం ఖల్వం పార్శ్వే భస్మికాన్య ధమేత్ 12
 తస్మిన్ని మర్దితా పిప్లిం తౌరామైశ్చ సుసంయుతా
 ప్రద్రవత్యతి వేగేన స్వేదితా నాత్ర సంశయః 13
 శ్చుతః కాంతాయనా సాయం భవేత్కటిగుణో రసః

స్వవలీయంత్రమ్ - (వలీయంత్రం వా)

- యంత్రే లోహమయే పాత్రే పార్శ్వయోర్వలయద్వయమ్ 14
 తాదృక్ స్వల్పతరం పాత్రం వలయద్యో (ప్ర) తకోష్ఠకమ్
 పూర్వ పాత్రోపి న్యస్య స్వల్ప పాత్రోపి షీశేత్ 15
 రసం సంమూర్ఛితం ఘౌలపాత్రమపూర్వ కాంక్షితైః
 ద్వియామం స్వేదయే దేవం రసోత్థాపనహేతవే 16
 తస్మాత్థ వలీయంత్రం రససాధ్యుణ్యకారకమ్
 సూక్ష్మ కాంతమయే పాత్రే రససాన్యధ్యణ వత్తరః
 3. ఊర్ధ్వ పాతనయంత్రమ్ 17

- అష్టాంగులమితా సమ్యక్ వర్తులా చిటితా తలే 18
 చతురంగులతః కంకాదధౌ ద్రోణ్యా సమన్వితా
 చతురంగుల విస్తారా నిమిషయా దృఢబద్ధయా
 తద్విధా చ ఘటీ మూలే షోడశాంగుల విస్తృతా 19
 నవాంగుల కవిస్తారకర్ణే (౦౯) న చ సమన్వితా
 పూర్వే ఘటే రసం షీష్ట్యా న్యజ్ఞాం దద్యాత్పరాం ఘటీమ్ 20
 సోర్ధ్వం నిమిషా చ పరితౌ దృఢపాలికయాన్వితా
 పాల్యాం ద్రోణ్యాం షీశేత్తోయం పావకం జ్వాలయేదధః 21
 ఊర్ధ్వ పాతనయంత్రం హి నిందనా పరికీర్తితమ్

4. అధః పాతనయంత్రమ్

- ఉపరిష్టాత్తు తస్థాల్యాం షీశేదన్యా మధోముఖీమ్ 22
 స్థాలికాం చిటిటిభూతాం తలాంతర్నిష్ఠ పారదామ్
 షీష్ట్యా తత్పిండుకీలే X ర్తే జ్వాలయేన్మూర్ఛితా పావకమ్ 23
 అధః పాతనయంత్రం హి తదేతప ర్తికీర్తితమ్

తిర్యక్పాతనయంత్రమ్

- యేషేద్రసం ఘటే దీప్తే నతాథోనాల సంయుతే
తన్నాలం నిత్యే వేద్యే ఘటకుక్ష్యం తతే ఖలు 24
- తత్ర రుధ్వా మృదా సమ్యగ్వదనే ఘటయోర ౪ః
అథస్తాద్ర సకుంభస్య జ్వాలయే త్తప్రపావకమ్ 25
- ఇతరస్మిన్ ఘటే తోయం ప్రక్షేపేత్తాదు శీతలమ్
తిర్యకాత్పనమృద్ధి వా ర్హితై రభిధీయతే 26
- పాతనాత్రితయ స్యాక్తం యంత్రాణాం త్రితయం ఖలు
పాతనైశ్చ వినా సూత్రో నితరాం దోషముచ్చతి 27
- త్రిభిరేవోర్ధ్వపాతై స్స కస్తావోర్ధ్వైర్ముచ్చతే
ద్వి (వి) భాగేన విపాకేన ద్రవ్యాన (వ్యేణ) న్యోన్యయోగతః 28
- పాతాంతర పరిక్షేపాద్ధుగాస్యర్థవిధాః ఖలు
ఖండాన్యలాఖిలాంభోధి స్తండులాన్యర్థ (ర్థ) లోబ్ధుతాః 29
- పాతనైవ మహాభుద్ధిస్తండులీ పరిక్షేత్తితా

కచ్చపయంత్రమ్

- వికాలవదనే భాండే తోయపూర్ణే నివేశయేత్ 30
- అపరం పృథులం సమ్యక్ ప్రత (స్త) రస్తస్య మధ్యమే
ఆలవాలం బిడైః కృత్వా తన్మధ్యే పారదం క్షిపేత్ 31
- ఉద్ధృతశ్చ బిడం దత్వా మన్తేనానుభవ యత్నతః
పుటహాచిత్య యోగేన దీయతే తన్నిగద్యతే 32
- యంత్రం కచ్చపసంజ్ఞం హి తదుక్తం రసజారణే

ఆంతరాలికయంత్రమ్

- కృత్వా లోహమయీం మూషాం వస్తులాధారకా (ధా) రిణీమ్ 33
- వితస్త్యే సంమితాం కాంతలోహేన పరినిర్మితామ్
ముండలోహోద్భవాం వాపి కంఠాథో ద్వ్యంగులాదధః 34
- ద్వ్యంగులం వలయం దద్యాన్మధ్యే దేశే చ కంఠతః
పిథానధారకం చించాపత్ర విస్తీర్ణ కంఠణమ్ 35

- విధానమంతరావిష్టం సశిఖం శ్రిష్టసంధికమ్ 36
తతే ప్రవితచ్చిద్రం భాంశం కృత్వా హ్యశోముఖమ్
యంత్రేణాలంబయేన్మాస్తి నిరుధ్య చ విశోష్య చ 37
స్థానీకంశం తతో దద్యాత్సుటానల విధారణమ్
యేవంయాపం భవేద్యంత్రమాంతరాలిక సంజ్ఞికమ్ 38
అనేన జారయేద్గంధం దృతిం గర్భకృ (గృ) తామపి

తాపికాయంత్రమ్

- తాపిమూషాం మృదా కృత్వా దృఢాం చారత్తిమూత్రికామ్ 39
సుదృఢాం మధ్యదేశే చ ద్వ్యంగులచ్చిద్ర సంయుతామ్
కాంతలోహమయీం భాగీం దద్యాద్దవ్యస్య చోహః 40
తాపికాం పూరయేచ్ఛుద్ధసికతాశిష్టమంతరే
తాం చ చుల్యాం సమారోప్య తేషం తేషం బిడద్రవమ్ 41
పాదాంగుష్ఠమితాం జ్వాలాం జ్వాలయేదనలం తతః
లోహాభ్రకాడికం సర్వం రసహ్యపరి జారయేత్ 42
తాపికాయంత్రమిన్యక్తం సుకరం రసజారితే

గర్భయంత్రమ్

- స్థాల్యాం వినిశీప్య రసాదివస్తు 43
స్వర్ణాది భోర్యాం ప్రవిధాయభూయః
అన్యేన చోర్ధ్వం లవణాని దత్వా
చుల్యాం పచేత్ప్రతిగర్భయంత్రమ్
భోగీమల్లం తతస్థాలీం నిరుధ్యాదతియత్నతః
స్థాల్యాం మన్తేన వా భోర్యాం క్షీప్త్వా వస్తు నిరుధ్య చ
క్షీప్త్వా పట్టాడికం రుధ్వా పాక స్నాన్య గర్భయంత్రకమ్

పాలికాయంత్రమ్

- చమకం వస్తులం లోహం వివతా గ్రోధ్యచంకకమ్ 45
యేతద్ధి పాలికాయంత్రం బలిజారణహేత నే
ఘటియంత్రమ్ 46
చమః ప్రథ జలాధారం చతురంగుల కాననమ్

ఘటియంత్రమిదం ప్రోక్తం తదాప్యాయనకే స్మృతమ్

ఇష్టికాయంత్రమ్

విధాయ వస్తులు గర్తం మల్లమత్ర విధాయ చ 47

వినిధాయేష్టకాం తత్ర మధ్యగర్తవతీం శుభామ్

గర్తస్య పరితః కుర్యాత్పాలికామంగులోచ్ఛయామ్ 48

తత్ర సూతం వినిషీష్య గర్తాప్యే వసనం షీషేత్

నిషీషే ద్దండకం తత్ర మల్లేనావ్యం నిరుధ్య చ 49

మల్లపాలికయోర్మధ్యే మృదా సమ్యం నిరుధ్య చ

వనోత్పలైః పుటం దేయం కపోతాఖ్యం వ చాధికమ్ 50

ఇష్టికాయంత్రమేతత్సావ్య ద్దండకం తేన వారయేత్

విద్యాధరయంత్రమ్

స్థాలిగోపరి విన్యస్య స్థాలీం సమ్యం నిరుధ్య చ 51

ఉర్ధ్వ స్థాల్యాం జలం షీప్త్యా వహిం ప్రజ్వాలయే దధః

యేతద్విద్యాధరం యంత్రం హింగులాశ్చప్తి హేతవే 52

డమరుకయంత్రమ్

యంత్రం స్థాల్యుపరి స్థాలీం న్యుజ్ఞాం దత్వా నిరుధ్య తే

యంత్రం డమరుకాఖ్యం తద్రసబంధకృతే హేతవే 53

నాచియంత్రమ్

మల్లమధ్యే చరేద్దర్తం తత్ర సూతం సగంధకమ్

గర్తస్య పరితః కుడ్యం ప్రకుర్యాత్త్యంగులోచ్ఛితమ్ 54

తతశ్చాచ్ఛాదయేత్సమ్యగ్గోస్తనాకారమూషయా

సమ్యక్తోయమృదా రుధ్వా సమ్యగ్రతోచ్ఛమానయా 55

జలమృతాన్ని

లేహవత్కుతబర్హుర క్వాఢేన పరిమితమ్

జీర్ణ కీటరజసూక్ష్మం గుడచూర్ణైః స్సమన్వితమ్ 56

ఇయం హి జలమృతోన్మితైః దుర్భేద్యా పలిలైః ఖలు

వహ్నిమృతాన్ని

స్వటికాపటుకి శ్చైశ్చ మహిషీ దుగ్ధమర్చితైః 57

అనందకందః

వహ్నిమృతాన్ భవేద్ధోరవహ్నితాపహః ఖలు 58
యేతయోర్మృతాన్మయో రుద్ధో న గంతుం శ్చమతే రసః

తతో జలం వినిశీష్య వహ్నిం ప్రజ్వాలయే దధః 59
నాభియంత్రమిదం ప్రోక్తం సందినా తత్త్వవేదినా

అనేన తేర్యతే సూతే నిర్ధామశ్శుద్ధ గంధకః
గ్రస్తయంత్రమ్ 60

మూషా మూషోదరావిష్టా ఆద్యంత సమవర్తులా
చిపిటా చ తలే ప్రోక్తం గ్రస్తయంత్రం మనీషిభిః 61
సూతేంద్రబంధనార్థం హి రసవిద్భిరుదీరితమ్

తులాయంత్రమ్

వృంతాకాకారమూషే ద్వే తయోః కంఠాదధః ఖలు 62
ప్రాచేశమాత్రాం నలికామృత్వం లగ్నం సగంధకమ్

తత్రైకస్యాం షీషేహ్నారమన్యస్యాం గంధచూర్ణకమ్ 63
నిరుధ్య మూషయోర్వక్తం వాలుకాయంత్రకే షీషేత్

అఘోగ్నిం జ్వాలయేదేతత్తులాయంత్ర ముదాహృతమ్ 64
శిలాతాలక గంధాశ్శ జారణాయ ప్రకీర్తితమ్

స్థాలీయంత్రమ్

స్థాల్యాం తామ్రాది నిశీష్య మల్లేనాస్యం నిరుధ్య చ 65
పచ్యతే స్థాలీసంస్థం యస్థాలీయంత్రమితి స్మృతమ్

కోష్ఠికాయంత్రమ్

స్థూలభాంజోదరస్యాంతర్యాలుకాం నిశీషేచ్ఛుభామ్ 66
విరస్తీ ప్రమితోత్సేహం తతస్తత్ర నివేశయేత్

సుపక్వాం మృణ్మయీం కోష్ఠీం ద్వాదశాంగుల కోచ్ఛయామ్ 67
షడంగులక విస్తీర్ణాం మధ్యేతిమస్పృశ్యతామ్

పంచాంగుల పిఛానం చ తీర్ణ్వా గం ముకులీకృతమ్ 68
న న్యూనం నాధికం కోష్ఠే కంఠతో మస్పృశా బహిః

కోష్ఠ్యాం చ నిశీషేద్గంధం షడ్వలం శ్లేష్మచూర్ణితమ్ 69
తతస్త్రిపాదికీం తాపీం నివేశ్య చ స్థిరీకృతామ్

- తస్యాం చ విన్యస్తోరీం తాహిం వా కాంతలోహజామ్
తస్యాం సూతం యీ పేచ్చుధం పటవింశతిమానతః 70
- టంకగంధకసూతం చ భావయేల్లకునద్రవైః
అధశ్శిఖేన పూర్వోక్త పిథానేన పిథాయ చ 71
- సంధిబంధం ప్రకుర్వీత సుధామృత్సాగుడాధిభిః
సంధిబంధం విశుష్కే చ యీ పేదుపరి వాలుకామ్ 72
- భాండవక్తం నిరుధ్యాన జ్వాలయేత్త ద్ధోవలమ్
యేబం యామత్రయం యావత్తతో గంధకసంధవః 73
- పిథానలగ్నమామోసా గలిత్వా నిపతేదప్తే
యేవం చ షష్ఠాం గంధం భుక్త్వా సూతోనుతో భవేత్ 74
- కరోతి కల్పనిరీష్టేన ఖలాంగుణాన్
కోష్ఠికాయంత్ర మేతద్ధి నందినా పరిక్షీర్తితమ్ 75

వాలుకాయంత్రమ్

- పంచాధవాలుకామార్గం భాంజే నిశీష్య యత్నతః
పచ్యతే రసగోలాద్యం వాలుకాయంత్రకం హి తత్ 76

లవణయంత్రమ్

- యేవం లవణనిక్షేపాత్తోక్తం లవణయంత్రకమ్

దూపయంత్రమ్

- విధాయాష్టాంగులం పాత్రం లోహ మష్టాంగులోచ్చయమ్ 77
- విధాయాష్టాంగులం పాత్రం మష్టాంగులోచ్చయమ్
కంతాథో ద్వ్యంగులే దేశే జాతాధారం చ తత్ర చ
తిర్యగ్లోహకలూకా చ తస్మిన్ ప్రిర్య గ్వివిక్షీ పేత్ 78
- తనూని స్వర్ణవత్తాణి తస్యాముపరి విన్యసేత్
పాత్రాథో నిక్షీపేద్ధూపం వక్ష్యమాణమిహైవ హి 79
- తతాపత్రం న్యుబ్జపాత్రేణ ఛాదయేదపరేణ హి
మృదా విలిప్య సంధిం చ వహ్నిం ప్రజ్వాలయేదధః 80
- తేన కృష్ణాని పత్రాణి హతాన్యుక్త విధానతః
రసశ్చురతి వేగేన దృతిం గర్భే ద్రవంతి చ 81

ఆనందకందః

గంధాలకశిలానాం హి కజ్జల్యా వా మృతాహినా 82
 ఘోషనం స్వర్ణపత్రాణాం పరమం పరికీర్తితమ్
 తారార్ద్రం తారపత్రాణి మృతవంగేన దూపయేత్ 83
 ఘోషయేచ్ఛ యథాయోగై రపైరుపరపైరపి
 ఘోషయంత్రమిదం ప్రోక్షం జారణాద్రవ్య శోధనే

కందుకయంత్రమ్

ఘోల స్థల్యాం ద్రవం కీర్త్య నానో బహ్య ముభ దృశమ్ 84
 తత్ర స్వేద్యం వినిశ్చ్య మృదాస్యం ప్రపిదాయ చ
 అథ స్తజ్జ్వలయేదగ్నిం యంత్రం తత్కందు కావ్యాయమ్ 85

ఢేకియంత్రమ్

భాండ కంఠాదధిశ్చ దేవేనూలం వినిశ్చి కేత్ 86
 కాంత (కాంస్య) పాత్ర ద్వయం కృత్వా సంపుటం జలగర్భితమ్
 నాలాస్యం తత్ర సంయోజ్యం దృశం తచ్చాపి కారయేత్ 87
 యుక్త ద్రవ్యైర్వినిశ్చిత్తః పూర్వం తత్ర పుటే రపైః
 లగ్నినా తాపితో నాలాత్తోయే తస్మింపతత్యధః 88
 యావదుష్ణం భవేత్సర్వం భాజనం తావదేవ హి
 జాయతే రససంభానం ఢేకియంత్రమిదం భవేత్

సోమానలయంత్రమ్

ఉర్ధ్వం వహ్నిరథశ్చాపి మధ్యే తు రస సంగ్రహః 89
 సోమానలమిదం ప్రోక్షం జారయేద్దగ్నాదికమ్

నాలికాయంత్రమ్

లోహనాలగతం సూత్రం భాంజే లవణపూరితమ్ 90
 నిరుద్ధం విపచేదేతన్నాలికాయంత్ర మితితమ్

పాతాలయంత్రమ్

సుసంధి సంధితం కృత్వా దివ్యభాంజే తు సముఖమ్ 91
 అష్టాంగులముఖం తం తు దీర్ఘం స్వాష్ట్యోడశాంగులమ్
 సుసంధి సంధితం కృత్వా వత్స్రుముత్తిక లేపనమ్ 92

తత్ర పాతాలయంత్రే న సూతికాది నిపాతయేత్

దీపికాయంత్రమ్

కచ్చపయంత్రాంతర్గతమృణ్మయపీఠస్థ దీపికాసంఘః 93
యస్మిన్నిపతతి సూతః ప్రోక్షం తద్దీపికాయంత్రమ్

గంగాసాగర(బట్టి)యంత్రమ్

ద్వాదశాంగులముత్సేధం షోడశాంగులమాయత్రమ్ 94

తామీయం మృణ్మయం వాఫ సుశ్లేష్మం చిపిటం శుభమ్
పాత్రం కర్ణా (౦౯) దళా ద్రోణీం ద్వ్యంగుల తేనధమాత్రకామ్ 95

ద్రోణ్యాం పాత్రం న్యసేదన్యత్రావన్పాత్రం సుసంధితమ్
న్యజ్జం సంధౌ తయోర్నాలం కుర్యాద్గోముఖసన్నిభమ్ 96

పాచ్యద్రవ్యమథః పాత్రే ద్రవద్రవ్యేణ యోజితమ్
క్షీప్త్యా నిధాయ మృత్సింధిం యంత్రోక్తే జలసేచనమ్ 97

చుల్యామారోఽప్య తద్యంత్రం చంఘ్నిం జ్వాలయేదథః
తస్మాన్యాన్నద్యిన్యాతి తత్తదవ్యాప్తితో రసః 98

గంగాసాగరయంత్రం హి భట్టియంత్రమిదం స్మృతమ్
గుడభుష్ప ఫలాదీనామా హరే దృతి ముత్తమామ్ 99

దో (దో) లాయంత్రమ్

ద్రవద్రవ్యేణ భాండస్య పూరితార్దోదరస్యః చ
ముఖే తిర్య కృతే దంజీ రసం సూత్రేణ లంబితమ్ 100

స్వేదయే త్తత్తలగతం షోలాయంత్రమితి స్మృతమ్

కోష్ఠీయంత్రమ్

ఉల్లీం చతుర్ముఖం కృత్వా తత్ర భాండం నివేశయేత్ 101

తత్రౌషధం వినిక్షిప్య రుద్ధ్వా తద్భాండకాననమ్
కోష్ఠీయంత్రమిదం నామ్నా తత్రత్యైః పరిక్షి ర్తితమ్ 102

గర్భయంత్రమ్

- త్ర్యంగలాం పరిణాపేన దైర్ఘ్యేణ చతురంగలామ్ ।
 మృణ్మయీం సుదృఢాం మూషాం వస్తులు కారయేన్ముఖమ్. 103
- లోణస్య వింశతిం భాగాం భాగమేకం తు గున్ధలోః ।
 సుశ్లేష్టం వేషయిత్వా తు వారం వారం పునః పునః. 104
- మూషాలేపం దృఢం కృత్వా లవణార్థమృదా బుధః ।
 కాశీషే హ తుమాగ్నా వా భూమా తు స్నేహయేన్మృదు. 105
- అహోరాత్రం త్రిరాత్రం హ రసేంద్రో భస్మతాం వ్రతేత్ ।
 గర్భయంత్ర మిదం ప్రాశ్తం పిష్టికా భస్మ కారకమ్. 106

హంసపాకయంత్రమ్

- ఖర్వరం సికతా పూర్ణం కృత్వా తస్యోపరి కృశేత్ ।
 అక్షరం ఖర్వరం తత్ర తత్రైర్మృద్యునా పతేత్. 107
- పంచత్వైర్మృదా మూతైర్నవైర్మృదా బిడం తతః ।
 హంసపాక స్సమాఖ్యాతో యంత్రం దద్యాద్రికో త్రయైః. 108

మూషాయంత్రమ్

- లోహ మూషాద్యయం కృత్వా ద్వాదశాంగలమానరః ।
 మూషయోగ్యస్య యోద్నాం దత్వా సమ్యం నిరోధయేత్. 109
- యేకస్యాం సూతకం శుద్ధమవ్యసౌం శుద్ధగంధకమ్ ।
 దేయం జలం సూతకాథో వహ్నిం గంధోపి యిషేత్. 110
- జారయే త్తద్గుణం గంధమనేనైవ క్రమేణ హి ।
 మూషాయంత్రమిదం క్షేయం సిద్ధనాగార్హవేరిమ్. 111

స్తనయంత్రమ్

- కాంతలో హమయం పాత్రమాయతం ద్వాదశాంగలమ్ ।
 దీర్ఘమస్తాంగులం దేవి! పాత్రాధత్ర్యంగులం శుభమ్. 112
- నిమ్నం పాత్రమ్ పిథాసిం చ లోహాథ్వాం చిహ్నం శుభమ్ ।
 స్తనయంత్రమిదం సూతపిష్టినాం జారదే వరమ్. 113

నాగమయూర యంత్రమ్

వృంతాకమూషాయగలం పద్మ (వర్త) లోహేన కారయేత్
యేకస్యాం నిక్షిపేత్సూతమన్యస్యాం గరలం క్షిపేత్. 114

నాగాకారం వక్త్రనాలం విషమూషాముఖే న్యసేత్
మయూరా కారనాలం హి రసమూషాముఖే న్యసేత్. 115

మయూరవదనే నాగముఖం సంయోజయేత్సుధిః
సంధిరేయం వజ్రమృదా లేపం కుర్యాద్యథా దృశమ్. 116

సలిలం రసమూషాఢో విషాఢోంగారపావకః
నాగమయూర యంత్రం హి విషఘ్నాపే వరం ప్రియే. 117

చక్రయంత్రమ్

హస్తమాత్రతాయతం గర్తం విరస్తిద్వయ నిమ్నకమ్
కోష్ఠీం గర్తస్య మఖ్యే తు ద్వాదశాంగుల మాయతామ్. 118

విరస్తిద్వయముత్సేధాం కోష్ఠ్యై మాపూర యేచ్ఛ భామ్
వాలుకాం తద్భుహిశ్చాణ వహ్నిం కోష్ఠ్యాం రసం ప్రియే. 119

చక్రయంత్ర మిదం సూతధన్వ కర్మణి శస్యతే

ఖేచర యంత్రమ్

సుష్ణాల్క్యాం కదలిపుష్ప నిం భాసచ్చిద్ర మూషికామ్. 120

అఢోముఖం ప్రకుర్వీత లింపేద్వజ్రమృదా దృశమ్
ఉపరిష్టా దఢోవక్త్రం స్థాలీమన్యాం సుసంధితామ్. 121

మూషాయాం వత్సనాథం తు నిక్షిపేద్దూర్ధ్వ భాజనే
రసం విలేపయేద్ద్యుక్త్య యంత్రోద్ధ్వం కైతవో రసః, 122

అఢో మృద్వగ్నినా పాకస్త్వేత ఖేచర యంత్రకమ్
ప్రాయసిద్ధ రసేంద్రస్య విషఘ్నాపే వరం ప్రియే. 123

కాపాలియంత్రమ్

స్థాల్క్యాం సూతాది కాంక్షిస్త్యై హేమరూప్యాది భోరికామ్
న్యూజ్ఞాం సంధిం మృదా లిస్త్యై వాలుకాం భోరికాంతగామ్ 124

కృత్వా మృద్యుగ్నినా పాకస్త్యే తత్కాచాలి యంత్రకమ్

40 వాలుకాయంత్రమ్

సరసం గూఢవక్త్రం చ మృద్యుత్త్రంగుల సంయుతామ్. 125

కోసితాం కావకలశీం పూరయేత్రిమ భాగయోః 126
భాంజే వితస్తి గంభీరే వాలుకాసు ప్రతిష్ఠితా.

భాగస్య పూరలుత్రీధిర వకుంఠయేత్ 127
భాంజవక్త్రం మణికయా సంధిం లింపేన్మృదా సచేత్.

చుల్యాం తృణస్య చాదాహాన్మణికా స్పృషేవత్తినుః 128
యేతద్ధి వాలుకా యంత్రం రసగోలాదికాంపచేత్.

యేవం లవణనిక్షేపాత్సోక్తం లవణ యంత్రకమ్ 129
అంతః కృతరసాలేప తామ్రపాతముఖస్య చ

లిప్త్యా మృల్లవజ్రేనైవ సంధిం భాంజతలస్య చ 130
తదాభిండం వటునా పూర్య త్పారైర్వా పూర్వవత్పచేత్.

42. భూదరయంత్రమ్

వాలుకా గూఢ సర్వాంగం యంత్రే మూషాం రసాన్నితామ్ 131
కీర్తితృప్తైస్సంవృణయాద్యంత్రం తదూభర హ్వయమ్.

43. నాలికాయంత్రమ్

కుంభస్య పార్శ్వే సుషిరం కుర్యాదంగుష్ఠమాత్రకమ్ 132
తావస్థూలయయోన్నాటం వేణునాలమ భాసి వా

చిద్రే సంయోజయేన్నాటం నాలాగ్రే ఘటికాం న్యసేత్ 133
కుంభే ని సరాజదినిర్యాసం షీప్తా వక్త్రం నిరోధయేత్

అథోగ్నిం జ్వాలయేదేతన్నాలికా యంత్ర ముచ్యతే

44. పుటయంత్రమ్

శరావసం పుటాం తప్తం కరీషేచ్ఛగ్నిమాసనిత్ 134
సచేత చుల్యాం యామం వా రసం త మృటయంత్రకమ్

45. పాతాలయంత్రమ్

విశాలవదనాం స్థాలీం గర్జే సజలగోమయే 135

విద్యస్య వదనాంతశ్చ పూరయేదపరం ఘటమ్
పంచసచ్చిద్రవహితాం స్థానం వక్తే నివేశయేత్. 126

తద్ధటం పూరయేత్తైల సాత్యం ద్రవ్యైర్వి రోధయేత్
భాండవక్త్రం శరావేణ పుటం దద్యాత్సమంతరే. 137

భిద్రేభ్యః పతితం తైలం తత్తద్యోగేషు యోజయేత్
ఇదం సాకాలయంత్రం హి సర్వతైలం విసారయేత్. 138

కాష్ఠత్వ స్థిజహంస్థానంశ్చ తైలం సమాహరేత్

46 దూపయంత్రమ్

స్థాల్యాం లద్ధిం ఖరాదీనాం షిష్టాస్యే కాంస్య సాత్రకమ్. 139

సజలం విద్యసేద్దేవి! వహ్నిం ప్రజ్వాలయేదథః
కాంత సాత్రస్థితం తైలం సర్వవణ విరోహణమ్ 140

దూపయంత్రమిదం దేవి! నందినా పఠిత్తమ్

47 ఆదః పాతనయంత్రమ్

వృత్తాలాబుస ముష్ఠాలం దీర్ఘ నాలం సరంద్రకమ్. 141

తస్మింశ్చిపేతైల సాత్యద్రవ్యం బీజాదిశం ప్రియే!
తన్మథే నిశీపేత్కే శాన్వివ్య సేత్తథోముఖమ్. 142

సచ్చిదే చ ఘటే నాలం భాండచ్చిదే నివేశయేత్
ఘటమధ్యే పుటం దద్యాన్నాలాభో ఘటికాం న్యసేత్. 143

అథః సారన యంత్రం హి శ్రేష్ఠం న్యాతైలసారసే

48 అన్యత్ - ఆదః పాతనయంత్రమ్

విశాల కాంస్య సాత్రాంతర్య సుదుత్తంభనం సమమ్. 144

తదూర్ధ్వే మృణ్మయం సాత్రం సుదృఢం దమరంగులమ్
విద్యసేదపరం సాత్రం సంతప్తం పూర్వ సాత్రకే. 145

విద్యస్య తస్మింశ్చిష్టం కృష్ణాగ్రమఘట్టుకమ్
యేవం ద్వితీయం సాత్రం న తృతీయపతే తద్విధమ్. 146

ఉపయోగి విద్యస్య తదూర్ధ్వం మృత్కటాహకమ్
న్యజ్జం న్యసేత్కాం న్యసాత్రే కటాహం మూర్జయేజ్జలైః 147

అథః పాతన యంత్రం హి గంధకైలం నిపాతయేత్
82

మూషా

148

మూషా హి క్రాంతికా ప్రోక్తా కుముదీ కరహాటికా
పాచనీ వహిమిత్రా చ రసవాది భిష్యతే
ముష్ణాతి దోషాం మూషేయం సా మూషేతి నిగద్యతే. 149

ఉపాదానం భవేత్తస్య మృత్తికా లోహమేవ చ
మూషాముఖ విని క్రాంతా వరమేకాపి కాన్తి. 150

దుర్జన ప్రణిపాతేన ధిగ్గమసి మానిహమ్
మూషాపి పిఠానయోర్బంధే రంధ్రాణాం సువిలేపయేత్. 151

అంద్రణం రంధ్రం వైవ సంస్థిప్తం సంధి బంధనమ్
మూషార్థే నేష్టా మృత్ 152

మృత్తికా పాంశురస్థూల శోణపాంశుర మూషరా.
చిరాధ్మాన సహా సా హి మూషార్థమతి శస్యతే 153
తదభావే చ వాల్మీకీ కాలానీ నా సమీర్యతే.

యా మృత్తికా దగ్ధ మృషైశ్శనేన
శ్శిఖిత్రఖైర్వా హయలద్వినా చ
లోహేన దండేన చ కుట్టితా సా 154
సాధారణా స్యాత్థలు మూషికార్థమ్.

శ్వేతాశ్మానస్తుమా దగ్ధాశ్శిఖిత్రాశ్శణ కర్పణమ్
లద్దికిట్టం యథాయోగ్యం సంయోజ్య మూషికామృది 109

వజ్ర మూషా

మృదప్రిభాగం శణలద్ది భాగం
నా (భా) గశ్చ నిర్దగ్ధ మహాపలాజే
కిట్టభాగం పరిఖండ్య న మూషాం 156
విదద్యాత్థలు సత్వపాతే.

యోగ మూషా

దగ్ధాంగార మహాపేతమృత్సాపి వల్మీకీ సంధనా 157
తత్తద్విడ సమాయక్తా తత్తద్విడ విలేపితా.

తయా యా విహితా మూషా యోగమూషేతి కవ్యతే
అనయా సాధితస్సూక్తో జాయతే గుణవత్తరః. 158

వజ్రద్రావణ మూషా

గార భూనాగ ధాతాభ్యాం శస్త్రేర్ధగ తుషేరసి
సత్తైస్సమా చ మూషామృత్యు హిషీ దుగ్ధసంయుతా. 159

క్రాంచితా వస్యమానా హి బహుధా పరికీర్తితా
తయా విరచితా మూషా వజ్ర ద్రావణకే హితా. 160

యామ యుగ్మ పరిఘానాన్నాసౌ ద్రవతి వహీనా

గార మూషా

దగ్ధషణ్ణుగారాభ్యా క్షిప్తాంగారశః కాన్వితా. 161

కృష్ణమృద్ధిః కృతా మూషా గారమూషేత్యుదా హృతా

వజ్ర మూషా

వస్తాంగార తుషాస్త్రల్యాప్తచ్చ తుస్థణ మృత్తైకా. 162

గారాశ్చ మృత్తికా తుల్యా సద్వైరేతైర్వినిర్మితా
వజ్రమూషేతి నిర్దిష్టా యామమగ్నిం సహేత సా. 163

స్వర్ణ (వరి) మూషా

రక్త వర్ణరజోయుక్తై రక్త వర్ణాంబు సాధితా

వరమూషేతి నిర్దిష్టా స్వర్ణ మూషేత్యుదా హృతా. 164

మృణ్మయా సాధితా మూషా క్షీతిభేదర తేపితా

వర్ణ మూషేలి సా ప్రోక్తా వర్ణోత్కర్షే నియుజ్యతే. 165

రూప్య మూషా

యేవం హి శ్వేతవర్ణేణ రూప్యమూషా సమీరితా

బిడ మూషా

తత్తద్విడ మృదోద్భూతా తత్తద్విడ విలేపితా. 166

దేహలోహార్థ యోగార్థం విడమూషేత్యుదా హృతా

సహితేగ్నిం చ సుర్యామం ద్రవేణ వ్యధితా సతి. 167

మూషా స్యా యనమ్

ద్రవీ భావముపేయోశ్చ మూషాయాం ధ్వానయోగతః

క్షోణముద్ధరణం యత్తస్మాదా స్యాయన ముచ్యతే. 168

వృంతాక మూషా

- వృంతాకాకార మూషాయాం నాలు ద్వాదశ కాంగులమ్ 169
 ధుత్తూర పుష్పవచ్ఛర్థ్యం సుదృఢం శ్లిష్ట సంధిశ్చ.
 అష్టాంగులం చ సచ్చిద్రం సా స్యాద్యవృంతాక మూషికా 170
 అనయా ఖర్పరాదీనాం మృదానాం సత్వమాహారేత్.

గోస్తనీ మూషా

- మూషా యా గోస్తనాకానా శివాయుక్త విధానకా 171
 సత్త్వానాం ద్రావణే శుద్ధా మూషా సా గోస్తనీ భవేత్.

మల్ల మూషా

- నిర్దిష్టా మల్లమూషా యా మల్లిద్వితయ సంపుటాత్ 172
 పర్పట్యాది రసాదీనాం స్వేదనాయ ప్రక్రితా.

ప్రక్షు మూషా

- కులాల భాండరూపా యా దృఢా చ పరిపాచితా 173
 పక్ష్యమూషేతి సా ప్రోక్తా పోట్టల్యాదివి సావన.

గోల మూషా

- నిర్వక్తా గోలకాకారా పుటన ద్రవ్య గర్భితే 174
 గోలమూషేతి సా ప్రోక్తా గత్వర ద్రవ్యరోధిన.

మంజూ మూషా

- తలే యా కర్పూరాకారా క్రమానుపరి విస్తృతా 175
 స్థూలవృంతాకవ స్థూలా మంజూమూషేతి సంస్మృతా.
 సా చాయోభ్రక సత్వాదేః పుటాయ ద్రావణాయ చ

మంజూషా మూషా

- మంజూషాకార మూషా యా నిమ్మకాయామ విస్తరా. 176
 షడంగుల ప్రమాణేన మూషా మంజూషా సంజ్ఞకా 177
 భూమా నిఖన్య తాం మూషాం దద్యాత్పుట మధోపి.

ముసలి మూషా

- మూషా యా చిపిటా మూలే వర్తులాష్టాంగు లోద్భవయా 178
 మూషా సా ముసలాఖ్యా చ చక్రేభిరపే రిథా.

అన్య వజ్ర మూషా

దగ్ధాంగరస్య పద్మాగా నైదిం కృష్ణమృత్తికా
గారమంగార కిట్టం చ వజ్రమూషా ప్రకీర్తితా. 179

రా దగ్ధాస్తుషా దగ్ధా వాల్మీక మృత్తికా
శత్రుక్ చ సమయక్త మూషా వజ్రోపమా మతా. 180

అంధమూషా ప్రకాశమూషా చ

ప్రకాశ చాంధ్రమూషా చ మూషా చ ద్వివిధా స్మృతా
ప్రకాశమూషా విజ్ఞేయా శరావాకార సంయుతా. 181

ద్రవ్య నిర్వహణే సాచ వాత్తిక్తేస్తు ప్రశస్యతే
అంధమూషా చ కర్తవ్యా గోస్తనాకార సన్నిధా. 182

విధానేన సమాయక్తా కించి దుష్కలమస్తకా
ప్రతలేపే తథా రంగే ద్వంద్వమేలాపకే చితమ్. 183

పైవ చిద్రాన్వితా నందగంధీరా సారణో చితా

భస్మ మూషా

తిలధక్మ ద్విరంశం తు ఇష్ట కాంశసమన్వితమ్.
భస్మమూషేతి విజ్ఞేయా తార సంశోధన సాతా 184

అన్య వజ్ర మూషా

తుషం వస్త్రం సమం దగ్ధం మృత్తికా చతురంశికా.
కూపీషా మాణ సంయుక్తా వజ్రమూషా ప్రకీర్తితా 185

మూషావంశనాల కోష్ఠి కోపయుక్త మృల్లక్షణమ్
కృష్ణా వక్తా చ పీతా చ శుక్లవర్ణా చ మృత్తికా. 186

ఆద్యా శ్రేష్ఠా కనిష్ఠాంత్యా మధ్యమే మతే
గజాశ్వానాం మలు దగ్ధ్యా యావత్కృష్ణత్వతాం గతమ్. 187

వశా వజ్రలతా పత్రం వల్మీకస్య మృదా సహ
పేషయేద్వజ్రతోయేన యావచ్ఛుక్లత్వతాం గతమ్. 188

మర్దయేత్తేన బద్ధీయాద్వంశనాలం చ కోష్ఠికామ్
వల్మీక మృత్తికా లోహ క్షిప్తేవశ్మనాం పృథక్. 189

యేకాంశో ద్వా తు ద్విశత్రీ శిరోరుహమ్
సమాంశస్తల్ప మస్తం తు ఛాగీదుగ్ధేన మర్దయేత్. 190

యా మద్వయం దృఢం తేన కుర్యాన్మామం చ సంభవమ్ 191
శోషయిత్వా రసం క్షిప్త్వా తత్ర కంఠం నిరోధయేత్.

చ జమూమాదిసిం ప్రోక్తం సమ్యక్సూతస్య మారణే 192
మోక్షమౌరస్య భాగో ద్వారి ప్రికి కాంశసంయుతౌ.

యత్కృత్ సా తు మూషా న్యాదుర్తమా తారకోధనే 193
రక్తవర్ణేణ సంమిశ్రా రక్తవర్ణపల్లవౌ.

రక్తవర్ణకృతాలేపా సముక్తా స్వర్ణ కర్మసు 194
శుక్లవర్ణేణ సంమిశ్రా శుక్లవర్ణపల్లవౌ.

శుక్లవర్ణకృతాలేపా శుక్ల శుద్ధిభు కస్యతే 195
విద్వర్ణేణ తు సంమిశ్రా విద్వర్ణేణ పల్లవౌ.

విద్వర్ణేణ కృతాలేపా మూషా న్యాదుర్తిజరణే 196
తౌరవర్ణేణ సంమిశ్రా తౌరవర్ణపల్లవౌ.

తౌరవర్ణ కృతాలేపా మూషా నిర్వహణే హతా 197
మూషా యా మా వర్తన విడిః

విషటంకణ గుంజాభిరూమాలేపం తు కారయేత్. 198
ప్రకాశాయాం ప్రసక్తితే యది వాంగులలేపనమ్

తస్యాం విద్యస్య మూషాయాం ద్రవ్యమావర్తయేద్భుజః. 199
లేపవర్ణే పుట యోజ్య రక్తమృత్పిటుభాఖగా

అవర్తమానే కనకే పితౌ తానే పితప్రభౌ. 200
శుల్పే జ(నీ)లనిభా తీర్ణే శుక్లవర్ణా ప్రశస్యతే

యంరమేవౌవధీ భ్యస్యా ఛేద్యం సూరిస్య యంరతే. 201
కౌష్ఠీ సహితేవ్యేమాం రసో యం తేణ బభ్యతే

సత్త్వానాం పాతనార్థాయ పతితానాం విశుద్ధయే. 202
కోష్ఠికా వివిధాకారాస్తానాం లక్షణముచ్యతే

అకరకోష్ఠీ అంకారకోష్ఠీ వా 203
రాజహస్తసముత్సేధా తదర్థాయామవిస్తరా.

చతురశ్రా చతుర్దశేన వేష్టితా మృణ్మయేన సా
యేకభిత్తై చరేద్వారం వితస్త్యాభోగసంయుతమ్, 203

ద్వారం సార్థవితస్త్యా చ సమ్మితం సుదృఢం శుభమ్
దోహల్యుడో విధాతవ్యం ధమనాయ యథోచితమ్. 204

ప్రాదేశప్రమితా భిత్తిరుత్తరాంగస్య చోర్ధ్వతః
ద్వారం చోపరి కర్తవ్యం ప్రాదేశప్రమితం ఖలు. 205

తతశ్చేష్టిక్యా రుధ్వా ద్వారసంధిం విలిప్య చ
శిభితైస్తాం సమాపూర్య ధమేద్భస్తాద్వయేన చ. 206

శిభితాధమన ద్రవ్యమూర్ధ్వద్వారేణ నిశ్చిపేత్
సత్వపాతనగోలాంశ్చ పించ పంచ పునః పునః. 207

ధవేదాశర (దంగార) కోష్ఠీయం ఖరాణాం సత్వపాతనే
పాతాలకోష్ఠీం

దృఢభూమా చరేద్గర్తం వితస్త్యా సమ్మితం శుభమ్.
వస్తులం చాథ తస్మద్ధ్యే గర్తమవ్యం ప్రకల్పయేత్ 208

చతురంగుల విస్తారనిమ్న త్వేన సమన్వితమ్,
గర్తాద్ధరణిపర్యంతం తిర్యగ్ధల (ద్వార) సమన్వితమ్ 209

కించిత్సమున్నతం బాహ్యగర్తాభిముఖ నిమ్నకమ్.
మృచ్చకీం పంచరంగ్రాద్యాం గర్భగర్తోపరి యీపేత్ 210

ఆపూర్య కోకిలైః కోష్ఠీం ప్రధమేదేశధస్తయా.
పాతాలకోష్ఠికా హ్యేషా మృమానాం సత్వపాతనే 211

ధ్వానసాధ్యపదార్థానాం వందినా పరికిర్తితా.
గరకోష్ఠీ

ద్వాదశాంగులనిమ్నాయా ప్రాదేశప్రమితా తథా
చతురంగుల తశ్చోర్ధ్వం వలయేన సమన్వితా. 213

భూరిచ్ఛిద్రవతీం చక్రీం వలయోపరి నిశ్చిపేత్
శిభితాంస్తత్ర నిశ్చిప్య ప్రధమేద్వంగనాలతః. 214

మూషామృద్భిః ప్రతిర్తవ్యమరత్నిప్రమితౌ దృఢమ్
అథోముఖం చ తద్వక్త్రే నాలు పంచాంగులం ఖలు. 215

వంకనాలమితి ప్రోక్షం దృఢాధ్వానాయ త్రితమ్ 216
 గారగోష్ఠీయమాదిష్టా సృష్ట్యలోహవినిశిసి.
 కోష్ఠీ బంధరసాదీనాం విధానాయ విధీయతే 217
 ద్వాదశాంగులకోశేనా సా బుధాః (ధేషి) చతురంగులా.
 తిన్యక్తస్థమనా యా సా మృదుద్రవ్యవికోధసి

పుటమ్

218

రసాదిద్రవ్యపాకానాం ప్రమాణజ్ఞాపనం పుటమ్.
 నేష్ట్యో న్యూనాధికః పాకస్సుపాకం హితమాషధమ్ 219
 లోహోదేరపునర్భావో గుణాధిక్యం తథోగ్రతా.
 అనపు మజ్జనం రేఖాపూర్ణతా పుటతో భవేత్ 220
 పుటాద్రాగో లఘుత్వం చ శీఘ్రం న్యాత్రిశ్చ దీపనమ్.
 జారితాదపి సూతేంద్రాల్లోహనామధికో గుణః 221
 యథాశక్యని విశేద్యహిర్మహిష్ఠః పుటయోగతః.
 చూర్ణత్వాద్ధి గుణావాస్తిప్తథా లోహేషు నిశ్చితమ్ 222
 పాచ్యమానాషధం షీప్త్యో శరావద్యయసంపుటే.
 రుధ్వా గరుండపచనం పుటం తదితి కథ్యతే

మహాపుటమ్

223

నిమ్మవిస్తరతః కుండే ద్విహస్తే చతురశ్రకే.
 వనోత్పలసహస్రేణ పూరితే పుటనాషధమ్ 224
 కోష్ఠ్యాం రుద్ధం ప్రయతేన పిష్టికోపి నిశీపేత్.
 వనోత్పలసహస్రార్థం కోవికోపి నిశీపేత్ 225
 వహ్నిం ప్రజ్వాలయేత్తత్ర మహాపుటమిదం స్మృతమ్.

గజపుటమ్

226

రాజహస్తప్రమాణేన చతురశ్రం చ నిమ్మమ్ 226
 పూర్ణం చోపలకాశీధిః కంకావధ్యభి విన్యసేత్.
 విన్యసేత్కుముదీం తత్ర పుటనద్రవ్యపూరితమ్ 227
 పూర్వచ్ఛగకోర్ధాని గరుడాని వినిశీపేత్.

యేతద్దశపుటం ప్రోక్షం మహాగుణవిభాయకమ్

వారాహపుటమ్

ఇథం చారత్నికే కుండే పుటం వారాహముచ్యతే.

228

కుక్కుటపుటమ్

పుటం భూమికలే యత్తద్విత సద్విత యోచ్చయమ్

తావచ్చ తల విస్తీర్ణం తత్సామ్యక్కుటం పుటమ్

239

కపోతపుటమ్

యత్పుటం దీయతే భూమానప్త సంశ్లేర్వకోత్పలైః

తద్బాలసూత భస్మార్థం కపోత పుట ముచ్యతే.

230

గోర్వరపుటమ్

గోష్ఠాంతగోఘరశ్శృంగం కుమ్భం చూర్ణిత గోమయమ్

గోర్వరం తత్సమాదిష్టం వరిష్ఠం రససాధనే.

231

గోర్వరైర్వా తుష్టైర్వాపి పుటం యత్ర ప్రదీయతే

తద్గోర్వరపుటం ప్రోక్షం రసభస్మప్రసిద్ధయే.

232

బాండపుటమ్

స్థూలభాండే తుమాపూర్ణే మధ్యే మూషా సమన్వితే

వహ్నినా విహితే సాకే తద్బాండపుటముచ్యతే.

233

వాలుకాపుటమ్

అభస్తాదుపరిష్టాచ్చ కోవికా ఛాద్యతే ఖలు

వాలుకాభిః ప్రతస్తాత్ఫిర్యంత్రం తద్వాలు కాపుటమ్

234

బూదరపుటమ్

వహ్నిమత్యాం క్షీతో సమ్యం నిఖన్యాద్య్వయం గులాదభః

ఉపరిష్టాత్పుటం యంత్రం పుటం తమ్భాభరాహ్యయమ్

235

లావకపుటమ్

ఉర్ధ్వం షోడశికామాత్రేస్తుష్టైర్వా గోర్వరైః పుటమ్

యంత్రం తల్లావకాభ్యం శ్యావృద్ధు ద్రవ్యసుసాధనే.

236

అనుక్తపుటమానే తు సాధ్యద్రవ్యబలాబలాన్

పుటం విజ్ఞాయ దాతవ్యమూహాహా విచక్షణైః.

237

కూపికాది స్వరూపమ్

- కాచాయోమృద్ధతీనాం చ కూపికా చమకాణి చ 238
 రూపికా కూపికా సిద్ధా గోలం చైవ కరండకమ్.
 చమకం చ కతోరీ చ వాటికా భోదికా తథా 239
 కంబోలీ గ్రాహికా చేతి నామాన్యే కార్థకాని హి.
 రసోపరస లోహానాం త్రిధా సంస్కార వహ్నియః 240
 గరుండ కాష్ఠకోలిక సాధనాస్తే పృథక్క్రిధా.
 గరుండ సాధనాస్తే ఘృతం కుమ్భట సంజ్ఞకమ్ 241
 వరాహపుట సంజ్ఞ హి గజసంజ్ఞం పుటే భవేత్.
 శ్రేష్ఠా వనోద్భవచ్ఛానా మధ్యమా గోష్ఠ సంధవాః 242
 అధమాః కృత్రిమం కాష్ఠం ఖదిరానన సంధవమ్.
 అధవా సారవృక్షోద్ధం విత స్త్రివ్యయు దీర్ఘకమ్ 243
 స్థూల ప్రకోష్ఠమాత్రం తు శ్రేష్ఠం సూతేంద్రపాదనే.
 మృదుమధ్యమ చిండాగ్ని సంజ్ఞం స్యాన్మౌల సాధనమ్ 244
 అంగారా ఖదిరోద్భూతాత్త్రిఫలా వృక్షసంధవాః,
 కర్వాసారతరూద్భూతాశ్శ్రేష్ఠా ధమన కర్మణి

ఇతి శ్రీభైరవోక్తే అనందశంకరే అమృతీకరణ విశ్రాంతౌ
 షడ్వింశోల్లాసః

ఇతి అమృతీకరణ విశ్రాంతిః సమాప్తా
 క్రియాకరణం నామ ద్వితీయా విశ్రాంతిః

ప్రథమ ఉల్లాసః

ఉపరస శోధన మారణ విధిః

శ్రీభైరవీ :-

దేవదేవ చిదానంద సచ్చిదానందదాయక

త్వయైవ ప్రతిబుద్ధాస్మి పూర్వం రసవిధానకమ్.

ఇదానీం త్వత్ప్రసాదేన శ్రోతుమిచ్ఛామ్యహం ప్రభో

గంధాద్యుపరసానాం చ లోహానాం హేమపూర్వికామ్.

పద్మరాగాదిరత్నానాం లక్షణం జాతిమాహ్వాయమ్
సంస్కారం చ గుణాన్మూహే యథా జానామ్యహం ప్రభో 3

ఉపరసాః

శ్రీ భైరవ:-

గంధతాల శిలాతాప్యమనహింసలగైరికాః
చపలాశ్మజ భూనాగహరి దాశ్వాగ్నిజారకాః. 4

ఖర్బరీను భృకంతు స్మగిరి సింహార తుంకణాః
కంపిల్లి విషకాసీప గౌరీపాపాణభూభగాః. 5

పోద్ధారశృంగ సింహార స్తువరిశ్చ రసాంజనమ్
నీలాంజనం చ సోమీరం సోతోజన మఫేనకమ్. 6

పుష్పాంజనం శంఖశుక్తి శంబూకాశ్చ వరాటకాః
సాబుణీ చ నవమేర చీనమేరాఘమూకాః. 7

పద్మగుల్మలులాఘైశ్చ మేరాశ్చ లవణాని చ
గోరోచనోస్తువేతశ్చ కాచచ్చగణవాలుకాః. 8

యేతే ఉపరసాః ఖ్యాతా రసరాజస్య గర్భణి

ద్వాదశలోహాః

స్వర్ణరూప్యార్క కాంతాభ్రవత్వం తీక్ష్ణం చ ముండకమ్. 9

భుజంగం త్రపుసం వైవ రీతిః కాంశ్యం చ వర్తకమ్
ద్వాదశైతాని లోహాని ముండూరో లోహకట్టికమ్. 10

నవరత్నాని

మాణిక్యముక్తాఫల విద్యమాణి
తార్క్ష్యం చ పుష్యం భిదురం చ నీలమ్
గోమేధకం శాధ విడూరకం చ
క్రమేణ రత్నాని నవగ్రహాణామ్ 11

నవ ఉపరత్నాని

సూర్య కాంతశ్చంద్ర కాంతస్తార కాంతస్తు కాంతకః
తైత్రకాంతశ్చ నృపావర్తస్సప్యకో విమలా తథా. 12

పేరోజశ్చ నవైతాని హృయపరశ్చాని నిర్జితే
గందకః గందకశుద్ధిః

[ప్రథమః ప్రకారః]

- ఉత్పత్తి లక్షణం జాతం గంధకం శోధయేదత్. 13
సాజ్యం భండే పయః షీప్త్య ముఖం వస్త్రేణ బంధయేత్ 14
తత్పృష్టే చోర్జితం గంధం షీప్త్య త్రావేణ రోధయేత్.
భండం నిశీష్య భూమ్యంత రూర్జ్యం దేయం పుటం లఘు 15
తతః షీరే దృతం గంధం శుద్ధం యోగేషు యోజయేత్.

ద్వితీయః ప్రకారః

- కంగుళీసర్పపైరండ్లతైలం వాధ కుసుంభజమ్ 16
మేషీరం ఘృతం వాధ గోక్షీరం చారసాలమ్.
యేతేష్యేకం తు భండంతః కిందిమానం ప్రపూరయేత్ 17
రుధ్వా వస్త్రేణ తద్వక్త్రం గంధమార్జ్యం తతోఽపి.
లోహపాత్రేన కుభ్యాధ పృష్టే శ్శాస్త్ర చస్తర్పరం 18
సాగ్నిముత్పలకైః పూర్ణ మేవం ద్రావ్యం సముద్ధరేత్
తద్ధుత్తారద్రవైః పిష్ట్యా కుష్మాం ద్రావ్యం చ పూర్వవత్ 19
పునరేవం ప్రకర్తవ్యం సుశుద్ధో గంధకో భవేత్

తృతీయః ప్రకారః

- యామైకం గంధకం మర్మ్య బృహత్త్యా చాజ (శ్వ) గంధయా 20
భృంగీ ధుత్తారయోర్వాధ తీలపర్ణాశ్చ తిద్ద్రీవైః
తనూదాయ ఘృతైస్తైలైర్లోహపాత్రే తేక్షణం పచేత్ 51
బభ్యాగ్నినా దృతం తం తై హ్యజ్జాక్షీరే వినిశీపేత్
ఇత్యేవం సప్తధా కుర్యా చుచ్ఛిదీమాయాతి గంధకః

చతుర్థః ప్రకారః

- కరంజైరండ్లతైలం చ ఛాగీదుగ్ధం చ భండకే 22
షీప్త్య తస్య ముఖం బభ్యా స్పృశ్యవస్త్రేణ బుద్ధిమాన్
గంధకం ధూర్త జైర్ద్రా జైర్జినం భావ్యం విశోషయేత్. 23
తచ్ఛూర్జ్యం పూర్వభండస్య వస్త్రోపరి విధాపయేత్ 24
అచ్ఛాద్య త్రావకేనైవ పృష్టే దేయం పుటం లఘు.

- దృతం గంధం సమాదాయ భావ్యం ధుత్తూరతైర్ద్రైః
తద్వద్ద్రావ్యం పుసకావ్యం ద్రావయేచ్చ పుసస్తతః. 25
- అదాయ మత్స్యపి తేన సప్తథా భావ్యమాతపే
తతః కోశాతకీ బీజ చూర్ణేన సహ పేషయేత్. 26
- భావయే చ్ఛృంగ తైర్ద్రా వైస్సప్తాహ మాతపే ఖరే
తోయేన మాలితం శోష్యం తతో మృద్వగ్నినా క్షణమ్. 27
- ఘృతాక్తే లోహపాతే ను ద్రావితం శాలయేత్తతః
భృంగరాజ ద్రవాం తథస్సమ్యక్ శుద్ధస్స జాయతే. 28

పంచమః ప్రకారః

- గంధకం యామమాత్రం వా మధ్య బ్రాహ్మ్య జగంధయోః
భృంగ ధుత్తూర యోర్వాపి తిలవర్ధిరశేన హ. 29
- తేదాదాయ ఘృతోపేతం లోహపాతే క్షణం పచేత్
లభ్యగ్నినా దృతంత్రచ్చ మేషీయేరే వినిశీపేత్. 30
- యేవం కృతం సప్తవారం శుద్ధం భవతి గంధకమ్

గంధక తైలమ్

ప్రథమః ప్రకారః

- దేవదాల్యస్థస్థీం వా నారంగం వాధ దాడిమమ్. 31
- మాతులుంగం యథాలాభం ద్రవమేకస్య చాహరేత్
గంధకస్య తు పాదాంశం టంకణం ద్రవసంయుతమ్. 32
- అతపే త్రిదివం శుష్కం ద్రవం దేయం పునః పునః
ధుత్తూర తులసీ కృష్ణలశునం దేవదాలికా. 33
- శిగ్రుమూలం కాకమాచీ కర్పూరం శంఖినీ ద్వయమ్
శృష్టాగరు చ కస్తూరీ వంధ్యా కకోటకీ సమమ్. 34
- మాతులుంగ రహితైః పిష్టా పిపేదేరంశ తైలకే
అనేన లోహపాత్రస్థం భావయేత్పూర్వ గంధకమ్. 35
- త్రివారం హైద్రతుల్యం తజ్జాయతే గంధవర్జితమ్
ఇదం గంధకతైలం స్యాత్సర్వ యోగేషు యోజయేత్. 36

ద్వితీయ ప్రకారః

అభివార్య- సుఖీరైర్వత్త్రం లేస్యం ను సప్తభా 87
గంధకం నవనీతేన విష్ణవ్య వత్త్రం విసేస్తు తామ్
తద్వర్తిం జ్వలితాం దంశే శృతాం కుర్యాదదోముఖమ్
తైలం పతేదథో శాండే గ్రాహ్యం యోగేన యోజయేత్ 38

గంధకసత్త్వ పాతనమ్

(ప్రథమః ప్రకారః)

గంధకస్తు కుజేరాక్షిలైలేన చిరమగ్నితః
దృశం ప్రకట మాషాయాంఘ్నాత స్ఫుర్వం విముంచతి

ద్వితీయః ప్రకారః

యద్యా భాంజోదరే పిష్ట్యా గంధకం పూర్వశోధితమ్ 40
థాయ పితామ్ర పాతేణ తస్మింశోదకం పిపేత్

మందం ప్రజ్వాల్య తదథో వహ్నిముష్ణం జలం హరేత్ 41
యేవం పునః పునశ్శీత జలమూర్ధ్వం వినిషీషేత్

గంధక స్యాగ్ని తస్ఫుర్వం స్వర్ణాభం సర్వకార్యకృత్ 42
న చాస్య సర్వమాచద్యాత్సత్త్వయాపో హ గంధకః

ఇతి గంధకతత్త్వజ్ఞః కేచిదన్వే ప్రవక్ష్యతే

గంధక దృతిః

యద్యా సంఘాత్తితం గంధం కటులైల సమగ్నితమ్ 43
వక్త్రే నిషీప్య తద్వత్త్రం కార్షయేద్వర్తికాం దృఢామ్

తతస్సూతేణ సంవేప్య గోఘృతేన విష్లుతామ్ 44
మందం శేనోద్ధతం కృత్వా వర్తిం చాథః ప్రదీపయేత్

పక్వామ్ర ఫలసంభూత రసవర్ణా భవేద్దృతః 45

గంధకస్య ఎణాః

గంధకః కటుకః పాకే వీర్యోష్ణో విమలస్పర్శః 46
విసర్పకుష్ఠ కండాతి క్షిమిగుల్మ పియాపహః

అక్షిరోగ ప్రళమనో వృష్యో విషగదార్తిజిత్ 47
సర్వసిద్ధి ప్రదో బల్యస్త్రీ దోషఘ్నో రసాయనః

హ రి తా ల మ్

హరితాలంచ గోదంతీతాలకం నటమండవమ్
గిరిజాలలితం పీతమతి గంధం బిడాలకమ్.

48

హ రి తా ల భే దాః

హరితాలు ద్విధా ప్రోక్తం పతాఖ్యం పిండ సంజ్ఞమ్
స్వర్ణవర్ణం గురు సిగ్ధం తనుపత్ర చ భాసురమ్.

49

తత్పత్రతాలకం ప్రోక్తం బహుపత్రం రసాయనమ్
నిష్పత్రం పిండపద్యశం స్ఫుల్పపత్రం తథా గురు
శ్రీ పుష్పహరణం తన్మ గుణాల్యం పిండతాలకమ్

50

అ శు ద్ధ హ రి తా ల సే వ నే దే షాః

నాతన్మేష్మప్రమేహాది కరమాయుర్ని బర్హణమ్
తాపస్సోటంగ సంకోచం హరితాల మశోధితమ్

51

హ రి తా ల శు ద్ధిః

[ప్రథమః ప్రకారః]

తాలకం కణశః కృత్వా దశాంశేన తు టంకణమ్

52

జంఘీరోష్ఠద్వైః శాల్యం కాంచీకైః శాలయేత్పునః
వస్త్రే చతుర్గుణే బద్ధ్యా వోలాయంతే దినం పచేత్

53

సచూర్ణేనారణాలేన దినం కూశ్మాండశ్చై రపైః
స్వేద్యం వా శాల్యబీజో మైస్తాలకం శుద్ధిమాపుయాత్

54

(ద్వితీయః ప్రకారః)

మధుశుక్ల్యే ఘనీభూతే కషాయే బ్రహ్మమూలశే

55

త్రివారం తాలకం భావ్యం పిష్ట్యా మూత్రేణ మాహిషే.

ఉత్పత్రైర్దశభిర్దేయం పుటం కూర్మాపునః పునః

56

యేవం ద్వాదశభా వాచ్యం శుద్ధం యోగేషు యోజయేత్

తృతీయః ప్రకారః

తాలకం పోట్టలం బద్ధ్యా సచూర్ణే కాంజీకే పచేత్

57

వోలాయల్ల తేణ యామైకం రెరిః కూశ్మాండశ్చై రపి

తిలకైలే పచేద్యామం యామం చ త్రిఫలాజలే
యేవం యంత్రే చతుర్థ్యామం పాచ్యం శుభ్రతి తాలకమ్ 58

తాలకసత్వ పాతనమ్

ప్రథమః ప్రకారః

లాఠౌ రాజీ తిలాశ్చిగు టంకణం లవణం గుడమ్
తాలకాఘ్నేణ (?) సమృద్ధ్య ఛిద్రమూషాం నిరోధయేత్ 59
పుటాత్సాలయంత్రేణ సత్వం పతతి నిశ్చయమ్

ద్వితీయః ప్రకారః

తాలకం మర్దయేద్దుక్తస్పర్శాన్యై వా కషాయకైః 60
పూర్వవజ్జనయేత్సత్వం ఛిద్రమూషా నిరోధయేత్

తృతీయః ప్రకారః

లాఠౌ రాజీ గుడం శిగ్రు టంకణం లవణం క్షీతిలాః 61
యేభిస్తుల్యం సత్వతాలం మర్దయేద్దవిదుగ్ధకైః
దినం వా వ్రజీదుక్తైః కూశ్మాండశ్చ ద్రవైశ్చ వా 62
తేన కల్పేన లిప్త్యాంత శ్చిద్ర మూషాం నిరోధయేత్
పుటాద్వా ధమనాత్సత్వం గ్రాహ్యం పాతాల యంత్రకే. 63

చతుర్థః ప్రకారః

తాలకాదప్తమాంశేన దేయం సూతం చ టంకణమ్ 64
కూశ్మాండస్య రసై స్సుహృత్ క్షీరై ర్మథ్యాదిన త్రయమ్.
తద్గోలం ఛిద్రమూషాయాం గ్రాహ్యం సత్వం చ పూర్వవత్

పంచమః ప్రకారః

భాగాష్టోడశ తాలస్య విషపారదటం కణః. 65
శ్వేతాభ్రవంగ యోశ్చూర్ణం ఫలిభాగం విమిశ్రయేత్
సమం స్సుహృత్క-పయసా మర్దయేద్దిన సద్వయమ్.
తద్గోలం కాచకుప్యంతః క్షిప్త్వా తాం కాచకూళికామ్ 66
నర్మతోంగుల మానేన లింపేద్వస్త్రే మృదా దృఢమ్. 67

శుమ్భాం తాం వాల్మీకాయంతే శనైర్మం దాగ్నివా పచేత్
శుమ్భే ద్రవే విరుధ్యాధ సమ్యం మృల్లవశైర్మఖమ్. 68

చందాగ్నివా పచేద్వావత్తావ ద్వాదశ యామకమ్
స్వాంగశీతం సముధృత్య తిత్వా కూపం సమాహరేత్ ; 69

ఉర్ధ్వలగ్నం తాలసత్వం పృథికోపలసన్నిభమ్

షష్ఠః క్రూరః

భావితం సుక్షిప్తయస్పిక్తం సుక్షీదావైర్ద్విపప్తభా 70

తిలవ్న పశిగ్రూణి లవణం మిత్రపంచకమ్
యేభిస్తుల్యం శుద్ధతాలం దినమేకం విమర్దయేత్ 71

భూధరే చ్ఛిద్రమూమాంతర్ధాతం సత్వం విముంచ తి

తాలకస్య గుణాః

తాలకం శోధితం శ్రేష్ఠం కుష్ఠమృత్యుశరాపహమ్ 72

సౌభాగ్య సౌఖం ధ్యాయం పరమాయుర్వివర్ధవమ్

మనః శిలా

మనఃశిలా స్వాశ్శునటీం నాగాస్యా రక్తగంధకః 73

నేపాలికా నాగజిహ్వ కల్యాణి సప్తనామకా

మనః శిలాబేదాః

మనః శిలా తిథా ప్రోక్తా శ్యామాంగీ కణవీరకా 74

ఖండాభ్యా వైవ త దూపం వివిద్య సుకల్పితే
శ్యామా రక్తా ఖరాంగా చ భారాభ్యా శ్యామికా మతా 75

తేజస్వినీ చ విర్భారా తామ్రాభా కణవీరకా
చూర్ణీ భూతాతి రక్తాంగీ సభారా ఖండపూర్వికా 76

ఉత్తరోక్తా గుణైశ్శేష్ఠా భూవిసత్వా ప్రకీర్తితా

అశుద్ధ మనః శిలసేవాయాం దోషాః

అశ్శరీం మూత్రకృచ్ఛం చ మందాగ్నిం మలబద్ధతామ్. 77
కర్కోతి కుష్ఠ తాపం చ శుద్ధిహీనా మనః శిలా

మనఃశిలా శుద్ధిః

అజామూతైః శ్రుత్యహం పచ్యాద్దోలాయంతే మనః శిలామ్. 78

సప్తధా తథ్యజాపితైర్దక్షైః తాప్యం విశుద్ధయే
తవంతీ భృంగరాక్ష గత్రు ద్రావైర్వనః శిలామ్. 79

దోలాయంతే పవేద్యామం యామం ఛాగోత్రమూతకైః
జ్వాలయేదారణాలేన సర్వయోగేషు యోజయేత్. 80

అగస్త్యస్య రసే భావ్యా సప్తహవోధితా శిలా

మనః శిలా సత్త్వపాతనమ్

ప్రథమః ప్రకారః

81

తాలవచ్చ శిలాసత్త్వం పాతనం శోధనం తథా.

గోమాంసైర్దామలుంగామైరినం భావ్యా మనః శిలా
తాం రక్షపీత పుష్పాణాం రసైః పీతైశ్చ భావయేత్. 82

దినాంతే మర్దయేద్యామం మిత్ర పంచ సంయుతమ్
గులికాం కాచకూప్యంతః క్షిప్వ్య తాం కాచకూపికామ్. 83

సర్వతోంగులమానేన లింపేద్యత్రున్ముదా దృఢమ్
శుష్కం తాం వాలుకాయంతే కనైర్మందాగ్నినా పచేత్ 84

శుష్కే ద్రవే నిరుధ్యాః సమ్యంమృగైర్వైర్మఖమ్
చండాగ్నినా పచేద్యావత్తావద్వ్యా దశయామకమ్ 85

స్వాంగశీతం సుముద్భవ్య భిత్వా కూపీం సమాపారేత్
ఊర్ధ్వలగ్నం శిలాసత్త్వం బాలార్క-సదృశోపమమ్ 86

ద్వితీయః ప్రకారః

అగస్త్య శిగ్రుజైస్తోమైశ్రుత్యహం భావ్యా మనఃశిలా
తాల కాచధయోగేన సత్త్వం హేమనిభం భవేత్ 87

మనఃశిలాయా గుణాః

మనశ్శిలా కటుష్ఠా చ సతిక్తా కఠవారజత్
కంఠాతిక్రయకాసగ్నీ విషభూతాగ్ని నూంద్య హృత్ 88

మాక్షికం

మాక్షికం ముఖధామ స్వాన్మాక్షికం హేమమాక్షికమ్
తాప్యంచ తాపిజం తార్క్యం తాపిదేశసముద్భవమ్ 89

మాక్షిక భేదాః

మాక్షికం ద్వివిధం హేమమాక్షికం తారమాక్షికమ్
తత్ర తాధ్యం మాక్షికం కాన్యకజ్యోత్థం స్వర్ణసన్నిధమ్. 90

తపతీతర సంభూతం పంచవర్ణః సువర్ణవత్
సామాణ బహుః ప్రోక్షస్తాప్యోభ్యోసా గుణాత్మకః. 91

సువర్ణాకార భేదాచ్చ ప్రత్యేకం తత్పునస్త్రైధా
కాదంబం కారవేల్లాఖ్యం తండులీయక సంజ్ఞకమ్. 92

అశుద్ధ మాక్షికసేవనే దోషాః

ప్రాణవిప్లవం చార్కల్య వహ్ని సాదాక్షి రోగకృత్
మాక్షికం మూరయత్యేవ శుద్ధిహీనం సురార్చితే. 93

మాక్షిక శుద్ధిః

ప్రథమః ప్రకారః

మాక్షికం నరమూత్రేణ క్వాఢైః క్షాంతైః క్షౌరైః శుభ్రైః
వేతసే నామృతగ్నేణ టంకశేన కటుతిక్తైః. 94

షోలాయంత్రే దినం పాచ్యం సూరణస్త్యైవ మధ్యగమ్
దినం రంభాద్రవైః పచ్యాదుధృతం పేషయేత్ఫలైః. 95

యేరండ్వతైల సంయుక్తైః పుటే పచ్యన్విశోధయేత్

ద్వితీయః ప్రకారః

మాక్షికస్య త్రయో భాగా భాగైకం టంకణస్య చ
మాకులుంగ ద్రవైర్వాళ జంబీర్యోధ్రవైః పచేత్ 96

లోహపాతే పచేత్తావద్యావత్పాత్రం సులోహితమ్
తామ్రవర్ణమయో వాచీ తావచ్ఛుద్వతి మాక్షికమ్ 97

తృతీయః ప్రకారః

అగస్త్యపుష్ప నిర్వాసైశ్చిగుమూలం నిఘ్నయేత్ 98

ద్రవై: పామాణభేద్యాశ్చ పేష్యమేభిశ్చ మూషీకమ్
తద్వటిం చాథ మూషాయాం దశభిరుత్సలై: పుటేత్ 99

పున: పునశ్చ పిష్ట్యా: పుటైష్ట్యభిర్విశుభ్యతి

చతుర్థ: ప్రకార:

ద్రవీరారనాలాశ్చ అష్టభాగా: పృథక్ పృథక్ 100

గవ్యంత్రక్రం చతుర్భాగం భాగ: కృతుర్థతోర: 101

సర్వం సంపూరయేద్ధాండే భాగైకం మూషీకం పచేత్

జోలాయంత్రేణ మృద్వగ్నో యామమూత్ర: పున: పచేత్ 102

ఉద్భృత్య మాయలుంగామై: పిష్ట్యా దశభిరుత్సలై:.

పుటే పున: పున: కుర్యా దేవం ద్వాదశవాసరమ్ 103

శుద్ధం భవతి మూషీకం సర్వయోగేషు యోజయేత్.

పంచమ: ప్రకార:

మూషీకం కణశ: కృత్వా జాలిసి మేఘు నాదయో: 104

పింజి నిశీప్య విపచేద్దోలాయంత్రే కుటుర్థతే.

క్వాథే తిచ్చుద్ధతాం యాతి స్రక్స్తం లోహమారణే

షష్ఠ: ప్రకార:

తైలే తక్రే గవాం మూత్రే కృతుర్థే వాన్లుకాంతకే. 105

మూషీకం శోధయేత్పాష్ణో గిరిదోష విమృత్తయే

సప్తమ: ప్రకార:

కుటుర్థతో ద్రవ క్వాథనర మూత్రాన్లు వేత్సలై: 106

టంకణే నాన్లువగ్నేణ కుటుక్ తిలయేన వా 107

జోలాయంత్రే దినం పాచ్యం సూరణ కిండమధ్యగమ్

దినం రంభాద్రవై: పాచ్యం ధౌతమృద్భృత్య పేషితమ్ 108

యేరండ్వైలసర్పిర్భృత్యం పుటశ్శుభ్యతి మూషీకమ్

(అష్టమః ప్రకారః)

సువర్ణ వర్ణవిమలం తాప్యం వా కణశః కృతమ్
పునర్నవాయాః కల్కస్థం కౌలుతే స్వేదయేద్రసే 109

సైంధవైర్బీజ పూరాక్రైయ్యక్తం వా పోటలీకృతమ్
డోలాయంతే దిసం స్వేద్యం శుద్ధిమాయాతి నిశ్చితమ్ 110

మాక్షిక సత్త్వ పాతనవిధిః

(ప్రథమః ప్రకారః)

గోదుగ్ధశ్చ సుహీమీరైర్భావ్యమేరంజయైర్లతైః
మాక్షికం దినమేకం తు మర్శితం వటకీకృతమ్ 111
అభవద్ధమనే సత్త్వం సస్యకస్యాప్యయం విధిః

(ద్వితీయః ప్రకారః)

డోలాయంతే సారనాలే మాక్షికం స్వేదయేద్దినమ్ 112

చూర్ణితం మధుసర్పిర్భాగ్యం లోహపాతే వచేద్దినమ్
ఆదాయ భావయేద్ధర్మే వక్షశ్చైర్దినా విధి 113

గృహధూమైర్భృతైః యదైస్సయ్యుక్తైర్మర్దయేద్దినమ్
లంఘనూమాగతం ధ్మాతం సత్త్వం మణినిధం భవేత్ 114

తృతీయః ప్రకారః

కదలీకందతోయేన మాక్షికం శతభారపే
భావితం పాచయేద్ద్యామం సాజ్యోర్వాతారి తైర్లతైః 115

పూర్వవద్ధమనాత్సత్త్వ మింద్ర గోపసమం భవేత్

చతుర్థః ప్రకారః

సుహృక్-పయసా స్తవ్యైర్మాక్షికం మర్దయేద్దినమ్ 117

కంకుష్ఠం టంకణం వైవ ప్రతిపాదాంశ మిశ్రితమ్

మూక మూమాగతం ధ్మాతం సత్త్వం మణినిధం భవేత్

పంచమః ప్రకారః

కదలీ కంద తులసీ జంబీరాణాం ద్రవైః క్రమాత్

భావయేన్మాక్షికం శ్లేష్మం ప్రతిద్రావేణ సప్తభా. 118

అనందకందః

మధ్యాహ్నాత్ పతేత్సర్వం శుకమండనిభం శుభమ్ ।

షష్ఠః ప్రకారః 119

మూత్రవర్గస్థు వర్గభ్యాం ద్విసప్తాహం విభావయేత్

మూషికం తీవ్రఘర్షణా దినమస్తైశ్చ మర్దయేత్ 120

మిత్రపంచక సంయుక్తం వటికృత్య భమేద్యుశమ్.

వ్యోమవద్వం కనాతేన సర్వం శుల్బనిభం భవేత్

సప్తమః ప్రకారః 121

సుషీక్ష్ణైర్గ్రావాం మేరంజితైర్లతైః.

మూషికం పంచమిత్రాక్తం సప్తాహం తే వటికృతమ్ 122

పూర్వవద్విభమేత్తేన సర్వం లాఘవిభం భవేత్.

అష్టమః ప్రకారః

స్తవైః కంకుష్ఠకై శ్చైవ కదలీతోయ సంయుతైః 123

మిత్రపంచక సంయుక్తైర్మూషికం ధివసప్తకమ్.

భావితం మర్దయేద్యామం దినం వాతార్జితైర్లతైః 124

మృద్వగ్నానా పచేత్తావద్యువ ద్దీనతి గోశమ్.

సర్వం కి. శుక పుష్పాభం వ్యోమవద్ధమ నాద్యవేత్ 125

విమలానాం చ సర్వేషాం సస్యకస్యాయం విధి.

నవమః ప్రకారః

సంచూర్ణ్య మూషిక శుద్ధం మర్దయమస్తేన కేనచిత్ 126

మేలయేదారనా లేనప్యాధస్థం స్వస్త్వచూర్ణవత్

జారయేత్తత్సమాపృత్య భమేత్సర్వం విముంచ తి 127

యోజయేద్వాపనే చేదం బీజానాం యత్ర యత్ర బై.

దశమః ప్రకారః

కదలీ పత్రజైర్మీర్గైర్మూషికం భావయే దృశమ్ 128

గంధర్వ తైల మధ్యాజ్యైః పక్వమేకదినం తతి.

తత్తాప్యం వజ్రమూషాయాం పక్వాయాం విషీపేత్తతః 129

లోహసంధానకరణం తత్సమం తత్ర నిషీపేత్.

దృఢం ప్రమాణమూహయాం కోష్ఠికాయాం నివేశయేత్
అంగారైః ఖదిరోద్భూతైర్ధమేదృశస్త్రాద్వయేన వై 130
వంకనాలయుజా సత్త్వం తావ్యస్య సతతి ధృవమ్

యేకాదశః ప్రకారః

మాణి బంధ్యం (మంధం) వైష్ణవం చ గృహీయాత్సమ భాగతః 131

ఫలపూరకపైః పిష్టాః సంపుటే సుదృఢం క్షిపేత్
సమ్యగ్నిప్తా వనోద్భూతైః చాశ్శాణకైః పుటయేత్తతః 132

కుకుత్తాక్షం (?) త దా కృష్యం స్వాంగశీతం ప్రమర్దయేత్
ఫలపూరకపైః పక్షైర్గర్భయిత్యా ధ పూర్వవత్ 133

పుటనం ఫగణేనైవ తావ మ్మూర్త్యాన్విచక్షణః
యావత్తత్పుటికం కల్మం ఫలపూరాన్లు మర్ధితమ్ 134

శాణోత్తేజతని స్త్రింశలిప్తం తత్తా మతామియాత్
ఇథ్థం శుద్ధం చ గరుడం టంకణం నీరజం రసమ్ 135

ఘృతేన మఘనా యుక్తం సగుడం గుంజయా సమమ్
చై గ్వన్మాషాగతం కృత్వా ధమేత్తత్త దిరాగ్నినా 136

మృదుసత్త్వం నాగసమ మింద్రగోషక సన్నిభమ్
సతత్యేవ న సందేహస్సర్వజ్ఞవచనం తథా 137

శుక్లదీప్తిరశబ్దశ్చ యదా వైశ్వానరో భవేత్
తదా తు సత్త్వం సతతం జానీయాన్నాన్యథా క్వచిత్ 138

మాషీకస్య గుణాః

కషాయతి క్షమధురం కల్మం మాషీకద్వయమ్
ఉష్ణం రసాయనం కష్టశోషహిథానమి ప్రియత్ 139

మాషీ కథాతు స్సఃలామ యథీక్షా ప్రాణో రసేంద్రస్య
పరం హి వృష్యో

దుర్మేలలోహ ద్వయమేలకశ్చ గుణోత్తరః
పూర్వ రసాయనాగ్ర్యః 140

అనందకందః

అథ కమ్

ఉత్పత్త్యాది ఘనస్యాదా కథితం తద్రూపాయనే 141
అఘనా సంప్రవక్త్యామి తత్త్రియా ప్రధుగానవి.

అథ క భస్మ విధిః

(ప్రథమః ప్రకారః)

ధాన్యాభ్రకం మేఘనాద ద్రవైస్సమృద్ధయే ద్దినమ్ 142
శతాఽశం టంకణం దత్వా తతో గజపుట పచేత్.

ముస్తాసూరణ వర్షాభూర మైర్వ్యస్తైః పుటం త్రిధా 143
కాస మర్దరస్తైః పంచవరా గోమూర్తైర్కైరపి.

న్యగ్రోదస్య జటాత్వా తైర్మర్ద్యం దశపుటం పునః 144
షటి చ జంబీరసిరేణ గోక్షిరేణ పుటశ్రయమ్.

పేషణం ఘుర్మకాకం చ స్థాలీపాః పుటం క్రమాత్ 145
కుర్యాచ్చత్వారి కర్మాణి టంకణం చ పుటేపుటే.

నిశ్చింద్రం జామతే హ్యభ్రం సర్వయోగేషు యోజయేత్ 146
అయం సామాన్య సంస్కారో విశేష స్తు నిగద్యతే.

(భస్మీకరణే విశిష్ట సంస్కారాః)

నిశ్చింద్రకం మృతవ్యోమ సామాన్యక్రమ సంస్కృతమ్ 147
తత్త్రిదోగ హరదవ్యక్తాః పిష్టాః పుట పచేత్.

యంత్రైస్త్రిస్సప్తథా కుర్యాత్తత్త్రిదో గహరం భవేత్ 148
అయం విశేష సంస్కారస్తత్త్రిదో గహరో భవేత్.

పూర్వాహ్నా పేషణం కార్యం మధ్యాహ్నా ఘుర్మపాచనమ్ 149
సాయాహ్నా స్థాలికాపాకం కుర్యాద్దాతౌ పుటం క్రమాత్.

సంస్కారః పంచథా ప్రోక్తో ఘనస్య పరమేశ్వరే! 150
ధాన్యాభ్రకరణం సత్వపాతనం నిర్మలక్రియా.

సుమృతీకరణం చైవ త్వమృతీకరణం తథా 151
మూలజ్ఞే ఘనసత్వస్య ఘనసత్వస్య మూలజ్ఞే.

క్రమాచ్ఛేషతమా ప్రోక్తా శస్తా దరదటంకజా

ద్వితీయః ప్రకారః

ముస్తాక్వాభేవ ధాన్యాభం పంచవింశత్పుట పచేత్. 152

సోమూతేచ్చ తథా క్వాఛ్చస్త్రీ ఫలాయా సురేశ్వరి !
కాసమర్థ ద్రవై రేకం సోమీకం పుటం త్రిధా. 153

నిశ్చంద్రం జాయతే హ్యభం సర్వయోగేషు యోజయేత్
విశేష సంస్కారయతం తత్తద్రోగహరం భవేత్. 154

తృతీయః ప్రకారః

ధాన్యాభకస్య భాగై కం భాగా దా టంకణస్య చ
పిష్ట్యా తదంధ మూషాయాం మధ్యా తీవ్రాగ్నినా భయేత్. 155

స్వభావశీతలం మూర్ఖం సర్వయోగేషు యోజయేత్
విశేష సంస్కారయతం తత్తద్రోగహరం భవేత్. 156

చతుర్థః ప్రకారః

ధాన్యాభం మర్దయే దమైర్లుక్చే సంస్కాపయేత్తతః
పుటం కుర్యాత్తతోష్ణేవ సేవనం మర్దనం పునః. 157

వింశద్వారం తతో దుగ్ధే పుట నిస్తభ మభ్రకమ్
క్షీపేత్తం మర్దయేద్దుగ్ధద్ధుగ్ధే క్షీప్త్యాతపే న్యసేత్. 158

పుటం తిసప్తవారాణి కుర్యాదేవం పునః పునః
తండులం వజ్రవల్లి చ తాలమూలీ పనర్నవా. 159

శాంగ్ధేరీ మరిచం చైవ బలా చ పయసా సహ
పూర్వాభం పేషయేదేతైః ప్రత్యేకైశ్చ త్రయహమ్. 160

క్షీప్త్యాతపే పుట పచ్యాత్ప్రత్యేకేన పునః పునః
యేవం నిశ్చంద్రం వ్యోమ కజ్జలాభం మృతం భవేత్. 161

పంచమః ప్రకారః

ధాన్యాభకస్య శుష్క- (ధ)స్య దశాంశం మరిచం క్షీపేత్
పేషయే దప్లువగ్ధేణ అమైర్భావ్యం దినత్రయమ్ 162

తచ్ఛుష్కం సంపుట ధామ్యం ఖదిరాంగారకై స్త్రీధమ్
ఊర్ధ్వశాతే నివార్యాః సింహేదప్లేప కేన తమ్. 163

ధాన్యం తత్తైవ మధ్యం మమైసింద్యామృతం పునః
అగస్త్యశి గృహధామాల పత్రభవై రస్తైః. 164

పిష్టా భం సేవయే తేవ మధ్యం ధాన్యం చ సేవయేత్
సీతా మధ్యాజ్య గోగీర స్తైర్ధాతం పేష్యమ భకమ్. 165

రుధ్యా మశ్శిః పుటైః సాచ్యం పిష్టా వైవ పునఃపునః
మత్స్యాత్మ్యైః వీణాయా ద్రవైః పిష్టా త్రిభా పచేత్. 166

యేవం గజపుటైః సాచ్యం సిశ్చంద్రమయతే భకమ్
పతాభకస్య సింహారం పర్వయోగేషు యోజయేత్. 167

పప్తమః ప్రకారః

ధాన్యాభం మద్దయేద్యామం మత్స్యాత్మ్యైః పైస్తైః
పచేద్దజ పుటై రేవం సప్తధా కులసీరస్తైః. 168

కోకిలామరస్తైః సప్తై కుమారీ స్వరస్తైః పథా
శ్వేతదూర్వారైః సప్తై ద్యావ్యైః కంఠరైః సప్తధా. 169

పునర్నవారస్తైః సప్తై తద్వత్సంచా మృతైస్తైః
సిశ్చంద్రం జాయతే హ్యభం సర్వయోగేషు యోజయేత్. 170

సప్తమః ప్రకారః

ధాన్యాభం టంకణం కుల్పం గోమూతైః స్తులసీద్రవైః
శాకుచ్యా సూరకైర్నాల్యా దినం పిష్టా పుటై పచేత్. 171

ద్రవైః పునః పునః పిష్టా దినాంతేషు పుటై పచేత్
రుధ్యా రుధ్యా పుటై ధ్వేవం సిశ్చంద్రం చాభకం భవేత్

అష్టమః ప్రకారః

పిష్టా సామూరనాలేవ పేటాలీ (రీ) మూలజత్వమ్.
తద్వైవైర్నయేద్రా దినం గజపుటై పచేత్ 172

యేవం సప్తపుటం కార్యం దధా చ పుటసప్తమ్.
యవచించాద్రవై సప్తవిశ్చంద్రం జాయతే భకమ్

నవమః ప్రకారః

ధాన్యాభకం రవిగీరైః వివిమూలద్రవైశ్చ వా. 173

మర్ద్యం మర్ద్యం పుటే పచ్యాత్సప్తథా మియతే ధృవమ్

[దశమః ప్రకారః]

ధాన్మాభ్రకం కుమాన్లుంతరాతపే స్థాపయేద్దినమ్. 174

యామం మర్ద్యం కు తద్గోలం దుభ్యా గజపుటే పచేత్
యేవం కార్పాస తోయాంతస్థావ్యం పాచ్యం పుటే పచేత్. 157

యేవం గోక్షీరమధ్యస్థం స్థావ్యం చేవ్యం పుటే పచేత్
పశ్చాద్దత్తైశ్చ గోక్షీరైః కార్పాసైశ్చ పునః పునః. 176

ఘృతపాకం మర్దవం చ స్థాలీపాకం పుటం క్రమాత్
యేకవింశత్పుటే ప్రాప్తే నిశ్చిందం జాయతే భ్రకమ్. 177

సర్వేషాం ఘాతీతా భాణామప్యీరీరణే విధిః

అభ్రకస్య గుణాః

అభ్రకం గగనం భృంగం బహుపుత్రముమాధవమ్. 173

పత్రాభ్రకస్య సింహారమమృతం పరమం హితమ్
త్రిదోషధ్నం బలకరం వృష్యమారోగ్యదం శుచి. 179

సర్వరోగహరం సౌమ్యం విషధ్నం చ రసాయనమ్

హిం గు లః

హింగులో దరదం చూర్ణపారదశ్చ రసోద్భవః. 180

రసగర్భ స్సురంగశ్చ లోహఘ్న స్సిద్ధిపారదః
హింగుల శ్రీవిఘ్నో జ్ఞేయశ్చర్మా రశ్మకతుండకః. 181

హంసపాదశ్చ తతాద్యం తారకర్మణి యోజయేత్
అథమం తం విజానీయాచ్ఛుక మండం చ మధ్యమమ్. 182

హేమతార క్రియామాన్తే యోజయే త్సర్వమేశ్వరి !
హంసపాదో మహాశ్రేయః సర్వకర్మకరో హింసః. 183

తస్య సర్వం సూరియేవ దరదస్య త్రిభేదతః
హేమకిట్టస్య సదృశస్త ద్రూపస్తీక్ష మారకః. 184

చర్మారస్తీక్ష రూపస్యాత్సుప్రీత శ్శుకతుండకః
జపా కుసుమసంకాశో హంసపాదో మహోత్తమః. 185

రసాయనే సర్వసూత్ర హరణే సర్వరంజనే
లోహానాం మారణే శ్రేష్ఠో వర్ణోత్కర్షణ కర్మణి. 186

రసకస్య తథా రాగబంధే ధౌరేయ కస్త్వతః
మలదోషాదికం నాస్తి సర్వకార్యేషుషు పూజ్యతే. 187

హిం గు ల కు డ్డిః

మేషేషీరేణ దరదమన్లువగైశ్చ భావితమ్
సప్తవారం ప్రయత్నేన శుద్ధిమాయాతి నిశ్చితమ్. 188

హింగుల సత్త్వపాతనమ్

దిరదం పాతనాయంత్రే పాతితం చ జలాశయే
సర్వం సూతకసంకాశం విముంచతి న సంశయః. 189

హింగులస్య గుణాః

యే గుణాః పారదే ప్రోక్తాస్తే గుణాస్సంతి హింగులే
నవజ్వరహరః ప్రోక్తః సంపాత జ్వరనాశనః. 190

గై రి క మ్

గై రికం గిరిభాతుస్యాదక్ష భాతుర్ద వేభుకమ్
గై రికం ద్వివిధం ప్రోక్తం తత్రాద్యం స్వర్ణగై రికమ్. 191
పామాణ్యగై రికం చాన్యతూర్వం శ్రేష్ఠతమం గుణైః

గై రి క న్య గు ణాః

శోణితం మన్మథం సిగ్ధం స్వాదు వృష్యం హేమం లఘు. 192

చక్షుష్యం రక్తపిత్తక్షుం విషహిష్మావమిషణుత్
తాపజ్వరహరం శ్రేష్ఠం హేమధృం రక్తగై రికమ్. 193

పామాణ్యగై రికం ప్రోక్తం కఠినం తామ్రవర్ణకమ్

చ ప లః

దేహవేధీ లోహవేధీ చపలా రసబంధినీ. 194

చపలా బహుభేదా చ సర్వలోహ స్వరూపతః
హేమస్తారో రవిమయస్సీ సాత్మా వంగరూపభృక్. 195

కీర్త్యరూపః కాంస్యరూపో రక్తో విషభయస్తథా

చ ప ల స్వ రూ ప మ్

సత్వలోహ స్వరూపాస్తే విహా హరితలోహభావః. 196

విషాఖ్యం చపలం ప్రాప్య నిర్జీవే తస్య దాపయేత్
పుటేనారణ్య జై శ్చాన్తైస్సభూమం సర్వథా త్యజేత్. 197

సశ్యేత తస్య భూమం వై స్పృశనం మారత స్త్యజేత్
అశనా త్తస్య సంస్పర్శాన్మయితే సన్య యేవ హి. 198

భూమావలోకనా చ్ఛీర్షపీడా సంజాయతే జ్వరః
యేవం ద త్తపుటే శ్చాతే గృహ్ణాయాచ్చపలం తతః. 199

చ ప ల స్వ గుణాః

తస్య సంస్పర్శమాత్రేణ హీరణ్ మయితే క్షణాత్
సర్వేషాం చపలానాం వై స్వభావస్సముదా హృతః. 200

సంగ స్తంభే నాగరాజే క్రమే వాతీవ శస్యతే
సత్వలోహాని కుర్వంతి సువర్ణం తారమేవ చ. 201

యుక్త్యాథ శోధితస్సూతే వినా బీజం చ వా తథా
శతం వాపి సహస్రం వా లక్షం కోటిం చ వేధయేత్. 202

వృక్షేణ రసరాజేః బీజేన చ సమూళితా
భూమతో వేధయేల్లోహాన్ రసజ్జ్వల్యయం గతేత్. 203

నిష్పత్త్య తేన దేహస్య చపలేన మహాత్మనా

శిలాజరు

అశ్మజం గిరిజం శైలమశ్మలామ్ శిలాజరు. 204

శిలాభాతుర్విధా ప్రోక్తో గోమూత్రాద్యో రసాయనమ్

కర్పూర పూర్వకశ్చాప్యస్త్రాతాద్యో ద్వివిధస్మృతః. 205

ససత్వశ్చైవ నిఃసత్వస్తయోః పూర్వో గుణాధికః

గ్రీష్మే తీవ్రాఙ్కతప్రేభ్యః పాదేభ్యో హిమభూభృతః. 206

స్వర్ణరూప్యాక గర్భేభ్యః శిలాభాతుర్వినిష్సరేత్

శిలాజతోద్గుణాః

ఖర్జగర్భగిరేర్జాతం జపాపుష్పనిభం గురు. 207

- ససత్వం స్వాదు పరమం పరమం తద్రసాయనమ్
రూప్యగర్భ గిరేజాతం మధురం పాండురం గురు. 208
- శిలాజం పాండురోగఘ్నం విశేషా త్పిత్తరోగజిత్
తామ్రగర్భ గిరేజాతం వీలవర్ణం ఘనం గురు. 209
- శిలాజం కఫవాతఘ్నం తీక్ష్ణేక్షం దీపనం పరమ్
వహ్నీక్షిప్తం భవేద్య త్తల్లింగాకారం హృథూమకమ్. 210
- సలిలే ప్యవలీనం చ తత్పిత్తం హి శిలాజమ్
గోమూత గంధకృష్ణం గుగ్గులుకాథం సశర్కరం మృత్స్నిమ్
స్నిగ్ధ మనమ్ల కమాయం మృదు గురు చ శిలాజమ్ శ్రేష్ఠమ్. 2.1
- సర్వం చ తిక్తకటుకం స్వాదు నాన్యుష్ఠ శీతలమ్. 212
- వృష్యం త్రిదోషజి ద్భేది చక్షుష్యం చ రసాయనమ్
క్షయ శోభోదరాశ్మగ్నం మేహమూత గ్రహపహమ్. 213
- నూనం సజ్వరపాండు శోభ శమనం మేహగ్నిమాద్యాపహం
మేదశ్చేదకరం చ యక్ష్మశమనం మూలామయోన్మూలనమ్
గుల్మస్తీహ వినాశనం జకరహృచ్చూలఘ్న మూమాఘం
సర్వత్వగ్గదనాశనం కిమపరం దేహే చ లోహే హితమ్. 214
- రసోపరస సూతేంద్ర రత్న లోహేషు యే గుణాః
వసంతి తే శిలాధాతౌ జరామృత్యు జగీషయా. 215

భూనాగః

- భూనాగః క్షీతినాగశ్చ భూలతా రక్తజాతుకః
క్షీతిజః క్షీతిజంతుశ్చ విషఘ్నో రక్తతుండకః. 216
- యాసాం ఛేదేన రక్తం ప్రభవతి సతతం ప్రాయశో రక్తభూమా
సంగ్రహణ్యో భూలతా స్తా విషహర ధనదం పాతయే త్తాసు సత్వమ్
తద్వ్యక్త్యా పారదేంద్రశ్చరతి యది సమం సారణాయంత్రయోగైః
బద్ధోయం కోటివేధీ సమరవిరజతే (ధతు) యోజయే ద్భాస్కరే
వా. 217

భూనాగ సత్త్వస్య గుణాః

- సత్త్వం భూనాగజం క్షేత్రల యత్ రాక్షస మృత్యుజిత్
సర్వవశ్యకరం సర్వరోగఘ్నం చ రసాయనమ్. 218

రసేంద్రే జారణా కర్మ జాతం కోటివేదకృత్
సువర్ణాదీని లోహాని రక్తాని గ్రసతి మణాత్. 219

భూనాగ సత్వపాతనమ్

ప్రథమః ప్రకారః

రక్తభూజాత భూనాగమృత్తికాం తౌలయే జ్వలైః
యావత్సత్త్వావశేషం స్యాద్ధౌతసత్త్వం తదేవ హి. 220

మిత్రపంచకయుక్తం తన్మూషాయాం ధమయే ద్దృఢమ్
నిభిద్య మూషాం తత్సత్త్వం గృహీత్వా క్షిప్తకం పునః 221
ఏవం త్రివారం ధమానా త్సత్త్వశేషం సమాహరేత్.

ద్వితీయ ప్రకారః

భూనాగమృత్తికాం భాంజే భూనాగైస్సహ నిషీదేత్. 222
షణ్మాసాంతం సమాంతం వా జ్వలైః సింహే న్మృశుర్ముహుః
అస్య సత్త్వం విభానేన గృహీత్యా దప్రసత్త్వతే. 223

తృతీయ ప్రకారః

రక్తభూమిజ భూనాగాం పంచరస్థేన బర్హిణా
భక్షయేత్తు శరత్కాలే నిత్యం తస్మైల మాహరేత్. 224
లాటా సర్జరస స్పర్శీ గుగ్గులు ర్మిత్రపంచకమ్
ఊర్ధ్వా తౌరాశ్చ పటవో నీలసర్పే (వై) ంద గోపకా. 225
మస్త్యశ్చ నీలసరటః కూర్వపుష్పం శశాన్ధి చ
మాషీకం శిఖ (శంఖ) మథ్థం చ సర్వాంశం బర్హిణోమలమ్.
సర్వం నిషీద్య మూషాయాం ధమే త్త్రతాగ్నినా దృఢమ్
నిభిద్య మూషాం తత్సత్త్వం గృహీత్వా క్షిప్తకం పునః
ఏవం త్రివారధమనా త్సత్త్వశేషం సమాహరేత్.

హరిద్రాశ్చ

హరిద్రాశ్చ నిశాగ్రావః పీతాంగః పీతక (ఘ) ర్షణః,
తత్సత్త్వం సితం స్వర్ణం శ్రేష్ఠం రసరసాయనే

అనందకందః

అగ్నిజ్వారః

అగ్నిజ్వారోగ్ని నిర్వాహో వ్యగ్నిగర్భోగ్నిజ స్మృతః.
 బడబాగ్నిమలో జ్వేయో జరాయుశ్చర్ణవోదభవః
 అగ్నిజ్వాలోగ్నిజారశ్చ ప్రోక్తస్సింధుస్థవో దశః.
 సాముద్రస్యాగ్నినత్రస్య జరాయు ర్భవే రుజ్జుతః
 సంశుమోః భానుతాపేన సోగ్నిజార ఇతి స్మృతః. 231

జారాభం దహతి స్వర్ణా త్విచ్ఛిలం సాగరోద్భవమ్
 జరాయు స్త చ్చతుర్వర్ణం శ్రేష్ఠ తేషు సహోహితమ్. 232

అగ్నిజ్వారస్య గుణాః

స్యాదగ్నిజ్వారః కటుకోష్ణవీర్యః తుందామయఃపుష్పః కఫవాలహరీ !
 పిత్రక్షదః శోణిత సన్నిపాత శూలాది వాతామయ నాశకశ్చ. 233
 అగ్నిజ్వార ప్రేదోషఘోషధనుర్వాతాది వాలసుత్
 మర్దనో రసవీర్యస్య దీపనో జారణస్తథా.

ఖర్పరీ (రసకమ్)

ఖర్పరీ రసకం తుత్థ ఖర్పర్యమృత సంధనా
 రసకో ద్వివిధః ప్రోక్తో దర్పరః కారవేల్లకః. 235

సదంశో (దలో) దర్పరః ప్రోక్తో నిర్దంశః (ర్దలః) కారవేల్లకః
 సత్వపాతే శుభః పూర్వో ద్వితీయ శ్చౌషధాదిషు. 236

ఘనసత్వనిభం బాహ్యే శుభం హరిద్రతైః
 అచ్చం ఖర్పరవ త్తుత్థం ఉత్తమం (స్యాత్త్వి) సహోదరమ్. 237

ఖర్పర్యా గుణాః

రసక స్సర్వదోషఘ్నః కఫ పిత్ర వినాశనః
 చక్షూరోగ్గ యఃపుష్ప లోహ పారద రంజనః. 238

నాగార్జునేన నిర్దిష్ట రసస్య (శ్చ) రసకాచుభౌ
 శ్రేష్ఠ సిద్ధిరసా ఖ్యాతౌ దేహలోహకకా పరా. 239

రసశ్చ రసకశ్చౌభౌ యేనాగ్నిసహనౌ కృతౌ
 దేహలోహమయీం సిద్ధిం దాస్యతస్తు న సంశయః. 240

ఖర్పరీ సత్వ పాతనమ్

జయంతీ త్రిఫలాచూర్ణం పారిదా గుడ టంకణమ్
చ దాంశం రసకస్యేదం పిష్ట్యా మూషాః ప్రలేపయేత్. 241

నలికాసంపుటం బధ్వా శోషయే దాతపే ఖరే!
గ్రాహ్యం పాతాలయంత్రేణ సత్వం ధ్వాతే పుటేధవా. 242

ఖర్పరీ కుద్దిః

రజస్వలా రజోమూత్రై రసకం భావయే ద్దినమ్
తైరేవ దినమేకం తు మర్దయే చ్చుద్ధిమాప్నుయాత్. 243

మయూర తుత్తమ్

మయూరతుత్థం తుత్థం చ నీలాశ్మా తామ్రభస్మ చ
మయూర గ్రీవకం త్వేడనాశశం సస్యకం ప్రియే! 244

మయూర గ్రీవపంకాశం ఘృష్టే గోక్షిరసన్నిభమ్
అప్పు చ ప్లవతే షీప్త మేత న్మయూర తుత్థకమ్. 245

అభవా శుకపిచ్చాభ మంతః కాంచనబింబభిః
లంకితం ఘర్షయేత్తుత్థ మాయసే చాన్లుసంయుతే. 246

భవే దయస్తామనిభం యే తన్మయూర తుత్థకమ్
మయూర తుత్థ కుద్దిః

విష్ణయా మ్థియేత్తుత్థం మూర్ఛ రక కపోతయోః. 247

దశాంశం టంకణం దత్వా పాచ్యం మృదుపుట తతః
పుటం దధ్వా పుటం ష్టేదే ద్దేయం తుత్థవిశుద్ధయే. 248

మయూర తుత్థ సత్వ పాతనమ్

తుత్థం చ టంకణం చైవ తుల్యం శ్లేష్మం విమర్దయేత్
మూషాయాం తం వినిశీష్య రుధ్వా తీవ్రాగ్నినా ధమేత్. 249

ఇంద్రగోపనిభం సత్వం తతశ్చేవ న సంశయః

మయూర తుత్థ స్య గుణాః

తుత్థం కటు కషాయోష్ణం శ్వేత నేత్రామయాపహమ్. 250

విషదోషేషు సర్వేషు ప్రశస్తం కాంతికారకమ్

కంకుష్టమ్

కంకుష్టం కాకకుష్టంచ రేచకం రాగదాయకమ్

251

కంకుష్టం చ ద్విధా ప్రోక్తం హేమకారాత్మకం రథా
ప్రణజంతు జ్వరఘ్నం చ శూలోదావర్త గల్బహృత్.

252

గిరిపిందూరమ్

మహాగిరిఘ చాల్లో (ప్రా) వ (వీ) హేమాంత స్థితో రసః

253

శుష్కం శోణస్య నిర్దిష్టో గిరిపిందూర సజ్జయా.

త్రిదోష శమనం భేది రసబంధనకారకమ్

254

దేహ లోహకరం నేత్యం గి.పిందూర మిరితమ్.

టంకణమ్

టంకణం టంకణతైరో రసతైరో రసాధికః

255

లోహద్రావీ రసధృశ్చ సుఖాగో రంగదశ్చ సః.

మూలతీతర సంభూతః తైర శ్రేష్ఠో సహస్వాయః

256

అశ్మశీ మతిసారం చ నిహన్యాప్తేవరం విషమ్.

రససిద్ధికరః ప్రోక్తో నాగార్జున పురస్సరైః

కంపిల్లకః

257

శిష్టచూర్ణస్య సంకాశశ్చంద్రికాశ్శీతి రేచకః.

సౌరాష్ట్ర దేశఖనిజస్స హి కంపిల్లకో మః

పీత్తప్రణాథ్నాన విబంధనఘ్నః శ్లేష్మోదరాత్రి మునుల్మహాగీ

258

మూలామశూల జ్వరశోభహాగీ కంపిల్లకో రిచ్య మలాపహాగీ.

వత్సనాథిః

ఉత్పాత్యాది విషస్యాదా కథితం హి రసాయనమ్.

అమృతం స్యాద్వత్సనాథా విషముగ్రం మహాపథమ్

260

గరలం మరణం నాగస్తోకకం ప్రాణహరమ్.

సర్వకుష్టహరం ప్రోక్తం సర్వవ్యాధి వినాశనమ్

261

సన్నిపాతాది రోగాణాం వినివృత్తికరం ప్రియే.

కానీసమ్

కానీసం ధాతుకానీసం కేసరం హంసలోభశమ్
శోధనం పాంశుకానీసం శుభ్రం సత్వాహ్వయం మతమ్. 263

కానీసం త్రివిధం శుభ్రం కృష్ణం పీతమితి స్మృతమ్
కానీసం పుష్పకానీసం హీరకానీస మిత్యథ. 263

పీతం కృష్ణం పీతం రక్తం చతుర్థేతి పరే జగుః
కానీసముష్ణం సత్వైర కషాయాన్లుం సతి క్తకమ్. 264

వాతశ్లేష్మ ప్రళమనం చక్షుష్వ్యం రంజకం పరమ్
మూత్ర కృచ్ఛాశ్మరీకుష్ఠ కంఠావ్రణ విషాపహమ్. 265

గౌరీ పాషాణకః

గౌరీ పాషాణకః పీతో న్యక్తదేహశ్చ చూర్ణకః
రసబంధకర సిగ్ధా దోషఘ్నో రసవీర్యకృత్. 266

తువరీ ఫటకీ చ

భూమిస్తువరీకా పుల్లనువరీ రంజకా షీతిః
చిత్ర భూశీవకారశ్చ మంజిష్ఠారాగ దాయినీ. 267

భగస్తు ఫటకీ దుగ్ధపాషాణో నేత్రోగహః
కర్మూరాఖ్య శిలాధాతుర్మంజిష్ఠారాగ రంజకః. 268

పోదారశృంగీ

సదలం పీతవర్ణం చ భవేన్న్యూర మండలే
అర్జునస్య గిరీః పార్శ్వే జాతం పోదారశృంగకమ్. 269

సీసవర్ణం మనుష్యేష్మశమనం పుంగదాపహమ్
రసబంధనము త్కృష్ణం కేశరం జనముత్తమమ్. 270

సింధూరమ్

సింధూర నాగగర్భే
పైమంతిక వీరపాంసు నాగభవమ్
రక్తం చ నాగరేణః

గణపతి భూషా సురంగం ఇత్యాఖ్యా. 271

సౌభాగ్యం వైవ శృంగారం మంగళ్యమరణా రణః
సిందూరం కటుకం తిక్తముష్ణం వ్రణవిరోధణమ్. 272

కిలాస విషకందూతి విషపర్పకమనం పరమ్
హింకలే యే గుణాస్సంతి తే గుణాస్తిమురౌ ప్రియే. 273

ర సాంజనమ్

రసాంజనం రసోద్భూతం రసగర్భం రసాగ్రజమ్
రీత్యాం తు ధామ్యమానాయాం తత్కిట్టం తు రసాంజనమ్. 274

తదభావే తు కర్తవ్యం దార్శ్విక్వాన సముద్భవమ్
కృతకం బాలభైషజ్యం దార్శ్విక్వానోద్భవం తథా. 275

దార్శ్విక్వానధనం కంఠ(వంఠ్యం) వికాసి తీప్తచుష్టి యత్
త ద్రసాంజనముద్దిష్టం కషాయం కటు తిక్తకమ్. 276

కించిదుష్టం కఫహరం ఛేదనం లేఖనం లఘు
రక్తప్రిత ప్రశనం నేత్రరోగవినాశనమ్. 277

రసాంజనం తార్క్య తైలం క్షేయం వర్ణంజనం తథా
రసనాథం చాగ్నిసారం ద్వాదశాహ్వయకీర్తితమ్. 278

నీలాంజనమ్

నీలం నీలాంజనం వైవ చక్షుష్యం వారిసంభవమ్
కపోతకం చ కాపోతం సంప్రోక్షం శక్రభూమిజమ్. 279

శీతం నీలాంజన ప్రోక్షం కటుతిక్తకషాయనమ్
చక్షుష్యం కఫవాతఘ్నం విషఘ్నం చ రసాయనమ్. 280

సౌవీరాంజనమ్

సౌవీరమంజనమ్ సిగ్ధమవఘ్నష్టం శిలాతలే
లింజనాథంశిలారూపమే తచ్ఛేషమకృత్రిమమ్ 281

సౌవీరమంజనం వైవ రక్తప్రితహరం హితమ్
విషహిథ్యాగ్నిరోగఘ్నం వ్రణశోధనరోధణమ్ 282

ప్రోతోంజనమ్

ప్రోథోం ప్రోతనదీధనం చ
ప్రోతోంజనం వారిధనం తథాన్యమ్

- సావీరసారం చ కపోతసారం
వల్క్రికేశీర్షం మునిసమ్మితాహమ్. 283
- వల్క్రిక శిఖరాకారం భంగే నీలోత్పలన్యతిః
ఘర్షణే కైరిచ్చాయా ప్రోతోంజన మిదంభవేత్. 284
- ప్రోతోంజనం శీత కటుమానుం క్రిమినాశనమ్
రసాయనమ్ రసే యోజ్యం స్తన్య వృద్ధికరం పరమ్. 285
- ప్రోతోంజనం హినుం స్నిగ్ధం తృప్తా హృస్వాను లేఖమ్
నేత్ర్యం హిథ్యావమిచ్చర్థికభవత్తా సోషనుత్. 286

అ హి ఫే న మ్

- శ్రాంత్య మథనాత్మోభాద్వాసుకేర్వదనోద్ధితాః
ద్వీపాంతరే పతంతి స్మ సవిహస్వేదబిందవః. 287
- యత్ర యత్ర పతంతి పృథ్వీధా గుల్మరూపతః
తేషు జాతం తు నిరాశేసమ్యవం వృవతే జనాః. 288
- చతుర్విధమశేనం స్యాజ్జరణం మారణం తథా
ధారణం పారణం చైవ కమాద్వయ్యైమి లక్షణమ్. 289
- శ్వేతం తు జారణం ప్రోక్తం కృష్ణావర్ణం తు మారణమ్
ధారణం పీతవర్ణం చ కర్పరం పారణం తథా. 290
- జారణం జరయేదన్నం మారణం మృత్యుదాయకమ్
ధారణం చ నయఃస్తంభం పారణం మలసారకమ్. 291
- అశేనం సన్నిపాతఘ్నం వృష్యం బల్యం చ మోహదమ్
గ్రహణీమతిసారం చ నాశయేత్తందతామసి. 292

పుష్పం జ న మ్

- పుష్పాంజనం పుష్పకేతుః కాస్తుభః కసుమాంజనమ్
రీతికం రీతికసుమం రీతిపుష్పం చ పుష్పకమ్. 293
- పుష్పాంజనం హితం ప్రోక్తం పీత్తిహితాప్రదాహనుత్
నాశయే ద్విషకాసార్తి సర్వనేత్రామయాపహమ్. 294

శంఖః శ్రుద్రశంఖశ్చ

శంఖోద్భవభవః శంఖుర్జః పావనధ్వనిః
కుటిలోంతర్మహానాదః శ్వేతపీతస్సునాదకః. 295

సస్వనో దీర్ఘనాదశ్చ బహునాదో హరపియః.
క్షుల్లకః క్షుద్రశంఖ స్వాచ్ఛంబూకో నఖశంఖకః. 296

శంఖః కటురసశ్చేతః పుష్టివీర్యబలం పదంః
గుల్మశూలకఫశ్వాసనాశకో విషదోషహః.
క్షుల్లకః కటుకః స్నిగ్ధశూలహారీ చ దీపనః. 297

శుక్తిః

శుక్తిర్మూక్తాప్రసూత్యైవ మహాశుక్తిశ్చ శుక్తికా 298
ముక్తాస్ఫుట ప్రాతికస్టు మాక్తికప్రస్థ చ సా
జ్ఞేయా మాక్తికసూత్యైవ ముక్తామాకా తథా స్మృతా. 299
ముక్తా శుక్తిః కటుస్నిగ్ధా శ్వాస హృదోగహరిణీ
శూలప్రశమనీ రుచ్యా మధురా దీపనీ హరా. 300

జలశుక్తిః

జలశుక్తిః క్షుద్రశుక్తిః క్రిమిసుస్ఫుటికా చ సా 301
జలశుక్తిః కటుస్నిగ్ధా దీపనీ గుల్మశూలమత్.
తథా విషహరా రుచ్యా పాచనీ బలదాయినీ

కపర్దః

కపర్దో వరాటశ్చ కపర్దశ్చ వరాటికా. 302
చరాచరశ్చరో వశ్యో శాలక్రీడనకశ్చ సః 303
పీతాభా గంధిలా పృష్ఠే దీర్ఘవృత్తా వరాటికా.
రసవైద్యైర్వినిర్దిష్టా సా చరాచరపంజ్జికా 304
సార్థవిమృభరా శ్రేష్ఠా నిమగ్ధరా చ మధ్యమా.
పాదోపనిమగ్ధరా చ కనిష్ఠా పరికీర్తితా 305
పరిణామాది శూలఘ్నీ గ్రహణీతయ నాశనీం.

కటుష్ఠా దీపనీ వృష్యా నేత్ర్యా వాతకఫా పహా
రసేంద్రజారణే ప్రోక్తా చిద్రద్యేషు శస్యతే. 306

తదన్యే పుంవరాటాస్యర్గుర వశ్శేష్య పిత్తలాః
కషర్తః కటుతిక్ష్ణేష్టః కర్ణశూల వ్రణాపహః. 307

గుల్మశూలా మయఘ్నుశ్చ నేత్రదోష నికృంతనః

సాబుణిః (సర్వజైరః)

సర్వఘ్నోఽఽ బహుఘ్నోఽస్సమూహః ఘ్నోఽసాబుణిః. 308

స్తోమఘ్నోఽఽ మహాఘ్నోఽఽ మలారిః ఘ్నోఽమేలకః
సర్వఘ్నోఽఽ మతిఘ్నోఽఽ చక్షుష్యం వస్త్రశోధనమ్. 309

ఉదావర్తక్రిమిఘ్నం చ చిదవద్యత్ర శోధనమ్

స ప సా రః

కరీరపీలు కాఫేషు పచ్యమానేష్ట శోధనః. 310

ఘ్నోఽసా నవసారస్యాచ్ఛూలి కాలవణాభిదః
రసేంద్రజారణం లోహద్రావణం జఠరాగ్నికృత్. 311

గుల్మస్తోమోఽన్య శోషఘ్నం భుక్తమాంసాది జారణమ్

సౌ రా ష్ట్రీ

గోపిత్రేన శతం వారాం సౌరాష్ట్రీం భావయేత్తతః. 312

ధమిత్యా పాతయేత్సర్వం క్రామణం చాతి గుహ్యకమ్

అ ఖ పా షా ణః

మూఘకమ్యాభిధా పూర్వం సామాణస్యాభిధా తతః. 313

అఖపామాణ నామాయం లోహసంకర కాఠకః
అఖగ్రాహ సరో రూక్షో నమిశీత జ్వరాపహః. 314

తారకర్మణి సంపూజ్యో మేదో దుర్మాస కృంతనః

స ర్జ ర సః

రాలస్సర్జరస్సత్సైవ యక్షధూపోగ్ని వల్లిభః 315

దేవేష్టస్సాల నిర్యాసస్సుర భిర్భూష వల్లిభః

రాలస్తు పంచథా ప్రోక్తో రక్తః పీతస్సోఽఽ సితః. 316

నానావర్ణశ్చ విజ్ఞేయః కృష్ణస్తేషు గుణోత్తరః
రాలస్తు శిశిరస్నిగ్ధః కషాయస్తైక్యో రసః
వారపిత్తహర స్ఫోటకంధూ తిన్దూ నాసవః

317

గు గ్గు లు :

దానవేంద్ర విజితాంపురా సురాన్
భ్రష్టకాంతి ధృతిధైర్య తేజసః
వీర్య విష్ణురమ్భుతం కిలాస్పజత్
గుగ్గులం బలవపుర్జయప్రదమ్
మనుభూమిషు జాయంతే ప్రాయశః పురాపదపాః

318

319

భానోర్మయూభైస్సంరేప్తా గ్రీష్మే ముంచంతి గుగ్గులుమ్
గుగ్గులుః పంచభా ప్రోక్తౌ మహిషాక్షశ్చ నీలకః

320

పద్మస్తు కుముదశ్చైవ సువర్ణః పంచమః ప్రీయో
మహిషాక్షశ్చ నీలశ్చ దంతినాం గుణదాయకా

321

వాజినాం కుముదః పద్మో నరాణాం స్వర్ణవర్ణః
యేరండబీజశ్చైవ వా తిలశ్చైవేధవా శ్మశ్చ

322

పంచతిక్తశ్చైవైః క్వాధైః శుద్ధిం కుర్యాత్సు గుగ్గులమ్
దోలాయంత్రే పంచైవద్యాన నిర్మలతా భవత్

323

యేవం విశుద్ధం సంగ్రహ్యం తత్తద్వ్యోగేషు యోజయేత్
పిటకాగ్రంధమాలాద్యా నశ్యంతి చ ముగ్ధదాః

324

య వ జ్జ ర :

యవత్యోమృతః పాణ్యో యవజో యవశూకజః
యవశూకో యవాహ్యశ్చ యవపాణ్యో యవారు (X)జః
యవత్యోరః కటుష్ణశ్చ కశవాతోదరాద్రినుత్
అమశూలాశ్మకీ కృచ్ఛవిషదోషహరః పరః

325

326

స ర్జ జ ర :

సద్యః త్వరస్పర్శిశ్చ త్వరస్పర్శీ సువర్ణకం
సర్జకః కటురూక్షశ్చ తీక్ష్ణ వాతకఫాద్రినుత్

327

గుల్మనాపావవిధశ్చ మేహజ్వరరోగహృత్

లవణజైరః

లోణారం లవణోత్థం లవణాసురం చ లవణమేదశ్చ. 328

జను(ల)జం లవణాఘోరం లవణం చ లవణాఘోరం చ
లోణకఘోరమక్యూష్ణం తీక్ష్ణం పిత్తప్రవృద్ధిదమ్. 329

ఘోరం లవణమీషచ్చ వాతగుల్మదిహూలనుత్

వజ్రకజైరః

వజ్రకం వజ్రకఘోరం ఘోరశ్రేష్ఠం విదారకమ్. 330

సారం చందనసారం చ ధూమోత్థం ధూమజం గజః
వజ్రకఘోరమక్యూష్ణం తీక్ష్ణం ఘోరం చ రోధనమ్. 331

గుల్మోదరాత్రి విష్టం భహూలత్రైశమనం పరమ్

సాముద్రలవణమ్

సాముద్రకం తు సాముద్రం సాముద్రలవణం శివమ్. 332

సాముద్రం లఘు హృద్యం చ వారితాస్పృశ్యపిత్తలమ్
విదాహి కఫవారధ్యం దీపనం రుచి కృత్రియమ్. 333

సైంధవమ్

సైంధవం స్యాద్భీతశివం నాజేయం సింధుజం శివమ్
శుద్ధం శివాత్మకం పథ్యం మాణిమంధం నవాభిధమ్. 334

సైంధవం లవణం వృష్యం చకుష్యం దీపనం రుచి
పూతం నస్యా త్రిదోషఘ్నం వ్రణదోష విబంధజత్. 335

సైంధవం ద్వివిధం జ్ఞేయం సితం రక్తమితి క్రమాత్
రసవీర్య విపాకేషు గుణాధ్యం పూతనం సితమ్. 336

కాచలవణమ్

నీలకాచోద్భవం కాచతి (నీ) లకం వైవ (కాచ) సంభవమ్
కాకసౌవర్చలం కాచలవణం పాశ్యజం స్మృతమ్. 337

కాచోత్థం హృద్యగంధం చ తక్కాలవణం తథా
కురువిందం కాచమలం కతినుం చ చతుర్థక. 338

అ స ం ద శ ం ద :

కాచాఖ్యం లవణం రుచ్యయా మత్తారం సపిత్తలమ్ 339
 కాచాదం కఫవాతేఘ్నం దీపనం గుల్మశూలహృత్

విడలవణమ్

విడం చ విడకం ఖండం కృతజ్వరం చ అసురమ్ 340
 సుషాక్యం లవణం ఖండం ఘృత్తం కృత్రిమం దశ

విడముష్ణం సలవణం దీపనం వాతనాశనమ్ 341
 రుచ్యం చా జీర్ణశూలఘ్నం గుల్మమృగిన శనమ్

సౌవర్చల లవణమ్

సౌవర్చలం చ రుచక తిలకం హృద్య గంధకమ్ 342
 అక్షం చ కృష్ణలవణం రుచ్యం కోద్రవిం తథా

సౌవర్చలం లఘు మృగం కటుష్ణం గుల్మశూలహృత్ 343
 ఊర్ధ్వ వాతామశూలాత్రివిబంధా రోచకం జయేత్

అమ్లవేతసః

అమ్లవేతసా వేదీ రసామ్లౌ వీతవేతసః 344
 వేతసార శాచమ్ల సారశ్చారవేదీ చ వేదకః

నీలశ్చ భేదనో భేదీ రాజామ్లశాచమ్లభేదనః 345
 అమ్లాంకుశో రక్తపారః ఫలామ్లశాచమ్ల నాయకః

సహ సవేదీ వీరామ్లౌ గుల్మకేతుర్లరాక్షిధా 346
 శంఖమాంసాద్విదావీ స్యాద్విధా వైవామ్లవేతసః

అమ్లవేతసమత్యమ్లం కషాయోష్ణామనాతజత్ 347
 కఫార్శస్పమగుల్మాయమరోచకపారిం పంమ్

కాచః

కాచస్తుపారసారశ్చ రసభోజమలాపహః 348
 శృంగారీ చాభధారీ చ సర్వనేత్రామయాపహః

చ గ ణ మ్

పిష్టకం ఛగణశ్చాణమల్పలం చ వనోత్పలమ్ 349
 కరిండ్లోపలశాతీ చ వరటీ ఛగణాభిధా

రసలోహదోషహరి భ్యాతం తద్భస్మ దురితసంహృతయే

అంగారాః

శిఖితాః పావకోచ్ఛిప్తా అంగారాః కోలిశా మతాః 350

కోకిలాశ్చేతి చాంగారా నిర్వాణాః పయసా వినా

సి క తా

సికతా ప్రవాహజనితా సిక్తా పానీయమార్దకా సూక్ష్మా 351

సా వాలుకా శ్రమఘ్నీ సంసేకా త్సన్నిపాతి ఘ్నీ

ఉపరసానాం శోధనమ్

కానీసం భావయేద్ధర్మ దినం జంబీరజై ర్ద్రవైః 352

శుభ్యతే టంకణం నై (గౌ) రీ కంకుష్ఠంచ చ వరాటికా

శంఖం సిలాంజనం చైవ పృక్ శోధ్యం దినే దినే 353

గోదుగ్ధస్త్రి ఫలాక్వాతై ర్భృంంగదానై శ్శిలాజతు

మర్దయే దాయసే పాతే దినైకం తచ్చ శుభ్యతి 354

మేషీకీరేణ దరదమస్తువర్తేషు భావిరమ్

సప్తవారం ప్రయత్నేన శుద్ధిమాయాతి నిశ్చయమ్ 355

సూర్యావర్తం వజ్రకందం కదలీ దేవదాలికా

శిగ్రుః కోశాలకీ వంధ్యా కా మాచీచ వాలుకా 356

అసామేక రసేనైవ త్రిభౌరైర్వజ్రైస్సహ

భావయేదస్తు వర్తేషు దినమేకం ప్రయత్నైః 357

సావీరం కాంతపామాః శుద్ధా భూనాగమృత్తికా

సర్వే ఉపరసాశ్చ పృథ్విశ్శయం దినం దినమ్ 358

తతః పాచ్యం చ తద్రదానైర్దోలాయంతే దినం సుధీః

శుభ్యంతే నాత్ర సం దేహస్సర్వే ఉపరసాః పృథన్ 359

పువర్నవామేఘనాదకపిజ బీర తింగకైః

అగస్తీ పుష్పకమదయవచించాస్తువేతనైః 360

వనసూరణ భూధా త్రిమండూతీకంవీత్తకైః

కారవల్లీ శ్రీరకందంత్రైశ్చ శమీఘనైః 361

మేషశృంగీశశవసాశత్ర వారుణీ టంకశైః 362
 తైలమస్యవసావ్యోష ద్రవై ర్శైస్సకాంజితైః
 యేతైస్సమస్తై ర్వ్యపైర్వా హోలాయం శే దినత్రయమ్ 363
 అథ పతాద్యుపరసాంశుద్ధిహేతోః ప్రపాచయేత్
 ఇతి శ్రీభైరవోక్తే ఆనందకందే క్రియా కరణవిశాంకౌ
 ప్రథమోల్లాసః

ద్వితీయ ఉల్లాసః సువర్ణమ్

శ్రీభైరవః :-
 స్వర్ణాది సర్వలోహనాముత్పత్త్యాద్విక్రియం భవే
 స్వర్ణం సువర్ణ కవళోజ్వల కాంచనాని
 కల్యాణహాటక హిరణ్య మనోహరాణి
 గాంగేయ గైరిక మహా రజతాగ్ని వీర్య 1
 రుక్మాని హేమత పనీయక భాస్వరాణి
 జంబూన దాష్టాపనజాతరూప - పింజాన చామీకర కర్పూరాణి
 కార్తస్వరాపింజర వర్ణభూరి తేజాంసి దీప్తామలదీపి (శీత) కాని 2
 మంగల్య పామేరవశాతకుంభ - శృంగార చంద్రా రజజంబనాని
 ఆగ్నేయనిమాగ్ని శిఖాని చేతి నేత్రాభి నిర్ధారిత హేమనామ 3
 [సువర్ణ భేదాః]
 ప్రాకృతం సిహజం వహ్నిసంభూతం భువిసంభవమ్ 4
 రసేంద్రవేద సంచారం స్వర్ణం పంచవిధం స్మృతమ్
 బ్రహ్మాండం సంవృతం యేన రజోగుణభవా ఖలు 5
 తత్ప్రాకృత మితి ప్రోక్తం దేవానామపి దుర్లభమ్
 బ్రహ్మ యేనావృతో జాతస్సువర్ణం సహజం హి తత్ 6
 విష్ణుప్రమగ్నినా తైవం తేజః శీతం సుదుస్సహమ్
 అథా తస్యర్ణం తదుద్దిష్టం సువర్ణం వహ్నిసంభవమ్ 7
 యేత తస్యర్ణత్రయం దివ్యం వస్త్రేష్టాడశభిర్యుతమ్
 భారణా దేవ తత్కుర్యాచ్చ కీరమజరామయమ్ 8

గిరిగాం ఖనిసంభూతం తత్స్వర్ణం ఖనిజం స్మృతమ్
తచ్ఛత్రుర్దశవర్ణాభ్యం భవీతం స్వరోగహృత్ 9

రసేంద్ర వేదసంభూతం తద్వేదజముదాహృతమ్
రాయనం మహాశ్రేష్ఠం పవిత్రం వేదజం హే తత్
రక్తాభం పీతవర్ణం చ ద్వివిధం కాంచనం భవేత్ 10

[గ్రాహ్యగ్రాహ్య సువర్ణ స్వరూపమ్]

దాహే రక్తం సితం ఛేదే నికషే కుంకుమప్రభమ్ 11

గురు స్నిగ్ధం మృదు స్వచ్ఛం నిర్దలం రక్తపీతకమ్
హేమ షోడశవర్ణాభ్యం శస్యతే దేహలోహయోః 2

శ్వేతాంగం కఠినం రూక్షం వివర్ణం సమలం దలమ్
దాహే శ్వేతాసితం శ్వేతం నికషే లఘు చ వ్రతేత్ 13

స శుద్ధం స మృతం స్వర్ణం రోగవర్గం కరోతి చ
సౌఖ్యం వీర్యం బలం హంతి తస్మాచ్ఛుద్ధిరుదీర్యతే 14

సువర్ణ శుద్ధిః

వల్మీకమ్మృత్తికా భూమం గైరికం చేష్టకా పటు
ఇత్యేతే మృత్తికాః పంచ జంబీరైర్వారనాలకైః 15

పిష్ట్యా లింపే తస్వర్ణపత్రం భస్మచ్ఛనం శు కర్పకే
యావద్రవం పుటం తావత్కుర్యాత్తేన విశుద్ధ్యతి 16

మృత్తికాం మాకుటుంగాస్తైః పంచవాసర భావితామ్
సభస్మ లవణం హేమ శోధయేత్పుట పాకతః 17

తావయేన్నాకుటుం గాస్తైస్త్రై దినం పంచమృత్తికామ్
పైంధవం భూమి (భూమి) భస్మాభిః పిష్ట్యర్థం శుద్ధ్యతిపూర్వవత్ 18

తైలే తక్రే గవాం మూత్రే హ్యోరనాలే కలుత్థకే
క్రమాన్నిషే చయేత్తప్తం సప్తవారం ద్రవైర్ద్రవైః 19

స్వర్ణాది లోహపాత్రాణాం శుద్ధికేమా శ్రేష్ఠతే
ద్రావికే నాగవంగౌ చ తద్వత్స్పించే ద్విశుద్ధయే 20

సువర్ణం ధా (క) లయేహ్నూర్వం కాంచనా రోదభి నే రసే
సప్తవారం తతః కర్మయోగ్యం హేమ భవేద్భవమ్ 21

సువర్ణబ్రహ్మ

[ప్రథమ ప్రకారం]

నాగమూర్తిం శిలాయుక్తం వశ్రశీర సమన్వితమ్
లేపనాత్పుట యోగాచ్చ హేమపతాని లేపయేత్ 22

మృతం నాగం స్పృహీక్షీరై రధవాష్టేన కేసచిత్
పిష్ట్యా లేప్యం స్వర్ణపత్రం రుద్ధ్యా గజపుట పచేత్ 23

ఆదాయ పేషయేదష్టే మృతనాగం చాప్తమాంశకమ్
పచేద్గజ పుట రుద్ధ్యా పూర్వపన్నాగ సంయుతమ్ 24

యేవం పునః పునః పాకాదప్తథా మ్రయతే ధృవమ్
[ద్వితీయః ప్రకారం]

శుద్ధసూత సమం గంధం మూషికం చ రసాన్లుకైః
అప్తభిశ్చ పుష్పైర్దేమ మ్రయతే పూర్వవత్క్రియా 25

[తృతీయః ప్రకారం]

శుద్ధసూత సమం స్వర్ణం ఖల్వే కుర్యాచ్చ గోలకమ్
ఉద్ధాహ్నో గంధకం దత్వా సర్వమల్యం నిరుధ్య చ 26

త్రింశద్వ్యవోత్పలైర్ద ద్యాత్పుటనేవం చతుర్థత
నిరుత్తం జాయతే భస్మ గంధం జేయం పునః పునః 27

[చతుర్థః ప్రకారం]

స్వర్ణమావర్త్య తోతైకం మూషికం శుద్ధనాగకమ్
క్షీప్త్యాదాయ తు లమాచ్ఛర్ణం తత్తుల్యే గంధమూషికే 28

అష్టేన మథయేద్ద్యావం రుద్ధ్యా లఘు పుట పచేత్
గంధం పునః పునర్దేయం మ్రయతే దశభిః పుటైః 29

[రసాదిభిః స్వర్ణమారణమ్]

హేమపతాని కుర్వీత విలింపే దసభస్మనా
అమృపిష్టేన పుటయేద్దేమ నిర్జీవతాం పచేత్ 30

అథవా తాప్యపుటితం స్వర్ణం గచ్ఛతి భస్మశామ్
యద్వా మృతేన కరిణా శిలాయోగో భస్మయేత్ 31

అథవా మృత వశ్రశీర యోగవ్యవహితమ్

భస్మతాం యాశ్మయః రస్యై రస్యై మహారసైః
అస్థుపిష్టైర్విలిప్తం చ పుటితం యాతి భస్మతామ్

33

[పంచమః ప్రకారః]

స్వర్ణస్య ద్విగుణం ఘాతం యామమష్టేన మర్దయేత్
ఆరోటం మాషీకం క్షీప్త్యా మూషాయాం స్వర్ణమల్యకమ్

34

త త్పృష్ఠే మర్దితం హేమ త త్పృష్ఠే శుద్ధమాషీకమ్
దేయం స్వర్ణసమం తచ్చ పృష్ఠే గంధం చ తత్సమమ్

35

సర్వం చ చూర్ణితం దద్వాదృఢ్యా మూషాం ధమేశ్వరమ్
స్వభావ శీతలం ధాహ్యాం భస్మ తద్భాగపంచకమ్

36

లంకణం క్షేత్రకాచం చ భాగైకైకం పశేషయేత్
తిరియం మధునా క్షేప మేలకం గోలకీకృతమ్

37

ధాన్యా భస్మ చ భాగైక మధ శోష్యం చ దాపయేత్
నిరుధ్య తద్ధమేన్ద్రాశం మూషాయాం పుటికాద్యయమ్

38

నిరుత్థం వాయుకే భస్మ తత్తద్వ్యోగేషు యోజయేత్

[షష్ఠః ప్రకారః]

హేమైః పాదం మృతం సూతం పిష్టమష్టేన కేనచిత్
పతే లిప్త్యా పుటే పచ్యాదప్యభిర్మియతే ధృవమ్

39

శుద్ధానాం సర్వలోహానాం మూలశే రీతిరీదృశీః

40

[సప్తమః ప్రకారః]

శుద్ధ మాషీక భాగైకం భాగం చారోట మాషీకమ్
ద్విభాగం సూతకం క్షీప్త్యా తియమష్టేన మర్దయేత్

41

భాగైకం హేమపత్రం చ లిప్త్యా చాష్టేన మర్దయేత్
తద్గోలం పాతనాయం తే హాకాద్యామ తయం పచేత్

42

ఇత్యేవం బ్రుయతే స్వర్ణం నిరుత్థం చా త సంతయః

[అష్టమః ప్రకారః]

యవచించారజోవృక్షభల్లాతైస్సంకఠేన చ
లిప్త్యా స్వర్ణస్య ప తాటి రుధ్యా గజపుటే పచేత్

43

తైర్ద్రవైః (కృతయా) పిష్ట్యా బ్రుయతే సప్తభా పుటైః

44

[నవమః ప్రకారః]

పీఠకుంకుష్టి బుక్కాణ సౌవర్చలమపేషితమ్
లిప్తా స్వర్ణస్య స తాణి వియతే సప్తభిః శుభైః 45
సువర్ణస్య గుణాః
సువర్ణం బృహణం సిగ్ధం మధురం రసహకయోః
విషదోషహరం శీతం సఃమాయం సత్తిక్తమ్ 46
హృద్యం కాంతి ప్రదం బల్యం సంపనం గురు లేఖనమ్
బుద్ధి మేధాస్మృతిశరం వ్రణక్షయం వాగ్విశుద్ధిదమ్ 47
యోగ్యానాద ప్రశమనం చక్షుష్ట్యం చ రసాయనమ్
త్రి దోషశమనం సౌమ్యనూయుష్యం రుచిరం శుచి 48
ప్రజ్ఞా వీర్యస్వరూపమైశ్వర్యం భూతాన్మవేత్
ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనందకందే క్రియారణ విశ్రాంతౌ
ద్వితీయోల్లాసః

తృతీయ ఉల్లాసః
రజతమ్

శ్రీభైరవ :-
కౌవ్యం శుభ్రం వసుశ్రేష్ఠం రుచిరం చంద్రలోహకమ్
రజతం తప్తరూప్యం చ చంద్రభూతిస్తు కౌవ్యకమ్ 1
కలధారం చ సాధం చ చంద్రహాసం చ తారకమ్

[రజత భేదాః]

సహజం ఖనిసంజాతం కృత్రిమం చ త్రిభా మతమ్ 2
రజతం పూర్వపూర్వం హి స్వగుణై రుత్తరోత్తరమ్
క్షైలానాద్యద్రి సంభూతం సహజం రజతం భవేత్ 3
తత్సృష్టం హి మహావ్యాధి నాశనం దేహినాం భవేత్
హిమాచలాది కూటేషు యద్రూప్యం తాయతే హి తత్ 4
ఖనిజం కళ్యాణే తజ్జైః పరమం హి రసాయనమ్
క్షీరామ సాదుకాన్యస్తం వంగం యద్రూప్యకాం గతమ్ 5
తత్సాదరూప్య విశుద్ధ్యక్తం కృత్రిమం పర్వరోగనుత్
[గ్రాహ్యే గ్రాహ్యే రజత స్వరూపమ్]
ఘనం సిగ్ధం గురు సిగ్ధం దాహే ఛేదే సితక మృదు 6

- వర్ణాభ్యం చంద్రవ త్వచ్చం దాహే ఛేదే సమప్రభమ్
శంఖాభం మస్థణం స్పృటరహితం రజతం శుభమ్ 7
కాహే రక్తం చ కృష్ణం రూక్షం స్ఫుటం లఘు
సూలాంగం కర్కశాంగం చ రజతం త్యాజ్యమప్రభా 8
కఠినం కృశీమం రూక్షం వివర్ణం సమలం దలమ్
దాహే ఛేదే ఘనే నష్టం మధ్యమం రజతం మలేమ్ 9
కఠోతి కాపం విజృంభం క్షయం శుక్లబలాయమామ్
న శుద్ధం న మృతం తారం తస్మాచ్ఛుద్ధం చ మారయేత్ 10

రజత శుద్ధిః

- నాగేన టంకజేనైవ దావితం శుద్ధి మృచ్ఛతి
తారం త్రివారం నిశ్చేదం తైలే జ్యోతిష్కృతీభవే 11
తప్తం తప్తం తారపత్రం సేచయేచ్ఛుద్ధి మామూయాత్
విశాచ సంభవేయ ద్వాప్యేప్తం శుద్ధిమామూయాత్ 12
రజతం దోషనిర్మూలం నాగోత్తర్ణం సమాహరేత్
శ్వేతికుంభోద్భవే నీరే ఛాలయే తప్తవారకాన్ 13

రజత భస్మ

[ప్రథమః ప్రకారః]

- కురండ ముని శుబ్ధౌర్ధ్వలిలై స్సంప్ర మర్దయేత్
తారపత్రాణి లిప్తాని పుటయేచ్చ వనోత్పలైః 14
మియతే నాత్ర సందేహః లిప్తం వా రసభస్మనా

[ద్వితీయః ప్రకారః]

- అష్టువర్గప్రితేన పూర్వవత్పుట యోగతః
మియతే 15

[తృతీయః ప్రకారః]

- తాలకం సూతం వంగమశ్లేష కేసయేత్
తారపత్రాణి సంలిప్య పుటిత్వా భస్మతాం వయేత్ 16
మియతే గంధయోగాదై శ్చైవైష్ణవేన విపత్యతే (మర్ద్య)తే

[చతుర్థః ప్రకారః]

- స్నహీక్షురైః పచేత్తాప్యం తారపత్రాణి లిపయేత్ 17

రుద్ధా గజపుట వక్త్రా పూర్వైః పాచయేత్సునః ।
చ త్వరింశత్సుపురేవం సచేత్తారం మృతం భవేత్ ॥ 18

[పంచమః ప్రకారః]

భూధాత్రీం మాయీకం మల్కం విష్ణులీం సైంధవామ్లకైః ।
లిప్త్యా తారస్య పతాగి రుద్ధా సప్తపుటైః పచేత్ ॥ 19

[దశైః పునః పునః విష్ణ్వ మ్రియతే నాత్ర సంశయం ।

[షష్ఠః ప్రకారః]

లిఖచ దవసూతాభ్యాం తారవిష్టి ప్రకల్పయేత్ ॥ 20

రుద్ధాభ్యో గంధకం దత్వా మూషాగ శ్చ నిరుధ్య చ ।
స్వేదయేద్వాకాయం తే దినమేకం దృఢాగ్నినా ॥ 21

స్వాంగశీతలతాం విష్టి సాముతాలేన మర్దితమ్ ।

పుట ద్వాదశవారాణి భస్మీభవతి రూప్యకమ్ ॥ 22

[సప్తమః ప్రకారః]

మాయీకం చూర్ణలుంగామ్లు మర్దితం పుటితం వనైః ॥ 23

త్రింశద్వాదశ తత్తారం నిరుత్థం భస్మ జాయతే

రాగస్యాత్సర్వలోహనాం పుటాధిక్యే న సంశయః

[అష్టమః ప్రకారః]

తారపత్రం చతుర్భాగా భాగైకం శుద్ధ తాలకమ్ ॥ 24

మర్ద్యం జంబీరశ్చర్ద్రావైస్తార పతాగి లేపయేత్

శోషయేదంధయేత్తం చ త్రింశ ద్వనోత్పలైః పుటేత్ ॥ 25

చతుర్దశ పుటైరేవం నిరుత్థం మ్రియతే ధృవమ్

[నవమః ప్రకారం]

కాప్యపత్రం చతుర్భాగా భాగైకం మృతపంగకమ్ ॥ 26

అభవా గంధభాగైకం శేష్మం జంబీర పేషితైః

రుద్ధా త్రిభిః పుటైః పాచ్యం పంచవింశద్వనోత్పలైః

మ్రియతే నాత్ర సంశయో గంధో దేయః పునః పునః

[దశమ ప్రకారః]

రసగంధా సమం కృత్వా కాకతుండస్య మూలకమ్ ॥ 28

మర్తయే నమోహీషీతైః పిష్టిం తాం హృదయేజ్జలైః
హరిదాగోలకే షీప్త్యా గోలం హయపురీషకే 29

షీప్త్యా దినైకవింశచ్చ తద్గర్భాదుద్ధరేత్సునః
తత్పిష్ట్యా తారవ తాః త్యమస్త్వేనకేవచిత్ 30

పుష్టైర్వింశతిభిర్భస్మ జాయతే నాత్ర సంశయః
భస్మనా వ్యాఘ్రపిష్టేన లింఘేతామ్రమయం ఘృతమ్ 31

జాయతే తం మృతం విద్యాద్భస్మ హృతక తారయోః

[రజతస్య గుణాః]

కాప్యం సిద్ధం కషాయాఘ్నం విపాకే మథురం రసమ్ 32

వయస్థాపనం శీతం లీఖనం వాతపిత్తజిత్
వృష్యం రుచీరం బల్యం జఠరాగ్ని ప్రదీపనమ్ 33

“ఇతి శ్రీభైరవోక్తే అనందశంకే క్రియాకరణ విశ్రాంతే
తృతీయోల్లాసః”

చతుర్థ ఉల్లాసః

తామ్రమ్

శ్రీభైరవ :-

తామ్రం మేచ్చముఖం శుల్బం తపనస్థముదుంబరమ్
త్ర్యంబకం చారవిందం చ రవిలోహం రవిప్రియమ్ 1

రక్తం వైచాలం చైవ రక్తభాతుః కరేందుభా

[తామ్రభేదాః]

మేచ్చం నేపాలం చేది తియోర్నేపాల ముత్తమమ్ 2

నేపాలచంద్ర ఖన్యత్థి మేచ్చవిత్త్యభిధీయతే

[గ్రాహ్యో గ్రాహ్యతామ్ర స్వరూపమ్]

సుషిష్ఠం మృదులం శోణం ఘనఘోరతీయం గురు 3

నిర్వికారం గురు శేష్టం తామ్రం నేపాలముచ్యతే

సింహానందాచార్యయం వామభేది కఠోరకమ్ 4

తేలితం చ పునః కృష్ణమేతన్యేచ్ఛక తామ్రకమ్ 5
 పాంశురం కృష్ణశోణం చ లఘు స్ఫుటవసంయుతమ్
 రూఘేంగం పదలం తామ్రం కేవలతే రసకర్మణే
 ఉన్నేద మోహ భ్రమదాహ భేదాః
 తామ్రస్య దోషః ఖలు దుర్ధరాస్తే 6
 విశోధనాత్త ద్వితస్యదోషం సుధాసయం ప్యాదసవ్యసాకే
 వాసి మూర్ఖా భ్రమోన్మాద నానాదుక్కుష్ట శూలకృత్ 7
 ఆయుః కాంతిబలభ్రంశకరం భాతు ప్రమాదకమ్
 సశుద్ధం మృతం తామ్రం తేన సంశోధ్య మారయేత్ 8

తామ్రగుద్దిః ||

తామ్రం తేరామ్రసంయుక్తం దానితం త (లి) ప్తగ్న రికమ్ 9
 పంచదోషవినిర్ముక్తం సప్తవారేణ జాయతే 10
 తామ్రనిర్దర్శ్యలప్తతాని లిప్త్యా నివ్రైంబవసింధువా
 ధ్మాత్వా సావీరకే క్షేపాద్విశుభ్యత్యప్తివారతః 11
 నింబ్యంబుపటిలిప్తాని తాపితాన్యప్తవారకమ్
 విశుద్ధ్యంత్యర్కపతాని నిర్గుండి రసమర్దనాత్ 12
 కుమాకీ పత్రమధ్యే తు కుల్బప్రతం నివేదితమ్
 పుటితం దోషవిర్ముక్తం పాంశురం చ ప్రజాయతే 13
 ఇథం విశోధితం తామ్రం సర్వదోషవివర్జితమ్
 భవేద్దసాయనకరం దేహలోహకరం పరమ్ 14
 ఇమాం శుద్ధిం విజానీయాచ్ఛిలో నా నందికేశ్వరః
 బలినా నిహతం తామ్రం సప్తవారం సముద్ధితమ్ 15
 సర్వదోష వినిర్ముక్తం భవేదమృత సన్నిభమ్
 స్నుహ్యర్క ష్టిరలవః కాంక్షకైస్తామ పత్రకమ్ 16
 లిప్త్యా ప్రతాప్య నిర్గుండినై స్పింద్యామృతః పునః
 వారాం ద్వాదశశుద్ధం లేపాత్తాపాచ్చ సేచనాత్ 17
 ఖటికాం లవణం తక్తైరారనాలైశ్చ సేవయేత్

తేన లిప్తం తామ్రపత్రం తప్తం తప్తం నిషేచయేత్ 18
షడ్వారము త్రాకంత ర్విగ్రహద్యాశ్చ విశుద్ధయే

తప్తాని తామ్రపత్రాని సేవయేత్తి క్తకారణైః 19
లిప్తామృతక్ర లవణకాంజీకేన పునః పునః

తప్తం తప్తం తిథా సింహ్యామృద్ధి మాయాతి నిశ్చయమ్ 20
గోమూతేణ పచేద్యామం తాత్ర సా తం దృశ్యానా

శుభ్యతే నాత్ర సందేహః మూఢం చాప్యశోభ్యతే

తామ్రభస్మ ॥

[ప్రథమః ప్రకారః॥

గంధేన తామ్రమశ్మేన హ్యమృపిప్లేన లేపయేత్ 21

కంటకేధీకృతం పత్రమథయిత్యా పుటే పచేత్

ఉద్ధృత్య చూర్ణయేత్తస్మిం సాదాంశం గంధకం షీపేత్ 22

జంబీరై రారణానై ర్వా మృగమూర్వాభ నాద్రవైః

పిష్టా పిష్టా పచేద్దృఢం సగంధం చ చనుషురైః 23

మాతులుంగద్రవైః పిష్టా పుటమేకం ప్రదాపయేత్

సితశర్కరయాప్యేం పుటం దేయం మృతం భవేత్ 24

[ద్వితీయః ప్రకారః॥]

సామాగధేది మత్స్యాశ్చ ద్రవైర్ద్విగుణగంధకమ్

తామ్రస్య లేపయేత్పిప్లెం తృతీయం రుధ్యా గజపుటే పచేత్ 25

సమాంశేన పునర్గంధం దత్వా ద్రావైశ్చ లోలయేత్

యేవం సప్తపుటైః పక్వం తామ్రభస్మ భవేద్భవమ్ 26

[తృతీయః ప్రకారః॥]

తామ్రస్య త్రిగుణం సూతం జంబీరాష్ట్రేన మర్దయేత్

అదా మూషాంతకే షీప్తా ధుమ్కారస్య తు పత్రకమ్ 27

తత్పుష్పే తామ్రంశుక్లం చ గంధకం చూర్ణితం షీపేత్

తత్పుష్పే మర్దితం తామ్రం పూర్వపుట్యం చ గంధకమ్ 28

అచ్యుత్య ధూర్తపత్నైస్తురుధ్వా గజభుజి పచేత్
స్వాంగశీతం తతహ్నుర్థం మృతం భవతి నిశ్చితమ్ 29

[చతుర్థః ప్రకారః]

కించిద్గంధేన వాష్టేన తాలయేత్తా మ పతకమ్
తామ్రపాదేన సూతేన సార్వగ్ం (ర్థం) సుతం ప్రలేపయేత్ 30

తా మ ద్వికణగంధేన చాస్తుపిష్టేన తత్తునః
లిప్త్యా హ్యశోర్ధ్వగం దేయా సుపిష్టా చాస్తుపిష్టికా 31

తత్త్విందం భాండగర్భే తు రుధ్వా చుల్క్యాం విపాచయేత్
యామైకం తామ్రపాకేన భస్మీభవతి నిశ్చితమ్ 32

పంచమః ప్రకారః

సూతమేకం ద్విధా గంధం యామం కన్య విమర్శయేత్
ద్వయోస్తుత్యే (బృం) తామ్రపతే (తం) ఫేల్వా గర్భే నిరోధ 33

సమ్యంమృల్లవజ్రైస్సంధి పార్శ్వే భస్మ విదాపయేత్
చతుర్యమం పచేద్చుల్క్యాం పాత్రపుష్టే సగోమయమ్ 34

జలం పునః పునర్దేయం స్వాంగశీతం విచార్ణయేత్
మ్రుయతే నాత్ర సందేహస్సర్వయోగేషు యోజయేత్ 35

షష్ఠః ప్రకారః

జీర్ణం తామ్రం సమాదాయ తత్ర తై తాన్విరిక్షిషేత్
వంగం ఘోషం గజం తీక్ష్ణమూరం కాంతం చ వటో సమాన్ 36

ప్రత్యేకం తామ్రమానేన సర్వానేకత్ర భామయేత్
వంకనాలేన తావత్తద్భావదర్శనవశిష్యతే 37

తమర్కం ఛాలయేత్సూర్వం నిర్గుంధీసలిలాంతరే
సప్తవారాంశ్చ తన్మూల చార్ణమర్కే ప్రవాపయేత్ 38

తేన తామ్రేణ కుర్వేత వటికామృతగాం శుభామ్
ద్విగుణం గంధకం లిప్త్యా బలేత్క్రయంశం చ పారదమ్ 39

శుద్ధం హింగులజం వాపి మృద్ధయేద్దీపపూరకైః
జంబీరజైర్వా లిఖచసీరై స్సమ్యక్ప్రమర్దయేత్ 40

త్రిదివం తద్విశోష్యాన భాండాంతస్తన్నివేశయేత్
ఉపరిష్టా తామ్రఘటి మధోవత్తాం నిధాయ చ 41

ద్వితీయం విశేషయేత్సత్కటోరీం మృణ్మయీం కీచేత్
అతిప్రయత్నాల్లింపేత్తాం యథా వారా న భిద్యతే 42

అథిచల్లి తతో దత్వా పూరయిత్వా లైరథః
ప్రజ్వాలయే ద్వీతిహోత్రం మృకుమధ్యోర్తి మక్రమాత్ 43

దినాని పట్ సమాదాయ స్వాంశీతం శు పాత్రకమ్
నిర్భిద్య శుల్బం కృష్ణీత మృతం సూతేన యత్నైః 44

తతః ఖలేష్వి చిచూర్జైర్ తద్యథేష్టం వినియోజయేత్

తామ్రభస్మ కుద్ది:

నానావిధం మృతం తామ్రం శుద్ధ్యం తాగపంచమ్ 45

భాగైశం శ్వేతకాచం చ భాగం శ్వేతం చ టంగణమ్
మూషాయాం మిశ్రితం క్షిప్తా భాగైశం చాభవతఃమ్ 46

ఉర్ధ్వం దత్వా నిరుధ్యాన భాగే గ్రాహ్యం సుశీతలమ్
నిర్దోషం శు భవేత్తామ్రం సర్వకోగహరం భవేత్ 47

అథవా మూరితం తామ్రమష్టేనైవ మర్దయేత్
తద్గోలం సూరణశ్యాంతః దుధ్వా సర్వత్ర లేపయేత్ 48

శుష్కం గజపుటే పచ్చాత్సర్వదోషహరం భవేత్
వాంకిం భ్రాంతిం విరేకం చ న కరోతి కదాచన 49

సప్తమః ప్రకారః

విలిప్య లికుచద్రావపిష్ట గంధాశ్శపంతః
తామ్రపత్రాణి సంఘాద్య హేమధ్యే నిరుధ్య చ 50

యామమాత్రం పచేత్సమ్యక్ శీతాన్యాకృష్య చూర్ణయేత్
తద్భస్మ వల్లమాత్రం హి తాంబూలీదల వేష్టితమ్ 51

భక్షితం వామయిత్వాన రేచయిత్వా ద్వియూమతః
జ్వరం వినాశయేన్మణాం శూలాద్ధాన సమ్యుతమ్ 52

విషం గరం గ వేగేడ వామయత్యేవ విశ్చితమ్
పథ్యమత ప్రదాతవ్యం గవ్యం తక్రం చ భక్తకమ్ 53
అతిరేకేతి వాంతౌ చ సమోహే చాతిమాత్రకే
తత్తదాచిత్వయోగేన కుర్యాచ్ఛితాం ప్రతిక్రియామ్ 54
అతివాంతౌ భజేద్భృ (భృ) ప్రమిషేదండం సుశీతలమ్
యద్వా బిల్వభవం క్వాభం సితయా సహపాచయేత్ 55
బర్హురత్వగ్రహః పియో విరేకే తిక్తసంయుతః

అష్టమః ప్రకారః ।

శుల్పమత్యేన సూతేన బలినా తత్సమేన చ 56
తదర్థాంశేన తాలేన శిలతా చ తదర్థయా
విదాయ కజ్జలీం శ్లక్షాం భిషక్జ్జల సన్నిభామ్ 57
యంత్రాభ్యామ వినిర్దిష్ట గర్భయంత్రోదరాంతరే
కజ్జలీం తామ్రపత్రాణి పర్యాయే వినిశ్చేత్ 58
ప్రపచేద్యామపర్యంతం స్వాంగశీతం విచూర్ణయేత్
తామ్రర్య గుణాః ॥

తత్తద్రోగహరాను పానసహితం తామ్రం ద్వివల్లన్తితం
సల్లిఢం పరిణామశూలముదరం శూలం చ పాండుర్వరమ్
గుల్మస్థిహ యశ్చ త్తయాగ్నిసదనం మేహం చ మూలమయం
దుష్టాం చ గ్రహణం హరేధృవమిదం పర్వామయధ్వసనమ్
తామ్రం తిక్తకషాయకం చ మధురం పాకేథ వీర్యోష్ణకం
కోష్ఠం పిత్తకషాపహం జఠరగుక్కుష్మామజూర్న్యంతకృత్
ఊర్ధ్వః పరిశోధనం చ విషమృష్టాల్పాపహం శుక్లరం
దుర్జామయ పాండురోగశమనం నేత్ర్యం పరం లేఖనమ్

“ఇతి శ్రీభైరవోక్తే అనందకిందే క్రియాపరణ విశాంతౌ
చతుర్థోల్లాసః”

పంచమ ఉల్లాసః

కాంతతీర్థమందలోహః

లోహోత్పత్తిః

శ్రీశైలవ :-

కాంతాయస్తీర్థముండాఖ్య లోహోత్పత్తర ధోచ్యతే 1

దేవాసుర సమూహేన మధ్యమానే మహోద్ధౌ 2

సముత్పన్నం పురా తస్మిన్నమృతం దేవజీవనమ్ 3

పీయూషాన్నైస్తస్మాన్ని పేతుః తృప్తబిందవః 4

జ్ఞాత్వా తాంభూతాస్యంతా గోవయామాస దూర్జటః 5

లోహపాపారూపేణ శృత్వా తాస్యసుధారతే 6

పాపరోగాభిభూతా యే మానవా న భజంత్యమూన్ 7

ఇత్యేవం శివగుప్తా యే సుధాయా బింధవః పురా 8

తేషాం మయా సమాసేన కథ్యతే సాధనం సుఖమ్ 9

కుష్టాది రోగనాశార్థం యథాబుద్ధ్యమ సారథిః 10

కాంతాయస్తీర్థముండాఖ్యం లోహమేవమపి త్రిధా 11

రసాయనే భృస్పర్వభ్యో విద్యాచ్ఛరగుణాధిమ్ 12

కాంతలోహః ॥

అయస్కాంతం కాంతలోహం కాంతం స్వాత్మకృష్ణలోహకమ్ 13

కాంతాయసం మహాలోహం కాంతలోహం చ సప్తధా 14

[అశుద్ధ కాంతలోహపేవనజా దోషాః]

హృత్పిదాం వహ్ని దౌర్వల్యం మహారోగాన్మృతిం తథా 15

కరోతి సేవనాల్లోహమశోధితమయారి తమ్ 16

తస్మాత్కాంతశస్య సంశుద్ధిర్నాణం చ విధియతే 17

కాంత గ్రహణ విధిః 18

మహోన్మత్త గజస్సూతః కాంతమంకుశ ముచ్యతే 19

క్షేత్రం జ్ఞాత్వా గృహీతవ్యం తత్ప్రయత్నేన భూయసా 20

మారుతాతపనిష్ఠం వర్షయేత్సురసుందరి ! 21

- భూమిస్థితం చ యత్కాలం ఛాగరక్తేన భావయేత్ 11
 ఛాగరక్త ప్రతిష్టేన చర్మణా తత్ప్రవేష్టయేత్
 ఛాగచర్మ పరీవేష్ట్య విస్య సేతుర్వవక్షేత్ 12
 ఉగ్రతం సప్తభిర్భాసైస్తోయతుంథే వినిషేపేత్
 రక్తపుష్పైస్సదా పూజ్యం రక్తగంధానలేనైః 13
 పూరితం మద్యమాంసైశ్చ యోజ్యం రససాయనైః
 సంస్కృత ఛాగరక్తేన భామకం చుబుకం భవేత్ 14
 అనేన క్రమయోగేన ద్రావకం భవతి హియే
 కాంతలోహం వినా సుతో జేహేన కామతి క్వచిత్ 15
 న కాంతేన వినా సూతః కాంతస్సుత వివర్జితః
 కాంతసూత సమాయుక్తః ప్రయోగో జేహధారకః 16
 పురా ప్రోక్తం మయా సర్వం కాంతసర్వం యథావిధి
 అనునా సంప్రవక్ష్యామి కాంతసంస్కారతత్త్వణాన్
 కాంత శుద్ధిః 17
 శశరక్తేన సంలిప్తం కాంతపత్రం సుధామిశమ్
 త్రివారం చాగ్నినా జేవి! దోషం నైస్థిక్యం త్యజేత్ 18
 త్రిఫలాష్టగుణే తోయే త్రిఫలా భోదశం పశమ్
 తత్కావ్యధ పాదశేషం చ కాంతస్య పలపంచమ్ 19
 కృత్వా పత్రాణి తప్తాని సప్తవారం నిషేచయేత్
 యేవం ప్రతీయతే దోషో గిరిజో లోహసంభవః 20
 కాంతలోహమయం చూర్ణం గోమూతైష్టగుణే పచేత్
 ధాన్యామైః త్నాలితం భూయః శోషితం శుద్ధిమాపుయాత్ 21
 రత్న (నక్త) మూలా హంసపాదీ గోజిహ్వ త్రిఫలామృతా
 గోపాలీ తుంబురుర్దంతీ గోమూతే పేషయేదిమూః 22
 తత్కలైః కాంతపత్రం తు తప్తం తప్తం ద్విసప్తధా
 సేచయేత్కాంతలోహం తు సర్వదోషనివృత్తయే
 కాంత సిద్ధి త్రయః 23
 త్రిమః కాంతస్య సిద్ధిర్థం కర్తవ్యం మంత్రే భూర్భువః

ఉద్భవోద్భవశబ్దస్యాచ్యుతర్థ్యంతో మృతార్తరమ్
స్వాహం తః ప్రణవశ్చదా మంత్రోయం మధ్యనే ఫిరః 21

రక్షయే లోహరసయోరయ మేవైక ముద్భవమ్
వినా స్వాహేతి తస్మాంశే ఫలంతం యోజయేత్ప్రియే 25

ప్రణవోర్థ్యం సమశ్చండం వ జపామాణ ఇత్యపి
తతః పరం మహావజ్రసేనాధిపతయే నమః 26

ద్విరుక్తస (స్వ) రు శబ్దస్వాస్యహావిద్యా (శాహా) బలాయ చ
తతస్వాహేతి మంత్రోయం బలికర్మణి పూజితః 27

అనేనైవ బలిం కృత్వా యథోక్తమాచరేత్తి యామ్

లోహభస్మ విధిః ॥

ప్రథమః ప్రకారః

స్తవ్యేన హింగుల స్వాహ వేదయేత్పుల సంచఃమ్ 28

తేనైవ పత్రం కాతస్య లింకేత్పంచ పలోన్మితమ్
రుధ్వా గజపుటే పాచ్యం కషాయైస్తై ఫలైః పునః 29

బంబీరై రాపలై ర్వా వింశత్యంశేన హింగులమ్
పిష్టైలిప్య పుటే రుధ్వా తస్లోహే పాచయేత్పునః 30

రుద్ధం పుటేత్పిత్రదా తౌ పాతర్ద్రావైశ్చ భావయేత్
యేవమిష్టదిసం కుర్యాత్కివిధం మ్రుయశే హ్యయః 31

ద్వితీయః ప్రకారః

చించాప తపిథం కుర్యాత్కాంతం తీక్ష్ణం చ ముండకమ్
మృతాన్తరిఫం షీషేధర్మే దంత్రదానైః ప్రపూరయేత్ 32

పత్రం పునః పునస్తావద్యావ త్తిరతి తత్స్వయమ్
మ్రుయశే తీవ్రఘర్మేణ తద్మాక్లికృత్య యోజయేత్ 33

తృతీయః ప్రకారః

కాంతాయ స్తీక్ష్ణ ముండానాం చూర్ణం మస్త్యయే జైర్ద్రవైః
ఆతపే త్రిదిసం భావ్యం త్రిదిసం చిత్రికదనైః 34

త్ర్యహం త్రికంటకరసై సహదేవీ దక్షైర్ధివమ్
గోమూత్రై స్త్రిఫలాక్వాగై రాభవ యేచ్ఛ త్ర్యహం త్ర్యహమ్ 35

ఉక్తదావై స్తవో మధ్యం క్రమాదేయం పుటం పుటమ్ 36
గుహ్య గజపుటై కేవలం మృతం యోగేషు యోజయేత్

చతుర్థః ప్రకారః

స్థాల్యాం వా లోహాశాతే వా లోహదర్భా విచాలయన్ 37
పాచయే త్రిఫలా క్వాధైర్జ్వలకం లోహచూర్ణకమ్
తత్పిండం త్రిఫలా త్తయే పిష్టా గుహ్య పుటే పచేత్ 38
బోధశాం గులగూర్ణాంతర్విరాతేహర్షికం పచేత్
యేవం తిథా ప్రకర్తవ్యం స్థానీహం పుటాంతకమ్ 39
భృంగార్ద్రకం తాలమూలం హస్తీ కర్పూరమ్ మూలమ్
శతావరీ బదార్యోశమ్ మూలం తి త్రిఫలాబసి 40
సంపేష్య పూర్వవస్థాల్యాం పాచ్యం కేవలం త్రిదా పుటైః
పాచ్యం తతః పునర్విష్టా క్వాధైశ్చ దళమూలతః 41
బృహత్పాత్యశ్చ కషాయేణ బీజపూరస్య చ ద్రవైః
బ్రహ్మబీజరసైశ్చిగ్గుక్వాధైర్జ్వలకం పాచయేత్ 42
ప్రత్యేకం సంప్రీషేష్యదా పూర్వగతే పుటే పచేత్
భావయేత్తద్ద్రవేణై వ పుటాంతే యామమాత్రకమ్ 43
ప్రత్యేకే మేవం సంపేష్య పుటయేర్భావయేత్కమాత్
మియతే నాత్ర సందేహః కాంతం తీక్ష్ణం చ ముండమ్

పంచమః ప్రకారః

శుద్ధసూరిం ద్విధా కంఠం ఖర్జ్యే కృత్వా ను జ్జలమ్ 44
ద్వయోస్సమం కాంతచూర్ణం మర్దయేత్కష్యకాద్రవైః
యామద్వయాత్పూర్ణత్య తద్గోలం తా మపాత్రకే 45
ఆ చ్ఛాదై రిండపత్తైశ్చ యామాధేమస్థకాం గతిమ్
భాస్యరాశౌ న్యసేత్పశ్చ త్రిదిసాంతే సముద్ధరేత్ 46
సంపేష్య గాలయేద్వస్త్రే సత్యం నారితరం భవేత్
కాంతం తీక్ష్ణం చ ముండం చ నిరుద్ధం జాయతే మృతమ్ 47
స్వర్ణాదీస్సూరియే కేవలం చూర్ణ కర్తవ్యమ్ లోహవత్
సిద్ధయోగమథాఖ్యాతం సిద్ధానాం సమృద్ధాగతిమ్ 48

అనుభూతం మయా దేవి । పర్యకోగాపహరణమ్
నాయః పచేత్సంచపలప్రమాణానధో న చోర్ధ్వం
త్రిదశ ప్రమాణాత్

49

షష్ఠః ప్రకారః

అర్జునస్య త్వచః పేష్యాః కాంజకేనాతిలోలితాః
తస్మధ్యే కాంతచూర్ణం త కాంస్యచాత్రే వినిశీ పేత్

50

దినైకం ధారయేద్ధర్మే దనైః పూర్వం పునః పునః
అర్జునై సాననాల్లై ర్వు త్రివిధం మారయే దయః

51

సప్తమః ప్రకారః

దనైః కుక్కుటప తోధైః కాంతచూర్ణ విమర్శయేత్
దినం చ హ్యేతపే తీవే దనైర్నిర్ద్యం త్రికంటజైః

52

వంధ్యా భృంగ పునర్నవ్యాససోమూత్రేర్దినం పునః
సోమూత్రై స్త్రిఫలా క్వాథ్యా తత్కమాయే భావయేత్

53

త్రిసప్తహం ప్రయత్నేన దినైకం మర్దయేత్తతః
రుధ్యా గజపుటే పచ్యాద్దినం క్వాథేన మర్దయేత్

54

దివా మర్ద్యం పుటేద్రా తా వేకవింశద్దినా వధి
యేకవింశ త్పుటై రేవం మియతే త్రివిధం హ్యయః

55

అష్టమః ప్రకారః

మాషీకం చ శిలా హ్యస్త్రైర్ద్రా మరిచాంఘ్ని చ
పిష్ట్యా లేప్యం కాంతపత్రం తప్తం తప్తం నిషేచయేత్

56

సప్తథా త్రైఫలై క్వాథే జలేన కాలయేత్పునః
కుట్టుయేల్లోహ దండేన పేచయేత్త్రైఫలై జలే

57

పోషణాంజేన లోహస్య దాత్యం మాషీకం శిలా
అష్టేన మర్దితం రుధ్యా గజాఫై కపుటే పచేత్

58

నిరుత్థం జాయతే భస్మ కాంతం తీక్ష్ణం చ ముంధకమ్

నవమః ప్రకారః

తిండాఫలస్య మజ్జాయాం శుద్ధం లిప్తాతపే స్వరే

59

ధారయేత్కాంస్య పాతాంతర్దినై కేవల స్ఫుటత్వలమ్
 లేం పునః పునః కుర్యాద్దినాంకే తం పవేషయేత్
 త్రిఫలా క్వాథసంయుక్తం దినై కేవల మృతో భవేత్
 [లోహ భస్మనోమృతీ కరణమ్]

తోయాష్టభాగ శేషేణ త్రిఫలా పుంపకమ్
 మృతం క్వాథస్య మల్యం స్యా మృతమల్యం మృతాయసమ్
 పాచయేత్తామరా శేతు లోహదర్వా విచాలయన్
 మృద్వగ్నినా పచేద్దావత్తాపజ్వలతి తద్ద్రవమ్
 లోహతుల్యా సితా యోజ్యా సుపక్వామవతారయేత్
 యోగవాహనిదం భ్యాసం మృతలోహం మహామృతమ్
 ఇథం కాంతస్య తీక్ష్ణస్య మండస్యాపి హ్యమం విధిః
 మృతమల్యం మృతం లోహం లోహపాత్రాంతం పచేత్
 క్షణే పృతే సమాదాయ సర్వయోగేషు యోజయేత్
 “ఓం ఓం అమృతేంద్రం భక్షయూని నమః”

కాంతలక్షణమ్ ॥

పాత్రే యస్మిన్ పవిత్రతీ జలే తైలబిందుర్న వర్షేత్
 హింస్యంధం విస్ఫుజతి నిజాం తిక్తతాం నిబళలః
 పాకే దుగ్ధం భవతి తథిరాకారతాం నైవ భూమా
 కాంతం లోహం తదిదముదితం లక్ష్మీనోక్తం న చాన్యత్

లోహపాక స్వరూపం

లోహపాకస్త్రిధా ప్రోక్తో మృదుమధ్య ఖరాత్మకః
 పంకోత్క రసముః పూర్వః పిండపాకస్తు మధ్యమః
 తృతీయః ఖరపాకస్యాద్వాలు కాసద్భవః క్రియే!
 విరుత్త భస్మపరీక్షే

పాకం వర్ణం తథా గంధం జ్ఞాత్వా లోహస్య వహ్నితః
 ఉత్తార్యాధ తమశ్శుద్ధం లోహపాతాంతరే న్యకేత్
 లోహమూతంX పంచాస్య గంధమూర్తీక హింగులాః

- సర్వమేతస్మత్తం లోహం ధ్యాతవ్యం మిత్రపంచకైః
యద్యేవం స్యాన్నిరుత్థానం కేవలం వారితరం హితమ్ 70
- మధ్యాశ్వేన సమాయుక్తం లోహం తా కేణ సంయుతమ్
అంధమూషాగతం ధ్యాతం గృష్ణాయాత్సాంగశీతలమ్ 71
- లోహమధ్యగతం తారం పూర్వమానం భవేద్యది
తదా లోహం నిరుత్థం స్యాదవ్యథా సాధయేత్సుః 72
- గంధకం చోత్థితం లోహం మల్యం ఖల్వే విమర్శయేత్
దినైకం కన్యకా దావై రుధ్యా గజపుట పచేత్ 73
- ఇత్యేవం సర్వలోహానాం కర్తవ్యేభ్యం నిరుత్థితైః
కాంతాదిభస్మానాం గుణైః ॥
- కాంతసింహారమాయవ్యమారోగ్యం బలవీర్యదమ్
దేహదార్ధకరం శ్రేష్ఠం కుర్యాదిందియపాటవమ్ 74
- త్రిదోషశమనం రాజయక్ష్మే రోగవినాశనమ్
జ్వరాస్ఫుప్తిత్రపాండ్వాదీం హన్యాదప్త హోగదాన్ 75
- యద్యద్రోగహరై ర్యోగై స్తత్త్రిదోగహరం భవేత్
తీక్ష్ణం శాస్త్రాయసం శత్రుం పిండం పిండాయసం శకమ్ 76
- ఆయసా నిశితం తీవ్రం లోహఖడ్గం చ ముండజమ్
అయశ్చిత్రాయసం ప్రోక్తం చీనజం చ త్రిపంచధా 77
- ముండం ముండాయసం లోహం కృష్ణవౌహం శిలోద్భవమ్
కాంతలోహ ప్రకారేణ మారణం తీక్ష్ణముండయోః 78
- తీక్ష్ణలోహం కమాయామ్లం తిక్తం కటుకం లఘు
శీతలం లేఖనం రూక్షం కఫపిత్తా సహంజత్ 79
- ప్రమేహసర్వశూలఘ్నం తీక్ష్ణం ముండాధికం గుణైః
చక్షుష్యం ముండలోహం తు కమాయా వ్యాస తిక్తమ్ 80
- లేఖనం వాతహృచ్చీరిం కృమిపిత్తిఫలహరే
శ్వయ దూతంశూలార్కః కుష్ఠపాంశు ప్రమేహజత్ 81
- ఇతి శ్రీభైరవోక్తే ఆనందశంకరే క్రియాకరణ విశ్రాంతౌ
పంచమోల్లాసః

షష్ఠ ఉల్లాసః
పంగమ్ ॥

శ్రీ భైరవ :-

ఖరశం మిశ్రశం చేతి ద్వివిధం పంగమచ్యతే 1
ఖరం తత్ర గుణైశ్చేష్ఠం గుణహీనం తు మిశ్రశమ్
ధవలం మృదులం స్నిగ్ధం దృఢం దావం సగంధమ్ 2
నిశ్శబ్దం ఖరవంగం స్వాన్నిశ్శశం శ్యామశుభ్రమ్
తేపు తేపుసమారూపం వంగం చ కుటిలం హిమమ్ 3
కుయాప్యం విచ్ఛటం రంగం పూతిగంధం రూప్యమ్
స్వచ్ఛముష్ణాసహం శీతం సూక్ష్మపతకరం లఘు 4
రుద్రాశ్చే రూప్యకరణే తద్వంగం శ్చేష్ఠముచ్యతే

పంగకుటిః ॥

ద్రావయిత్వా నిశాయైశ్చేష్ఠేష్ఠం నిర్గుణికారైః 5
విశుద్ధ్యతి త్రివారేణ ఖరవంగం చ సంశయః
అమృత కవినిష్పిప్లవ భూవృత (వి) మనీషు (తిందు) భిః 6
కటూపలామృతం వంగం ద్వితయం పరిశుద్ధ్యతి

పంగభస్మ ॥

ప్రథమః ప్రకారః

సతాలేనారకదుగ్ధేన లిప్తా వంగదలాస్యశి 7
బోధి చించాత్వచః శ్చైర్దద్యాల్లఘుటాని చ
మర్దయిత్వా చరేదశ్చ తద్రసాదిషు కీర్తితమ్

[ద్వితీయః ప్రకారః]

నాగవచ్ఛేధయేద్వంగం తద్వదశ్చేష్ఠిచించయోః 8
తదశ్చస్య హరితాలం చ మల్కమమేచ సర యేత్
పలాశోర్థ ద్రవైర్వాధ లోలయిత్వాంధయేషుతే 9
ఉభృత్య దశమాంశేన తాలేన సహ మర్దయేత్

తృతీయః ప్రకారః

పూర్వద్రావైస్సహలోద్యం రుధ్వా గజపుటే పచేత్ 10

యేకవింశత్యుత్తర్యంగో మృతో భవతి రోగహా
శరీరజనీ చూరైః కుమార్యా యుతగోలకమ్ 11

సూతలిప్తం వంగపత్రం గోలకం సమమర్దితమ్
రుధ్వా లఘుపుటైః పక్షం మృతం స్వాత్మూర్వసంఖ్యయా 13

అక్షభల్లాతకీతోయైః పిష్టా పత్రాణి లేపయేత్
తతః స్త్రీల భరీమధ్యే షీప్త్యా రుధ్వా పుటైః పచేత్ 18

చత్వారింశద్దశపుత్తర్యంగకం భస్మజాయతే

వంగస్య గుణాః ॥

వంగం తీక్ష్ణోష్ణకటుకమీష ద్వాత్రైశకోపనమ్ 14

మేదశ్లేష్మామయగ్ధం చ క్రిమిఘ్నం మేహనాశనమ్
హేమం కషాయలవణం పాండుదాహహరం సరమ్ 16

లేఖనం పిత్తలం కించిత్తపు సీసం చ తద్గుణమ్

సీ స క మ్ ॥

సీసకం తు బడం శీతం యవకీష్టం భుజంగమమ్ 16

యోగీష్టం నాగమరగం కువంగం పరిపిష్టకమ్
మృదు కృష్ణాయసం పక్షితారశుద్ధికరం స్మృతిమ్ 17

శిరావృత్తం చ వంగం స్వాచ్చీన పిష్టం చ పోడశ
సీసం తు వంగసామ్యం స్వాద్రసవీర్య విపాకతః 18

అశుద్ధ వంగనాగపేవనే దోషాః ।

పాకహీనో నాగవంగో కష్టగుల్మరు జాకరా

మేహపాండుజ్వర శ్లేష్మవారపిత్తప్రచో స్మృతౌ 19

[గ్రాహ్యగ్రాహ్య నాగస్వరూపమ్]

దృతదావం మహోదారం ఛేదే కృష్ణం సమజ్వలమ్
పూతిగంధం బహిః కృష్ణం శుద్ధం సీసమహోన్యధా 20

నా గ కు ద్ధిః ॥

నిర్గుండీమూలచూర్ణేన సార్క దగ్ధేన లేపయేత్

నాగపత్రం తతఃకుష్మం దావయిత్యా విషేచయేత్ 21

లిప్త్యా ద్రావ్యం పునస్సేచ్యం సప్తవారం విశుద్ధయే
నిశాతుంబురుబీజాని కోకిలాక్షే కుబేరకమ్ 22

గోరీఫలం మల్లికా చ మోక్షో బ్రహ్మ మయూరకమ్ 23
 యథాలాభం తు భస్మైమాం వజ్రీరేణ భావయేత్
 తస్మధ్యే ద్రావిలం నాగం శుద్ధం సేవ్యం తు సప్తధా 24
 మహిషస్యాస్థి చూర్ణేన సుపాకం మూరిసేచనాత్
 వంశం శుద్ధం భవేత్తద్వనాగో నాగాస్థి మూరితః

నాగభస్మ

ప్రథమః ప్రకారః।

అశ్వత్థ చించాత్వగ్భస్మ నాగస్య చతురశతః 25
 యీప్త్య చుల్యాం పచేదగ్నా చాలయేల్లోహ చట్టునా
 యావద్భస్మ సమదృశ్య భస్మతుల్యాం మహాశిలామ్ 26
 జం బీరై రార నావై ర్యా పిష్ట్యా రుభ్యా పుట పచేత్
 స్వాంగశీతం పునః పిష్ట్యా చింశత్యంశే శిలామ్లుకే 27
 యేవం పప్తిపుటైః పక్త్యా నాగస్యాత్తు నిరుత్థితః

ద్వితీయః ప్రకారః

అథవా నాగపత్రాణి చూర్ణలిప్తాని ఖర్పరే 28
 అల్పాగ్నా పాచయేద్ద్యమం భస్మ తచ్చి తక్ద్రవైః
 భర్తయేల్లోహపాత్రే తత్కార్పదండేన చాలయన్ 29
 యామహోడశ పర్యంతం ద్రవం దేయం పునః పునః 30
 దండేన మర్దయేద్వాళ ముధృతం చిత్రిత్రవైః
 లోలయిత్వా నిరుభ్యాధ మ్లుప్తిర్మయితే లఘు

తృతీయః ప్రకారః

చించామీమిత్తు భల్లారవాళా వజ్రలతాభవైః 81
 అపమార్గార్జు నాశ్వత్థ సమదూభితైశ్చ భస్మభిః
 దృఢం పాలాశదండేన లోహపాత్రే తు భర్తయేత్ 82
 సప్తభిర్ద్వి వస్త్రై రేవం మ్రయితే నాత్ర సంశయః

చతుర్థ ప్రకారః

- పిష్టాగ్రస్త్వం చ భూనాగం లిప్త్యా భాండం విశోధయేత్ 33
 తద్భాండే ద్రావయేన్నాగం దృఢే నాగే వినిక్షిపేత్
 వాళాచించటయోః త్వారం వాళాకాష్ఠేన ఘట్టయేత్ 34
 యామైకం పాచయేచ్ఛుల్యాం సముద్భవ్య విమిశ్రయేత్
 సంచూర్ణ్య చ శిలాతాపే వాళకత్వేన సంయతమ్ 35
 చతుస్త్వల్యం పూర్వనాగం వింశత్యేకపుష్టైః పచేత్
 ద్విపుటం చించితౌరైర్దేయం వాళా రసాన్వితైః 36
 నాగస్పిందూర వర్గాభోః ప్రయతే సర్వకార్యకృత్

నా గ థ స్మ నో గుణాః

- అత్యుష్ణం నీపకం స్నిగ్ధం తిక్తం వాతకఫాపహమ్ 37
 ప్రమేహతోయ దోషఘ్నం దీపనం చామవాతనత్
 ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనందకండే క్రియాకరణ విశ్రాంతౌ వష్టోల్లాసః

వస్త్రమ ఉల్లాసః

పిత్తలమ్

శ్రీ భైరవః:-

- రీతిః క్షుద్రసువర్ణం సితకనకం పింగలం చ పిత్తలకమ్
 లోహిత కమారకూటం పింగలలోహం చ పీతకం నవధా 1
 రీతికా కాకతుండితి ద్వివిధం పిత్తలం భవేత్ ।
 సంతప్తా కాంజకే షీప్తా తామ్రాభా రీతికా మతా 2
 యేవం యా జాయతే కృష్ణా కాకతుండితి సా మతా

గ్రాహ్యగ్రాహ్య పిత్తల స్వరూపమ్

- గుర్వీ మృద్వీ చ పీతా (కపోతా) భా సారాంగీ తాడనక్షమా
 సునిస్నిగ్ధా మృదుగాంగీ చ రీతికేతాదృశీ శుభా
 శుద్ధా స్నిగ్ధా మృదుశ్శీతా సురంగా సూత్రప్రతిణీ 4

అ స ం ద క ం దః

హేమోపమా శుభాశ్వతా జాత్యా రీతిః ప్రక్షేపితా 5
 పాండుః పీతా ఖరా రూక్షా బర్హరా ఘట్టినామమా
 పూతిగంధా తథా లఘ్వీ రీతిశ్చేష్టా రసాదిషు 6
 రీతి స్తిక్తరసా రూక్షా జంతుఘ్నీ సాస్పత్తినత్
 కృష్ణా కుష్ఠహరా యోగాదుష్టవీర్యా చ శీతలా 7
 కాకతుండి శృ (x) తస్మై హా రాజరీతిగణానుగా
 రాజరీతిస్తు నిర్దిష్టా రీతి కాసదృశీ గుణైః

పిత్తలస్య గుణాః

రీతికాయుగలం రూక్షం పతిక్తం లవణం సరమ్ 8
 శోభనం పాండువాతఘ్న బలవీర్యాయు వర్ధనమ్ 9
 రీతికా కటుతింక్తోష్ణా స్థి హానాహ నిబర్హణీ
 రూక్షా కఠాస్పత్తం చ హన్యాత్సామ ప్రయోజితా 10
 రాజరీతిః కాకతుండి రాజపుత్రీ మహీశ్వరీ
 బ్రాహ్మణీ బ్రహ్మరీతిశ్చ కపిలా పింగలాపి చ

కాంస్యమ్

కాంస్యం సౌరాష్ట్రీకం ఘోషం కంఠీయం వహ్నిలోహకమ్ 11
 దీప్తలోహం ఘోషయు శ్చుప్త్యం దీప్తకం చ సహస్వాయమ్ 12
 అప్తభాగేన తామ్రేణ ద్విభాగకుటిలేన చ
 విదృతేన భవేత్కాంస్యం తత్స రాష్ట్రభవం శుభమ్

(గ్రాహ్యగ్రాహ్య కాంస్య స్వరూపమ్)

తీక్ష్ణశబ్దం మృదు సిద్ధ మిషచ్ఛయామల శుభకమ్ 13
 నిర్మలం దాహరక్తం చ ఘోషా కాంస్యం ప్రశస్యతే 14
 శ్వేతిదీప్తం మృదుఞ్శ్యోతి శబ్దాభ్యం సిద్ధనిర్మలమ్
 ఘనాగ్ని సహస్రాతాంగం కాంస్యముత్తమ మిరితిమ్ 15
 తత్ప్రీతం దహనే తామ్రం ఘనం రూక్షం ఘనాసహమ్
 మందనాదం గతఞ్శ్యోతీ సప్తథా కాంస్యమస్పృశేత్

కాన్యంస్య గుణాః

ఘృతమేకం వినా చాన్యత్సర్వం కాన్యగతం వృణామ్ 16

భుక్తమోగ్య సుభదం హితం సాత్త్వికరం తథా
కాన్యం శు లఘుత్వోష్ణం తేజసం దృక్ప్రసాదనమ్ 17

కృమికోష్ఠహరం వాతపిత్తఘ్నం భోజనే హితమ్

వర్తలోహం

వర్తలోహం వర్తతీష్ణం వర్తకం లోహసంకరః 18

నీలికా నీలలోహం చ లోహకం వట్టలోహమ్

కాన్యార్కరీతి లోహహితం తద్వర్తలోహకమ్ 19

తదేవ పంచలోహఖ్యం లోహ విద్యూరుదాహృతమ్

తద్భ్రాండ సాధితం సర్వమన్యవ్యంజన పూర్వకమ్ 20

అగ్నేన వర్జితం చాతిదీపనం పాచనం శుభమ్

వర్తలోహ కుద్ధిర్మారణం చ

దృతమస్వజలే షీఘ్రం వర్తలోహం విశుద్ధ్యతి 21

మ్రుయతే గంధతాలాభ్యాం పుటితం వర్తలోహకమ్

తేషు తేషు విభాగేషు యోజనీయం యథావిధి 22

వర్తలోహ గుణాః

వర్తలోహం కటుష్ణం చ తిక్తం చ శిశిం తథా

కఠజత్తిత్తశమనం మధురం దాహమేహనాత్ 23

రూక్షం రుచ్యం కృమిఘ్నం చ నేత్ర్యం మలవిశోధనమ్

పీత్తలాదీనాం శోధనధన్యవిధిః

త్రియోరం పంచలవణం సప్తధామ్లేన భావయేత్ 24

కాన్యార్కఘోషప్రతాని తేన క్లేశ లేపయేత్

రుద్ధ్వా పుటేద్గజపుటే శుద్ధిమాయాతీ నాన్యథా 25

తామ్రవన్మారణం తేషాం కృత్వా సర్వేన యోజయేత్

మృతాని లోహాన్య మృతీభవంతి

నిఘ్నంతి యుక్తాని మహామయాంశు

అభ్యాసయోగా దృఢ దేహసిద్ధిం

కుర్వంతి రుజ్వన్మజరా వినాశమ్

26

నాగేన స్వర్ణం రజతం చ తాపైః

గంధేన తామ్రం శిలయా చ నాగమ్

తాలేన వంగం త్రివిధం తు లోహం

నారీపయో ఘ్నంతి చ హింగులేన

27

తథా భ్రూపత్వం బలినోపలోహం

వక్రేణ సూతం వివిహంతి సద్యః

28

అథ క సత్వమ్

వజ్రా భ్రకస్య సత్వత్వం వశ్యమి శ్రుణు తై రవి!

29

చతురా భ్రక సత్వం స్యాత్కృతినం మృదులు దృఢః

బీజం చ గుణవజ్ఞేయం త త్కమాదు త్తరోత్తరమ్

సత్వపాతనా యాథ్రక సిద్ధిః

30

ధాన్యా భ్రకం రవిక్షీరే ధర్మే ష్టాప్యం దినావధి

తస్మిన్ త్వం పేషయేత్సప్తే శరావే తం నిరోధయేత్

సమ్యక్ పచేద్దశపుటే రవిక్షీరే పచేత్సహ

31

మర్దనం పుటపాకం చ కుర్యా దేవం తు సప్తధా

తథా జంబీరసీరే చ నిచులస్య రసే తథా

32

యేతసిద్ధఘనం శ్రేష్ఠం నిశ్చిందం సత్వపాతనే

ఘనమారక సారైర్వా వ్యసేర్వాధ సమస్తకైః

33

పిష్ట్యా ధాన్యా భ్రకం శ్మశ్మం దుద్వా గజపుటే పచేత్

అథ క కఠినసత్వమ్

34

లాఠా గుగ్గులు దగ్ధోద్ధా సర్జ సర్జరసం పటు

శశాన్ధి క్షుద్రమత్యాశ్చ హరిద్రా మిత్రపంచకమ్

- పంచమాహికం చాపి భల్లాతం చ సమం సమమ్ 35
 సర్వతుల్యం సిద్ధఘనం నిశ్చంద్రం సేషయేద్దినమ్
 తత్సర్వం తేన వటకాః కార్యాస్తే కర్షమాత్రకాః 36
 శోష్టియంత్రే ధమేద్ధాశమంగారైః ఖదిరోద్భవైః
 త్రియామధమనాదేవ సర్వం పతతి నిర్మలమ్ 37
 కఠినం సూక్ష్మరవకం కాచటం కణవత్తితమ్
 త్రివారమేనం కుర్వీత తత్కిట్టైః సర్వపాతనే 38

అబ్రకమృదుసత్త్వమ్

ప్రథమః ప్రకారః

- పునరన్యం ప్రవక్యోమి మృదుసత్త్వం సురేశ్వరి
 గుర్గులుం టంకణం గుంజాం స్వస్వరసం గుడమ్ 39
 ఘోదమీనం యవతైరం కాచపిన్యాకసూరణమ్
 భూలతా త్రిఫలా వహ్నిః శీరకందం పునర్నవమ్ 40
 ధుత్పూరం లాంగలీ పారా బలా గంధక (ర) సేవకమ్
 గోశీరం పంచలవణం సర్వం చ ద్విగుణం మధు 41
 మద్భిందు ఘోదశంబూకమస్తీని శశకస్య చ
 పారావతమలం త్రూష మింద్రగోపం సశిగృకమ్ 42
 గోధూమసర్పపం తాప్యం ఛాగశీరేణ మర్దయేత్
 యేనం వ్యస్తం సమస్తం వా యామ మాత్రేణ మర్దితమ్ 43
 అన్య పిండస్య భాగైకం ద్విభాగం సిద్ధమభికమ్
 పంచమాహికభాగైకం సర్వమేకత్ర లోడయేత్ 44
 కర్ణాభా విటికాః కార్యాః కించిచ్ఛాయా విశోషితాః
 ఖదిరాం గారసంతస్తే శోష్టియంత్రే శీ.పే.శీ.పే.త్ 45
 ఘుటిపంచకపంచైవ వంకనాలే ధమేద్ధాశమ్
 మృదుసత్త్వ భవేచ్ఛుభ్రం దుర్జరామృత్యు నాశనమ్ 46
 త్రివారమేనం కుర్వీత తత్కిట్టం సర్వపాతనమ్

అనేన్క్రమయోగేన కాంతసస్యకమాక్షికమ్ 47
కఠినోపరసాశ్చాన్యైః శుద్ధా భూనాగమృత్తికా
ముంచండి దృఢిసంఘాతం గృహీం తీమం పృథక్పృథక్ 48

ద్వితీయః ప్రకారః

అభ్రసత్వం సమాదాయ నమాంశం కాచటంకణమ్ 49
దత్వా దత్వా త్రివారం తద్వజ్జిమూషాగతం ధమేత్
అష్టువర్గం స్నుహీపత్రం బింబీబీజం సవల్కలమ్ 50
కల్కయేత్తత్ర సంతప్తం సప్తవారం నిషేచయేత్
మృదు శుభ్రం భవేత్తస్య (సత్వం) యగ్ధరా మృత్యునాశనమ్

[తృతీయ ప్రకారః]

సిద్ధాభ్రం దశభాగం స్యాచ్ఛుద్ధభాగం త్రిభాగకమ్ 51
టంకణం మాక్షికం సూతం భాగైకం చ సుశోధితమ్
ఊర్ధ్వస్థాయవత్కారం భాగం భాగం విమిశ్రయేత్ 52
మర్ద్యం మూత్రాష్టు వర్గాభ్యాం యథా ప్రోక్తం దినావధి
అజాపంచాంగ సంయుక్తం పూర్వవత్సత్వపాతనమ్ 53
కృత్వాదాయ మృతం సాక్షాన్నిర్మలం మృదు జాయతే

అద్రవీకవిజపాకః

బీజపాకం ప్రవత్స్యామి ఘనస్యైతత్పరం హితమ్ 54
సిద్ధాభ్రకం శతపలం స్వర్గరూపారకం కాంతకమ్ 55
రసత్రిగంధమాక్షికం విమలాభూలతాద్రుజమ్
నీలాంజనం చ కంకువం కాసీసం దరదం తథా 56
ప్రత్యేకం దశనిమ్కం స్యాత్తక్ గైరి టంకణమ్
ఇంద్రగోపం గుడం గుంజా మధు సర్పిశ్చ గుగ్గులుః 57
సర్జత్కరో యవత్కరో మత్కురా నవపంచకమ్
ద్రుదమీనశశాశ్శీని మాహిషం శృంగమా (మూ)లకమ్

పునఃపునఃపంచమూలం పంచమాహిషమర్చయేత్ 58

తేమాం చ (కర్వాభా)వటిక్వా కార్యా కించిచ్ఛాయావిశోషితా
పూర్వవత్సతయేత్సత్వం రుగ్ధరాదైవ్య మృత్యుహృత్ 59
బీజసత్వమిదం శ్రేష్ఠం వై ద్యే వాచే రసాయనే

అభ్రకసత్వ నిర్మలీకరణమ్

నిర్మలీకరణం వక్ష్యే ఘనసత్వస్య పార్వతి ! 60

తత్సత్వం కణశః కృత్వా మిత్రపంచక సంయుతమ్
మూషాయాం తద్వినిష్ఠీష్య కాచం తదధరోత్తరమ్ 61

రుధ్వా హతాగ్నా ధమయేత్బిదిరాంగారయోగతః
యేవం క్రమేణ ధమయేత్సప్తథా నిర్మలం భవేత్ 62

ససత్వం నిర్మలీభూతం లోహఖల్వే విచూర్ణయేత్
మర్దయేత్ప్రథమా క్వాఢ్వైర్యాచుం ఘర్మే విశోషయేత్ 63

పాకం పుటం చ విధివత్కుర్యాదేవం పునః పునః
చత్వారింశత్పుటం కుర్యాదేవం మార్కవజైర్ద్రవః 64

పునఃపునః మృతైః పంచపుటం చేక్ష్యరసైః ప్రీథా
ఉదయాదిత్యసంకాశం ఘనసత్వం సునిర్ధదమ్ 65

అభ్రక సత్వ నిందూర విధిః

[ప్రథమః ప్రకారః]

చూర్ణీకుర్యాల్లోహ ఖల్వే నిర్మలీకృత మభ్రకమ్
నిష్కాణాం శతకం తస్మిన్నిష్కాణం గంధకం ట్రిపేత్ 66

పేషయేద్దినమేకం తు కుమారీ రసయోగతః
యామం తత్తాపయేద్ధర్మే తతోగజపుటే పచేత్ 67

యేవం శతపుటం కుర్యాద్గంధం దద్యాత్పునః పునః
సిందూర పాటలచ్ఛాయ మభ్రసత్వం భవేచ్ఛివే ! 68

[ద్వితీయః ప్రకారః]

ఘనసత్వం సునిమలం లోహఖల్వే విచూర్ణయేత్
శతనిష్కం తతస్తస్మిన్నిష్కార్థం మాక్షికం ట్రిపేత్ 69

అర్హశ్చైర్నిరర్హం మర్ద్య రుధ్యా గజపుట పచేత్ । 70

యేవం శతపుటం కుర్యాన్మార్హశ్చేం చ పుటే పుటే ।

యేతత్సత్సత్సత్స సిందూం రుగ్ధరామృత్యునాశనమ్ ।

[తృతీయః ప్రకారః]

తత్సత్సత్సం రవకాన్విత్వా లోహఖల్వే సుబుద్ధిమాన్ । 71

మర్దయేల్లోహ దండేన వరాక్వాం పమన్వితమ్ ।

యామమాత్రం ఖరే ఘర్మే స్థాపయేల్లోహ పాతగమ్ । 72

స్థాపితాశం ఖరం కృత్వా రాతౌ గజపుట పచేత్ ।

యేవం సప్తపుటం కుర్యాన్మార్హ వస్వరసైస్తథా । 73

కుమారీస్వరసైస్తద్వచ్చిత్రి మూలసైస్తథా ।

నీలవత్ర రసైస్తద్వత్సునరస రసైస్తథా । 74

మేఘనాద ద్రవైస్తప్త క్వాతైర్వట జటాద్భవైః ।

యేవం సుసూక్ష్మచూర్ణం తు శతాంశం గంధకం క్షీచేత్ । 75

మర్దయేదార నాలేన ఘర్మే స్థాల్యాం పుటే పచేత్ ।

యేవం దశదిశం కుర్యాత్సునస్థాస్యం శతాంశతః । 76

క్షీప్త్యా రనాలై స్సంమర్ద్య ఘర్మే స్థాల్యాం పుటే పచేత్ ।

యేవం దశదిశం కుర్యాత్సునః పంచచామృతైః పచేత్ । 77

పంచపంచేక్షు జరసైః పంచథా పుటమాచరేత్ ।

సిందూరాభేదభద్రసితే నిత్యే పేచ్చుద్ధ హింగులమ్ । 78

వింశత్యంశం ఘనస్యాధ స్తన్త్యైస్సంమర్ద్య సంపుటే ।

రుధ్యాథ భూధరే యం క్షేప్త్యా లఘుపుటం విధేత్ । 79

యేవం వింశత్పుటం కుర్యాద్దత్వా దత్వాథ హింగులమ్ ।

అనేన క్రమయోగేన సత్త్వం సిందూరపన్నిభమ్ । 80

అయం సామాన్య సంస్కారో విశేషస్తు నిగద్యతే ।

యద్య దోగహరై ర్ద్రి వైస్తత్త దోగహరం భవేత్ । 81

[చతుర్థః ప్రకారః]

ఘనసత్త్వం సువిమలం లోహఖల్వే విచూర్ణయేత్ ।

మూండివత్ర రసైర్మర్ద్యం దిశం గజపుట పచేత్ । 82

యేవం దశపుటం కార్యం : స్థంధీస్వరస్యై స్తథా ।
తథా వటజటాక్వాధైః పేటారీమూలజై రిస్యైః ॥ 83

కుకుభస్య రస్యై స్తద్వజ్జంబూత్వ కస్యై స్తథా ।
యేవం వష్టిపుటం కార్యం తతస్తస్మిన్వినిశీచేత్ ॥ 84

వింశత్యంశేన దరదం స్తస్యై స్సమ్మర్గ యేద్దినమ్ ।
తతస్తత్సంపుటే రుధ్వా భూధరే శుపుటం లఘు ॥ 85

యేవం వింశతిథా కుర్వాత్సంధూరాఘం భవేద్భవమ్ ।

స్థాలీపాకవిధిః ॥

స్థాలీపాకస్త్రిథా ప్రోక్తో మృదుర్మధ్యః ఖరాల్కకః ॥ 86

పంకోత్కరసమః పూర్వః పింశపాక స్తు మధ్యమః ।
తృతీయః ఖరపాకస్సాన్యద్వాలు కాపదృశః సియే ॥ 87

స్థాలీపాకో రసే యుక్తః సంయుక్తో దరదేన వా ।
మృదు మధ్యమపాకాభ్యాం కర్తవ్యో భూధరే తతః ॥ 88

క్షీప్త్యా లఘుపుటే దేయం రసహింసలవత్తితః ।
ఖరపాకః పశక్తవ్యో విధిర్గ జపుటే పచేత్ ॥ 89

[లోహభస్మనామ మృతీకరణవిధిః]

సర్వేషాం మారితానాం చ లోహోనామ భకస్య చ ।
వత్స్యామి పరమం గుహ్యమమృతీకరణం శృణు ॥ 90

త్రిఫలోత్థక మాయస్య భాగానాదాయ షోడశ ।
గోఘృతిస్య పలాస్యష్టే మృతా భకపలాండక ॥ 91

యేకీకృత్వా లోహవాతే పాచయేన్నృదు వహిషానా ।
దనే క్షణే సమాదాయ సర్వయోగేషు యోజయేత్ ॥ 92

అత్రకసత్వ సిందూర గుణాః

అనుపానం వినా వ్యాధం జరామృత్యు రుజాపహమ్ ।
యోజయేదను పానైర్వా తత్తద్దోగవారం భవేత్ ॥ 93

కఠినస్యాధ సత్వస్య సిందూరం పలితం వలిమ్ ।
ఇంద్రియాణాం పటత్వం చ ప్రతాకభకగుణా అపి ॥ 94

- మృదు సత్వస్య సిందూరం సర్వామయ నిబర్హణమ్ । 95
 వలీపలిత దారిద్ర్య మృత్యుఘ్నం సురసాయనమ్ ।
 త్రిదోషశమనం సౌమ్యం దీపనం పాచనం శుభమ్ । 96
 నిహంతి జ్వరజాలం చ గ్రహణీమతి సారకమ్ ।
 అశ్మరీం మూత్రకృచ్ఛం చ క్షయం పాంశుహరీ వాకమ్ । 97
 దుర్నామ మేహ కఠిని వాతజం విత్తజానవీ ।
 కఫజాంస్మస్తరాం రోగాన్విద్రవ్యాది వ్రణానవీ । 98
 నానావిధాని శూలాని పుంస్త్రీవంధ్యత్వ భంజనమ్ ।
 యద్యద్రోగవారైశ్చైస్తత్ త్రోగ నిబర్హణమ్ । 99
 పారజే యే గుణాన్మంతి నీజసత్వేన తే గుణాః ।

మండురమ్ ॥

మండుర కుండిః ॥

- అత్యంగారైర్ధమేక్కిట్టం లోహజం తద్గవాం జలైః । 100
 సేచయేదక్షపాతాంతష్టద్వారం చ పునః పునః ॥
 మండురోయం సమాఖ్యాతశ్శుద్ధం శ్లక్ష్యం నియోజయేత్ । 101
 గోమూత్రే త్రిఫలా క్వాథ్యా తత్కావ్యథే సేచయేచ్ఛనైః ॥

మండుర భస్మ ॥

- లోహాక్కిట్టం సుతప్తం చ యావచ్చి (త్రీ) ర్యతి తస్మియమ్ ।
 తచ్చి(త్రీ)ర్ణం గ్రాహయేత్సేవ్యం మండురం యం ప్రయోజయేత్ । 102
 యే గుణా మారితే ముంజే తే గుణా ముండక్కిట్టకే । 103
 తస్మాత్స్వీర్వత్ర మండురం రోగశాంత్యై ప్రయోజయేత్ ।
 క్షిప్తాద్దశగుణం ముండం ముండాత్తక్ష్యం శహ్నోన్మితమ్ । 104
 తీక్ష్ణైర్లక్షగుణం కాంతం భక్షగాత్కురుతే గుణమ్ ।

మండురగుణాః ॥

- మండురం పాంశుకోషాశ్శోగ్రహణీ కామలాపహమ్ । 105
 సర్వశూలప్రమేహభగ్నం దీపనం పరమం హితమ్ ।

శీతం తిక్తం కషాయాఘం మృదోగష్టిహనాశనమ్ ।

రసాదిమారణాయ ద్రివ్యమానమ్ ॥

రసేంద్రం శోధయేద్దేవి ! పలానాం ద్విసహ సకమ్ ॥ 106

సహస్రం వా శతం వాపి పంచాశద్వా తదర్థకమ్ ।
స కుర్యాద్రసకర్మాణి హీనం వై పంచవింశతే ॥ 107

లోహస్య పచనం తింశత్పిలా దూర్ధ్వం స కారయేత్ ।
అర్వాక్ పంచలద్దేవి ! ఘనసర్వం తథా పచేత్ ॥ 108

స్వర్ణం పంచపలాదూర్ధ్వం పలా దర్వాడృశోధయేత్ ।
తథా రూప్యం చ తామ్రం చ శోధయేత్ స్మరయేత్ప్రియే ! ॥ 109

లోహవర్ణన సత్త్వం చ ఘనవత్త్రం తద్దైవ చ ।
హీనం పంచ పలాదూర్ధ్వం స కుర్యాత్పిల వింశతే ॥ 110

ద్రావణం శోధనం దేవి ! మారణం నాగవంగయోః ।
వజ్రం నిష్కాద ధశోచ్ఛర్జ్యం స కుర్యాచ్ఛధనం మృతిమ్ ॥ 111

పద్మరాగాది రత్నాని తథా కుర్యాత్సురేశ్వరి ! ।
ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనందకందే క్రియాశరణ విశ్రాంతౌ

సప్త మోల్లాసః ।

అష్టమ ఉల్లాసః ॥

రత్నా మ్య ప రత్నా ని చ ॥

శ్రీ భైరవః :-

మహాంబురాశౌ సరితి పర్యతే కాననేపి వా ।
రత్నానామాకరం దేవి ! స్థానమాధేయ గౌరవాత్ ॥ 1

తేఘ రత్నో విషవ్యాలవ్యాధి దోషహరాణి చ ।
ప్రాదుర్భవంతి రత్నాని తద్దైవ విగ్రహాని చ ॥ 2

ప్రదుష్టేనోపజాతాని జంతునోపహతాని చ ।
దోషైస్తాన్యపచీయంతే హేయంతే గుణసంపదా ॥ 3

మాణిక్యమ్ ॥

మాణిక్యం శోణరత్నం చ రత్నరాట్ రవిరత్నకమ్ ।
శృంగారి రంగమాణిక్యం తరలో రత్ననాయకః ॥ 4

- రాగదృక్ పద్మరాగశ్చ రత్నం శోణోపలస్తధా । 5
 సోగంధికం లోహితం కురువిందం శరేందుమ్ ।
 మాణిక్యం పద్మరాగాఖ్యం ద్వితీయం నీలగంధి చ । 6
 కుశోశయదలచ్ఛాయం స్వచ్ఛం సిద్ధం గురు స్ఫుటమ్ ।
 వృత్తాయతం సమం గాత్రం మాణిక్యం శ్రేష్ఠముచ్యతే । 7
 పరీక్షాపరిశుద్ధానాం రత్నానాం పృథివీభృతా ।
 ధారణం సర్వదా కార్యం శ్రేయః శ్రీకీర్తికాంక్షిణా । 8
 తతస్తు శాస్త్రుత స్తేషాం పరీక్షాదికముచ్యతే ।

[మాణిక్యభేదాః ॥]

- యత్సమ్మలం కాలపురమండం తుంబురుసంస్థితమ్ । 9
 తే తం చదుర్విధం తస్య మాణిక్యస్య సముద్భవే ।
 సిహలే తు భవే దక్షం పద్మరాగమను త్తమమ్ । 10
 సీతం కాలపురోద్భూతం కురువిందమతి స్ఫుటమ్ ।
 ఆశోక పల్లవచ్ఛాయమంద్రం సోగంధిం ప్రయే । 11
 తుంబురా ఛాయమానీలం నీలగంధి చ కీర్తితమ్ ।
 మధ్యమే మధ్యమం జ్ఞేయం మాణిక్యం శ్రేష్ఠభేదతః । 12
 మాణిక్యస్య గుణాః ప్రోక్తాశ్చ త్వో మునిభుంగవైః ।
 సిద్ధచ్ఛాయా గురుత్వం చ నైర్మల్యమతి రక్షతా ।

[మాణిక్యస్య గుణాః ।]

- మాణిక్యం దీపనం పృష్ఠ్యం కఫహర త్తయార్తిహృత్ । 13
 భూరివేతాల పాపఘ్నం కర్మజవ్యాధి నాశనమ్ । 14
 మాణిక్యం చ మహాపుణ్యం మహాభాగ్యకరం పరమ్ ।
 సర్వభూత గ్రహాన్మాద విషఘ్నం దోషజిత్సరమ్ ।

ముక్తా ॥

- ముక్తా సామ్యా మూర్తికం శౌక్తికేయం తారం తారా శౌక్తికం
 తారకా చ ।
 అంభస్సారం శీతలం నీరజం చ సత్త్వతం స్యాదిందు రత్నం వలకమ్ । 15

ముక్తాఫలం చిందుఫలం చ ముక్తా శౌక్తేయకం శుక్తిమణిశ్శశి
 ప్రియమ్ ।
 స్వచ్ఛం హిమం హైమవతం చ శుభ్రం సుధాంశు రత్నం చ
 భసంఖ్యా కాహ్వమ్ । 16

[ముక్తా భేదాః ।]

మాతంగోర గమీనపోతిశిర సత్వక్సార శంఖాంబు భృ
 చ్చక్రీనా ముదరాచ్చ మాత్రికమణి స్పష్టం భవేదప్తథా ।
 ఛాయాః పాటలనీల పీతధవలాస్త్రతాపి సామాన్యతః
 సప్తానాం బహుశో న లబ్ధిరితర చౌక్తేయకం తూల్పగామ్ ।
 నక్షత్రాభం శుద్ధమత్యంత ముక్తం స్నిగ్ధం ఫలం నిర్మలం
 నిర్వణం చ ।
 న్యస్తం ధత్తే గౌరవం యత్తులాయాం తిన్నిర్మూల్యం మాక్రికం
 సాఖ్యదాయ । 18

ముక్తా గుణాః ।

మాక్రికం చ మధురం సుశీతలం దృష్టిరోగ శమనం విషాపహమ్ ।
 రాజయత్న పరిరోపనాశనం క్షీణవీర్య బలపుష్టి వర్ధకమ్ । 19
 మాక్రికం శిశిరం స్నిగ్ధం విశదం కాంతివర్ధనమ్ । 20
 దాసాశ్చ డభమ మూర్ఛాస్ఫుక్తిత్త జ్వర విషాపహమ్ ।
 చక్షుష్యం పవనాశన పిత్త విషజిత్సర్వేం ది యాహ్లాదనం
 తృప్తదాహ జ్వరశోక మోహశమనం శీతం శ్రమఘ్నం హితమ్ ।
 ధిన్యం మంగలమాయుషం స్థితికరం సాభాగ్యకాంతిప్రదం
 ముక్తా హరి విభూషణం తదభిలం మూలం శశీ ప్రియతే ।

[ప్రవాలః ॥

ప్రవాలోంగారకమణిర్విదుమోంభోధిపల్లవః । 22
 భౌమరత్నం చ రక్తాంగో రక్తాంకురలతామణిః ।
 సేతో సాగరమధ్యే యా జాయతే వల్లరీ శుభా 23
 విద్రుమాఖ్యా సుంక్తా సా దుర్లభా దీప్తరూపితే ।
 సామాణత్వం భజత్యేషా సాకతః కఠినా సతీ । 24

- | పవాలనామ తద్రక్తం వర్ణసాభాగ్యకాంతిదమ్ | 25
 సిద్ధం స్వచ్ఛం సిద్ధిగ్రహం పుత్రం కాంతం సమం గురు |
 రంగగ్రాతం దృఢం పిండం ప్రవాళం శ్రేష్ఠముచ్యతే | 26
 పశ్యదేవింబఫలాభాసం జపాకుసుమ సన్నిభమ్ |
 శుకతుండ సమచ్ఛాయం పవాలమతి శోభనమ్ | 27
 శారదాభం దలం సూక్ష్మం వక్రం రూక్షం సకోటరమ్ |
 విద్ధం కృష్ణం లఘుతమం ప్రవాళం దోషకృద్భవేత్ | 28
 గౌరరంగం జలాకాంతం ప్రవాళశుభం త్యజేత్ |
 ప్రవాళం కోమలం సిద్ధం సురాగం విదృమం హితమ్ |
 ప్రవాలగుణాః | 29
 ధనధాన్యకరం మేధ్యం విమహిభయానాశనమ్ |
 | పవాలో మధురామృతృ కఫపీతాది దోషమతే | 30
 వీర్యకాంతికరః శ్రీరాం ధృతో మంగలదాయకః |
 మ ర క త మ్ ||
 మరకతం కాహిణేయం గారుత్మంతం పరిస్మరే | 31
 సౌవర్ణం గరుడోద్గీర్ణం బుధరత్నాశ్చ గర్భజే |
 గరలారిర్యాయ (రక్) వీర్యం (యం) గారుడం రుద్రపమ్మితమ్ | 32
 తురుష్క విషయాంభోధా సమీరానోపానావలే |
 తచ్ఛాయాశ్యామలో దేశసంభూతకాకరః | 33
 తద్విశేషాన్మరకతం జాతం దోషగుణైర్వితమ్ |
 దోషాస్సప్రవిధాస్తస్య గుణాః పంచవిధాస్త్రైతాః | 34
 భవేదప్త విధా ఛాయా మణేర్మరకతస్య చ |
 అస్సిద్ధం రూక్షమిత్త్యుక్తం దిస్సోటం పిట పితృకం తథా | 35
 జకరం కాంతిహీనం చ విచ్ఛాయం మలినం తదా |
 సశర్కరం సపాషాణం శర్కరం సూత్రసంయుతమ్ | 36
 కల్పావవర్ణం శబలం సమస్తభయదాయకమ్ |
 నిల్మలం కథితం స్వచ్ఛం గురు స్యాద్ధురుదాయకైర్వితమ్ | 37
 సిద్ధం రూక్షం వివిక్తృక్త మరజస్క (మరత్వ) మరేణకమ్ |

సురాగం నాగబహులమితి పంచ గుణాః స్మృతాః ।
యేతైర్వ్యక్తం మరకతం సర్వపాపహరం పరిమ్ ॥ 38

మ ర క త గు ణాః ॥

మరకతం విషఘ్నం చ శీతలం మధుగం రసే ।
అమ (అమ్మ) పిత్తహరం రుచ్యం పుష్టిదం భూతనాశనమ్ ॥ 39

స్నిగ్ధం మరకతం స్వచ్ఛం సర్వదోషాగరం శుభమ్ ।
కాంతిసౌభాగ్యదం మేధ్యం భూతక్షయ విహపహమ్ ॥ 40

పుష్ప రా గః ॥

పీత స్తు పుష్పరాగః పీతస్ఫుటికం చ పీతరత్నం చ ।
పీతాశ్మ గురురత్నం పీతమణిః పుష్పరాగశ్చ ॥ 41

ఈషత్పీతం పవిత్రాచ్యం స్వచ్ఛం కాంత్యా మనోహరమ్ ।
పుష్పరాగ ఇతి భ్యాతం రత్నం రత్నపరీక్షితైః ॥ 42

హేమచ్ఛాయం శిరోస్పత్రం జ్యోతిరంగార నిర్మలమ్ ।
పీతగాత్రం గురు స్నిగ్ధం పుష్పరాగం పశస్యతే ॥ 43

రూపం తతలఘ శ్వేతం కృష్ణం గౌరం సుశరీరమ్ ।
మలిసం బిందుమద్రత్నం పుష్పరాగం న శస్యతే ॥ 44

పుష్ప రా గ గు ణాః ।

పుష్పరాగోష్ణ శీతశ్చ వాతజిహ్వనః పరిమ్ ।
అయుః శ్రియం చ ప్రజ్ఞాం చ ధాన్యాత్కరుతే నృణామ్ ॥ 45

పుష్పరాగం శుభం మేద్యం వస్తుసౌభాగ్య కీర్తిదమ్ ।
వాక్పటుత్వకరం హృద్యం విషఘ్నం దోషజిత్సరమ్ ॥ 46

వ జ్ర మ్ ॥

వజ్రమింద్రాయుధం వీరం భీమరం కులిశం పవీ ॥
అశేద్య మసిరం రత్నం దృఢం భారవకం స్మృతమ్ ॥ 47

స్వచ్ఛం విద్యుత్ప్రభం స్నిగ్ధం సుందరం లఘు లేఖనమ్ ।
వజ్రారం తీక్షణధారం చ సుసౌమ్యారం శ్రియం దిశేత్ ॥ 48

వజ్రాకరా వజ్రభేదాశ్చ ।

పాండమతంగ హిమాచల సారాప్త సుపారోసలక లింగా । 49

పేర్ణా (పూర్ణా) నదీ తటశ్చేత్యస్తే వజ్రాకరా విర్దిష్టా ।

శ్యామం ప్రపాండ ప్రభవం కించిత్ప్రేతం మతంగ గిజారమ్ । 50

హిమవత్సరాప్త సంభవమాతామం శృష్టకాంతి సాపారమ్ ।

బుల్ల శిరీషచ్ఛాయం శోసలజం కనకకాంతి కాలింగమ్ । 51

పేర్ణానదీ తటోద్భవ మాహుర్వజం సుధాంకునిధమ్ ।

కలింగశోసలా దేశౌ మతంగాది హిమాలయా । 52

సారాప్త పాండకాబేరా పేర్ణా కరసూపారకా తథా ।

కృతాదిషు యుగేష్యేతౌ వజ్రాకరామాకరా స్మృతౌ । 53

అకరేష్యేవ వజ్రాకాం భవి సోరః ప్రకీర్ణకమ్ ।

సముత్పత్తిస్థలం ప్రేధా నిర్దిష్టం సురనాయకే ।

వజ్రగతా గుణా దోషాశ్చ ।

కోట్యః పార్వాని ధారాశ్చ వడస్తే ద్వాదశైవ చ । 54

ఇత్యేచ్ఛతీక్షణ ధారాగ్రా వజ్రస్య హారథో గుణాన్ । 55

మలా బిందుశ్చ రేఖా చ త్రాసః కాకవదం తథా ।

యేతే దోషాస్సయాభ్యాతాః పంచ వక్రేషు సంస్థితా । 56

కుర్యాదశోధితం వజ్రం కుష్టదాహంగ గౌరవమ్ ।

హృత్పార్శ్వ పీడాం పాండుం చ తతిస్తచ్చుద్ధియత్యతే ।

[వజ్రగుణైః]

గృహీత్వాథ శుభం వజ్రం వ్యాప్తీకందోదరే షేషేత్ । 57

మహిషీశకృదాలిప్య కరీషాగోఽ విపాచయేత్ । 58

అహారాత్రాత్సముధృత్య హయమూత్రేణ శేచయేత్ ।

యేవం పునః పునః పక్వం సప్తరాత్రాద్విశుద్ధతీ । 59

మేఘనాశదామిశ్యామా శృంగీమదన కోద్భవైః ।

కలుత్థవేతసాగప్త్య సిందువారాఘ కక్షికాః । 60

యేతేషాం హయమూత్రేణ కషాయం నాధితం పునః ।

- జంబీరే కలిశం ఓప్తా హయమూతైత్ర్యహం పచేత్ ।
 డోలాయంత్ర విధానేన తతశ్శుద్ధిమభిప్రాయాత్ ॥ 61
- కులుత్థకోద్రవ క్వాఘైర్దోలాయంతే విపాచయేత్ ।
 వ్యాఘ్రీకందగతం వజ్రం సస్తాహచ్ఛుద్ధిమాభిప్రాయాత్ ॥ 62
- కులుత్థకోద్రవక్వాఘం హయమూత్రం స్నుహీషయః ।
 ఓప్తా భాంజే పచేత్తస్మి వ్యాఘ్రీకందగతం పవిమ్ ॥ 63
- డోలాయంతే దివారాత్రం సముధృత్య పునః ఓపేత్ ।
 వజ్రకంజే మృదా కందం లిప్తా గజపుటే పచేత్ ॥ 64
- తత్సక్యం పాచనద్రావై సేవితం శుద్ధిమాభిప్రాయాత్ ।
 వ్యాఘ్రీకందగతం వజ్రం మృదా లిప్తం పుటే పచేత్ ॥ 65
- అహారాతాత్సముధృత్య హయమూత్రేణ సేవయేత్ ।
 వజ్రోక్షిరేణ వా సింహ్యాదేవం శుద్ధం తు మారయేత్ ॥ 66

వజ్రమారణవిధిః ॥

విప్రజాతీయ వజ్రమారణమ్ ॥

- వక్ష్యతే విప్రజాత్యాదేశ్యుద్ధ వజ్రస్య మారణమ్ ।
 అశ్వత్థ బదరీ భండిమాక్షీం కర్కటాస్థి చ ॥ 67
- సమం స్నుకృయశా పిష్ట్యా మూషామధ్యే ప్రలేపయేత్ ।
 తస్మధ్యే ప్రక్షిపేద్వజ్రమాపక్తై సైస్తతః పుమ్ ॥ 68
- వజ్రమాచ్ఛాద్య యశ్చేన తతో మూషాం నిరోధయేత్ ।
 కంజరాధ్యేన పుటయేత్పుటేన మహతా పునః ॥ 69
- విప్రజాతీయకం వజ్రం పుటేనైకేన సిద్ధతి ।

క్షత్రియ జాతీయ వజ్రమారణమ్ ।

- కంపీరం మేషశృంగీ దరదం (బదరం) చ హయదుంబరమ్ ॥ 70
- అర్క దుగ్ధే సమం పిష్ట్యా తత్కృతే గోలకే ఓపేత్ ।
 వజ్రం క్షత్రియ జాతీయం పూర్వ వన్జారయే ధృవమ్ ॥ 71

వైశ్యజాతీయ వజ్రమారణమ్ ॥

- సూరణం లశునం శంఖం శిలాయాం (హ్వం) సేవయేత్సమమ్ ।
 బలామతిబలాం గంధం కచ్చపాస్థి చ సేవయేత్ ।

అనందశందః

ఉత్తరా వారుణీ దుగ్ధ స్తత్రాతేగోలకీపేత్ ।
వజ్రం తు వైశ్యజాతీయం భార్యవత్సత్వం భవేత్ ॥ 73

శూద్రజాతీయ వజ్రమరణమ్ ॥

సూరణం లకునం శంఖం శిలాం సంపేషయేత్సుమన్ ।
వటకీరేణ తత్త్రాప్తే గోలకే భూర్వవత్సచేత్ ॥ 74

వజం తచ్చూద జాతీయం తేన సమ్యగ్భవేత్సత్వమ్ ।

శ్రీ పున్నపుంసక వజ్రమరణమ్ ।

శ్రీ పుంసం తు పూర్వోక్తైర్భియతే తత్త్రచేషధైః ।
చతుర్జాత్యైషధైః తేన మృతిర్వశే నపుంసకే । 75

సామాన్యేన వజ్రమరణేవిదిః ॥

ప్రథమః ప్రకారః ।

సామాన్యసర్వవజ్రాణాం వజ్ర్యతే మారణక్రమః ॥ 76

శుద్ధం వజ్రం మత్కుగానాం రక్షైర్విప్లవై ధమేత్సునః ।
అగ్నివర్ణం క్షిపేన్మాతే గర్భభస్య పునః పునః ॥ 77

లేపితం ధృవితం దత్యచేనం కుర్యాత్త్రిసప్తథా ।
కాలకం మత్కుతైః పిప్లై తస్మిన్లోకే క్షిపేత్తుతమ్ ॥ 78

రుద్ధా మూషాం ధమేద్ధాశం హయమూతే వినిషీపేత్ ।
సముభృత్య పునస్తద్వత్సప్తవారైర్మహో భవేత్ ॥ 79

ద్వితీయః ప్రకారః ।

మేషశృంగం భుజంగాస్థి కూర్మపుష్పం శిలాజకు ।
గంధకం కాంతసామాణం మునిపుష్పం సకాలకమ్ ॥ 80

త్రిమూరం పంచలవణం మేషశృంగేంద్రవారుణీ ।
వజ్రవల్లి మూషకర్ణీ బదరీ కుట్టలాని చ ॥ 81

మూషకస్య ములం స్తస్యం స్ఫుహ్యైర్కషీరమమ్కుగామ్ ।
పంచాంగం శరపుంఖస్య హ్యస్థినీ ఖరమేషయూః ॥ 82

పేటారిబీజం శ్రీపుష్పం పారావతమలం శిలా ।

- పుష్పాణి చైవ బాకుచ్యాః పంచాంగం తిమిరస్య చ । 83
 భాత్రేవృక్షస్య పంచాంగం గోరంభా వాజిమూత్రకమ్ ।
 హంసపాదీ వ్రజకందం బృహదీ ఫలసూరణమ్ ॥ 84
 గోజిహ్వ కర్కటం మూసం మూతవర్గం చ మిశ్రయేత్ ।
 యేతత్సమస్తం వ్యస్తం వా యథాలాభం సుపిండితమ్ ॥ 85
 తత్పిండే నిక్షిపేద్వజ్ర మంథమూషాగతం పుటేత్ ।
 కులుత్థకోద్రవం పిష్ట్యై హయమూత్రే విలోలయే ॥ 86
 తన్మధ్యే సేచయేత్తప్తాం మూషాపుట వినిర్గతామ్ ।
 యేవం పునః పునః కుర్యాదేక వింశతి వారకమ్ ॥ 87
 ఆరాయ తన్మనర్వజ్రం తాలే మక్కుణ పేషితే ।
 గోలకే నిషీద్భుక్తా మూషాం శ్రీ వానలే ధమేత్ ॥ 88
 ఇత్యేవం సప్తథా భృతం హయమూత్రే నిషేచయేత్ ।
 అనేన క్రమయోగేన మృతో భవతి నిశ్చితమ్ ॥ 89
 తన్మృతం చూర్ణయేత్ఫలేస్య సిద్ధయోగ ఉదాహృతః ।

తృతీయః ప్రకారః ।

- భామకం చ మృతం తాప్యం పేటలీబీజటంకణమ్ । 90
 షీరం చోత్తరవారుణ్యా గంధక తాలకం శిలా ।
 చించాబీజం మేషశృంగీ శ్రీపుష్పం చాఘవేతసః ॥ 91
 పంచాంగం శరపుంభామూశ్వకదంతం శిలాజమ ।
 యేతత్సమస్తం వ్యస్తం వా యథాలాభం సుచూర్ణయేత్ ॥ 92
 స్నూహ్యరోత్తరవారుణ్యాః షీరైస్తన్యైర్విమృతయేత్ ।
 తద్గోలకే షీపేద్వజ్రం రుధ్వా చైతాంధమేఘధమ్ ॥ 93
 గుడూచీ సైంధవం హింగు సముస్తోత్తరవారుణీ ।
 క్వాధైః కౌలుత్థకైః పిష్ట్యై తస్మింక్వాధే వినిషీపేత్ ॥ 94
 తం వ్రజం పూర్వవద్గోశే శృత్వా రుధ్వా ధమేత్తథా ।
 సేచనాంతం తతః కుర్యాదేకవింశతి వారకమ్ ॥ 95
 తాలకం మక్కుణాయోగే సప్తవారం పున్వయేత్ ।
 సేచయేదశ్వమూత్రేణ తద్వజ్రం మ్రియతే ధృవమ్ ॥ 96

చతుర్థః ప్రకారః ।

తద్గోలకే యోగార్థకార్యాసమూలనూదాయ పేషయేత్ ।
తద్గోలకే యోగార్థకార్యాసమూలనూదాయ పేషయేత్ । 97
తద్గోలకే యోగార్థకార్యాసమూలనూదాయ పేషయేత్ ।
తద్గోలకే యోగార్థకార్యాసమూలనూదాయ పేషయేత్ । 98

పంచమః ప్రకారః ।

తాలకాసీస సారాప్తీమ సామూర్థస్య భస్మ చ ।
విష్ణు కౌలుత్థకైః క్వాథైశ్చ స్థిస్య జం సుతావితమ్ । 99
క్షీచేత్రి ప్రవారాణి మియతే నాత సంశయః ।

[షష్ఠః ప్రకారః]

వైకాంతభస్మనా సార్థం పేషయేదప్లువేతసమ్ । 100
తద్గోలకే విక్షీపేద్వ జ మంధమూషాగతం ధమేత్ ।
సేదయే దశ్వమూతేణ పూర్వగోలే పునః క్షీపేత్ । 101
రుద్ధా ధాతః పునస్సేచ్యమేవం కుర్వాత్రి సప్రధా ।
మియతే నాత సంశయః స్వర్వయోగేషు యోజయేత్ । 102

సప్తమః ప్రకారః ।

ఉత్తరా వారుణీశ్చైః కాంతపాషాణజం ముఖమ్ ।
క్షీణం విష్ణు తు తద్గోలం క్షీప్త్వా తస్మింపచేద్దినమ్ । 103
వృత్తైశ్చ గంధతైశ్చ మియతే నాత సంశయః ।

అష్టమః ప్రకారః ।

భూనాగం గంధకం చాథ నారస్తన్యేన పేషయేత్ । 104
తద్గోలం పచేద్వ జం పూర్వతైశ్చ మృతం భవేత్ ।

నవమః ప్రకారః ।

స్నుహీక్షీచేణ విమలాం విష్ణు తద్గోలకే క్షీపేత్ । 105
వ జం నిరుధ్య మూషాం తు శుష్కం త్రివాగ్నినా ధమేత్ ।
క్షీప్తామశ్వస్య మూతే తు క్షీప్త్వా వజ్రం సమాహరేత్ । 106

పంచమః ప్రకారః ।

యేరండ వృక్షమధ్యే తు తత్ఫలే నా ఓషేత్సవిమ్ ।
మాసమాత్రాత్సమధృత్య జానుమధ్యే చ పూర్వవత్ । 127
కోమలం జాయతే వజ్రం దినాంకే నాత్ర సంశయః ।

షష్ఠః ప్రకారః ।

వజ్రం తిత్తిరిమాంసేన వేష్టితం నిక్షిపేన్ముఖే । 128
అతిష్ఠూలస్య భేష్య మాఖం మాత్రేణ వేష్టయేత్ ।
నిఖినేద్ధస్తమాత్రాయాం త్విగ్ధ్యాం మాసాత్సమధృతేత్ । 129
మండూకం సంపుటే రుధ్వా సమ్యగ్గజపుటే పచేత్ ।
తద్వజ్రం పూర్వగోలస్థం జానుమధ్యగతం దినమ్ । 130
భవేద్వ బౌదనం నాక్షాత్సశ్చదాహార్య యోజయేత్ ।
సర్వవజ్రోదనానాం తు మారణం పూర్వవద్భవేత్ । 131

వజ్రదృతిః ॥

తైరత్రయం రామతం చ చణకాష్టాష్ట వేతసమ్ ।
బ్వాలాముఖం చేష్ఠిరకం స్థలకుంభీఫలాని చ । 132
సుష్కహృత్-పయసా శ్లష్ణం పిష్ట్య తద్గోలకే ఓషేత్ ।
వజ్రం విరోధితం సమ్యగ్వస్త్రే బధ్వా హతాత్పచేత్ । 133
జ్వాలాయంత్రేణ ధాన్యాష్టే దృతం మాసాష్టకాద్భవేత్ ।
వజ్రవల్ల్యంతస్థం వా కృత్వా వజ్రం విరోధితమ్ । 134
అష్టుభాండగతం సేచ్యం సప్తాహోద్రవతాం వ్రజేత్ ।
భస్మాదనం దృతిశ్చేతి త్రివిధం వజ్రమారణమ్ । 135
రసబంధకరం ప్రోక్తం నాగార్జునపురస్సరైః ।

వజ్రగుణాః ॥

వజ్రం చ షడ్జసోపేతం సర్వరోగాపహరకమ్ । 136
సర్వాఘాతమనం సౌఖ్యం దేహదార్ధ్యం రసాయనమ్ ।
వజ్రం రతోత్తమం పుణ్యం శ్రీసౌభాగ్యవివర్ధనమ్ । 137

అయుష్యం ధన్యమోజన్యం యశస్యం సర్వపాపృజితమ్ ।
అయుర్బలం దేహసౌఖ్యం రూపం కాంతిం కరోతి చ ॥ 133
సేవితం హంతి రోగాంశ్చ మృతం వజ్రం న సంశయః ।

నీ ల మ్ ॥

నీలస్తు సౌరిరత్నం న్యానీలాశ్చా నీలరత్నకః ॥ 139
నీలోపలస్తృణగ్రాహీ మహానీలస్సనీలకః ।
ఇంద్రనీల మణిస్తత్ర చతుర్థా జాతిభేదతః ॥ 140
నీతచ్ఛాయో భవేద్విప్రో రక్తః క్షత్రియజాతికః ।
వీతస్తు వైశ్యజాతిర్యో వృషభః కృష్ణదీధితిః ॥ 141

నీలస్య గుణా దోషాశ్చ ॥

నీలీరస సమాభాసా వైష్ణవీపుష్ప సన్నిభా ।
లవలీపుష్ప సంకాశా నీలేందీ వరసప్రభా ॥ 142
అతసీ పుష్పసంకాశా చాప (భస్మ) పక్ష సముద్యుతిః ।
కృష్ణ తిక్కర్ణికా పుష్ప సమానాద్యుతిభాసిణీ ॥ 143
మయూరకంఠ సచ్ఛాయా శంభోః కంఠనిభా తథా ।
విష్ణు దేహ సమాభాసా భృంగపత్ర సమప్రభా ॥ 144
యేతాశ్చాయా త్కుభకరా ఇంద్రనీల మహామణిః ।
గురుత్వం స్నిగ్ధకాంతిత్వం సురాగం పార్శ్వరంజనమ్ ॥ 145
తృణగ్రాహిత్య మిత్యేతే గుణాః పంచ ప్రకీర్తితాః ।
న విష్ణో (నిమ్నో) నిర్మలా గ్రాతో మసృణో గురుదీప్తికః ॥ 146
తృణగ్రాహీ మృదుర్మీలో దుర్లభో లక్షణాన్వితః ।
ఇంద్రనీలం శుభం వర్ణ్యం సర్వపాపనిర్హరామ్ ॥ 147
అయుర్యశో బలం లక్ష్మీమూరోగ్యం చ ప్రయచ్ఛతి ।
నీలస్సతిక్తకోష్ణశ్చ కఫపిత్తానిలాపహః ॥ 148
యో దధాతి శరీరేస్య సౌ ర్విరంగలదో భవేత్ ।

గో మే ద క ః ॥

గోమేదకస్తు గోమేదో రాహురత్నం తమో మణిః । 149

స్వర్ణాన వష్టదాహ్వాయం పింగస్పటిక ఇత్యపి ।
 గోమూత్రాథం యస్మైదు స్నిగ్ధముష్ణం శుద్ధచ్ఛాయం
 గౌరవం యచ్చ ధత్తే । 151

హేమారక్తం శ్రీమతాం యోగ్యమేతత్ ।
 గోమేదాఖ్యం రత్నమా ఖ్యాతి సంతః ॥ 150

మధుబిందు (దూచ్ఛిష్ట) సమచ్ఛాయం గోమూత్రాజ్యసమప్రథమ్ ।
 హేమరక్తం గురు స్వచ్ఛం స్నిగ్ధం గోమేదకం శుభమ్ ।
 శ్వేతం కృష్ణం రంగహీనం త్రాసరేఖాదిదూషితమ్ ॥ 152

కర్మశం పాటలాకారం దుష్టం గోమేదకం త్యజేత్ ।

గోమేదకగుణాః ॥

మేధ్యం గోమేదకం రత్నం యశస్యం శ్రీవివర్ధనమ్ । 153

మంగళ్యం కాంతిజననం స్నిగ్ధం సర్వవిషాపహమ్ ।
 గోమేదకోష్ణముష్ణం చ వాతకోపవికార జితమ్ ॥ 154

దీపనం పాచనం వైవ ధృతోయం పానాశనః ॥

వైదూర్యమ్ ॥

వైదూర్యం కేతురత్నం చ ఖశ్యంతోరజం తథా ॥ 155

విహారభూమిజం రత్నం ప్రావృష్యం పంచనామ చ ।
 కల్పాంత కాలక్షుభి తాంబూరాశి -

సిదాహ (హృద) కల్పాద్భితి శేంద్రనాదాత్ ।

వైదూర్యముత్పన్నమనేకవర్ణం

శోభాభిరామద్యుతిరత్నవర్యమ్ ॥ 156

అవిహారే విహారస్య గిరేరుత్తుంగ రోధసః ॥ 157

రోంఃచోలకసీమాంకే మణేస్త స్యాకరస్పృతః ।
 త్రిత్రై దై త్యేంద్ర నిసదం ప్రతి మేఘ సుగర్జితైః ॥ 158

సముద్భవంతి వైదూర్యమణయః ప్రావృడాగమే
 సితా భ్రమూమసం కాశమీషతికృష్టం సితం తు యత్ ॥ 159

వైదూర్యం నామ త్స్యోక్తం రత్నవర్ణ పరీక్షితైః ।
 వేణుపత్ర బిడాలాపీశభిరంత సమద్యుతి ॥ 160

స్నిగ్ధగాత్రం గురు స్వచ్ఛం వైడూర్యం గుణవన్మతమ్ ।
రేఖాభిన్నం లఘు స్పష్టం శిలాంగారక కర్ణమమ్ 161

వివర్ణం పరుషం కృష్ణం వైడూర్యం దోషవత్కేత్ ।

వైడూర్యస్య గుణాః :

వైడూర్య విశదం స్నిగ్ధం శ్రీత్యాయుర్బలవర్ధనమ్ । 162

మంగల్యం ధారణాత్తద్ధి సర్వగహ విషాపహమ్ । 163

వైడూర్య ముష్ణుముష్ణం చ కఫచూరుత రాశనమ్ ।

గుల్మశూలప్రశమనం భూషితం చ శుభావహమ్ ।

పంచరత్నాని

మూశిశ్యం మాక్షికం వజ్రం నీలం మృకతం రథా । 164

పంచరత్నమితి ప్రోక్తం శాస్త్రాలస్మి విషాపహమ్ ।

నవరత్నాని

గోమేదకం పుష్పరాగం వైడూర్యమపి విదృశ్యమ్ । 165

పంచరత్నైస్సహైతాని నవరత్నాని నిర్దిశేత్ ।

ఉపరన్నాని ॥

సూర్యకాంతః ॥

అథ భవతి సూర్యకాంతః

తపనమశిస్తాపనశ్చ రవికాంతః ।

దీప్తపలోగ్ని గోభి 166

జ్వలనాశ్శాశ్శోపలశ్చ వసునామా ।

శ్వేతాభ్రక సమం వర్జ్యైర్మాదౌ చంద్రసన్నిభమ్ । 167

నిర్మలం చ ప్రభాయుక్తం స్ఫటికం శ్రేష్ఠముచ్యతే ।

హిమాలయే సింహలే చ వింధ్యే శేవారటే రథా 168

పద్మరాగోద్భవే స్థానే వివిధం స్ఫటికం భవేత్ ।

సూర్యకాంతం చ తత్త్రైకం చంద్రకాంతం రథాపరమ్ 169

సూర్యం శుస్పర్శ మాత్రేణ వహ్నిం వసుతి తక్షణాత్
సూర్యకాంతం తదాఖ్యాతం స్ఫటికం రత్నవేధితమ్ ॥ 170

సూర్యకాంతర్య గుణాం

సూర్యకాంతో భవేదుష్టో నిర్మలశ్చ రసాయనమ్ ।
వారణశ్చేష్టహరో మేఘం పూజనాద్రవి తుష్టిదః ॥ 171

చంద్రకాంతః

ఇంద్రకాంత శ్చంద్రకాంత శ్చంద్రాశ్చా సంప్రలోపలః ।
శీతాశ్చా చంద్రికాద్రావః శశికాంతశ్చ సప్రథా ॥ 172

స్నిగ్ధం శ్వేతం పీతమతా సమంతా
ద్ధత్తే చిత్తం స్వస్థతాం యున్మునీ నామ్ ।
యచ్చ ద్రావం యాతి చంద్రాశు సంశే
జాల్యం రత్నం చంద్రకాంతాఖ్య మేతత్ ॥ 173

చంద్రకాంతస్య గుణాః॥

చంద్రకాంతస్తు శిశిరః స్నిగ్ధః పితృప్రదాహనుత్ ।
శివప్రీతికరః స్వచ్ఛో గ్రహలోక్స్య విమాపహః ॥ 174

స్ఫటికమ్ ॥

స్ఫటికస్ఫితోపలస్యా
దమలమణిస్తారణోపలస్వచ్ఛః ।
శీతోష్ణ వీర్యమక్షః
పిత్రం వారం నిహంతి శోభన్ముమ్ ॥ 175

పురా ప్రోక్తం హి కాంతస్య మయా తె లక్షణాధికమ్ ।

వైక్రకాంతమ్॥

వైక్రకాంతం చైవ విక్రకాంతం నీలవ జం కువజ్రకమ్ । 176

గోనాశం క్షుద్రకలిశం చూర్ణవజ్రకం చ గోనసమ్ ।

శ్వేతో రక్తశ్చ పీతశ్చ నీలః పారావతచ్ఛవిః 177

శ్యామలః కృష్ణవర్ణశ్చ కర్పూరశ్చాప్తహా హి సః ।

వజ్రభావే తు వైక్రకాంతం రసవీర్యాదికే సమమ్ ॥ 178

అష్టాసశాస్త్రఫల కష్టబోధో మస్మదో గురుః ।
శుద్ధమిత్ర వర్జిత యుగో వై క్రాంత ఉచ్యతే 179

వై క్రాంత కుద్ధిః

కులుత్థక్వాఫసం స్వినోఽ వై క్రాంతః పరిశుభ్యతి
త్రిత్యైః పంచలవై ర్వహముతామ్నోద్రవైః 180

మస్త్యలైల ఘృతైస్తుల్యైః కులుత్థైః కాంజికాన్వితైః ।
సప్తహం జోలికాయంత్రే వ్యాఘ్రేకందగతం పతేత్ 181

తప్తవర్ణం తు వై క్రాంతం శుద్ధిమాయాతి నిశ్చితమ్ ।
వై క్రాంత భస్మ ॥ 182

హయముతేణ తస్యేచ్య తప్తం తప్తం ద్విసప్తధా ।

త తశ్చోత్తర వారుణ్యాః పంచాంగై ర్గోలకే షీపేత్ ।
రుధ్వా మూషాం పుటే పక్వా పునరుపుత్య గోలకే 198

షీప్త్యా రుధ్వా పుటేదేవం సప్తధా భస్మతాం వ్రతేత్ ।

వై క్రాంత సత్త్వం ॥

ప్రథమః ప్రకారః ॥

వై క్రాంతస్య పలైకం తు పలైకం టంకణస్య చ 184

రవిక్షీరే దినం భావ్యం మధ్యం శిగ్రుద్రవైద్ధి నమ్ ।

గుంజాపిణ్యాక వసీనాం ప్రతికర్షం వియోజయేత్ 185

అనేన గులికాం కృత్వా ణోష్ఠీయంత్రే ధమేదృఢమ్ ।

శంఖకుండేందు సంకాశం సత్యం వై క్రాంతజం భవేత్ 186

ద్వితీయః ప్రకారః

వై క్రాంతం వజ్రకండం చ సమం సుకృతయశా సహ 187

మహిషీవవనీతం చ సత్కాండం మర్దయేద్ధి నమ్ ।

పూర్వవద్ధమనాత్సత్వ మింద్రగోపనిధం భవేత్

తృతీయః ప్రకారః ॥

వంధ్యాచూర్ణం సవై క్రాంతం ఛాయాయాం మర్దయేత్సమమ్ 188

అజామూతైర్దివైకం తు సత్త్వం రజతవదృవేత్

చతుర్థః ప్రకారః

మ్రుయతేష్టపుష్పైర్దంధనింబుకద్రవసంయుతః

189

సత్త్వపాతసయోగేన మర్దితశ్చ వటికృతః ।

మూషాయాం ఘటికాం ధ్వాతో వైక్రాంతస్సత్త్వము తస్మిజ్జేత్ ।

వైక్రాంతదృతిః

శ్వేతవర్ణం తు వైక్రాంత మమువేత సభావిరమ్ ।

190

సప్తాహా నాత్ర సంజేహః ఖరే ఘర్మే ద్రవత్యలమ్ ।

191

శేతకీ స్వరసం తుష్టిం పైధవం స్వర్ణ పుష్పకమ్ ।

ఇంద్ర గోపసమం యుక్తం స్వరం భాండే వినిశ్చిపేత్ ।

192

సప్తాహం స్వేదయేత్తస్మిం వైక్రాంత ద్రవకాం వశేత్ ।

వైక్రాంత గుణాః

ఆయుః ప్రదశ్చ బలవర్ణకరోతిపృష్ఠ్యః ।

ప్రజ్ఞాప్రదః సకలదోషమదాపహరీ ॥

దీప్తాగ్ని కృత్రవిసచూన గుణస్తరస్వీ

వైక్రాంతకః ఖలు వపుర్బలహోహకారీ ॥

193

రాజా వర్తః

ఆవర్తమణిరావర్తో రాజావర్తో సలాహ్యయః ॥

194

రాజావర్తరసస్యాథ కథయామ్యహమ్ ।

వర్ణేన భ్రమరాభస్యా ద్విః ప్రకారః ప్రకర్మతః ॥

195

యేక శ్చూర్ణాకృతిర్జేయో ద్వితీయో గోలకాత్మకః ।

స్వర్గబిందు సమాయుక్తః స్థిరరాగస్థిరత్వకః (వృథః) ॥

రసదో (జలో) దభవరాగస్య (శ్చ) వర్ణోత్కర్షే తిదక్షిణః ।

నాగస్య రంజనే శ్రేష్ఠస్తారే రంజనకర్మణి ॥

197

సర్వేషాం చలరాగాణాం రాగబంధన కృత్వతః ।

రాజావర్తోల్పరక్తోరునీ వికామిత్రిత ప్రథః ॥

198

- గురుశ్చ మస్మదాః శ్రేష్ఠస్తదన్యో మధ్యమః స్మరేః
రాజావర్తా దికుద్ధిః 199
- నింబుద్ర వైస్సగోమూత్రైస్సమైరై స్వేదితాః ఖలు ।
ద్విత్రివారేణ శుభ్యంతి రాజావర్తాది ధారణః ।
రాజావర్త ఫ స్మ । 200
- ఋంగాంబుగంధకోపేతో రాజావర్తో విచూర్ణితః
పుటనా త్సప్తవారేణ రాజావర్తో మృతో భవేత్ ।
రాజావర్త సత్త్వమ్ 201
- రాజావర్తమయః పాత్రే పాచయేన్మాహిమై ర్భుజైః ।
పయోభిశ్చ దినం వైకం మిత్ర పంచక మ్రితమ్ । 202
- రజన్యా పంచరాత్రేణ పిండిభూతం తు కారయేత్ ।
ఖాదిరాంగారయోగేన శోష్యాం సత్త్వం విమంచ తి
రాజావర్త గుణాః ॥ 203
- ప్రమేహః క్షయదుర్ముఖ పాండుశ్లేష్మ నిలాపహః ।
దీపనః పాచనో వృష్యో రాజావర్త రసాయనః ।
గ రు డో ధ్గ రః 204
- సస్యకో గరుడోధ్గరః కాలజద్విషసా (మా) రకః ।
కాలకూట విషం వీశ్యా గరుడసోఽ ధుమకేమః । 205
- తదా నిర్గత్య తచ్చంచోర్భహుధా సస్యకోభవత్ ।
మహారస సస్యకస్యాత్రైభాభిః పంచభిర్యతః । 206
- ధవలో మేచకః పీతో హరితశ్చాతిలోహితః ।
అతిస్థితో వీతిహోత్ర స్సర్వతస్సర్వరూపభాత్ ।
గ రు డో ధ్గ ర గు ణాః 207
- ధవలో హరితశ్చైవ శస్యతే తారకర్మణి ।
లోహితో మేచకః పీతశ్శస్యతే హేయకర్మణి । 208
- సస్యకస్సర్వరోగఘ్నో విషమృత్యుభయోపహః ॥

విమలః ॥

- విమలో నిర్మోహస్వచ్ఛో విమల స్వచ్ఛధాతుకః ।
 బాణసంఖ్యాభంధం శస్త్రం తారహేమ ద్విధాత్మకః 208
 విమల స్త్రీవిధః ప్రోక్తో హేమాద్యస్తార పూర్వకః ।
 తృతీయః కాంస్య విమలస్తత్ర కాంత్యా స లక్ష్మికే ॥ 210
 వస్తులః కోణసంయుక్తః సిద్ధశ్చ ఫలకాన్వితః ।

వి మ ల గు ణాః ॥

- మరుత్పత్తహరో వృష్యో విమలో తిరసాయనః ॥ 211
 పూర్వో హేమక్రియా సూక్తో ద్వితీయో వృష్యకర్మణి ।
 తృతీయో భేషకే తే షు పూర్వ పూర్వో గుణోత్తరః ॥ 212

వి మ ల ఘ ణ్ణిః ॥

- ఆటరూపరసే స్వినో విమలో విమలో భవేత్ ।
 కడలికండలోయేన విమలం ప్రభుమం పచేత్ ॥ 213
 అమృతేతసథాన్యామృ మేషీమూత్రే తతః పచేత్ ।
 డోలాయంత్రే చతుర్యామం శుద్ధిరేషాం మహోత్తమా ॥ 214
 కారో టీమేషశృంగ్య తైర్ద్రవైర్జంబీంజైర్దినమ్ ।
 భావయేదాతపే తీతే విమలా శుభ్యతి ధృవమ్ ॥ 215

వి మ ల స త్వ మ్

- విమలం శిశ్మోయేన కాంక్షికానీపటంకజైః ।
 వ్రకంధ సమాయుక్తైర్భావయేత్కడలిరస్తైః ॥ 216
 మోక్షక త్వేన సంయుక్తమంధమూషాగతం ధమేత్ ।
 సత్త్వం చంద్రార్క సంకాశం పతత్యస్య స సంశయః ॥ 217

పేరోజః - హరితాశ్మా

- హరితాశ్మా చ పేరోజో విహరాత్పిర్హస్తిని ।
 రసవీర్యవిపాకేషు సస్యకస్య గుణానగః ॥ 218

“ఇతి శ్రీభైరవోక్తే ఆనందకండే క్రియాకరణవిశ్వాంతో అష్ట
 మోల్లాసః ॥

అనంతశంకరుః

నవమ ఉల్లాసః॥

దివ్యాపరి మహాపరి ప్రశంసా॥

శ్రీ శై రవి:-

తద్దశీ ఓషధీ నాథ! రసకర్మకరీ శుభా! 1

కేవ నా భస్మ సూత్రే కేవ నా భోజనం 2

నిర్జీవత్వం గతస్సూత్రే కథం జీవం వదాతే 3

నిర్జీవేన ను జీవత్వం కథం జీవతి శంకర! 4

యేతన్నే సంశయం బ్రూహి యథా జానామ్యహం శివ! 5

శ్రీ శై రవి:-

శృణు శై రవి! తత్సర్వమపూర్వం కథయామి తే 6

బ్రహ్మ విష్ణు సురేంద్రాద్యైర్న జ్ఞాతం పరవంతితే 7

వలీపలితకోగ్రామ మృత్యు దారిద్ర్య భంజనాః 8

రసకర్మకరీ దివ్యా కులౌషధ్య స్సుసిద్ధిదా 9

భ్రమంతి పశవో మూఢాః కులౌషధి వివర్జితాః 10

తృణౌషధి రసానాం చ నైవ సిద్ధిః ప్రజాయతే 11

తస్మాత్సర్వ ప్రయత్నేన జ్ఞాతేవ్యా ను కులౌషధిః 12

దివ్యాషధ్య శ్చతుష్టపైః కులమధ్యే వ్యవస్థితాః 13

నైవ జానంతి మూఢాస్తా శ్శివమోహేన మోహితాః 14

అదివ్యాస్తు తృణౌషధ్యో జాయంతే గిగహ్వరే 15

తృణౌషధ్యా రసే సూత్రం నైవ బంధం కదాచన 16

అక్షయం నైవ తిష్ఠేత్తు కులౌషధివ వర్జితమ్ 17

కులౌషధ్యా విహీనాస్తు గగనం చ న హంతితే 18

స రసస్తు వరారోహే వహ్నిమధ్యే న తిష్ఠతి 19

స భోటో న చ నా భస్మనైవ ద్రవ్యం కరోతి నః 20

కించిద్రవ్యం ప్రవర్తంతి ఛామ్యమానం న తిష్ఠతి 21

సతే పాకే కషే ఛేదే నైవ తిష్ఠతి కాంచనమ్ 22

- నైవవేదం శతామూర్ధ్వంకరోతి స రసః ప్రియే !
 యావన్న చాబ్జమేకం తు విక్రేతం తత్తు కాంచనమ్ ॥ 12
- ధర్మార్థ కామ మోక్షేషు నైవ దద్యాత్తు తత్ప్రియే !
 దివ్యోషధ్యా యదా దేవి ! రసేంద్రో మర్దితో భవేత్ ॥ 13
- కాలికారహితస్సూత్రస్సదా భవతి పార్వతి !
 పరస్య హరతే కాలం కాలికోరహితో రసః ॥ 14
- అష్టానాం చైవ లోహోహం మలం శమయతి ఊదాత్ ।
 మహా మూర్ఛాగతం సూతం కో వాపి కథయేన్మృతమ్ ॥ 15
- దివ్యోషధ్యా రసేనైవ జాయతే నష్టచేతనః ।
 పంచభూతాన్మృక స్సూత్రస్తిష్ఠతే చ సదాశివః ॥ 16
- రసోషధ్యో మహాషధ్య సిద్ధాషధ్యస్తథా పరాః ।
 దివ్యోషధ్య ఇతి ప్రోక్తా మయా ప్రోక్తాశ్చతుర్విధాః ॥ 17
- దివ్యోషధ్యో నిగద్యంతే తాసు తా గుణవత్తరాః ।
 వృక్షవల్లీలతా గుల్మ తృణవందానికా ఇతి ॥ 18
- రసబంధకరాషధ్యష్ట ద్విధా పరికీర్తితాః ।

చతుష్టప్తి ర్దివ్యోషధ్యః ॥

సోమవల్లీ ।

- సోమవల్లీ మహాగుల్మ యక్ష (క్ష) శ్రేష్ఠా ధనుర్లతా ॥ 19
- సోమాహ్వ గుల్మవల్లీ చ యజ్ఞవల్లీ ద్విజప్రియా ।
 సోమక్షీరా చ సోమా చ యజ్ఞా దివ్యలతా స్మృతా ॥ 20
- సోమవల్లీ కటుశ్శీతా మధురా పిత్త దాహనుత్ ।
 తృష్ణా విశేషశమనీ పాచనీ చ రసాయనీ ॥ 21
- పంచాంగకా పంచదశచ్ఛ దాధ్యాసర్వాకృతి శోభితఃపర్వ దేశా ।
 సా సోమవల్లీ రసబంధకర్మ కరోతి రాకాదవసోషితా ॥ 22
- కృష్ణే పక్షే ప్రగలతి దలం పశ్యమాం చైకమేకం
 శుక్లే పక్షే ప్రభవతి పునర్లంబమానా లతా స్యాత్ ।
 తస్యాః కందః కలయతి తరాం పూర్ణిమాయాం గృహీతో
 బధ్వా సూతం కవకసహితం దేహలోహం విధత్తే ॥

ఆనందకందః

ఇయం సోమలతా నామవల్లీ పరమ దుర్లభా । 24
అనయా బద్ధసూతేంద్రో లక్షవేదీ ప్రజాయతే ।
చతుర్వింశతి సోమానాం లక్ష వ్యక్తం రసాయనే ।

2. సోమవృక్షః - మహిషవల్లీ చ । 25

కరోతి సోమవృక్షోపి రసబంధవధాదికమ్ ।
పూర్ణిమా దివసానీస్తయోర్వల్లీ గూఢికా । 26
ప్రోక్తా మహిషవల్లీ చ ప్రతిసోమాంత్రవల్లికా ।
అపత్రవల్లికా ప్రోక్తా కాండశాఖా పయస్వినీ । 27
రసవీర్య విపాకేషు సోమవల్లీ సమాస్మృతా ।

3. స్థలవద్మినీ ।

అథాతస్థల పద్మిన్యా దివ్యామధ్యా విధిం శృణు । 28
పద్మినీపద్మతా పత్రైః పుష్పైరపి చ తాదృశే ।
భంగే చైవ ప్రవేత్తి రం రక్తవర్ణం సుశోభనమ్ । 29
అక్రమ్య నానువాదేన పశ్యేద్దగనమండలమ్ ।
పశ్యేచ్ఛ తారకాయుక్తం గ్రహ నక్షత్రమండలమ్ । 30
లక్షయోజనతో దేవి! సాక్ష్యా స్థలపద్మినీ ।

4. గోనసా ।

గోనసాకారవల్లీ స్యాచ్ఛత్రమండల మండితా । 31
జరారుం మృత్యుశమనీ రసబంధవ ధక్షమా ।

5. తిచ్చుటా ।

అథోచ్చుటాం ప్రపత్యోమి రసబంధకరీం వ్రీయే । 32
యేన మేవ భవేన్నాలం తస్యా రోమప్రవేష్టనమ్ ।
తస్యాగ్రే చ భవేత్పుష్పం కుకమండస్య పద్మిభమ్ । 33
తల్పతాళి చ దేవేశి! నువంభనిభాని చ ।
తత్కందం కర్మసంస్థానం క్షీరం సిందూరపన్నిభమ్ । 34
జలం ప్రవేష్టభూచ్చిప్తే తల్పమూదాయ పార్వతి! ।

వేదయే త్వయోహం కాంచనాని భవంతి చ ।

6. ఈ శ్లోకం ।

ఈశ్వరీ త్వయతే కాచిదీశ్వరీ త్వయరూపిణీ । 35

భూతి కీరపరిశ్రావా సబీజ రసబంధినీ

7. భూతి కే శి ।

నింబపత్ర సదృశ్చ తా భూతకేశీతి కథ్యతే । 36

స వ (బ) కథ్యతే యయా సూతస్సుతో సౌభి (హి) నిబంధకః ।

8. కృష్ణ ల తా ।

భిన్న కజ్జల సంకాశా లతా కృష్ణలతేత్యసా । 37

నిర్బిజమపి బధ్నాతి రసం సర్వవిమాపహా ।

9. ల కు న వ త్తీ ।

నామ్నా లకునవల్లీ చ తద్దత్తైశ్చ కచ్చదా । 38

తేరత్తీరా సుకందా చ రసం బిధ్నాతి వేగతః ।

10. రు ద ం తీ ।

చణపత్రోపమైః పత్రైః పుష్పైరపి చ తాదృశీ । 39

రుదంతీ నామ విఖ్యాతా హృదస్తాజ్జల వర్షిణీ ।

రుదంతీవ జనాందృష్ట్యా మృత్యుదైవ్య జరాకులాన్ । 40

చతుర్విధా ను సా జ్ఞేయా పీతా రక్తా సితా సితా ।

జాలితా భం రసం హన్యాదృభ్నాతి చ రసాయనీ । 41

11. వా రా హీ ।

ముసలీకందవత్కండా తద్దలాకారవద్దలా ।

సుతీరా రోమశా సోక్తా వారాహీ రసబంధినీ । 42

12. స ప్ర ప త్రి ।

సప్తపల్లవ సంపూర్ణం సప్తపత్రీత్యసా మతా ।

రసాయనీ జరాధీ చ బధ్యతే చారదస్తయా । 43

13. నా గి నీ

నాగినీమృదితా వల్లీ నాగభోగ సమాంగికా ।

సర్పాదిక విషఖేను చ సా స్వచ్ఛరస బంధినీ । 44

14. సర్పజే.

సర్పజే లతికా తాద్యా సర్పవర్షకంబుకా । 45
సక్షీరా సిగ్ధప్రతా చ తాలవారద బంధిని ।

15. చక్రజే.

చక్రవర్తంబప్రతా యా నాతినిదా వచోన్నతా । 46
సక్షీరా చక్రజే నామ రసబంధకరీ మతా ।

16. గోస్పృంగీ.

పర్వతేశ్వ సముమ్మతా గోకందా కృతికందయుక్ । 47
తూతా ముంచతి సాక్షీరం గోశృంగీ రసబంధిని ।

17. జ్యోతిర్లతా.

జ్యోతిర్నామీతి త్రిభా ప్రోక్తా వృక్షకంద తృణాత్మికా । 48
గిరౌ జ్వలతి సా రాత్రౌ లతాపారద బంధిని ।

18. రక్తవల్లీ.

రక్తక్షీరదలాంగా యా నాతివిస్తర వల్లికా । 49
రక్తవల్లీత్యపా దివ్యా నిర్దిష్టా రసబంధిని ।

19. పద్మవల్లీ.

యా పద్మప్రతాకృతి సుతవల్లీ సా సుతవల్లీ భృషిణా రసజ్ఞై । 50
సక్షీరకందా సలిలోద్భవా చ త్రివేణ త్రిష్టేదసబంధిని సా ।

20. కాకినీ.

స్థూలకంటక వర్ణాభ్యా సా ప్రోక్తా కాకినీ లతా । 51
రసబంధకరీ సై హ జరామృత్యు విగాళిని ।

21. చంద్రానీ.

చాంద్రానీతి వినిర్దిష్టా త్రివేణ సుత్రఫారిణి । 52
సా చ రక్తక్షీరకందా తయా సూతో నిబధ్యతే ।

ప్రోక్తశ్చండాల కందస్సృజేకప్రోద్విప్రతకః । 53
త్రిప్రోద్భవము సుత్రే పంచప్రతన్న భేదతః ।

22. తామ్రవల్లీ ।

తామ్రవల్లీతాపత్ర పుష్ప తీర సమన్వితా ।

సా తామ్రవల్లీకా ప్రోక్తా రసలోహణి సాధనీ ।

54

23. పీతవల్లీ ।

పీతవల్లీతాపత్ర రసయుక్తాతి దుర్లభా ।

సా పీతవల్లీకేయకై రసబంధవిధా హితా ।

55

24. విజయా

నిమిషాశక్తి పత్రధవనా నాతి విస్తృతా ।

నిఖ్యాతా విజయేత్యేషా రసబంధవిధా హితా ।

56

25. మహాషధీ ।

త్రికోణకంఠ సంయుక్తా చిత్రకచ్ఛదనచ్ఛదా ।

మహాషధీతి సా ప్రోక్తా రసబంధే పరం హితా ।

57

26. దేవదాలీ ।

శిఖికంఠాధ పత్రాధ్యా చందనామోదమేదురా ।

దేవదాలీత్యసా దివ్యా రసం బహ్నతి సాక్షాత్ ।

58

27. నవనీతకగంధీ ।

నవనీతక గంధీతి తిక్తా ముక్షణగంధినీ ।

సక్షీరా రక్తపుష్పా చ రసేంద్రో బధ్యతే తయా ।

59

28. గరుడవల్లీ ।

సక్షీరా రక్తపుష్పా చ బదరీదల వద్దలా ।

ఉక్తా గరుడవల్లీతి శ్రేణుం బహ్నతి పారదమ్ ।

60

29. తుంబిసీ ।

తుంబిసీ త్యుదాతా వల్లీ తత్పుత్ర కుసుమాన్వితా ।

తిక్తరక్త పయోయుక్తా తత్పులా రసబంధినీ ।

61

30. భుతుంబిసీ ॥

యా తుంబిసీపుత్ర సమానపుత్రా భూతుంబిసీ నాతి విసర్పిణీ సా ।

నింబూసమానైశ్చ ఫలైరుపేతా సర్వామయఘ్నీ రసబంధినీ చ ॥

62

31. గంధర్వాః

యేనంధ ప్రియతాపాశ్చీర్యానాతివిస్తృతాః ।
గంధర్వే త్యుదితా సా హి తయా బంధం రసో వశితః ॥ 63

32. వ్యాఘ్రపాదీ

వ్యాఘ్రాంఘ్రి సమప్తతా యా రక్తపుష్పా పయస్విని ।
వ్యాఘ్ర పాదీతి సిద్ధిస్తా రసం బధ్నాతి నిశ్చితమ్ ॥ 64

33. మహాపదీ

సప్తచ్ఛద సప్తశ్చత్రా కృతాంగీ నాతి విస్తృతా ।
మహాపదీత్యసా ప్రోక్తా రసం బధ్నాతి హంతి చ ॥ 65

34. గోమాతీ

గోమాతీనామికా వల్లీ వేణు పుత్రసమచ్ఛదా ।
తస్యా మూలం సమాశాద్య కస్తస్మాత్కో నిబధ్యతే ॥ 66

35. త్రిశూలీ

త్రిశూలాకారపత్రా యా శమ్యాకఫలవత్ఫలా ।
త్రిశూలీతి సమాఖ్యాతా విఖ్యాతా రసబంధనే ॥ 67

36. రుతపీ

రుతపీపుత్రవత్పత్రఫలా సా శీరకందయక్ ।
రుతపీ వల్లీకేతుక్తా గిరిజా రసబంధనే ॥ 68

37. త్రిదండీ

సంఘమ్న తిలకోపేతా రక్తత్యక్తి (త్విక్తి) ఫలాన్వితా ।
రసబంధవిధా ప్రోక్తా త్రిదండీతి కృతాచిధా ॥ 69

38. భృంగవల్లీ

భృంగవద్యర్థ సత్రాఘ్యా శీరిణీ పీతపుష్పికా ।
భృంగవల్లీతి సా ప్రోక్తా ప్రయుక్తా రసబంధనే ॥ 70

39. చమరికా

చమరాకార ప్రత్యాఘ్నా శీరయక్ష్పృంద భారణీ ।
లతా చమరికా నామ సా చ బధ్నాతి హరదమ్ ॥ 71

40. క ర వీ ర ల తా ।

హయమూల సమాకారదల పుష్పవతీ లతా ।
కరవీరలతే త్యుక్తా నితరాం సూతబంధినీ ॥

72

41. వ జ్ర వ స్త్రీ ।

కోరండ పుత్రచ్చదనోపమాన ప్రసూనపత్రా చ సుదగ్ధకండా ।
సా వజ్రవస్త్రీ కటుతిక్తసారా వజ్రాంకపత్రా రసబంధినీ చ ॥

73

42. వా ర వ స్త్రీ

రక్తస్రీవతీ బిల్వదలతో పమదలాన్వితా ।
వారవస్త్రీతి సా సూతబంధినీ రోగనాశినీ ॥

74

43. రో హి ణీ ।

శేఖాపుష్పదలాకారదళపుష్పా చ దుగ్ధయూక్ ।
సా రోహిణీతి నిర్దిష్టా రసరాజవ్య బంధినీ ॥

75

44. బి ల్వి నీ

జ్యోతిష్కశీదాలా కారవర్ణ పర్ణా యశ (పయ) స్వినీ ।
రసబంధవిధా ప్రోక్తా బిల్వినీతి నిగద్యతే ॥

76

45. గో రో చ న ల తా ।

గోరోచన ప్రభాయుక్తదలవల్లీసమన్వితా ।
గోరోచనలతా భూతమోచనీ రసబంధినీ ॥

77

46. క రీ రీ ।

శ్రీశైల శిఖరోఘ్నాతా మూర్ఖాండి సదృశౌషధీ ।
రక్తం క్షీరం క్షేతా ముంచేత్కరీరీ రసబంధినీ ॥

78

47. అ ఙ్గ రా ।

పత్రసీసా (?) పత్రవత్పత్రా త్రివర్ణాల్పలదాయినీ ।
అక్షరీతి సమాఖ్యాతా రహస్యాతి నిబంధినీ ॥

79

48. అ ప త్రా ।

సోమవల్లీవ నిష్పుత్రా కజ్జలాభరసాన్వితా ।
అపత్రాసా భవేద్వైంధ్యే నామ్యుచ్ఛా రసబంధినీ ॥

80

- ఆద్యే వర్తే ధవేదమ్నా ధవేత్రితా ద్వితీయకే ।
 తృతీయేభ్యే చ మధురైః ఫలైర్మృతా మజాయతే । 81
- పితృజ్వరహరా సద్యః సుపత్రఫలసంయుతా ।
 49. కుటజవల్లీ । 82
- లతా కుటజవల్లీతి తత్ఫలా తద్దలాన్వితా ।
 మధుగా రుధిరగంధిస్సూతరాజ నిభంధినీ ।
 50. మూలకంధా । 83
- మూలకంధేతి విఖ్యాతా మూలవత్ఫల ప్రిణీ ।
 లతా క్షీరాన్వితా సూత్రబంధనం కరుతే ధృవమ్ ।
 51. ద్రాహ్మణీ । 84
- పారిజాతా దివా వల్లీ శతపుష్పవలచ్ఛదా ।
 కృష్ణక్షీరఫలా ప్రోక్తా - బ్రాహ్మణీ రసబంధినీ ।
 52. మునివల్లీ - పుత్రగంధా । 85
- అగస్తీ పుత్రతప్త్రతా తద్రూపా రుణా పుష్పినీ ।
 పుత్రగంధా రసభీషా సా మునివల్లీతి కథ్యతే ।
 53. నింబవల్లీ । 86
- వల్లైః పుష్పైః ఫలైర్వల్లీ నింబవృక్షస్య సన్నిభా ।
 తన్మూలైర్వృక్షతే సూత్రసాన్ ప్రోక్తాః కంబకా లతా ।
 54. తిలకంధా । 87
- తిలకంధేతి విఖ్యాతా మూలవత్ఫలప్రిణీ ।
 లతా క్షీరవతీ సూత్రం నిబధ్నాత్మకః కుశ ।
 55. అతపీవల్లీ । 88
- అతస్య ఇవ పుష్పాణి ఫలాని చ చలాని చ ।
 అతపీవల్లీకా సా హి పారదస్య నిబంధినీ ।
 56. బోధిలతా । 89
- ఉక్తా బోధిలతా బోధిప్రకరుగ్దేవ సంయుతా ।

బధ్నాతి రసరాజం సా దానవేంద్రమిలాచ్యుతః ।

57. మ ద్య గం ధా ।

మద్యగంధేతి విఖ్యాతా నిష్ప్రతా ఫలవత్రయత్ ॥ 90

తస్యాః కందో రసం శ్రీఘం బంధనం నయతి ధృవమ్ ।

58. క ర్మ ల తా ।

ఉక్తా కుర్మలతా కుర్మరూపకందా పయోన్వితా ॥ 91

మల్లీకోపమతత్పుత్రపసవా రసబంధినీ ।

59. మా ధ వీ ।

మాధవీమూలివన్మూలా నాగవల్లీదలాన్వితా ॥ 92

మాధవీమృదితా వల్లీ తన్మూలైర్బృహతీ రసః ।

60. వి శా లా ।

శ్వేతపత్రతయా వల్లీ శ్వేతపుష్పఫలా తథా ॥ 93

విశాలేతి వివిరిష్టా సాపి పారదబంధినీ ।

61. మ హా నా గా ।

నాగకుండలవత్కందా తత్సృణాసదృశచ్ఛదా ॥ 94

మహానాగేత్యసౌ వల్లీ వివిబధ్నాతి పారదమ్ ।

62. మం డ క ల తా ।

మండూకాకారవత్కందా మండూకీదలవద్దలా ॥ 95

మండూకలతికేత్యేషా తన్మూలైర్బృహతీ రసః ।

63. ఉ దుం బ ర ల తా ।

ఉదుంబర ఫలాకార ఫలవద్దలవద్దలా ॥ 96

సోదుంబరలతేమ్యక్తా సూతరాజస్య బంధినీ ।

64. చి త్ర వ స్త్రీ ।

యా దుగ్ధకందా వటపత్రపతా

విచిత్రపద్మోరుఫలా సుదీర్ఘా ।

సా చిత్రవల్లీమృదితా రక్షేంద్రో

నిబధ్యతే తత్ఫలమధ్యసంస్థః ।

97

- చతుష్టయీ దివ్యోపనిషత్ సుగ్రహః । 98
 చతుష్టయీతి ప్రాక్తా దివ్యోపనిషత్ సుగ్రహః ॥
 ఆధర్వణ్యో రసో నృణాం దేహలోహార్థ సాధకః ॥ 99
 సోమవల్లీ సోమవృక్షః స్థలవద్వినికా తతః ॥
 గోససాకారవల్లీ చ ఉచ్చటా ఈశ్వరీ తతః । 100
 భూతకేశీ కృష్ణలతా క్షేయా లకుసవల్లరీ ॥
 రుదంతీ వైవ వారాహీ సప్త పత్రీ చ నాగినీ । 101
 స్పృణీ శత్రుణీ వైవ గోశృంగీ స్వకృద్ధిదా ॥
 జ్యోతిర్నామిషా త్రిధా రక్తవల్లరీ పత్రవల్లరీ । 102
 కాకినీ వైవ చాండాలీ వల్లరీ తామ్రవల్లరీ ॥
 వీరవల్లీ చ విజయా విక్షేయా చ మహావధీ । 103
 జ్ఞాతవ్యా దేవదాలీ చ స్యాన్నవానీ తగంధినీ ॥
 క్షేయా గరుడవల్లీ చ తుంబిసీ భూమిశుంభినీ । 104
 గంధర్వా శ్యామ్రుపాదీ చ విక్షేయా చ మహావధీ ॥
 గోమారీ చ త్రిశూలీ చ రుతసీ చ త్రిదండికా । 105
 భృంగవల్లీ చమరీకా కరవీరలతా తతః ॥
 వజ్రవల్లీ వారవల్లీ రోహిణీ బల్వినీ తథా । 106
 గోరోచనలతా వైవ కిరీటీ చాక్షరా తథా ॥
 అపత్రీ కటజా వల్లీ మూలకండా చ బ్రాహ్మణీ । 108
 ఘృతగంధా నింబవల్లీ తిలకందారినీ తథా ॥
 చోధవల్లీ మద్యగంధా కూర్మవల్లీ చ మాధవీ । 109
 విశాలా చ మహానాగా క్షేయా మండుకవల్లరీ ॥
 ఉదుంబరలతా చిత్రవల్లీ వైవ సురార్పితే ! । 110
 చతుష్టయీతి ప్రాక్తా దివ్యోపనిషత్ సుగ్రహః ॥

ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనందకంఠే క్రియాకరణ విశ్రాంతౌ
 సవమోల్లాసః ॥

దశమ ఉల్లాసః॥

మహాపథ్యః॥

శ్రీ భైరవ:-

1. హిమజా ।

హిమజా కాంచనక్షీరీ యవచించా (తా) మహాద్రిజా ।

హిమావతీ పీతదుగ్ధా రేచనీ పలుపల్లికా ॥

1

తద్దుగ్ధం హేమకంకుష్ఠం పులకం రేచనం తథా ।

తేజోవతీ బహురసా కనక పభాన్యా

తీక్ష్ణాగ్నిగర్భా సురవల్లరీ చ ॥

2

హిమజా కటుకా తిక్తా రేచనీ సర్వవాలసుత్ ।

కృమిశోఘో (భా) దరఘ్ని చ వీరై జ్వరహరా తు సా ॥

3

2. కారవీ ।

కారవీ కారవల్లి చ కషాయాష్టా కఫాపహా ।

కాస శ్వాసహరా బల్యా జ్వేయా రసనియామికా ॥

4

3. కటుతుంబీ ।

కటుతుంబీ కటుఫలా రాజపుత్రీ మహత్ఫలా ।

కటుతుంబీ కటుస్తీక్తాం వాంతి కృచ్ఛాస్వసాంతి జితే ॥

5

కాసఘ్ని శోధనీ శోఫవ్రణశూల విహపహా ।

తిక్తతుంబీ తు తిక్తా స్వాత్కటుకా కటుతుంబికా ॥

6

తుంబీ చ కటుతిక్తాది తుంబీ పర్యాయగా స్మృతా ।

4. జ్యోతిష్మతీ ।

జ్యోతిష్మతీ నామ లతావల్పభా జ్యోతిర్లతా సా కటభీ సుపింగలా ।

దీప్యా చ మేఘ్యా మతిదా చ దుర్జరా సారస్వతీ స్వాదమృతార్క

సంఖ్యా ॥ 7

5. లింగినీ ।

లింగినీ బహుపత్రీ స్యాదీశ్వరీ శైవవల్లరీ ॥

8

స్వయం భూర్లింగా సంభూతా లైంగీ చిత్రఫలాంతి ।

అయస్తంభకరీ లింగబీజా చ శివవల్లరీ ॥

9

లింగిని కటుయాహ్ చ దుర్గంధా చ రసాయనీ । 10
సర్వసిద్ధికరీ దివ్యా రసరాజని యామికా ॥

6 పాతాల గరుడీ

పాతాలగరుడీ తార్కీ సౌవర్ణీ గరుడీ రథా । 11
వత్సాదనీ దీర్ఘకాండా దృఢకాండా మహాబలా ॥
దీర్ఘవల్లీ దృఢలతా దర్శనామాని సార్వతి । 12
సర్వ వశ్యకరీ పైమా సర్వాది విషనాశినీ ॥

7. గిరికర్ణి

గిరికర్ణి చ కటభీ గర్భభీ దధిపుష్పికా । 13
సిరిపుష్పీ విషఘ్నీ చ శ్వేతాశ్వఖుర పుష్పికా ॥
గిరికర్ణి హిమా తిక్తా పిత్తోపద్రవనాశినీ । 14
చక్షుఃప్యా విషదోషఘ్నీ తిదోషశమనీ చ సా ॥
నీలపుష్పా మహానీలా స్వాన్నిలగిరి కర్ణికా ।
నీలాదికర్ణి శిశిరా సతిక్తా
రక్తాతిసార జ్వరదాహ హంత్రీ ।
ప్రతర్దిగోన్మాద మదశ్రమార్తి శ్వాసార్తిహా స్యాద్విష హరిణీ చ ॥ 15

8. ఆఘికర్ణి

ఆఘికర్ణి భూమిపరా ద్రవంతి బహుపాదికా ॥ 16
సుత్ర శేణీ ద్రవంతి చ న్యగ్రోధా మూలకాహ్వయా । 17
చిత్రా మూషకపుచ్ఛి చ ప్రత్యక్షేణీ చ శంబరీ ॥
సుత్ర శేణీ చ చక్షుఃప్యా కటుకాఖు విషాపహా । 18
ప్రణదోషహారా చైవ నేత్రామయ వినాశినీ ॥
కృష్ణికా బహుపర్ణి చ ప్రత్యక్షేణీ చ శంబరీ । 19
పూతిపర్ణి శివా చాఘికర్ణ వత్సర్వ (ర్ణ) శాలినీ ॥
ఆఘికర్ణి కటూష్ఠా చ కఫవత్సహారా సరా । 20
అనాహ తూల జాత్యైర్నినాశనీ సాచనీ సరా ॥

9. వారాహీ

వారాహీ స్యాత్సూక్తిరీ ధోడకన్యా గుప్తీన్యైశ్చేనకాంతా కుమారీ ।

కామారీ స్యాద్భూహస్రతీ తినీతా కౌడికన్యా గృప్తికా
మాధవేష్టా ॥ 21

వారాహీ తిక్తకటుకా విషపితృకథా పహా ।
కృష్ణమేహ కృమిహరా వృష్యా బల్యా రసాయన ॥ 22

10. దే వ దా రీ ।

దేవదారీ త్రిధా ప్రోక్తా శ్వేతా కృష్ణా చ పీతలా ।
సా శ్వేతా వ్యాధిశమనీ కృష్ణా పీతా రసాయన ॥ 23

దేవదారీ కోశఫలా దారీ లో మశపతికా ।
కృష్ణబీజా కటుఫలా వృత్తకోశాస్తు వల్లరీ ॥ 24

జీమూతం కంటకఫలా వేణీ చాఖు విమాపహా ।
తురంగికా బాలఫలా గరాలిస్సార మూషికా ॥ 25

దేవదారీ ను తీర్థోష్ణా కటు ॥ పాండుకథా పహా ।
దుర్దామ శా పకాసఘ్నీ కామిలాలూ తికాపహా ॥ 26

సర్వలోహదృతికరా పీనసాహి విమాపహా ।

11. ఐం ద్రీ ।

ఐంద్రీంద్ర వాచస్పతి వా మృగాదినీ గవాగినీ క్షుద్రపహేంద్ర
చిద్భూతా ।

సూర్యా విషఘ్నీ రు(గు)ణ కర్ణికామరా సువర్ణికా స్యాత్ఫల
తారకా చ ॥ 27

వృషభాక్షీ గవాక్షీ చ పీతపుష్పేంద్రవల్లరీ ॥ 28

హేమపుష్పీ క్షుద్రఫలా వారణీ బాలకప్రియా ।
రక్తోర్వారు ర్విషాతా చక్రవర్తి విమాపహా ॥ 29

అశ్మతా చ విశాలా చ జ్ఞేయోనత్రింశదా హ్యయా ।
ఇ ద్రవారుణికా తిక్తా కటుశ్శీతా చ శేచనీ ॥ 30

గుల్మపితోదర శ్లేష్మ కృమి కృష్ణ జ్వరాపహా ।
మహేంద్రవారుణీ రమ్యా చక్రవర్తి మహాఫలా ॥ 31

సా మహేంద్రీ వృత్తఫలా త్రపునీ త్రపుసా తథా ।
ఆత్మగతా విశాలా చ దీర్ఘవల్లి మహాఫలా ॥ 32

స్వా ద్బహద్రాదులే సామ్యా నామాన్య స్వా శ్చతుర్దశః ।
మాహేంద్రవారుణే క్షీయా పూర్వోక్తా గుణవాహినీ ॥ 33

రసే వీర్యే విపాకే చ కించదేమా గుణాధికా ।

12. గో జి హ్వే ।

గోజిహ్వే కురపత్రే స్వాదభోగమా ర్హస్థోముఖే ॥ 34

గోజిహ్వే కటుకా తీవ్రా శీతలా పిత్తనాశినీ ।

వణ్యశమనీ చైవ సప్తదంత విహాపనత్ ॥ 35

13. కాకతుండి ।

కాకతుండి కాకనాసా కాకసింహీ చ రక్తలా ॥ 36

కాకదంతి కాకపీలు ర్హస్థైర్రక్తలా ర్థా ॥

కాకప్రాగా వల్క-శల్యా శ్చష్టబీజా చ రంజకీ ।

కాకతుండి చమధురా శిశిరా పిత్తహరీణీ ॥ 37

రసాయనీ దార్ద్రకరీ విశేషార్పణితాపహా

14 ర క్త పా దీ ।

రక్తపాదీ శమీపత్రపత్రా ఖదిరపత్రికా ॥ 38

సంకోచనీ సమంగా చ సమస్కరీ ప్రసారణీ ।

లజ్జలుస్సప్తపర్ణీ స్వాత్మే దిరీ మండములికా ॥ 39

రక్తమూలా తామ్రమూలా స్వగుప్తాంజలి కారికా ।

లజ్జలుశ్చ కటుశ్శీతా పితౄణీ సారనాశినీ ॥ 40

శోఫ దాహా జ్వర శ్వాస వణ కష్టా పార్శ్వినుత్ ।

లజ్జలుర్వైపరీత్యాహ్వ కటురుష్ణా సహమనత్ ॥ 41

రసే నిరూహకే త్యంతం నానా విజ్ఞానకారకః ।

15. పు న ర్న వా

పునర్నవా త్రిధా ప్రోక్తా శ్వేతా రక్తా చ మేచకా ॥ 42

పునర్నవా విషమారా కటిల్లా నేత్రోగహా ।

సృగ్వీకా సిరవర్ణా భూద్ధిర్హస్తా సితాంగకా ॥ 43

శ్వేతా పునర్నవా సోష్ణా తక్తా కఫ విహాపహా ।

కాశ హృదోగ శూలానా పాండుశోసానిలార్హనుత్ ॥ 44

పునర్నవాన్య రక్తాభ్యా కృతమండల ప్రతికా ।
 వైశాఖ రక్తసర్వాంగా శోభఘ్ని విషహా పరా ॥ 45
 పునర్నవో నవో నవ్యా ప్రాప్తమేద్యా చ సారణి ।
 రక్తా పునర్నవా తిక్తా సారణి శోభనాశినీ ॥ 46
 రక్తప్రదర దోషఘ్ని పాండువీర్త ప్రమర్దనీ ।
 శ్యామాభ్యా నీలవర్షా భూర్దీర్ఘప్రతా పునర్నవా ॥ 47
 నీలా పునర్నవా తిక్తా కటూష్ణా చ రసాయనీ ।
 హృదోగ పాండుశ్వయ యుశ్వాస వాతకఫాపహా ॥ 48

16. అత్యష్టపదీ ।

అత్యష్టపదీ తీక్ష్ణామ్లా కంఠాలా వల్లిపారసా ।
 వనస్థానావాసీ చ కంఠాధ్యా కర్కశచ్చదా ॥ 49
 అత్యష్టపదీ తీక్ష్ణామ్లా ప్లీహహూల విదాశినీ ।
 వాత హృదీషనీ రుచ్యా గుల్మశ్లేష్మ మయాపహా ॥ 50

17. కర్కటకీ ।

కర్కటకీ ద్విధా వంధ్యా శ్రేష్ఠేన్యా ఫలమూరిణీ ।
 మృదకంటకినీ వృత్తఫలా సా వనవాసినీ ॥ 51
 వంధ్యాదేవీ వంధ్య కర్కటకీ శ్యాత్తోడశా హ్వయా ।
 వంధ్యా కర్కటకీ తిక్తా కటూష్ణా చ కఫాపహా ॥ 52
 స్థావరాది విషఘ్ని స్వాదసబంధే రసాయనీ ।

18. శరపుంఖా ।

శరాభిధాన పుంఖా శ్యాచ్ఛర పుంఖతీ కథ్యతే ॥ 54
 శరపుంఖ త్రిధా శ్వేతా రక్తా కృష్ణా చ కంటకా ।
 శ్వేతాఽపీమా గణాధ్యా శ్యాత్ప్రయో శి చ రసాయనీ ॥ 55
 అన్యా తు కంటపుంఖా శ్యాత్కంటసాయక పుంఖకా ।
 కంటస్పృశేవ కుండీ కంటకశర పుంఖమూల నిర్యూమా ॥ 56
 దూర్ణమజీర్ణ విఘాచీమహా పరికృతాను కార్మ్యం చ ।
 సర్వాశ్చ శరపుంఖాస్తు కటూష్ణాః కఫనాతహా ॥ 57

అజ్ఞానముల కృమిహా గ్రహణీ శమనాః పరమ్ ।

19. భృంగరాజః ।

మార్కమ్ భృంగరాజస్యాద్భృంగాప్యః కేశరంజకః ॥ 58

పిత్తపియో బ్రహ్మచరీ కేశ్యః కుంతల వర్ధనః । 59

పీతోన్యః స్వర్ణభృంగారో హరినాహో హరపియః ॥

నీలస్తు భృంగరాజోన్యో మహానీలస్తు నీలకః । 60

మహాభృంగో నీలపుష్ప శ్యామలస్తు పదాప్యయః ॥

భృంగరాజస్తు చతుష్కాపి క్షోష్టాః కేశరంజకాః । 61

కళశోఢవిమఘ్నశ్చ తత్రనీలో రహాయనః ॥

20. గుడూచీ ।

గుడూచీ ద్వివిధా ప్రోక్తా కండాభ్యా కందవర్జితా । 62

పూర్వా క్షేష్టా రసఘ్నీ సా దుగ్వలీ పలికాపహా ॥

అపరా వ్యాధిశమనీ తయో స్సామాన్య లక్షణమ్ । 63

కంచుకాభ్యా సిద్ధపర్ణీ విశల్యా భూరివల్లరీ ॥

కన్యా కందగుడూచీ చ పిండాలుః కందరోహిణీ । 64

కండామృతా బహురుహా క్షేయో పిండగుడూచికా

కు(క)ంఠోద్భవా గుడూచీ చ కటూష్ఠా సన్నిపాతహా । 65

జ్వరఘ్నీ విషభూతఘ్నీ వలీపలిత నాశినీ

ఛిన్నోద్భవా గుడూచీ స్వాదకండామృతవల్లరీ ।

క్షేయో గుడూచీద్వయముష్ణ వీర్యా

తాహార్తి తృష్ణానము రక్తవారే ॥ 66

ప్రమేహ పాంశుభ్రమహారీణీ చ ॥

21. మూర్వా ।

మూర్వా చ ద్వివిధా ప్రోక్తా మహతీ చ కనీయనీ । 67

మూర్వామరా దివ్యలతా గోక్షణ్ణీ చ త్రికర్ణికా । 68

భిన్నచ్ఛదా మధురసా దాహనీ దివ్యక్షణికా ॥

రక్తిలా గోషవల్లీ చ గుంజపుష్పా పయశ్వినీ । 69

మూర్వా తిక్తా కషాయోష్ణా మ్నోగోగ కళహాతమ్నాత్ ॥

వము ప్రమేహకష్టాని విషమజ్వరనాశినీ ।
రసకర్మణీ సా శ్రేష్ఠా గర్భాక్షి వర్తియోగతః ॥ 70

22. శంఖపుష్పి ।

శంఖపుష్పి సుపుష్పి చ శంఖాహ్వ కంబుమాలినీ ।
సితపుష్పి చ భూలగ్నా మేధ్యా వనవిలాసినీ ॥ 71
శంఖపుష్పి హిమా తిక్తా మేధాకృత్స్వరకాశినీ ।
భూతగ్రహాదిదోషక్షి వశీకరణ సిద్ధిదా ॥ 72

23. కాకజంఘా ।

కాకజంఘా వాయవీ చ పారావత పదీ తథా ।
కాకజంఘా తు తిక్తా కృత్స్నవణః ఫాపహా ॥ 73
బాంధిర్యాజ్జ్వల జ్వలాది విషమజ్వర నాశినీ ।

24. శతావరీ ।

శతావరీ శతపదీ శతాహ్వ నూత్నపత్రికా । 74
బహుమూలా జటామూలా తైలవల్లీ చ నైష్ఠవీ ।
శస్త్రా చ శతమూలా చ కేశికా శతశ్చ త్రికా ॥ 75
మహాశతావరీ వీరా తుంగినీ బహుపత్రికా ।
సహస్రవీర్యా సురసా మహాపురుషదంతికా ॥ 76
దగ్ధ (ఊర్ధ్వ) కణా (ంతా) మహావీర్యా ఫణిజహ్వ మహాశనా ।
శతావరీద్వయం వృష్యం మధురం పిత్రాద్ధిమమ్ ॥ 77
మహతీ కఫనాశిక్షి తిక్తా శ్రేష్ఠా రసాయనీ ।

25. గోక్షరః ।

గోక్షరః కంబుఫలా గోక్షరో వ్యాలదంష్ఠికః ॥ 78
త్రికంబ శ్చేక్షరకః శ్వదంష్ట్రో బహుకంబకః ।
వనశృంగాటక శ్చైవ స్థలశృంగాటక స్తథా ॥ 79
స్వాతాముఖో గోక్షరకా సుశీతలా
బలప్రదా తౌ మధురౌ చ బృంహణా ।
కృచ్ఛాశ్శరీ మేహవిదాహనాశనా
రసాయనౌ తత్ర బృద్ధణోత్తరః ॥ 80

ఆ.న.ం.ద.క.ం.ద.:

26. కా క మా చీ ।

కాకమాచీ బహుపలా వాయస్యక-ఫలా చ సా । 81
 కాకమాతా గుచ్ఛఫలా స్వాదుపాకరసాయసి ।

27. ఆ ది త్య ధ త్తా ।

ఆదిత్యధత్తా వరదా సూర్యకాంతార్య-వల్లరీ ।
 ఆదిత్యధత్తా శిశిరా పతిత్తా
 కలుప్తశోగా కఫహరిః చ ।
 త్వద్దోషకంఘ్రావణ కష్టభూత 82
 గ్రహగ్రశిత స్వరహరిః చ ।

28. నా కు లీ ।

నాకలీ పర్వగంధా చ సుగంధా రక్తపత్రికా । 83
 ఈశ్వరీ నాగగంధా చ హృహిభుస్స్వరసా చ సా ।
 అన్యాయ మహాసుగంధా చ సునహా గంధ నాకలీ । 84
 సర్వాక్షీ ఫణిహంత్రి చ నకులాభ్యావల్లరీ ।
 సర్వాక్షీ పర్వరోగఘ్న పుత్రోత్పాదకరీ చ సా । 85

29. షీ ర కం దః ।

క్షీరకందో ద్విధా ప్రోక్తో వినాలస్తు సనాలకః । 86
 వినాలో రోగహంతా శ్యాద్వయః స్తంభ సనాలకః ।
 చతుర్వర్ణం షం త్రిత రక్తకందం చ శస్త్యతే । 87
 భగ్నాత్తస్మాత్సవేత్తీ రం రక్తవర్ణం సుశోభనమ్ ।
 మేఘానాం తు వినాదేన సంజాతే సుశోభితే । 88
 స్నూహీపత్రనమైః పత్రైః పృథ్వీమైః పత్రభైః ।
 క్షీరకందస్తు సూతేంద్రమారతే బంధనే హే । 89
 గుల్మశోభాధరస్థే హనాశనస్తు విరేకకృత్ ।

30. సిం దు వా రః ।

సిందువార క్షేత్ర పుష్పసిద్ధి కల్పాధ్వసిద్ధిదా 90
 సుగంధాన్య శిరసహ నిర్గుండి నిలసిందుకః ।

ఇంద్రాణి శూతకేళి చ నీలపుష్పా చ నీలికా ।
సిందువారః కటుస్తిక్తః కిశవాతక్షయూషహః ॥ 91

కుష్మకందూతి శమనశూల హృద్దేహసిద్ధిదః ।
కటూష్ఠా నీలగర్భంఠీ తిక్తా రూక్షా చ కాసజిత్ ॥ 92

శ్లేష్మశోఫసమీరార్తి ప్రదరాధ్రావహాణి ।

31. అ ర ఙ్గ కా రా వ సీ ।

వనజారణ్య కారావసీ భారద్వాజ త్రయాభిదా ॥ 93

భారద్వాజ హిమా రుద్యా ప్రణశస్త్రక్షతాపహః ।
తృతీయా రక్తకా స్తన్యా వాతిపిత్తకఫాపహః ॥ 94

తృష్ఠా దాహశ్రమభ్రాంతి మూర్ఖాదృగ్బలకాణి ।
తృతీయా రక్తకారావసీ రక్తకారావసన స్మృతః ॥ 95

32. కో కి లా టిః ।

కోకిలాక్ష శృంఖలీ చ శృంఖలో వజ్రకంటకః ।
కుసుంధపత్రో వజ్రాస్థి తిలపుష్పస్తు శోఫహః ॥ 96

శృంగాలకంఠీ క్షురక ఇక్షురః పవిత్రకంటకః ।
కోకిలాక్షస్తు మధురశ్శీతః క్షితాతిసారజిత్ ॥ 97

పుష్ప శోఫహరో వల్యో రుచ్యస్సంతర్పణః పరః ।

33. బృ హ తీ ।

మహతీ బృహతీ సింహీ వారాకీ రాష్ట్రకాకలీ ॥ 98

తీక్ష్ణకంటకసర్వాంగా బహుపత్రీ చ డోరలీ ।
బాండకీ వనవృంతాకీ గుదపంఖ్యాభిధానకా ॥ 99

బృహతీ గటుతిక్తాష్ఠా వాతిజ్వరహరిణీ ।
అరోచకా మకాసఘ్నో శ్వాసహృదోగనాశినీ ॥ 100

పుత్రధా శ్వేతబృహతీ శ్వేతపుష్పఫలా శుభా ।
విజ్ఞేయా శ్వేతబృహతీ వాతిశ్లేష్మ వినాశినీ ॥ 101

రుద్యా చాంజనయోగో చ నానానేత్రామయాపహః ।
యక్తా ద్రవ్యవిశేషేణ పరదస్తంభసిద్ధిదా ॥ 102

అనందకందః

34. కంటకారీ.

కంటకారీ కటకీని దుఃస్పర్శా చ నిదిగ్ధికా । 103
 తుదా వ్యాప్తీ చిత్రఫలా జ్ఞేయా స్వాంగ కంటకా ।
 కంటకారీ కటున్దిక్తా దీ పనీ శ్యాపకాసజత్ । 104
 ప్రతిశ్యాయ త్రిదోషశీష కఫవార జ్వరాత్రినుత్
 చతుష్టా దీపనీ పుత్రప్రదా రసనియామికా ।

35. గుంజా

గుంజా చ ద్వివిధా ప్రోక్తా శ్వేతా రక్తా చ కృష్ణలా ।
 గుంజా చూడామణిస్సేవా శిఖండి కృష్ణలాగుణా । 106
 కృష్ణచూడా రక్తికా చ కాంభోజి నిల్లభామణా ।
 గుంజాత్రయం తు త్రిక్షోష్ణం వాంతిక్పి దేచనీ శివా । 107
 తూలఘ్నం విషహృత్ప్రళం తలైలం సర్వకష్టజత్ ।
 ద్రావణే సర్వలోహానాం రక్తా వశ్యే సితాపరా ।

36. వృద్ధదారకః.

వృద్ధదారుక ఆవేగీ జంగకో దీర్ఘవాలకః । 108
 వృద్ధః కోటరపుష్పే స్యాదజాంతీ యగలాంతికా । 109
 వృద్ధదారు ద్వితీయం స్యాజ్జగ్ధంజ సుపుష్పికా ।
 అజరా సూక్ష్మగ్రీ చ విజ్ఞేయా చ మడాహ్వయా । 110
 వృద్ధదారుద్వయం గల్భం పిచ్ఛిలం కఫవారహృత్ ।
 బల్యం కాశామదోషఘ్నం ద్వితీయం స్వల్పవీర్యదమ్ ।

37. బాకుచీ.

బాకుచీ సోమరాజ చ కశిరేఖా చ కుష్టహః । 111
 కాంభోజి పూరిగంధా చ కాలమేషీ రధైందవీ । 112
 బాకుచీ కటుతిక్తోష్ణా కృమికుష్టకసాపహః ।
 త్వగ్దోషవివకందూతి ఖర్జూప్రశమనీ చ సా ।

38. అపామార్గః.

అపామార్గ శ్శేఖరికో మర్కటీ దురభి గ్రహాః । 113

- ఖరమంజరికా నందీ ఖజ్జో మర్కట విప్పలీ ।
 అవాక్కుప్పీ చ వశిరః యవకః పంక్తికంటకః ॥ 114
 అపార్యస్త తిక్తోష్ఠః కటుశ్చ కఫనాశనః ।
 అర్యః కంఠాదరామఘో రక్తహృద్భాహి వాంతికృత్ ॥ 115
 రక్తాపార్యకః పీతః కటుకః కఫవారణుత్ ।
 వ్రణాకంఠా విషఘ్నశ్చ సంగ్రాహీ వాంతికృత్సరః ॥ 116

39. ప్ర పు న్నాటః ।

- ప్రపున్నాటశ్చ క్రమర్థో దదృఘ్నుశ్చ కులాదనః ।
 వ్యావర్తకే శ్చైషణజః ఖర్మాఘో దృఢబీజకః ॥ 117
 చక్రమర్దః టుస్తీష్ఠో మేదో వాత కఫాపహః ।
 వ్రణాకంఠాతి కుష్ఠార్తి దద్రువామాది దోషచత్ ॥ 118

40. విషముష్టిః ।

- విషముష్టిః కేశముష్టిసుముష్టి రణముషికా ।
 విషముష్టిః కటుస్తీక్తో దీపనః కఫవారణుత్ ॥ 119
 కంఠామయహరో రుచ్యో రక్తపీత్తార్తి దాహనుత్ ॥ 120

41. కాండీరః ।

- కాండీరః కాండకటుకో నామ (సా) సంవేదనః పటుః ॥ 121
 ఉగ్రకాండస్తాయవల్లీ కారవల్లీ సుకాండకః ।
 కాండీరః కటుతిక్తోష్ఠః సరదుష్టవ్రాన్తినుత్ ॥ 122
 లూతాగుల్మోదర స్తీహశూల మందాగ్ని నాశనః ।

42. హస్తీకందః ।

- హస్తీకందో హస్తీపుత్రః స్థూలకందోతి కందకః ॥ 123
 బృహత్పుత్రోతి పుత్రశ్చ హస్తీకర్ణ స్సుకర్ణికః ।
 త్వగ్గోషారిః కష్టహంతా గిరివాసీ నగశ్రయః ॥ 124
 హస్తీకందః కటుష్ఠ స్యాత్కఫ వాతామయాపహః ।

43. సముద్రశోషి ।

- సముద్రశోషీ చ మహాలతా చ మహాబలా ధూసరప్రతికా చ ।
 స్యాత్కామవృద్ధి స్వరవృద్ధి సంజ్ఞః కందర్పజీవీ చ జితేంద్రియాచ ॥ 125

కామవృద్ధేస్తు బీజం స్యాన్మధురం బలవర్ధనమ్ ॥ 126
కామవృద్ధికరం రుచ్యం బహుశ్రేణ్యై వృద్ధిదమ్ ॥

44. గోరక్ష దుగ్ధీ ।

గోరక్షదుగ్ధీ గోరక్షీ తామ్రదుగ్ధీ రసాయనీ ॥ 127
తిలక్షీరిణికా ధన్యా బహుప్రతా తిలాంకికా ।
గోరక్షదుగ్ధీ మధురా వృష్యా చ గ్రాహిణీ హిమా । 128
సర్వవశ్యకీ చైవ వ్రణాశ్చి గుణవదా ।

45. భూపాటలీ ।

భూపాటలీ చ కుంభీ చ భూపాలీ రక్తపుష్పికా । 129
భూపాటలా కటూష్ఠా చ పారదేసుప్రయోజితా ।

46 - 63 అష్టవర్గః ।

ద్విమేదోభయ కాకోలీ వృద్ధవృద్ధీన కర్షభమ్ ॥ 130
అష్టవర్గమిదం వాతపిత్త జిహ్వంహణం పరమ్ ।
సఖిర్వ గ్ధపిత్తకర్ణాం ప్రీతూణా జహ్వంగులీ నిభాః । 131
సమూలాశ్చ సమూలాశ్చ దుర్గంధాశ్చాష్ట వర్గకాః ।

[మేదా]

మేదా వసా మశీచ్ఛదా జీవనీ శల్కపిత్తకా । 132
మేదస్సారా శ్శేహవర్తీ సఖి పురుషదంతికా ।
మేదా తు మధురా శీతా వీర్య దోషర్తీ కాసనుజా । 133

[మహామేదా ।]

మహామేదా వసుశ్చేదా జీవనీయా చ రాగిణీ । 134
దేవేప్య సురమేదా చ దివ్యా ర్షసూహిణీ రిభాః ।
దేవగంధా దేవమణి వృక్షహరి (రు) ద్రవస్మృతా । 135
మహామేదా హిమా రుచ్యా కఫ శుక్ర వివర్ధనీ ।

[కాకోలీ ।]

కాకోలీ దీర్ఘసదృశాక్షీరశుక్రా చ మేదురా । 136
కాలికా చ వయస్థా చ జీవనీ చ నవాహ్వయా ।

కాకోలి శతమధురా మయవీత్తానిలా ర్తిమత్ ।
రక్తదాహజ్వరఘ్నై చ కఫ శుక్రవివర్ధనై ॥ 137

[క్షీర కాకోలి]

ద్వితీయా క్షీరకాకోలి క్షీరశుక్రా పయస్విని ।
వయస్థా కర్ణసదృశా క్షీరవస్త్రిం విమాశికా ॥ 138
రసవీర్య విపాకేషు కాకోలి సదృశా చ సా ।

[వృద్ధిః ఋద్ధిశ్చ]

వృద్ధిస్తుష్టిః పుష్టిదా నుష్టిదాత్రీ మంగల్యా ప్యాదంఘ్రియాపా
చ భద్రా ।
ఋద్ధి సిద్ధిః ప్రాణదా జీవదాత్రీ ఘోరాకారా చేతనీయా
రథాంగీ ॥ 139

వృద్ధిరూఋద్ధిశ్చ నుధురా సుస్మిగ్ధా రక్తదా హిమా ॥ 140
గుచ్ఛ మేదాకరీ శ్లేష్మమృష్ణ కృమిహరా పరా ।

జీవకః ।

జీవకో జీవకో జీవ్యః ప్రాణదశ్చిర జీవకః ॥ 141
ప్రాప్త్యాంగః కూర్మశీర్షశ్చ జీవ్యాకారః సమంగలః ।
జీవకో మధురశీతో రక్తపిత్తానిలా ర్తిమాత్ ॥ 142
దాహజ్వరక్షయం హంతి శుక్ల శ్లేష్మవివర్ధనః ।

ఋషభః ।

గోపతేస్తు యథానామ ఋషభశ్చాంగులీనిభః ॥ 143
ఓషధీ వనవాసీ చ దర్శంభః ప్రాణదశ్శుభః
జీవకే యే గుణాస్సంతి తే గుణాస్సంతి గోపతేః ॥ 144

54. ఆదిత్య పుత్రః ।

ఆదిత్యపుత్రః కుప్తాని సుపుత్రశ్చార్కపత్రికః ।
ఆదిత్యపుత్రః కలుగుష్ణవీర్యః కఫాపహో వానిరుజాపహశ్చ ।
సంవీర్యో జాతర గుల్మహారి శ్లేషుస్స చారోచకనాశనశ్చ ॥ 145

55. హస్తీ కర్ణి ।

హస్తీకర్ణి హస్తీకర్ణ చ్చదనో ద్వీర్ణకండకః ॥ 146
బృహన్నాగో దంశపుష్పః కంఠాలోద్యావ భూషణః ।
హస్తీ కర్ణి స్త్రీహ గుల్మశోఫజ్వర వినాశనః ॥ 147

56. క ప క చూః ।

కపకచూఃరాత్యగుప్తా మర్కట్యాంగార వల్లరీ ।
కపిరోమఫలా చండా దుస్సర్పా మారవిగ్రహః ॥ 148

కచూఃర శ్శూక శింబీ చ శింబిబీజా మహాఫలా ।
కపకచూః స్వాదురసా వృష్యా వాతక్షయూపహః ॥ 149

శీతపితృసహంతీ చ వికృత వ్రణనాశినీ ।

57. కర్ణ సోపీటా ।

కర్ణ సోపీటా కటుప్తిక్తా హిమా సర్వవిషాపహః ॥ 150
గ్రహభూతా దిదోషఘ్నీ సర్వవ్యాధి నికృంతినీ ।

58. రుద్రజటా ।

రుద్రా రుద్రజటా సౌమ్యా సుగంధా సువహః ఘనా ॥ 151
పత్రవల్లీ జటావల్లీ రుద్రాణీ పింగలా జటా ।
జటా కటురసా శ్వాసకాస హృదోగ్రనాశినీ ॥ 152
భూత విద్రావణీ చైవ రక్షసాం చ నిబర్హణీ ।

59. నీలికా ।

నీలికా భృంగపత్రీ శ్యాన్నిలిపుష్పీ చ రంజినీ ॥ 153
కాలికా హరవాహీ చ రంగపుష్పీ మహాఫలా ।
నీలీ కటుక తిక్తాష్టా కేశ్యా కాసకఫామనుతే ॥ 154
మరుద్విషోదర వ్యాధి గుల్మగంతు జ్వరాపహః ।
అన్యై చైవ మహానీలీ అమలా రాజనీలికా ॥ 155
మహానీలీ గుణాధ్యా స్యాద్రంగ శ్రేష్ఠా సువీర్యదా !

60. కో శా త కీ ॥

కోశాతకీ కృతచ్ఛిద్రా జాలినీ కృతవేధినీ ॥ 156
పోథా (క్షేపా) సుతిక్తా ఘంటాలీ మృదంగఫలినీ తథా ।
కర్మశచ్చదనా పీతపుష్పా బహువితానకా ॥ 157
కోశాతకీ తు శిశిరా కటుకాల్పకమాయకా ।
వాతపిత్తకఫఘ్నీ చ మలాధ్యాపవినాశినీ ॥ 158

- దుర్నామ విషభూతఘ్నీ శ్వాసకాసహరా శుభా ।
 తిక్తకోశాతకీ పీతపుష్పా ధూసరపత్రికా ॥ 159
 కటుకోశాతకీ తిక్తా దుర్నామవిషభూతహా ।
 పీనసశ్వాసకాసాగ్నీ లూతాది వణనాశినీ ॥ 160

61. జీ వం తి ।

- జీవంతీ స్యాజ్జీవనీ జీవనీయా జీవా జీవ్యా జీవదా జీవదాత్రీ ।
 శాకశ్రేష్ఠా జీవధద్రా చ భద్రా
 మంగల్యా చ త్సదజీవా యశాభ్యా ॥ 161
 సుజీవంతీ బృహత్సూర్యా పత్రధద్రా ప్రియంకరీ ।
 మధురీ జీవవృక్షశ్చ బ్రహ్మజన్మా యశస్కరీ ॥ 162
 జీవంతీ మధురా శీతా రక్తపితృనిలాపహా ।
 త్సయ దాహజ్వరాంహంతి కఫవీర్యవివర్ధనీ ॥ 163
 రేవతీ మహాత్సూర్యా జీవంతీ బహువీర్యదా ।
 సూత విద్రావిణీ క్షేయా వేగద్రవనియా మికా ॥ 164
 హేమ హైమవతీ సౌమ్యా తృణగంధా హిమప్రియా ।
 స్వర్ణవంతీ సుజీవంతీ స్వర్ణజీవా సుపత్రికా ॥ 165
 హేమపుష్పా స్వర్ణలతా స్వర్ణజీవంతికా చ సా ।
 స్వర్ణజీవంతికా పృష్ఠా చ త్సమ్యా మధురా తథా ॥ 166
 శిశిరా నాతపితా స్రందాహజిహ్వాంబులవర్ధనీ ।

62. జ తు కా ।

- జతుకా జంతుకారీ చ జీమూతా చక్రవర్తినీ ॥ 167
 తిర్యక్ఫలా విమా(నిశా)ంధా చ బహుపత్రా సుపత్రికా ।
 రాజకృష్ణా దినేష్టా చ కపికచ్చుఫలోపమా ॥ 168
 రాజనీ సూక్ష్మవల్లీ చ భ్రమరీ కృష్ణవల్లికా ।
 తరువల్లీ దివ్యఫలా విక్షేయా షోడశాభిధా ॥ 169
 జతుకా శిశిరా పిత్రైరక్తపిత్రైకభాపహా ।
 దాహతృష్ణాపమిఘ్నీ చ రుచికృద్దీపనీ పరా ॥ 170

83. ముండ్రి.

శ్వేతా రక్తా చ పీతా చ కృష్ణా ముండి చతుర్విధా । 171
సావర్ణీ స్యమృంధినికా భిక్షా క్రవణ శీర్షికః ॥

శ్రావణీ చ ప్రజవికా పరివ్రాజ తపోధనా । 172
శ్రావణీ తు కమాయా స్యాత్కటూష్ఠా కఫపిత్తమత్ ॥

అర్ఘ్యవికారకాసఘ్నీ విషచ్ఛర్ధి వినాశినీ । 173
మహాశ్రావణీకాన్యాయా స్యమృహముండి చ లోచనీ ॥

కదంబపుష్పీ వికచాలంబుమా లోహినీ తథా । 174
మహాముండి చ తిక్తాష్టా శుషణ్డాల్యా మనుచ్ఛదా ॥

స్వర కృదేచనీ చైవ మేహకృచ్ఛ రసాయనీ ।

84. విష్ణుక్రాంతా.

విష్ణుక్రాంతా నీలపుష్పా నీలక్రాంతా పరాజితా ॥ 175

విష్ణుక్రాంతా కటుస్త్రిక్తా కఫనాతామయాపహా ।

85. కుమారీ.

నదీతీరేదవా గ్రామే నగరే దితతేభవా । 176

మృదుకంటక పత్రాణి పీతాన్యహేసమాని చ । 177

ప్రవాల సమ పుష్పాణి స్లేషదహరితాని చ ॥

యశ్యాః పత్రాణి తిష్ఠంతి సా కుమారీతి కథ్యతే । 178

గృహకన్యా కుమారీ చ దీర్ఘపత్రా జరామరా ॥

గృహకన్యా హిమా తిక్తా మదగంధిః కళాపహా । 179

పిత్తకాస విషశ్వాస కుష్ఠఘ్నీ చ రసాయనీ ॥

86. భూమ్యామలి.

భూమ్యామలీ తమాలీ చ భూధాత్రీ దృఢపాదికా । 180

భూధాత్రీ తు కమాయాన్లు పిత్త మేహవినాశినీ ॥

శిశిరా మూత్రోగార్తికమనీ విషనాశినీ ।

87. బిర్హిచూడా.

బిర్హిచూడా శిఖిశిఖా మయూరార్ధ్యాశిఖా శిఖా । 181

బర్హిచూడా శివా స్వాదుర్ముత్రకృచ్ఛవిగాశినీ ।
బాలగ్రహాది శోభస్మి విషకర్మణి శస్యతే ॥ 182

68. బ్రాహ్మీ ।

బ్రహ్మ సరస్వతీ సౌమ్యా సురశ్రేష్ఠా సువర్చలా ।
కపోతనేథా వైధాత్రీ దివ్యతేజా మహాషణీ ॥ 183

స్వాయంభువీ సోమలతా సురేజ్యా గృహకన్యకా ।
మందూకీ సురసా మేథా విజ్ఞేయా షోడశావ్యయా ॥ 184

బ్రాహ్మీ హిమా కషాయా చ తిక్తా వాతాస్పతిత్తజిత్ ।
బుద్ధిం మేథాం చ ప్రజ్ఞాం చ కుర్యాదాయుష్యవర్ధనీ ॥ 185

బ్రాహ్మీ తు సూర్యప్రతాన్యా లఘుబ్రాహ్మీ జలోద్భవా ॥
బ్రాహ్మీ తిక్తా మనోష్ఠా చ రసో వాతామశోభహా ॥ 186

69. తాండులీయకః ।

తండులీయస్తు భండీరో గ్రంథిలో బహువీర్యకః ।
మేఘనాద సుశాఖశ్చ పథ్యశాఖశ్చ సప్తధా ॥ 188

తండులీయస్తు శిశిరో మధురో విషనాశనః ।
రుచికృద్దీపనః పథ్యః పితృదాహ భమాపహః ॥ 188

70. పాషాణభేదనః ।

పాషాణభేదనోశ్మఘోషో వగజ్జచ్చైల గర్భజః ।
పాషాణభేదీ మధురస్తిక్తో వాతవిनाశనః ॥ 189

సదాహ మూత్రకృచ్ఛఘోషో శీతలశ్చాశ్శరీహరః ।

71. హస్తీశుండీ

హస్తీశుండీ నాగశుండీ శుండీ ధూసర ప్రతికా ॥ 190

హస్తీశుండీ కషాయా స్వాత్సన్నిపాతజ్వరాపహా ।

72. క్షుద్రాష్ట్రకా ।

క్షుద్రాష్ట్రకా తు శాంగ్గేరీ చుక్రాష్ట్రా చుక్రికా చ సా ॥ 191

క్షుద్రాష్ట్రా చ రసే చాష్ట్రా సోష్ఠా వహ్నిప్రవర్ధనీ ।

రుచి కృద్గ్రహణీ దోష దుర్వామఘ్నే కఫాపహా ॥ 192

అనంతకంఠః

78. బ్రహ్మదండి ।

బ్రహ్మదండ్యజడండి చ కంటపత్రఫలా చ సా । 192
బ్రహ్మదండి కటూష్ఠా స్వాత్మక శోభానిలాపహా ॥

74. తాలీ ।

తాలీ తమాలీ తామ్రా చ తామ్రవల్లి తమాలికా । 194
సూక్ష్మవల్లి సులోమా చ శోభనీ తాలికా నవ ।
తామ్రవల్లి కమాయా స్వాత్మకదోష వినాశనీ । 195
ముఖకర్ణాస్య రోగఘ్నీ శ్లేష్మశుద్ధికరా పరా ॥

75. ఖవల్లి

ఖవల్లి నాసవల్లి స్వాద్వస్పర్శా వ్యోమవల్లరీ । 196
ఆశాశనామపూర్వా స్వాద్వల్లిపర్యాయగా స్మృతా ।
ఆశాశవల్లి కటూకా మధురా పితృవాశనీ । 197
వృష్యా రసాయనీ బల్యా దివ్యోషధివరా స్మృతా ॥

76. సహదేవీ ।

సహదేవీ దేవసహా దేవీ దంహోత్పలాహ్వయా । 198
సహదేవీ జ్వరహరా రక్తపితృప్రసాదనీ ॥

77. లక్ష్మణా ।

లక్ష్మణా పుత్రికందా చ పుత్రదా నాగినీ తథా । 199
నాగాహ్వో నాగపత్నీ చ కలినీ మల్లికా చ సా ।
అస్రబిందుచ్ఛదా వైవ పుష్కంధా దశదాహ్వయా । 200
వృష్యా రసాయనీ బల్యాం నారీబంధ వినాశినీ ॥

78. భూకదంబః ।

భూకదంబస్త్రైధా ప్రోక్తశ్చేష్టో రక్తశ్చ మేచకః । 201
కదంబస్రవత్రైః పంచషడ్జలసంయుతః ॥
భూలగ్నశ్చ జటామధ్యే తిక్తసూక్ష్మైశ్చ దండకః । 202
భూకదంబ ఇతి ప్రోక్తః సూక్ష్మగంధోగ్ర గంధవాన్ ॥
భూకదంబోహి విషహా వీర్యవృద్ధికరః పరః ॥

79. తైలకందః.

- అథ తైలకంద ఉక్తో ద్రావక కంద స్త్రీలాంకితదలశ్చ ।
కరవీర కందసంజ్ఞో లోహద్రావీ విమాపహారీ చ ॥ 203
- అశ్వారిపత్రసంకాశ స్త్రీలబిందు సమన్వితః ॥ 204
- సన్నిధౌ చైవ భూమిశ్చ తైలకందో హి విశ్రుతః ।
శోభాపస్కారహా సూతబంధనో దేహసిద్ధిదః ॥ 205

80. విష్ణుకందః.

- విష్ణుకందో విష్ణుగుప్తస్సుపుటో బహుసంపుటః ।
జలవాసీ బృహత్కందో దీర్ఘపత్రో హరిప్రియః ॥ 206
- సర్పాది విషహారీ స్వాద్రసబంధకరో హితాః ।

81. త్రికర్ణికా.

- త్రికర్ణికా బృహత్పత్రా ఛన్నగ్రధినికా చ సా ॥ 207
- విశ్వగంధా కీటమారీ హంసాం ఘ్రీస్సూతరంజనీ ।

82. నాగదంతీ.

- నాగదంతీ శ్వేతకణా మధుపుష్పా విశోధనీ ॥ 208
- నాగస్ఫోటా విశాలాక్షీ నాగచ్ఛత్రీ విచక్షణా ।
సర్పపుష్పీ శుక్లపుష్పీ స్వాదుకా సా చ దంతికా ॥ 209
- నాగదంతీ కటుస్త్రిక్తా రూఢౌ వాతకఫాపహా ।
మేధాకృద్విషదోషఘ్నీ భావి (పాచ)నీ శుభదాయికా ॥ 210

83. ద్రోణపుష్పి.

- ద్రోణపుష్పీ దీర్ఘపత్రా చిత్రపత్రా కరుంబికా ।
ద్రోణపుష్పీ కటుస్సస్థా రుచ్యా వాతకఫాపహా ॥ 211
- అగ్నిమాంద్యహరా చైవ పథ్యా వాతాపహారిణీ ।
అన్యా చైవ మహాద్రోణీ కరుంబాదేవ పూర్వకః ॥ 212
- దివ్యపుష్పీ మహాద్రోణీ దేవీ కాంజీ మణాహ్వయా ।
దేవద్రోణీ కటుస్త్రిక్తా మేధ్యా వాతార్తిభూతమత్ ॥ 213
- కఫవృద్ధ్యపహా చైవ యుక్త్యా పారదశోధనీ ।

84. ఆమృతస్రవా ।

క్షీరముమృతస్రవా వృక్షదుహఘ్నా తోయవల్లికా । 214
ఘనవల్లి సితలతా నామభిశ్శర సమ్మితా । 215
ఉత్తమృతస్రవా పథ్యా శుషిత్తై రసాయనీ ॥
విషఘ్నీ ప్రణకుష్ఠామకామిలాశ్వయ ధూంజయేత్ ।

85. పుత్రదాత్రీ ।

పుత్రదాత్రీ తు వాతారీర్భమరీ శ్వేతపుష్పికా ॥ 216
వృత్తప్రతా తు గంధాలుర్వేశీ జాతా సువల్లసీ । 217
పుత్రదాత్రీ తు వాతఘ్నీ కటురూక్షా కఫాపహా ॥
సురభిః సర్వదా పథ్యా వంశ్యాదోమవిదాశినీ ।

86. శాల్యలీకందః ।

శాల్యలీకందకశ్చాఫ విజ్ఞానో వనవాసకః ॥ 218
వనవాసీ మలఘ్నశ్చ మలహంతా షడాహ్వయః । 219
మధురః శాల్యలీకందో మతస్సంగహరోధజితః ॥
శిశిరః పితృదాహార్తి శోషసంతాప నాశనః ।

87. ఆవర్తకీ ।

ఆవర్తకః తిందుకునీ విభాండ్వీ విషాణికా రంగలతా మనోజ్ఞా । 220
సా రత్నపుష్పీ మహదాదిజాలీ సా పీతకీలాపి చ పీతరంగా ॥ 221
వాభావర్తా చ సంప్రోక్తా రుద్రసంఖ్యాభిధానకా ॥
ఆవర్తకీ కషాయామ్లా శీతలా పితృనాశినీ ।

88. అమృతవత్రి ।

అమృతవత్రి దీర్ఘవత్రి రసామ్లా చాద్లుకా రసా ॥ 222
అమృతవత్రి కాం— చ పర్ణవల్లి సలాశికా । 223
సలాశీ వల్లవత్రి చ దీర్ఘవల్లి కషాదినీ ॥
సరపత్రి సువర్ణీ చ స్యాచ్చతుర్దశభాభిధా । 224
అరోచకహరా పథ్యా పితృకోషకరీ చ సా ॥

అష్టాశీతి మహాషదీనాం నామ సంగ్రహణమ్

- హిమజా కారివీ చైవ కటుతిక్తాది తుంబికా ।
జ్యోతిష్కృతీ లింగినీ చ పాతాలగరుడీ ఖరీ ॥ 225
- అఖుకర్ణీ నీలపుష్పీ వారాహీ దేవదాలికా ।
ఇంద్రవారుణికా వైవ హేంద్రవారుణికా తథా ॥ 226
- గోజహ్వ కాకతుండీ చ లజ్జాతుశ్చ పువర్షవా ।
అమృతవల్లీ వంధ్యా చ శరభుంభీ చ భృంగరాట్ ॥ 227
- గులూచీ చాక్ర మూర్వా చ కాకజంఘా శతావరీ ।
గోక్షరః కాకమాచీ చాదిత్య ఛక్తా చ నాకులీ ॥ 228
- క్షీరకందస్తు నిర్గుండీ కార్పాసీ కోకిలాక్షుకః ।
బృహతీ క్షృద్రికా గుంజా వృద్ధదారుశ్చ బాకుచీ ॥ 229
- అపమార్దశ్చక్రమార్దో విషముష్ట్యంబువల్లరీ ।
హస్తీకందశ్చాభిశోషీ గోరక్షీ భూమిపాటలీ ॥ 230
- అప్టవర్గ శ్చూర్కపుత్రీ హస్తీకర్ణ్యగ్నివల్లరీ ।
కర్ణస్సౌతా రుద్రజటా నీలీ కోశావకీ తథా ॥ 231
- జీవంతీ జతుకా ముండీ విష్ణుకాంతా కుమారికా ।
భూమ్యామలీ బర్హిచూడా బ్రాహ్మీ స్యాత్తందూలియకః ॥ 232
- పాపాణిధన్తి శుండీ శాంధేరీ బ్రహ్మదండికా ।
తామ్రవల్లీ ఖవల్లీ చ సహదేవీ చ లక్ష్మణికా ॥ 233
- భూకదంబస్తైలకందో విష్ణుకందస్త్రికర్ణికా ।
హంసపాదీ నాగదంతీ ద్రోణ పుష్ప మృతసవా ॥ 234
- పుత్రిదా శాల్మలీకంద ఆవర్తస్యస్థు పుత్రికా ।
అష్టాశీతిమహాషధ్యో రషకర్మణి పూజితాః ॥ 235
- ఇతి శ్రీ భైరవోక్తే ఆనందకందే క్రియాకరణ విశ్రాంతౌ ।

పరిశిష్టమ్ ॥

1. పరిభాషాః ॥

- రసనియామికా ఓషధ్యః ।
సర్వాక్షీ వహ్ని (వంధ్య) కర్కశీ కంచకీ జలబిందునా । 1
శతావరీ భృంగరాజః శరభుంభా పువర్నవా ।
మంహాకషక్తి మత్స్యక్షీ బ్రహ్మదండి శేఖండిని । 2
అనంతా కాశజంఘా చ కాశమాచీ కపాతికా ।
నిష్ఠాకాంతా సహచరా సహజేపీ మహాబలా । 3
బలా నాగబలా కృష్ణా చ కమర్తః కరు (కుర)ంగిణీ ।
పాతా చామలకీ నీలీ జ్వాలిని వద్మచారిణీ । 4
గోతిహ్వ ఫణిహ్వ చ కోకిలాక్షీ ఘనధ్వనిః ।
అభువర్తి త్రివర్తి చ ద్విపర్తి చైకపర్తికా । 5
తిత్తిక్షీ క్షీణి రాశ్వా మేషశృంగీ చ కశ్యపీ ।
కృష్ణపర్తి చ తులసీ శ్వేతా చ గిరికర్తికా । 6
యేతా నియామకాషధ్యః పుష్పమూల దలాన్వితాః ॥
దోలాన్వితః ప్రార్థవ్య మూలేనానేన సువ్రతే !
ర స ని ర్జీ వ క ర్య ఓ ష ధ్యః । 7
చాండాలీ రాక్షసీ వ్యాక్రీమీ ఖడ్గారీ గజకర్తికా ॥
శంఖ పుష్పగ్రీహమనీ లాంగలీ బాలమోచకా । 8
రక్తస్నుహీ రక్తశృంగీ రక్తికా నీలచిత్రకః ॥
శృగాలజహ్వ బృహతీ వజ్రీ చక్రీ చ (ప) రాజికా (తా) । 9
యేకవీరా సరకసా రుదంతీ బ్రహ్మచారిణీ ॥
ఉచ్చటా మాని (నాగి) నీ కందా కుమారీ రక్తచిత్రకః । 10
లక్ష్మీ శాఖోటకశ్చైవ కంచుకీ మేషశృంగికా ।
హిమావతీ సోమలతా మోదా వ్యాఘ్రనఖ శమీ । 11
కాంచనీ వనరాజీ చ కాశమాచీ చ కేశినీ ।
అజమారీ కోటరాక్షీ హనుమత్కృంగనాయకా । 12
నరజీవా హేమపుష్పీ కాశముండి చ కాలికా ।

తోయవల్లి గజారీ చ హంసాంశ్రీ కటుకుంబికా ।
తాంబూలీ సూర్యభక్తా చ రసనీర్ణవకారికాః ॥ 13

రసమారికా ఓషధ్యో దివ్యాషధి బీజాని చ ।
కటుకుంబీ చ నోసంధీ దేవదాలింద్ర వారుణీ ।
బాకుచీ బ్రహ్మబీజాని కార్పాసం కృష్ణశరకమ్ ॥ 14

కంచుకీ కృష్ణకనకం శ్వేతార్కం చ పిపూలకమ్ ।
దంతినీ యవచించా చ కర్కోటీ కారవల్లికా ॥ 15

గోజిహ్వ కాకజంఘా చ మహాకాలీ చ శంబరీ ।
శ్వేతగుంజా సితాంకోలః పటాలీ బిల్వమేవ చ ॥ 16

యేకైక యాషధిబీజం మారయేద్రస శైరవమ్ ।

ర స బంధ క ర్య ఓ ష ధ్యః ।

రక్తసుషీ సోమలతా రుదంతీ రక్తచిత్రకమ్ ॥ 17

శాఖోటకీ దగ్ధరుహో మోదిని వృద్ధదారుకః ।
త్రిశూలీ కృష్ణమార్జారీ చక్రికా క్షీరకుక్కుటీ ॥ 18

దేవదాలీ శంఖపుష్పీ కాకమాచీ హనూమతీ ।
నీలజ్యోతిస్త్రాణ జ్యోతి రుత్కటా హేమవల్లరీ ॥ 19

త్రిదండి బ్రహ్మదండి చ చక్రాంకీ ఫలపద్మినీ ।
నాగజిహ్వ నాగపర్ణా వీరా వర్తులపర్ణికా ॥ 20

అర్కపత్రీ వంశపత్రీ తామ్రపర్ణా తథేశ్వరీ ।
ఇందురీ దేవదేవేశి! రసబంధకరాః ప్రియే! ॥ 21

ర స ద్రా వి కా ఓ ష ధ్యః ।

సూర్యావర్తశ్చ కదలీ వంఢ్యా కోశాలకీ తథా ।
వజ్రకందోదకకణా కాకమాచీ చ శిగ్రుకః ॥ 22

దేవదాలీ చ దేవేశి! ద్రావికాః పరికీర్తితాః ।
వోమాం హరంతీ యే గేన ధాతూనాం పారదస్య చ ॥ 23

ర స క్రా మి కా ఓ ష ధ్యః ।

కాకమాచీ ఘనరవః కాసమర్దః కృతాంజలిః ।
వరాహకర్ణీ సతీరీ హంసపాదీ శతావరీ ॥ 24

తాంబూలీ నాగినీ బ్రహ్మీ హంసపాదీ చ లక్ష్మణా ।
 లక్ష్మణీ క్షీరనాలీ చ కారవ్యోమోర్క పత్రికా ॥ 25
 వ్యాఘ్రీ చపీ కురవకా క్రామికాః సురవందితే !

రా సా య ని కా ట్ ప ధ్యః ।
 బ్రహ్మదండస్సు దండకృత్ లోహదండ స్త్రుతీయకః ॥ 26
 యేతే రసాయనే యోగ్యాః బ్రహ్మ విష్ణు మహేశ్వరాః ।

పంచరత్నమ్ ।
 మంత్ర సిద్ధాసనా జేవీ తథా కంకాలభేచరీ ।
 ఇందిరా చ క్షమాసాలీ పంచమీ కునిశాచరీ ॥ 27
 పంచరత్నమిదం జేవి ! రసశోభనజారతే ।

క్షీరవర్గః ।
 నృగోధోదుం వరాశ్వత్థస్సుహీతిల్పక భాస్కరః ।
 దగ్ధముత్తమకన్యాశ్చ క్షీరవర్గ ఉదాహృతః ॥ 28
 ఉదుంబర వటాశ్వత్థనృగోధార్క-స్సుహీ దృమాః ।
 కురూటకా క్షీరకర్ణి కంటకీ చ సుగంధికా ॥ 29

యేతేషాం క్షీరవృక్షాణాం క్షీరవర్గ ఉదాహృతః ।
 జ్వరవర్గః ।
 తౌరత్రయం సమాఖ్యాతం యవస్వర్ణిక టంకణమ్ ॥ 30

తౌరత్రయం సమాఖ్యాతం యవస్వర్ణిక టంకణమ్ ।
 తౌరత్రయం సమాఖ్యాతం యవస్వర్ణిక టంకణమ్ ॥ 31
 తీలానాముద్భవః తౌరస్తదుక్తం తౌరపంచకమ్ ॥

తలాపమార్గ కదరీ చిత్రకార్ద్యక మూలకమ్ ।
 శిగ్రుమోక్షతలాశ్చ కేరకీ చ స్సుహీత్రయమ్ ॥ 32
 చించాత్వగర్క నిమ్బావ జేవదారు రథోముఖా ।
 చలపత్రం లాంగరీ చ తాలమేఘరవం తథా ॥ 33

యే చావ్యే తౌరవృక్షాశ్చ పర్వయంతః పుటే దహేత్ ।
 తమాలోద్య జలైర్వస్తైర్బద్ధా గ్రాహ్యమథో జలమ్ ॥ 34
 శోషయేత్ప్రాచయేదగ్నో మృద్యాంజేన తు తజ్జలమ్ ।
 గ్రాహ్యం తౌరావశేషం తద్వృక్ష తౌరాయమిరితిః ॥ 35

తైలవర్గః ।

- కంగుణీ తుంబిసి ఘోషాకరంజ శ్రీఫలోద్భవమ్ ।
 కటువాతారి సిద్ధార్థ పోమరాజీవి భీతిజమ్ ॥ 37
- అతసీజం మహాకాల నింబజం తిలజం తథా ।
 అపామార్గ దేవదాలీదంతి తుంబురు బీజకాత్ ॥ 38
- అంకోలోన్నత భల్లాత పలాశేభ్యస్తదైవ చ ।
 యేతేభ్యస్తైల మాదాయ రసకర్మణి యోజయేత్ ॥ 39

అష్టువర్గః ।

- అష్టువేతజం బీరం నింబకం బీజపూరకమ్ ।
 శాంగేరీ చణకాష్టుం చ సాష్టుకం కోలదాడిమమ్ ॥ 40
- అంబష్టా తింతిళికం చ నారం పారావతాంఘ్రికా ।
 కరమర్థం చ మద్యం చ అష్టువర్గః ప్రకీర్తితః ॥ 41
- చణకాష్టుం చ సర్వేషాం యేకమేవ ప్రశస్యతే ।
 రసానాం చ విశుద్ధ్యర్థం జారణాదా వనే హితః ॥ 42
- అష్టువేతస మేకంవా సర్వేషాముత్త మోత్తమమ్ ।

అష్టువేతస సంధానక్రమః ।

- తద్వీజరహితం చించాఫలం కాంజిక సంయుతమ్ ॥ 43
- పక్వా కుర్యాద్వస్త్రపూతం జంబీరాష్టుం చ తత్సమమ్ ।
 శాంగేరీమాతులుంగాష్టుం యథాప్రోక్షం సమాహరేత్ ॥ 44
- వస్త్రపూతం తు తత్సర్వం పచేత్పాదావశేషితమ్ ।
 సారాష్ట్రీ తుత్థకాసీసం త్రితైరం పటుపంచకమ్ ॥ 45
- ధూమసారం చ తుల్యంశం సర్వం సంమూర్ఛ్య నిక్షిపేత్ ।
 పూర్వపూర్వే తు పాదాంశం పునర్మూర్ఛ్యగ్నినా పచేత్ ॥ 46
- ఘనీభూతం భవేద్వానచ్చట్టునై కేవ చాలయత్ ।
 అష్టువేతస ఇత్యేతజ్జాయతేష్టుతరం పరమ్ ॥ 47

అథవా.

- చించాఫలం కాంజికేవ సమ్యగాలోఽద్య గాలితమ్ ।
 నారంగలుంగ లిఖచఢాత్రీ వృక్షాష్టు సంయుతః ॥ 48

- శతావస్థైరావతాభ్యాం సర్వతస్సదృశో భవేత్ ।
యేతత్సర్వం సమాలోద్య శనైర్మృద్యగ్నినా పచేత్ ॥ 49
- పాదావశిష్టే తస్మిన్స్తు తత్పాదం పుంపంచకమ్ ।
సారాష్ట్రీ తుత్థకానీపం త్రిమౌర గృహాహుకమ్ ॥ 50
- యేతత్సర్వం సమావాప్య తద్వావచ్ఛార్జితాం వ్రతేత్ ।
ద్రవేవలోద్య పక్వైవం యోజయే దస కర్కశి ॥ 51
- అన్లువేత సనామాయం రసశాస్త్రీషు కీర్తితః ।
మ అ వ ర్గః ॥ 52
- కపోత ఛాగగృధాణాం శిఖకుక్కుటయోశ్చ పిత్ ॥
గోఖరా శ్వాజనాగానం శకృన్వర్గః ప్రకీర్తితః ।
మూ త్ర వ ర్గః ॥ 53
- సరోష్ఠిహ స్తిశరభ మహిషీఖరవాజినామ్ ।
గోజావికానాం మూత్రాణి మూత్రవర్గ ఇతిరితః ।
ర క్త వ ర్గః ॥ 54
- మంజిష్ఠా కుంకుమం లాఘా దాడిమం రక్తచందనమ్ ।
బంధూకకర వీగాక్షీ కింశుకం రక్తవర్గకః ।
శ్వే త వ ర్గః ॥ 55
- తగరః కటజః కుందో గుంజా జీవంతికా తథా ।
సితాంభోరుహ కందశ్చ శ్వేతవర్గ ఉదాహృతః ।
పీ త వ ర్గః ॥ 56
- వరానిలాగ్నికా సీసం కదలీ కారవల్లికా ।
అశః పరం నిశాద్వంద్వం కర్ణికాకేంద్ర వాయుశీ ।
మూలకం చాపి కా సుంధం అక్షనాచంగకింశుకమ్ ॥ 57
- మదయంతీ పుండరీకం వీతవర్గం వదంతివై ।
కృష్ణ వ ర్గః ॥ 58
- కదలీ కారవల్లి చ త్రిఫలా నీలికాసలా ।
పంకః కాసీస బాలామ్రం కృష్ణవర్గ ఉదాహృతః ।
వ సా వ ర్గః ॥ 59
- జటూకాకాలమంజూక కరిష్ణా విసరాహిజాః ।

శింశుమారమేష శిఖ కర్కటి మీనగోధవాః ।

శూకరస్య వసావర్గో రసకర్మణి కీర్తితః ॥ 60

పిత్తవర్గః ।

మహిషీక్రోడ మత్స్యస్యే శిఖ మాగ్ధాలగో నృణామ్ ।

నకులస్య చ పిత్రేన పిత్రవర్గ ఉదాహృతః ॥ 61

శోధనత్రయమ్ ।

శావీరం ఒంకణం కాచమిత్యక్తం శోధనత్రయమ్ ।

మధురత్రయమ్ ।

ఘృతం గుడం మాషీకం చ విక్షేయం మధురత్రయమ్ ॥ 62

మిత్రపంచకమ్ ।

మధ్వాజ్య టంకణం గుంజా గుడం స్యాన్నిత్ర పంచకమ్ ।

లోహపర్వటీ ।

లోహస్య కుట్రమానస్య సుతప్తస్య దలాని తై ॥ 63

పఠంతి తాని స్వీకృత్య ఖ్యాతోయం లోహపర్వటః ।

తులాయంత్రమ్ । (మూషాయంత్రమ్ వా)

తులాయంత్రం తులకారం మూషాయంత్రం తదవ్యతే ॥ 64

లోహమూషాద్వయం కృత్వా ద్వాదశాం గులమానతః ।

ఈషచ్ఛిదాన్వితామేకాం తత్ర గంధక సంయుతామ్ ॥ 65

మూషాయాం రసయుక్తాయామన్యస్యాం తాం ప్రవేశయేత్ ।

తోయం స్యాత్సూతక స్యాథో గంధాథో వహ్నిదీపనమ్ ॥ 66

నియామకం యంత్రమ్ ।

భూగే పూర్విత పూర్వవారిణి రసం నితీప్య వస్త్రావృతం ।

భాంజే యోజితలోహ ఖర్పముఖే చోర్ధ్వం పుటే రోధయేత్ ॥ 67

విద్యాధరయంత్రమ్ ।

యంత్రం విద్యాధరం జ్ఞేయం స్థాలీద్వితీయ సంపుటాత్ ।

చల్లీం చతుర్ముఖం కృతా యంత్రభాండం నివేశయేత్ ॥ 68

తక్రవధం వినిష్య నిరుద్యాద్యాండ కాననమ్ ।
యంత్రం విద్యాధరం నామ తంత్రజ్ఞః పరికిర్తితమ్ ॥ 69

సారణాయంత్రమ్ ।

ధూర్తపుష్ప సమాకారా మూషాష్టాంగుల దీర్ఘికా ।
ముఖే సువిస్తృతా కార్యా చతురంగుల సమ్మితా ॥ 70

మృన్మయా సాపి శుమా- చ మధ్యేతిమ పృణీకృతా ।
అన్యో విధానికా మూషా సునిమ్నా చిద్రసంయుతా ॥ 71

అవర్తితలోహాది స్వరూపమ్ ।

అవర్తమానే కనకే పీతా తారే సితా ప్రభా ।
శుల్పే నీలవిధా తీక్ష్ణే కృష్ణవర్ణా సురేశ్వరీః ॥ 72

వంగే జ్వలా కపోతాభా నాగే మలినధూమకా ।
తైలే తు ధూసరా దేవి! ఆయసే కపిలప్రభా ॥ 73

అయస్కాంతే ధూమ్రవర్ణా సస్యకే లోహితా భవేత్ ।
వ్రజే నానావిధా జ్వలా ఖసత్వే పాండురప్రభా ॥ 74

అవర్తిత లోహవిశుద్ధి లక్షణమ్ ।

న విస్ఫులింగో న చ బుద్బుదశ్చ యదా న రేఖాపటలం నశట్టః ।
మూషాగతం రత్నసమయం స్థిరంచ తదా విశుద్ధం ప్రవదంతి
లోహమ్ ॥ 75

ప్రతివాప - నిషేకాభిషేక సమయనిర్దేశః :-

ప్రతివాపః పురా యోజ్యో నిషేకస్తదనంతరమ్ ।
ఛాదనం తు ప్రతివాపో నిషేకం మజ్జనం విదుః ॥ 76

అభిషేకం తదిచ్ఛంతి స్నానం క్రియతే తు యత్ ।
వాపో నిషేకస్సృజనం దృతే నిర్మలతాం గతే ॥ 77

ఉష్ణేన హి వాంఛంతి శీతలం న చ వాంఛంతి ।

మృత రస పరీక్షే ।

అతేజా అగురుశ్శుభ్రో లోహహః చాచలో రసః ॥ 78

యదా నానర్థతే వహ్నో నోర్థ్వం గచ్ఛేత్తదా మృతిః ।

ర స బంధ ప్రకారాః ।

పంచవింశతి సంఖ్యాకాం రసబంధాం ప్రచక్షుహే । 79

యేన యేన హి చాంచల్యం దుర్గ్రహత్వం చ నశ్యతి ।

రసరాజస్య సంప్రోక్తో బంధనార్థో హి వార్తికైః । 80

హతారోఽతథాభాసః క్రియాహీనశ్చ పిష్టికా ।

ఘోరః భోటశ్చ బోటశ్చ కల్మబంధశ్చ కజ్జలిః । 81

సజీవశ్చైవ నిర్జీవో నిర్విజశ్చ సబీజకః ।

శృంఖలాదృతి బంధో చ బాలకశ్చ కుమారకః । 82

తరుణశ్చ తథా వృద్ధో మూర్తి బద్ధస్తథాఘోరః ।

జలబంధోఽగ్ని బంధశ్చ సు సంస్కృత కృతాభిధః । 83

మహాబంధాభిధశ్చైతి పంచవింశతి రీతితాః ।

కేచిద్వదంతి షడ్వింశతో జతాకా బంధసంజ్ఞకః । 84

స తావన్నేష్యతే దేహే స్త్రీణాం ద్రావేతిశస్యతే ।

హ త బంధః ।

హతో రసస్య విక్షేయస్సమ్యక్కుద్ధి వివర్జితః । 85

స సేవితో నృణాం కుర్యాన్మృత్యుం వా వ్యాధిముద్ధతమ్ ।

ఆ రోట బంధః ।

సుశోధితో రసస్సమ్యగారోట ఇతి కథ్యతే । 86

స త్యేతీకరణే శ్రేష్ఠశ్చనై ర్వా్యాధి వినాశనః ।

ఆ ఛా స బంధః ।

పుటితో యో రసో యాతి, యోగ్గో ముత్త్వా స్వభావతామ్ । 87

భావితో ధాతుమూలా ద్యైరాభాసో గుణవైకృతేః ।

క్రి యా హీ న బంధః ।

అసంశోధితలోహద్యైస్సాధితో యో రసో త్తమః । 88

క్రియాహీనస్స విక్షేయో విక్రియాం యాత్యపభ్యతః ।

పిష్టి కా బంధః ।

తీవ్రాతపే గధతరావ మర్దాత్ పిష్టిభవేత్సా నవసితయాపా ।

భ్యాతస్స సూరః కిల పిష్టిబంధః సందీపనః పాచనకృ ద్విశేషాత్ । 89

జైరబంధః

శంఖశుక్తి వరాటాద్యైర్వ్యాసా సంపాదతో రసః || 90
యోరబంధః పరం దీప్తి పుష్టికృత్సూచక నాశనః |

భోటబంధః |

బంధో యః భోటతాం యాతి ధ్యాతో ధ్యాతః క్షయం వశేత్ || 91
భోటబంధస్స విజ్ఞేయః శీఘ్రం సర్వగదాపహః |

పోటబంధః |

దృఢకజ్జలికా మోచాపత్రకే చివితీకృతా || 92
స పోటః పర్వతీ సైవ బాలాద్యభిల రోగనుత్ |

కల్కబంధః |

స్వేదాద్యైస్సాధితః సూక్తిః సంకల్పం సముపాగతః || 93
కల్కబంధస్స విజ్ఞేయో యోగోక్త ఫలదాయకః |

కజ్జలీబంధః |

కజ్జలీ రసగంధోక్తా సుశ్లేష్ణా కజ్జలోపమా || 94
తత్త్వోక్తేన సాయుక్తా కజ్జలీబంధ ఉచ్యతే |

సజీవబంధః |

భస్మీకృతో గచ్ఛతి వహ్నియోగాత్ రసస్పృశేవస్స భిలు ప్రదిష్టుః |
సంసేవితోపా న కరోతి భస్మకార్యం జరారోగవినాశనం చ || 95

నిర్జీవబంధః |

జీర్ణాభ్రతో నా పరి జీర్ణగంధో భస్మీకృతశ్చా భిలలోపమానిః |
నిర్జీవనామా హి స భస్మసూతో నిశ్శేషరోగాన్వినిహంతి సద్యః || 96

నిర్బీజబంధః |

రసస్త్వ పాదాంశువర్ణజర్ణః పిష్టికృతో గంధకయోగతశ్చ |
తుల్యాంశగంధైః పుటితః క్రమేణ నిర్బీజనామా సకలామయః || 97

సబీజబంధః

పిష్టికృతై రభ్రక సర్వహేమ - తారాకాకాంతైః పరిజారితోయః |
హరస్త్వతః ప్లవణగంధ కేన సబీజబద్ధో విపుల ప్రభావః || 98

శృంఖలబంధః ।

వజ్రాదివిహతస్యాతో హతస్సూత స్సమోపరః ॥ 99

శృంఖలాబద్ధసూత స్తు దేహలోహ విధాయకః ।

చిత్రప్రభావాం వేగేన వ్యాప్తిం జానాతి శంకరః ॥ 100

దృతిబంధః ।

యుక్తోపి బాహ్యదృతిభిశ్చ సూతో

బంధం గతో వా భసితస్వరూపః ।

స రాజకాపాదమితో విహంతి

దుస్సాధ్యరోగాం ద్రుతిబద్ధనామా ॥ 101

బాలకబంధః ।

సమాభ్రజేర్థ శ్శివజస్తు బాలః సంపేవితో యోగయుతో జవేన

రసాయనో భావిగదావహశ్చ సోపద్రవారిష్టగదాన్నిహంతి ॥ 102

కుమారబంధః ।

హరోద్ధవో యో ద్విగుణాభ్రజేర్థః

స స్యాత్కుమారో మితలేండులోపా ।

త్రిస్సప్తరాత్రైః ఖలు పాపరోగ -సంఘాతఘాతీ చ రసాయనం చ ॥ 103

తరుణబంధః ।

చతుర్థణవ్యోమ కృతాశనోపా

రసాయనాగ్ర్యస్య పుణాభిధానః ।

స సప్త రాత్రా త్సకలామయఘోష

రసాయనో వీర్యబలప్రదాతా ॥ 104

వృద్ధబంధః ।

యస్యాభ్రకషణతో హి జేర్థః

ప్రాప్తాగ్నిస్థ్యః స హి వృద్ధనామా ।

దేహే చ లోహే చ వియోజనీయః

శివాదృతే కోస్య గుణాం ప్రవక్తీ ॥ 105

అనందకందః

మూర్తిబంధః

- యో దివ్య మూలికాభిశ్చ కృతోత్పత్తిసహా రసః । 106
 విన్నాభజారణాత్స స్యాన్మూర్తిబంధో మహారసః ॥
 ఆయం హి జార్యమాణస్తు నాగ్నినా క్షీయతే రసః । 107
 యో తతస్సర్వయోగేషు నిరౌపమ్య ఫలప్రదః ॥

జలబంధః

- శిలాతోయ ముఖై స్తోయైర్బద్ధోపా జలబంధవాన్ । 108
 స జారోగ మృత్యుఘ్నః కల్పోక్త ఫలదాయకః ॥

అగ్నిబంధః

- కేవలో లోహయుక్తో వా ధాత్వః స్యాద్దృటికాకృతిః । 109
 అక్షీణశ్చాగ్నిబద్ధోపా భేదరత్నాది కృత్స హి ॥

సంస్కృతబంధః

- విష్ణుకాంతా శశిలతా కుంభీకనక మూలకైః । 110
 విశాలా నాగసి కందవ్యాఘ్రపాద కురంట్కైః ॥
 వృశ్చికాలీభశుండిభ్యాం హంసపాదసహాస్మరైః । 111
 అప్రసూత గవాం మూత్రైః పిష్టం బాకులకే పచేత్ ॥
 పక్షమేవం మృతైర్లోహరక్తైశ్చ విపచేదసమ్ । 112
 యంత్రేషు మూర్ధ్నా సూతానామేష కల్పః సుసంస్కృతః ॥

మహాబంధః

- హేమన్నా వా రజతేన వా సహచరో ధాత్వో వ్రజత్యేకతాం ।
 అక్షీణో నిలిహో గురుశ్చ గుటికాకారోతి దీర్ఘోజ్వలః ।
 చూర్ణైశ్చ పలువల్పైయాతి సహతో ఘృష్టో న ముంచేన్మలం 113
 నిర్బంధో ద్రవతి క్షీణాత్స హి మహాబంధాభిధానో రసః ॥

సృష్టిః

- గోబావిసరనారీణాం మూత్రం శుక్రం చ శోణితమ్ । 114
 సృష్టిరోపా సమాఖ్యాతా మండదోష వినాశినీ ॥

స్త్రీపుంసాః శుక్రయుగలమ ప్రసూతా రజస్తథా ।
యేత త్స్పష్టిత్రయం ప్రోక్తం గుహ్యమే తద్వరాననే ॥ 115

వాసనా ముఖచారణ ప్రకారః ।

అథ శుద్ధస్య సూతస్య జారయే త్సూర్య భావితమ్ ।
గంధకం తు తులాయంత్రే పశ్చాత్సర్వం పలం పలమ్ ॥ 116

మూషా నాలాన్వితా ఊర్ధ్వవక్త్రా స్యాద్ధ్వా దశాంగులా ।
దృఢా లోహమయే కాశ్యా త్వనయా సదృశీ పరా ॥ 117

యేకస్యాం విక్షిపే త్సూతమన్యస్యాం గంధకం పమమ్ ।
యేకస్యా ముఖమధ్యే తు హ్యపరస్యా ముఖం క్షిపేత్ ॥ 118

లిప్త్యా మృల్లవక్షైస్సార్థం గంధకోర్ధ్వం పుటేల్లఘు ।
రసస్యాథో జలం స్థాప్యం ధూమం గంధం పిబత్యలమ్ ॥ 119

జీర్ణే గంధే సముద్ధాట్య తుల్యగంధం చ దాపయేత్ ।
ఇత్యేవం షోడశగుణం గంధం జార్యం పునః పునః ॥ 120

జాయతే సూతరాజోయం వాసనాముఖతో భవేత్ ।

గ్రాహ్యగ్రాహ్య రసలక్షణమ్ ।

అంతస్తునీలో బహిరుజ్జ్వలో యౌ
మధ్యాహ్న సూర్య పతిమ ప్రకాశః ।

శస్త్రోధ ధూమః పరిపాండు రశ్మ
చిత్రో న యోజ్యో రసకర్మసిద్ధా ॥ 121

ప్ర కీ ర్ణ క మ్ ॥

సిద్ధ సారయంత్రమ్ ।

చుల్ల్యామారోపమేత్పాత గంధీరం కల్కపూరితమ్ ।

తత్సూర్యనలికామూర్తా దృశ్యత్యస్య విపూషాః ।

పతంతి యేన తద్వంత్రం సిద్ధపాఞ్శ్యమీరితమ్ ।

గర్భసార యంత్రమ్ ।

త్వదైవ పాత్రం గంధీరం సచ్చిద్రకపిఢానకమ్ ॥ 2

పిఢాయ పాత్రాంతరతో మధ్యే స్వల్పకచోలకే ।

పాతనే బాష్పబిందూనాం గర్భసారం ప్రచక్షతే ॥ 3

పరమానంద మూర్తియంత్రమ్ ।

తదైవ పార్వతీ నమో దీర్ఘా పాతాంతరం గతా ।
ద్రవపాతో యతః ప్రోక్తం పరమానందమూర్తి తత్ । 4
(అత్రాష్టమైకాంజికద్రవసత్వపాతనమ్ ।)

పాతాల యంత్రమ్ ।

ఉపర్యగ్ని ర్ఘటస్థానం ఖర్పరం సముఖస్థితమ్ । 6
స్వబ్జముచ్చైర్వస్త్రిబద్ధముఖం మల్లపిఠానకమ్ ।
వస్త్రాం తస్థం ద్రవ్యచూర్ణం ద్రవీభూయ పతేదధః । 7
అన్యపాతే కాచకాదౌ యంత్రమాకా శసంజ్ఞితమ్ ।
తన్మథే కా చకూపీ నా సాధశ్చిదౌ సవస్త్రమృతే ।

అథ వా

మృత్తికాది కూపీనాలుకా యంత్రే స్థితా ఉపరి లంబమానస
కల్పః :-
ఘటాధశ్చిదాద్భవ బిందు పరిపత ద్రవాది ద్రవ్యా యది చ
స్యాత్తదాప్యా కాశయంత్రముక్తమ్ ।

రంజకయంత్రం

రంజక ద్రవపూర్ణాయాం స్థాలికాయాం ను విస్యసేత్ 8
ముక్తికా కాచజం పాత్రం గంధీరోచ్చం మనోహరమ్ ।
సూక్ష్మచ్ఛిద్రాన్వితాం తత్ర సమారోప్య త్రిపాదికామ్ । 9
తత్రక్షిప్త్వా గంధచూర్ణం తప్తతీక్షణశలాకయా ।
పందహ్య సద్యస్తత్ప్రత్యోపి పాత్రం చ తద్విధమ్ । 10
తథా లిదధ్యాత్త త్వాన్తథానం మజ్జేదనాం సతే ।
తత్తలాం తర్హమసత్వం లగ్నం స్వాచ్చ తథా చరేత్ । 11
ఛిదాంతరాదృశం తైలం మధ్యపాత్రే పతేదపి ।
ఇదం శ్రీరంజకం యంత్రం పర్యంత్రేషు గోపితమ్ । 12
కరుణాకర యంత్రం ।
సకల్-పాత్రం గంధీరం మల్లిఖం చ తిరోహితమ్ ।
స్థాల్యాం తత్రాంతస్థం పైశ్చుత స్సృత్యైకాకరమ్ । 18

వారుణీయంత్రం ।

కూపీ ద్వయముఖం తిర్యక్పత్వైకాభోగ్ని దీపనమ్ ।
తతః క్షౌరద్రవోన్యస్యాం పతేద్వాహుశిశం చ తత్ ॥ 14

జ్యోతిర్యంత్రం ।

హండికాధస్తు దీపాగ్నిరూర్ద్వచ్చిద్రస్థకూపకే ।
తాలాదిసత్వ పాతార్థం జ్యోతిర్యంత్రమిదం స్మృతమ్ ॥ 15

సాద్య యంత్రం ॥

చుల్లీ సంక్షేపికాగర్భేన్య పాతేణ తిరోహితే ।
తాలాదిసత్వం నిపతేత్సాభ్యయంత్రం తదుచ్యతే ॥ 16

స్థలకూర్మ యంత్రమ్ ॥

ఖర్పరం పృథులం సమ్యగ్విస్తారై తస్య మధ్యమే ।
ఆలవాలం మృదా శృత్వా తస్మాద్యే పారదం న్యసేత్ ॥ 17

జారణార్థం రసవ్యక్తం గంధాదీనామశేషతః ।

జలకూర్మ యంత్రమ్

దైర్ఘ్యవధస్థాలికాయా మానం స్యాద్వాదశాంగులమ్ ॥ 18

షోడశాంగుల విస్తారం చతుఃకీలయుతాం ముఖే ।

జలేనాపూర్య తాం స్థాలీం నిఖనే ధూమి మధ్యతః ॥ 19

ఉపరిష్టాచ్ఛరావం తు ముఖం కీ లేషు నిక్షిపేత్ ।

అథో భాండే జలే మగ్నం శరామం చ తథా భవేత్ ॥ 20

జలకూర్మమిదం యంత్రం శస్త్రం జారణ కర్మణి ।

పంచమృత్తికా ॥

వల్మీకీమృత్తికా ధూమో గై రిశం ఖటికా శటు ॥ 21

ఇత్యేకే మృత్తికాః పంచ సం ప్రోక్తా రవశర్మణి ।

లోపాద్యర్థే మృత్తికా సాధనమ్ ।

మృత్యా-స్పృశక క్షైశ్చ మృత్తికా హధితాపరా ॥ 22

లాఘోమృత్యుచ్ఛర్షత్పూణో మేషీక్షీరేణ మర్దయేత్ ।

కారాసజర్ణత్పూణో మేషీక్షీరేణ మర్దయేత్ ॥ 23

- కుక్కుటాండ రసేనాపి మృత్తికాన్యా విమర్శితా । 24
 కాచమాపీవితే పార్థమేత్ ద్వే మృత్తికే వరే
- కాశీసచార్థమందూరం టంకణం నవసాదరమ్ । 25
 పటూని పంచ నింబాకర్పసై స్సంమద్దయేన్మృదమ్ ।
- ఘనతుల్యం చ డమకుయంత్రలేపే మృదుచ్యతే । 26
 కలాలకర మృత్యుష్టా పీతమృచ్చ కిరంధకమ్
- సరకేశాః కాగదం చ శుషా యేతద్విమర్శయేత్ । 27
 ద్రాక్షాగూడాది శుక్తేన వజ్రమూషామృదుచ్యతే
- కుషం భాగద్వయం గ్రాహ్యం భాగైకం వశ్రుఖండకమ్ । 28
 మృదం చ త్రిగుణీకృత్య జలం దత్వా విమర్శయేత్
- సరకేశం సమం కృత్వా కించిత్వావశ్రుకృష్టయేత్ । 29
 యావత్సైక్ధ సమాభాసం మృత్పిండం జాయతే తథా ।
- యథా న శుష్కతామేతి తథా యత్నం సమాచరేత్ । 30
 యేవం సప్తదినాదూర్ధ్వం మృదే యోగే ప్రయోజయేత్ ।
- కూపికాది కలేపార్థం యంత్రాదేశ్చ భిషక్కమాత్ । 31
 జలం బబ్బుల నిర్యాసం సమితాం తత్సమం కురు ।
- తయో స్తుల్యం లోహకీటం శుద్ధమంజనసన్నిభమ్ । 32
 ముద్రాం వై వారియంత్రస్య సిద్ధ్యర్థం దుర్లభాం కురు ।
- జలాగ్నియోగతో వై వ భిద్యతేత్ర కదాచన । 33
 సూతక స్తు న సంగచ్ఛేత్రలయాగ్నిజవేన వై ।
- రత్నపుష్పాభవం తైలం కుడవే ద్వే జలేన వై । 34
 ప్రస్థేన మిశ్రితం వహ్నా తైలశేషం తు కారయేత్ ।
- తస్మాద్యే భూర్జపత్రం తు కుట్టితం చాంజనోపమమ్ । 5
 పాంశుశు కాదిరహితం పలమేకం ప్రయోజయేత్ ।

- పల్లెకం లోహకిట్టం చ శుద్ధాంజన సమప్రభమ్ ।
విమర్శ్య నింబునీరేణ లేపయేద్వా తదర్థకృత్ ॥ 36
- కాచభాగే భవేదేకో ద్విగుణం మృతభాస్కరమ్ ।
రసకాత్పంచ భాగాస్సృష్ట్యాభ్యాగా భౌతమృత్తికా ॥ 37
- ఆటరూపజలైః పిష్ట్యా సంపుటం తేత కారయేత్ ॥
మూషాం విరచయేత్సత్యం రసస్య నిగడో భవేత్ ॥ 38
- వహ్ని మధ్యాహ్న గచ్ఛేద్ధి పక్షచ్ఛేదీ చ తిష్ఠతి ।
కాచకూపీ ద్వితీయా చ తృతీయో లోహసంపుటః ॥ 39

హ త ము ద్రా ।

- చుబుకం లోహచూర్ణం చ క్రోడరక్తేన సంయుతమ్ ।
తత్ర సర్వం ప్రదాతవ్యం ఘనఘాతేన తాడయేత్ ॥ 40
- సంధ్యారభ్యావయో యావత్సూర్యలింబం చ దృశ్యతే ।
హతముద్రేతి విఖ్యాతా సర్వసిద్ధైర్నమస్కృతా ॥ 41

అ థ వా -

- త్రిటంకం చుబుకం దేయం సవటంకయయోరజః ।
సరరక్తేన సంయుక్తం మేలయిత్వా సకృత్సకృత్ ॥ 42
- ఘనేన కుట్టికం సర్వం చతుర్థామం చ మర్దితమ్ ।
హతముద్రేతి విఖ్యాతా సర్వసిద్ధైర్నమస్కృతా ॥ 43

అ థ వా -

- లోహకిట్టం సమాసీయ చూర్ణయేద్వై పలాని షట్ ।
గాలయేద్వస్త్రమధ్యే తు ఖల్వమంద్యే నిధాయ చ ॥ 44
- అక్షై డకహృదిస్థం చ మాంసం సంమిశ్రితం నయేత్ ।
కుట్టయే దృఢహస్తేన మధ్యే నిశీప్య చూర్ణకమ్ ॥ 45

అనందకందః

సిక్థతుల్యం తు మద్యావత్సిద్ధా భవతి మృత్తికా
అథవా

కాచటంకణ మండూరేష్టకా సంసాధతా భృశమ్.
పటార్కీదుంబర శ్చైరైవ మేకం హతా భవేత్
మదనముద్రా

46

బేదంబరాఖ్య పటదుగ్ధపలం పలం చ
లాతే పలమృషీపలం త్వఘ చుంబకస్య
సంకుట్య మానమతి సేఫల తైలముశ్రం
సూక్ష్మ జారణవిధౌ మదనాఖ్యమృదా.

47

అథవా

చతుర్ము లోహకుండేషు కమలేస్తప్త తోయతః.
ఉత్తరోత్తరతః క్షేపాత్కటాహే క్వాధయేద్భృశమ్
యావత్తై స్థిం సిక్థం తావత్తోయే భృతం భవేత్.
తత్సిక్థం జలయంత్రా దా లేపే ప్రవరమీరితమ్

48

కూపికాపాక విధిః

50

జీర్ణ సూక్ష్మస్య వత్త్రస్య కుర్యాత్సంధద్వయం బుధః.
చతురస్ర కాచకూప్యా మధ్యాత్థ ప్రమాణతః
పక్వపాదాంశతో మధ్యే ద్వితీయా కర్వీత విస్తృతమ్.
మగ్నం తనైవత్తికాపంకే కాచకూప్యాం నియోజయేత్
యవప్రమాణ లిప్తాయాం దృఢమృత్తికయా పునః.
ఖండమేకం తు వత్త్రస్య మధ్యే చిద్ర సమన్వితమ్
నివేశ్య కూపికానాలాత్ప మిశుర్యాన్మృదా భిరే.
ఖండమన్య మధస్త ద్వితీయాచకూప్యాం నియోజయేత్
అతపే తాం విశోష్యా మృదా తద్వద్విలేపయేత్.
పునస్తథా వత్త్రఖండద్వయేన వినియోజయేత్
యేవం విశోష్య సంయోజ్య మృత్తికా కర్పటరయమ్.

51

52

53

54

55

రసాదిపిష్టిం ప్రక్షిప్య ముద్రాం కుర్యాత్ప్రయత్నైః
విధాయ భస్మనా కూపీం కంఠనాల వివర్జితమ్. 56

కంఠే కోకిలకాండత్య పంచమాంజ్య లితాశ్శుశమ్
లోహవంశాది నాల్పిర్థ మేన్ము ఖసమిరణైః. 57

కాచకూపీ కంఠగతం యావద్విర్గళితం భవేత్
సందంశేన సమీకృత్య సంధిరోధం ప్రయత్నైః. 58

ముద్రాం గలితకాచస్య కుర్యాద్దోరక్ష నిర్మితామ్
శస్త్రశస్త్రైః కోకిలకాం సందంశేనాప సారయేత్. 59

శీతీభూత విభూత్యాస్తు గృహ్ణీయాత్కూపికాం తతః
మృగ్గిర్పట చతుష్కేణ పూర్వవద్వి నియోజయేత్. 60

చిదవర్జ్యం కేశతుష మృద్బుద్ధిప్త్యా విశోపయేత్
యంత్రే చక్రాదికే ధృత్వా జరణాది క్రియాం చరేత్. 61

యేవం నిర్ధామపాకేన సిద్ధిః కోటిగుణోత్తరా

చుల్లీ విధానమ్

భవేదేకముఖ చుల్లీ పాతనాది క్రియాశరీ 62

చుల్లీ చ ద్విముఖ ప్రక్షాప్తేదనాఽఘ కర్మసు
మహాస్వేదాదిఘ తథా చుల్లీ తు త్రిముఖ స్మృతా 63

చతుర్ముఖ జరణాదా సర్వపాతే చ కీర్తితా
శ్రీనాథాఖ్యా తథా చుల్లీ జరణే బహుభిర్ముఖైః. 64

బొవనా మూత్రా

బొవధాదీనాం రసై ర్వానర్కర్తమాభో భవేదసః
సంప్లావితః పరి మానం భ వనాయాః ప్రకీర్తితమ్. 65

బిడ మూత్రా

ఉర్ధ్వధశ్చ బిడం దిద్యాదసేంద్రా దప్తమాంశతః
స న్యూ నాధిక మాదద్యాదవ్యధా దోషకృద్భవేత్. 66

బొవధం శోధనార్థం యదూర్ధ్వో దీయతే బుద్ధేః
బిడసంజ్ఞాం తు లభతే తదితి ప్రతిబోధితమ్. 67

స్నేహామృదీనం గుణాః

సర్వే మృదుకరాః స్నేహాః సర్వే చామృతాః ప్రబోధకాః
సర్వే మలహరాః తూరాః సర్వే రక్తాశ్చ రంజకాః. 63

ద్రావకామృతా హి తీక్షణాశ్చ పాచనా హ్యమయాపహాః
రోచకో ద్రావయేల్లో హంక్షీరితో రసబంధకాః. 66

తైలపాతనవిధిః

తైలానాం పాతనం వక్ష్యే సూర్యపాకేన చానలాత్
జలయోగేన తతైలం గ్రాహ్యం యోగేషు యోజయేత్. 70

ధత్తురబీజచూర్ణాని వత్తుపూతాని కారయేత్
సములా తైర వాచ్యైః కషాయేణ విరోడయేత్. 71

ఆలిప్య కాంస్యపాత్రే తు ధారయేదాతపే ఖరే
సంతప్తే స్వచ్ఛవస్త్రేణ పీడయే తైలమాహరేత్.
శిగ్రుశుష్పంకా రాప సబీజానామ సమార్జనాత్
గ్రాహ్యం ధత్తురవతైల మ్మేకైకస్య పృథక్పృథక్. 73

కాకతుండ్యాస్స మూలాయా బాకుచీ తైలమాహరేత్!
దేవదాల్యాశ్చ జాలిన్యాస్తీక్తకా లోలితో భవేత్. 74

అపమర్గకషాయేణ తైలం శ్యాద్విషముష్టిజమ్
మూలక్వాధైః కుమార్యాస్తు తైలపాతనం భవేత్. 75

రక్తాపమర్గక్వాధేన బాకుచీతైల మాహరేత్
క్వాధేన చెంద్రవాచ్యైః తైల మారగ్వధం భవేత్. 76

కట్టుం తుచీ దేవదాలీ పటాలీ చెంద్రవాచీ
తిక్తకోశాతికే తైమాం శుష్కబీజాని కారయేత్. 77

కాకతుండ్యా పామర్గక్వాధే తైలం సమాహరేత్
బీజాని కటుకుంబ్యాశ్చ గోమయేన విరోడయేత్. 78

శుష్కభాస్యతుపైస్పృగం కుట్టయేచ్ఛ మూయుతాఖరే
విస్త్రాత్యాస్య చూర్ణాశ్చ భృంగరాజ రపై స్సహ. 79

- మర్థయిత్యాతపే తైలం గృహ్ణీయాత్పిడనే సతి
మహాకాలస్య బీజాని చూర్ణితాని విభావయేత్ . 80
- ధాత్రీఫల రసేనైవ సప్తవారం పునః పునః
సోష్ణం కృత్వా తు తచ్చూర్ణం తైలయం తేణ పీడయేత్ . 81
- కృష్ణాయాః కటుకుంబ్యాశ్చ బీజచూర్ణాని కారయేత్
కాంతసామాచూర్ణం చ హ్యేకీకృత్య విచూర్ణయేత్ . 82
- ధాన్యదరాశీగతం పతౌదుద్ధృత్య తైలమాహారేత్ ।
చూర్ణం కరంజబీజోత్థం భృంగరాజరసైస్సహ । 83
- సమాలోడ్యతపే తప్తం పీడనాతైలమాహారేత్ ।
ధాత్రీఫల రసైర్ధాన్యం చూర్ణం పాలాశబీజజమ్ । 84
- దినైకం వర్తతే యంత్రే తైలం గ్రాహ్యం చ తైలకే ।
గుడత్వగ్బీజం చూర్ణం సరమూతేణ భావయేత్ ॥ 85
- సప్తవారం తతో ఘృత్మే లేపయేత్కాంస్యభాజనే ।
ఉద్ధృతం ధాలయేత్తం చ తైలం పఠతి నన్యథా । 86
- రత్నానా మారనాలేన పిష్ట్యా చూర్ణం విభావయేత్ ।
జ్యోతిష్కృత్యాశ్చ బీజాని చాతపే తైలమాహారేత్ . 87
- చూర్ణం వరుణబీజోత్థం చిచా బీజస్య గన్విరమ్
నాలి కేలాంబు నాలోడ్య హ్యతపే తైలమాహారేత్ . 88
- గుంజాభల్లాత బీజోత్థం చూర్ణం చిత్రికమూలజమ్
నారికేలాంబు నాలోడ్య ఘృత్మే తచ్చాలయేక్షణమ్ . 89
- పీడయేత్తం చ పట్టాభ్యాం తైలం పఠతి తద్గతమ్
అమ్రూత బీజ చూర్ణస్య దశాంశే చిత్రికమూలమ్ 90
- నారికేలాంబునా పిష్టం ఘృత్మే తైలం సమాహారేత్ ।
పుత్రజీవస్య బీజాని చూర్ణం వా తి.దుబీజజమ్ । 91
- అమ్రూతవత్ప్రకర్తవ్యం తేషాం తైలం పృథక్ప్రకే ।
నారికేలాంబునా భావ్యం బిల్వబీజస్య చూర్ణకమ్ । 92
- దినైకం తైలయంత్రేణ తైలమాహృత్య యోజయేత్ ।
నిస్తుషాం కోలబీజానాం ముఖం కించిద్విగర్హయేత్ । 93

మహాదకం తదామైస్సన్యోహమైరార నాలకమ్
బాహులీక విర్వృతం శింభై స్సుతం కందఫలాదిభిః. 105

తత్కర్త (ర్స) రీభిః పిక్వాకి శాండాకి మూలసర్వవైః
మధుదాతౌ గుడాద్యైస్తు సూక్త మిత్థురసేన చ 106

కల్మాష ధాన్యమండా ద్యైర్లోహంబుకమితి స్మృతిమ్
కలాన్లుం వలకాద్యైస్సాన్యూక్తం నష్టాన్లు సంధతిమ్ 107

లవణవర్గః

సింధుసాముదరుచక్రైః ప్రోష్ఠం లవణత్రయమ్
తద్దుభిదబిడాభ్యాం చ ప్రోక్షం లవణవంచకమ్. 108

పాంశుపాక్య బిడాభ్యైశ్చ పుష్కలం ప్రచక్షతే
సింధూత్థ గంధః కటికం గడకం బిడాహ్వం
శాకంధరం రుచక కాచరజో జల్లోత్థమ్
భూమోషకా దిలవణాని తథా ద్విధేదాః
తౌరాశ్చ లావణీకనర్గ ఇతి ప్రదిప్టః. 109

త్రిగండకమ్

గంధశాల శిలాభిస్తు త్రిగంధః ఋతీరిమ్ 110

రంగాకృష్టిః

రంగాకృష్టిం ప్రవత్స్యేమి యథాజ్ఞాతం తు తత్వతః
న తుత్ర చిత్రయోగోస్తి శాస్త్రే వాసి న దృశ్యతే. 111

రహోరసథామూనాం రంగద్రావం తు శోభనమ్ ।
యేతిద్బద్ధా విజానంతి భోటదేశవివాసినః ॥ 112

మక్షైకం లోహచూర్ణస్య స్వర్ణికాయా యగద్వయమ్ ।
త్రిభాగం చూర్ణకం నత్వా హ్యేకస్థమ తిమర్థయేత్ ॥ 113

క్షీప్త్యా చూర్ణం తు మృద్భాంజే హ్యజా మూతేణ పూరయేత్ ।
చల్లికోపి సంస్థాస్య వహ్నిం ప్రజ్వాల యేత్తతః ॥ 114

యదా ఘోషస్సమాగచ్ఛేచ్ఛుక్తవర్గస్త దూర్ధ్వతః ।
అన్యపాత్రే తదా స్థావ్యం యావన్మృద్భాతి రక్తతామ్ ॥ 115

- పశ్చాత్తం రక్తఫేనం చ క్షీణేత్పాతాంతరే పునః ।
క్షీణే మూత్రజలం దద్యావద్రక్తం చ దృశ్యతే ॥ 116
- తావద్రక్తం తు గృహ్ణీయాత్పునః పాతే నిధాపయేత్ ।
యదా రక్తం న దృశ్యేత తదా వహ్నిం నివారయేత్ ॥ 117
- రక్తం వస్త్రేణ సంగాల్య మలశేషం వివర్జయేత్ ।
శ్వేతశేషేన సంయుక్తం తస్మై చ జలశోషణమ్ ॥ 118
- కాచసారిరేఘట్వాం చ తద్ధార్యం తదవంతరమ్ ।
బృహద్భాండం సమాదాయ కుక్షౌ చ ఛిద్రపంయంతమ్ ॥ 119
- భాండమధ్యే ఘటీం క్షీప్త్వా ముఖం ఛిద్రేణ యోజయేత్
ఘటీ చైకా చ న్యౌశ్చా న్యౌత్తస్య నాలమథో ముఖమ్ 120
- రుధ్వా తదా తయోస్సంధిం మధ్యే చిల్లాణకం భవేత్
భాండం వాలుః యాపూర్య తస్య ద్వారం విముంధయేత్ ॥ 121
- వహ్ని ప్రఖ్యాలనం తావద్యావద్చిల్లాణకే ద్రవేత్
శీతం యంత్రం సముత్తార్య ఘటీం ప్రక్షాలయేత్తతః ॥ 122
- ద్రావం క్షీప్త్వా పునర్దద్యాత్పునః పానో విధియతే
యేవం రంగదృతిః ప్రోక్తా ద్రేగయంత్రేతి శోభనా ॥ 123
- తాలో నాగః శిలా చౌరశ్శుల్బం హంసశ్చ గంధకః
యేతే రంగం విముంచంతి విద్రుమం గైరికం తథా ॥ 124
- వాలుకా ద్రేగయంత్రేణ పిచ్ఛా శ్చేషా ద్రవంతి చ
అష్టాది ద్రావణం కార్యం యంత్రేణానేన యత్నతః ॥ 125

తారా రిష్టమ్

తారా రిష్టం రంజితం తు కపాల్యాది కరంజయైః
నాశవత్తారకం క్షీప్రం సర్వలోహస్య కాలికామ్ 126

కపాలియోగాః

శుల్బపత్ర పత్రైకం తు పలార్థం గంధకస్య చ
టంకణం కర్ణమేకం తు కర్ణేకా రసకజ్జలీ 127

మాక్షికం కర్ణమేకం తు సర్వ మేకత్ర కారయేత్
అంధమూషాగతం ధాత్రం భోటో భవతి తత్క్షణాత్ . 128

తం భోటం సూక్ష్మచూర్ణం తు దశజాన్లేప మర్థయేత్
అరణ్య నోమయేనైవ పుటాందద్యాచ్చ తు ర్దశః . 129

ఇంద్ర నోపక సంకాశం జాయతే నాత్ర సంశయః
తచ్ఛూర్ణం మధునా యుక్తం శుద్ధతారం తు రంజయేత్ . 130

రంజయేత్రిణి వారాణి శోభనం హేమ జాయతే
యేష కపాలికా యోగస్సర్వలోహాని రంజయేత్ . 138

రంజవద్బూర్ణసూతం చ్ఛవప్రబద్ధం చ రంజయేత్
అరచూర్ణపత్రైకం చ మృతనాగం పలం తథా . 132

వంగార్థకం పత్రైకం చ తీక్ష్ణచూర్ణం వలం తథా
త్రీ శుల్భం నాగవంగ్ చ శతై కాంశే సమన్వితమ్ . 133

త్రీ శుల్బం గైరికైకైకమథవా తీక్ష్ణమాక్షికమ్
అథవా తీక్ష్ణభాగ్ ద్వాత్రయో ఘోషాన్నవారగాత్ 134

తామ్రస్య నవ భాగాస్తుస్తార భాగ చతుష్టయమ్
అథవా దేవదేవేశి! మాక్షికస్య పలద్వయమ్ . 135

మయూరగ్రీవతు తైకం మృతనాగపలం తథా

- అథవా వంగ నాగా భ్రమకైకం సురవందితే! . 136
- తీక్షణద్వయం త్రిశుల్పం చ హేమతాఽప్య చతుష్టయమ్ 137
యద్వా విమలనై కాంతం వంగం నాగస్త్రీయః సు.
- సశుల్పమథవా హేమ విమలం చ భుజంగయః 138
యేహమన్యతమం దేవి! పూర్వకల్ప సమన్వితమ్
- అంధ మూషాగరిం ధ్యాయం భోటా భవతి తక్షణాత్ . 139
పుటయే త్సూర్యయోగేన రంజయే త్సూర్యయోగతః
- నాగ శుల్పం తథా తీక్షణం కాచాలీ కమ ఉత్తమః! 140
తేనైవ రంజయేత్తారం సప్తవారం పునః పునః.
- తేనైవ రంజయేద్ధేమ సప్తవారం పునః పునః! 141
పక్షవీజయదం శ్రేష్ఠం సర్వకర్మా కౌ జయేత్.
- వంగం తీక్షణం కాచాలీ చ శుల్పతారం చ రంజయేత్! 142
రంజయేత్సహ హేన్నా తు భవేత్కులయమ సన్నిభమ్.
- రక్తతైలే నిమిక్తం తు లోహసంక్రాంతి నాశనమ్! 143
ఆరకాచాలీచూర్ణం తు శుద్ధతారం తు రంజయేత్.
- విమలేన చ నాగేన కాచాలీ పరమేశ్వరీ! 144
రంజయేత్సర్వలోహాని తారం హేమ విశేషతః.
- రంజయేత్తీకి వారాణి జాయతే హేమ శోభనమ్! 145
తేనైవ రంజయేద్ధేమ సప్తవారం పునః పునః.
- వంగం నాగం తథా కాంతం శుల్పం తీక్షణం చ మాక్షికమ్! 146
రవిదాగకాచాలీ చ శుల్పతారం చ రంజయేత్.
- రంజయేత్తీకి వారాణి తారారిష్టం తు జాయతే! 147
తేనైవ రంజయేద్ధేమ సప్తవారాణి చార్వరి.
- రక్తవర్ణనిమిక్తం తు లోహసంక్రాంతి నాశనమ్! 148
లవణోదనిమిక్తం తు లోహసంక్రాంతి నాశనమ్.

- వంగం నాగం తథా శుల్బం కపాలీ సురవందితే ।
హింసలం నీలకాచేన తుత్థాన్లు లవణేన చ. 149
- విషపితౄన్లు పిష్టేన హన్యాత్సంక్రాంతి కాలికామ్ ।
గైరికం గంధిం సూతం తిలతైలేన పేషయేత్. 150
- లేపయేత్తారపతాణి దత్వా శుల్బకపాలికామ్ ।
ఊర్ధ్వఞ్చ స్వంధమూషాయాం శుభం హేమదలం భవేత్. 151
- భాగైకం హరితాలస్య భాగైకం గైరికస్య చ ।
మాక్షికకల్ప-భాగైకం చత్వారో నోలకస్య చ. 152
- అంధమూషాగతం భాగైకం హేమ రంజయతీ యదాత్ ।
అనేన క్రమయోగేన చతుర్వారం తు రంజయేత్. 153
- వక్త్రబీజమిదం శ్రేష్ఠం బాలార్క-సన్నిశ్చిప్తమ్ ।
తేన వర్ణద్వయో త్కర్మః షోడశాంశేన జాయతే. 154
- రక్తతైలే నిష్క్రిక్తం తు లోహ సంక్రాంతి నాశనమ్ ।

మూర్తి బద్ధ రస లక్షణమ్

- గురుత్వ మరుణత్వం చ తీజసా సూర్య సన్నిభమ్ 155
- శిఖిమధ్యే దృఢం తిష్ఠేన్నూర్తి బంధన లక్షణమ్ ।
- శలాకా జార (గ్రహ) గాద్యాపి మూర్తి బంధత్వ దుష్కృతే 156

పట్ట బద్ధ రస లక్షణమ్

- శ్వేతం పీతం గురు తథా మృదు సిక్థక సన్నిభమ్ ।
- అగ్నిమధ్యే యదా తిష్ఠేత్పట్ట బంధస్య లక్షణమ్ 157
- యేతల్లక్షణ సంయుక్తం సూర్య కోటి సమప్రభమ్ ।
- పట్టబంధ తు వస్త్రాధం శేచర త్వాది కారకమ్ 158

ఖోటబద్ధ రస లక్షణమ్

- కుక్కు-టాండనిభం యత్తు లక్ష్యతే సైంధవం యథా ।
- అవర్తితే రసస్త ద్వితోటబద్ధస్య లక్షణమ్ 159

అభవా ఛేదనే స్నిగ్ధం రక్తిన్వా మృదుతా భవేత్ ।
అత్యయం కఠినం శ్వేతం భోట బంధస్య లక్షణమ్

160

వాగ జీర్ణా శుద్ధ రస లక్షణమ్
శ్వేతం చ విధి స్నిగ్ధం గురు భోజనభోజ (ఛేది)నమ్ ।
నాజీర్ణం విజనీ యాద్ర సేంద్రం కఫ కోపనమ్

161

ఆర జీర్ణా శుద్ధ రసలక్షణమ్
అకృష్ణశ్చపలా రూఢః కపిలః కాలి కావృతః ।
తమారజ్జ్వం జానీయాత్సూతకం వాతకోపకమ్.

162

రసక జీర్ణాశుద్ధ రస లక్షణమ్ ।
ప్రాగుక్తలక్షణైర్యుక్తం సమస్తై జ్జీర్ణ తాం గతిమ్ ।
తథా రసక జీర్ణం చ రసేంద్రం సాన్నిపాతకమ్.
తాదృశం వర్జయేద్యత్సత్తథా ఖలు ఘనం గురు ।

163

— సంపూర్ణమ్ —

A RELIABLE HOUSE FOR
PURE MUSK, SAFFRON, SHILAJIT
AND
OTHER VEGETABLE DRUGS & HERBS
BHALLA BROTHERS (REGD)

LUDHIANA, PUNJAB

IN SERVICE OF AYURVEDA FOR THE LAST FOUR DECADES
SUPPLYING PURE ARTICLES.

Phone: 307

వైద్య క శా రీ ర శ బ్ద కో శ ము

తయారయి విక్రయమునకు సిద్ధముగా నున్నది

వె ల : రు 8-00.

ప్రతి వైద్యునివద్ద ఉండతగినది. విద్యార్థులకు మరీ అవసరము

రు. 9.65 M. O. చేస్తే రిజిష్టరు బోక్సులో పంపబడును.

చిరునామా :

వేటూరి శంకరశాస్త్రి,

ముక్త్యాల, కృష్ణా జిల్లా. (ఎ. పి.)

Edited by V. Sankara Sastry, Printed & Published by V. Satyanarayana Raju,
at Sree Panduranga Printing Works, Vijayawada-2.

